

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
NORTHEASTERN UNIVERSITY

NEU
KHON KAEN

NEUARJ

NEU ACADEMIC AND
RESEARCH JOURNAL

ปีที่ 14
ฉบับที่ 1

วารสารวิชาการและวิจัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มกราคม - มีนาคม 2567
ISSN 2697-3731 (Online)

Thai-Journal Citation Index Centre Tier #2

เว็บไซต์ NEUARJ

วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เจ้าของ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะที่ปรึกษา

1. ดร.ฉันทวิทย์ สุชาตินันท์	นายกสภามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. ศ.ดร.ไชยวัฒน์ คำชู	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รศ.ดร.ดำรงค์ วัฒนา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รศ.ดร.สุเทพ บุตรดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บรรณาธิการ

1. ผศ.ดร.กนกอร บุญมี	บรรณาธิการ	5. ดร.นิรนาท เสนาจันทร์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
2. ผศ.ดร.ฐิตารีย์ ศิริมงคล	ผู้ช่วยบรรณาธิการ	6. ดร.พงษ์ศักดิ์ ดรพินิจ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
3. ดร.สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ	7. นางสาวสุรีย์ลักษณ์ รักษาเคน	เลขานุการกองบรรณาธิการ
4. ดร.รัชดา ภักดิ์ยิ่ง	ผู้ช่วยบรรณาธิการ	8. นางสาววิไลวรรณ พานสมัน	ผู้ช่วยเลขานุการกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. รศ.ดร.พุทธกาล รัชธร	จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1. ผศ.ดร.ประยุทธิ์ ชูสอน
2. รศ.ดร.อิสระ สุวรรณบล	จาก มหาวิทยาลัยบูรพา	2. รศ.ดร.สันติ วิจักขณาลัญญ์
3. รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	3. ดร.พงษ์เมธี ไชยศรีหา
4. รศ.ดร.อนุวัติ คุณแก้ว	จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	4. ดร.อาคม อึ้งพวง
5. รศ.ดร.ณัฐรงค์ พูนพล	จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	
6. รศ.ดร.กตัญญู แก้วหานาม	จาก มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	
7. รศ.ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข	จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
8. รศ.ดร.ศิวะ ศรีโคงกุล	จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
9. รศ.ดร.ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา	จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
10. รศ.ดร.สุทนต์ ศรีไสย	จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
11. ผศ.ดร.สุธินี อัดถาการ	จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	
12. ผศ.ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย	จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	

กองการจัดการ

1. ดร.ศิริพัฒน์ ศรีจันทร์	ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.วัลย์จรรยา วีระกุล	กรรมการ
3. ดร.ชูพงษ์ พันธุ์แดง	กรรมการ
4. ดร.นงนุช ไชยผาสุข	กรรมการ
5. อาจารย์นภัสวรรณ ดาทุมมา	กรรมการ
6. อาจารย์ปิ่นชีกา ลับเหลี่ยม	กรรมการและเลขานุการ

กองจัดการพัฒนาวารสารอิเล็กทรอนิกส์

1. ดร.พรสวรรค์ ชัยมีแรง	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์สมมาศ สมใจนึก	กรรมการ
3. นายธีรพงศ์ น้อยคุณ	กรรมการ
4. อาจารย์หทัยวรรณ ธัญญาณิชย์	กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายการเงิน

1. ดร.ปิยธิดา ศรีพล
2. นางสาวสิริรัตน์ ฐา ธีระวัชรานนท์

กองพิสูจน์อักษร

1. อาจารย์อรรณพ ปรีวัตร	ประธานกรรมการ
2. ดร.ลักขณา อินทร์ปึง	กรรมการ
3. อาจารย์ธวัช ทะเพชร	กรรมการ
4. อาจารย์ประกายรัตน์ ใจเที่ยง	กรรมการ
5. อาจารย์ยุพรัตน์ ภูมิการีย์	กรรมการ
6. ดร.ธินิดา บัณฑิตวรรณ	กรรมการ
7. อาจารย์สุปวีณา หลักทรัพย์	กรรมการ
8. นางยุภา เกตุแก้ว	กรรมการ
9. ดร.วรรณวรางค์ ศุทธชัย	กรรมการ
10. นางสาวสุกฤดา วงศ์ภักดิ์	กรรมการและเลขานุการ

กำหนดเผยแพร่ ออกปีละ 4 ฉบับ เริ่ม ฉบับที่ 1 ปีที่ 12 พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป(ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – มีนาคม ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กรกฎาคม - กันยายน และฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม)

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2567 นี้ ซึ่งศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI จัดคุณภาพให้เป็นวารสารกลุ่มที่ 2 กองบรรณาธิการมีความมุ่งมั่นคัดสรรผลงานทางวิชาการที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่ผู้อ่าน ทั้งในรูปแบบของบทความวิจัยและบทความทางวิชาการในด้านรัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ศึกษาศาสตร์ และที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

สำหรับวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉบับนี้ นำเสนอผลงานที่ผ่านการประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา รวมทั้งหมด 25 เรื่องเป็นบทความวิจัย จำนวน 23 เรื่อง และบทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง การนำเสนอบทความจากผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะนั้น ทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารจึงต้องผ่านกระบวนการทั้งในส่วนของการกลั่นกรองบทความของวารสารและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จำนวน 3 ท่าน ที่ทางกองบรรณาธิการได้กำหนดเป็นกรอบที่จะรับบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ โดยกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่นำเสนอในวารสารนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งในแง่ของการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาองค์กรหรือท้องถิ่น หรือการวิจัยต่อยอด ดังนั้น จึงขอเชิญชวนนักวิชาการ นักวิจัยจากทุกสถาบัน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเสนอผลงานทางวิชาการของท่าน ทั้งที่เป็นบทความวิจัยหรือบทความวิชาการในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อเผยแพร่เป็นคุณค่าแก่สังคมต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี..... 1

The Guidelines for Promoting the Student Care and Support System:

Phanatpittayakarn School in Chonburi

อรพิน ดำมินsek และ พิมพ์อุไร ลิ้มปัทม์

Orapin Damminsek and Pimurai Limpapath

การประเมินความต้องการจำเป็นและในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน..... 13

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

Needs Assessment of Leadership Development for Teachers in Schools

under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2

ทิพกัญญา ไชยปัญหา วาโร เฟ่งสวัสดิ์ และ อภิสิทธิ์ สมศรีสุข

Tibkanya Chaipanha Waro Phengsawat and Apisit Somsrisuk

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียน..... 28

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Learning Activity Using the KAHOOT Game on the Topic of “Our Atmosphere”

for Students in the First Grade of Secondary School

دنۇپول سۇبسۇرمران و ساتاوات سىرۇكروھ

Danupon Suebsurman and Satawat Srinukhroh

การจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์..... 42

เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

Organizing activities to Ceate Cooperation among Parents Using

Information Materials to Promote Life Skills of Early Childhood Children

นิตยาพร นันทอง และ รุ่งลาวัลย์ ละอามคา

Nitiyaporn Nanthong and Rungrawan Laumka

สารบัญ (ต่อ)

การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริม.....	56
ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย	
Providing the Experiences of Physical Response Techniques to Enhance the Listening and Speaking English Abilities of Early Childhood	
พัชรภรณ์ ชนะชาญ และ พีระพร รัตนาเกียรติ์	
Pacharaporn Chanachan and Peeraporn Rattanakiat	
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน.....	69
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย กับการสอนแบบปกติ	
A Comparison of Learning Achievement in English Subjects of Grade 2 Students at Ratchamontri (Pluem-Chuemnukul) School Using Multimedia and the Traditional Teaching Method	
สุดารัตน์ สมปัญญา และ อรุณช ลิ้มศิริ	
Sudarat Sompanya and Oranuch Limtasiri	
การวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร.....	81
ของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น	
Analysis of Returns and Determination of Selling Prices for Herbal Vegetable Cracker Production of the Ban Bayao Community Enterprise, Village No. 6, Nong Bua Subdistrict, Ban Fang District, Khon Kaen Province	
นฤมล อริยพิมพ์	
Naruemol Ariyapim	

สารบัญ (ต่อ)

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา.....	93
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	
Model Law on Appointing Police Officers Academic Ranks for the Teachers in Educational Institutions of the Royal Thai Police	
เปมิกา วิวัฒนพงศ์พันธ์ และ ภูมิ โชคเหมาะ	
Pemika wiwatthanapongpun and Poom Chokmoh	
ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น.....	107
Expectation to Ecotourism of the People in Khon Kaen	
มนัญชยา เกื้อนนาคี	
Manunchaya Thuennadee	
การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผล.....	123
ต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	
Digital Marketing Communication and Customer Experience Path that Affect Their Loyalty for Using the Services of Government Housing Banks in Bangkok and Peripheral Provinces	
ธนารัตน์ สุธีลักษณ์ และ ปราณี เอี่ยมลออภักดี	
Thanarath Suteeluk and Pranee Eamlaorpakdee	
การศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของ.....	133
ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น	
Study of Experiences and Acceptance of Technology that Affect Intentions to Use Social Media of the Elderly in Khon Kaen Province	
อุมาวรรณ วาทกิจ	
Umarwan Watakit	

สารบัญ (ต่อ)

การศึกษาแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	147
ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี	
A Study Practice for Decrease of Non-Performing Loan (NPLs) of Government Housing Bank, Debt Managent at the Chonburi Area	
ศุภชัย รัตนพันธ์ และ รวีดา วิริยกิจจา	
Suppachai Rattanaphan and Rawida Wiriyakitjar	
การพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ กรณีศึกษาหลักสูตร.....	162
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
Development of a Marketing Curriculum Based on Outcomes-Based Education Framework (OBE): A Case Study of the Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Northeastern University	
นงนุช ไชยผาสุข วีรวิชัย เลิศรัตน์ธำรงกุล ศุภิกา ประเสริฐพร	
ดากานันดา อรุณมาลา และ ศุภกร ใหม่คามิ	
Nongnuch Chaipasuk Weerawit Lertratthamrongkul Suphika Prasertporn	
Dakanda Arunmala and Supakon Maikami	
การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล.....	176
Personnel Potential Development of Government Housing Bank's Employees in the Transition to the Digital Age	
อัจฉราพรรณ โจรนภักดี และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี	
Autcharaphan Rojanaphakdee and Pranee Eamlaorpakdee	

สารบัญ (ต่อ)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป.....	194
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม ชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ	

A Comparison of Thai Language Learning Achievement of Prathomsuksa 1
Students Taught by the Supplementary Reading Book of Thai Language:
Transformed and Inherent Vowels Entitled Noodee-Sounding the Vowels
and Normal Teaching Method

เสาวพา บัวขนาบ และ กรวิภา สรรพกิจจำนง

Saowapha Buakhanap and Kornveepa Suppakitjumnong

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส.....	207
ขั้นพื้นฐาน.ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	

The Comparison of Achievement on Basic Table Tennis Skills of
Mathayomsuksa 1 Students towards Learning Management Between Using Skills
Training and Normal Teaching Method

พรรณพพร บุตรรักษ์ และ นันทนธร บรรจงปรุ

Panpaphorn Butrak and Nanthon Bunjongparu

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของ.....	218
ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดนครพนม	

The Relationship between the Operational Policies and Efficiency of Using
a Single Account of Small and Medium Enterprises (SMEs) Entrepreneur
in Nakhon Phanom Province

มัชฌิพัฒน์ ธารณ์สมบุญ และ วลัยจรรยา วิระกุล

Malchupath Transomboon and Wanjanya Wirakul

สารบัญ (ต่อ)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของ.....	231
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ	
A Comparison of Learning Achievement on Parts of Speech of Grade 8	
Students between Using Skill Practice Exercises and Traditional Teaching	
มานิดา วงศ์สมบัติ และ อรุณช ลิ้มศิริ	
Manida Vongsombun and Oranuch Limtasiri	
การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยี.....	244
โลกเสมือนพसानโลกจริง	
The Development an Application for Awareness of 9 Sacred Places in	
Loei Province with Augmented Reality Technology	
จิตรราภา คนฉลาด อธิชัย อินลุเพท และ วีณา พรหมเทศ	
Jittrapa Khonchalad Ittichai Inlupet and Weena Promthet	
ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น.....	259
Factors Affecting Sports Management of Local Government Organizations	
in Khon Kaen Province	
รุ่งนภา กิตติลาภ กฤษณะ มุลมี ภิรมย์ อันประเสริฐ ชลัช ภิรมย์	
ศิวาพร กิตติลาภ และ กัลยา ไหมโพธิ์กลาง	
Rungnapa Kittilap Kritsana Moonmee Pirom Aunprasert Chalach Piromya	
Siwaphon Kittilap and Kanlaya Maiphoklang	

สารบัญ (ต่อ)

ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ.....	273
เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
Results of Organizing Mathematics Learning According to The 6P Model Concept Using Skill Exercises to Enhance Mathematical Process Skill, The Problem – Solving Aspect of Quadrilaterals for Grade 5 Students	
กิตติศักดิ์ จันทร์หล่ม Kittisak Janlom	
การฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม.....	286
The Teeth Brushing Practices with the Storybook Pictures for the Students with Autism	
เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ Charoenkwan Sripunchat	
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	295
ปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด	
A Comparison of the Learning Achievement before and after Learning of Mathayomsuksa 2 Students in Thai Part of Speech with Learning Management by Using Workbook	
ปาริตา สายนุ่นไชย และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ Parita Sainunchai and Siripat Jetsadawiroj	

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิชาการ

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน.... 310

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Concepts of Social Responsibility and Corporate Governance Mechanisms

of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand

นิภาพร พิระภาค และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

Nipaphorn Pirapark and Titaporn Sincharoonsak

การจัดการปกครองในบริบทโลก..... 325

Governance in a Global Context

ยศธร ทวีพล

Yossathorn Taweephon

คำแนะนำในการเตรียมบทความ..... 340

แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

The Guidelines for Promoting the Student Care and Support System:

Phanatpittayakarn School in Chonburi

อรพิน ดำมินsek¹ และ พิมพู่ไร ลิ้มปัท^{2,*}

Orapin Damminsek¹ and Pimurai Limpapath^{2,*}

^{1,2}หลักสูตรการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

^{1,2} Master of Educational Administration, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding author's e-mail: pimurai.l@rsu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

13 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

8 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 145 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยเลือกประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (Total Sampling Population) ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็น (PNI) ซึ่งค่า PNI จากการวิเคราะห์นั้นได้นำมาพัฒนาเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียน 5 ท่าน จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแบบจับประเด็น (Thematic Content Analysis) เพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นของแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าดัชนีอยู่ในระดับสูงกว่า 0.33 ทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และ 5) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และในส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ท่าน พบว่าควรให้ความสำคัญในการพัฒนาประกอบแนวทางก่อนหลังดังนี้ 1) การส่งต่อนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง 2) การคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการส่งเสริม 3 แนวทาง 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง และ 5) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ทั้งนี้คาดหวังว่าผู้บริหารสามารถนำแนวทางของการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับ

จากข้อค้นพบในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพนัสพิทยาคาร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the needs and the guidelines for promoting the student care and support system at Phanatpittayakarn School in Chonburi. An Explanatory Sequential Design was employed, with a sample of 145 teachers. Data were collected using questionnaire to assess the current and desirable conditions, also the needs of the student care and support system of Phanatpittayakarn School. Descriptive statistics used comprised percentages, means, standard deviations and Priority Needs Index (PNI). The results from the analysis of the PNI, thus, were utilized to develop the line of questions for the in-depth interviews with five educational administrators and then Thematic Content Analysis was employed to gain the guidelines for promoting the student care and support system. The findings of the aspects of the student care and support system were rated at higher than 0.33 in every aspect, ranked from the most to the least, were as follows: 1) the student referral; 2) the student individual profile; 3) the student screening system; 4) the student promotion and development; and 5) the student protection, assistance, and problem intervention. The guidelines for promoting the student care and support system were categorized and ranked from the most to the least urgent development, accordingly: 1) the student individual profile with three development guidelines; 2) the student screening system with three development guidelines; 3) the student promotion and development with three developmental approaches; 4) the student protection, assistance, and problem intervention with three developmental approaches; and 5) the student referral with three developmental approaches. As a result, the school administrators can apply the guidelines derived from this study to concretely implement in order to maximize the benefits of the student care and support system, thereby enhancing the overall quality of the Student Care and Support System of Phanatpittayakarn School.

Keywords: Guidelines for Promoting, Student Care and Support System,
Phanatpittayakarn School

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2559 ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง โดยมีการกำหนดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการทำความรู้จักนักเรียนแต่ละคนว่ามีพื้นฐานความเป็นอยู่อย่างไร และมีวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน และการสร้างระเบียบวินัย มีแบบประเมินพฤติกรรมและความฉลาดทางอารมณ์ 2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาจำแนกตามเกณฑ์ การคัดกรอง มีการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลกลายเป็นบุคคลคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาลงมามีพฤติกรรมดีขึ้น 4) การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เป็นการให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน ไม่ปล่อยปละละเลย ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อเป็นกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

ในส่วน of โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการวางแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและนักเรียนโดยให้ความสำคัญกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา (รัชพล เทียงดี, 2563) เพื่อที่ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัด การอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อสามารถดำเนินการหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้คำปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน และมีการติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง (ณัฐริณีย์ น้อยจันทร์, สุขแก้ว คำสอน, และ อุดลย์ วังศรีคุณ, 2565) ทั้งนี้การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ได้ประสิทธิภาพนั้นต้องเริ่มต้นจากการร่วมคิดร่วมทำของ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนที่จะต้องทำร่วมกัน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การมีภาวะร่วมกัน 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4) การร่วมมือกันประเมินผล (สุนีย์ สอนตระกูล, สมโภชน์ อนนุสุข, และ รสริน พิมลบรรยงค์, 2565)

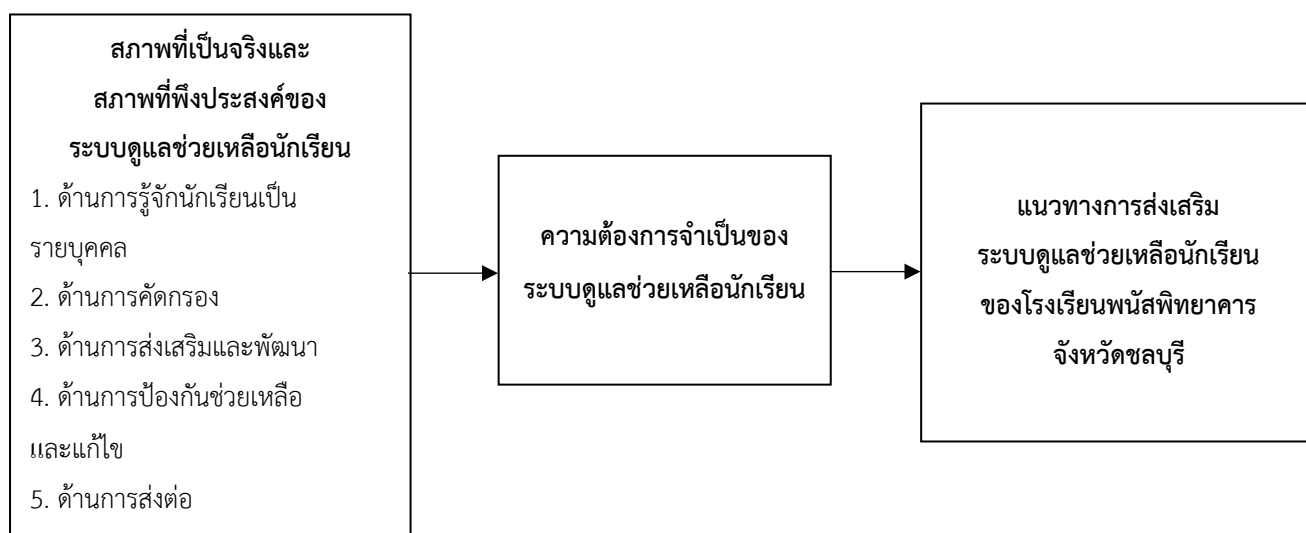
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นไม่เพียงแต่จะมีความสำคัญ หากแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ทั้งนี้ ในขณะที่โรงเรียนพนัสพิทยาคาร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประจำอำเภอพนสนิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ยังขาดการวิจัยในเรื่องแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อตอบสนองนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551), และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) (สพฐ.) ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลง

ของโลกที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นสิ่งเสริมสร้างให้มีวิถีชีวิตที่เป็นสุข โดยผลของการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกันดำเนินงานในการพัฒนานักเรียนทุกคนให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อประเทศชาติ และสังคมโลกต่อไป การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 145 คนในโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2565 และผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหาร จำนวน 5 คนในโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ที่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 145 คน เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง

สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และในส่วนของกรวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียนจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวิจัยเชิงคุณภาพในโรงเรียนดังกล่าว เพื่อช่วยอธิบายแนวทางในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติการวิจัยแบบผสมแบบ Sequential explanatory mixed design ในส่วนของกรวิจัยเชิงปริมาณ และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มประชากร (Total population sampling) ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนข้อมูลความต้องการจำเป็นศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการเรียงลำดับความจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยวิธี Priority Needs Index (PNI) เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (Need Identification) โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified ที่ปรับปรุงโดย Wongwanich (2015)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ

1) แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการข้อมูลทั่วไปในแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และระดับชั้นที่เป็นที่ปรึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรอง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) ด้านการส่งต่อ

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถามในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity แล้วนำไปคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูในโรงเรียนรัฐบาลอื่น จำนวน 30 ฉบับ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2) แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ในส่วนของกรสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น พัฒนามาจากแบบสอบถามเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อ จำนวน 15 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่เป็นจริงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 3) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ด้านการคัดกรอง และ 5) ด้านการส่งต่อ

เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการคัดกรองและ 5) ด้านการส่งต่อ

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่ามีค่า PNI Modified ระหว่าง 0.144-0.215 เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการส่งต่อ 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ด้านการคัดกรอง 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และ 5) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

ข้อ	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับสภาพที่เป็นจริง			ระดับสภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.45	0.16	มาก	4.51	0.16	มากที่สุด	0.165	2
2	ด้านการคัดกรอง	4.39	0.13	มาก	4.46	0.33	มาก	0.162	3
3	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.46	0.16	มาก	4.51	0.15	มากที่สุด	0.159	4
4	ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.50	0.14	มาก	4.56	0.12	มากที่สุด	0.144	5
5	ด้านการส่งต่อ	4.33	0.17	มาก	4.40	0.17	มาก	0.215	1
รวม		4.45	0.71	มาก	4.46	0.71	มาก	0.169	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่เป็นปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดยค่าเฉลี่ยของระดับสภาพพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)

เมื่อพิจารณาระดับสภาพปัจจุบันของความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.45$) ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 4.50$) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.33$) อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.51$) ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 4.51$) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 4.56$) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.40$) อยู่ในระดับมาก

ค่า PNI สูงสุดคือ ค่าที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นลำดับแรก ดังนั้น จากตารางที่ 1 สรุปความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่ามีค่า PNI Modified ระหว่าง 0.144-0.215 โดยความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข คือ 1) ด้านการส่งต่อ ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.215$) 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.165$) และ 3) ด้านการคัดกรอง ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.162$) 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และ 5) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ผลการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (ผู้บริหารโรงเรียน) เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมเป็นตามลำดับของความจำเป็นเร่งด่วนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) ควรมีการรวบรวมข้อมูลความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) ควรมีการรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน
- 3) ควรมีการเก็บรวบรวมประวัติการเข้าศึกษาของนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาด้านการคัดกรอง

- 1) ควรมีการจัดกลุ่มนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา
- 2) ควรมีการจัดกลุ่มจำแนกนักเรียนซึ่งจะทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด
- 3) ยึดเครื่องมือที่มีคุณภาพมาใช้ในการคัดกรอง

3. แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมและพัฒนา

- 1) ควรให้ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมตามความสนใจของนักเรียน

2) ควรมีการจัดและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและฝึกให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

3) ครูที่ปรึกษาควรมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม

4. แนวทางการพัฒนาด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

1) โรงเรียนควรมีระบบของการป้องกันช่วยเหลือที่ดี เพื่อไม่ให้นักเรียนกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

2) ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในระบบและรู้วิธีการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน

3) โรงเรียนควรมีการออกคำสั่งและแจ้งถึงหน้าที่ในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาไว้อย่างชัดเจน

5. แนวทางการพัฒนาด้านการส่งต่อ

1) โรงเรียนต้องมีการสร้างเครือข่ายภายนอกโรงเรียน โดยทำความรู้จักกับผู้เชี่ยวชาญเป็นการภายใน สามารถที่จะประสานให้ข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญได้โดยตรงก่อนที่จะส่งต่อนักเรียน

2) ควรมีการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญที่ถูกต้องและเหมาะสมกับปัญหา เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาของนักเรียนได้ตรงจุด

3) ควรมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเครือข่าย ตำรวจ จราจร สาธารณสุข วัด เพื่ออบรมให้ความรู้และปรับพฤติกรรมแก่นักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่สอง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีนั้น ควรมีการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบในทุกๆ เรื่องเพื่อสามารถรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว การรับเข้าศึกษา การเรียน ความสามารถพิเศษ รวมไปถึงสุขภาพอนามัยของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ บุรณะสุทธิ์ (2564) ได้เน้นว่าการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เริ่มที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบผ่านระเบียบสะสม ดังที่ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564), และ Watson-Davis (2011) ได้กล่าวว่าครูที่ปรึกษาเป็นกลไกสำคัญของการสร้างระบบดูแลและจัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อต่อเนื่องไปสู่ระบบประเมินพฤติกรรมและระบบเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อตัวนักเรียน

2. ด้านการคัดกรอง พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ความต้องการจำเป็นด้านการคัดกรองมีความต้องการอยู่ในลำดับที่สาม ทั้งนี้มาดิสัน อินทมิ

และ วรชัย วิภูอุปโภคตร (2563) ได้ให้ความสำคัญกับการคัดกรองนักเรียนในการแยกกลุ่มให้ชัดเจนและเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้เป็นความลับนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยที่มนตรี สังข์ชุม (2565) ได้อธิบายไว้ว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการของการหาข้อมูลทางพฤติกรรมและการแสดงที่แท้จริงให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะหากโรงเรียนมีการวางระบบการคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมนอกจากจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนในเคสปกติได้แล้วนั้นยังสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีเช่นกัน Biddle (2009)

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ความต้องการจำเป็นด้านการส่งเสริมและพัฒนาที่มีความต้องการอยู่ในลำดับที่สี่ ผลของการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรมโดยมีการนำไปปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง ธรรมนูญ นิยมญาติ และ สมใจ สืบเสาะ (2565) ซึ่งโดยรวมนั้นเกิดขึ้นได้เพราะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้ได้แสดงความสามารถของตนเอง รวมทั้งการจัดตั้งชุมนุมแห่งการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Smith (2017) ที่กล่าวว่ากิจกรรมส่งเสริมพัฒนาและสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นการแสดงความสามารถให้เกียรติและให้ความสนใจในมุมมองต่าง ๆ ของนักเรียนควรมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตในเชิงบวกและการมองโลกในแง่ดี

4. ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่ห้า แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีระบบการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามผู้บริหารและครูยังคงตระหนักและให้ความสำคัญต่อภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการป้องกันหรือการแก้ไข ดังคำแนะนำของ Belanger (2018) ที่ว่าครูต้องมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการให้คำปรึกษาโดยให้มีการฝึกอบรมทั้งทางด้านจริยธรรม การทำงานเป็นทีม และการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาษานอก (2564), และ ฤทธิชัย ภูสำอาง, นริสนันท์ แมนผดุง, และ ปฤษญา ขนสวรรค์ (2563) ยังกล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ความเอาใจใส่แก่นักเรียนด้วยความเต็มใจ ร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหโดยมีการกำหนดนโยบายและแผนงานการดำเนินงาน ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ

5. ด้านการส่งต่อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่หนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต้องพึ่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพราะทางโรงเรียนต้องพัฒนาระบบและกระบวนการเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเล็งเห็นถึงความสำคัญของสภาพปัญหาในประเด็นดังกล่าว ในการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้ง

มีการกำกับ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ดังที่ไพบุลย์ เด่นสว่าง, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, และ มิตรภาณี พุ่มกล่อม (2564) ได้พบว่าการส่งต่อภายนอกโรงเรียนเป็นเรื่องจำเป็นสูงสุดที่ต้องส่งเสริมพัฒนา โดยการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องมีการรับรู้และความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งสถานีดำรง ที่ต้องสร้างเครือข่ายร่วมกันในการติดต่อสื่อสารและความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง (Laverne, 2000; พันธุ์เพ็ญ โพธิ์ใบ, 2565) ที่สุดของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน ต้องสร้างความเข้มแข็งเพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

1. โรงเรียนควรเน้นด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข โดยครูที่ปรึกษาควรมีความตระหนัก และเห็นคุณค่าในการเป็นผู้ดูแลและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างแท้จริง
2. โรงเรียนควรเน้นด้านการส่งต่อ โดยควรมีวิธีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการแก้ไขหรือได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะของการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
2. ควรศึกษาโมเดลรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญเนตร มุลทองจาด และ นุชนรา รัตนศิริระประภา. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐริณีย์ น้อยจันทร์, สุขแก้ว คำสอน, และ อุดลย์ วังศรีคุณ. (2565). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาด้วยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธัญมาศ นิยมญาติ และ สมใจ สืบเสาะ. (2565). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

- พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาษานอก. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 4(10), 147-157.
- พันธ์เพ็ญ โพธิ์ใบ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], วิทยาการอาชีพนครศรีธรรมราช.
- ไพบูลย์ เด่นสว่าง, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, และ มิตรภาณี พุ่มกล่อม. (2564). แนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- มนตรี สังข์ชุม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านระบบฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ของโรงเรียนอนุบาลระนอง. *วารสารวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*, 5(1), 17-33.
- มาติน้ำ อินทมิ และ วรชัย วิภูอุปโคตร. (2563). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฤทธิชัย ภู่อำรงค์, นริศนันท์ แมนผดุง, และปฤษฎา ชนวรรษ. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมพงษ์ บุระสุทธิ. (2564, 2 มีนาคม). รายงานการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนชัยภูมิภักดิ์วิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ครูบ้านนอก.คอม.
https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=176583
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุนีย์ สอนตระกูล, สมโภชน์ อเนกสุข, และ รสริน พิมลบรรยงค์. (2565). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดดอนยอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- Belanger, M. B. (2018). First-year teachers Perceptions of the mentoring component of the new teacher Induction Progra. [Doctoral dissertation, University of South Carolina].
<https://scholarcommons.sc.edu/etd/4464>
- Biddle, V.S. (2009). Student Assistance Program Outcomes of Students at Risk for Suicide.
Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering, 69, 4662.
- Laverne, M. (2000). *Coalitions between schools and community agencies for the control of truancy: Identification of critical factors contributing to coalition effectiveness*.
<https://researchworks.laverne.edu/esploro/outputs/doctoral/Coalitions-between-schools-and-community-agencies/991004155704306311>
- Smith, J. R. (2017). Student perceptions of teacher care: Experiences and voices of recent high school graduates [Doctoral dissertation, Iowa State University].
<https://lib.dr.iastate.edu/etd/15425/>
- Watson-Davis, D. (2010). *Teacher's understanding, perceptions, and experiences of students in foster care: A forgotten population* (Order No. 3399119). [Doctoral dissertation, The Claremont Graduate University]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Wongwanich, S. (2015). *Research needs assessment* (3rd ed.), Chulalongkorn University Press.

การประเมินความต้องการจำเป็นและในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
Needs Assessment of Leadership Development for Teachers in Schools
under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2

ทิพย์กัญญา ไชยปัญญา^{1,*}, วาโร เฟ่งสวัสดิ์² และอภิสิทธิ์ สมศรีสุข³

Tibkanya Chaipanha^{1,*}, Waro Phengsawat² and Apisit Somsrisuk³

^{12,3}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{12,3}Master of Education Degree in Education Administration and Development

Sakon Nakhon Rajabhat University

*Corresponding author's email: chillyemmyj@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

9 กรกฎาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

23 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นและในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน 3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน และ 4) หาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านสภาพปัจจุบันมีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.36 ถึง 0.87 และค่าความเชื่อมั่น 0.98 ส่วนด้านสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.50 ถึง 0.87 และค่าความเชื่อมั่น 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำครู มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ (4) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูโดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครู พบว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำครู มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำครู, โรงเรียนประถมศึกษา, การประเมินความต้องการจำเป็น

ABSTRACT

This study aimed to assess and guidelines for leadership development for teachers in schools under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2. The objectives of this research were: 1) to study the components of teacher leadership in schools, 2) to study the present and expected conditions of teacher leadership in schools, 3) to assess the necessary needs for the development of teacher leadership in schools, and 4) to find guidelines for teacher leadership development in schools under the jurisdiction of the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. According to Krejcie and Morgan's table, the participants comprised 327, administrators and teachers in schools under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2 in the academic year 2022. They were selected by using multi-stage random sampling. The research instruments used in the study was the 5- point Likert scale questionnaires, in which the part of the current state indicated validity index ranged between 0.60-1.00, the discrimination power index ranged between 0.36-0.87 and the reliability value index at 0.98, whereas the part of the desirable state indicated validity index ranged between 0.60- 1.00, discrimination power index ranged between 0.50- 0.87 and reliability value index at 0.99. The collected data were analyzed for frequency, percentage, standard deviation, and PNI modification.

The findings were as follows. 1) The component of teacher leadership in school comprised four components, namely (1) Development participation, (2) Curriculum development, (3) Transformational Leadership, and (4) Self-development and others. 2) The current state of teacher leadership, overall, was at

the high level, whereas the desirable state was at the highest level. 3) The results of needs assessments of leadership development of teachers in school showed that Curriculum development was the highest need, followed by Transformational Leadership. 4) The guidelines for the leadership development of teachers consisted of two aspects, namely Curriculum development and Transformational Leadership.

Keywords: Leadership, Teacher Leadership, Primary school, A Needs Assessment

บทนำ

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาทุกประเทศทั่วโลกเริ่มและดำเนินการปรับและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาใหม่เรียกว่า “การปฏิรูปการศึกษา” (Educational Reformation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมาตรฐาน สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ระบบการศึกษานั้นประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญคือครู เนื่องจากครูเป็นบุคคลด่านหน้าและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กนกอร สมปราชญ์, 2560) การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งสร้างทุนและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนประเทศ กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยให้ครูพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีทักษะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทย มีความสามารถก้าวไกลในระดับสากล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นอีกปัจจัยที่เป็นกลไกที่สำคัญในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำเป็นลักษณะพิเศษที่สามารถสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่นได้ Drucker (1968) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำ องค์กรจะต้องอาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบของผู้นำจนก่อให้เกิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ นอกจากนี้ Avolio (1999) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำโดยพิจารณาผู้นำใน 3 ลักษณะ คือลักษณะของบุคคล (Leader as a Person) ลักษณะของกระบวนการ (Leader as a Process) และลักษณะผสมผสาน (As Some Aspects of Both) ซึ่งสอดคล้องกับ Overholser (1992) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบของครูว่า มีทักษะภาวะผู้นำ 6 ประการ คือ มีวิสัยทัศน์ ความมีจริยธรรมและความซื่อสัตย์ ทักษะด้านหลักสูตรและการสอน กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพของครู นอกจากนี้ พบว่า

ภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพของครู การเพิ่มพลังอำนาจให้ครูมีภาวะผู้นำมากขึ้นทำให้ครูเห็นคุณค่าในตนเองและมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น และยังพบอีกว่าความสามารถทางภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จนั้นไม่ใช่เฉพาะผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่จะต้องมีความรู้ ภาวะผู้นำ จะต้องพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย เป็นที่ยอมรับกันว่าคุณภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (Rowan, Correnti and Miller, 2002)

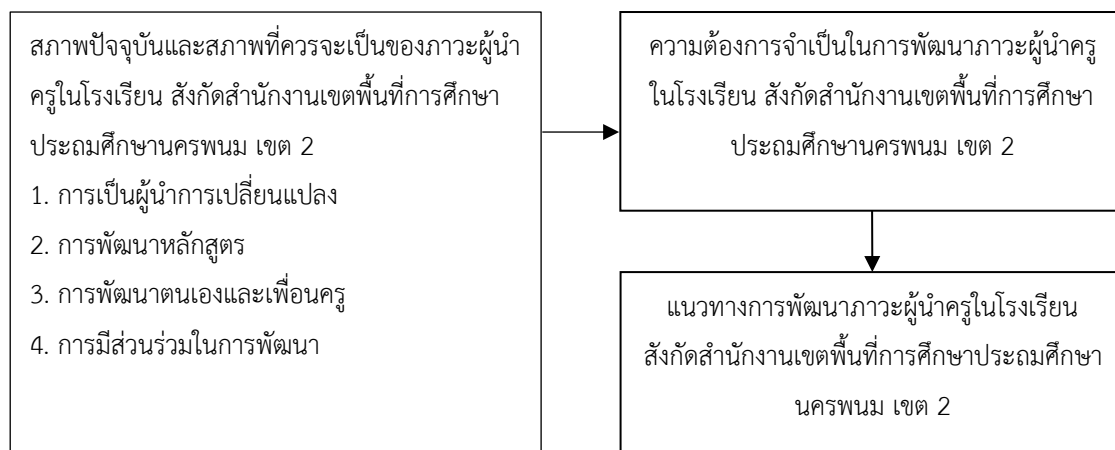
จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินความต้องการจำเป็นและหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นหน้าที่หลักที่สำคัญ ในวิชาชีพครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูผู้สอนให้มีภาวะผู้นำทางการจัดการเรียนรู้ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามนโยบายแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตลอดจนพิจารณาถึงความยั่งยืนของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
3. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
4. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและทบทวนแนวคิดทฤษฎี นำมาซึ่งตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,352 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 181 คน ครู จำนวน 2,171 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 327 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 74 คน และครู 253 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วีสต์, 2551)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามชนิดสนองคู่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ 4) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อจัดทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและรับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ และจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน (Google Form) และสร้างแบบสอบถามเป็น QR Code เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสะดวกต่อการตอบแบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 327 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลตอนที่ 3 การวิเคราะห์ เพื่อหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มี 4 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายองค์ประกอบ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $S.D. = 0.30$) รองลงมาด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.84$, $S.D.=0.37$) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.83$, $S.D.=0.38$) และด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, $S.D.=0.50$) ตามลำดับ

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำครูในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=0.63$) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดพบว่า สภาพปัจจุบัน ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, $S.D.=0.61$) รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, $S.D.=0.62$) จากนั้นเป็นด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, $S.D.=0.62$) และสุดท้ายเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.65$)

2.2 สภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.46$) ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, $S.D.=0.45$) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนทุกด้านมีความต้องการจำเป็นทุกหัวข้อ

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยสภาพปัจจุบันภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=0.63$) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.46$) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีค่าเท่ากับ 0.104 หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความต้องการจำเป็นในด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}=0.124$) รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}=0.104$) ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ($PNI_{modified}=0.097$) และด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ($PNI_{modified}=0.092$)

เพราะฉะนั้น ด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางพัฒนาคือด้านที่มีคะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าภาพรวม ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ คอยกระตุ้นให้ครูได้ใช้ความคิด ศักยภาพภายในตัวครู ในการเริ่มคิด เริ่มวางแผน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้บริหารอาจเป็นผู้นำพาในการเป็นแบบอย่างให้แก่ครู เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ จนกว่าครูคนนั้น ๆ จะสามารถพัฒนางานได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และมีความเป็นภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะ ด้านวิชาการ เข้าใจหลักสูตร และมีการ PLC กับครูในโรงเรียน ผู้บริหารต้องกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน กำหนดโครงการ การวัดและประเมินผล จัดให้ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูล และเข้าร่วมการอบรม สัมมนา ในด้านวิชาการและการบริหารหลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตร วางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ แล้วนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาการสอนเพื่อให้พัฒนาผู้เรียน มีการนิเทศภายใน จัดตารางการออกนิเทศการเรียนการสอนของครูร่วมกับหัวหน้าวิชาการ เพื่อเสนอแนวทาง และให้กำลังใจกับครูผู้สอน มีการวัดและประเมินผล มาวิเคราะห์และแก้ไขในเรื่องที่บกพร่องและผิดพลาด เพื่อการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน โรงเรียน และผู้ปกครองต่อไป

4.2 การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสในการเรียนรู้งานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งงานในความรับผิดชอบในหน้าที่และงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานในหน้าที่ มีความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามา สามารถที่จะขอรับคำปรึกษา จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ไข พัฒนางานนั้น ๆ ได้โดยไม่ติดขัด เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความกล้า ในการที่จะคิดริเริ่ม และพัฒนางานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ครูจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเรียนการสอน เช่น การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ เป็นต้น ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการเข้าอบรม สัมมนา ทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ ครูต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ในระหว่างครูในโรงเรียนเดียวกัน และครูที่อยู่ต่างโรงเรียน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ เพื่อมาพัฒนาตนเอง และนักเรียนอยู่เสมอ มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการทศน์ใหม่ มีการกำกับ ควบคุม เพื่อมุ่งสัมฤทธิ์ผลให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ มีใจเปิดกว้างยอมรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้ารับการอบรมสัมมนาจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มองวิชาชีพของตนเองในเชิงบวกพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยสามารถนำมามีอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 แหล่ง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน และสรุปผลโดยการแจกแจงความถี่จากหลาย แหล่งข้อมูล โดยคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความถี่ โดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ตั้งแต่ 50 ขึ้นไป พบว่าองค์ประกอบ ภาวะผู้นำครูในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู และ 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำ การเพิ่มประสิทธิภาพของครูโดยการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การเพิ่มพลังอำนาจให้ครูมีภาวะผู้นำมากขึ้น ทำให้ครูเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น อีกทั้งความสามารถทางภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษา เพราะโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้น ไม่ใช่เพราะผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่จะต้องมีความรู้ภาวะผู้นำ จะต้องพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย โดยเฉพาะในการที่จะพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้นั้นครูจำเป็นต้องเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง ต้องมีความรู้เท่าทันโลกปัจจุบัน สามารถพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ต้องพัฒนาตนเองและเพื่อนครูเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อที่จะปรับปรุงและแก้ไขผู้เรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554) ได้กล่าววว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำครู ประกอบด้วย 1) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู 2) เป็นแบบอย่างทางการสอน 3) มีส่วนร่วมในการพัฒนา 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 5) การเป็นผู้นำการบริหารจัดการ 6) มุ่งความสำคัญที่นักเรียน สอดคล้องกับ จารุภัทร บุญส่ง (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบหลักภาวะผู้นำทางการสอน จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการเรียนรู้ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการพัฒนา

นักเรียนและ 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ กิตติพัฒน์ คำแพง (2557) ได้กล่าวว่างค์ประกอบภาวะผู้นำครูมีดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู 2) การเป็นแบบอย่างทางการสอน 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

2.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ทำการประเมินสมรรถนะครู โดยระบุว่าสมรรถนะครู หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานซึ่งทำให้มีความโดดเด่นกว่าบุคคลอื่น ๆ สมรรถนะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน จะเห็นได้ว่า สมรรถนะหลัก ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองและสมรรถนะประจำสายงาน ครูจะต้องมีภาวะผู้นำครูเป็นตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานการสอน ดังนั้น ครูจึงมีความจำเป็นต้องเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ตลอดจนต้องพัฒนาความเป็นผู้นำให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และครูจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารนักเรียนที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบอยู่ ครูต้องมีส่วนร่วมและมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจ นอกจากนี้ Lieberman and Miller (2004) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน โรงเรียน ทั้งในด้านวัฒนธรรมการทำงาน และคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550) กล่าวว่า ในห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหาร เห็นได้จากการแสดงถึงบทบาทครูในการเป็นครูผู้นำ เช่น การเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูใหม่ การเป็นผู้นำทีม ผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร ส่วน Goodson and Hargreaves (2005) กล่าวว่า ในยุคปัจจุบันภาระงานด้านการเรียนการสอนสลับซับซ้อนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการปฏิบัติงานทางวิชาชีพที่มีมาตรฐานสูง วิชาชีพครูถือว่าเป็นวิชาชีพหลักเป็นตัวแทนหลักของการเปลี่ยนแปลงในยุคสังคมฐานความรู้ ถ้าปราศจากครู หรือปราศจากความสามารถของครูแล้ว สภาพสังคมในอนาคตจะผิดรูปร่างไปจากปัจจุบันหรือกลายเป็น สังคมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาเยาวชนผู้ซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษา

2.2 สภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพร กุลสานต์ (2557) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1.1) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 1.2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 1.3) การเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.4) การมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะ

ผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล

3) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ หลังการทดลองใช้ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสามารถ พัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ สูงขึ้นได้

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.104 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.124 รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.104 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.097 และด้านการพัฒนาตนเองและ เพื่อนครู ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.092 ตามลำดับ เพราะฉะนั้นด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางการพัฒนา คือ ($PNI_{modified}$) ที่มีคะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าภาพรวมในแต่ละด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร และ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตร

4.1.1 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างดี ผู้บริหารจะต้องเป็น ผู้สร้างแรงบันดาลใจ คอยกระตุ้นให้ครูได้ใช้ศักยภาพภายในตัวครูในการเริ่มคิด เริ่มวางแผน ลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นแบบอย่างให้แก่ครู เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนางาน มีการ PLC กับครูในโรงเรียน จัดให้ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเข้าร่วมการอบรมสัมมนาในด้าน วิชาการและการบริหารหลักสูตร มีการนิเทศภายใน ออกนิเทศการเรียนการสอนร่วมกับหัวหน้า วิชาการ เพื่อเสนอแนวทางและให้กำลังใจกับครูผู้สอน สอดคล้องกับฐิติมา ไชยมหา (2556) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก คือ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา คือครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชน มีการจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่มีขั้นตอนที่ชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้หลักสูตรและการประเมินผลการใช้ หลักสูตรโดยวัดได้จาก 1) การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ

3) การประเมินผลหลักสูตร และสอดคล้องกับเยาวชนลักษณะ สุตะโคตร (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของพนักงานเทศบาล: กรณีสำนักงานเทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน ฝึกปฏิบัติจริง การนิเทศ กำกับติดตาม สอดคล้องกับ Rebores and Walmsley (2008) มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำด้านต่อไปนี้ คือ ความก้าวหน้าส่วนตัว รูปแบบภาวะผู้นำ กลยุทธ์ อิทธิพล การจูงใจและการสื่อสารแบบชักจูงใจโน้มน้าว รูปแบบการพัฒนา มีดังนี้ คือ 1) การเข้าเรียนและอบรม 2) การเรียนเพิ่มเติมจากสถาบันอื่น 3) การประชุม 4) การประชุมปฏิบัติการ 5) การประชุมทีมงาน 6) การทำงานในรูปแบบคณะกรรมการ 7) การพัฒนาโดยการอ่านหนังสือให้เป็นมืออาชีพ 8) การประชุมของบุคลากร 9) กิจกรรมภาคสนาม 10) การเดินทางไปดูงาน 11) การอยู่ค่ายพักแรม 12) ประสบการณ์ทำงาน 13) การแลกเปลี่ยน 14) การค้นคว้าการวิจัย 15) การเขียน 16) การทำงานแบบมืออาชีพ 17) ประสบการณ์ 18) การเยี่ยมและการสาธิต 19) การทำงานในองค์กรและชุมชน

4.2 ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.2.1 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสในการเรียนรู้งานภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งงานในหน้าที่และงานอื่น ๆ ครูต้องมีความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหา และขอรับคำปรึกษาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อนำมาแก้ไข พัฒนางาน มีความกล้าที่จะคิดริเริ่มและพัฒนางานด้วยตนเอง ต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน มีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคนิคการสอนแบบใหม่ มีการพัฒนาตนเองโดยการเข้าอบรม สัมมนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และนำมาพัฒนาตนเอง มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการทศน์ใหม่ มีการกำกับ ควบคุม เพื่อมุ่งสัมฤทธิ์ผลให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาดา คนคล่อง (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนอนุบาลคำชะอี ดำเนินการ 7 โครงการ ดังต่อไปนี้ 1) โครงการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 2) โครงการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงานประกอบด้วย 2 กิจกรรม 3) โครงการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดประกอบด้วย 3 กิจกรรม 4) โครงการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 5) โครงการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 6) โครงการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย 2 กิจกรรม และ 7) โครงการวิจัยเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู และ 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งครูสามารถใช้ภาวะผู้นำ ทั้ง 4 ด้าน ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ควรนำผลการวิจัย ไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสังกัด เช่น การจัดอบรมสัมมนา การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุม เพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำครูในโรงเรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เช่น มีการวางแผน การดำเนินงาน การวัดและประเมินผลกิจกรรม การนิเทศภายใน และการมีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกับครูในโรงเรียน
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้งานในหน้าที่และงานอื่น เป็นผู้นำในการคิด เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงการ กิจกรรม และกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในระดับภาค ระดับประเทศ เช่น ภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นต้น เพื่อนำมาพัฒนาภาวะผู้นำครูในแต่ละระดับต่อไป
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำครูด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และด้านการพัฒนาตนเอง และเพื่อนครู ในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกอร สมปราษฎ. (2560). ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). คลังพัฒนา.

- เกษมา วรวรรณ ณ อยู่ยยา. (2550). เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ พิธีเปิดการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ได้รับรางวัล "ครูดีในดวงใจ". สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กิตติพัฒน์ คำแพง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของครูกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31[วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/dQhUl>
- จารุภัทร บุญส่ง. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/SYIkA>
- ฐิติมา ไชยมหา. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/vFHUI>
- ประภาดา คนคล่อง. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. E-ThesisSNRU. <https://shorturl.asia/rZ2Jd>
- เยาวลักษณ์ สุตะโคตร. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำของพนักงานเทศบาล: กรณีสำนักงาน เทศบาลเมืองมุกดาหาร[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/Db4nQ>
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิถีวิทยาการวิจัย. สุวีริยาสาส์น.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต] มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/FpBta>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือประเมินสมรรถนะ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- อารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/nPFaE>

- Avolio, B.J. (1999). *Full Leadership Development*. SAGE Publication.
- Drucker, P.E. (1968). Your Leadership is Unique. *Leadership*, 17(4), 54.
- Goodson, I. and Hargreaves, A. (2005). *Series editors' preface*. In
A. Harris ve D. Muijs. *Improving schools through teacher leadership*.
Open University Press.
- Lieberman, A. and Miller, L. (2004). *Teacher Leadership*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Overholser, J. (1992). *Socrates the in classroom*. College Teaching.
- Ronald W. Rebores and Angela L.E. Walmsley. (2008). *An Evidence-Based Approach to
The Practice of Educational Leadership*. Allyn and Bacon.
- Rowan, B., Correnti, R., and Miller, R., (2002). What large-scale, survey research tells
us about teacher effect on student achievement: insights from the prospects
study of elementary schools. *Teachers College Record*, 104(8), 1525-1567.

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT

เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Learning Activity Using the KAHOOT Game on the Topic of “Our Atmosphere” for Students in the First Grade of Secondary School

دنۇڤل سۇبساړاڻى^{1,*} ۋە ساتۋات سړىنۇڅړوھ²

Danupon Suebsurmrarn^{1,*} and Satawat Srinukhroh²

^{1,2}สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1,2}Program in General Science, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author's email: danupon.s@sskru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

1 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

12 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ก่อนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 35 คน ได้มาจากการวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ Dependent Sample t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเรา หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรามีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจของนักเรียน, การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

ABSTRACT

The aims of this research study were 1) to compare students in the first grade leaning achievement in science learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere between pretest and post test, 2) to study the satisfaction of students in the first grade of secondary school achieved learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere. The samples used in the research were students in the first grade of secondary school at Rasi Salai School in Sisaket province, semester 2, academic year 2022 by group sampling from 1 classroom with a total sample of 35 students by cluster random sampling. The tools used in the research consisted of 1) learning management plans using KAHOOT game activities, 2) a learning achievement test in science of students in the first grade of secondary school, 3) a satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and t-test for dependent sample

The research results showed that;

- 1) Score of leaning achievement in science learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere in post test was more than pretest with statistical significance at .05 level.
- 2) Satisfaction of the students that studied with learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere was rated at the highest level.

Keywords: Learning Achievement, Students' Satisfaction, Learning Management with KAHOOT game activities

บทนำ

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มีบทบาทสำคัญในสังคมโลก เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การงานอาชีพ รวมถึงเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้ และผลผลิตต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แม้วิทยาศาสตร์จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทุกคนอย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ผ่านมา ยังไม่ประสบความสำเร็จ โดยสาเหตุจากหลายประการ เช่น ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ความสนใจของนักเรียน การจัดการเรียนการสอนของครู เป็นต้น

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของผู้เรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และมีความสำคัญเพิ่มขึ้น ผู้เรียนในยุคนี้เติบโตมากับเทคโนโลยีดิจิทัล และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ พร้อมกับความสนุกสนาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น บ่อยครั้งอาจมีปัญหาติดขัด และจะต้องใช้ความอดทนในการเรียน ดังนั้น ครูจึงต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ แตกต่างกันไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ เป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge - based Society) มีบทบาทสำคัญในสังคมโลกปัจจุบัน และอนาคต และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อแข่งขันกับนานาประเทศ และดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างเป็นสุข การสร้างความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนให้อยู่ในสังคมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การพัฒนาประเทศในอนาคต ต้องพึ่งพาผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นการปลูกฝังความสนใจใฝ่รู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ความสำคัญของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จึงต้องพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีระบบอินเทอร์เน็ตที่สนับสนุนการเข้าถึงความรู้ และสื่อสารได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้เกิดความรู้จากการศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองได้ สามารถติดต่อ สื่อสาร แลกเปลี่ยนสืบค้นข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ (Website) อีเมล (E-mail) ยูทูบ (YouTube) หรือผ่านการสื่อสารแบบสังคมออนไลน์ ที่เรียกว่าโซเชียล (Social) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ทวิตเตอร์ (Twitter) ติกต็อก (Tiktok) หรืออื่น ๆ เป็นต้น

จากการสังเกตนักเรียน พบว่า นักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่อยากเรียน ไม่สนใจการเรียน เกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากธรรมชาติของวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ต้องอาศัยทักษะและกระบวนการคิด มีเนื้อหาหนัก มีความเข้าใจได้ยาก และรูปแบบการสอนของครูไม่มีความแปลกใหม่ จึงทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจที่จะเรียน (โรงเรียนราศีไศล, 2565)

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเครื่องมือสมัยใหม่ที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้น่าสนใจมากขึ้น จากการได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าในปัจจุบัน KAHOOT เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับการแนะนำให้ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย และรวดเร็ว เครื่องมือนี้จะให้ผู้เรียนใช้โทรศัพท์มือถือในการตอบ มีปฏิสัมพันธ์กับเกมคำถามบนจอหน้าชั้นเรียน หรือบนจอส่วนบุคคล ผลการใช้ KAHOOT ในการจัดการเรียนรู้ พบว่าช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจการเรียน มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีความสนุกสนานในการเรียน และเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ครูสามารถตรวจสอบ และวิเคราะห์คำตอบ หรือความคิดเห็นของนักเรียน ทำให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนในชั้นเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล มาเม่น (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนากิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกิงมล ศิริประเสริฐ และกอบสุข คงมนัส (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง 2) ผลการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ มีการกำกับตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

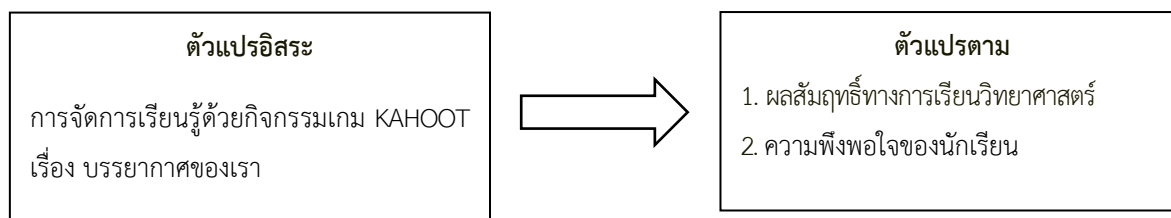
ด้วยเหตุผลที่นำเสนอข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความแปลกใหม่น่าสนใจ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงจัดทำวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีลา จังหวัดศรีสะเกษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะและสร้างประสบการณ์ อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีลา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ก่อนเรียน และหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา

กรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ โดยได้กำหนดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรม KAHOOT มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 ห้อง จำนวน 108 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน จำนวน 35 คน ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือทดลอง ได้แก่

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 เรื่อง บรรยายกาศของเรา 1
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง บรรยายกาศของเรา 2
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 เรื่อง บรรยายกาศของเรา 3
- 2) โปรแกรม KAHOOT จัดทำแบบทดสอบ เรื่อง บรรยายกาศของเรา

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม KAHOOT จำนวน 10 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1. การจัดทำแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรม KAHOOT ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

จัดทำแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา จำนวน 10 ข้อ 4 ตัวเลือก ระยะเวลาในการทำข้อละ 20 วินาที

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการเรียนรู้ ตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษา และวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์คู่มือครู หนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1

3.2.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนราชโสต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาวิทยาศาสตร์

3.2.4 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา

3.2.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน รวม 6 ชั่วโมง

3.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้านหลักสูตร และการสอน การวิจัย และการวัดผลประเมินผลตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ ให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนนเป็น +1 เมื่อแน่ใจว่าองค์ประกอบนั้นเหมาะสมและสอดคล้อง
- ให้คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบเหมาะสมและสอดคล้อง
- ให้คะแนนเป็น -1 เมื่อแน่ใจว่าองค์ประกอบนั้นไม่เหมาะสมและสอดคล้อง

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ระหว่างองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป และได้ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 1.00

3.2.7 ปรับปรุง และแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการทดลองภาคสนาม

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก มีขั้นตอนในการสร้าง และหาประสิทธิภาพ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี วิธีสร้าง เทคนิคการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องบรรยากาศของเรา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

3.3.2 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา

3.3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ ด้านการสอน การวิจัย และด้านการวัดผล และประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ โดยมีเกณฑ์การให้ คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.3.5 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ คำถามของแบบทดสอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.94

3.3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินีไศล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ผ่านมาแล้ว และไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.20-0.80 และมีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.34-0.71 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ ตั้งแต่ 0.20-1.00 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.40-0.83

3.3.7 นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้วจำนวน 10 ข้อ ไปทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน KR-20 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

3.3.8 นำแบบทดสอบที่ได้ไปวัดผลสัมฤทธิ์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินีไศล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองภาคสนามต่อไป

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

3.4.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการจัด การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะ

ศึกษา เพื่อกำหนดแนวตาราง และขอบเขตในการออกแบบสอบถามตามหัวข้อที่กำหนด และเลือกรูปแบบที่เหมาะสมที่จะเก็บข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมิน 5 ระดับ ของ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ

3.4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม แล้วปรับปรุงแก้ไข

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถาม จากนั้นคำนวณหาค่า IOC โดยกำหนดค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจนั้นมีความเหมาะสมดีมากกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจนั้นมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจนั้นมีความไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

5. นำแบบสอบถามไปหาค่า IOC รายข้อได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.83 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

6. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา เท่ากับ 0.89

4. วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ ดังนี้

4.1 ก่อนการทดลองให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยโปรแกรม KAHOOT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาข้อละ 20 วินาที ในวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง บรรยากาศของเรา

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 3 แผน โดยให้นักเรียนเรียน และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

4.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลองสอนแล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ด้วยโปรแกรม KAHOOT ชุดเดิมไปทดสอบนักเรียนอีกครั้ง จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาข้อละ 20 วินาที จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4.4 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม KAHOOT จำนวน 10 ข้อ จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง บรรยากาศของเรา โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน

5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่า t-test for Dependent Sample

5.3 วิเคราะห์ผลแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม KAHOOT หลังการทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2 สถิติหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

6.2.1 ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา (IOC) ด้วยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2543)

6.2.2 ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (P) ใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544)

6.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson 20)

6.2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

6.3 สถิติวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการทดสอบก่อน และหลังเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ที่จัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายาศของเร โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t-test) กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Dependent Samples) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการตรวจคำตอบของนักเรียนก่อน และหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายาศของเร แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยนำเสนอรายละเอียดที่ได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายาศของเร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	35	3.77	1.374	8.083	.000*
หลังเรียน	35	6.09	1.197		

* $P < .05$, $df = 34$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยายาศของเร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 6.09$, S.D. ± 1.197) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. ± 1.374) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพบว่า หลังจากที่มีการใช้ชุดกิจกรรมเกม KAHOOT ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเกม KAHOOT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล โดยนำเสนอรายละเอียดที่ได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายาศของเร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	รวม	ลำดับ
1. ครูมีความพร้อมทุกครั้งก่อนลงมือสอน/ ทำกิจกรรม	4.06	0.76	มาก	9
2. ครูใช้เทคนิคกระตุ้นความสนใจนำเข้าสู่บทเรียน	4.14	0.81	มาก	8
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น	4.80	0.41	มากที่สุด	1
4. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.74	0.44	มากที่สุด	3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	รวม	ลำดับ
5. ครูมีแบบทดสอบและเอกสารประกอบการเรียนรู้ในกิจกรรม	4.49	0.66	มาก	6
6. ครูจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	4.26	0.61	มาก	7
7. เวลาที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา เป็นเวลาที่นักเรียนมีความสุข	4.57	0.65	มากที่สุด	5
8. กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเราทำให้เนื้อหาของวิทยาศาสตร์สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	4.71	0.62	มากที่สุด	4
9. นักเรียนเพลิดเพลินกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา	4.80	0.41	มากที่สุด	1
10. นักเรียนทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา	4.71	0.62	มากที่สุด	4
เฉลี่ย	4.53	0.60	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.60

เมื่อจัดลำดับเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) และข้อที่ 9 นักเรียนเพลิดเพลินกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 1 ครูมีความพร้อมทุกครั้งก่อนลงมือสอน/ทำกิจกรรม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. ± 0.76)

ผลการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโกลน จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโกลน จังหวัดศรีสะเกษ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโศก จังหวัดศรีสะเกษ เรื่อง บรรยากาศของเรามีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโศก พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอาจเป็น เพราะการสอนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการทำกิจกรรม สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับ พรวิสันต์ มาเม่น และ รุจโรจน์ แก้วอุไร (2563) ได้ทำการศึกษา ผลการพัฒนากิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับกิ่งกมล ศิริประเสริฐ และ กอบสุข คงมนัส (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง 2) ผลการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ มีการกำกับตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการสอนโดยใช้เกม KAHOOT สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนได้ดี นำไปสู่การพัฒนากระบวนการคิด และสามารถเข้าใจสิ่งที่เข้าใจได้ยาก ดังนั้น การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยกิจกรรมเกม จึงเหมาะที่จะนำไปใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ ของวิชาวิทยาศาสตร์ และจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี

2. จากการวิเคราะห์การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเรา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโศก พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย 0.60 แสดงให้เห็นว่านักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเราซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนใจที่จะเล่นเกม และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี สังเกตได้จาก

แบบประเมินความพึงพอใจ พบว่า ในด้านที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) และด้านที่นักเรียนผลิตเพลินกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งนักเรียนในวัยนี้มีความชอบในการเล่นเกมนั้น โดยเฉพาะเมื่อมีการแข่งขันเด็กวัยนี้จะชอบแสดงความสามารถเพื่อที่จะทำให้ตนเองชนะ จึงทำให้ขณะเล่นเกม นั้นไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ ศรีจันทร์แก้ว, ปกรชัย เมืองโคตร และนลิตา ภูสีฤทธิ์ (2565) ได้ศึกษาผลของการใช้แอปพลิเคชันคาฮูท (KAHOOT) ที่มีต่อพุทธิพิสัยด้านความรู้ความจำเรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการพัฒนาพุทธิพิสัยด้านความรู้ความจำ เรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ โดยใช้แอปพลิเคชันคาฮูท สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรม พัฒนาพุทธิพิสัยด้านความรู้ความจำ เรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ โดยใช้แอปพลิเคชันคาฮูท อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้กิจกรรมเกม KAHOOT สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้ทุกระดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ที่จะเลือกนำไปใช้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และควรคำนึงถึงเวลา สถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ต้องสะดวก และเพียงพอ ครูต้องคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะอาจจะส่งเสียงดังรบกวนห้องอื่น
2. ผู้เรียนจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือสมาร์ทโฟน ที่เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้ที่สนใจจะศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยในเรื่องนี้ ควรมีการศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมเกมจาก KAHOOT ในเรื่องอื่น ๆ
2. ควรศึกษาผลการใช้กิจกรรมเกมจาก KAHOOT กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.

- กิ่งมกล ศิริประเสริฐ และ กอบสุข คงมนัส. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ เกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการกำกับตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 4(2), 157- 180.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานวิทยทรัพยากร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2543). *การวัดและประเมินผลการศึกษาทฤษฎีและประยุกต์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อักษรเจริญทัศน์.
- พรวิมล มาเม่น และ รุจโรจน์ แก้วอุไร. (2563). ผลการพัฒนากิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์*, 3(1), 13-24.
- รุ่งโรจน์ ศรีจันทร์แก้ว, ปกรชัย เมืองโคตร, และ นลิตา ภูสีฤทธิ์. (2565). ผลของการใช้แอปพลิเคชันคาฮูท (KAHOOT) ที่มีต่อพฤติพิสัยด้านความรู้ความจำ เรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 1(1), 1-15.
- โรงเรียนราชโสต. (2565). *แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเพื่อการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์*. กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนราชโสต.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สุวีริยาสาส์น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. ประสานการพิมพ์.

**การจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์
เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย**
**Organizing activities to create cooperation among parents using
information materials to promote life skills of early childhood children**

นิตยาพร นันทอง^{1,*} และ รุ่งลาวัลย์ ละอามคำ²

Nitiyaporn Nanthong^{1,*} and Rungrawan Laumka²

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}Master of Education, Faculty of Education of Early Childhood Education, Program in Early
Childhood Education, Maha Sarakham Rajabhat University

*Corresponding author's e-mail: modlovemidy@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

14 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

23 มกราคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ 3) เพื่อศึกษาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ประกอบด้วย 1) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเชื่อมโยงปัญหา ขั้นวางแผนร่วมกัน ขั้นดำเนินการ ขั้นนำเสนอ และขั้นสรุปอภิปรายผล ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการประชุม การรายงานพัฒนาการเด็ก การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 2) หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจสูงกว่าก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ย 89.50 อยู่ในระดับดีมาก 3) หลังการจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เด็กมีทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ย 63.92 อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: สารนิทัศน์, ความร่วมมือของผู้ปกครอง, ทักษะชีวิต, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the activities to create cooperation among parents using educational materials. 2) to study the cooperative behavior of parents using educational materials. 3) to compare the life skills of early childhood children before and after the organization. Activities Using Newspapers The target group used in this research is students and parents of students in kindergarten 2-3, consisting of 1) 5 students in kindergarten 2, 7 students in kindergarten 3, totaling 12 people. 2) Parents of students. Kindergarten 2 level, 5 people, parents of kindergarten 3 students, 7 people, total 12 people, of the 1st semester, academic year 2023, Ban Nong Ba Khok Sawang School, Phon District, Khon Kaen Province. Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3, statistics used in data analysis include mean, percentage, and standard deviation. The results of the research found that 1) Activities to create cooperation among parents using information materials consisted of 5 steps, including the problem linking step. joint planning stage Action stage, presentation stage, and summary and discussion stage. Encourage parents to participate in meeting activities. Child development reporting Communication between home and school participating in school activities 2) After organizing activities using Newspaper: The Parents have cooperative behaviors in communication. Volunteer side the learning aspect at home and the decision-making aspect were higher than before the experiment, with an average of 89.50, which was at a very good level. 3) After organizing activities to create cooperation among parents using news materials, the children had higher life skills than before the experiment. Average 63.92 is at a good level.

Keywords: Documentation, Parent cooperation, Life Skills, Early Childhood

บทนำ

การเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับประเทศไทยยุค 4.0 คือ การเตรียมความพร้อมนักเรียนตั้งแต่ในระดับปฐมวัย เพื่อที่นักเรียนจะได้เติบโตเป็นเด็กที่รู้เท่าทัน และปรับตัวได้กับยุคสมัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะชีวิตที่จำเป็น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ควรใส่ใจ

ควรเริ่มต้นปลูกฝัง จากครอบครัวเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบันเติบโตขึ้นท่ามกลางความสบายจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จนไม่สามารถทำอะไรด้วยตนเอง แม้กระทั่งการทำการบ้านง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2552) การพัฒนานักเรียนที่ดี เริ่มต้นจากครอบครัว นักเรียนจะเติบโตและมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพอย่างไร จะเป็นคนที่มุ่งประโยชน์แก่สังคมอย่างไร ส่วนหนึ่งย่อมขึ้น อยู่กับสภาพครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัว เป็นสำคัญ ผู้ปกครองถือเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโต พัฒนาการ การเรียนรู้ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน (มานิตา ลิ้มทอชิต วรรณพชร, 2561) การจัดทำสารนิทัศน์ เป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างคุณภาพ การประเมินพัฒนาการ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองหรือผู้อ่านสารนิทัศน์ ในภาพรวมของนักเรียน เข้าใจถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน ซึ่งระบบสารนิทัศน์ที่ดีจะช่วย สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ได้รับรู้ถึงคุณค่าของงานของตน ช่วยทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยครูในการ ประเมินพัฒนาการนักเรียน (พัชร พโยยอิน, 2560)

จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนของครูผู้สอน พบว่า บริบทของโรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง ร้อยละ 85 นักเรียนส่วนใหญ่จะได้รับการเลี้ยงดูโดยผู้สูงอายุทำให้นักเรียนถูกเลี้ยงแบบตามใจ เลี้ยงแบบให้นักเรียน อยู่กับโทรศัพท์มือถือ มากกว่าการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดทำให้เด็กเอาแต่ใจตนเอง ร้องไห้งอแงเมื่อถูกขัดใจ ยึดตนเองเป็นสำคัญ ตลอดจนมีพฤติกรรมที่รุนแรงบ่อยครั้งมีอาการตัวเกร็งเมื่อโกรธหรือไม่พอใจผู้อื่น ทำลายข้าวของ เมื่อถูกคนรอบข้างขัดใจ มีอารมณ์ที่หงุดหงิดโมโหง่ายเวลาที่ไม่ได้สิ่งของจากเพื่อนๆ มักจะขว้างปา สิ่งของเมื่อโดนขัดใจ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ไม่ได้ เมื่อมีปัญหาหรือเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น นักเรียนมักจะ ร้องไห้ ไม่รู้วิธี การแก้ปัญหา ไม่สามารถสื่อสารหรือบอกวิธีการแก้ปัญหาได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เริ่มรุนแรงมากขึ้น (โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง, 2565) ถ้านักเรียนเติบโตขึ้นมาจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์ไม่มั่นคงและ ความสามารถในการกำกับดูแลตนเองก็ทำได้ยาก ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือทำอะไรได้ด้วยตนเอง รวมทั้ง ไม่สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ นักเรียนอยู่กับสื่อเทคโนโลยีเหล่านี้มาก ๆ หรือเรียกอีกอย่างว่า “พฤติกรรมเนือยนิ่ง” (แผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย, 2561-2573) เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะ ชีวิต ความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนสำคัญมาก เพราะทักษะชีวิต จะช่วยให้นักเรียนดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมตามวัย และมีความสุข พร้อมทั้งจะ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต และนำพาประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายของโมเดล “ประเทศไทย 4.0” ได้อย่างมีคุณภาพอย่างยั่งยืน

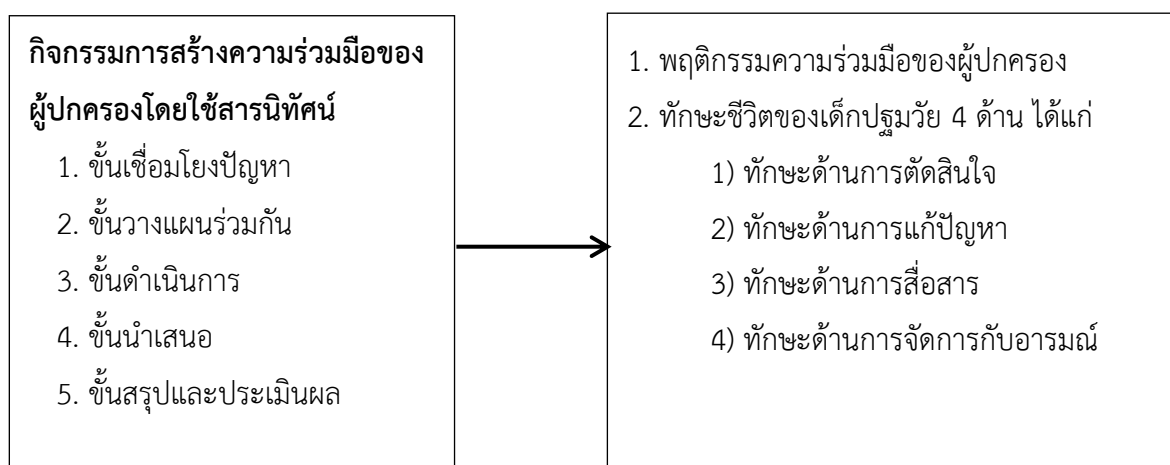
จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทักษะชีวิตของเด็กสำคัญมาก เพราะ ทักษะชีวิตจะช่วยให้เด็กดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมตามวัย และมีความสุข พร้อมทั้ง จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต และนำพาประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายของโมเดล “ประเทศไทย 4.0” ได้อย่างมีคุณภาพอย่างยั่งยืน การส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนผู้ปกครองควรให้การสนับสนุน

ชี้แนะส่งเสริมจากบุคคลในครอบครัว ให้เด็กได้เรียนรู้ ปรับตัว ฝึกการแก้ปัญหา การเผชิญกับความยากลำบาก ผ่านกิจกรรม สารนิทัศน์โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันกับนักเรียนผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กโดยผู้ปกครองแลเห็นถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้ สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาให้เด็กปฐมวัย มีทักษะชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมการสร้างความร่วมมือผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริม ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Pre-Experimental Design มีวิธีดำเนินการศึกษาประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็ก และผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ประกอบด้วย

- 1) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน
- 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกหรือสมัครใจ (Convenient or Volunteer Sampling) ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย 2) แบบประเมินทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยประกอบไปด้วยแบบทดสอบสถานการณ์ 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการจัดการกับอารมณ์ รายการทดสอบสถานการณ์ด้านละ 6 ข้อ รวม 24 ข้อ 3) แบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็น Rating Scale 5 ระดับโดยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีผลการประเมินอยู่ระหว่าง 4.79-4.89 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบทดสอบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านประเมินคุณภาพความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3 ด้าน ประกอบด้วย แบบทดสอบสถานการณ์ 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการจัดการกับอารมณ์ รายการทดสอบสถานการณ์ด้านละ 6 ข้อ รวม 24 ข้อแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 สรุปได้ว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพอยู่ในระดับ ใช้ได้ และแสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3. แบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านประเมินคุณภาพแบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.96 สรุปได้ว่า เป็นแบบวัดพฤติกรรมที่มีคุณภาพมีความสอดคล้องอยู่ในระดับใช้ได้ แสดงว่า มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์ ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยปฐมนิเทศ ชี้แจงทำความเข้าใจ หลักการและเหตุผล ให้ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมายรับทราบ เพื่อปรับพื้นฐานเตรียมความพร้อมเด็กและผู้ปกครองในการรับรู้ความรู้ใหม่ และร่วมกันพัฒนา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณโดยการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะชีวิตวัดกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย บันทึกข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง จากการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน และดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพของพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและผู้ปกครอง การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย

3. ทดลองจัดการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ ที่สร้างขึ้นสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์) รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการใช้สารนิทัศน์ใน 4 สถานการณ์หลักดังนี้ การประชุมผู้ปกครอง การรายงานพัฒนาการเด็ก สมุดสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน

4. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ครบ 24 แผน ผู้วิจัยทำการประเมินทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยและประเมินพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยและแบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่น
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent T-Test)

สรุปผลการวิจัย

1. กิจกรรมการสร้างความร่วมมือโดยใช้สารนิทัศน์ 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การประชุม รายงานพัฒนาการเด็ก การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการในด้านพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4 กิจกรรมดังนี้

1) การประชุมผู้ปกครอง ก่อนการประชุม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมค่อนข้างน้อย เมื่อทางโรงเรียนแจ้งการประชุมเพื่อรับทราบข้อราชการต่างๆ ของทางโรงเรียนโดยผู้ปกครองมักจะอ้างเหตุผลในการมาประชุม หลังการจัดกิจกรรมสารนิทัศน์ในกิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมเพิ่มมากขึ้น มีการสอบถามและปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเด็ก อาสาสมัครเข้ามาช่วยเป็นวิทยากรในการเรียนรู้ของเด็ก แจ้งความประสงค์ในการสนับสนุนสิ่งของแก่ทางโรงเรียน

2) การรายงานพัฒนาการเด็ก ก่อนการจัดกิจกรรม ผู้ปกครอง ไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนการทำกิจกรรม จึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นลงในสมุดรายงานพัฒนาการ หลังการจัดกิจกรรม เมื่อครูและผู้ปกครองประชุมเพื่อหาแนวทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ครูทราบสาเหตุของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองขอความช่วยเหลือในด้านการบันทึกข้อมูลลงในสมุดรายงานพัฒนาการของเด็ก จึงส่งผลให้ผู้ปกครองรายงานพัฒนาการเพิ่มขึ้น สามารถมองเห็นจุดที่ควรส่งเสริมหรือจุดที่ควรช่วยเหลือ ส่งผลให้สามารถให้ความช่วยเหลือ และปรับปรุงได้อย่างทันทั่วทั้งที่มีพื้นที่ให้คุณครูและผู้ปกครอง ได้แสดงความคิดเห็น ข้อชี้แนะหรือข้อกังวลเกี่ยวกับตัวเด็ก ช่วยให้เกิดความร่วมมือ ความเข้าใจและมีทิศทางในการดูแลเด็กไปในทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลดีกับเด็ก

3) การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ก่อนการจัดกิจกรรมการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนพบว่า ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจกับข้อมูลการสื่อสารของครู โดยครูเป็นผู้ที่สื่อสารเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีข้อมูลการตอบกลับจากทางบ้าน หลังการจัดกิจกรรมการสื่อสารของผู้ปกครอง พบว่า ครูรับทราบถึงพฤติกรรมของผู้ปกครอง มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี กระตุ้นให้ผู้ปกครองท่านอื่นปฏิบัติซ้ำ ๆ เกิดความมั่นใจ และให้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและเด็กเกิดการเรียนรู้มากขึ้น จึงส่งผลให้กิจกรรมการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนมีการสื่อสารเพิ่มขึ้น

4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ก่อนการจัดกิจกรรม ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนจะเข้าร่วมเฉพาะการแจกเงินทุนการศึกษาเท่านั้น ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เมื่อโรงเรียนขอความร่วมมือผ่านช่องทางต่าง ๆ หลังการจัดกิจกรรมผู้ปกครองพูดคุยและแสดงความคิดเห็นเสนอคำตอบตามความคิดของตนเอง และในขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้ปกครองอาสาสมัครในการทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแบ่งปันสิ่งของ และเข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

2. พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สาร์นิทัศน์ พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก หลังการทดลอง มีผลคะแนน ($\bar{X} = 89.50$) ระดับความร่วมมือดีมาก มีคะแนนกิจกรรมโดยเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงขึ้น แสดงว่าผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือที่ดีขึ้นตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และระดับคุณภาพคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยรวมก่อนและหลังการทดลองจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือโดยใช้สารนิทัศน์

ประเมินกิจกรรม ร่วมมือ	พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง									
	การประชุม ผู้ปกครอง		สมุดรายงาน พัฒนาการเด็ก		สมุดสื่อสาร ระหว่างบ้าน และโรงเรียน		การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของ โรงเรียน		รวม	
	(12)		(20)		(40)		(32)		(104)	
	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ
หลังการทดลอง	10.42	ดี	16.67	ดีมาก	30.67	ดี	26.67	ดี	89.50	ดีมาก

3. หลังการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย จากการจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 63.92 โดยเรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการแก้ปัญหา และ 4) ด้านการจัดการกับอารมณ์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยรวม ผ่านกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

ประเมินทักษะ ชีวิต	ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย									
	การตัดสินใจ		การแก้ปัญหา		การสื่อสาร		การจัดการกับอารมณ์		รวม	
	(18)		(18)		(18)		(18)		(72)	
	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ
หลังการทดลอง	16.08	ดี	15.33	ดี	16.67	ดี	16.17	ดี	63.92	ดี

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษากิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า การจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครอง มี 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การประชุมผู้ปกครอง การรายงานพัฒนาการ การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ส่งผลให้ผู้ปกครองมีการเข้าร่วมกิจกรรมสูงขึ้นในทุกด้าน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ได้เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้รับการประเมินคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผลการประเมินอยู่ในระดับ มีความเหมาะสมมากที่สุด มีคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.56) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ผลและส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองได้สูงขึ้นจริง เนื่องจากแผนการจัด

กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนกระบวนการในการจัดกิจกรรม และทุกลำดับขั้นตอนมีรูปแบบที่ชัดเจนเพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมให้กับผู้ปกครองกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การประชุม ผู้ปกครองได้เริ่มต้นเรียนรู้จากกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบวางแผน กิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยตกลงร่วมกันว่าครูและผู้ปกครองจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่อส่งเสริม กระตุ้น ให้เด็กทุกคนได้ฝึกฝนด้วยตนเอง

2) การรายงานพัฒนาการ ผู้ปกครองได้ร่วมกันวางแผนที่วางไว้ โดยเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น การรายงานผ่านการเขียนบันทึกสั้น การรายงานผ่านโทรศัพท์ การรายงานผ่านการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ การเขียนข้อความให้ครูคัดลอกลงในสมุดรายงานพัฒนาการ

3) สมุดสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมกลุ่มย่อย สนทนาอภิปรายในกลุ่มและช่วยเหลือกัน ผ่านการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยเลือกแนวทางการปฏิบัติ เช่น การสาธิต การทดลอง การแสดงบทบาทสมมติ การลงมือปฏิบัติจริง มีการรวบรวมจัดระบบองค์ความรู้ข้อมูลนำเสนอด้วยวิธีการที่เหมาะสมหลากหลาย เช่น การพูดคุยโต้ตอบ การซักถาม ตอบคำถามการสนทนา การเล่าเรื่อง การวาดภาพ การจัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศผลงาน แฟ้มผลงานของเด็ก

4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมดำเนินการ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

2. พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า จากข้อมูลการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมทุกด้าน โดยเรียงลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปหาน้อย คือ (1) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน (2) ด้านการสื่อสาร (3) ด้านอาสาสมัคร และ (4) ด้านการตัดสินใจ

1) พฤติกรรมความร่วมมือด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือระดับดีมาก สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการเรียนรู้ที่บ้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องหลายครั้ง เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันอย่างมีกฎเกณฑ์ กติกา ข้อตกลงร่วมกัน การปรับตัวเข้าหากัน สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือของผู้ใหญ่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้และสอดคล้องกับ พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2551) กล่าวถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการการจัดประสบการณ์ร่วมกัน ทำให้ผู้ปกครองแลเห็นถึงความสำคัญของ

การทำกิจกรรม เริ่มเปิดใจพูดคุยและทดลองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองเล่าถึงการทำกิจกรรมว่าเป็นกิจกรรมที่ดี ช่วยฝึกเด็กให้ลดจอโทรศัพท์ได้ ผู้ปกครองมีความยินดีในการทำกิจกรรมและเด็กชอบการทำกิจกรรมนี้มาก

2) พฤติกรรมความร่วมมือด้านการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการสื่อสาร หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง โรงเรียนจัดให้มีการพบปะระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทุก ๆ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น โรงเรียนมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารกับผู้ปกครอง ด้วยวิธีการหลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (Epstein, 1995, pp. 701-705) ที่ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน และการติดต่อสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนไม่เปิดโอกาสแล้วการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวย่อมเกิดขึ้นหรือมีประสิทธิภาพ

3) พฤติกรรมความร่วมมือด้านอาสาสมัคร โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านอาสาสมัคร หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง จากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 1 แผนการเรียนรู้ที่ 1-3 ผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ไม่กล้าเปิดใจเข้าร่วมหรือแสดงบทบาทมาก กิจกรรมผู้ปกครองมีการปรับตัว เริ่มทำงานร่วมกัน และมีข้อตกลงในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่ว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องพึ่งพาผู้ปกครอง ร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้ปกครองในการเลี้ยงดูให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ ยาประเสริฐ (2566) กล่าวว่า ครูต้องคอยชี้แนะแนวทางตามความเหมาะสม ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีบทบาทในการบริหารการจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถนำไปต่อยอดได้

4) พฤติกรรมความร่วมมือด้านการตัดสินใจ โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการสื่อสาร หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง ผู้ปกครองร่วมประชุมกับโรงเรียนทุกครั้ง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่โรงเรียนเปิดโอกาส สอดคล้องกับ อภิญา เวชชัย (2551) ที่ได้เสนอแนวทางการสร้างสัมพันธภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมระหว่างโรงเรียนและครอบครัวว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะ 2 ทางคือการเปิดโอกาสและสร้างเงื่อนไขให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Daniel and Rayna (Daniel & Rayna, 1996, pp. 142-

143) ที่พบว่า การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับโรงเรียนในทันทีนั้น อาจเป็นไปได้ เพราะแนวคิดและความสัมพันธ์ที่มีต่อโรงเรียนอาจยังมีความแปลกแยก ห่างเหิน และไม่สามารถกำหนดบทบาทตนเองที่เหมาะสมได้ในทันที จึงควรสร้างสัมพันธ์ภาพ เหมาะสมก่อน ซึ่งการสร้างสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับทุกฝ่าย

3. หลังการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ทุกด้านโดยเรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปน้อย คือ (1) ด้านการสื่อสาร (2) ด้านการตัดสินใจ (3) ด้านการแก้ปัญหา และ (4) ด้านการจัดการกับอารมณ์

1) ทักษะชีวิตด้านการสื่อสารของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการสื่อสาร เฉลี่ย 16.67 คิดเป็นร้อยละ 67.08 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง พบว่า เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของเด็กทำให้เด็กอยากรู้อยากเห็น และสนใจในสิ่งที่ตนเองอยากรู้ โดยธรรมชาติของเด็กเมื่อเด็กอยากรู้ที่เกิดพฤติกรรมสื่อสาร โดยการตั้งใจฟังว่ากิจกรรมจะเป็นอย่างไรบ้าง สอดคล้องกับ ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร (2556) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ด้วยการพัฒนาผ่านทางสัญลักษณ์ จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเข้าใจวัฒนธรรม พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารนี้เป็นทางนำไปสู่การรู้หนังสือของเด็ก สอดคล้องกับ วรนาท รักสกุลไทย และนฤมล เนียมหอม (2555) กล่าวว่า การรับสารด้วยการฟัง เด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยิน ได้ฟัง การพูดคุยสนทนา เด็กเริ่มเรียนจากภาษาง่าย ๆ เรียนรู้การใช้คำศัพท์ ตามด้วยการใช้ประโยค ครูสอนภาษาของเด็กคือพ่อแม่ เสียงแรกที่เด็กได้ฟัง คือ เสียงจากพ่อแม่ การยอมให้ของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา การพูด และสนทนากับเด็ก คือ การสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย

2) ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ เฉลี่ย 16.08 คิดเป็นร้อยละ 61.88 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการตัดสินใจของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง พบว่า เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวที่จะอยู่ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนได้ ตัดสินใจในเรื่องที่เป็นปัญหาของตนเองได้ สอดคล้องกับ Piaget (1972) ที่กล่าวว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับการลงมือปฏิบัติ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี เด็กรู้จักสังเกตเห็นความแตกต่างทำให้ความคิดพัฒนาถึงขั้นรู้คิด เปรียบเทียบ แยกวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ได้ คิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2551) ได้ให้เด็กปฐมวัยได้วิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม ช่วยฝึกทักษะการรู้คิดเพื่อให้เด็กได้ฝึกการประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนเองที่ได้กระทำไป เด็กเรียนรู้ถึงการฟังและเกื้อกูลกัน เห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน ประสบความสำเร็จร่วมกัน

3) ทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหา เฉลี่ย 15.33 คิดเป็นร้อยละ 53.94 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เด็กจะแสดงความคิดเห็น เสนอคำตอบตามความคิดของตนเอง เด็กจะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้ปกครองใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นแก้ปัญหาาร่วมกัน หลังจากที่ได้รับ การฝึกฝนทักษะต่างๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนเสร็จสิ้นครบทุกแผน เด็กสามารถแสดง ความสามารถคิดแก้ปัญหาตามความคิดของกลุ่ม โดยยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่มแก้ปัญหาตาม สถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ ศรีสิงห์ และ พรสุตา เพ็ชรเลิศ (2560) ที่ให้ครูผู้สอนและ ผู้ปกครองเป็นผู้คอยสนับสนุนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นแก้ปัญหาอย่างหลากหลายการดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สารนิทัศน์จึงเป็นแนวทางการส่งเสริมทักษะชีวิตการคิด แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ดี

4) ทักษะชีวิตด้านจัดการกับอารมณ์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือ ของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์ เฉลี่ย 16.17 คิดเป็น ร้อยละ 53.94 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของเด็กปฐมวัยหลัง การทดลองสูงกว่าก่อน การทดลอง จากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้ สารนิทัศน์ พบว่า ทักษะทางอารมณ์ จิตใจภาวะทางอารมณ์จิตใจนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเด็ก อารมณ์เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะของเด็กในการดำรงชีวิตและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เด็กที่สามารถ ควบคุมและจัดการกับอารมณ์อย่างเหมาะสมจะเข้ากับเพื่อนและมีความสามารถทางสังคมมากกว่าเด็กที่ไม่ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้สอดคล้องกับ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2551) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เด็ก ได้รับจากการสอนอย่างสม่ำเสมอด้วยเหตุผล จะทำให้เด็กซึมซับเกิดการรับรู้ ความรู้สึทางจิตใจ และ ทางสังคม ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การจัดกิจกรรมทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนต้องเข้าใจ ธรรมชาติ และ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่าง เต็มความสามารถ ยืดหยุ่นกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

2) การพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ครูต้องมีหัวใจ บริการในการติดต่อประสานกับผู้ปกครอง โดยการปรึกษาทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคลให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง

3) การดำเนินการเก็บหลักฐานที่สะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ของเด็กและการจัดเก็บหลักฐานนั้นๆ อย่างเป็นระบบ สามารถลดภาระงานครูและเวลาในการทำเอกสารเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

4) การจัดเตรียมสถานที่ สภาพแวดล้อม สื่อวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม หลากหลายและเพียงพอ กับความต้องการของเด็ก ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรมที่อบอุ่น ใกล้ชิดกับเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมสารนิทัศน์ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านสมาธิของเด็ก ปฐมวัย เป็นต้น

2) ควรมีการศึกษาการส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย โดยเน้นทักษะชีวิตประจำวันของเด็ก ให้เด็กได้รับการฝึกฝนให้ช่วยเหลือตนเองในวัตรประจำวัน

3) ควรมีการศึกษาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ทักษะทางกาย ทักษะทางอารมณ์ ทักษะด้านสังคม เป็นต้น

4) ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบรนเนนสปีคส์.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2563). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรีย์ ผลโยธิน. (2560). *เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย*.

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2552). *การวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงการ*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร. (2556). *ทฤษฎีและพฤติกรรมการศึกษา*. ศูนย์หนังสือ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

มานิตา ลีโทชวลิต อรรถนุพรรณ. (2561). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย

ในยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(4), 286-299.

รัตนภรณ์ ยาประเสริฐ และคณะ.(2566). การวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของ

โรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3.

วารสารและงานวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 13(3),44-59.

- รุ่งทิพย์ ศรสิงห์ และคณะ. (2560). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยใช้เกมการศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(1), 92 - 104.
- โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง. (2565). รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง.
- วรนาท รักสกุลไทย และ นฤมล เนียมหอม. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านภาษาใน ประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 8-15. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2551). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (รู้เรา-รู้เขา)* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- อภิญา เวชยชัย. (2551). *การพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็กในสังคมไทย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Daniel, U.L. and Rayna, F.L. (1996). *Home environment, the family and cognitive development society and education (9th ed.)*. Simon & Schuster.
- Epstein, J. (1995). School/family/community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76, 701-712.
- Piaget, J. (1972). Intellectual evolution for adolescence to adulthood. *Hunman Development*, 15(1): 40-47.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological process*. Cambridge, Harvard University Press.

การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
Providing the Experiences of Physical Response Techniques to Enhance the
Listening and Speaking English Abilities of Early Childhood

พัชรภรณ์ ชนะชาญ^{1,*} และ พีระพร รัตนเกียรติ²

Patcharaporn Chanachan^{1,*} and Peeraporn Rattanakiat²

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}Master of Education, Early Childhood Education, Rajabhat Maha Sarakham University

*Corresponding author's email: bowpatcharaporn25@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 ตุลาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

6 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

10 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการสัมพัทธ์ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชายและหญิงชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (2) แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.00 ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.18 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์โดยรวมทุกด้านเท่ากับ 71.08

คำสำคัญ: เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง, ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The research aimed to 1) study the listening and speaking English abilities of early childhood by providing the experiences of physical response techniques and 2) study the relative development of listening and speaking English of early childhood from the experiences of physical response techniques. The target group was 15 boys and girls at the age of 5-6 years old, studying in the 1st semester of 2023 academic year, from kindergarten class 3 of Bankokkhangbolub school, Nonrasi subdistrict, Borabue district, Maha Sarakham province, derived from the purposive sampling. The research instruments were (1) the physical response technique plans. (2) the evaluation form for listening and speaking English abilities of early childhood. The statistics were the average, standard deviation and relative growth score.

The finding of this research indicated that the experiences of physical response techniques enhanced the listening and speaking English of early childhood. After providing the experiences of physical response techniques, the early childhood had the listening English abilities higher with 62.53 average scores, 3.00 standard deviation and speaking English abilities higher with 64.73 average scores, 3.18 standard deviation, and 71.08 relative development of all aspects scores.

Keywords: Physical response techniques, listening and speaking English abilities, early childhood.

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) พัฒนาการของเด็กนั้นเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญา มีความสัมพันธ์และพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงอายุ ดังนั้น ควรพัฒนาการเด็กทุกด้านเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตตามวัย ให้ผู้จัดประสบการณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ

บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจน และเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง จากการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้เคลื่อนไหว ครูเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเครื่องมือที่สำคัญของเด็กคือภาษา เพราะภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การเรียนรู้ พัฒนาการทางภาษาเกิดจากการได้ยิน จากการฟัง จากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูจะต้องจัดประสบการณ์ด้านภาษาโดยการให้เด็กได้มีทักษะการฟังและทักษะการพูด ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานนำไปสู่ทักษะการอ่าน การเขียนต่อไป ดังนั้นการพัฒนาภาษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัย 2-7 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามรวดเร็ว สอดคล้องกับกุสุลา ตันติผลาชีวะ (2551) กล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่จำเป็น ครูและผู้เกี่ยวข้องควรจัดประสบการณ์ให้เหมาะกับการเรียนรู้ภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาในเด็กปฐมวัยให้เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพของเด็ก ความสามารถด้านการฟังและการพูดจึงเป็นทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัย และการจัดประสบการณ์ต้องจัดให้สอดคล้องกับวัย ธรรมชาติและวิธีการเรียนรู้ของเด็ก

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการปกครอง รวมถึงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัย ประเทศไทยโดยรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษจึงมีนโยบายให้เด็กไทยได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับปฐมวัยทั้งนี้เพื่อให้เด็กไทยได้ใช้ภาษาอังกฤษในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมประเทศอื่น ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้กับเด็ก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำคัญในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันซึ่งจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้สามารถสื่อสารได้ตามวัย และในการส่งเสริมภาษาอังกฤษให้กับเด็กปฐมวัยนั้น ควรให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ การพัฒนาความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กเริ่มจากการฟังและการพูด ส่งเสริมภาษาที่เหมาะสมกับวัยเพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ควรปลูกฝังความรู้สึกที่ดีในการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่อบอุ่นผ่อนคลาย และสนุกกับการเรียน เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกพูดฝึกฟังบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมให้เด็กเลียนแบบเสียงสิ่งต่าง ๆ รอบตัว พูดคำคล้องจอง คำศัพท์ ร้องเพลง เล่าเรื่องราว สอดแทรกภาษาอังกฤษในกิจวัตรประจำวันของเด็ก การใช้เพลง การเคลื่อนไหว การเต้นรำ ศิลปะ นิทาน ละคร จะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดตามศักยภาพของผู้เรียน ควรให้มีความง่ายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองตามความถนัด และความสนใจของเด็กรวมถึงให้ความสำคัญกับการเลือกสื่อการสอนที่ส่งเสริมทักษะพื้นฐานของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนฟังคำสั่งจากครูแล้วผู้เรียนทำตามเป็นการประสานการฟังกับการใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายเป็นการตอบรับให้ทำตามโดยผู้เรียนไม่ต้องพูด วิธีการสอนภาษาโดยใช้ท่าทางนี้เหมาะสำหรับการเริ่มต้น

เรียนภาษาที่สอง (สถาบันวิจัยการเรียนรู้, 2556) นอกจากนี้ริชาร์ดและโรดเจอร์ (Richards and Rodgers) กล่าวว่า หลักการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จะช่วยกระตุ้นให้สมองซีกขวาซึ่งควบคุมการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ขณะที่สมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่ในการผลิตภาษา การฟังเพื่อความเข้าใจควรมาก่อนการพูดจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่ปราศจากความกังวลหรือความเครียด คำสั่งเป็นหลักการสำคัญของวิธีการสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง (Richards and Rodgers, 1986) และเจมส์ แอชเชอร์ (James Asher) ได้กล่าวถึงการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง 4 ประเภทคือ 1) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้ร่างกาย (Total Physical Response-Body: TPR-B) 2) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้สิ่งของ (Total Physical Response-Object: TPR-O) 3) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้รูปภาพ (Total Physical Response-Picture: TPR-P) 4) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้การเล่าเรื่อง (Total Physical Response - Storytelling: TPRS) ซึ่งวิธีการสอนเหล่านี้เป็นเครื่องมือหรือสื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจประโยค คำสั่ง สิ่งของที่นำมาใช้แสดงร่วมกันกับการแสดงท่าทางจะช่วยเพิ่มคำศัพท์ในการสอนได้มากขึ้น ภาพที่เลือกมาใช้ในการเรียนการสอนควรใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และการเล่าเรื่องให้เริ่มจากง่าย ๆ ก่อนการสอนภาษาด้วยการเล่าเรื่องควรใช้เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ (James Asher, 1979)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยของเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ปีที่ผ่านมา พบว่า เด็กมีผลการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่ยังไม่เหมาะสมกับวัย ทั้งด้านความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ คำศัพท์ในบทเรียนหรือคำที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน (โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม, 2565)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะภาษาอังกฤษ การสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) เป็นวิธีการหนึ่งที่เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการนำรูปภาพ สิ่งของ เรื่องเล่าต่างๆ และการแสดงท่าทาง จะสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยได้และเหมาะสมกับวัย ขณะที่ทำกิจกรรมเด็กจะเกิดทักษะการฟังจากการได้ยินคำสั่งซ้ำๆ ได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติท่าทางด้วยตนเอง ซึ่งการแสดงออกด้วยท่าทางเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ การใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น เพลง รูปภาพ ท่าทาง สื่อเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างสนุกสนาน และเด็กลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อเตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยก่อนที่จะเข้าสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานในปีต่อไป

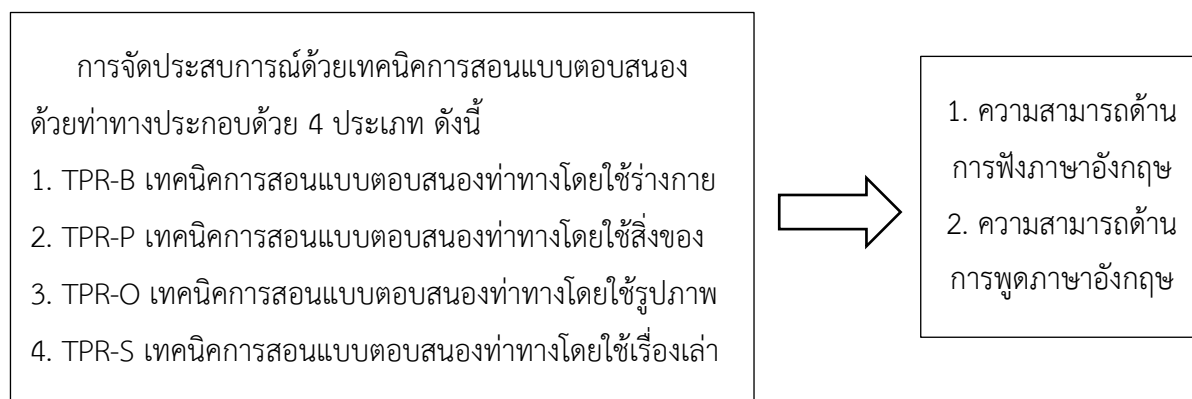
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

2. เพื่อศึกษาพัฒนาการสัมพัทธ์ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการจัดทำวิจัยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ ตำบลโนนราชี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1.1 แผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน เป็นจำนวน 24 แผน แผนละ 40 นาที โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 8 หน้วยการเรียนรู้ ดังนี้

1. หน่วย อาชีพในฝัน
2. หน่วย สัตว์บก
3. หน่วย ร่างกายของฉัน
4. หน่วย คมนาคม
5. หน่วย ของเล่นของใช้
6. หน่วย ผลไม้

7. หน่วย สัตว์น้ำ

8. หน่วย ตัวเลข

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางตรงตามวัตถุประสงค์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ระดับคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.74 หมายความว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2 แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย 2 ด้าน คือ ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีทั้งหมด 2 ชุด รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ 24 ข้อ ดังนี้

1. การฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้ 8 ข้อ
2. การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้ 8 ข้อ
3. การจำแนกความแตกต่างของเสียงได้ 8 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบประเมินความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ 24 ข้อ ดังนี้

1. การบอกชื่อสิ่งของต่าง ๆ ได้ 8 ข้อ
2. การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาว ๆ ได้ 8 ข้อ
3. การโต้ตอบ คำ วลี ประโยค อย่างง่าย 8 ข้อ

มีการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น จากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 ข้อสอบที่นำไปใช้ได้ มีจำนวน 48 ข้อ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง Quasi-Experimental Research มีการประเมินหลังการจัดประสบการณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประเมินครั้งแรกโดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
- 2) จัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางกับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 แผน รวมจำนวน 24 แผน แผนละ 40 นาที
- 3) ประเมินหลังการจัดประสบการณ์ไปแล้ว 8 สัปดาห์โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

4) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยทั้ง 2 ครั้ง ไปทำการวิเคราะห์หาคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมผลจากแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานของไพศาล วรคำ (2559) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth : RG) ของศิริชัย กาญจนวาสี (2552)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลแสดงคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

เมื่อดำเนินการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษมาหาคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

ความสามารถด้านการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย	N	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม	
		144 คะแนน		144 คะแนน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ					
1. การฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้	15	13.13	0.74	20.00	0.65
2. การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้	15	14.73	0.59	21.20	1.37
3. การจำแนกความแตกต่างของเสียงได้	15	14.93	0.70	21.33	0.98
รวม		42.80	2.04	62.53	3.00
ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ					
1. การบอกชื่อสิ่งของต่างๆ ได้	15	13.93	1.03	21.13	1.06
2. การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาวๆ ได้	15	14.47	0.83	21.33	1.23
3. การโต้ตอบ คำ วลี ประโยค อย่างง่าย	15	15.60	0.74	22.27	0.88
รวม		44.00	2.60	64.73	3.18
รวมทั้งสิ้น		86.80	4.64	127.60	6.18

จากตารางที่ 1 เด็กมีคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษก่อนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีค่าเฉลี่ย 86.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.64 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 127.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.18 เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าความสามารถด้านการฟังก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 42.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.04 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 62.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.00 ความสามารถในการพูดก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 44.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.60 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 64.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

ตอนที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและรายบุคคล

เมื่อนำคะแนนหลังการจัดประสบการณ์ หาค่าพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการฟังภาษาอังกฤษและด้านการพูดภาษาอังกฤษ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

แยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการฟังภาษาอังกฤษและด้านการพูดภาษาอังกฤษ

หลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของ เด็กปฐมวัย	คะแนน	คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการสัมพัทธ์
ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ			
1. การฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้	24	63.19	สูง
2. การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้	24	69.78	สูง
3. การจำแนกความแตกต่างของเสียงได้	24	70.59	สูง
รวม	72	67.85	สูง
ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ			
1. การบอกชื่อสิ่งของต่างๆ ได้	24	71.52	สูง
2. การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาวๆ ได้	24	72.03	สูง
3. การได้ตอบ คำ วลี ประโยค อย่างง่าย	24	79.37	สูงมาก
รวม	72	74.31	สูง
รวมทั้งสิ้น	144	71.08	สูง

จากตารางที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางพบว่าด้านที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์สูงสุด คือ ด้านการพูดภาษาอังกฤษอยู่ที่ระดับสูง เท่ากับ 74.31 ตามด้วยด้านการฟัง

ภาษาอังกฤษอยู่ที่ระดับสูงเท่ากับ 67.85 รวมทั้ง 2 ด้านมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูงเท่ากับ 71.08

เมื่อแยกผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเป็นรายบุคคล ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
แยกเป็นรายบุคคล

ลำดับที่	คะแนนก่อน การจัดกิจกรรม (คะแนนเต็ม 144 คะแนน)	คะแนนหลัง การจัดกิจกรรม (คะแนนเต็ม 144 คะแนน)	คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการสัมพัทธ์
1	87	129	73.68	สูง
2	85	126	69.49	สูง
3	87	129	73.68	สูง
4	84	123	65.00	สูง
5	86	125	67.24	สูง
6	93	132	76.47	สูงมาก
7	87	128	71.93	สูง
8	88	129	73.21	สูง
9	87	125	66.67	สูง
10	87	130	75.44	สูง
11	85	126	69.49	สูง
12	86	125	67.24	สูง
13	88	129	73.21	สูง
14	87	130	75.44	สูง
15	85	123	64.41	สูง
เฉลี่ย	86.80	127.27	70.84	สูง

จากตารางที่ 3 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางรายบุคคล พบว่าเด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูง มีจำนวน 14 คน คะแนนน้อยที่สุดในระดับอยู่ที่ 64.41 คะแนน คะแนนมากที่สุดในระดับอยู่ที่ 75.44 คะแนน และเด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูงมาก มีจำนวน 1 คน มีคะแนนอยู่ที่ 76.47 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย จากสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า เด็กมีคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 127.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.18 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า หลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 62.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.00 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 64.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางรายบุคคล พบว่า เด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูง มีจำนวน 14 คน คะแนนน้อยที่สุดในระดับอยู่ที่ 64.41 คะแนน คะแนนมากที่สุดในระดับอยู่ที่ 75.44 คะแนน และเด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูงมาก มีจำนวน 1 คน มีคะแนนอยู่ที่ 76.47 คะแนน การจัดประสบการณ์เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การฟังคำสั่ง การแสดงท่าทางและการออกเสียง มีการใช้รูปภาพและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้คำหรือวลีที่สั้นเหมาะสมกับวัย ส่งผลให้เด็กมีความเข้าใจในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ได้เรียนรู้ผ่านการฟังและแสดงท่าทางไปพร้อม ๆ กันกับครูจนสามารถปฏิบัติเองได้ ภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับริชาร์ดและโรดเจอร์ Richards and Rodgers (1986) กล่าวว่า หลักการสอนแบบเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเด็กจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่ปราศจากความกังวลหรือความเครียด การจัดประสบการณ์จะเน้นปฏิบัติและยึดเด็กเป็นสำคัญ ได้สอดคล้องกับแนวคิดของดิวอี้ Dewey (1944) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์ที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติและยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีรูปแบบการจัดคือมีการนำเพลง เสียงดนตรีให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย การแสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเสียงดนตรี สอดคล้องกับแนวคิดของอาร์ พันธ์มณี (2546) กล่าวว่า การทำให้เด็กมีความสุขด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง เสียงดนตรีเพื่อให้เด็กผ่อนคลายและมีอารมณ์ที่มั่นคง จะทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน สมองจะหลังสารแห่งความสุขออกมาและเด็กจะเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องราวต่าง ๆ โดยไม่ต้องบังคับ ทั้งนี้จากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งการฟังและการพูดที่อยู่รอบตัวและพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับแนวคิดของบรูเนอร์ Bruner (1966) กล่าวว่า การสอนควรเริ่มจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือประสบการณ์ที่ใกล้ชิดไปหาประสบการณ์ที่ไกลตัว เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจ การใช้สัญลักษณ์หรือภาษาผ่านการจัดประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ถือว่าเป็นการพัฒนาในขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจและควบคู่ไปกับภาษา (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2548) อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางของ แอชเชอร์ (Asher) ที่กล่าวว่า การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางคือการเรียนรู้จากสิ่งใกล้

ตัวไปหาสิ่งใกล้เคียงหรือจากค่าง่ายไปหาคำยาก (Asher, 1979) การจัดประสบการณ์ดังกล่าวเด็กได้เรียนรู้ การฟังคำสั่ง การแสดงท่าทางและการออกเสียง มีการใช้รูปภาพและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ Piaget (1960) เชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้จากสื่อใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็น รูปธรรม ซึ่งสามารถพัฒนารูปแบบการคิดของเด็กและกระบวนการที่สำคัญของโครงสร้างทางสติปัญญา เด็กจะนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่และปรับโครงสร้างทางสติปัญญาของตนให้เหมาะสม กับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

2. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ได้แก่ การฟังคำสั่งและปฏิบัติตาม การรู้ความหมายของ คำศัพท์และการจำแนกความแตกต่างของเสียงและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ การบอกชื่อ สิ่งของต่าง ๆ การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาว ๆ และการโต้ตอบ คำ วลี ประโยคอย่างง่าย จากการ จัด ประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์โดยครูพูดคำสั่งหรือ คำศัพท์และแสดงท่าทางให้เด็กดู เด็กแสดงท่าทางตามคำสั่งที่ครูบอกแล้วทำท่าทางพร้อมกัน การสอนแต่ละ ขั้นตอนจะมีการพูดและทำท่าทางซ้ำ ๆ ทำให้เด็กจำได้ คำศัพท์ที่นำมาสอนจะเป็นคำศัพท์ที่อยู่ใน ชีวิตประจำวัน สิ่งใกล้เคียงไปหาสิ่งไกลตัว เริ่มจากค่าง่ายไปหาคำยากก่อนที่จะสอนคำศัพท์ใหม่จะมีการ ทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว จากตัวอย่างการจัดประสบการณ์หน่วยสัตว์บก ครูออกคำสั่งสั้น ๆ เป็น ภาษาอังกฤษ เช่น Lion พร้อมแสดงท่าทางให้เด็กปฏิบัติตามทำซ้ำคำสั่งละ 3 ครั้ง เพื่อความเข้าใจและ จำคำศัพท์ได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ Thorndike (1874-1949) เชื่อว่า การที่ผู้เรียนได้ ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง จากนั้นครูออกคำสั่งโดยให้เด็กแสดงท่าทาง ด้วยตนเองเพื่อสังเกตว่าเด็กเกิดความเข้าใจในคำสั่งหรือไม่ สอดคล้องกับมณี อินทพันธ์ (2553) กล่าวว่า หัวใจ สำคัญของทีฟิอาร์ คือ ผู้เรียนฟังคำสั่งหรือคำพูดจากผู้สอนแล้วทำท่าทางตามผู้สอน ผู้เรียนจะเข้าใจความหมาย ของคำสั่งนั้นจากท่าทางที่ผู้สอนแสดงให้ดู ซึ่งการสอนดังกล่าวยังเกิดขึ้นกับการฝึกซ้ำเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้โดยกระบวนการถ่ายทอดและการปฏิบัติซ้ำ ๆ ของผู้สอนจะทำให้ผู้เรียน เกิดการจดจำตามศักยภาพ ครูออกเสียงตัวอักษรภาษาอังกฤษเพื่อฝึกการจำแนกเสียง เช่น L เลอะ เลอะ เลอะ เป็นต้น ครูออกเสียงคำศัพท์สัตว์ภาษาอังกฤษแล้วให้เด็กออกเสียงตามออกเสียงซ้ำคำละ 3 ครั้ง เด็กแต่ละคน จะได้หมวดสัตว์ที่แตกต่างกัน จากนั้นครูออกเสียงคำศัพท์สัตว์ภาษาอังกฤษให้เด็ก ๆ ฟังและออกเสียงตาม พร้อมแสดงท่าทางของสัตว์ สอดคล้องกับแนวคิดของเวีย Via (1987, 21-29) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ การเรียนรู้จากการกระทำ ถ้าเราจะเรียนรู้การฟังพูดให้มีประสิทธิภาพ ต้องฟังและฝึกพูดซึ่งจะสามารถทำให้ เราใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ เด็กสลับบทบาทกับครูด้วยการออกคำสั่งและให้เพื่อน ๆ แสดงท่าทาง จากนั้นเพื่อทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ครูจะออกเสียงชื่อสัตว์ ที่เป็นภาษาไทย เด็กจะออกเสียงชื่อสัตว์นั้นเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี คำมูลนา (2553) เรื่องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษด้วยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางของ เด็กชั้นอนุบาล 2 ผลการวิจัยพบว่า เด็กจำนวน 15 คนมีคะแนนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า หลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสามารถส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยได้สูงขึ้น ดังนั้น ครูและผู้เกี่ยวข้องที่สนใจศึกษาการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยสามารถศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษาสามารถนำเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปส่งเสริมหรือจัดอบรมให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

1.2 การใช้เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางในการจัดประสบการณ์ สามารถนำไปประยุกต์เพื่อพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษทั้งในระดับชั้นปฐมวัยหรือชั้นที่สูงกว่าได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัญหา เปรียบเทียบผลการวิจัยรวมถึงแนวคิดที่เกิดจากการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรจัดให้มีการวิจัยและติดตามผลการเรียนในระยะยาวเพื่อศึกษาว่า ความสามารถด้านการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีความถูกต้องและคงทนในการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ. กัลยาณี คำมุลนา. (2553). *การพัฒนาทักษะการฟัง - พูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลพิมานเด็ก จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชัน.
- ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ตักสิลาการพิมพ์.

- มณี อินทพันธ์. (2553). *การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง : วิวัฒนาการและการนำไปใช้กับผู้เรียนต่างบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้และระดับความสามารถทางภาษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ. (2565). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2565*. โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยการเรียนรู้. (2556). *การสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย*. บริษัท สุทัศน์นิยต์พรินต์ติ้ง กรุ๊ปจำกัด.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน*. ไยไหมศรีเอทีพี กรุ๊ป.
- Asher, J. (1979). *The total physical response: Theory and practice*. The New York Academy of Sciences.
- Bruner, J. (1966). *Toward a theory of instruction*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Dewey, J. (1944). *How We Think*. Health co., th.
- Edward Lee Thorndike. (1874-1949). *The American Journal of Psychology*. JSTOR, www.jstor.org/stable/1418943. Accessed 20 Oct. 2023.
- Piaget, J. (1960). *The child conception of the world*. Little FieldAdam.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (1986). *Approaches and methods in language leaching: A description and analysis*. Cambridge University Press.
- Vai, R. (1987). *Learning by doing: Method and techniques that work*. That/TEOL, Bangkok: Thailand.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล)
ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับการสอนแบบปกติ
A Comparison of Learning Achievement in English subjects
of Grade 2 Students at Ratchamontri (Pluem-Chuemnukul) School
Using Multimedia and the Traditional Teaching Method

สุดารัตน์ สมปัญญา^{1,*} และ อรนุช ลิมตศิริ²

Sudarat Sompanya^{1,*} and Oranuch Limtasiri²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Faculty of Education, Program in Innovative Curriculum and Learning Management
Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's e-mail: sudarat.so1994@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

3 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

20 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) โดยการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับฉลาก ได้มาจำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน รวมทั้งหมด 10 คาบ มีคุณภาพเท่ากับ 4.93 อยู่ในระดับมากที่สุด (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.58 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 (3) สื่อมัลติมีเดียสำหรับจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 ชุด มีคุณภาพเท่ากับ 80.59 (E1) / 80.93 (E2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสถิติที่ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.59 / 80.93 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

คำสำคัญ: การสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย, การสอนแบบปกติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to create and find the efficiency of multimedia titled vocabulary of grade 2 students to meet the criteria standard of 80/80, (2) to compare English leaning achievement between using multimedia and the traditional teaching method. The sample respondent was students in grade 2 in the first semester, academic year 2023, Ratchamontri (Pluem-Chemnanukul) School, Bang Khun Thian District Office Bangkok. For research methodology, simple random sampling was used in this study. There were 2 sample rooms with totally 60 students, in which 30 students were the experimental group and the other 30 students were the control group. Research tools used in this study were (1) 5 English lesson plans on vocabulary for 10 periods. The quality was equal to 4.93, which was at the highest level. (2) 30 questions on English achievement tests, The discrimination value was 0.58, and reliability of the whole test was 0.94. (3) 5 vocabulary sets of multimedia for grade 2 students, The quality was equal to 80.59 / 80.93. The statistics used to analyze data in this study comprised mean, standard Deviation, and t-test.

The research findings were found that: 1) The efficiency of multimedia titled vocabulary of grade 2 students indicated value at 80.59 / 80.93 which met the criteria standard. 2) English learning achievement taught by multimedia was higher than those taught by the traditional method with statistical significance at .05 level.

Keywords: Teaching Using Multimedia, Traditional Teaching Method, Leaning Achievement

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะ การสื่อสาร ภาษาอังกฤษมีบทบาทในฐานะเป็นภาษาสากล การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการพัฒนาทั้ง 4 ทักษะคือทักษะการฟังทักษะการพูดทักษะการอ่านและ ทักษะการเขียนซึ่งทักษะทั้ง 4 ที่กล่าวมานั้นทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นทักษะ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความรู้ทางภาษาอย่างชัดเจนและเนื่องจากทักษะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ และความรู้สึกในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันการเรียนรู้ทางด้านภาษา หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคม โลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการพูดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ ได้ผลนั้นผู้เรียนจำเป็นต้อง การสื่อสารภาษาอังกฤษสัมฤทธิ์ผลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีความต้องการ พัฒนาทักษะการพูดของตนเองตามสถานการณ์หรือตัวกำหนดที่ได้รับมอบหมายได้ทักษะการพูดนับว่าเป็น ทักษะหนึ่งที่น่าจำเป็นมากเนื่องจากเป็นทักษะเบื้องต้นที่ใช้ในการสื่อสาร

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับตัวภาษาทั้งในด้านเสียง คำศัพท์และโครงสร้าง แม้ว่าการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีระยะเวลายาวนาน แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็ไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควรโดยเฉพาะในระดับชั้นเริ่มต้น คือระดับชั้นประถมศึกษา จากสภาพปัญหาในการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษพบว่าเรื่องคำศัพท์ เสียง โครงสร้างจะเป็นปัญหาในการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักเรียนไทยส่วนมากมักมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพออาจ กล่าวได้ว่าความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาและความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึง ความก้าวหน้าในการเรียนภาษา คำศัพท์เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนภาษาในด้าน ทักษะการอ่าน แต่ปัญหาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนยังคงพบอยู่ ผลสำรวจการเรียน ภาษาอังกฤษโรงเรียนราชมนตรี(ปทุม-เขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,400 คน ซึ่งผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เพราะจำนวนบุคลากรมีน้อยและการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ อยู่ในระดับพอใช้ เทคนิคการสอนค่อนข้างล้าสมัยทำให้นักเรียนไม่เกิดการจดจำ เกิดความน่าเบื่อและไม่อยากเรียนโดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ค่อนข้างอ่อนถึงปานกลาง ซึ่งมีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ คนได้พัฒนาประสิทธิภาพด้านการใช้

ภาษาอังกฤษ เช่น พิชัยภรณ์ แสนสุข (2566: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงและการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 10.85 คิดเป็นร้อยละ 72.33 ผ่านเกณฑ์ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และความสามารถในการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 10.50 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ผ่านเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (สุนทิพสิทธิ์ คณะ, 2563) ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข เพราะหากไม่แก้ปัญหานี้จะส่งผลกระทบต่อเรื่องอื่น ๆ อันได้แก่ ผลกระทบในด้านการสื่อสาร และทักษะการอ่าน อันเป็นพื้นฐานในการนำคำศัพท์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป รวมถึงในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

จากปัญหาและกระบวนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น เป็นรูปแบบการสอนแบบปกติซึ่งผู้สอนสอนผ่านการบรรยาย การท่องคำศัพท์ทุกวัน ให้นักเรียนจดจำคำศัพท์ ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกหัด ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยสื่อมัลติมีเดีย เนื่องจากเทคโนโลยีด้านสื่อมัลติมีเดียช่วยให้การออกแบบการเรียน ตอบสนองต่อแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น การนำองค์ประกอบของสื่อชนิดต่าง ๆ มาผสมผสานรวมกัน ซึ่งประกอบด้วย ตัวอักษร (Text) ภาพนิ่ง (Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียง (Sound) และวิดีโอ (Video) โดยผ่านกระบวนการทางระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อสื่อความหมายกับผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (Interactive Multimedia) และได้บรรลุตามวัตถุประสงค์การใช้งาน รวมทั้งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียว่า สามารถช่วยเสริมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นได้ (เทียมยศ ปะสาวะโน, 2566) สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยลดปัญหาในเรื่องของเวลาเรียนรู้ของแต่ละบุคคลทำให้มีความพึงพอใจและเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ รวมทั้งมีทักษะจากการได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้นจนเกิดความชำนาญและสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำมาใช้ในการทำงานต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียภาษาอังกฤษของนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยสื่อมัลติมีเดีย อยู่ในระดับใด ทั้งนี้เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจนำนวัตกรรมสื่อมัลติมีเดีย ในการช่วยสอน มาประยุกต์เข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ฝึกฝนทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากการใช้สื่อมัลติมีเดียช่วยสอนทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนการสอนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนบางคนไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าผู้สอน

ผู้วิจัยเห็นว่าสื่อมัลติมีเดีย สามารถเพิ่มสีสัน สร้างความสนุกเพลิดเพลิน ชวนให้นักเรียนตื่นตัวและช่วยสร้าง การจดจำ จึงนำเอามัลติมีเดียมาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนมีทักษะ การจำมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

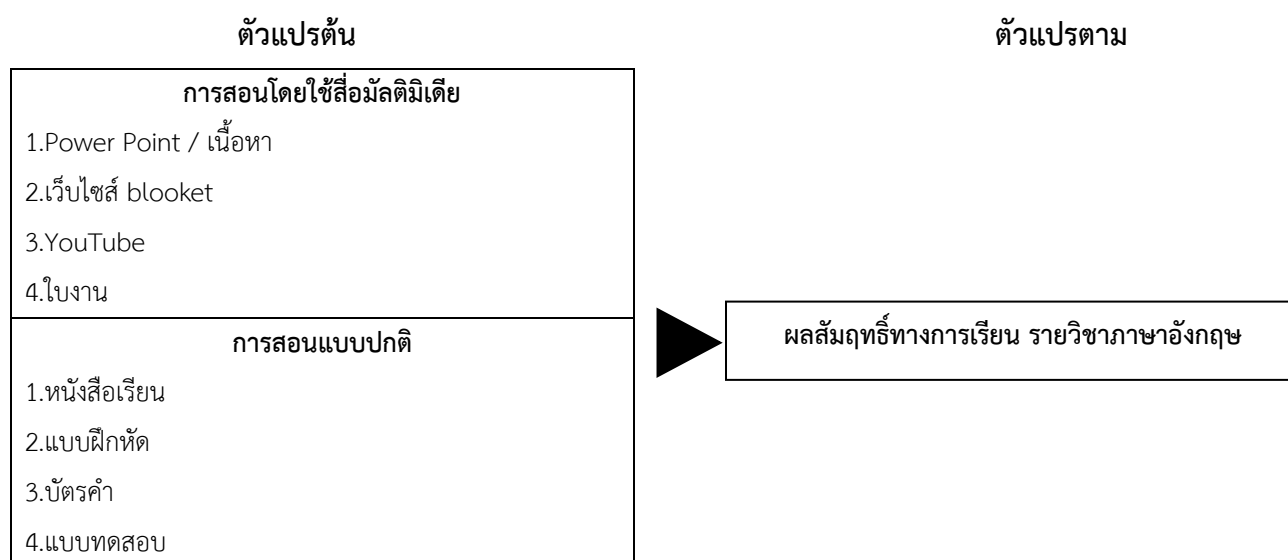
1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) โดยการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ

สมมุติฐานวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี(ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ระหว่างการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดียกับการจัดการ เรียนรู้แบบปกติ ซึ่งมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนราชมนตรี(ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีทั้งหมด 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จาก 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง มีค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.28) (แผนการสอนแบบปกติ)
2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง มีค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.22) (แผนการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย)
3. สื่อมัลติมีเดียสำหรับจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary มีค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.37)
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 0.96 มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.36-0.59 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.84 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 เพื่อนำมาใช้ในการสอบวัดความรู้หลังจากการเรียนการสอนสิ้นสุดลงแล้ว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary ให้กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 และกลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 เรื่อง Vocabulary แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาที

2. ดำเนินการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 กลุ่มทดลอง และสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบปกติกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 กลุ่มควบคุม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วางแผนไว้

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาที ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ไปทดสอบหลังการเรียน กับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง แล้วรวบรวมคะแนนจากการทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง โดยบันทึกผลตารางที่กำหนดไว้

4. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 คิดเป็นร้อยละแล้วได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เพื่อดูว่าสื่อมัลติมีเดีย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 1 แสดงการหาประสิทธิภาพ

ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (80 คะแนน)		แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (40) คะแนน		ค่า ประสิทธิภาพ E1 / E2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E2)	
ภาคสนาม	36	40.43	80.87	16.33	81.67	80.87/81.67

จากตาราง 1 แสดงผลประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2/3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน เท่ากับ 80.87 (E1) / 81.67 (E2)

2. เปรียบเทียบผลการทดสอบหลังเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการจัดการเรียนรู้แบบปกติในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test Independent

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
หลังเรียน(กลุ่มทดลอง)	30	21.07	16.75		
หลังเรียน(กลุ่มควบคุม)	30	18.00	25.31	2.59	.001

*p<.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่องมาตราตัวสะกดสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 21.07 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.75 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 18.00 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 25.31

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าสถิติ t-test (Independent samples) คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สื่อมัลติมีเดียวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

สื่อมัลติมีเดีย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สื่อมัลติมีเดีย จำนวน 5 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน และออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง Vocabulary โดยในการสร้างเครื่องมือมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพและแต่ละขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนที่จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จะส่งผลให้สื่อมัลติมีเดียมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.59 / 80.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ทั้ง 3 ขั้นตอน ปรากฏผล ดังนี้ การหาประสิทธิภาพขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างรายบุคคล จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.00 ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย 9 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89 / 81.11 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.87/81.67

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดียเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียนจากสื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจอย่างสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งมีองค์ประกอบที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้

เรื่องที่มีความยากกลายเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและจดจำได้ง่าย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย เน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ ทักษะในการคิด การแก้ปัญหา และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เน้นทักษะการคิดขั้นสูงจากการอ่าน ฟัง คิดและรู้จักบูรณาการ ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศอันจะนำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดทำให้เกิดความรู้จากประสบการณ์สามารถสร้างองค์ความรู้จนนำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ

การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย

สื่อมัลติมีเดีย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สื่อมัลติมีเดีย จำนวน 5 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน และออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง Vocabulary โดยในการสร้างเครื่องมือมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพและแต่ละขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของหนังสือมัลติมีเดีย ทั้ง 3 ขั้นตอน ปรากฏผลดังนี้ การหาประสิทธิภาพขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคลจำนวน 3 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00 / 80.00 ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89 / 81.11 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.87 / 81.67 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของและสอดคล้องกับวิจัยของพระปลัดสถาพร ปุ่มเป่า (2561) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ สื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนำไปทดลองใช้พบว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.84/81.74 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ โยชน์เย็น (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Causative Form โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลวิจัยพบว่าเอกสารประกอบการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากและมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.00 / 83.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อมัลติมีเดีย มีองค์ประกอบที่หลากหลายถึง 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหา ภาษา

รูปภาพประกอบสื่อ ประสิทธิภาพและความคงทน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยส่งเสริมทักษะในการฟัง ดึงดูดความสนใจ ทำให้เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิดานันท์ มลิทอง (กิดานันท์ มลิทอง, 2540 อ้างถึงใน พัชรณัฐ ดาวดึงส์, 2561) แนวคิดในการออกแบบสื่อมัลติมีเดีย กล่าวว่า สื่อจำเป็นเป็นสิ่งที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการและสื่อยังช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้เกิด ประสิทธิภาพได้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอน ปัจจุบัน เทคโนโลยีก้าวหน้าไปมากทำให้สื่อการสอนที่ใช้บรรจุ เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีความหลากหลาย มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นสื่อบันทึกเสียง สไลด์ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ สื่อในรูปแบบมัลติมีเดีย ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อ เทคโนโลยีเครือข่ายมีความก้าวหน้ามากขึ้น มีการ พัฒนาการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เครือข่ายใยแมงมุมหรือ ที่เรียกว่าเว็บ (web) กลายเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร นำมาประยุกต์ใช้กับทางด้านธุรกิจและการศึกษาอีกด้วย โดยเฉพาะทางการศึกษานั้นสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้มากต่อทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน โดยสื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการเรียนการสอนที่อาศัย โปรแกรมไฮเปอร์มีเดีย หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดียนำเสนอสารสนเทศต่าง ๆ ที่ใช้รูปภาพ กราฟิกต่าง ๆ มาช่วยเสริมสร้างในสื่อที่น่าสนใจมาก ยิ่งขึ้น ดังนั้นสื่อการสอนเว็บมัลติมีเดียมีการใช้ประโยชน์จากคุณ ลักษณะและทรัพยากรของ อินเทอร์เน็ตที่มาสสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเป็นการกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดประสบการณ์ร่วมในวิชา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และที่สำคัญทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ซ้ำ ๆ ได้ด้วยตนเองตามต้องการ ธัญเทพ เย็นรัมย์ (2560) ผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้สื่อมัลติมีเดียคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้เทคนิค คำสำคัญที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบเป็นประโยชน์ต่อพนักงานของโรงงานอุตสาหกรรมในการจดจำความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมได้พนักงานมีความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมได้ในระดับที่ดีขึ้น

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดียเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียนจากสื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจอย่างสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งมีองค์ประกอบที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้เรื่องที่มีความยากกลายเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและจดจำได้ง่าย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย เป็นการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาศักยภาพทางทักษะในการคิด การแก้ปัญหา และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เน้นทักษะการคิดขั้นสูงจากการอ่าน พูด ฟัง คิดและรู้จักบูรณาการ ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศอันจะนำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดทำให้เกิดความรู้จากประสบการณ์สามารถสร้างองค์ความรู้จนนำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ

เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของธราพงษ์ กรรขำ (2563) การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยสื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าสื่อการสอนมัลติมีเดียมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสอนด้วยสื่อมัลติมีเดีย ผู้ที่จะพัฒนาการสอนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียควรศึกษาหลักสูตรให้ละเอียดรอบคอบ จัดเรียงลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายที่จะส่งผลต่อการเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในบทเรียนให้มีความน่าสนใจเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน ควรยืดหยุ่นเวลาในการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกทางการเรียนแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่
2. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการนำเสนอผลงานของเพื่อน ๆ ทุกคน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม หรือซักถามได้
3. การสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการอื่น ๆ และเปรียบเทียบการใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียกับการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในลักษณะอื่น ๆ เพื่อหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ หลากรูปแบบเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาในด้านการเรียนภาษาอังกฤษและเกิดความรู้เพิ่มขึ้นจากวิธีการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ขุนภิณพ์ คชนน. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระชูgun สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา จังหวัดยะลา. มนารอ. *วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย*, 1(2), 1-13.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/M-JICI/article/view/250055/169234>
- เทียมยศ ปะสาวะโน. (2566). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องระบบสารสนเทศสำหรับครูที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 20(2), 35-45. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/SPUCJ/article/view/266983/180094>
- ธราพงษ์ กรรขำ. (2563). การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โดยใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้. *วารสารครูพิบูล*, 7(2), 207-219. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edupsru/article/view/241397/167898>
- ธัญเทพ เย็นรมภ์. (2560). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้เทคนิคคำสำคัญ. *วารสารวิชาการศิลปสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 8(1), 81-97.
<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ajnu/article/view/91013>
- พระปลัดสถาพร ปุ่มเป้า. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 25(1), 169-180.
https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/248134/175988
- พัชรณัฐ ดาวดิงส์. (2561). การพัฒนาเว็บมัลติมีเดียสำหรับการฝึกสนทนาภาษาจีนระดับเบื้องต้น. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 20(2), 28-41.
https://www.ubu.ac.th/web/files_up/08f2018051009511538.pdf
- พิชัยภรณ์ แสนสุข. (2566). การพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงและการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(4), 34-35.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/265775/181784>
- สุภารัตน์ โยชน์เยือน (2563). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Causative Form โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*, 14(2), 61-76.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/ksk/article/view/242948/169755>

การวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร
ของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
Analysis of Returns and Determination of Selling Prices for Herbal Vegetable
Cracker Production of the Ban Bayao Community Enterprise, Village No. 6,
Nong Bua Subdistrict, Ban Fang District, Khon Kaen Province

นฤมล อริยพิมพ์*

Naruemol Ariyapim*

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Bachelor of Accountancy Program, Faculty of Business Administration, Northeastern University

*Corresponding author's e-mail: naruemol.ari@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

8 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

16 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลตอบแทนและจุดคุ้มทุน และกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบผักสมุนไพร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 16 ราย โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมพัทธ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรทางการบัญชี ผลการวิจัย พบว่า ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม เท่ากับ 155.44 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง เท่ากับ 43.76 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง เท่ากับ 100 บาท และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 11.68 บาท ปริมาณขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 46.80 กิโลกรัม และหากรวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 0.31 บาท ต้นทุนรวมทั้งสิ้น เท่ากับ 155.75 บาท ทำให้ราคาขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 156 บาทต่อกิโลกรัม อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับร้อยละ 79.48 และอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับร้อยละ 44.28 การกำหนดราคาขายโดยวิธีต้นทุนรวมราคาขายที่เหมาะสมต้องไม่ต่ำกว่า 156 บาท ซึ่งการกำหนดราคาสินค้าจะพิจารณาจากต้นทุนทั้งหมดบวกกำไรที่ต้องการ เช่น หากต้องการกำไร ร้อยละ 50 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 234 บาท หรือหากต้องการกำไร ร้อยละ 90 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 295 บาท

คำสำคัญ: ผลตอบแทน, ราคาขาย, ข้าวเกรียบผักสมุนไพร , วิสาหกิจชุมชน

ABSTRACT

The research objectives were to study returns and break-even point and to determine the selling price of herbal vegetable crackers products. The sample group were 16 members from the Ban Bayao community enterprise, Village No. 6, Nong Bua Subdistrict, Ban Fang District, Khon Kaen Province. The instruments were structured interview questionnaires. The data were analyzed through accounting formulas. The research results found that the total production cost per kilogram equally 155.44 baht, direct raw material was 43.76 baht, direct labor costs 100 baht and production overhead was 11.68 baht. The break-even sales volume was 46.80 kilograms, administrative and selling was 0.31 baht, the total cost was 155.75 baht, therefore the break-even selling price was 156 baht per kilogram. The rate of return on production costs was 79.48 percent and gross profit ratio to selling price was 44.28 percent. When determining the selling price, the appropriate price must not be less than 156 baht which determined by considering all costs and adding the desired profit. For example, if you require 50 % of profit, the appropriate selling price could be 234 baht, or if you require 90 % of profit, the appropriate selling price could be 295 baht.

Keywords: Returns, Selling Prices, Vegetable and Herb Crackers, Community Enterprise

บทนำ

ปัจจุบันเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท การประกอบอาชีพเสริมจะช่วยให้สามารถบรรเทาปัญหาและเสริมรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน การทำข้าวเกรียบโดยใช้สมุนไพรเป็นส่วนผสม จึงเป็นทางเลือกหนึ่ง เนื่องจากมีสมุนไพรที่มีประโยชน์และเป็นพืชพื้นบ้านหาง่าย มีสรรพคุณบำรุงร่างกาย เช่น ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดท้อง ขับลม เป็นต้น ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ จะจำหน่ายข้าวเกรียบได้มาก เพราะเป็นอาหารว่างที่คนทั่วไปนิยมบริโภคกันมาก โดยใช้เป็นกับแกล้มหรือรับประทานกันเล่น ๆ หาง่ายและมีรสชาติอร่อย กรอบ มัน โดยนำมาขายในงานเทศกาลต่าง ๆ (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ, 2560) ทั้งนี้ในการดำเนินธุรกิจสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมีหลายเรื่องหนึ่งในนั้นคือ ต้นทุนในการผลิต ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจ เพราะหากต้นทุนเพิ่มขึ้นมีผลต่อกำไรที่ลดลง ดังนั้นผู้บริหารต้องทำการวิเคราะห์ต้นทุนให้ถูกต้องเพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ (สัมฤทธิ์ ศิริชนะรัตน์ และ นิรนาท เสนาจันทร์, 2565) นอกจากนี้ การกำหนดราคาขายก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน เพราะการขายสินค้าให้ได้กำไรสูงสุด คือเป้าหมายหลักของการดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารต้องตัดสินใจ

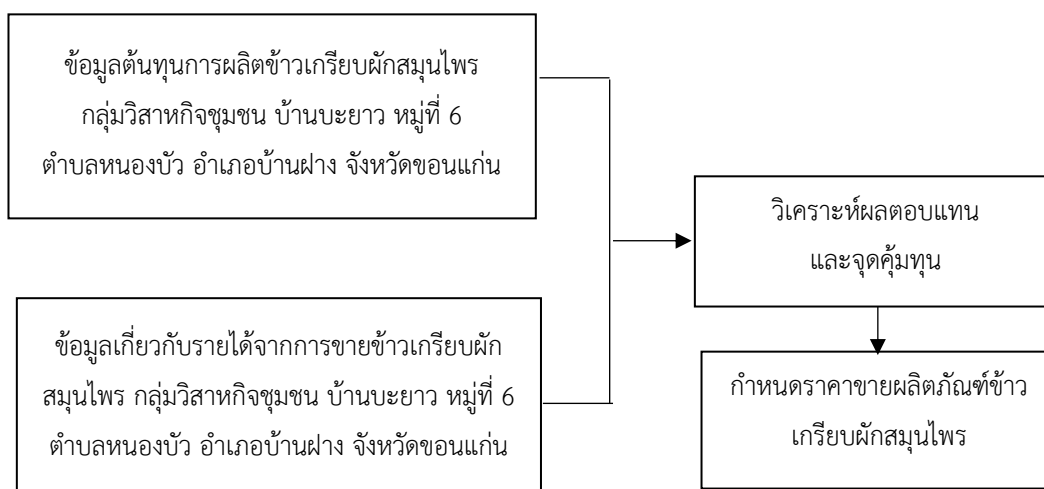
อย่างรอบคอบในการกำหนดราคาขาย เพราะถ้าราคาสินค้าที่ตั้งไว้สูงเกินไปจะทำให้ขายสินค้าไม่ได้ และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจะทำให้ธุรกิจทราบว่าหากขายสินค้าในปริมาณที่มากกว่าจุดคุ้มทุนธุรกิจจะทำให้ได้กำไร ดังนั้นการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจะช่วยให้ท่านทราบว่าต้องขายสินค้าในปริมาณเท่าไรจึงจะได้กำไรตามที่ต้องการ ประกอบกับการตั้งราคาขายที่เท่าไรจึงจะเหมาะสม (ไพบุลย์ ผจงวงศ์, 2561) และนำไปสู่การคิดโปรโมชั่นลดแลกแจกแถมเพื่อการขายสินค้าที่เพิ่มมากขึ้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เป็นกลุ่มที่ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว จากการลงพื้นที่ทำให้ทราบว่ากลุ่มวิสาหกิจได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการของหน่วยธุรกิจที่สูงขึ้น กลุ่มวิสาหกิจจึงได้เข้ารับการอบรมเรื่องการลงทุนด้านความรู้ ด้านภูมิปัญญา ด้านสังคม และได้มีการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านบะยาว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อทำการคิดค้นผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และข้าวเกรียบผักสมุนไพรเป็นหนึ่งในสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจ ซึ่งทางกลุ่มวิสาหกิจยังขาดความรู้ในการคิดต้นทุนการผลิตและไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริง ราคาขายที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นเพียงการกะประมาณ ทำให้ไม่ทราบว่าธุรกิจที่ดำเนินการอยู่นั้นมีกำไรหรือขาดทุนอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยได้เห็นปัญหาดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาผลตอบแทนและกำหนดราคาขายสำหรับการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนที่แท้จริงตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรอย่างถูกต้อง และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจเกี่ยวกับการกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนบ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 16 ราย เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นที่ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยแบ่งเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับประธานกลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหลังจากได้รับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำไปตรวจสอบเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ค่าเฉลี่ยทางสถิติ ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

(Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นสูตรการคำนวณทางการเงินบัญชี (ไพบูลย์ ผจงวงศ์, 2561; นฤมล อริยพิมพ์, 2565) ประกอบด้วย

- 1) การคำนวณผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย

$$\text{หาได้จาก} = \text{ราคาขาย} - \text{ต้นทุนคงที่} - \text{ต้นทุนผันแปร}$$

- 2) การคำนวณผลตอบแทนสุทธิ (กำไรสุทธิ)

$$\text{หาได้จาก} = \text{รายได้รวม} - \text{ค่าใช้จ่ายรวม}$$

- 3) การคำนวณจุดคุ้มทุน

$$\text{หาได้จาก} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{(\text{ขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร})}$$

- 4) การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต

$$\text{หาได้จาก} = (\text{ผลตอบแทนสุทธิ} / \text{ต้นทุนการผลิตทั้งหมด}) \times 100$$

- 5) การคำนวณอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย

$$\text{หาได้จาก} = (\text{กำไรขั้นต้น} / \text{ราคาขาย}) \times 100$$

- 6) การคำนวณราคาขายโดยใช้ราคาต้นทุนเต็ม (Full-Cost-Based Pricing)

$$\text{หาได้จาก} = \text{ต้นทุนเต็ม} + (\text{อัตรากำไรบวกเพิ่ม} \times \text{ต้นทุนเต็ม})$$

$$\text{โดย อัตรากำไรบวกเพิ่ม หาได้จาก}$$

$$= \frac{\text{ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ต้องการ} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร} \times 100}{\text{จำนวนหน่วยผลิตและขาย} \times \text{ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย}}$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร 2) เพื่อกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 16 คน มีอาชีพเกษตรกร จัดตั้งขึ้นในนามบุคคลธรรมดา ส่วนข้อมูลสภาพทั่วไปในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร พบว่า มีแหล่งที่มาของผักที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรรับซื้อจากเกษตรกร และซื้อจากตลาดบ้าง โดย 1 รอบการผลิต สามารถผลิตข้าวเกรียบได้ 23 กิโลกรัม ใช้เวลาในการผลิตประมาณ 5 - 7 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในแต่ละวัน เริ่มตั้งแต่ผสมแป้งและสมุนไพรนวดขึ้นรูปจนได้แท่งข้าวเกรียบนำไปนึ่งในน้ำเดือด 1 ชั่วโมง นำไปพักในตู้เย็น 1 คืน จากนั้นนำไปตากแดด 1-2 วัน นำแท่งข้าวเกรียบที่แห้งแล้วมาหั่น แล้วนำไปตากแดดอีกครั้งประมาณ

1-2 วัน เมื่อแห้งดีแล้วจึงนำมาบรรจุใส่ถุง จำหน่ายถุงละ 1 กิโลกรัม จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ และจำหน่ายตามบูธงานประจำจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการลงทุนเริ่มแรกในเครื่องมือและอุปกรณ์

รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมจำนวนเงิน (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อ ปี
เครื่องตีแป้ง	1	7,000	7,000	10	700
เครื่องหั่นข้าวเกรียบ	1	20,000	20,000	10	2,000
ตาข่ายดักจืด	1	590	590	5	118
ชุดเตาแก๊ส	1	2,500	2,500	5	500
ถาดสแตนเลส	1	60	60	5	12
ชามสแตนเลส	1	60	60	5	12
หม้อซึ้ง	1	1,500	1,500	5	300
ถาดพลาสติก	1	40	40	5	8
ช้อนตวง	1	50	50	5	10
กระติกน้ำร้อน	1	500	500	5	100
มีด	1	59	59	5	11.80
ตะแกรงตากข้าวเกรียบ	10	300	3,000	5	600
กระดุงพลาสติก	3	60	180	5	36
ตู้แช่	1	15,000	15,000	10	1,500
รวม			50,539	-	5,907.80

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายเริ่มแรกในการลงทุนรวมเท่ากับ 50,539 บาท โดยมีค่าเสื่อมราคาต่อปี เท่ากับ 5,907.80 บาท

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรในหนึ่งรอบการผลิต

	ปริมาณที่ใช้	ราคาต่อหน่วยที่ใช้ผลิต* (บาทต่อกรัม)	ต้นทุนวัตถุดิบ (บาทต่อรอบการผลิต)
วัตถุดิบทางตรง ประกอบด้วย:-			
มันม่วง	6,000 กรัม	0.03	180.00
แป้งมัน	19,500 กรัม	0.03	585.00
แป้งสาลี	3,000 กรัม	0.04	120.00
น้ำตาลทรายขาว	1,800 กรัม	0.04	72.00
งาดำ	225 กรัม	0.22	49.50
รวม			1,006.50
ปริมาณที่ผลิตได้ 1 รอบการผลิต (กิโลกรัม)			23
วัตถุดิบทางตรงต่อหน่วย (กิโลกรัม)			43.76

หมายเหตุ *ราคาต่อหน่วยที่ใช้ผลิต = ต้นทุนวัตถุดิบ / ปริมาณที่ใช้

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรในหนึ่งรอบการผลิต เท่ากับ 1,006.50 บาท หรือ 43.76 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 3 แสดงต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร

รายการ	ค่าแรงงานทางตรง (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
จำนวนแรงงานในการผลิต 6 คน	2,300
รวม	2,300
ปริมาณที่ผลิตได้ 1 รอบการผลิต (กิโลกรัม)	23
ค่าแรงงานทางตรงต่อหน่วย (กิโลกรัม)	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงต้นทุนค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรในหนึ่งรอบการผลิต เท่ากับ 2,300 บาท หรือ 100 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 4 แสดงค่าใช้จ่ายในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรร

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
ถุงมือ	10.02
ถุงคราฟท์	115.00
สติ๊กเกอร์	82.11
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องมือและอุปกรณ์	61.54
รวม	268.76
ปริมาณที่ผลิตได้ (กิโลกรัม)	23
ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อหน่วย (กิโลกรัม)	11.68

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรรในหนึ่งรอบการผลิต เท่ากับ 268.76 บาท หรือ 11.68 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 5 แสดงการคิดต้นทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรร

ต้นทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรร	ต้นทุนการผลิต (บาทต่อหนึ่งกิโลกรัม)	ต้นทุนการผลิต (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	43.76	1,006.50
ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	100.00	2,300.00
ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต :-		
ผันแปร	9.01	207.22
คงที่	2.67	61.54
รวม	155.44	3,575.26

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงต้นทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรรในหนึ่งรอบการผลิต พบว่า ต้นทุนการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรรรวมทั้งสิ้น 3,575.26 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 1,006.50 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 2,300.00 บาท และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต 268.76 บาท ซึ่งสามารถแบ่งเป็นต้นทุนรวมถูกละ เท่ากับ 155.44 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 6 แสดงรายได้จากการจำหน่ายข้าวเกรียบผักสมุนไพรรต่อหนึ่งรอบการผลิต

ปริมาณการผลิต (กิโลกรัมต่อหนึ่งรอบการผลิต)	ราคาขาย (บาทต่อหนึ่งกิโลกรัม)	รายได้รวม (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
23	279	6,417

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงรายได้จากการจำหน่ายข้าวเกรียบผักสมุนไพรมีในหนึ่งรอบการผลิตเท่ากับ 6,417 บาท

ตารางที่ 7 แสดงผลตอบแทนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมี

	ต่อรอบการผลิต (บาท)	ต่อเดือน (บาท)	ต่อปี (บาท)
คำนวณผลตอบแทนสุทธิ :-			
รายได้จากการจำหน่าย	6,417.00	51,336.00	616,032.00
หัก ต้นทุนการผลิต	3,575.26	28,602.08	343,224.96
	2,841.74	22,733.92	272,807.04
คำนวณอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต :-			
		$\frac{22,733.92 \times 100}{28,602.08}$	= 79.48 %
คำนวณอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย :-			
		$\frac{22,733.02 \times 100}{51,336.00}$	= 44.28 %

จากตารางที่ 7 แสดงผลตอบแทนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมี พบว่า การผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมีต่อรอบการผลิตได้เท่ากับ 23 กิโลกรัม โดย 1 เดือนจะผลิต 8 รอบ ทำให้ได้ผลผลิตเท่ากับ 184 กิโลกรัม หากคิดเป็นปีสามารถผลิตได้ 2,208 กิโลกรัม ซึ่งจำหน่ายเป็นถุง ถุงละ 1 กิโลกรัม ราคาถุงละ 279 บาท ทำให้ได้ผลตอบแทนสุทธิต่อรอบการผลิต เท่ากับ 2,841.74 บาท หากคิดผลตอบแทนสุทธิต่อเดือน เท่ากับ 22,733.92 บาท และหากคิดผลตอบแทนสุทธิต่อปี เท่ากับ 272,807.04 บาท และ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับ 79.48 % และอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับ 44.28 %

ตารางที่ 8 แสดงจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมี

คำนวณปริมาณคุ้มทุนต่อกิโลกรัม :-	
ต้นทุนการผลิตคงที่เฉลี่ยต่อปี	5,907.80
หาร ราคาขายต่อกิโลกรัม - ต้นทุนการผลิตผันแปรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	126.23
	46.80

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คำนวณระดับราคาขายคัมพูน (บาทต่อกิโลกรัม) :-	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อปี	343,224.96
หาร ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปี (กก.)	2,208
	155.45

จากตารางที่ 8 แสดงจุดคัมพูนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรร พบว่า ปริมาณการผลิตที่คัมพูนเท่ากับ 46.80 กิโลกรัม และระดับราคาขายที่คัมพูน เท่ากับ 155.45 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 9 แสดงการคำนวณการกำหนดราคาขายต่อกิโลกรัม ตามวิธีต้นทุนเต็ม

ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	43.76
ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	100.00
ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต	11.68
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	155.44
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	0.31
ต้นทุนรวม	155.75
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 30	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 203 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 40	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 219 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 50	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 234 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 60	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 250 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 70	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 265 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 80	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 280 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 90	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 295 บาท

จากตารางที่ 9 แสดงการกำหนดราคาขายต่อกิโลกรัมตามวิธีต้นทุนเต็ม พบว่า ต้นทุนรวม 155.75 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 43.76 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 100 บาท ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต 11.68 บาท และ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 0.31 บาท (โดยค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารหาได้จาก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 678.72 บาท / ปริมาณผลผลิต 2,208 กิโลกรัม)

ปัจจุบันมีการขายข้าวเกรียบผักสมุนไพรร ผงละ 279 บาท แสดงให้เห็นว่ามีกำไรอยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 80 ดังนั้น สามารถทำโปรโมชันลดราคาเพื่อทำให้มีปริมาณการขายข้าวเกรียบผักสมุนไพรรได้มากขึ้น เช่น หากต้องการกำไร ร้อยละ 50 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 234 บาท

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร มีต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม เท่ากับ 155.44 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง เท่ากับ 43.76 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง เท่ากับ 100 บาท และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 11.68 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนวัตถุดิบ เช่น แป้งมัน และมันม่วง มีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับ จันทนา เกิดเสียง, พิริญา เปียงแก้ว และ อาริยา บุญโถม (2564) ที่ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำข้าวเกรียบ กรณีศึกษาข้าวเกรียบคุณจันทร์แรม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ต้นทุนแป้งมันสำปะหลังสูงถึงร้อยละ 92.60 ส่วนการวิเคราะห์ผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว พบว่า ปริมาณขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 46.80 กิโลกรัม และราคาขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 156 บาทต่อกิโลกรัม และหากพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับร้อยละ 79.48 และอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับร้อยละ 44.28 พบว่า กลุ่มผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว มีอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับร้อยละ 44.28 แสดงให้เห็นว่าจากยอดขายข้าวเกรียบผักสมุนไพร 100 บาท ก่อให้เกิดกำไรเท่ากับ 44.28 บาท ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ จันทนา เกิดเสียง, พิริญา เปียงแก้ว และ อาริยา บุญโถม (2564) ที่ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำข้าวเกรียบ กรณีศึกษาข้าวเกรียบคุณจันทร์แรม จังหวัดอุดรธานี พบว่า อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย เท่ากับ ร้อยละ 40.77 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนที่ได้รับนั้นขึ้นอยู่กับที่ตั้งราคาขายที่เหมาะสม ซึ่งปัจจุบันกลุ่มผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว มีการจำหน่ายข้าวเกรียบผักสมุนไพรโดยบรรจุจำหน่ายถุงละ 1 กิโลกรัม ราคาถุงละ 279 บาท ซึ่งหากคำนวณเป็นกำไรต่อต้นทุนรวมคิดเป็นร้อยละ 80 หากต้องการขายให้ได้กำไรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 90 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 295 บาท แต่หากต้องการทำโปรโมชั่นเพื่อเพิ่มปริมาณการขายให้มากขึ้นและยังมีกำไรที่ร้อยละ 30-40 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 203-219 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ อัปสร อีซอ, ปวีณา เจาะอารง, สุธิดา วัฒนยืนยง และ กุมาจดี ยามิรุเต็ง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการตลาดผลิตภัณฑ์หั่วข้าวเกรียบ (ปาลอ-กรือโป๊ะ) สูตรรอกีแพรนไฮส์ จากการสัมภาษณ์เจ้าของลูกค้าผลิตภัณฑ์หั่วข้าวเกรียบ ด้านวัตถุประสงค์ทางการตลาดเรื่องยอดขายและกำไร พบว่า ยอดขายที่เหมาะสมต่อวันประมาณ 20-25 กิโลกรัม และกำไรประมาณร้อยละ 30-35 และยังสอดคล้องกับนิศานาถ บัวทอง (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการการตลาดผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลาของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปัตตานี พบว่า สำหรับการจัดการด้านการตลาดบรรจุข้าวเกรียบแผ่นดิบแห้งโดยใช้บรรจุภัณฑ์ถุงพลาสติกใส มีการกำหนดราคาสินค้าโดยพิจารณาจากต้นทุนทั้งหมดแล้วบวกกำไรที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

กลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผัดสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หรือวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ สามารถนำผลจากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม และมีการกำหนดราคาขายที่เหมาะสม ตลอดจนการวางแผนจัดหาวัตถุดิบที่มีราคาถูกลง ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลต่อการมีกำไรที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไปผู้สนใจควรศึกษากลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการศึกษาต้นทุนทดแทน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของกลุ่มผู้ผลิต

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา เกิดแสง, พิรญา เปียงแก้ว และ อาริยา บุญโฉม. (2564). *โครงการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำข้าวเกรียบ กรณีศึกษาข้าวเกรียบคุณจันทร์แรม บ้านแหลมคุณ ตำบลหาดสองแคว อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี*. [โครงการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี, วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี]. Anyflip. <https://online.anyflip.com/mspjx/rawj/mobile>
- นฤมล อริยพิมพ์. (2561). *การบัญชีขั้นกลาง 1* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ชัยมงคลปรินต์.
- นิศานาถ บัวทอง. (2561). *การจัดการการตลาดผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลาของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปัตตานี*. [สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. <https://www.economics.psu.ac.th/econapp/MABThesis/FileUpload/5611221019>
- ไพบูลย์ ผจงวงศ์. (2561). *การบัญชีเพื่อการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). แสงดาว.
- สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์ และ นิรนาท เสนาจันทร์. (2565). ปัญหาการจัดการต้นทุนการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(2), 170-182
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ. (2560, 21 พฤศจิกายน). *ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น*. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ. https://www2.m-culture.go.th/sisaket/ewt_news.php?nid=953&filename=index
- อัปสร อีซอ, ปวีณา เจาะอารง, สุธิดา วัฒนยืนยง และ กุมางดี ยามิรุเต็ง. (2554). *การพัฒนาการตลาดผลิตภัณฑ์หัวข้าวเกรียบ (ปาลอ-กรือเป๊ะ) สูตรธุรกิจแฟรนไชส์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

Model Law on Appointing Police Officers Academic Ranks for the
Teachers in Educational Institutions of the Royal Thai Police

เปมิกา วิวัฒน์พงศ์พันธ์^{1, *} และ ภูมิ โชคเหมาะ²

Pemika wiwatthanapongpun^{1, *}, and Poom Chokmoh²

^{1,2}หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2}Doctor of Laws Program, Faculty of Law, Sripatum University

*Corresponding author's email: wpemikaaa@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

21 พฤศจิกายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

8 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาและวิจัยเรื่องกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (2) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของระหว่างประเทศต่างประเทศ และประเทศไทย (3) วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (4) การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า จากการใช้แนวคิด หลักการ และทฤษฎีในการวิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ แม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ควบคุม และภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ออกหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้ซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีประสบการณ์

ความรู้และความเชี่ยวชาญ แต่จากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่าการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่ง อาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง อาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ใดสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่ง ทางวิชาการ ส่งผลให้อาจารย์ขาดการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อนำความรู้และความเชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้เสนอกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ ตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยมี โครงสร้างกฎหมายประกอบด้วย (1) คำนิยามศัพท์ (2) หมวด 1 การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการ (3) หมวด 2 ตำแหน่งทางวิชาการ (4) หมวด 3 บทลงโทษ และ (5) หมวด 4 การเสนอขอทบทวนผลการพิจารณา

คำสำคัญ: การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ, ตำแหน่งอาจารย์, ในสถานศึกษา

ABSTRACT

The research on model law on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police aims to (1) investigate the concepts, theories and principles on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police; (2) explore the legal measures of Thailand and the foreign countries on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police; (3) analyze the problems on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police; and (4) draft the model law on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police. This research applied a qualitative research methodology consisting of documentary research and in-depth interview.

The findings revealed that regarding the usage of concepts, principles, and theories in analyzing the model law on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police, the Royal Thai Police has established the National Police Act B.E. 2565 to control and this law has issued criteria and evaluation methods to appoint police officers for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police and people acting as teachers in

educational institutions of the Royal Thai Police shall be experienced, knowledgeable, and skillful. However, the results showed that there are no criteria to support and specify the appointment of police officers for the teachers in the Faculty Division of Training Center of Provincial Police Region 1 - 9 during holding a position as teachers in the educational institutions, which leads the teachers to be short of academic quality development for applying knowledge and expert in their areas to solve the problems in communities, societies, and the country.

Therefore, the researcher would like to propose the model law on appointing police officer academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police with the legal structure as follows: (1) Definition, (2) Chapter 1: Appointing Teacher Academic Ranks, (3) Chapter 2: Academic Ranks, (4) Chapter 3: Punishments, and (5) Chapter 4: Proposing to Review the Consideration Result.

Keywords: appointing police officers / teachers / in educational institutions

บทนำ

ตำรวจเป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง ในรัฐประชาธิปไตย ตำรวจจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐที่สามารถใช้กำลังบังคับต่อพลเมือง และถือเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการไปสู่ประชาธิปไตย (เกียรตินิยม รักขาม, 2561) รัฐไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากไม่สามารถคุ้มครองสิทธิในชีวิตเสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจไม่แสดงบทบาทสำคัญในการธำรงรักษาลัทธิธรรม และไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจในฐานะเป็นเครื่องมือของรัฐไม่มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และไม่มีความรับผิดชอบต่อประชาชน (ฤทธิชัย ช่างคำ, สุรพล ราชภัฏหารักษ์, อเนก เหล่าธรรมทัศน์ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ, 2562) เช่นนี้ ข้าราชการตำรวจจึงถือว่าเป็นบุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย (ภูวนาถ เครือตาแก้ว, 2559)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เพลิน หนูเล็ก, 2563) โดยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะทำหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติไว้ ซึ่งเป็นการแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) - อาจารย์ (สบ 5) โดยลักษณะการแต่งตั้งอาจารย์ (สบ 2) - อาจารย์ (สบ 5) มีลักษณะคุณสมบัติแตกต่างกันหลายประการ ตัวอย่างเช่น กรณีของการตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) 1) ความสามารถในการสอน ได้แก่ (1) มีการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (2) มีความสามารถในการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และวิจารณ์ในวิชาที่สอน (3) มีความสามารถในการใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและติดตามการสอนตลอดเวลา (4) มีความสามารถชี้ให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง (5) มีความสามารถแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม (6) มีความสามารถจัดให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตามความเหมาะสม (7) มีความสามารถในการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ช่วยสอนที่เหมาะสมเป็นอย่างดี (8) มีความสามารถในการประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในวิชาที่สอน (9) มีความสามารถอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน 2) ความสามารถด้านวิชาการ ได้แก่ (1) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาการและประสบการณ์ในวิชาที่ทำการสอนเป็นอย่างดี (2) มีความสนใจติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาที่สอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ (3) มีการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาที่ทำการสอนอยู่เสมอโดยจะต้องเสนอเอกสารประกอบการสอนที่ผลิตขึ้นไม่น้อยกว่า 1 รายวิชา ที่มีคุณภาพดี และได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร หรือในส่วนของการแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ (สบ 3) - อาจารย์ (สบ 5) ย่อมมีน้ำหนักคุณภาพของการประเมินมากกว่าตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) (อาทิตย์ แก้วอุ่นเรือน, 2561)

แต่ที่เป็นประเด็นปัญหาคือ แม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหลักเกณฑ์ที่เน้นความสามารถในการสอนและผู้ถูกประเมินจะต้องมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับความสามารถและความเชี่ยวชาญของตน จึงสะท้อนให้เห็นว่าการประเมินดังกล่าวต้องการผู้ซึ่งมีประสบการณ์ และมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพในทางวิชาการของตน เพื่อนำผลงานทางวิชาการนั้นพัฒนาต่อยอดทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอน สังคม และเศรษฐกิจของประเทศ สอดคล้องกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา แต่ปัญหาคือข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมไม่มีสิทธิในการขอตำแหน่งทางวิชาการเหมือนดังกรณีของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (ฐิตาภา ทองไชย, 2562)

หากเปรียบเทียบอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมกับอาจารย์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า แม้ว่าตามพระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2551 มาตรา 7 จะได้กำหนดให้โรงเรียนเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิชาชีพตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจ ตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน การวิจัย การฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยเน้นทักษะความเชี่ยวชาญ ด้านการบังคับใช้กฎหมายและวิชาชีพตำรวจเป็นสำคัญ แต่โรงเรียนนายร้อยตำรวจยังใช้หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับศูนย์ฝึกอบรมใช้เพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ แต่อาจารย์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีสิทธิของตำแหน่งทางวิชาการได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2562 ยกตัวอย่างการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ได้กำหนด ผลการสอนไว้ว่า ต้องประเมินคุณภาพการสอนของผู้ขอซึ่งต้องครอบคลุมข้อมูลที่จำเป็นทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และสามารถ ประเมินการเรียนรู้ได้ผลถูกต้องที่สุด โดยผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรของโรงเรียนซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสองหน่วยกิต ระบบทวิภาค และมีความชำนาญใน การสอน โดยเสนอเอกสารหลักฐานและสื่อการเรียนการสอน ที่ใช้ในการประเมินผลการสอนที่ผลิต ขึ้นตามภาระงานสอน สำหรับกรณีที่ผู้ขอได้ทำการสอนหลายวิชาหรือสอนวิชาที่มีผู้สอนร่วมกัน หลายคน จะต้องเสนอเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมิน ผลการสอน ในทุกวิชาหรือทุกหัวข้อที่ผู้ขอ เป็นผู้สอน แล้วแต่กรณีซึ่งรวมกันได้ไม่น้อยกว่าสองหน่วยกิตในระบบทวิภาค และมีคุณภาพดี มีการอ้างอิงแหล่งที่มาและได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการ พิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในแนวทางการประเมินผลการสอน ในเอกสารแนบท้าย ในส่วนของผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดี และมีปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ (1) ผลงานวิจัย 2 เรื่อง หรือ (2) ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานทาง วิชาการในลักษณะอื่น 1 รายการ หรือ (3) ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานวิชาการรับใช้สังคม 1 เรื่อง หรือ (4) ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และตำราหรือหนังสือ 1 เล่ม โดยการนำงานวิจัยหรืองานใด ๆ ที่ทำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือเพื่อสำเร็จการศึกษา มาเสนอ เป็นผลงานทางวิชาการตามข้อนี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้ขอได้แสดงหลักฐานว่าได้ทำการศึกษาหรือ วิจัยเพิ่มเติมขยายผลต่อจากเรื่องเดิม จนปรากฏความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ในกรณี เช่นนี้ให้พิจารณาเฉพาะผลการศึกษาหรือวิจัยที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเท่านั้น ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการ ทุกประเภทต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด พร้อมแสดงหลักฐานว่า การเผยแพร่นั้นได้ผ่านการประเมินคุณภาพ โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือ

สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน ตามเอกสารแนบท้าย (ประสิทธิ์ชัย เดชขำ, 2555)

จากสภาพปัญหา จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำหรับข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้ที่ซึ่งประสบการณ์ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 พบว่า ในระหว่างการดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ใดสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่งทางวิชาการในกรณีที่มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อให้นำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ ส่งผลให้อาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้นขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคุณภาพทางวิชาการ

การวิจัยนี้จึงกำหนดหัวข้อการวิจัย คือ กฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของระหว่างประเทศ ต่างประเทศ และประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
4. เพื่อเสนอแนวทางให้มีการจัดทำกฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

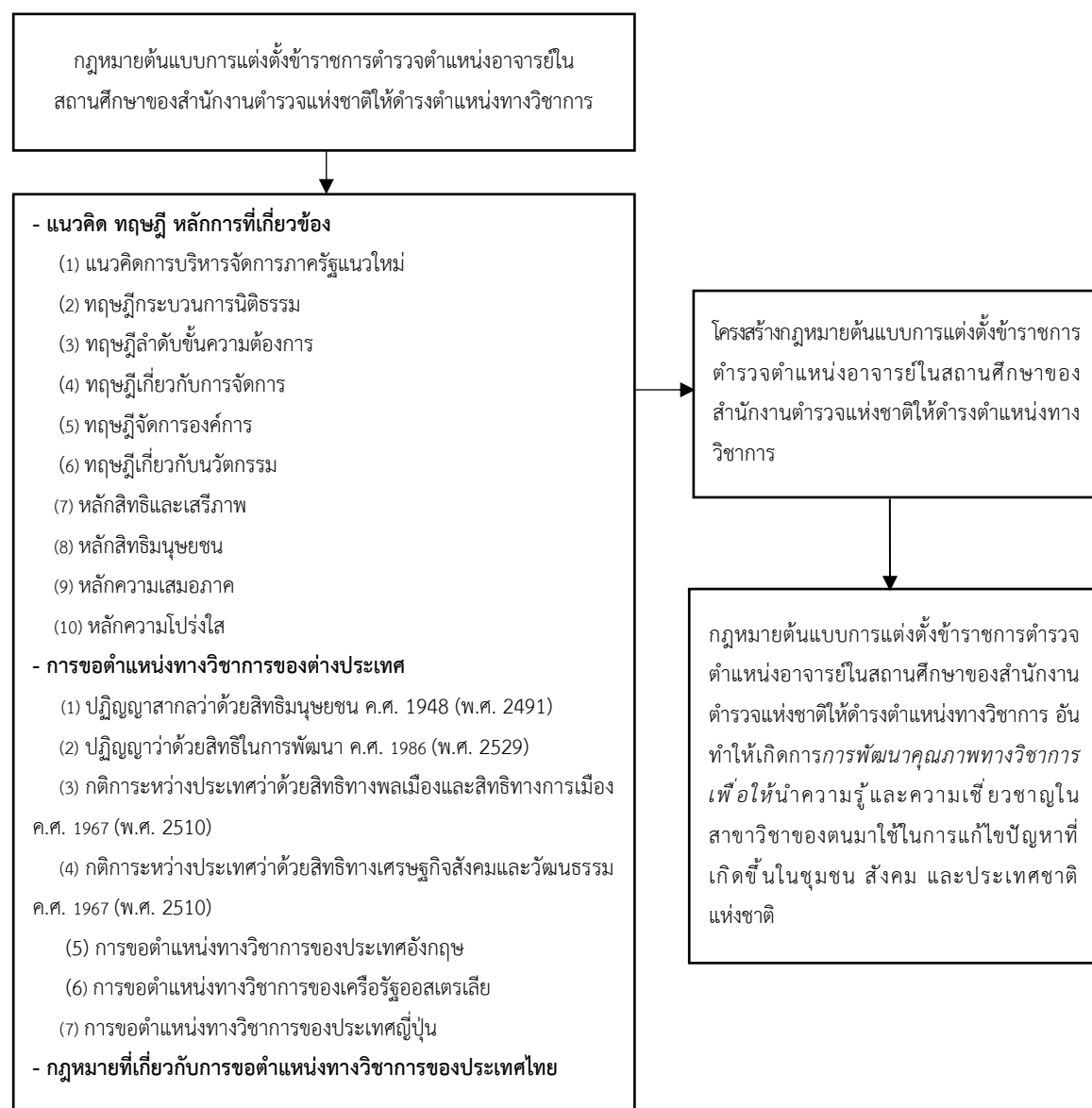
สมมติฐานการวิจัย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ควบคุม และภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ออกหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้ซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีประสบการณ์ ความรู้และความเชี่ยวชาญ แต่ปัญหาคือการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 พบว่า ในระหว่างการดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ใดสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่งทางวิชาการ ดังนั้น เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อนำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ จึงควรมีกฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีรูปแบบที่จะได้มาจากการวิเคราะห์ในประเด็นที่กำหนดไว้โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางของต่างประเทศมาเป็นแนวทางจะทำให้ได้กฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อนำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ดูภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่

1) ประชากรและผู้ให้ข้อสังเกต การวิจัยนี้ใช้เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อสังเกตแต่ละกลุ่มจากความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ผู้บังคับการ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 (จำนวน 1 คน)
- (2) รองผู้บังคับการ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 (จำนวน 3 คน)
- (3) ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (จำนวน 6 คน) รวมประชากรและผู้ให้ข้อสังเกตทั้งหมด 10 คน

2) ด้านพื้นที่

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทย คือ เขตพื้นที่ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ทั้งนี้ โดยมีการทวนสอบคุณภาพของข้อมูล ด้วยการนำข้อมูลที่สัมภาษณ์จากกลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์ทีละกลุ่มเพื่อเช็คข้อมูลอีกกลุ่มหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งได้แก่ ฎีกาฎีกาสาเกล้าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) ฎีกาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) รวมถึงกฎหมายของต่างประเทศและกฎหมายของประเทศไทย นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลจากรายงานวิจัย ตำรา เอกสาร รายงานการวิจัยการประชุมและสัมมนา วิทยานิพนธ์และบทความ เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมจากข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ทางนิติศาสตร์ การวิเคราะห์จึงเป็นการหาคำตอบจากข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และเสนอกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่าในปัจจุบัน สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตาม มติ ก.ตร.ครั้งที่ 1/2560 ลง 31 ม.ค.60) โดยสถานศึกษาในที่นี้ประกอบด้วย กองบัญชาการศึกษา (บข.ศ.) กองบังคับการอำนวยการ (บก.อก.) สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ (สศป.) วิทยาลัยการตำรวจ (วตร.) กองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง (บก.ฝรก.) กองการสอบ (กส.) กลุ่มงานอาจารย์ (กอจ.) ศูนย์ฝึกยุทธวิธีตำรวจกลาง (ศยก.) และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (รร.นรต.) อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นคือแม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตาม มติ ก.ตร.ครั้งที่ 1/2560 ลง 31 ม.ค.60) เป็นที่ยอมรับและบังคับใช้กับตำแหน่งอาจารย์ภายใต้สังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่ามีความแตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กล่าวคือ แม้ว่าอาจารย์ทั้งสองสถาบันถือว่าเป็นข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์เช่นเดียวกัน มีการคัดเลือกคุณสมบัติเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญคือถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ข้าราชการตำรวจ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 กลับไม่มีหลักเกณฑ์ใดรองรับในการเข้าสู่การขอตำแหน่งวิชาการ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคกัน

2. ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) – อาจารย์ (สบ 5) ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น ข้าราชการตำรวจซึ่งจะเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติตามที่หลักเกณฑ์กำหนดและต้องส่งผลงานเพื่อเข้าสู่การประเมิน ซึ่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 และข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจควรต้องมีหลักเกณฑ์ประเมินเช่นเดียวกัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ไม่มีสิทธิในการยื่นเพื่อขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับเรื่องการขอตำแหน่งทางวิชาการ สำหรับกรณีของข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ซึ่งแตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งมีสิทธิยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

พ.ศ. 2551 และข้อบังคับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2562 นอกจากนั้น หากพิจารณาเปรียบเทียบกับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้นพบว่า บุคคลซึ่งเป็นอาจารย์มีคุณสมบัติ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563 กำหนดไว้ ย่อมมีสิทธิในการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่าแม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตาม มติ ก.ตร.ครั้งที่1/2560 ลง 31 ม.ค.60) เป็นที่ยอมรับและบังคับใช้กับตำแหน่งอาจารย์ภายใต้สังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่ามีความแตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กล่าวคือ แม้ว่าอาจารย์ทั้งสองสถาบันถือว่าเป็นข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์เช่นเดียวกัน มีการคัดเลือกคุณสมบัติเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญคือถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ข้าราชการตำรวจ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 กลับไม่มีหลักเกณฑ์ใดรองรับในการเข้าสู่การขอตำแหน่งวิชาการ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคกัน สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้กำหนดเรื่องการคุ้มครองสิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมกันไว้ ซึ่งเห็นได้ว่าหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) มาตรา 23 (1) ทุกคนมีสิทธิในการทำงาน ในการเลือกงานโดยอิสระ ในเงื่อนไขที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และในการคุ้มครองต่อการว่างงาน (2) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกัน สำหรับงานที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด (3) ทุกคนซึ่งทำงานมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการประกันความเป็นอยู่อันควรค่าแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์สำหรับตนเองและครอบครัว และหากจำเป็นก็จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมในรูปแบบอื่นเพิ่มเติมด้วย และ (4) ทุกคนมีสิทธิที่จะจัดตั้งและที่จะเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อความคุ้มครองผลประโยชน์ของตน รวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) (International Covenant on Civil and Political Rights, 1967) มาตรา 26 ที่กำหนดว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับ

ความคุ้มครองเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในกรณีนี้พึงมีกฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติใด ๆ และให้หลักประกันคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและมีผลจริงจังเพื่อให้ปลอดจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่นใด

2. ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พบว่าข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ไม่มีสิทธิในการยื่นเพื่อขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับเรื่องการขอตำแหน่งทางวิชาการสำหรับกรณีของข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 นั้น แตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งมีสิทธิยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2551 และข้อบังคับโรงเรียนนายร้อยตำรวจว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้นพบว่า บุคคลซึ่งเป็นอาจารย์มีคุณสมบัติ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563 กำหนดไว้ ย่อมมีสิทธิในการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการได้สอดคล้องกับเครือรัฐออสเตรเลียมีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) (University of Melbourne Act 2009) โดยภายใต้กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดเกี่ยวกับ สภามหาวิทยาลัย รวมถึงอำนาจหน้าที่ ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้กล่าวถึงตำแหน่งทางวิชาการไว้ ซึ่งอาศัยอำนาจของสภามหาวิทยาลัยออกนโยบายเรื่องตำแหน่งทางวิชาการไว้ใน Honorary Appointments and University Visitors Procedure (mpf1156) โดยมี หลักเกณฑ์ สำคัญว่า มีลักษณะการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการโดยใช้เกณฑ์คำนิยามแบบกว้าง ดังนี้ (1) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือ คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในลักษณะเปิดกว้าง โดยเน้นความสำคัญที่ประสบการณ์ในการทำงาน (2) สิ่งที่น่าสนใจพิจารณา คือ พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์การทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ การสอน การทำวิจัยและการเป็นนักวิชาการ และการทำงานบริหารให้กับมหาวิทยาลัยหรือการทำงานบริการให้ชุมชน ในส่วนของการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิมาประเมินนั้นจะมาจากภายในภาควิชา

ข้อเสนอแนะ

การจัดทำกฎหมายในระดับพระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดรายละเอียดตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับหัวข้อกฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีแนวคิดเพื่อให้การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 มีหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ

และนำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังนั้น เพื่อพัฒนาข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและคุณภาพทางวิชาการ จึงกำหนดให้มีร่างพระราชกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ.

ร่างพระราชกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน 25 มาตรา แบ่งออกเป็น 4 หมวด ซึ่งแต่ละส่วนมีเนื้อหาดังนี้

1. คำนิยาม กำหนดคำนิยามศัพท์ เนื่องจากการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นเรื่องเฉพาะ การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับนิยามศัพท์จึงเป็นเรื่องแรกที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย โดยประกอบด้วยคำว่า ศูนย์ฝึกอบรม อาจารย์ประจำสถานการศึกษา ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ และหลักสูตร

2. หมวด 1 การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 เพื่อให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

3. หมวด 2 ตำแหน่งทางวิชาการ ได้กำหนดตำแหน่งทางวิชาการสำหรับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9

4. หมวด 3 บทลงโทษ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้ขอตำแหน่งอันส่อให้เห็นว่าเป็นผู้ที่กระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณอันเกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาการและเป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมที่จะได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

5. หมวด 4 การเสนอขอทบทวนผลการพิจารณา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ทบทวนผลการพิจารณาข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติเฉลิม รักษ์งาม. (2561). ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการปราบปรามสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 10(2), 118-125.
- จิตตภา ทองไชย. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของบุคลากรสายวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. รายงานวิจัย. กองทุนส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประสิทธิ์ชัย เดชขำ. (2555). เส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. รายงานวิจัย. จากวิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี.
- เพลิน หนูเล็ก. (2563). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ. *วารสารลະครີมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 4(2), 77-86.
- ภูวนาถ เครือตาแก้ว. (2559). แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองสกลนคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 13(63), 133-144.
- ฤทธิชัย ช่างคำ, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, อเนก เหล่าธรรมทัศน์ และสมบุญ สุธำราญ. (2562). บทบาททางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในยุคคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.). *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 9(2), 112-124.
- อาทิตย์ แก้วอุ่นเรือน. (2561). การมีส่วนร่วมของข้าราชการตำรวจในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5 ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(1), 186-195.

ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

Expectation to Ecotourism of the People in Khon Kaen

มนัญชยา เทื่อนนาดี*

Manunchaya Thuennadee *

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University

*Corresponding author's e-mail: Manunchaya.thuennadee@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

20 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

21 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ด้วยวิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแต่เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ ให้ตอบแบบสอบถามซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั่วไปภายในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน ที่ได้จากการเลือกแบบตามความสะดวก การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ร้อยละ และการแจกแจงความถี่ ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน 7 องค์ประกอบ คือ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) คือ ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก แหล่งน้ำ ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ (ร้อยละ 89.50) 2) ที่พัก (Accommodation) ด้านรูปแบบที่พัก คือ รีสอร์ท (ร้อยละ 60.00) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก คือ ห้องน้ำ หรือห้องอาบน้ำที่มีความสะอาด (ร้อยละ 93.00) ด้านการตกแต่งที่พัก คือ ตกแต่งเรียบง่าย (ร้อยละ 74.00) 3) กิจกรรม (Activity) คือ การชมธรรมชาติ (ร้อยละ 86.50) 4) การเข้าถึง (Accessibility) คือ การคมนาคมที่สะดวกเดินทางง่าย (ร้อยละ 92.00) และช่องทางติดต่อแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ช่องทางเฟสบุ๊ก (ร้อยละ 82.30) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ห้องน้ำสาธารณะ (ร้อยละ 75.30) 6) การจัดการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Travel) คือ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม (ร้อยละ 83.00) 7) การมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive ability and Benefit) คือ ความประทับใจที่ได้จากวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม (ร้อยละ 83.30) จากผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, ความคาดหวัง, การท่องเที่ยว

ABSTRACT

This study investigated the expectations of ecotourism among people in Khon Kaen. This study was a descriptive study. The study included 400 participants selected by using the convenience sampling with close-ended questions but the participants could choose more than 1 answer. The statistical used were frequency distribution and percentage. The results shown that there were 7 factors of expectations for ecotourism among people in Khon Kaen of ecotourism; 1) attractions were natural tourist attractions. For instance, a mountain, a waterfall, greenwood and a national park (89.50%), 2) the type of accommodation was the resort (60.00%), facilities included the cleanliness of the toilet and bathroom (93.00%), and the accommodation's design was the simplicity (74.00%), 3) the activity was a nature sightseeing (86.50%), 4) stakeholders considered accessibility was seen as important (92.00%), and Facebook was identified as the preferred communication channel (82.30%), 5) the amenities provided were public lavatories (75.30%), 6) responsible travel meant preserving natural resources in tourist attractions from deterioration (83.00%), 7) cognitive ability and benefit were the impressions gained from the beautiful scenery (83.30%). From the findings, it brought to the development of ecotourism in line with people's expectations and brought to community development and sustainable tourism development.

Keywords: Ecotourism, Sustainable Tourism, Expectation, Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนของผู้คนจำนวนมาก ในอีกมุมอาจส่งผลเสียต่อระบบนิเวศไม่มากนัก้อย เช่น ทิ้งขยะบริเวณพื้นที่ธรรมชาติ การขโมยสิ่งของหรือทรัพยากรในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น และการล่าสัตว์ เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นการเร่งความเสื่อมโทรมให้แก่ธรรมชาติ จึงได้เกิดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ขึ้นมา เพื่อลดผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวให้ได้ตระหนักถึงการดูแลสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (ชนกฤต แดงทองดี, 2565) องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติ ชื่นชมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในพื้นที่ สร้างการเรียนรู้ หลีกเลี่ยงการท่องเที่ยวกับผู้คนจำนวนมาก เน้นท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติและกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน (World Tourism Organization, 2002) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถทำได้

ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเดินป่า การขี่จักรยานลัดเลาะไปตามไร่นา และชนบท การชมถ้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน การไต่เขา ปีนหน้าผา การนั่งเรือหรือล่องแพ การดำน้ำดูปะการัง การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นวิธีการที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงธรรมชาติที่มีคุณค่า และเรียนรู้ธรรมชาติไปพร้อมกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวอย่างรอบคอบและไม่ประมาท เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยว และเป็นมิตรต่อผู้คนในชุมชน เช่น การไม่เด็ดหรือเหยียบพืชพรรณ การไม่ทิ้งขยะอย่างไม่เป็นระเบียบ (ไพฑูรย์ พงศบุตร, 2552)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการคือ 1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ 2) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม การป้องกันและจำกัดมลพิษ ภาวะ และควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน 3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ศักยภาพในการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นมีความต้องการท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดจะส่งผลต่อแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว (วชิษฐา เปี่ยมสกุล, 2554) ในจังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายในรูปแบบธรรมชาติและอุทยาน เช่น อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน ถ้ำค้างคาวภูผาม่าน บูลาภูมู เขื่อนอุบลรัตน์ อุทยานแห่งชาติน้ำพอง วนอุทยานน้ำตกบ่าหลวง น้ำตกตาดฟ้า หินช้างสี บึงทุ่งสร้าง วัดทุ่งเศรษฐี วัดพระพุทธรูปหินงามคำ กู่ประภาชัย เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความคาดหวังสำหรับนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้คนท้องถิ่นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นไปปรับใช้และพัฒนาให้ทันสมัย ยั่งยืน และสอดคล้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ Dickman (1989) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 2) ที่พัก (Accommodation) 3) กิจกรรม (Activity) 4) การเข้าถึงและการเดินทาง (Accessibility) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และแนวคิดองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) มี 4 ประการ ได้แก่ คือ 1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ 2) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการ การเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบสำคัญต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากการผสมผสานจากแนวคิดองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ Dickman (1989) และแนวคิดองค์ประกอบหลักสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยออกมาได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) องค์ประกอบด้านพื้นที่ สิ่งแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้นักท่องเที่ยวมีความประสงค์เข้ามาท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจเป็นธรรมชาติ สถาปัตยกรรม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นต้น

2. ที่พัก (Accommodation) จำนวนที่พักบริเวณรอบสถานที่ท่องเที่ยวควรมีให้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ห่างไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้สะดวก รวมถึงมีความหลากหลายของราคาที่พักและความเหมาะสมกับสถานที่ เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น

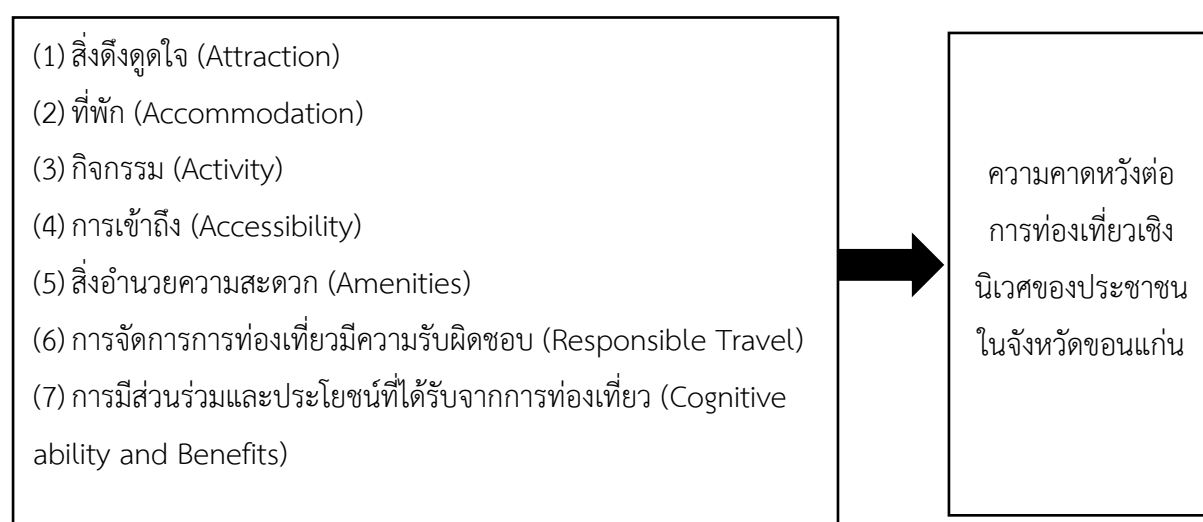
3. กิจกรรม (Activity) การกระทำหรือสิ่งที่ทำ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในชีวิตประจำวัน กิจกรรมสันทนาการ กิจกรรมเพื่อส่วนรวม (สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, 2550) ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว โดยกิจกรรมควรมีหลากหลายตามความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การตั้งแคมป์ การทำอาหาร การดูสัตว์ การทำนา การดูดาว เป็นต้น

4. การเข้าถึง (Accessibility) สภาพการเดินทางทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ มีความสะดวกในการเดินทางมากน้อยตามความเหมาะสมกับสถานที่ ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสภาพการเข้าถึงอาจพิจารณาได้จากความสะดวก หรืออุปสรรคสิ่งกีดขวางในการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง และสภาพถนน ยกตัวอย่าง เช่น สภาพถนน การขนส่งสาธารณะ สนามบิน เป็นต้น นอกจากการเดินทางยังรวมถึงการเข้าถึงผ่านการเป็นที่รู้จักของเหล่านักท่องเที่ยวว่ารู้จักสถานที่ท่องเที่ยวที่นั่น ๆ ได้อย่างไร จากเว็บไซต์การท่องเที่ยว หรือสื่อสังคมออนไลน์ สะดวกง่ายต่อการค้นหาหรือไม่

5. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การบริการที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น เช่น ห้องสุขาสาธารณะ บริการร้านอาหาร บริการนำเที่ยวให้คำแนะนำในการท่องเที่ยว เป็นต้น

6. การจัดการการท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม การป้องกันและจำกัดมลพิษ และควบคุมอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

7. การมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive ability and Benefits) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น ประโยชน์ของการเดินทาง ช่วยให้เกิดความสงบ และส่งเสริมความรู้สึกเชิงบวก ในอีกความหมายหนึ่ง คือ การเดินทางพบกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ชิมชั้กับบรรยากาศ และปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรม หรือความเป็นอยู่ของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นมุมมองการใช้ชีวิตที่หลากหลายมากขึ้น

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นที่เคยท่องเที่ยว ที่อายุ 18 ปี ขึ้นไป ข้อมูลจากกองเศรษฐกิจและกีฬากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2565) สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 2565 มีจำนวน 1,893,480 คน ด้วยสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้แบ่งอายุจึงไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร Cochran (1953) สัดส่วนที่ผู้วิจัยต้องการ (0.5) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย 8 คำถาม คือ เพศ ช่วงอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ความถี่ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ งบประมาณสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อครั้ง และจำนวนคนในกลุ่มสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อครั้ง โดยจะเป็นคำถามปลายปิดที่สามารถเลือกได้เพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบที่สำคัญการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ผู้วิจัยคิดค้นขึ้นโดยการทบทวนวรรณกรรมและอาศัยแนวคิดของ Dickman และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดัดแปลงได้เป็น 7 องค์ประกอบ คือ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 2) ที่พัก (Accommodation) 3) กิจกรรม (Activity) 4) การเข้าถึง (Accessibility) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 6) การจัดการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Travel) 7) การมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive Ability and Benefit) และนำ 7 องค์ประกอบ มากำหนดเป็นคำถามเอง ในลักษณะคำถามแบบ Check List โดยจะเป็นคำถามปลายปิด สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต จำนวน 2 คำถาม โดยคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

วิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลแบบเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ทั้งหมดจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามด้วย Google Form ผ่านการแชร์ลิงค์ผ่านไลน์กลุ่ม และแชร์ผ่านกลุ่มเฟซบุ๊ก โดยช่วงเวลาในการแจกแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 20 มกราคม ปี พ.ศ. 2567

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่แบบไม่จัดกลุ่ม (Ungrouped Frequency Distribution) และร้อยละ จะเป็นการแจกแจงความถี่โดยประเภทของการแจกแจงจะเป็นข้อมูลประเภทเดียว โดยจะไม่ได้เป็นกลุ่มหรือเป็นช่วง ตัวอย่างเช่น การแจกแจงข้อมูลเพศ ซึ่งก็คือจะแยกออกมาได้เป็นเพศชาย เพศหญิง และไม่ได้ระบุเพศ เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ 18 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ความถี่ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อปี ส่วนใหญ่คือ 1-2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 65.50 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ 3 - 4 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 24.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด การเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อครั้ง ส่วนใหญ่คือ 2 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านสิ่งดึงดูดใจเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก แหล่งน้ำ ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ (ร้อยละ 89.50) 2) สถาปัตยกรรม เช่น วัด โบสถ์ วิหาร บ้านยุคโบราณ (ร้อยละ 46.50) 3) วิถีชีวิตของคนในชุมชน (ร้อยละ 35.50) 4) ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ (ร้อยละ 32.80) และอื่น ๆ เช่น อาหารท้องถิ่น และสถานที่ขอพร ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นเดินทางท่องเที่ยวโดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ	ความถี่	ร้อยละ
1. ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก แหล่งน้ำ ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ	358	89.50
2. สถาปัตยกรรม เช่น วัด โบสถ์ วิหาร บ้านยุคโบราณ	186	46.50
3. วิถีชีวิตของคนในชุมชน	142	35.50
4. ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ	131	32.80

1.2 ด้านที่พัก (Accommodation)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านที่พัก ด้านรูปแบบที่พัก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) รีสอร์ท (ร้อยละ 60.00) 2) โฮมสเตย์ (ร้อยละ 51.50) 3) โรงแรม (ร้อยละ 43.50) 4) บ้านพัก (ร้อยละ 27.50) และ 5) กางเต็นท์ (ร้อยละ 26.50) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ห้องน้ำหรือห้องอาบน้ำที่สะอาด (ร้อยละ 93.00) 2) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.30) 3) เครื่องทำน้ำอุ่น (ร้อยละ 64.50) 4) บริการอาหารเช้า (ร้อยละ 59.00) และด้านการตกแต่งที่พัก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ตกแต่งเรียบง่าย (ร้อยละ 74.00) 2) ตกแต่งสะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น (ร้อยละ 54.00) 3) ตกแต่งด้วยรูปแบบท้องถิ่นแท้ (ร้อยละ 28.00) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคาดหวังด้านที่พักให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นเลือกเข้าพักระหว่างการท่องเที่ยว โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านที่พัก	ความถี่	ร้อยละ
ด้านรูปแบบที่พัก		
1. รีสอร์ท	240	60.00
2. โฮมสเตย์	206	51.30
3. โรงแรม	174	43.50
4. บ้านพัก	110	27.50
5. กางเต็นท์	106	26.50
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก		
1. ห้องน้ำหรือห้องอาบน้ำที่สะอาด	372	93.00
2. อินเทอร์เน็ต	265	66.30
3. เครื่องทำน้ำอุ่น	258	64.50
4. บริการอาหารเช้า	236	59.00
ด้านการตกแต่งที่พัก		
1. ตกแต่งเรียบง่าย	296	74.00
2. ตกแต่งสะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น	216	54.00
3. ตกแต่งด้วยรูปแบบท้องถิ่นแท้	112	28.00

1.3 ด้านกิจกรรม (Activities)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรม เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การชมธรรมชาติ (ร้อยละ 86.50) 2) การได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้คนในชุมชน

(ร้อยละ 43.30) 3) การตั้งแคมป์ (ร้อยละ 38.30) 4) การทำอาหารท้องถิ่น (ร้อยละ 35.50) 5) การเดินป่า (ร้อยละ 29.50) 6) การเก็บผลไม้ การทำนา (ร้อยละ 19.30) 7) การส่องสัตว์ (ร้อยละ 14.00) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคาดหวังด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศด้านกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
1. การชมธรรมชาติ	346	86.50
2. การได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นในชุมชน	173	43.30
3. การตั้งแคมป์	153	38.30
4. การทำอาหารท้องถิ่น	142	35.50
5. การเดินป่า	118	29.50
6. การเก็บผลไม้ การทำนา	77	19.30
7. การส่องสัตว์	56	14.00

1.4 ด้านการเข้าถึง (Accessibility)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเข้าถึงด้วยเส้นทางการคมนาคม ให้ความสำคัญมาก คิดเป็นร้อยละ 92.00 และประชาชนที่ไม่ให้ความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 6.50 ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเข้าถึงด้วยช่องทางติดต่อ เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) เฟสบุ๊ก (Facebook) (ร้อยละ 82.30) 2) เว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยว (Website) (ร้อยละ 63.00) 3) ตี๊กต็อก (Tiktok) (ร้อยละ 38.50) 4) อินสตาแกรม (Instagram) (ร้อยละ 32.30) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความคาดหวังด้านการเข้าถึงในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการเข้าถึง	ความถี่	ร้อยละ
การคมนาคม	1. ให้ความสำคัญมาก	368
	2. ไม่ให้ความสำคัญ	26
ช่องทางติดต่อ	1. เฟสบุ๊ก (Facebook)	329
	2. เว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยว (Website)	252
	3. ตี๊กต็อก (Tiktok)	154
	4. อินสตาแกรม (Instagram)	129

1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ห้องน้ำสาธารณะ (ร้อยละ 75.30) 2) ร้านอาหารตามสั่งหรือร้านอาหารท้องถิ่น (ร้อยละ 61.50) 3) ไกด์นำเที่ยว (ร้อยละ 59.50) 4) ร้านค้าหรือร้านสะดวกซื้อ (ร้อยละ 52.80) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคาดหวังด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน
ในจังหวัดขอนแก่น โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ความถี่	ร้อยละ
1. ห้องน้ำสาธารณะ	301	75.30
2. ร้านอาหารตามสั่งหรือร้านอาหารท้องถิ่น	246	61.50
3. ไกด์นำเที่ยว	238	59.50
4. ร้านค้า หรือ ร้านสะดวกซื้อ	211	52.80

1.6 ด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว (Responsible Travel)

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) รักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งนั้นๆไม่ให้ถูกทำลายเสื่อมโทรม (ร้อยละ 83.00) 2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น (ร้อยละ 75.50) 3) ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ให้เกิดมลพิษ (ร้อยละ 70.80) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความคาดหวังด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว	ความถี่	ร้อยละ
1. รักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งนั้นๆไม่ให้ถูกทำลายเสื่อมโทรม	332	83.00
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น	302	75.50
3. ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ให้เกิดมลพิษ	283	70.80

1.7 ด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive Ability and Benefits)

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ความประทับใจจากวิถีชีวิตที่สวยงาม (ร้อยละ 83.30) 2) การได้เรียนรู้วัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง (ร้อยละ 64.80) 3) ความสงบทางจิตใจ (ร้อยละ 56.00) 4) การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มคนที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน (ร้อยละ 49.80) 5) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้คนในท้องถิ่น (ร้อยละ 43.30) ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความคาดหวังด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นโดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว		
1. ความประทับใจจากวิถีชีวิตที่สวยงาม	333	83.30
2. การได้เรียนรู้วัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง	259	64.80
3. ความสงบทางจิตใจ	224	56.00
4. การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มคนที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน	199	49.80
5. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้คนในท้องถิ่น	173	43.30

2. ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบเจอในการท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ความสะอาด ที่มีความหมายถึงความสะอาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทั้งหมด เช่น ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ความสะอาดของที่พักรับประทานอาหาร ความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ อันดับที่ 2 คือ ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก อันดับที่ 3 คือ ห้องน้ำสาธารณะ อันดับที่ 4 คือ การประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ทั่วถึงจากแหล่งท่องเที่ยว และความคิดเห็นอื่นเพิ่มเติม ได้แก่ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ การเดินทางค่อนข้างลำบาก ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต

ผลการวิจัยพบว่า ด้านข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น 1) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือการดูแลความปลอดภัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และที่พัก เช่น การมีเจ้าหน้าที่บอกข้อมูลเพื่อให้ทราบว่า มีจุดชมวิวหรือจุดท่องเที่ยวใดที่อาจเกิดอันตราย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ป้ายนำทางที่ชัดเจน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับทุกเพศทุกวัย 2) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ การเน้นการทำนุบำรุงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อนุรักษ์ให้คงอยู่ สวยงามเสมอ การตรวจค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ การปรับปรุง การรักษา จัดการขยะในพื้นที่ให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ 3) กิจกรรม (Activity) คือการเพิ่มกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มากขึ้น

เพื่อให้เป็นทั้งที่ที่เกี่ยว ที่กิน ที่พัก 4) การเข้าถึง (Accessibility) คือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างต้องการการประชาสัมพันธ์มากขึ้น การโฆษณา กระจายข่าวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ผู้คนได้ทราบข้อมูล และการได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐและเอกชนให้ช่วยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

อภิปรายผล

องค์ประกอบด้านที่พัก (Accommodation) ความคาดหวังของประชาชนในด้านที่พักที่ประกอบไปด้วย รูปแบบ รีสอร์ท โฮมสเตย์ โรงแรม บ้านพัก และการกางเต็นท์ สิ่งที่มีจำนวนความถี่มากที่สุดในด้านที่พักคือ ความสะอาดและมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เนื่องจากความสะอาดเป็นหนึ่งในสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งการมีสภาพแวดล้อมที่ดี ที่พักสะอาด ปลอดภัย จะช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอกต้องการเข้าพัก เพราะเป็นที่พักเป็นพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวทั้งหลายพักผ่อน เมื่อมาพักผ่อนจึงต้องการสถานที่ที่สามารถทำให้สบายใจและรู้สึกปลอดภัยด้วย หากที่พักไม่มีการรักษาความสะอาด เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคได้ง่ายและการไม่รักษาความสะอาดจะทำให้สิ่งแวดล้อมภายในที่พักดูไม่ดี สกปรก นักท่องเที่ยวอาจรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่อยากจะเข้าพักอีกก็เป็นได้ ที่พักในพื้นที่การท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสะอาดและความปลอดภัย เพื่อป้องกันการเกิดการติดเชื้อและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีไว้เสมอ สอดคล้องกับ ปริญญาภรณ์ อินทร์ทอง (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกที่พักในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับหัวข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจในด้านปัจจัยที่มีระดับมากที่สุดคือ ความสะอาดของห้องพักหรือที่พัก เน้นความสะอาดเรียบร้อยของโรงแรมที่พัก เป็นอันดับแรก

องค์ประกอบด้านกิจกรรม (Activity) ความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความถี่จำนวนมากที่สุดในด้านกิจกรรม คือ การชมธรรมชาติ ทำกิจกรรมกับร่วมกับกลุ่มคนที่เดินทางด้วย หรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้คนในชุมชน เช่น ตั้งแคมป์ ทำอาหาร ท่ามกลางบรรยากาศของธรรมชาติในสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้นักท่องเที่ยวไม่ได้มีโอกาสทำบ่อยครั้งนักหรืออาจจะไม่ได้ทำในกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในเมือง เป็นกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ๆ เมื่อนักท่องเที่ยวมีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงมีความคาดหวังที่จะได้ทำกิจกรรมในรูปแบบที่ตนไม่สามารถทำได้อยู่ที่บ้าน แหล่งท่องเที่ยวจึงควรมีกิจกรรมสันทนาการหลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ชมธรรมชาติ เดินป่า เล่นน้ำตก เก็บผลไม้ เก็บผัก ปลูกต้นไม้ ถ่ายภาพ ทานอาหารพื้นเมือง เป็นต้น สอดคล้องกับ อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ (2564) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สถานที่ที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเที่ยวรูปแบบธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อน เน้นความเพลิดเพลินเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เป็นกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลินและสามารถให้ความรู้ได้ เช่น การเดินสำรวจ การเล่นน้ำตก การล่องแก่ง เป็นต้น

องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว (Responsible Travel) ความคาดหวังด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมากที่สุด ได้แก่ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งนั้น ๆ ให้ไม่ถูกทำลายเสื่อมโทรม เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวที่จะช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ แต่อาจยังมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่ไม่ทราบถึงคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นคนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมช่วยอนุรักษ์ช่วยแนะนำนักท่องเที่ยว และภายในแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีป้ายคำเตือน คำแนะนำให้การช่วยกันสร้างจิตสำนึก หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติได้ เช่น ป้ายเตือนห้ามทิ้งขยะ ถึงขยะที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ยุชิตา กันหาหมิง (2566) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ป่าในเขตภาคเหนือ ประเทศไทย พบว่า การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการประสานงานกับภาครัฐสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนให้มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่า ทั้งนี้รวมถึงการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น เป็นการยกคุณภาพชีวิต จากการได้รับผลตอบแทนที่นักท่องเที่ยวมาเยือนและชุมชนนำกลับไปบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวด้วย ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติไม่ให้เกิดมลพิษ สอดคล้องกับ ไพริน เวชัญญะกุล (2563) ได้ทำการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ด้านการอนุรักษ์และการกระตุ้นความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวให้รับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้านในการบริการ เช่น ไกด์นำเที่ยว ที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ ป้ายสัญลักษณ์ จุดบริการข้อมูล อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น เนื่องจากประชาชนทั่วไปอาจไม่มีความรู้วิธีปฏิบัติตนในพื้นที่ จึงต้องมีป้ายสัญลักษณ์เป็นคำเตือนและคำแนะนำ ป้ายบอกทางที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้อย่างถูกต้อง หรืออาจจะเป็นผู้คนในชุมชนที่ช่วยสอดส่องดูแลให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และห้องน้ำสาธารณะที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของคนทั่วไปที่จะต้องใช้บริการ

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีการแนะนำให้ 1) ความสะอาด (Cleanliness) เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากความสะอาดมีผลต่อสุขภาพอนามัยของคนทั่วไป หากไม่สะอาดจะส่งผลเสียต่อสุขภาพอาจทำให้เกิดการติดเชื้อโรค เกิดโรคร้ายได้ และความสะอาดของพื้นที่ยังทำให้เห็นถึงความใส่ใจ ดูแลรักษาพื้นที่ของผู้คน แหล่งท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นต้องรักษาความสะอาดของพื้นที่ท่องเที่ยวและสถานที่พักเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคที่นักท่องเที่ยวต้องพบจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่สะอาด 2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ การดูแลความปลอดภัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และที่พัก เช่น การมีเจ้าหน้าที่บอกข้อมูล เพื่อปกป้องอันตราย ป้ายนำทางที่ชัดเจน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับทุกเพศทุกวัย เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวมีตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงผู้สูงอายุ จึงควร

มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้เหมาะสมกับทุกสภาพร่างกาย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุก ๆ วัย และสร้างความไว้วางใจในการเข้าพักด้วยการรักษาความปลอดภัยที่ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้คำแนะนำ ดังนี้ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ การเน้นการทํานุบำรุงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ การตรวจค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ การปรับปรุง การรักษา การจัดการขยะในพื้นที่ให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่สวยงามที่เกิดขึ้นโดยที่มนุษย์ไม่ได้สร้างขึ้น เช่น น้ำตก ภูเขา แม่น้ำ ทะเล ป่าไม้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนพื้นที่ท่องเที่ยว 2) กิจกรรม (Activity) คือ การเพิ่มกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีกิจกรรมหลากหลาย และให้เป็นทั้งที่เที่ยว ที่กิน ที่พัก นอกจากจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเดียวสามารถเพิ่มให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอาหาร และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ฉะนั้นนักท่องเที่ยวจึงสามารถเลือกทำในกิจกรรมที่ตนสนใจหรือถนัดได้ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ทรงสุข บุญทาวงค์ และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาอาหารพื้นเมืองเชียงใหม่ในมิติประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถเกิดขึ้นได้อย่างหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) โดยให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมเพาะปลูก และการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Food System) เช่น การเดินตลาด การรับประทานอาหารพื้นเมือง 3) การเข้าถึง (Accessibility) คือ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างต้องการการประชาสัมพันธ์ที่มากขึ้น การโฆษณา กระจายข่าวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ผู้คนได้ทราบข้อมูล และการได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐและเอกชนให้ช่วยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ควรมีการได้รับความร่วมมือจากชุมชนร่วมด้วย หากคนในชุมชนร่วมมือด้วยยิ่งส่งผลเป็นอย่างดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ สามารถจำแนกได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1.1 ควรมีการทํานุบำรุงให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติที่สุด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาเยือนเพื่อชมความสวยงามของธรรมชาติในพื้นที่นั้น

1.2 ควรมีการตกแต่งที่พักในรูปแบบเรียบง่าย แต่มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะความสะอาดภายในห้องพักและพื้นที่ที่เป็นส่วนรวม

1.3 ควรมีการจัดสรรกิจกรรมให้หลากหลายตามเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เลือกทำกิจกรรมตามที่ตนถนัดหรือสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นการขอความร่วมมือกับกลุ่มประกอบการในชุมชนและภาครัฐเพื่อจัดสรรพื้นที่ให้มีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นเพื่อดึงดูด

นักท่องเที่ยว และสามารถจัดสรรกิจกรรมหลากหลายภายในที่พัก เพื่อให้ครบจบให้สถานที่เดียว ซึ่งแล้วแต่ความเห็นสมควรของผู้ประกอบการที่พักภายในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

1.4 ควรมีถนน หรือประเภทการเดินทางที่เหมาะสมและสะดวก เส้นทางที่ปลอดภัย มีป้ายสัญลักษณ์ชัดเจน เพื่อให้สะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวในธรรมชาติหรือที่พัก รวมถึงการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวในการติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยว หรือที่พัก โดยเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เข้ากับปัจจุบันมากขึ้น ซึ่งได้แก่ เฟสบุ๊ก และเว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้มีการติดต่อที่รวดเร็ว และสะดวกต่อนักท่องเที่ยวที่ปัจจุบันหันมาใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านั้นให้การติดต่อ

1.5 ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ร้านอาหาร พื้นที่เมือง ไกด์นำเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว

1.6 ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน

1.7 ควรรักษาเอกลักษณ์ เสน่ห์ดึงดูด ความสงบที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้คงอยู่ ทั้งในด้านของทรัพยากรที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และธรรมชาติของผู้คน ชุมชน ให้ยังคงเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต สามารถจำแนกได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

2.1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเจาะลึกในกลุ่มคนที่มีประสบการณ์เฉพาะในสถานที่ท่องเที่ยวใดสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่ง เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น ๆ ให้ตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

2.2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเจาะลึกเฉพาะกลุ่มวัย หรือช่วงอายุหนึ่ง ให้ทราบถึงความต้องการเฉพาะกลุ่มวัยนั้น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเตรียมการสำหรับการต้อนรับนักท่องเที่ยวในวัยที่กำลังจะเข้ามาเป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต

2.3. นำไปต่อยอดเป็นการวิจัยค้นหาคำนิยามของแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการที่พักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์*. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
กองเศรษฐกิจและกีฬากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 2565.

https://secretary.mots.go.th/policy/more_news.php?cid=6

ทรงสุข บุญทาวงค์ และคณะ. (2565). อาหารพื้นเมืองเชียงใหม่ในมิติประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยว.

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(4), 178-191.

- ธนภุต แดงทองดี. (2565). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Ecotourism) : การท่องเที่ยววิถีอนุรักษ์ ผสาน คน กับ ธรรมชาติ เป็นหนึ่งเดียวกัน. <https://www.seub.or.th/blogging/knowledge/ecotourism/>
- ปริญญารณ อินทร์ทอง. (2563). ปัจจัยในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกที่พัก ในจังหวัดกาญจนบุรี. [สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Parinyaporn.lnk.pdf>
- ไพฑูรย์ พงศบุตร. (2552). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พิมพ์ครั้งที่ 5). (ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 5).
- ไพริน เวชัญญะกุล. (2563). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. วารสารเพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 2(1), 50-63.
- ยุชิตา กันหาหมิง และคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ป่า ในเขตภาคเหนือ ประเทศไทย. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 19(2), 65-92.
- วชิษฐา เปี่ยมสกุล. (2554). การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น. [วิทยานิพนธ์ปริญญา หลักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2550). กิจกรรม และ กิจการ. <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=กิจกรรม-และ-กิจการ-๒๒-เมษ>
- อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. [ปริญญาการวางแผนภาคและเมือง มหาบัณฑิต], มหาวิทยาลัยแม่โจ้. http://mdc.library.mju.ac.th/thesis/2564/artchariyaporn_kantamalajaroen/fulltext.pdf
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. John Wiley & Sons.
- Dickman, S. (1989). *Tourism: An Introductory Text*. Hodder Education.
- World Tourism Organization. (2002). *Ecotourism and Protected Areas*. Retrieved January 10, 2024, from <https://www.unwto.org/sustainable-development/ecotourism-and-protected-areas>

การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า
ที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Digital Marketing Communication and Customer Experience Path that Affect
their Loyalty for Using the Services of
Government Housing Banks in Bangkok and Peripheral Provinces

ธนารัตน์ สู่สีลัทธ^{1,*} และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี²

Thanarath Suteeluk^{1,*} and Pranee Eamlaorpakdee²

^{1,2}หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

^{1,2}Master of Business Administration Program, Marketing Department, Faculty of Business Administration
University of Thai Chamber of Commerce

*Corresponding author's email: thanarath.s@ghb.co.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

29 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

12 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 2) ศึกษาเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากกลุ่มตัวอย่างของลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ค่าความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์ใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปได้ว่า การทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ ส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนการใช้งานสินค้าและบริการ และการรับรู้ ส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามมีค่าเท่ากับร้อยละ 48.4 ($\text{AdjR}^2 = .484$)

คำสำคัญ: การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล, เส้นทางประสบการณ์การใช้บริการ, ความภักดี

ABSTRACT

The Objectives of this independent study were to 1) study digital marketing communications that affect loyalty in using the services of Government Housing Bank Bangkok and surrounding areas and 2) study the path of customer service experience that affects loyalty in using the services of Government Housing Bank Bangkok and surrounding areas from a sample group of customers who come to use the services of the Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas from a random sample of 385 people using a questionnaire to collect data and data was analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, assumptions by analyzing the Pearson's Correlation coefficient and multiple regression analysis.

The results of the study found that digital marketing communications and the path of customer service experience that affects loyalty in using the services of Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas. It can be concluded that Marketing through electronic mail marketing on social media and making product advertising signs displayed on the website, it has a positive effect on loyalty in using the services of Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas statistically significant at 0.01. As for the use of products and services, and awareness, it has a positive effect on loyalty in using the services of Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas statistically significant at 0.01, where every independent variable together predicts the dependent variable with a value equal to 48.4 percent ($\text{AdjR}^2 = .484$).

Keywords: Digital Marketing Communications, Customer Service Experience Paths, Loyalty

บทนำ

ธนาคารมีการให้บริการแก่ลูกค้าของธนาคารเป็นจำนวนมากด้วยความสะดวกรวดเร็วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ Application ต่าง ๆ , ช่องทางการชำระเงิน เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามา

มีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยกลายเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นของมนุษย์ไปโดยสิ้นเชิง จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ในปัจจุบันแตกต่างไปจากเดิม ตลอดจนผู้บริโภคสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้สะดวกมากขึ้น มีประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อตอบสนองความต้องการจำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้สื่อดิจิทัลที่ถือว่าการสื่อสารที่สำคัญสำหรับการตลาด เข้ามามีบทบาทในสังคมโลกและสังคมไทยเป็นอย่างมาก ส่งผลให้รูปแบบการใช้ชีวิตเปลี่ยนไป โดยคนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้โดยไร้ข้อจำกัดทั้งจากพรมแดน เวลา และสถานที่ ซึ่งในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สื่อดิจิทัลเป็นการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายและสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น โดยสามารถพัฒนารูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่มีความทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน ผ่านสื่อดิจิทัลหรือออนไลน์ให้เกิดความแตกต่างโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญของลูกค้านำมาสร้างเป็นเส้นทางประสบการณ์ของลูกค้า จะส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดการตอบสนองในความสนใจมากขึ้นและเกิดเป็นความผูกพันอย่างลึกซึ้งในการซื้อสินค้าหรือใช้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอที่เรียกว่า ความภักดีของลูกค้า โดยความภักดีของลูกค้าจะช่วยสร้างความเจริญเติบโต มูลค่า และเป็นแหล่งรายได้ในอนาคตที่ไว้วางใจได้มากที่สุด

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของความภักดีของลูกค้า จึงทำการศึกษาสถานการณ์ด้านการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์ใช้บริการของลูกค้าของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เนื่องจากธนาคารมีการเติบโตขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่องที่อยู่อาศัยก็เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกด้วย ซึ่งงานวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารองค์กรที่ตอบสนองและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าของธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจริงของธนาคารอาคารสงเคราะห์ อีกทั้งยังสามารถนำไปขยายผลสู่การพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาเส้นทางประสบการณ์การให้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การสื่อสารการตลาดในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคดิจิทัล ซึ่งมีอิทธิพลกับผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ทั้งด้านทางเลือกช่องทางเพื่อประกอบการตัดสินใจกับผลิตภัณฑ์และบริการนั้น ๆ โดยมีความหลากหลายของสื่อต่าง ๆ เห็นได้ชัดเจน คือ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตตลอดเวลาที่มีการอัปเดตข้อมูล แชนแนลข่าวสาร และใช้ชีวิตอยู่กับสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น นักสื่อสารการตลาดจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดให้หลากหลายและเลือกช่องทางในการสื่อสารให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้บริโภคในยุคนี้ ในรูปแบบการตลาดยุคดิจิทัล (Digital Marketing) (ธัญวิษ วิเชียรพันธ์, 2557; Wertime & Fenwick, 2008) ประกอบกับเส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า เป็นการเรียนรู้กระบวนการ ตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในทุกมิติตั้งแต่เริ่มต้น ขั้นตอนการรับรู้ข้อมูลสินค้า การตัดสินใจซื้อ การซื้อสินค้า การนำสินค้าไปใช้ และหลังใช้สินค้าแล้วรู้สึกอย่างไร ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ ในการนำมาออกแบบพัฒนาตัวสินค้า วิธีการสื่อสาร รูปแบบการให้บริการ เพื่อให้ลูกค้าเกิดประสบการณ์ที่ดี อยากกลับมาซื้อซ้ำหรือไปถึงเป้าหมายสูงสุดคือ ช่วยเป็นกระบอกเสียงให้องค์กร ปัจจุบันข้อมูลถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก หากศึกษาและนำข้อมูลจากเส้นทางการประสบการณ์การเดินทางของลูกค้ามาใช้ได้อย่างถูกต้องจะช่วยทำให้การลงทุนมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในธุรกิจได้มากขึ้น (ธนาคารกสิกรไทย, 2561)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีการศึกษา

3.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตลาดดิจิทัล

ตลาดดิจิทัล คือ เป็นรูปแบบหนึ่งของการตลาดสินค้าหรือบริการที่ใช้เทคโนโลยีด้านดิจิทัลทางอินเทอร์เน็ต ทั้งแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือ การโฆษณาด้วยการแสดงข้อความจอภาพ และสื่อดิจิทัลอื่น ๆ ซึ่งการทำการตลาดบนโลกออนไลน์ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี ผสมผสานกันโดยใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด

1) พฤติกรรม การทำการตลาดเมื่อเราทราบเป้าหมายลูกค้าโดยได้รับประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงหรือเกิดพฤติกรรมของลูกค้าจะทำให้เราวางแผนแนวทางการตลาดได้

2) ปริมาณของการเปลี่ยนแปลง หลังจากที่เราทราบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย สิ่งตามมา คือการดูว่าปริมาณของการเปลี่ยนแปลงนั้นมีมากเท่าใด อาจจะมาในรูปแบบค่าเฉลี่ยได้

3) ระยะเวลา การวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องรู้ระยะเวลาของช่วงข้อมูลที่ต้องการจะวิเคราะห์เพื่อให้สามารถกำหนดขอบเขตของการวัด วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า

1) การรับรู้ (Awareness) หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคจะเห็นแบรนด์ก่อนเป็นอันดับแรก ไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้บริโภคค้นหาข้อมูลของสินค้าเอง หรือจากการที่แบรนด์สร้างโฆษณา เพื่อเพิ่มอัตราการรับรู้ในวงกว้างดังนั้นขั้นตอนนี้จึงสำคัญมาก ถ้าหากปราศจากการรับรู้ทำให้แบรนด์ไม่เป็นที่รู้จัก

2) การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ (Evaluation) หมายถึง ก่อนที่ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้บริโภคจะมีการเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียงอาจจะสอบถามกับคนใกล้ชิดว่าเคยใช้หรือไม่ หรือการค้นหาในอินเทอร์เน็ต เพื่อดูรีวิวรวมถึงวิดีโอ วิธีการใช้งานสิ่งเหล่านี้ต่างล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

3) การซื้อสินค้าและบริการ (Purchase) หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคตัดสินใจได้แล้วว่าต้องการจะซื้อสินค้าและบริการ การชำระเงินต้องสามารถทำได้โดยง่าย และมีรูปแบบการชำระเงินหลายช่องทาง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด

4) การใช้งานสินค้าหรือบริการ (Usage) หมายถึง การได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการใช้งานสินค้าและบริการเป็นไปตามความคาดหวัง รวมถึงการบริการหลังการขายและการให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้เกิดการบอกต่อหรือการเขียนให้คำแนะนำสินค้าจากประสบการณ์ที่ได้รับจริง (Review)

3.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความภักดีของลูกค้า

ความภักดีต่อตราสินค้าของผู้บริโภค (Consumer's Brand Loyalty : CBL) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เกิดความพึงพอใจในสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เกิดการซื้อซ้ำในสินค้าและบริการ และสร้างค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนตราสินค้า (Switching Costs) ที่สูงขึ้น และความภักดีของ

ผู้บริโภคเป็นจุดแข็งของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่สัมพันธ์กันของส่วนบุคคลและการอุปถัมภ์ซ้ำ ความภักดีของผู้บริโภค ประกอบด้วย สองด้าน ดังนี้

1) ความภักดีต่อตราสินค้าของผู้บริโภคด้านทัศนคติ (Consumer's Brand Loyalty Attitude) หมายถึง การประเมินความภักดีที่มีความรู้สึกที่ดี ความมั่นใจ และมีความยินดีที่จะซื้อสินค้าและบริการ และยินดีที่จะถ่ายทอดทัศนคติดังกล่าวกับบุคคลอื่น

2) ความภักดีต่อสินค้าของผู้บริโภคด้านพฤติกรรม (Consumer's Brand Loyalty Behavioral) หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกทางร่างกาย ความคิด หรือความรู้สึกที่มั่นคงต่อการซื้อสินค้าและบริการ ตลอดจนการแนะนำสินค้าและบริการเมื่อได้รับการกระตุ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างของลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยไม่ทราบขนาดของประชากร เพียงแต่ทราบว่าจำนวนมาก ใช้สูตร Cochran (1953) ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 385 ตัวอย่าง จากนั้นทำการเลือกตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) คือเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกของผู้แจกแบบสอบถาม และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นพื้นที่ต่าง ๆ โดยแต่ละจังหวัดจะสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างเป็นสัดส่วน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกสาขา รวมเป็น 385 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การหาความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม Content Validity และนำมาปรับปรุงแก้ไข ด้วยการใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item –Objective Congruence : IOC) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้คะแนนข้อคำถามซึ่งจะพิจารณาความเที่ยงตรงจากการคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป

วิธีรวบรวมข้อมูล ใช้การเก็บแบบสอบถามผ่าน Google Form โดยเก็บจากลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เข้ามาทำธุรกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการในธนาคาร จำนวน 385 คน ซึ่งการเก็บข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล ทั้งนี้ต้องเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการในธนาคาร โดยทำการเลือกตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) คือเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกของผู้แจกแบบสอบถาม โดยเลือกเก็บข้อมูลจากลูกค้าที่เต็มใจ ยินดีให้ข้อมูลและให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้กรอกด้วยตนเอง

เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือที่สุดจากลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1.1 ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาอาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรายได้มาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

1.2 ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล ได้แก่ Search Engine Marketing, Remarketing, Web Banner, Social Media Marketing and Email Marketing นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ นำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

1.3 ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางของลูกค้า ได้แก่ การรับรู้ การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ การซื้อสินค้าและบริการ และการใช้งานสินค้าหรือบริการ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอ ในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

1.4) ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความภักดีของลูกค้า ได้แก่ การใช้บริการอย่างต่อเนื่อง การบอกต่อ และพฤติกรรมมาร้องเรียน นำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทดสอบตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้การทดสอบวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

3. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบความสัมพันธ์ในลักษณะของการส่งผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวเพื่อทดสอบถึงความแตกต่างที่ตัวแปรอิสระดังกล่าวแต่ละตัวมีต่อตัวแปรตามใช้การทดสอบวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิธี Enter Method โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01 และทำการตรวจสอบข้อกำหนด (Assumption) ของการถดถอย คือตัวแปรอิสระทุกตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์สูงเกิน 0.70 (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2533)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านความภักดีในการใช้บริการ ด้วยค่าสหสัมพันธ์ และการทดสอบสมมติฐาน มีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ผลการศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์ผู้ใช้บริการที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของลูกค้าธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของลูกค้าธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งพบว่า การทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งพบว่า การใช้งานสินค้าและบริการ และตัวแปรการรับรู้ ส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ในภาพรวมของการสื่อสารการตลาดดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่มีผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งด้านที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และด้านที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การสื่อสารการตลาดดิจิทัล พบว่า การตลาดผ่านเครื่องมือค้นหาบนอินเทอร์เน็ต และการตลาดเพื่อการตอกย้ำความสนใจ ไม่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า แต่ด้านการทำป้ายโฆษณาสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ และการทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภกร ตันวราวุฒิชัย (2564) พบว่า การสื่อสารการตลาดดิจิทัลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email Marketing) ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากที่สุด รองลงมาคือการทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ (Web Banner) ตามลำดับ นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วิชัย นรดี (2563) ซึ่งพบว่า ด้าน Web Banner มีความสัมพันธ์ต่อความภักดีในการซื้อสินค้าของห้างสรรพสินค้าโรบินสัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรระวี ทองเถา (2562) ซึ่งพบว่า การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณาตามสื่อออนไลน์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าในการซื้อสินค้าอีกด้วย พบว่า ด้านการทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email Marketing) การทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ (Web Banner)

มีอิทธิพลทางตรงต่อเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานคร และปริมาณพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ

2. เส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า พบว่า การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจและการซื้อสินค้าและบริการ ไม่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า แต่การใช้งานสินค้าและบริการ และการรับรู้ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย นรติ (2563) พบว่า เส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้งานสินค้าและบริการ ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมาณพลมากที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ ตามลำดับ และสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ โชติเกะ เรืองบุญสุข (2562) ซึ่งพบว่า ทักษะคดีด้านพฤติกรรมและความรู้สึก ทักษะคดีด้านความรู้ความเข้าใจและความคิด มีความสัมพันธ์กับความภักดีในตราสินค้า CP ในเขตกรุงเทพมหานคร มีอิทธิพลทางตรงต่อเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานคร และปริมาณพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email Marketing) ท่านได้รับการให้ข้อเสนอโปรโมชั่นหรือส่วนลดจากธนาคารเป็นพิเศษให้กับลูกค้า เช่น การเสนอสินค้าตัวใหม่ การเสนอส่วนลดพิเศษสำหรับวันสำคัญ เป็นต้น

2. ด้านการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ (Web Banner) ท่านเห็นป้ายโฆษณาสินค้าหรือบริการของธนาคารที่มีความน่าสนใจ เช่น ต้องมีข้อมูลที่ครบถ้วน ต้องเป็นจุดที่เห็นได้ง่าย ต้องมีรายละเอียดการทำธุรกรรมอย่างเห็นได้ชัดเจน มีสัญลักษณ์ของธนาคารอย่างชัดเจน เป็นต้น

3. การทำการตลาดแบบสังคมออนไลน์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) ท่านได้รับข่าวประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการของธนาคารผ่าน Social Media เช่น เฟสบุ๊กส์ ไลน์ อินทราแกรม เป็นต้น

4. ด้านการใช้งานสินค้าและบริการส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรเน้นการใช้งานสินค้าหรือบริการ (Usage) สินค้าหรือบริการหรือการยื่นทำธุรกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านเว็บไซต์เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น การสร้างประสบการณ์ที่ดีจากธนาคารให้ลูกค้า การได้รับความรวดเร็วจากการใช้บริการจากธนาคาร และการใช้งานมีความหลากหลายและมีรายละเอียดที่ชัดเจน เป็นต้น

5. ด้านการรับรู้ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรเน้นให้ลูกค้ารับรู้บริการจากธนาคารด้วยการสืบค้นผ่านเว็บไซต์ของธนาคาร และการเห็นป้ายโฆษณาบ่อย ๆ เน้นการส่งอีเมลให้กับลูกค้าโดยตรง เน้นการสื่อสารออนไลน์ได้แก่ เฟสบุ๊กส์ ไลน์ ดิจิต็อก และเน้นการบริการจากพนักงานของธนาคาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ในการศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดของเพศในการตอบแบบสอบถามคือเป็นเพศหญิง และมีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ควรมีการเก็บข้อมูลให้มีความหลากหลายในเรื่องเพศ และช่วงอายุ เป็นต้น
2. ผู้สนใจอาจจะมีการขยายพื้นที่การศึกษาในระดับภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศเพื่อเปรียบเทียบกับเนื่องจากแต่ละภูมิภาคมีลักษณะของการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป และเพื่อเป็นการนำเสนองานวิจัยทางขอบเขตให้กว้างขึ้น
3. การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการสื่อสารดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ไม่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมอื่น ๆ งานวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาปัจจัยอื่น เช่น คุณภาพการบริการ ภาพลักษณ์ขององค์กรที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า เพื่อให้สามารถนำเสนอความแตกต่างระหว่างธนาคารได้อย่างกว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตรระวี ทองเถา. (2562). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างนวัตกรรมบริการคุณภาพความสัมพันธ์และความภักดีของลูกค้าในธุรกิจผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด]. มหาวิทยาลัยสยาม.
- โชติเกะ เรืองบุญสุข. (2562). ทศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อความภักดีในตราสินค้า CP ในเขตกรุงเทพมหานคร. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2561, 27 มิถุนายน). เส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า. <https://www.kasikornbank.com/TH/k-online/k-corporate-connect/>
- ธัญวิช วิเชียรพันธ์. (2557). คู่มือการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ผู้เรียน. ธารอักษร.
- บุญใจ ศรีสทิธย์นรากร. (2533) รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย นรดี. (2563). การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นการเดินทางของลูกค้าที่มีความสัมพันธ์ต่อความภักดีในการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านเว็บไซต์โรบินสัน. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกกร ต้นวราวุฒิชัย. (2564). ปัจจัยการตลาดแบบดิจิทัล การโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และความสามารถด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 15(22), 23-40.
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. John Wiley & Sons, Inc.
- Wertime, K., & Fenwick, I. (2008). *DigiMarketing: The essential guide to new media and digital marketing*. John Wiley & Sons (Asia).

การศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้

โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น

Study of Experiences and Acceptance of Technology that Affect Intentions to Use Social Media of the Elderly in Khon Kaen Province

อุมารวรรณ วาทกิจ*

Umarwan Watakit*

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Doctor of Business Administration, North Eastern University

*Corresponding author's email: Umarwan.wat@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

27 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

20 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จังหวัดขอนแก่น จำนวน 384 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า โซเชียลมีเดียที่กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นนิยมใช้ คือ เฟสบุ๊ค รองลงมา คือ ไลน์ ยูทูบ และ ดิจิต็อก วัตถุประสงค์ในการใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ใช้เพื่อการพูดคุย บันทึงและติดตามข้อมูลข่าวสาร ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นให้ความสำคัญกับประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดีย ด้านประสาทสัมผัส ความคิด ความเชื่อมโยง ความรู้สึก และ การกระทำ ตามลำดับ การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการรับรู้ประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ ทัศนคติในการใช้งาน และ ใช้งานง่าย โดยมีความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียอย่างต่อเนื่องในอนาคต ประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดีย ด้านความรู้สึกและความเชื่อมโยงส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย

คำสำคัญ: ประสบการณ์, การยอมรับเทคโนโลยี, โซเชียลมีเดีย, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the behavior of using social media among the elderly in Khon Kaen province, 2) to study the experience and acceptance of technology affecting intentions to use social media. The research sample consisted of 384 people aged 60 years up in Khon Kaen province using purposive sampling method. Data were collected using questionnaires. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis. The results showed that the social media that was most commonly used by the elderly in Khon Kaen province was Facebook, followed by Line, YouTube, and Tik Tok. The main purpose of using social media was for communication, entertainment, and following the news. The elderly in Khon Kaen province place importance on their social media experiences on the senses, thoughts, connections, feelings, and actions, respectively. Acceptance of technology by the elderly in Khon Kaen province was found to have the greatest perceived benefit, followed by attitude to use and easiness of use, with intentions to use social media continuously in the future. Emotional and connected social media experiences affected intention to use social media. Elderly's acceptance of technology affected the intention to use social media.

Keywords: Experience, Acceptance of Technology, Social Media, Elderly

บทนำ

สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) จะเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน มีอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) จากการสำรวจของกรมกิจการผู้สูงอายุ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุ 12,814,778 คน คิดเป็น 19.40% (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ และในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าเราอยู่ในยุคสังคมดิจิทัล (Digital Society) ที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การซื้อสินค้า ทำธุรกรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงการรับข้อมูลข่าวสารและบันเทิงจากการสำรวจและจัดทำดัชนีตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทย ปี 2566 (Datareportal, 2023) พบว่า กิจกรรมดิจิทัลที่คนไทยใช้งานมากที่สุด คือ การใช้งานโซเชียลมีเดีย (92.46%) และคนไทยในกลุ่มผู้สูงอายุ (55-74 ปี) มีการใช้งานอินเทอร์เน็ต 71.60% เพิ่มขึ้นเกือบ 10% จากปี 2565 อยู่ที่ 63.10% (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุได้มีการปรับตัว

ให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น จากการสำรวจของ We are social ในเดือน มกราคม 2566 พบว่า ผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียในไทยมี 52.25 ล้านคน คิดเป็น 72.80% โซเชียลมีเดียที่ขอบใช้งาน ได้แก่ Facebook, TikTok, Line และ Instagram ตามลำดับ (We are social, 2023) การใช้โซเชียลมีเดียในหมู่ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การสำรวจการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุของนิด้าโพล (Nida Poll, 2566) การใช้สื่อทางสังคม (Social Media) ของผู้สูงวัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้ Line รองลงมา คือ Facebook, YouTube, Instagram และ Twitter จะเห็นได้ว่า ผู้สูงอายุในประเทศไทยมีการใช้โซเชียลมีเดียในชีวิตประจำวันมากขึ้น โดยใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ รวมถึงการซื้อสินค้า

แนวคิดการตลาดเชิงประสบการณ์ เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ที่ประทับใจจากการใช้สินค้าหรือบริการโดยมุ่งหวังให้ผู้บริโภคกลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง Schmitt (2010) ได้เสนอแนวคิดประสบการณ์การใช้ของผู้บริโภค ไว้ 5 ด้าน คือ 1) ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส (Sense) ให้ความสำคัญกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้วย ภาพ เสียง การสัมผัส กลิ่น และรส 2) ประสบการณ์ทางความรู้สึก (Feel) เป็นการสร้างประสบการณ์ต่ออารมณ์และความรู้สึก 3) ประสบการณ์ทางความคิด (Think) เน้นการสร้างประสบการณ์ทางความคิด สร้างการรับรู้และความเข้าใจ 4) ประสบการณ์ทางการกระทำ (Act) เป็นสร้างประสบการณ์โดยกระตุ้นให้เกิดการกระทำ การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น และ 5) ประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง (Relate) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้รับไปยังบุคคลอื่น จะเห็นได้ว่า แนวคิดการตลาดเชิงประสบการณ์ เป็นการเข้าผู้บริโภคโดยการเชื่อมโยงความสนใจและความต้องการของผู้บริโภครายบุคคลและสร้างการมีส่วนร่วมกับแบรนด์ ซึ่งการสร้างประสบการณ์ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียจะเกี่ยวข้องกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของผู้บริโภค โดย Marikyan & Papagiannidis (2023) ได้เสนอแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model) ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ใช้งานเกิดการยอมรับและใช้เทคโนโลยี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) การรับรู้ประโยชน์ (Perceived Usefulness) รับรู้ว่าจะสามารถได้รับประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยี 2) การรับรู้ว่าการใช้งานง่าย (Perceived Ease of Use) ผู้ใช้รับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน และ 3) ทศนคติต่อการใช้งาน (Attituded Toward Using) การรับรู้ประโยชน์และรับรู้ว่าการใช้เทคโนโลยีนั้นสามารถใช้งานได้ง่าย จะส่งผลต่อทัศนคติในการใช้งานในเชิงบวก เกิดการยอมรับการใช้เทคโนโลยีในที่สุด

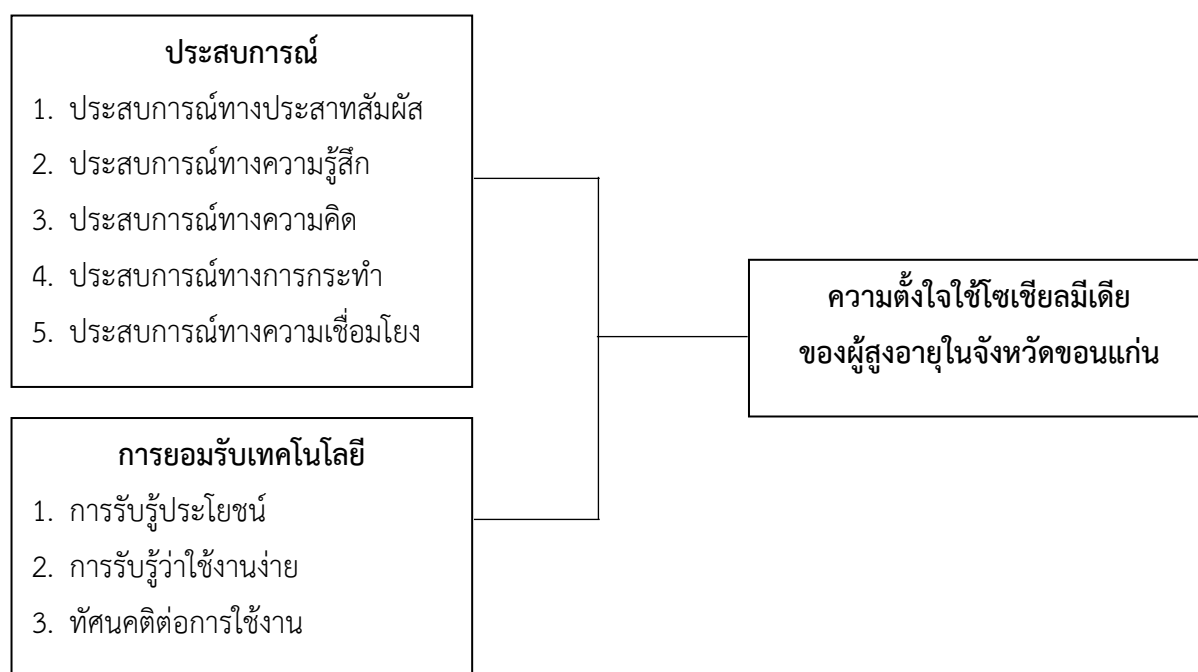
ดังนั้น งานวิจัยนี้ จึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุเพื่อทำความเข้าใจทัศนคติ การรับรู้ รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุอาจมีประสบการณ์พฤติกรรม ความชอบ และปัญหาในการใช้โซเชียลมีเดียที่ต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้จะช่วยให้องค์กรหรือหน่วยงานผู้ให้บริการผู้สูงอายุสามารถจัดเตรียมเนื้อหาที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ รวมถึงหน่วยงานฝึกอบรมสามารถจัดเตรียมการฝึกอบรมที่ช่วยสนับสนุนการใช้งานโซเชียลมีเดีย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากการใช้โซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมทางดิจิทัลที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับใช้โซเชียลมีเดียได้อย่างเหมาะสมและได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิดประสบการณ์การใช้ของผู้บริโภค ของ Schmitt (2010) และ แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี ของ Marikyan & Papagiannidis (2023) ที่จะส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น สามารถแสดงกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 357,400 คน (ข้อมูล 30 มิถุนายน 2566 ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) คำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บข้อมูลโดยผู้ช่วยนักวิจัย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2566 โดยคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และใช้โซเชียลมีเดีย

ในชีวิตประจำวัน โดยได้แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 384 ตัวอย่าง คิดเป็น 96.00% ของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างกับวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ควรมีอย่างน้อย 15-20 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปร (Sidiqi, 2013) ซึ่งการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ในการวิจัยจำนวน 11 ตัวแปร พิจารณาจากค่าที่มากที่สุดของการวิเคราะห์ คือ 20 เท่า เป็น $20 \times 9 = 180$ ตัวอย่าง ดังนั้น แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 384 ตัวอย่าง จึงมีความเหมาะสมสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (Check List)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย ได้แก่ โซเชียลมีเดียที่นิยมใช้ วัตถุประสงค์การใช้ ความถี่และช่วงเวลาในการใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (Check List)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดีย ประกอบด้วย ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส ประสบการณ์ทางความรู้สึก ประสบการณ์ทางความคิด ประสบการณ์ทางการกระทำ และประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ว่าใช้งานง่าย และทัศนคติต่อการใช้ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย ประกอบด้วย การตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียในชีวิตประจำวัน การตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียต่อเนื่องในอนาคต และ การแนะนำผู้อื่นให้ใช้โซเชียลมีเดีย ในลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 สภาพทั่วไปที่เกี่ยวกับประสบการณ์ การยอมรับเทคโนโลยีที่และความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย ของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย ของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) แบบ (Enter Regression)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 60-69 ปี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 68.20 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 257 คน ร้อยละ 66.90 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 356 คน ร้อยละ 92.70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า โซเชียลมีเดียที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้มากที่สุด คือ เฟสบุ๊ก จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 โดยมี วัตถุประสงค์ในการใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ใช้เพื่อคุยกับครอบครัว คนรู้จัก จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อแบ่งเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) โดยให้ความสำคัญกับประสาทสัมผัสด้าน ภาพ เสียง คลิปวิดีโอมีความสวยงามน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาเป็น ภาพ เสียงคลิปวิดีโอมีความแปลกใหม่ กระตุ้นให้สนใจ ระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเนื้อหาที่น่าสนใจมีหลายรูปแบบน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางความรู้สึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยการใช้โซเชียลมีเดียทำให้รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน และการใช้โซเชียลมีเดียทำให้ดูเป็นคนทันสมัย อยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.99$) และรู้สึกว่าการส่งคอมเมนต์เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) โดยกลุ่มตัวอย่างคิดว่าได้รับประโยชน์จากการใช้โซเชียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา คือ ได้ความรู้ แนวคิดใหม่จากการใช้โซเชียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และสามารถนำเนื้อหาที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางการกระทำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) โดยกลุ่มตัวอย่างจะกดถูกใจเนื้อหาที่ชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาเป็น จะกดแชร์เนื้อหาที่ชอบให้เพื่อนคนรู้จัก ($\bar{X} = 3.69$) และแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยใช้โซเชียลมีเดียเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาเป็น โซเชียลมีเดีย

ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และโซเซียลมีเดียเป็นช่องทางการสนทนากับบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยรับรู้ว่ามีประโยชน์ให้ข้อมูลที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาเป็น โซเซียลมีเดียให้ความบันเทิง สนุกสนาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และโซเซียลมีเดียช่วยให้การติดต่อสื่อสารคล่องตัว รวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) สามารถประยุกต์ใช้โซเซียลมีเดียให้เข้ากับการใช้ชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ด้านการรับรู้ใช้งานง่าย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยสามารถเรียนรู้การใช้งานโซเซียลมีเดียได้อย่างรวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) โซเซียลมีเดียสามารถใช้งานง่ายไม่ซับซ้อนอยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.84$) และ โซเซียลมีเดียเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ด้านทัศนคติต่อการใช้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ในเรื่อง การใช้โซเซียลมีเดียช่วยให้ได้รับความบันเทิง และมีทัศนคติที่ดีต่อโซเซียลมีเดีย อยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.90$) และช่วยให้ได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

ความตั้งใจใช้โซเซียลมีเดียของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ในเรื่องตั้งใจจะใช้โซเซียลมีเดียต่อเนื่องและในอนาคต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาเป็นใช้โซเซียลมีเดียในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และจะแนะนำบุคคลอื่นให้โซเซียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเซียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรประสบการณ์ใช้งานของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเซียลมีเดีย

ประสบการณ์		X1	X2	X3	X4	X5	Y
ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส	X1	1					
ประสบการณ์ทางความรู้สึก	X2	.731	1				
ประสบการณ์ทางความคิด	X3	.725	.731	1			
ประสบการณ์ทางการกระทำ	X4	.542	.532	.619	1		
ประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง	X5	.694	.642	.742	.628	1	
ความตั้งใจในการใช้โซเซียลมีเดีย	Y	.535*	.613	.562	.447	.535	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรประสบการณ์ใช้งานของผู้สูงอายุที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดียในจังหวัดขอนแก่น แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .532-.742 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านประสบการณ์ทางความคิด (X3) กับประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง (X5) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด มีค่าเท่ากับ .742 และด้านประสบการณ์ทางความรู้สึก (X2) กับประสบการณ์ทางการกระทำ (X4) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดมีค่าเท่ากับ .532 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์ใช้งานของผู้สูงอายุที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .535

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของตัวแปรประสบการณ์ของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
Enter	.648	.420	.412	.829

Predictors: (Constant), A5, A4, A2, A1, A3

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .648 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .420 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ ความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย ได้ร้อยละ 42.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .829

ตารางที่ 3 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

Source of Variation	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	188.280	5	37.656	54.681*	.000
Residual	260.308	378	.689		
Total	448.588	383			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งแสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงสามารถนำไปสร้างเป็นสมการได้

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ y แบบปกติ

ชื่อตัวแปร		b	SE _b	β	t	Sig.
ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส	X1	.060	.083	.048	.724	.470
ประสบการณ์ทางความรู้สึก	X2	.484	.084	.371	5.776	.000
ประสบการณ์ทางความคิด	X3	.141	.090	.111	1.566	.118
ประสบการณ์ทางการกระทำ	X4	.076	.059	.068	1.294	.196
ประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง	X5	.170	.080	.138	2.130	.034
R=.648		R ² =.420		F=54.681*		
SE _{est} =.829		R ² _{adj} =.412		a=2.641		

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว คือ ประสบการณ์ทางความรู้สึก (X2) และประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง (X5) ซึ่งส่งผลทางบวก ส่วนตัวแปรที่เหลืออีก 3 ตัว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .060(X1) + .484(X2) + .141(X3) + .076(X4) + .170(X5) + 2.641$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .084(Z1) + .371(Z2) + .111(Z3) + .068(Z4) + .138(Z5)$$

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุใน

จังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย

การยอมรับเทคโนโลยี		X1	X2	X3	Y
การรับรู้ประโยชน์	X1	1			
การรับรู้ใช้งานง่าย	X2	.796**	1		
ทัศนคติต่อการใช้	X3	.846**	.804**	1	
ความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย	Y	.632*	.639	.648	1

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .796-.846 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านการรับรู้ประโยชน์ (X1) กับทัศนคติต่อการใช้โซเชียลมีเดีย (X3) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด มีค่าเท่ากับ .846 และการรับรู้ประโยชน์ (X1) กับ

การรับรู้ใช้งานง่าย (X2) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด มีค่าเท่ากับ .796 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .632

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
Enter	.684	.468	.463	.792

Predictors: (Constant), B3, B2, B1

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .684 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .468 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย ได้ร้อยละ 46.80 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .792

ตารางที่ 7 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

Source of Variation	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	209.788	3	69.929	111.278*	.000
Residual	238.800	380	.628		
Total	448.588	383			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ซึ่งสามารถนำไปสร้างเป็นสมการต่อไปได้

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

ชื่อตัวแปร		b	SE _b	β	t	Sig.
การรับรู้ประโยชน์	X1	.232	.096	.183	2.431	.016
การรับรู้ว่ายางานง่าย	X2	.328	.081	.273	4.031	.000
ทัศนคติต่อการใช้	X3	.338	.095	.274	3.562	.000
R=.684		R ² =.468			F=111.278*	
SE _{est} =.792		R ² _{adj} =.463			a=2.641	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัว คือ การรับรู้ประโยชน์ (X1) การรับรู้ว่ายางานง่าย (X2) และทัศนคติต่อการใช้ (X3) ซึ่งส่งผลทางบวก โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .232(X1) + .328(X2) + .338(X3) + 2.641$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .183(Z1) + .273(Z2) + .274(Z3)$$

อภิปรายผล

การศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย พบว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นนิยมใช้ เฟซบุ๊ก มากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ใช้เพื่อคุยกับครอบครัว คนรู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธยา สมสุข (2563) ศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้สูงอายุนิยมใช้เฟซบุ๊กเพื่อติดต่อกับคนในครอบครัว ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ประโยชน์และทัศนคติในการใช้งานมีผลต่อการใช้โซเชียลมีเดีย เช่นเดียวกันกับการศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ดวงทิพย์ เจริญรุข (2020) พบว่า ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่นิยมใช้เฟซบุ๊ก โดยใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร และการยอมรับนวัตกรรมโซเชียลมีเดียด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งานจริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ตระหนักจิต ยุตยรรยง (2566) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุใจเขตกรุงเทพฯ พบว่า ผู้สูงอายุมีประสบการณ์เชิงบวกในการใช้โซเชียลมีเดีย โดยใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร บันทึกลง และติดตามข้อมูลข่าวสาร

การศึกษาประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดียและการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา โนโซติ (2564) ศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยหลังเกษียณ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า

ประสบการณ์ใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเต็มใจใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านอิทธิพลทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านอิทธิพลทางสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเต็มใจใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา เชื้อประดิษฐ์ และ กิรติ คชนทวา (2563) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการใช้แอปพลิเคชันไลน์ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้แอปพลิเคชันไลน์ในระดับมาก มีการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้แอปพลิเคชันไลน์ในระดับมาก ทศนคติที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันไลน์ในระดับมาก มีความตั้งใจที่จะใช้แอปพลิเคชันไลน์ต่อไปในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎารัฐ ขวัญนาค และ ศรายุทธ อินตะนัย (2566) ศึกษาอิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้คุณค่าของเว็บไซต์ที่มีต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบธุรกิจกับผู้บริโภค พบว่า การยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้คุณค่าคุณภาพเว็บไซต์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสินี ตูลานนท์ (2562) พบว่า การยอมรับเทคโนโลยี มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านการรับรู้ความเข้ากันได้ ด้านการรับรู้ประโยชน์จากการใช้งาน ด้านการรับรู้ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และด้านการรับรู้ความไว้วางใจ มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ องค์กรหรือหน่วยงานที่ดูแลหรือให้บริการผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อโซเชียลมีเดียให้เหมาะสำหรับการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุโดยให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ที่ดี มีการออกแบบเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและจัดเตรียมรูปแบบการนำเสนอที่ง่ายต่อการรับรู้ของผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญกับประสาทสัมผัสด้าน ภาพ เสียง คลิปวิดีโอ ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมเพื่อให้สื่อโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยคราวต่อไป

สำหรับการวิจัยคราวต่อไปสามารถศึกษาประสบการณ์ของผู้สูงอายุในการใช้งานโซเชียลมีเดียในแต่ละแพลตฟอร์ม ปัญหาและอุปสรรคในการใช้งาน รวมถึงความต้องการการสนับสนุนในการใช้โซเชียลมีเดีย เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีความเท่าเทียมทางดิจิทัลอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2566, 30 ตุลาคม). ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น
<https://www.dopa.go.th/>
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566, 30 ตุลาคม). สถิติผู้สูงอายุ. <https://www.dop.go.th/>
- เจนจิรา เชื้อประดิษฐ์ และ กิรติ คชนทวา. (2563). การยอมรับเทคโนโลยีการใช้แอปพลิเคชันไลน์ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 2(2), 1-17.
- ชฎารัฐ ขวัญนาถ และ ศราวุธ อินตะนัย. (2566). อิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้คุณค่าของเว็บไซต์ที่มีต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบธุรกิจกับผู้บริโภค.
วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 13(2), 89-103.
- ดวงทิพย์ เจริญรุข. (2020). พฤติกรรมการใช้และการยอมรับนวัตกรรมสื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 24(2), 229-237.
- ตระหนักจิต ยุทธรรยง. (2566). ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุใจเขตกรุงเทพฯ
วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต. 17(1). มกราคม-มิถุนายน 2566, 228-247.
- บัณฑิตา โนโซติ. (2564) ประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยหลังเกษียณในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีผลต่อความเต็มใจใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3597/1/621220065.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2566, 3 ธันวาคม). *การพัฒนาด้านดิจิทัลของประเทศไทย*. <https://www.onde.go.th>.
- สุธาสนี ตุลานนท์. (2562). การยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1538/3/61071726.pdf>
- สุทธยา สมสุข. (2563). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 33(1), 63-77.
- Datareportal. (2023, 30 October). *Digital 2023: Thailand*. <https://datareportal.com/reports/digital-2023-thailand> Insights
- Mariykan, D. & Papagiannidis, S. (2023) *Technology Acceptance Model: A review*. In S. Papagiannidis (Ed), *TheoryHub Book*. [online]. Retrieved November 3, 2023, from <https://open.ncl.ac.uk>

- Nida Poll (2567, 20 มกราคม). ผู้สูงอายุไทยใส่ใจสังคมมากน้อยเพียงใด?. https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=38
- Schmitt B. (2010). Experience Marketing: Concepts Frameworks and Consumer Insights. *Foundations and Trends in Marketing*, 5(2), 55-112. Retrieved November 3, 2023, from https://business.columbia.edu/sites/default/files-efs/pubfiles/5678/experience_marketing.pdf
- Siddiqui, K. (2013). Heuristics for Sample Size Determination in Multivariate Statistical Techniques. *World Applied Sciences Journal*, 27(2). Retrieved from [https://www.idosi.org/wasj /wasj 27\(2\)13/20.pdf](https://www.idosi.org/wasj /wasj 27(2)13/20.pdf)
- We are social, (2023). *Thailand Digital Stat 2023*. [online] Retrieved from <https://datareportal.com/reports/ digital-2023-july-global-statshot>.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis-3*. Harper.

การศึกษาแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี

A Study Practice for Decrease of Non-Performing Loan (NPLs) of Government Housing Bank, Debt Managent at the Chonburi Area

ศุภชัย รัตนพันธ์^{1,*} และ รวิดา วิริยกิจจา²

Suppachai Rattanaphan^{1,*} and Rawida Wiriakitjar²

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

Government Housing Bank

*Corresponding author's e-mail: suppachai.r@ghb.co.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

27 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

12 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี เกิดจากความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ใช้บริการสินเชื่อของธนาคารอาคารสงเคราะห์ลดลง ทำให้เกิดจำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบให้ธนาคารต้องดำเนินการตั้งสำรองที่มีต่อสินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้น วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ที่เพิ่มขึ้น 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี ผลจากการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระเกิดจาก 1) ปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ เช่น มีรายจ่ายที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ 2) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร เช่น อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป 3) ปัจจัยภายนอกอื่น เช่น สถานะเศรษฐกิจไม่ดีส่งผลต่อรายได้ นโยบายการช่วยเหลือรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและได้เลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มช่องทางการติดต่อที่ง่าย สะดวก รวดเร็วเข้าถึงกลุ่มลูกค้าโดยการเปิดให้บริการ คลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่ ซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ทันทั่วทั้งพื้นที่พร้อมแก้ปัญหา และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาทราบความต้องการของลูกค้าได้ทันที และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ธนาคารที่ให้ความสำคัญในเรื่องการแก้ไขปัญหาให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างเข้าถึง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์คือป้องกันการเลื่อนชั้นหนี้ ลดปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และได้ปริมาณสินเชื่อที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs), สินเชื่อด้อยคุณภาพ, หนี้ค้างชำระ, การตั้งสำรองหนี้

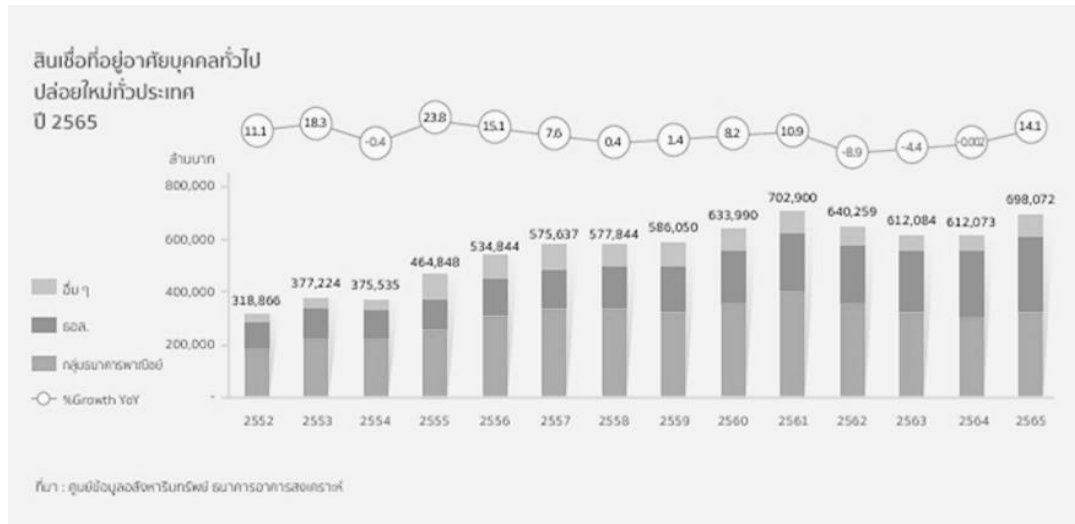
ABSTRACT

This study examined strategies for reducing non-performing loans (NPLs) at the Chonburi District Debt Management Division of the Government Housing Bank. According to the decrease in borrowers' ability to repay their loan, The NPLs continuously increase. For this reason, it impacts the bank's need to increase reserves for substandard loans. The objectives of the study were: 1) To investigate the causes of the increase in NPLs, and 2) To propose methods for reducing NPLs in the Chonburi District. The study identified the causes of overdue debts as: 1) debtor behavior, such as unavoidable expenses, 2) bank-related factors, like excessively high interest rates, and 3) external factors, such as poor economic conditions and frequent changes in government assistance policies. The researcher developed problem-solving strategies, including establishing a mobile debt clinic to offer accessible, convenient, and rapid customer service. This approach also immediately informed supervisors about customer needs, enhanced the bank's image by showing its commitment to addressing issues and assisting the public, and aligned with the goals of preventing debt escalation, reducing NPLs, and increasing the volume of quality loans.

Keywords: Non-Performing Loans (NPLs), Quality Loans, Overdue Debt, Debt Reserves

บทนำ

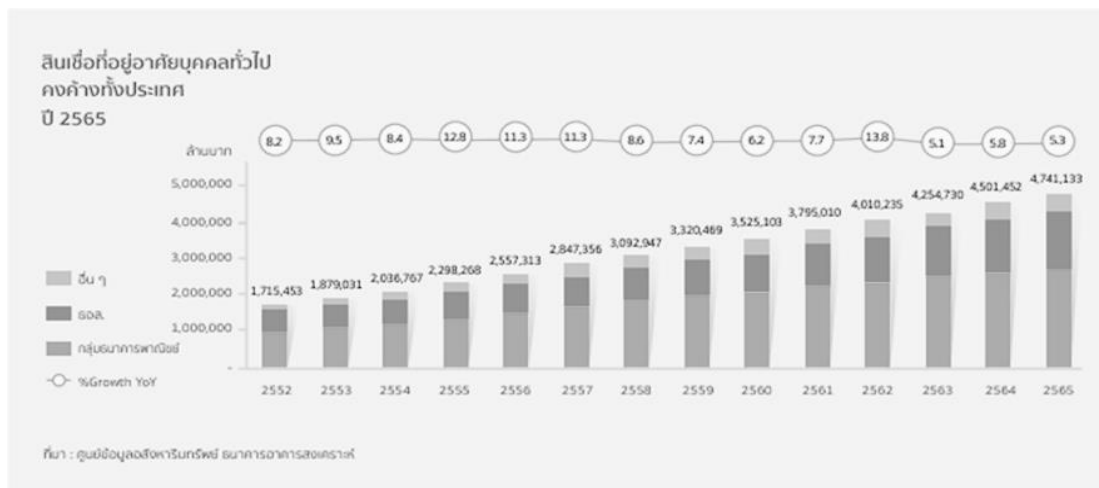
ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Government Housing Bank) เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยได้มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 โดยเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง “เพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ” ในกลุ่มลูกค้าระดับกลางถึงระดับล่าง โดยธนาคารมีพันธกิจ “ทำให้คนไทยมีบ้าน” เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายภายใต้วิสัยทัศน์ “ธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน” (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2565) สำหรับผลการดำเนินการของธนาคารในปี 2565 ภาพรวมการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไปปล่อยใหม่ทั่วประเทศปี 2565 มีมูลค่า 698,072 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 14.1 จากปี 2564 โดยเติบโตสูงจากการสิ้นสุดมาตรการ LTV และมาตรการลดค่าธรรมเนียมการโอนกรรมสิทธิ์และจดจำนองเหลือร้อยละ 0.01 รายละเอียดตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สินเชื่อกู้ยืมส่วนบุคคลทั่วไปปล่อยใหม่ทั่วประเทศในปี 2565

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2565)

สำหรับภาพรวมสินเชื่อกู้ยืมส่วนบุคคลทั่วไปคงค้างทั่วประเทศ ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 มีมูลค่า 4,741,133 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.3 จากสิ้นปี 2564 รายละเอียดตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สินเชื่อกู้ยืมส่วนบุคคลทั่วไปคงค้างทั่วประเทศในปี 2565

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2565)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ด้วยจำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น การตั้งสำรองที่มีต่อสินเชื่อด้วยคุณภาพในอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นปัญหาขององค์กรในอนาคตดังนี้

1. เงินทุนการปล่อยสินเชื่อลดลงเนื่องจากจำนวนหนี้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้น และดอกเบี้ยกลับคืนมายังสถาบันการเงินได้น้อยลง
2. มีจำนวนทรัพย์สินรอการขายที่เพิ่มขึ้นทำให้องค์การมีต้นทุนในการบริหารทรัพย์สินรอการขาย เนื่องมาจากการบังคับคดีลูกหนี้
3. ผลกำไรธนาคารลดลงเนื่องจากต้องมีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นจากการตั้งสำรองตามการจัดชั้นหนี้และเงินให้สินเชื่อตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี ที่เพิ่มขึ้น
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ วรุฒิ เทพทอง (2560) การที่จะพิจารณาว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เมื่อใดนั้นต้องพิจารณาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 204 ที่บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว และวรรคสองบัญญัติว่าถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้ว่าจำนวนนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว” และมาตรา 206 บัญญัติว่า “ในกรณีหนี้อันเกิดแต่มูลละเมิด ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดมาแต่เวลาที่ทำละเมิด” จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวแยกพิจารณาลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ได้เป็น 3 กรณีคือ

1.1 กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เพราะเจ้าหนี้เตือนแล้วนั้น เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 204 วรรคหนึ่ง กล่าวคือเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วและภายหลังจากนั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้วลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการที่เจ้าหนี้เตือนลูกหนี้ให้ชำระหนี้ได้ต้องกระทำภายหลังเวลาที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว ต่อเมื่อลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ นั้น ลูกหนี้ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดเพราะเจ้าหนี้เตือนนั้น

1.2 กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้โดยเจ้าหนี้ไม่ต้องเตือน กล่าวคือกรณีที่ได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดการกำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินดังกล่าว อาจกำหนดโดยระบุเป็น วัน เดือน ปี เช่น 9 สิงหาคม 2560 หรือเป็นจำนวนวันเช่น 7 วัน 15 วัน หรือภายใน 30 วัน หรือเป็นจำนวนเดือนเช่น 3 เดือน 6 เดือน หรือเป็นจำนวนปี เช่น 1 ปี 3 ปี เป็นต้น และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดนั้น ลูกหนี้ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดโดยเจ้าหนี้ไม่ต้องเตือน

1.3 กรณีลูกหนี้ทำละเมิด เป็นกรณีที่ลูกหนี้กระทำความผิดต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ทำให้เขาได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดเวลากันได้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 206 จึงบัญญัติให้ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีตั้งแต่วันที่ลูกหนี้ทำละเมิดนั้น โดยเจ้าหนี้ไม่ต้องให้คำเตือนลูกหนี้แต่อย่างใด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนและหลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการดำเนินการหรือถือปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้อย่างยั่งยืน โดยมีหลักการสำคัญดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

2.1 ลูกหนี้จะได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยมีภาระการชำระหนี้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจหรือใช้ชีวิตประจำวันได้

2.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เมื่อเทียบกับการดำเนินการตามกระบวนการแก้ไขหนี้ในปัจจุบัน หรือการดำเนินคดีหรือบังคับคดีลูกหนี้ รวมทั้งช่วยบรรเทาการเสื่อมค่าสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศต่อไป

2.3 การปรับโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์หรือแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว กิจกรรมที่บุคคลดังกล่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้อื่น รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

2.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยมีระบบการบริหารความเสี่ยง มีกระบวนการพิจารณา มีระบบการควบคุมภายใน และกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีความรัดกุมและชัดเจน รวมทั้งต้องกำหนดระดับความเสี่ยงที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะยอมรับได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดลำดับขั้นหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นสินทรัพย์ การกันสำรอง และการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสียหายหรืออาจเสียหายออกจากบัญชีไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ทั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งการให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นสินทรัพย์ได้หากพิจารณาเห็นสมควร รายละเอียดตามภาพที่ 3

BOT			
Class BOT	ประเภท	เงื่อนไขการจัดชั้น	เกณฑ์สำรอง ¹
ชั้นที่ 1	จัดชั้นปกติ	DPD ≤ 1 เดือน	1%
ชั้นที่ 2	จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	1 < DPD ≤ 3 เดือน	2%
ชั้นที่ 3	จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	3 < DPD ≤ 6 เดือน	100%
ชั้นที่ 4	จัดชั้นสงสัย	6 < DPD ≤ 12 เดือน	
ชั้นที่ 5	จัดชั้นสงสัยจะสูญ	DPD > 12 เดือน	

ภาพที่ 3 การจัดชั้นสินทรัพย์ (Stage Assessment)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562)

4. สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) คือการที่ลูกหนี้สินเชื่อของสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ของเอกชน และของรัฐบาล บริษัทเงินทุน ผลิตน้ำตาลและไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนในเวลาที่กำหนดให้สถาบันการเงินเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป ซึ่งทำให้สถาบันการเงินทั้งหลายต้องตั้งสำรองเผื่อหนี้ที่สงสัยจะสูญ รวมทั้งการเพิ่มทุน เพื่อเป็นการแก้ไขและปรับสภาพทางการเงินของสถาบันการเงินเหล่านั้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภศรา ทองไชย (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลการค้างชำระหนี้ NPLs กรณีศึกษาธนาคารออมสิน เขตสงขลา 2 จากการศึกษาพบว่าสาเหตุในการค้างชำระหนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น (1) ปัจจัยส่วนบุคคล มีการค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่ต้องจ่ายอยู่เสมอ นำวงเงินสินเชื่อไปใช้จ่ายหนี้สินอื่นส่งผลกระทบต่อหนี้ค้างชำระ (2) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลการค้างชำระหนี้ (3) ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ภาวะเศรษฐกิจ รายได้ที่ลดลงโดยเปรียบเทียบรายได้พบว่ารายจ่ายที่มากกว่ารายได้ของกลุ่มผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,000-20,000 บาท ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด นอกจากรายได้แล้วเรื่องการศึกษาจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะเป็นกลุ่มที่มีหนี้ค้างชำระมากที่สุดเนื่องจากทางเลือกในการประกอบอาชีพมีน้อยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ รับจ้าง เกษตรกร ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนมีการกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ ทำให้ภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลการค้างชำระหนี้

ปิยะ ปิติวงษ์ (2563) ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปริมาณลูกหนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงราย จากการศึกษาการค้างชำระหนี้มี 3 สาเหตุคือ จากปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาสามอันดับแรกในเหตุผลการค้างชำระเกิดจาก คือ 1) ไม่มีรายได้อื่นนอกเหนือจากรายได้ประจำ 2) ถูกลดค่าแรง ลาออกจากงานประจำ 3) รายได้ไม่สม่ำเสมอ ปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคาร จากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป 2) ไม่ได้รับความสะดวกในการรับชำระหนี้ 3) วงเงินจากการขอสินเชื่อได้รับสูงเกินไป ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส โควิด-19 2) สถานะเศรษฐกิจ 3) นโยบายการควบคุมโรคระบาดของรัฐบาล ส่วนของการศึกษาเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์จากผู้บริหารโดยผลลัพธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ 1) กลุ่มลูกค้าที่มติดต่อส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพเดิม 2) จากประสบการณ์รับลูกค้าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผลกระทบเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด-19 3) ปัจจุบันลูกค้าที่ค้างชำระยังคงอาศัยอยู่ในหลักประกัน แนวทางการแก้ไข เชิงรุกคือให้การประชาสัมพันธ์รายละเอียดของการประណหนี้ผ่านช่องทางต่าง ๆ แนวทางเชิงแก้ไขคือเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ลูกค้าให้สามารถประสานงานได้อย่างรวดเร็ว แนวทางเชิงรับคือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาสินเชื่อ

จิรารัตน์ ไชยสาส์ (2566) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อให้เกิดภาระหนี้ของประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดภาระหนี้คือปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาชีพ รายได้ จำนวนบุตร และความรับผิดชอบในครัวเรือน ล้วนแล้วแต่เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาระหนี้ และนอกจากนั้นแล้ว ยังมีปัจจัยด้านสังคมและบริบทนิยม ด้านทัศนคติ ด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้ สำหรับแนวทางในการแก้ไขเพื่อลดภาระหนี้ให้แก่ประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คือ ประชาชนควรมีการวางแผนการใช้จ่ายโดยการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป ซึ่งหากประชาชนสามารถควบคุมการใช้จ่ายได้ก็จะสามารถทำให้มีเงินเหลือเก็บและไว้ใช้ในยามจำเป็นและฉุกเฉินได้

Louzis et al. (2012) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นและยังช่วยลดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ลดลง

วิธีการศึกษา

1. การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มนี้ด้วยคุณภาพ (หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี จำนวนทั้งหมด 10 สาขา ที่มีประวัติการผิดนัดชำระเงินกู้ตั้งแต่ 3 งวด (Gross NPLs ประจำเดือน พฤษภาคม 2566) จำนวน 13,759 ราย วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) เป็นแนวทางในการกำหนดระดับความเชื่อมั่น เหลือร้อยละ 90 เนื่องด้วยระยะเวลาการศึกษาที่จำกัด ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 10 จากการคำนวณเพื่อหากลุ่มประชากรในการศึกษา $n \geq 99.28$ จึงกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 200 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 200 ชุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มหัวหน้าบริหารหนี้ จำนวน 5 คน โดยใช้เครื่องมือดังนี้

1.1 แบบสอบถาม โดยการเก็บเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ชุด แล้วทำการรวบรวมข้อมูล

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง โดยสัมภาษณ์หัวหน้าส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี และหัวหน้าบริหารหนี้สาขาจำนวน 5 สาขา ในสังกัดส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรีโดยมีการทดสอบเครื่องมือความตรงตามเนื้อหาโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อทดสอบค่า IOC พบว่ามีคะแนน IOC > 0.5 ทุกข้อ

2. การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระจากรายงานในระบบฐานข้อมูล DashBord ,ระบบฐานข้อมูลจากระบบอินทราเน็ต (Intranet) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ และจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เป็นข้อมูลที่ถูกจัดเก็บในรูปแบบเอกสารทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบ Mix Method คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) โดยเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาว่ามีความถูกต้องหรือไม่ จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ว่ามีความเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลที่ค้นพบมีความเหมือนกันก็แสดงว่า ข้อมูลมีความถูกต้องสมบูรณ์ วิธีการตรวจสอบข้อมูลมาจากการสังเกต การสัมภาษณ์เปรียบเทียบกับสิ่งที่พูด ตรวจสอบความแน่ของคำพูดในเรื่องเดียวกันแต่ละเวลาเปรียบเทียบมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันแต่มาจากผู้ให้ข้อมูลหลายคน

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อได้ผลการรวบรวมแล้วก็นำมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบเพื่อตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและนำผลที่ได้จากแบบสอบถามนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ การบรรยายสถิติเชิงพรรณนา

วิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ผู้ศึกษาวิจัยได้นำข้อมูลทั้งจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มาแจกแจงถึงสาเหตุ ทั้งในส่วนของสาเหตุหลัก สาเหตุรอง สาเหตุย่อย ที่ส่งผลให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี เพื่อที่จะได้นำสาเหตุเหล่านั้นมาเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร โดยการทำการวิเคราะห์แผนภูมิแก๊งปลา (Ishikawa Diagram)

วิธีการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหา เมื่อผู้ศึกษาวิจัยได้ทราบถึงสาเหตุและปัญหา ผลที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) แล้วก็ถึงวิธีการหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ ผังแก๊งปลาเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยการเกิดหนี้ NPL ใช้ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยให้เกิดหนี้ NPL

ของธนาคาร และ TOWS Matrix เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในและภายนอกของปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ รายจ่าย และ ภาระหนี้ อยู่ระหว่าง 10,001-25,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ที่ 3-5 คน

2. ปัจจัยที่ส่งผลในการค้างชำระหนี้ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ

2.1 ในด้านปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 เมื่อพิจารณาพบว่าลูกหนี้มีรายจ่ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบิดามารดาฯ เป็นปัจจัยสูงสุด และปัจจัยน้อยสุด มีการกู้ยืมหรือการใช้ชื่อแทนบุคคลอื่นในการขอสินเชื่อ อยู่ในระดับน้อย

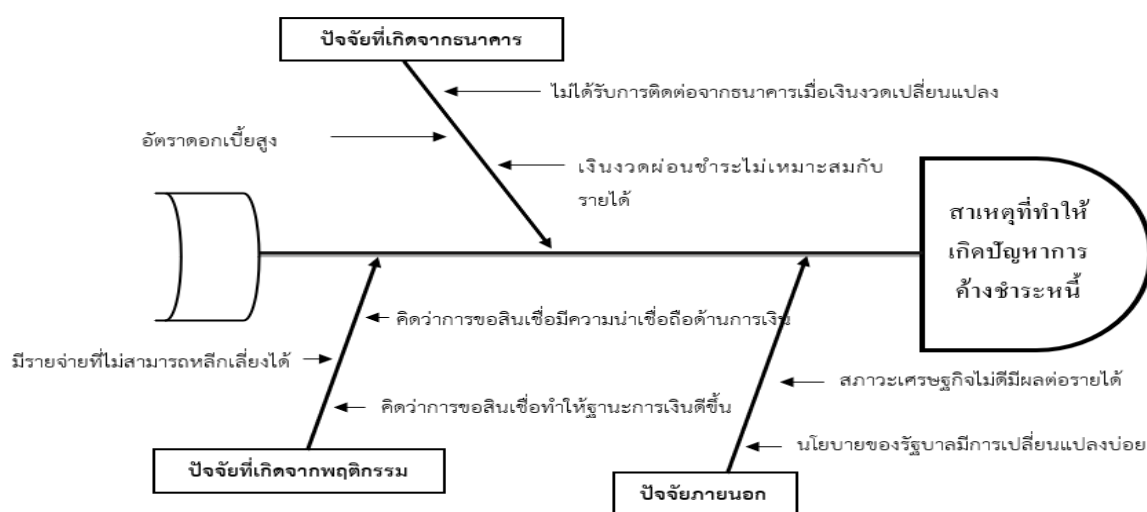
2.2 ปัจจัยที่เกิดจากธนาคารอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 เมื่อพิจารณาพบว่า อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เป็นปัจจัยสูงสุด และปัจจัยน้อยสุดคือ พนักงานขาดความใส่ใจในการติดตามทวงถามหนี้ หรือพูดจาไม่สุภาพ ทำให้ไม่อยากชำระหนี้ อยู่ในระดับน้อย

2.3 ปัจจัยภายนอกอื่นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 เมื่อพิจารณาพบว่าสถานะเศรษฐกิจไม่ดีส่งผลต่อรายได้เป็นปัจจัยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และนโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือตามสมควร อยู่ในระดับมาก

วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการสัมภาษณ์ในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) พบสาเหตุการค้างชำระเนื่องจากรายได้ลดลงเนื่องจากการถูกลดเงินเดือน ลดโอที ปัญหาครอบครัว และผู้กู้มีภาระหนี้สินหลายทาง ลูกหนี้ขาดวินัย การสัมภาษณ์ในเรื่องการพิจารณาเงินให้สินเชื่อ และวัตถุประสงค์ในการกู้เป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) มีความเห็นว่า การพิจารณาให้วงเงินสินเชื่อและวัตถุประสงค์ในการกู้ มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้รับสินเชื่อจะต้องใช้ประสบการณ์ในการปล่อยสินเชื่อให้มีความละเอียดการพิจารณาวงเงินกู้จะต้องมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่แท้จริง การสัมภาษณ์ในเรื่องมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพียงพอและเหมาะสมต่องานบริหารหนี้แล้วหรือไม่ มีความเห็นว่าเพียงพอและเหมาะสมแล้วเนื่องจากลูกหนี้ได้รับความช่วยเหลือตามสถานการณ์และสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นแล้ว ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการหนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างไร จากคำสัมภาษณ์ทุกคนที่ให้ข้อมูลมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งสามารถสรุปดังนี้ 1) ควรจัดทำแบบสอบถามก่อนการยื่นกู้เพื่อดูว่ามีความพร้อม

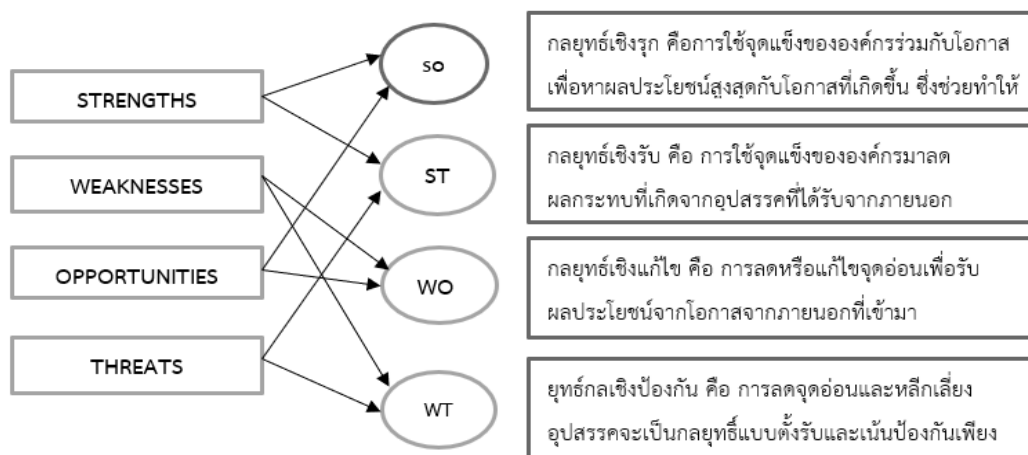
และความสามารถในการผ่อนชำระบ้านเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้กู้ 2) ควรกำหนดวงเงินสินเชื่ออย่างรัดกุมไม่ผ่อนปรนในการปล่อยสินเชื่อมากเกินไป เช่น การนำโอทีมาคิดเป็นรายได้

จากผลการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากร ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปและวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุหลักและสาเหตุย่อย ที่ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรีโดยมาจาก 3 สาเหตุหลัก และ 8 สาเหตุรอง โดยผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์และนำมาจัดทำเป็นผังก้างปลาได้ดังรูปภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนผังก้างปลาแสดงสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยที่ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงสาเหตุและปัญหา ผลที่ทำให้เกิดหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) และรวมถึงปัจจัยอื่น อย่างเช่น เพศ อาชีพ รายได้ รายจ่าย และจำนวนบัญชีที่ค้างชำระ และจำนวนเงินต้นคงเหลือที่เป็นหนี้ NPL แล้ว ก็มาถึงวิธีการหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในและภายนอกด้วยการทำ SWOT Analysis โดยผลการวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละด้านคือ จุดแข็ง (Strengths) ธนาคารมีมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาการผ่อนชำระหนี้ที่หลากหลายครอบคลุม จุดอ่อน (Weaknesses) ธนาคารมีจำนวนบุคลากรของงานบริหารหนี้สาขามีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณของลูกหนี้ NPLs2 จำนวนสาขาในการให้บริการค่อนข้างน้อยไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ โอกาส (Opportunities) นโยบายของภาครัฐที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น นโยบายด้านที่อยู่อาศัย นโยบายด้านความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ผู้ประสบปัญหาการค้างชำระหนี้ และอุปสรรค (Threats) หนี้ภาคครัวเรือนที่ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อกำลังซื้อและความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกหนี้ธนาคาร มาสร้างเป็นกลยุทธ์ 4 ลักษณะดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 การวิเคราะห์กลยุทธ์โดยใช้ Tows-matrix

แนวทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา จากการวิเคราะห์โดยแผนภูมิกางปลา การวิเคราะห์ SWOT และ TOWS ผู้ศึกษาจึงสร้างแนวทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหาลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ออกเป็น 3 แนวทางเลือก

แนวทางเลือกที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ชื่อกลยุทธ์ เร่งรื้อให้ถึงหู เป็นการประชาสัมพันธ์รายละเอียดความช่วยเหลือมาตรการประนอมหนี้ของธนาคาร

แนวทางเลือกที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ชื่อกลยุทธ์ รักษา(บ้าน) เป็นการเปิดหน่วยคลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่

แนวทางเลือกที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) ชื่อกลยุทธ์ ติดอาวุธ เป็นการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพความรู้ที่จำเป็นแก่พนักงานสินเชื่อสำหรับการพิจารณาสินเชื่อและเทคนิคในการเจรจาติดตามหนี้ และพนักงานบริหารหนี้สำหรับเรื่องเทคนิคในการการเจรจาประนอมหนี้และความรู้ด้านกฎหมายการดำเนินคดีและการบังคับคดี

โดยผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สามารถสรุปแนวทางเลือกตามแบบประเมินของ Richard Rumelt ในรูปแบบคะแนนทั้ง 4 ด้านตามภาพดังนี้

ทางเลือก ปัจจัย*น้ำหนัก	แนวทางเลือกที่ 1 (SO) เร่งรื้อให้ถึงเหตุ	แนวทางเลือกที่ 2 (WO) รักษา(บ้าน)	แนวทางเลือกที่ 3 (WT) ติดอาวุธ
ความสม่ำเสมอ *0.3	$4*0.3=1.20$	$5*0.3=1.50$	$2*0.3=0.60$
ความสอดคล้อง *0.2	$4*0.2=0.80$	$5*0.2=1.00$	$3*0.2=0.60$
ความเป็นไปได้ * 0.4	$4*0.4=1.60$	$5*0.4=2.00$	$3*0.4=1.20$
ความได้เปรียบ * 0.1	$3*0.1=0.30$	$4*0.1=0.40$	$5*0.1=0.50$
รวมคะแนน	3.90	4.90	2.90

ภาพที่ 6 ภาพตารางรูปแบบการให้คะแนนแนวทางเลือก

จากทั้ง 3 แนวทางเลือก ผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย งบประมาณ และระยะเวลา ในการดำเนินการและความเป็นไปได้ของแต่ละแนวทาง ผู้ศึกษาเลือกแนวทางสำหรับการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ของส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี คือ แนวทางเลือกที่ 2 คลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่เพื่อเพิ่มช่องทางการติดต่อ ที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงกลุ่มลูกค้าโดยการเปิดให้บริการ คลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่ ซึ่งเปรียบเสมือน หน่วยม้าเร็วที่จะเข้าไปถึงกลุ่มลูกค้าแบบประชิดตัวทันทีที่พร้อมแก้ปัญหา และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา ทราบความต้องการของลูกค้าซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ธนาคารที่ให้ความสำคัญในเรื่องการแก้ไข ปัญหาให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างเข้าถึง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์คือป้องกันการเลื่อนชั้นหนี้ ลดปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

อภิปรายผล

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษา โดยความแตกต่างในด้านประชากรศาสตร์ที่ของกลุ่มตัวอย่าง มีผลทำให้ทราบถึง สภาวะเศรษฐกิจ ของรายได้ที่ลดลงโดยเปรียบเทียบเรื่องรายได้ พบว่ารายจ่ายที่มากกว่า รายได้ ของกลุ่มผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภศร ทองไชรั (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผล การค้างชำระหนี้ NPLs กรณีศึกษาธนาคารออมสินเขตสงขลา 2 จากการศึกษาพบว่า สาเหตุในการค้างชำระ หนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น (1) ปัจจัยส่วนบุคคลมีภาระค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่ต้องจ่ายอยู่เสมอ นำวงเงินสินเชื่อไป ใช้จ่ายหนี้สินอื่นส่งผลกระทบต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (2) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ที่เพิ่มขึ้น ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการค้างชำระหนี้ (3) ปัจจัยอื่น ได้แก่ สภาวะเศรษฐกิจ รายได้ที่ลดลงโดยเปรียบเทียบเรื่องรายได้พบว่ารายจ่ายที่มากกว่ารายได้ ของกลุ่มผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,000- 20,000 บาท ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด นอกจากรายได้แล้วเรื่องการศึกษา

จะเห็นได้ว่า ผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะเป็นกลุ่มที่มีหนี้ค้างชำระมากที่สุด เนื่องจากทางเลือกในการประกอบอาชีพมีน้อย ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างเกษตรกร ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนมีการกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ ทำให้มีภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้

ปัจจัยที่ส่งผลการค้างชำระหนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยภายนอกอื่น อยู่ในระดับมาก และด้านปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาพบว่าท่านมีรายจ่ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบิดามารดาฯ ซึ่งในแนวคิดของผู้วิจัยมองว่าค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยพื้นฐานของครอบครัวคนไทยมองว่าการให้ความเลี้ยงดูที่ดีต่อบิดามารดาและบุตรเป็นสิ่งที่พึงกระทำ แม้ว่าจะมีภาระจำเป็นอย่างอื่น เช่น ต้องผ่อนชำระค่าบ้าน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ถือเป็นปัจจัยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือมีความคิดว่าการขอสินเชื่อจะทำให้มีความน่าเชื่อถือทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง มีความคิดว่าการขอสินเชื่อจะทำให้ครอบครัวมีฐานะทางการเงินที่ดี และมีรายจ่ายหนี้สินอื่น ๆ นอกจากผ่อนชำระค่าบ้าน เช่น หนี้บัตรเครดิต หนี้กองทุนหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยน้อยสุด มีการกู้ยืมหรือการใช้ชื่อแทนบุคคลอื่นในอยู่ในระดับน้อย ด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปทำให้ท่านไม่สามารถชำระหนี้ได้ เป็นปัจจัยสูงสุด อยู่ในระดับมาก เงินงวดผ่อนชำระไม่เหมาะสมกับรายได้ทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้อยู่ในระดับมาก ไม่ได้รับการติดต่อจากธนาคารเนื่องจากเงินงวดการชำระมีการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง พนักงานขาดความใส่ใจในการติดตามทวงถามหนี้ หรือพูดจาไม่สุภาพ ทำให้ไม่อยากชำระหนี้ อยู่ในระดับน้อย ในด้านปัจจัยภายนอกอื่นเมื่อพิจารณาพบว่าสถานะเศรษฐกิจไม่ดีส่งผลกระทบต่อรายได้เป็นปัจจัยสูงสุด และนโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือตามสมควร อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ ปติวงษ์ (2563) ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปริมาณลูกหนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงราย จากการศึกษาการค้างชำระหนี้ ปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคาร จากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป 2) ไม่ได้รับความสะดวกในการรับชำระหนี้ 3) วงเงินจากการขอสินเชื่อได้รับสูงเกินไป ปัจจัยภายนอกจากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) 2) สถานะเศรษฐกิจ 3) นโยบายการควบคุมโรคระบาดของรัฐบาล และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิตยา ไหวดี, ชูพงษ์ พันธุ์แดง และ นภัสวรรณ ดาทุมมา (2564) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ในด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ด้านคุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร สิ่งที่ลูกค้าสัมผัสได้ด้านกายภาพ ย่อมทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ของธนาคารในระดับสูงขึ้นได้ ซึ่งเมื่อลูกค้ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อธนาคารก็จะส่งผลให้ลูกค้าพอใจและเกิดความจงรักภักดีต่อธนาคาร

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าร้อยละ 80 มีสาเหตุจากรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ทั้งปัญหาครอบครัว และการใช้เงินเกินตัวของลูกหนี้ และร้อยละ 20 มีสาเหตุจากการขาดวินัยทางการเงิน ดังนั้นเพื่อให้ลูกหนี้สามารถรักษาสถานะหนี้เพื่ออยู่อาศัยต่อไปได้ ธนาคารควรจัดทำมาตรการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้ โดยการลดภาระการผ่อนชำระต่อเดือนลงเพื่อให้ลูกหนี้มีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีพและสามารถชำระหนี้ต่อไปได้ โดยการลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามสภาพคล่องและต้นทุนของธนาคาร และเมื่อลูกหนี้พ้นตัวก็สามารถกลับมาคิดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิมได้ หรือการลดค่าวงวดการผ่อนชำระ การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป การรวมหนี้ไว้ที่เดียวเพื่อลดภาระในการผ่อนชำระและขยายระยะเวลาการผ่อนชำระให้เหมาะสม ซึ่งอาจจะใช้หลายวิธีการร่วมกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและสภาพปัญหาของลูกหนี้เป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งนี้

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ของส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี เป็นกลุ่มลูกหนี้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมีรายได้เมื่อเทียบกับรายจ่ายแล้วไม่เพียงพอที่จะใช้ในการ ดำรงชีพ เมื่อแยกพิจารณาเป็นปัจจัยตามพฤติกรรมแล้วส่วนใหญ่จะมีภาระที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบิดามารดา นอกจากนั้นแล้วลูกหนี้ยังมีความคิดว่าการกู้ยืมเงินทำให้มีความเชื่อถือทางการเงิน และมีฐานะทางการเงินที่ดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่การใช้จ่ายเกินตัวของลูกหนี้ ทำให้ขาดวินัยในการผ่อนชำระค่าบ้าน ถึงแม้ว่าธนาคารจะมีมาตรการต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือ ปัญหาเหล่านี้ถือเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้นธนาคารควรที่จะมีวิธีเพื่อป้องกันและลดการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนี้

1. งานสินเชื่อสาขาโดยจะต้องมีการคัดกรองกลุ่มลูกค้าตั้งแต่มาติดต่อยื่นขอสินเชื่อกับธนาคาร ควรให้มีแบบสอบถามคัดกรองเบื้องต้นในความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง พิจารณาถึงแหล่งที่มาของรายได้ที่แท้จริง เทียบกับรายจ่ายที่แท้จริง เพื่อดูความสามารถในการผ่อนชำระหนี้และเพียงพอต่อการดำรงชีพและใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กลุ่มลูกค้า เช่น ลูกค้าบางกลุ่มไม่ได้เป็นคนในพื้นที่เข้ามาอยู่ใน จังหวัดชลบุรี เพียงเพื่อเป็นพนักงานของบริษัทเอกชน เมื่อมีการเลิกจ้างก็ทิ้งร้างหลักประกัน ย้ายถิ่นฐานกลับภูมิลำเนา โดยวิธีแก้ปัญหาคือ

2. จัดทำคู่มือแจกให้ลูกค้าและมีการชี้แจงเกี่ยวกับความรับผิดชอบถ้าลูกค้าเกิดปัญหาหนี้เสีย (NPLs) ให้ลูกค้ารับทราบขั้นตอนอย่างชัดเจน

3. งานบริหารหนี้ภูมิภาค ควรจะมีเครื่องมือช่วยให้การทำงานของพนักงานเข้าถึงข้อมูลลูกหนี้ได้อย่างรวดเร็ว เช่น มีการพัฒนาระบบ Dash-board เพื่อให้ทราบสถานะของลูกหนี้แบบ Realtime โดยลูกค้าแต่ละราย พนักงานสามารถเห็นข้อมูลความเคลื่อนไหวตั้งแต่อนุมัติสินเชื่อ การผ่อนชำระ รวมถึงสถานะคดีต่าง ๆ ของลูกหนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาและเก็บข้อมูลในส่วนบริหารหนี้ เขตชลบุรี เท่านั้น เพื่อให้ผลศึกษาในครั้งนี้สามารถขยายต่อไปในอนาคตที่มากขึ้น อาจจะมีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัย หรือเก็บข้อมูลในเขตอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบสาเหตุของกลุ่มลูกหนี้ด้วยคุณภาพที่มากขึ้น
2. ควรเพิ่มเรื่องของนวัตกรรม และเทคโนโลยีระบบ AI ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพและตรงกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิผล เพื่อจะทำให้การศึกษาในครั้งต่อไปมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2560). *สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL)*.
<https://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/download>
- จิรารัตน์ ไชยสาส์. (2566). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อให้เกิดภาระหนี้สินของประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. [สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). *แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกค้าสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนและหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ*.
<https://www.bot.or.th/th/coverpage.html>.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2566). *ข้อมูลธนาคารอาคารสงเคราะห์*
<https://www.ghbank.co.th/information/report/annual-report>
- นิตยา ไหวดี, ชูพงษ์ พันธุ์แดง และ นกัศวรณ ดาทุมมา. (2564). องค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์.
วารสารวิชาการและงานวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(2), 109-110.
- ปิยะ ปิติวังษ์. (2563). *สาเหตุและแนวทางแก้ไขปริมาณลูกหนี้ด้วยคุณภาพของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงราย*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเงินบัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วรวิทย์ เทพทอง. (2560). หนี้ถึงกำหนดชำระกับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้. *วารสารจุลนิติ*, 14(1), 50-51.
- ศุภรา ทองไธศรี. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้างชำระหนี้ NPLs กรณีศึกษาธนาคารออมสินเขตสงขลา 2*. [สารนิพนธ์ปริญญาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Louzis,D.P., Vouldis,A.T. and Metaxas,V.L.(2012). Macroeconomic And Bank Specific Determinants Of Non Performing Loans In Greece :A Comparative Study Of Mortgage ,Business And Consumer Loan Portfolios. *Journal of Banking & Finance*, 36(4), 1012-1027.
- Yamane, Taro.1967. *Statistics, An Introductory Analysis*,2nd Ed., New York : Harper and Row.

การพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ กรณีศึกษาหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Development of a Marketing Curriculum Based on Outcomes-Based
Education Framework (OBE): A Case Study of the Bachelor of Business
Administration Program in Marketing, Northeastern University

นงนุช ไชยผาสุข^{1,*}, วีรวิทย์ เลิศรัตนธำรงกุล², ศุภิกา ประเสริฐพร³,

ดากาญจน์ดา อธิมาลา⁴ และ ศุภกร ไหมคำม⁵

Nongnuch Chaipasuk^{1,*}, Weerawit Lertratthamrongkul², Suphika Prasertporn³,

Dakanda Arunmala⁴ and Supakon Maikami⁵

^{1,3,4,5} สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,3,4,5} The Department of Marketing, Faculty of Business, Northeastern University

² The Department of Computer Education, Faculty of Education, Northeastern University.

*Corresponding author's e-mail: nongnuch.cha@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

15 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

23 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศิษย์เก่า ผู้ประกอบการที่มีการจ้างงานบัณฑิตของหลักสูตร จำนวนรวม 154 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และแบบสอบถามความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย MANOVA, Multiple Correspondence Analysis: MCA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะและกรรมการบริหารหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต้องการสูงสุดที่ปรารถนาให้บัณฑิตของหลักสูตรฯ ต้องทำได้ คือ ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำถามความรู้สมัยใหม่ทางด้านการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.83$,

S.D.= 0.85) โดยนำมาสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรได้ 13 ข้อ และมีแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในรูปแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของหน่วยกิตในหมวดรายวิชาเฉพาะ (2) ภาพรวมความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.85) (3) ความคาดหวังโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.300$ sig.=.000)

คำสำคัญ: การศึกษา หลักสูตรมุ่งผลลัพธ์ การตลาด

ABSTRACT

The research aimed to study the needs of external stakeholders of the Bachelor of Business Administration Program in Marketing, as well as the relationship between the expectations and perceptions of external stakeholders towards the educational management of the Bachelor of Business Administration Program in Marketing. The research approach was a mixed-methods which divided into two phases. Phase 1: a quantitative research was used. The sample groups consisted of 154 alumni and stakeholders. The research instruments were the questionnaire on a need for curriculum development and the questionnaire on expectations and perceptions of external stakeholders towards curriculum development. The statistic used included MANOVA, Multiple Correspondence Analysis: MCA, and Pearson's correlation coefficient. Phase 2: a qualitative research was used. The data were from interviews of faculty administrators and curriculum committee members. The content analysis was used for data analysis.

The findings of the study are as follows:

(1) The top need for graduates was to be able to plan marketing research to discover new marketing knowledge and use it for planning effectively in organizational management ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.85). This caused 13 items of the learning outcomes of the program and having at least 50% of Work Integrated Learning (WIL).

(2) The overall expectations of external stakeholders towards the curriculum was at the highest level ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.85).

(3) Overall expectations had a moderately positive correlation with overall perceptions that was statistically significant at the .01 level ($r=.300$ sig.=.000).

Keywords: Education, Outcomes Based Education, Marketing

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์ของประเทศ หลักสูตรระดับปริญญาตรีเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้มีคุณภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งปัจจุบันจะพบได้ว่าแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่ได้รับความนิยมในประเทศไทยคือ “การจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome Based Education)” หรือ “OBE” เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษา โดยผลลัพธ์การเรียนรู้เหล่านี้จะกำหนดกรอบและทิศทางของการจัดการเรียนการสอนทั้งหมดในหลักสูตร (Katawazai, 2021) ซึ่งสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ที่ออกกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และประกาศ เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพและได้รับ การรับรองจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน บริบทของสังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นต้น จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ทั้งในและต่างประเทศ พบว่าโดยมากเน้นที่การทบทวนวรรณกรรมและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ เช่น กฤษพร ว่องไว (2564) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง OBE ในสหรัฐอเมริกา พบว่า หลักสูตรการตลาดตามแนวทางของ OBE ในสหรัฐอเมริกาจะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษาโดยใช้กระบวนการที่เรียกว่า “Backward Design” ซึ่งเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการก่อน จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการศึกษาของ มาร์ต โกสียพงษ์ (2562) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวทาง OBE พบว่า หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวทาง OBE จะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษา โดยผลลัพธ์การเรียนรู้เหล่านี้จะครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวทาง OBE มักออกแบบโดยใช้กระบวนการที่เรียกว่า “Backward Design” ซึ่งเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการก่อน จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนมานานกว่า 30 ปี เห็นความสำคัญของการมีมาตรฐานการศึกษา ประกอบกับมหาวิทยาลัยประกาศนโยบายใช้เกณฑ์เครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน ระดับหลักสูตร รุ่น 4 หรือ (AUN-QA Version 4) ซึ่งใช้แนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์

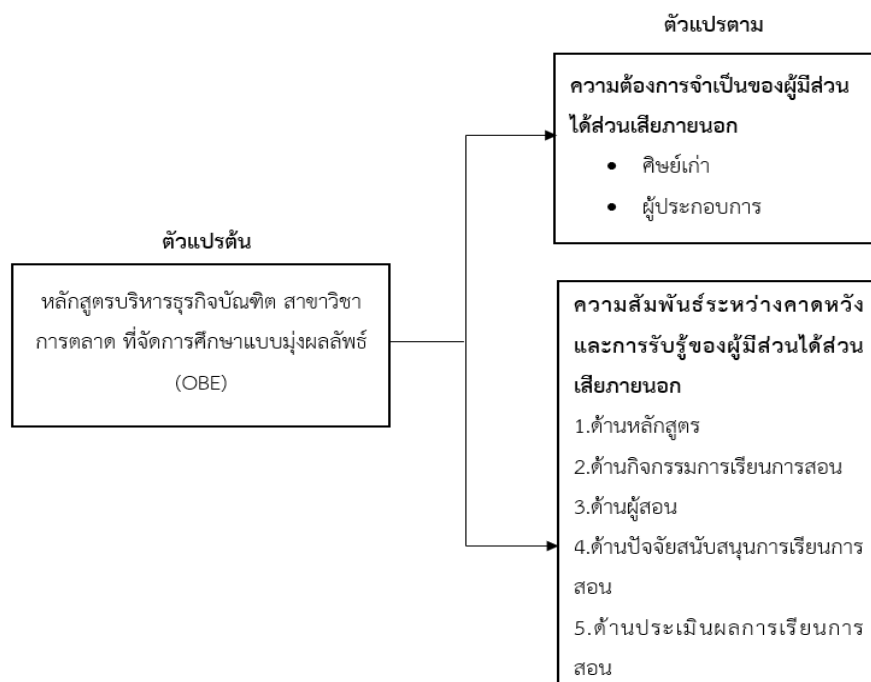
เป็นหัวใจหลักของเกณฑ์การประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลไกการประกันคุณภาพและยกระดับคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรให้สูงขึ้น เพื่อช่วยปรับปรุง เสริมสร้างการเรียน การสอนและการวิจัยให้ได้มีคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมที่จะแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับประเทศได้ จากที่ได้รับ การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2565 พบว่า หลักสูตรมีผลการประเมินคุณภาพอยู่ระดับ 2 จาก 7 ระดับ กล่าวคือ คุณภาพไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Program Learning Outcome: PLO) มีข้อพร่องหลายประเด็น โดยส่วนที่สำคัญที่สุดและกระทบต่อ โครงสร้างรายวิชาในหลักสูตรและเกณฑ์การประเมินอื่น คือ (1) การออกแบบรายวิชาในหลักสูตร มีการตอบสนองผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ไม่ครบถ้วนและชัดเจน (2) การกำหนดผลการเรียนรู้ของหลักสูตร ไม่เชื่อมโยงและสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก และ (3) การจัดการศึกษาของหลักสูตร ไม่สัมพันธ์กับปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่กำหนด ซึ่งข้อพร่องดังกล่าวล้วนมาจากการออกแบบ หลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไม่ได้ยึดหรือนำแนวทางของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์หรือ OBE มาเป็นฐานในการดำเนินการ

ดังนั้น แม้ว่าการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์อาจจะไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับต่างประเทศ แต่ในประเทศไทยยังคงเป็นเรื่องใหม่สำหรับหลายสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่กำลังตื่นตัวในการปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมของบัณฑิตให้สามารถตอบสนองความต้องการของ ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ พันธกิจของมหาวิทยาลัย พร้อมสนองตอบ นโยบายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษาต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมี หลังสำเร็จการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตร และเกิดเป็นการศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรทางด้าน วิชาการตลาดโดยเน้นให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม ครอบคลุม ทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และคุณลักษณะ ด้วยการกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม สามารถวัดและ ประเมินผลได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
2. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของ หลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรมุ่งผลลัพธ์ (OBE) ตามกระบวนการ Backward Curriculum Design: BCD และความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2567 โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีกลุ่มประชากร คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีการจ้างงานบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์(ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์) จำนวน 120 คน และศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาในระหว่าง ปี พ.ศ. 2563-2565 จำนวน 130 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Kanago, 2016) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 154 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของขนาดประชากรในแต่ละกลุ่ม แยกเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 74 คน ศิษย์เก่า 80 คน แล้วดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ (1) แบบสอบถาม ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฯ และ (2) แบบสอบถามความคาดหวัง และการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยมีประเด็นการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ด้านผู้สอน (4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ (5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามของเครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item – objective congruence: IOC) ทุกข้อคำถามสูงกว่าที่เกณฑ์กำหนดไว้ที่ 0.50 และนำข้อคำถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกในแต่ละข้อ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) ซึ่งได้ค่าความคาดหวัง อยู่ระหว่าง 2.285 ถึง 9.137 และค่าการรับรู้ อยู่ระหว่าง 1.971 ถึง 6.342 และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความคาดหวัง เท่ากับ .992 และค่าการรับรู้ เท่ากับ .881 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) การวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis: MCA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ คณบดี และรองคณบดี จำนวน 2 ท่าน กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 5 ท่าน รวมทั้งสิ้น 7 ท่าน โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 เพื่อรับทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกหลักสูตรในประเด็น (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ด้านผู้สอน (4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ (5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการระยะที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นรายบุคคลในลักษณะของการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งเขียนเนื้อหาในลักษณะของเรียงความจากการถอดเทปบทสนทนา แล้วสังเคราะห์เพื่อจับประเด็นคำตอบ ที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ได้แก่ ผู้ประกอบการ ศิษย์เก่า พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต้องการสูงสุดที่จะให้บัณฑิตของหลักสูตรฯ ต้องทำได้ และจำเป็นต้องมีสามอันดับแรก คือ

(1) ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำถามความรู้สมัยใหม่ทางการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.85) (2) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัยทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมได้ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.81) และ (3) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัยทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.73) โดยมีรายละเอียดความต้องการจำเป็นประเด็นอื่น ๆ แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเด็นความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

ลำดับ ที่	ความต้องการจำเป็น	$\bar{X}$	S.D.
1	ความรู้รอบรู้ในทฤษฎีและศาสตร์ทางการตลาด และการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	4.32	0.61
2	ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาการตลาด และกำหนดแนวทางในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน	4.53	0.55
3	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม ประสานความร่วมมือ และสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.61	0.81
4	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบดิจิทัลในการสื่อสารจัดการข้อมูล และบริหารจัดการด้วยองค์ความรู้สมัยใหม่	4.55	0.78
5	ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำถามความรู้สมัยใหม่ทางการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.83	0.85
6	ทักษะการสื่อสารที่ดี ทั้งในรูปแบบการเขียน การพูด และการนำเสนอ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสื่อสารกับลูกค้า คู่ค้า และผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.72
7	ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัยทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมได้	4.77	0.81
8	ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทั้งในการออกแบบสินค้า บริการ และการส่งเสริมการขาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างความแตกต่าง และดึงดูดลูกค้าได้	4.36	0.55
9	ทักษะการใช้เครื่องมือการตลาด ทั้งในรูปแบบดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย อีเมล และในรูปแบบดั้งเดิม เช่น โปสเตอร์ โบว์ชัวร์ และสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสื่อสารกับลูกค้าได้ในหลายช่องทาง	4.68	0.73
10	ทักษะการคำนวณ ทั้งในการตั้งราคา การจัดทำงบประมาณ และการวัดผลการตลาด ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมต้นทุน และประเมินผลประโยชน์ได้	4.42	0.58

จากตารางที่ 1 หลักสูตรฯ นำความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมาออกแบบและพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ โดยมีรายวิชาและโครงสร้างตลอดหลักสูตร จำนวน 127 หน่วยกิต มีผลลัพธ์การเรียนรู้ จำนวน 13 PLOs ที่ตอบสนองความต้องการภายนอกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ดังแสดงตัวอย่างรายละเอียดผลลัพธ์ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

ความต้องการจำเป็น (Requirements)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
ความรู้รอบรู้ในทฤษฎีและศาสตร์ทาง การตลาด และการประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ	PLO1 อธิบายองค์ความรู้พื้นฐาน ทางด้านบัญชี การเงิน การตลาด และการจัดการได้	1. จัดการเรียนการสอนแบบ บรรยายโดยที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ร่วม 2. เชิญวิทยากรภายนอกมา เสริมประสบการณ์ตรง 3. การทำรายงาน นำเสนอ หน้าชั้นเรียน 4. การใช้ระบบสารสนเทศ บริหารจัดการชั้นเรียน	1. การถาม-ตอบความรู้ที่ เรียนใน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ 2. การประเมินจาก ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น รายงาน โครงการ ชิ้นงาน 3. การประเมินด้วย แบบทดสอบ การสอบกลางภาคและ ปลายภาค
ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัย ทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรม ผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะ ช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม ได้	PLO11 วิเคราะห์ข้อมูลทาง การตลาดและแก้ไขปัญหาเพื่อใช้ ในการประกอบการตัดสินใจทาง ธุรกิจได้	1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน รายวิชาต่าง ๆ ให้นักศึกษา ได้วิเคราะห์สถานการณ์ จำลองและสถานการณ์ เสมือนจริงแล้วนำเสนอการ แก้ปัญหาที่เหมาะสมในเชิง ปริมาณและคุณภาพ และ นำเสนอผลงานโดยใช้การ สื่อสารทั้งการพูด และการ เขียนรายงาน โดยใช้ เครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบการนำเสนอผลงาน 2. มีรายวิชาที่กำหนดให้ นักศึกษาค้นคว้ากรณีศึกษา ด้านการตลาดหรือข้อมูล ด้านการตลาด และนำเสนอ ในชั้นเรียน	1. การถาม-ตอบความรู้ที่ เรียนใน ระหว่างการ จัดการเรียนรู้ 2. ประเมินจากเทคนิค การนำเสนอโดยใช้ทฤษฎี การเลือกใช้เครื่องมือทาง คณิตศาสตร์ และสถิติที่ เกี่ยวข้อง โดยประเมินจาก ความสามารถในการ อธิบาย ถึงข้อจำกัดและ เหตุผลในการเลือกใช้ เครื่องมือต่าง การ อภิปราย กรณีศึกษาต่าง ๆ ที่นำเสนอในชั้นเรียน 3. ประเมินจากงานที่ ได้รับมอบหมายและการ นำเสนองาน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น (Requirements)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
			4. การประเมินจากแบบสังเกต พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
			5. ประเมินจากแบบฝึกหัดและข้อสอบ
ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบที่สมวัยใหม่ทางด้านการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO12 เขียนแผนกลยุทธ์ทางการตลาดสู่ภาคปฏิบัติได้ PLO13 สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ่านการตลาดดิจิทัลได้	1. การสอนแบบบูรณาการ (Integrated Learning) โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสอน เช่น การใช้กรณีศึกษา (Case Study) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้โดยใช้วิธีกระบวนการกลุ่ม (Group Process) การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ (Play Role) การเรียนรู้จากห้องสมุด การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา การเรียนรู้ในสภาพการณ์จริงในชุมชน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนร่วมกับผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการหรือหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนตลอดจนชุมชนท้องถิ่น	1. ประเมินจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน 2. การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบหรือการสัมภาษณ์เชิงลึก 3. ผลงานทางการตลาด การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตัวผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์และสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและร่วมสมัย รวมไปถึงการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง 4. ผลการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค

2) ผลการศึกษาระดับความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบการ และศิษย์เก่าที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด พบว่า

(2.1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีความคาดหวังต่อการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.68) โดยมีความคาดหวังสูงที่สุดในด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.61) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต เนื้อหาวิชาเรียนที่จะสะท้อนถึงผลลัพธ์และสมรรถนะของบัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษา รองลงมา คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.78) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีสารสนเทศ และ

ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงวิธีการวัดผล และการให้คะแนน

(2.2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.63) โดยมีการรับรู้มากที่สุดในด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.73) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงความเหมาะสม ความหลากหลาย และความทันสมัยของหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.66) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึง ความน่าสนใจ ความมีประโยชน์ และความเหมาะสมของกิจกรรม และด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.58) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงความรู้ ความชำนาญ และการให้คำปรึกษาของอาจารย์

รายละเอียดของผลการวิจัยแต่ละด้าน สามารถพิจารณาได้จากตารางที่ 3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 3 ระดับความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด

ด้าน	ความคาดหวัง		การรับรู้	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
หลักสูตร	4.83	0.61	4.42	0.73
กิจกรรมการเรียนการสอน	4.52	0.78	4.40	0.66
ผู้สอน	4.47	0.83	4.37	0.58
ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	4.75	0.55	4.35	0.60
การประเมินผลการเรียนการสอน	4.53	0.61	4.28	0.56
ภาพรวม	4.62	0.68	4.36	0.63

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด พบว่าความคาดหวังโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.300$ sig.=.000)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผลการวิจัย พบว่า คณบดี รองคณบดี คณะบริหารธุรกิจ กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด มีทิศทางและแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในรูปแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของหน่วยกิตในหมวดรายวิชาเฉพาะ และมีการจัดกิจกรรมโครงการสนับสนุนส่งเสริมให้บัณฑิตมีความเป็นเลิศทางด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบูรณาการความรู้ของนักศึกษาผ่านการทำโครงการหรือวิจัยทางการตลาด และเน้นจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE) โดยใช้กระบวนการ Backwards

Curriculum Design (BCD) มากำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว จากนั้นจึงออกแบบโครงสร้างหลักสูตรหรือกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังไปสู่การจัดทำแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาและกำหนดข้อย่อยในสิ่งจะวัดและกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course Learning Outcome) โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพตามแนวทางของ AUN-QA ระดับหลักสูตร

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตร มีความจำเป็นอย่างมากในการจัดทำหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ด้วยกระบวนการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design: BCD) เนื่องจากความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เปรียบได้กับสารตั้งต้นในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรตามแนวทางของ OBE ที่เรียกว่า “Constructive Alignment” ในการกำหนดความต้องการของหลักสูตรและคุณลักษณะที่เป็นเลิศของบัณฑิต อันนำไปสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) และออกแบบหลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชา โครงสร้างหลักสูตรตลอดจนออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO) การวัดประเมินผล รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (อัญชลี ไสยวรรณ, 2565) ซึ่งผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต้องการมากที่สุดคือ ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาค้นคว้าความรู้สมัยใหม่ ทางด้านการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับการเรียนรู้ในขั้นสูงสุดของหลักสูตร(การประยุกต์) โดยต้องบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่องของความรู้พื้นฐาน หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมาสู่การกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO) ที่ 12 เขียนแผนกลยุทธ์ทางการตลาดสู่ภาคปฏิบัติได้ และ ที่ 13 สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ่านการตลาดดิจิทัลได้ สอดคล้องกับ กฤษพร ว่องไว (2564), คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2564) ที่จัดการศึกษาโดยใช้แนวทางของ OBE ในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตของสาขาวิชาการตลาด มีความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการทางการตลาด อย่างรอบด้าน มีทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะการวิจัยการตลาด ทักษะการวางแผนการตลาด ทักษะการเขียนและการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และมีคุณลักษณะที่ดี เช่น มีจริยธรรมและคุณธรรมในวิชาชีพ มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีทักษะการเรียนรู้และปรับตัว มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะ ซึ่งหากบัณฑิตสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดข้างต้น จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

2) ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบการ และศิษย์เก่าที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้

เป็นเพราะ (1) ความต้องการบุคลากรที่มีทักษะและสมรรถนะตรงตาม ความต้องการขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาฝึกอบรมพนักงานเพิ่มเติม (2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ธุรกิจและการตลาดเปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการจึงคาดหวังบัณฑิตมีความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (3) การแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องการบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการวิเคราะห์ สามารถหาแนวทางใหม่ๆ ในการทำการตลาดได้ และ (4) ความคาดหวังที่บัณฑิตจะมีคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พินพนธ์ คงวิจิตร และ บุษบา บัวสมบุรณ์ (2563) ที่ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ กฤษพร ว่องไว (2564) ที่ทำการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง Outcome Based Education (OBE) ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องนำความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือภาคการทำงานมาถ่วงน้ำหนักกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีความพร้อมและสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคการทำงานและการันตีว่าจบแล้วมีตลาดงานรองรับ

ขณะที่ผลการรับรู้ต่อการดำเนินงานของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้นเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลไม่ทั่วถึง ขาดช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย (มีเพียงช่องทางเดียวผ่านสื่อสังคมออนไลน์) และเข้าถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสำรวจความต้องการข้อมูลของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีการดำเนินการไม่เป็นระบบ และขาดการติดตามและประเมินผลการรับรู้ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้การรับรู้ข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทัศน์ ณ บางช้าง (2562), พิษณุ พงศ์ศรี (2561) ที่พบว่า การผสมผสานสื่อหลายช่องทางช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และเพิ่มการรับรู้ข้อมูลได้ดีขึ้น และข้อมูลหลักสูตรและอาจารย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียน

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด พบว่า ความคาดหวังโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เนื่องจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเช่น ศิษย์เก่าเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วมีองค์ความรู้ใหม่ที่ต้องไป Upskill เพิ่มสูงขึ้นซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากหลักสูตรยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของภาคการทำงานได้ เช่นเดียวกันกับผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิต ที่จะต้องมาเสียเวลากับการสอนงานหรือบัณฑิตยังไม่พร้อมใช้งาน รวมถึงการมีส่วนร่วมหรือกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่น้อยและไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตร สอดคล้องกับกฤษพร ว่องไว (2564) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องนำความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือ

ภาคการทำงานมากล้นกรองกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ และ จิตติมา กิจจาอักษร (2563) ที่พบว่าการสื่อสารข้อมูลที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์และตราสินค้าขององค์กรโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตสามารถเรียนรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม
2. ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่องของความรู้พื้นฐาน หลักการทฤษฎี และทักษะปฏิบัติ เพื่อให้บัณฑิตมีศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและรายวิชา เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าบัณฑิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อ

1. ควรมีการทบทวนผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทและความต้องการของตลาดแรงงาน
2. ควรศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น เช่น นักศึกษาปัจจุบัน ผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อนำผลกลับมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- กฤษพร ว่องไว. (2564). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง Outcome Based Education (OBE) ในสหรัฐอเมริกา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 21(1), 161-178.
- คณะพาณิชย์ศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564*. (2566, 10 ตุลาคม) <https://cm.trang.psu.ac.th/course/bachelor-degree/>
- จิตติมา กิจจาอักษร. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ตราสินค้าของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 45(174), 94-109.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- พิณพนธ์ คงจิตต์ และ บุษบา บัวสมบุรณ์. (2563). การศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 18(2), 201-216.
- พิชญ์ พงศรี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยไร่ไพพรรณี*, 12(2), 1-10.

- มารุต โกสียพงษ์. (2562). ความท้าทายและกลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตาม
แนวทาง Outcome Based Education (OBE): กรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษประยุกต์ศึกษา คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลาครินทร์.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 37(1), 127-144.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุทัศน์ ณ บางช้าง. (2562). การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับผู้บริโภค.
วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร, 7(2), 1-10.
- อัญชลี ไสยวรรณ. (2565). การพัฒนาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (OBE). ใน เอกสาร
ประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- Kanago, L. (2016). Calculating sample size using Yamane formula. *The University of Nairobi
Journal of Science and Technology*, 1(1), 122-137.
- Katawazai, R. (2021). Implementing outcome-based education and student-centered
learning in Afghan public universities: the current practices and challenges.
Heliyon journal, 7(5), 1-16.

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล Personnel Potential Development of Government Housing Bank's Employees in the Transition to the Digital Age

อัจฉราพรรณ โจนภักดี^{1,*} และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี²

Autcharaphan Rojanaphakdee^{1,*} and Pranee Eamlaorpakdee²

^{1,2}บัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

^{1,2}Graduate School, Management Subject Group, Faculty of Business Administration

University of the Thai Chamber of Commerce

*Corresponding author's e-mail: autcharaphan.r@ghb.co.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

4 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

16 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของพนักงาน โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานจากกลุ่มตัวอย่างของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ ผ่านแบบสอบถาม จำนวน 200 คน และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 7 คน ผลการศึกษา พบว่าปัญหาคือความต่างระหว่างวัย ความรู้พื้นฐานและทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยี ระบบเทคโนโลยีที่ธนาคารมีและรูปแบบการพัฒนาบุคลากรในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องต่อความต้องการ รวมถึงข้อจำกัดด้านนโยบายการปฏิบัติงาน สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล พนักงานมีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ แต่ยังคงได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง รวมถึงพนักงานมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับระบบเทคโนโลยีขององค์กร ทั้งนี้ แนวทางแก้ปัญหาได้วิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจากเครื่องมือแผนผังสาเหตุและผล วิเคราะห์ SWOT และ ใช้ Tows Matrix มากำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา โดยเลือกใช้กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths-Opportunities) ยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรในการแข่งขันในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

คำสำคัญ: ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล, ศักยภาพด้านดิจิทัล, การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the problems and obstacles of Government Housing Bank's employees about using digital technology and the digital technology potential of employees by using integrated research methods from a sample group of 200 employees through a questionnaire and in-depth interviews from 7 employees. The results revealed that the problem was generation gap, basic knowledge and attitude towards the usage of technology. GHB's technology system and human development pattern were not consistent with the needs, including operational policy limitations. For the potential of employees on digital technology, employees were equipped with knowledge, skills and expertise; however, it was necessary to be continuously developed. The employees were being aware and paying attention to the technology systems of the organization. However, the analysis tools were the cause and effect map, SWOT analysis and Tows Matrix to determine the problem solution options. The best solution for this study was proactive strategies. SO (Strengths-Opportunities) upgraded the digital personnel development pattern and the bank's learning system to be more efficient through a variety of courses and methods. Since it was a strategy that would be able to yield the most results for the organization. It also promoted and developed the potential of personnel and organizations to compete in the digital age more efficiently.

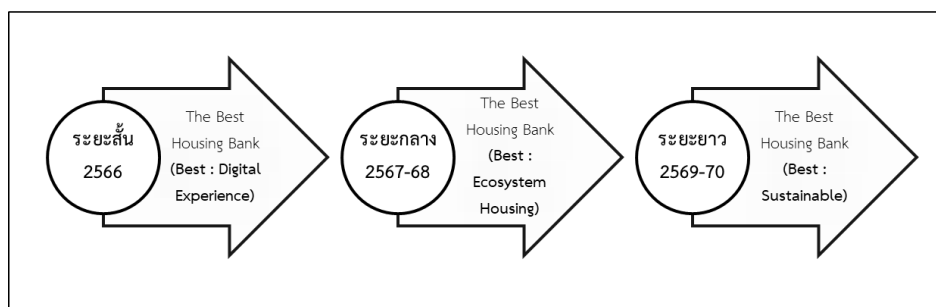
Keywords: Digital Technology, Digital Technology Potential,
The Personnel Potential Development

บทนำ

การเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีส่งผลอย่างมากต่อบุคลากรในสถาบันการเงินหรือธนาคาร เนื่องจากลูกค้าสามารถทำธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาทำธุรกรรมที่ธนาคารเหมือนแต่ก่อน ทำให้ธนาคารอาจลดต้นทุน ด้วยการปรับลดจำนวนพนักงาน หรือจำนวนสาขาของธนาคารลง เพราะการทำงานของพนักงานถูกแทนที่ด้วยการทำงานของระบบดิจิทัลนั่นเอง ดังนั้น สถาบันการเงินหรือธนาคารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สามารถปรับตัวสู่ดิจิทัลได้ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัล หรือโปรแกรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารของรัฐที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ โดยปัจจุบันธนาคารได้ก้าวเข้าสู่การเป็น Digital Bank อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการออกแบบและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมในการใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้า และบริบทต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

โดยในปี 2566 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้กำหนดทิศทางตำแหน่งยุทธศาสตร์ของธนาคารในการก้าวสู่การเป็น The Best Housing Bank ด้าน Digital Experience ด้าน Ecosystem Housing ในปี 2567-2568 และการเป็น Sustainable Bank ในปี 2569 – 2570 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงทิศทางตำแหน่งยุทธศาสตร์ของธนาคาร ปี 2566-2570

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.

รวมทั้ง ธนาคารได้กำหนดวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ในการยกระดับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความยั่งยืนผ่านกลยุทธ์การยกระดับ Digital Service โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของธนาคารผ่าน Mobile Application การยกระดับ IT Infrastructure เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองรับการให้บริการด้านดิจิทัลของธนาคารได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนธนาคารได้กำหนดความสามารถพิเศษขององค์กรในอนาคต (Future Core Competency : FCC) ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการให้บริการในรูปแบบ Digital Service ประกอบกับเกณฑ์ประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและกระบวนการจัดการ (Core Business Enabler) ของรัฐวิสาหกิจ Enabler DT (ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล) และ Enabler HCM (ด้านการบริหารทุนมนุษย์) ที่กำหนดให้องค์กรเตรียมความพร้อมบุคลากรให้ตอบสนองต่อแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล และรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ธนาคารจึงต้องเตรียมความพร้อมบุคลากรให้มีความสามารถเพื่อรองรับทิศทางของยุทธศาสตร์องค์กร โดยเฉพาะขีดความสามารถด้านดิจิทัล และความสามารถพิเศษขององค์กรในอนาคต ที่มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญการให้บริการในรูปแบบ Digital Service และระบบงาน Work System เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่นำไปสู่ความยั่งยืน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานมากขึ้น (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.)

นอกจากนี้ ธนาคารได้มีการทบทวนและประเมินขีดความสามารถของพนักงาน (Competency Employee) พบว่ามีพนักงานที่มีความพร้อมรองรับทิศทางในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 92.19 และมีกลุ่มพนักงานที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 7.81 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.) จากผลการประเมินดังกล่าว รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่าบุคลากรของธนาคารบางส่วนยังปรับตัวไม่ทันกับกระบวนการทำงาน

ใหม่ ๆ ซึ่งการที่บุคลากรยังไม่มีความพร้อม หรือไม่สามารปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นับเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของธนาคารที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์กรในอนาคต รวมถึงอาจส่งผลให้ธนาคารไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ในการก้าวสู่ The Best Housing Bank ด้าน Digital Experience

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์
3. เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้นตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะอุปนิสัยและวิธีการในการทำงานอันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการทำงาน โดยการพัฒนาบุคลากรประกอบไปด้วยสามกิจกรรมหลัก คือ การพัฒนาทุนมนุษย์ ด้วยการฝึกอบรม การพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยการศึกษา และการพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยการพัฒนาตนเอง (พระครูสมุห์ชินวรวัตร ธีรภทฺโท (จุลเจียร) และคณะ, 2565)

2. แนวคิด เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปรงธุรกิจไปสู่ยุคดิจิทัล (Digital transformation)

การเปลี่ยนแปรงธุรกิจไปสู่ยุคดิจิทัล หมายถึงการที่นำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับทุกส่วนของธุรกิจเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ระดับรากฐาน กระบวนการทำงาน จนถึงกระบวนการส่งมอบคุณค่าให้กับลูกค้า รวมถึงการเปลี่ยนวัฒนธรรมขององค์กรในการรับความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นองค์กรและบุคลากรต้องมีการรับรู้และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและทราบสถานะของธุรกิจว่ากำลังอยู่ในช่วงสถานการณ์ใด (กฤตภาส แยมนาม, 2560)

3. สมรรถนะด้านดิจิทัลของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้กำหนดสมรรถนะด้านดิจิทัล เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจในอนาคตในการมุ่งสู่การเป็นธนาคารดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Fully Digital Bank) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) รู้และเข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยี (Digital Literacy) 2) ความปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Security) 3) การจัดการข้อมูลดิจิทัล (Digital

Information Management) 4) การสื่อสารดิจิทัลและการสร้างความร่วมมือ (Digital Communication & Collaboration) และ 5) การเปลี่ยนแปลงสู่ธนาคารดิจิทัล (Digital Transformation) ทั้งนี้ ธนาคารได้มีการทบทวนและประเมินขีดความสามารถของพนักงาน (Competency Employee) พบว่ามีพนักงานที่มีความพร้อมรองรับทิศทางในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 92.19 และมีกลุ่มพนักงานที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 7.81 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.)

4. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ปัจจุบันธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้นำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยระบบงานหลักที่สำคัญของธนาคาร ได้แก่ 1) ระบบ GHB SYSTEM เป็นระบบที่สำคัญที่ใช้ในการบริการลูกค้าทั้งด้านการเงิน ด้านสินเชื่อ และการบริหารหนี้ NPL การนำระบบนี้มาใช้ช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการบริการและผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ ๆ ให้ธนาคารสามารถสร้างรายได้ได้มากขึ้น รวมทั้งยังช่วยลดต้นทุนทางการเงินให้ธนาคารในด้านของกระบวนการดำเนินงาน และด้านบุคลากรธนาคาร 2) ระบบ ERP ระบบที่ช่วยวางแผนและจัดการฐานข้อมูลองค์กร เพื่อให้มีการบริหารและใช้ทรัพยากรภายในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยระบบ ERP ของธนาคารนั้นประกอบด้วยระบบหลัก เช่น ระบบงบประมาณ ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบสินทรัพย์ ระบบบัญชีประเภทต่าง ๆ ระบบพัสดุคงคลัง ระบบจัดการฐานข้อมูล และระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล เป็นต้น 3) ระบบ Digitizer ระบบจัดการเอกสารและอนุมัติเอกสารออนไลน์ที่ธนาคารได้เริ่มนำเข้ามาใช้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารเกิดความคล่องตัว และลดผลกระทบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในช่วงที่พนักงานต้องปฏิบัติงาน Work From Home และ 4) ระบบ GHB Learning System ธนาคารได้นำระบบ E-Learning เข้ามาใช้เพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ที่สนับสนุนระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร โดยปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาที่ไม่ได้มุ่งเน้นแค่การอบรมเพียงอย่างเดียว แต่ระบบดังกล่าวเป็นระบบที่รวบรวมหลักสูตรออนไลน์ และองค์ความรู้ที่สำคัญของธนาคาร รวมถึงแหล่งการเรียนรู้จากเว็บไซต์ของสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกธนาคาร เพื่อให้พนักงานสามารถเข้าเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ (Self Learning) (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

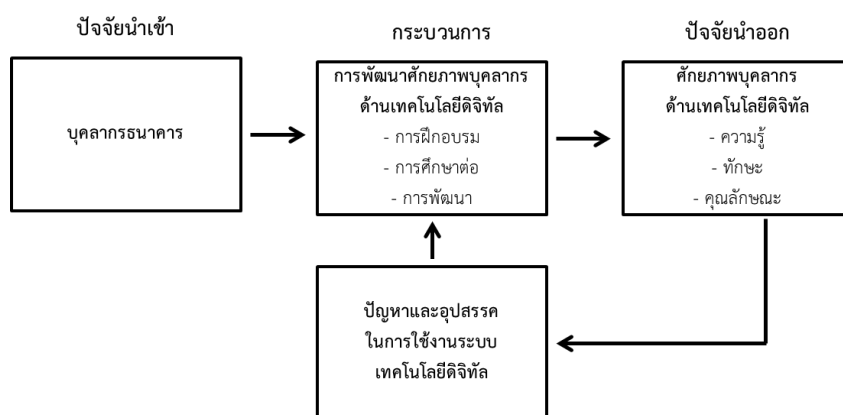
สมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ได้ศึกษา เรื่องการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ซึ่งถูกเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งเน้นให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงาน ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถทำให้ทำงาน

ร่วมกันได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอำนวยความสะดวกในงานบริการ พบปัญหา/อุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาระบบ 2) ด้านนโยบายและกฎ ระเบียบ 3) ด้านบุคลากร และ 4) ด้านกระบวนการทำงาน

นิตยา สุริน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อศึกษาศักยภาพบุคลากรในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล พบว่า 1) ศักยภาพบุคลากรในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบัน คือ บุคลากรส่วนใหญ่มีทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ และด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต แต่ยังไม่มีความเข้าใจด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอ การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ด้านการใช้สื่อดิจิทัล และด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย 2) ปัญหาและอุปสรรค คือ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ยึดติดกับการปฏิบัติแบบเดิม ขาดการวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ขาดงบประมาณในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรม และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลไม่มีความเสถียร 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล ควรสร้างการมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจและสร้างทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเองของบุคลากร จัดให้มีการฝึกอบรมโดยการฝึกปฏิบัติงานจริง หรือสอนระหว่างปฏิบัติงาน ตลอดจนกำหนดมาตรการให้บุคลากรในสำนักงานต้องพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจริงจัง

พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สนับสนุนส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล โดยใช้รูปแบบในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ได้แก่ 1) การเพิ่มคุณค่าในงาน 2) การลงมือปฏิบัติงานจริง 3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) การสอนงาน 5) การประชุม 6) การอบรม ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล พบว่ามีหลายประการ คือ ไม่มีแผนพัฒนาบุคลากร รายปีทำให้ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาเป็นปัญหาต่อการประเมินผล ไม่มีการจัดอบรมภายในหน่วยงาน มีเพียงการส่งบุคลากรไปเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ซึ่งถูกจำกัดด้วยจำนวนผู้เข้ารับการอบรม ทำให้การพัฒนาทักษะยังไม่ทั่วถึงและไม่ได้ฝึกปฏิบัติงานจริง อุปกรณ์และระบบโครงสร้างพื้นฐานไม่พร้อมรองรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน บุคลากรบางส่วนยังขาดความกระตือรือร้นและไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยกำหนดประชากร คือ พนักงานและพนักงานสัญญาจ้าง ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในสังกัดกลุ่มงานสาขา ซึ่งเป็นกลุ่มงานที่เป็นผู้ใช้งานระบบ GHB SYSTEM ระบบ ERP ระบบ Digitizer และระบบ GHB Learning System มีจำนวน 2,260 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้บริหารในกลุ่มงานสาขา จากฝ่ายสนับสนุน สาขานครหลวง ฝ่ายสาขากทม.และปริมณฑล1 ฝ่ายสาขากทม.และปริมณฑล 2 ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออก ภาคกลางและภาคใต้ตอนบน ภาคตะวันตกและภาคใต้ตอนล่าง โดยการใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565) การเก็บรวบรวมข้อมูลจะสิ้นสุดเมื่อข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) กล่าวคือข้อมูลที่ได้มีความซ้ำกันหรือไม่มีข้อมูลใหม่เพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องจากกลุ่มประชากรมีขนาดใหญ่ แต่มีจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ Taro Yamane แต่เนื่องด้วยระยะเวลาการศึกษาที่จำกัด ผู้วิจัยจึงกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 10 จากการคำนวณเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา $n \geq 95.76$ ประกอบกับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบ Problem Base ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) จากพนักงานและพนักงานสัญญาจ้าง ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในสังกัดกลุ่มงานสาขา ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมก่อนนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

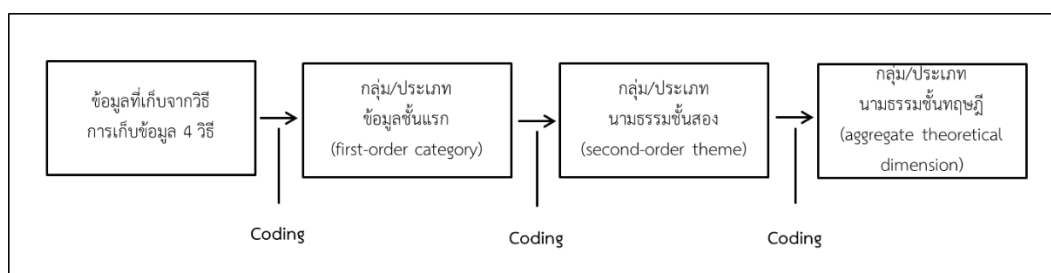
การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยศึกษาและค้นคว้าจากข้อมูลภายในองค์กร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการ บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบ่งเป็นขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยถอดบทความจากการสัมภาษณ์เพื่อกำหนดประเด็นในการศึกษา

2. วิเคราะห์ด้วยวิธีการจัดกลุ่ม (Coding หรือ Grouping) เพื่อหาประเด็น (Theme) หรือประเภท (Category) โดยจัดกลุ่มของข้อมูลที่มีลักษณะเดียวกันให้อยู่ภายใต้ประเด็นเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน และเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเหล่านั้น หรือ เรียกว่าการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) โดยทำจนกว่าจะไม่พบกลุ่มประเด็นหรือประเภทใหม่ ๆ และไม่พบความสัมพันธ์ใหม่แล้ว หรือที่เรียกว่าถึงระดับการอิ่มตัวทางทฤษฎี (Theoretical Saturation) ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ที่มา : สุวิมล กันคง และคณะ, 2562

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การใช้ค่าความถี่และร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางประชากรศาสตร์เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระดับตำแหน่ง อายุการทำงาน

2. การใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เรื่องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษาต่อ และด้านการพัฒนา) และเรื่องศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ)

วิธีวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากข้อมูลแบบปฐมภูมิ วิเคราะห์ SWOT และใช้เครื่องมือแผนผังก้างปลาหรือแผนผังสาเหตุและผลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา โดยวาดแผนผังภาพหัวปลาและก้างปลา กำหนดประโยคปัญหาที่หัวปลา กำหนดกลุ่มปัจจัยที่จะทำให้เกิดปัญหานั้นๆ ที่ก้างปลา เพื่อหาสาเหตุย่อยในแต่ละปัจจัย และหาสาเหตุหลักของปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

วิธีการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ผลจากการวิเคราะห์ SWOT ผู้วิจัยจะนำมาจับคู่ความสัมพันธ์เพื่อกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (TOWS MATRIX) ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ กลยุทธ์ SO (Strengths-Opportunities) กลยุทธ์ ST (Strengths-Threats) กลยุทธ์ WO (Weaknesses-Opportunities) กลยุทธ์ WT (Weaknesses-Threats) และนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล ขอสรุปผลการวิจัยตามลำดับของวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ปัญหาหลักมาจาก 1) บุคลากร ความแตกต่างกันในเรื่อง Gen ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยี และทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยี 2) ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ฟังก์ชันงานของระบบไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ หรือการที่มีอุปกรณ์ เครื่องมือการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร 3) การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลา หรือจำนวนการอบรมยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการ และ 4) องค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบาย และรายละเอียดการปฏิบัติงานบางอย่างที่เป็นข้อจำกัดสำหรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจากการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการฝึกอบรม โดยภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า หลักสูตรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 สำหรับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการศึกษาต่อ ภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ธนาคารมีการส่งเสริมการศึกษาต่อด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนา ภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ธนาคารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น การเรียนรู้ผ่าน E-Learning การค้นคว้าข้อมูลจาก Internet ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

2) ศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความรู้ โดยภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบายการรักษาข้อมูลความลับสารสนเทศของธนาคาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 สำหรับศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีทักษะสามารถปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลข้อมูลที่ดี (Data Governance) ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น การบริหารจัดการข้อมูล การสืบค้นข้อมูล ระดับขั้น การจัดการข้อมูลสารสนเทศ การจัดการกับข้อมูลส่วนบุคคล การรักษาความลับและการใช้ข้อมูลภายใน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านคุณลักษณะ ภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีคุณลักษณะที่ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ เพื่อใช้ในงานของธนาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57

ผลการวิจัย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการฝึกอบรม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าได้มีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สนใจ และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การปฏิบัติงาน รวมทั้งหลักสูตรที่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้แก่พนักงาน และเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ของธนาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสลับหมุนเวียนพนักงานเข้าอบรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการติดตามผลหลังจากพนักงานได้เข้าฝึกอบรม สำหรับด้านการศึกษาต่อ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าธนาคารสนับสนุนทุนการศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์ให้พนักงานรับทราบเกี่ยวกับการศึกษาต่อทั้งสถาบันภายในและภายนอกประเทศอยู่อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานศึกษาต่อในสาขาวิชาตามความสนใจ

และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และสร้างโอกาสในการเติบโตในอนาคต สำหรับด้านการพัฒนาตนเอง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่า มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้พนักงาน ได้รู้จักพัฒนาตนเองมากขึ้น เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งมีการแนะนำข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับเทรนด์หรือความรู้ใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานได้ไปศึกษาค้นคว้า และต่อยอดความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

2) ศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าพนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แต่พนักงานยังจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ เพราะเนื้อหาความรู้ หรือเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าพนักงานมีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในงานเพิ่มขึ้น สามารถ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และสามารถนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น และศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านคุณลักษณะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่า พนักงาน มีคุณลักษณะที่มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ มีความตื่นตัว และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีมากขึ้น รวมถึง มีความมุ่งมั่นที่จะใช้ระบบต่าง ๆ ของธนาคารให้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ แต่อาจยังมีพนักงานบางส่วน ที่มีคุณลักษณะไม่ตรงกับงานในความรับผิดชอบ

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ SWOT จับคู่ความสัมพันธ์เพื่อกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (TOWS MATRIX) ทั้ง 4 ประเภท และ นำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่ต้องการทราบแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม (SWOT)

จุดแข็ง (Strengths)

1. ธนาคารมีระบบงานหลัก และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีเสถียรภาพ รองรับการขยายตัวทางธุรกิจ รวมถึงมีการกำกับดูแลที่ดี มั่นคงปลอดภัย
2. ธนาคารมีการทบทวนและประเมินขีดความสามารถด้านดิจิทัลของพนักงานอย่างเป็นรูปธรรม
3. ธนาคารมีการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลของบุคลากร รองรับการก้าวสู่การเป็น Digital Bank ผ่านหลากหลายหลักสูตร
4. ธนาคารมีการส่งเสริมให้พนักงานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Self Learning) ผ่านระบบ GHB Learning System และระบบ HRD Metaverse

5. ธนาคารมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตาม Model 70:20:10 70: การเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานจริง (Experiential Learning) 20: การเรียนรู้จากการพัฒนาจากบุคคลอื่น ๆ (Coaching & Mentoring) 10: การเรียนรู้จากการเข้าอบรม (Formal Learning)

6. ธนาคารมีวิธีการในการพัฒนาที่หลากหลาย เช่น ผ่าน Virtual Classroom E-Learning VDO Conference Project Assignment และ Coaching & Mentoring เป็นต้น

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. บุคลากรของธนาคาร มีความแตกต่างกันในเรื่อง Gen ค่อนข้างมาก ทำให้มีความแตกต่างในเรื่องของความรู้ ทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้การใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารที่ต่างกัน พนักงานรุ่นใหม่เรียนรู้ได้เร็วในขณะที่พนักงานรุ่นเก่าเรียนรู้ได้ช้า หรือทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีที่ต่างกัน

2. บุคลากรของธนาคารส่วนใหญ่ปรับตัวไม่ทันกระบวนการทำงานใหม่ ๆ

3. กระบวนการทำงาน (Work Process) บางส่วนยังมีความซับซ้อน ล่าช้า ไม่เอื้อต่อการปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

4. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารบางระบบมีฟังก์ชันงานไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่

5. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารที่มีมากเกินไป ทำให้บางครั้งพนักงานไม่สามารถเรียนรู้การใช้งานระบบให้เกิดความเชี่ยวชาญได้

6. อุปกรณ์หรือเครื่องมือการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร

7. การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลา หรือจำนวนหลักสูตรการอบรมด้านดิจิทัล ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของพนักงาน เช่น จัดอบรมให้พนักงานก่อนระบบ On Production ภายใต้วงเวลาไม่กี่วัน พนักงานยังไม่มีเวลาในการทำความเข้าใจการใช้งานระบบได้เพียงพอ

8. วัฒนธรรมองค์กร นโยบาย และรายละเอียดการปฏิบัติงานบางอย่างที่เป็นข้อจำกัดสำหรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

โอกาส (Opportunities)

1. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ช่วยสนับสนุนให้ธนาคารพัฒนาระบบเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นโอกาสที่ธนาคารจะยกระดับขีดความสามารถด้านดิจิทัลของพนักงาน รวมทั้งรูปแบบและระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อุปสรรค (Threats)

1. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การทำงานของพนักงานถูกแทนที่ด้วยการทำงานของระบบดิจิทัล พนักงานจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพให้สามารถปรับตัวสู่ดิจิทัลได้ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัล เพื่อให้ทันต่อการแข่งขัน

2. การออกข้อกฎหมายระเบียบและกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทำให้ธนาคารต้องปรับกระบวนการ หรือนำระบบใหม่ ๆ เข้ามาใช้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วน

แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1) กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths-Opportunities) เป็นการสร้างกลยุทธ์โดยการใช้จุดแข็งเพื่อสร้างความได้เปรียบจากโอกาส ดังนี้ 1) ยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย 2) ยกระดับขีดความสามารถด้านดิจิทัลของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลเสมอ

2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weaknesses-Opportunities) เป็นการสร้างกลยุทธ์ด้วยการเอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส ดังนี้ 1) พัฒนาและออกแบบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคาร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงาน 2) พัฒนาและบูรณาการระบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้สามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้เพื่อลดจำนวนระบบให้เหมาะสมต่อการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาพนักงานให้มีขีดความสามารถด้านดิจิทัลให้เป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร ควบคู่ไปกับการปรับทัศนคติให้พนักงานพร้อมที่จะปรับตัวในยุคดิจิทัล

3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (Strengths-Threats) เป็นการสร้างกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค โดยการพัฒนาทักษะของพนักงานทั้งในรูปแบบ Upskill และ Reskill เพื่อรองรับการปรับรูปแบบและทิศทางการดำเนินธุรกิจของธนาคารในอนาคต รวมทั้งการยกระดับทักษะ (Upskill) ด้านดิจิทัลของพนักงานธนาคารให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจในการมุ่งสู่การเป็นธนาคารดิจิทัล

4) กลยุทธ์เชิงรับ WT (Weaknesses-Threats) เป็นการสร้างกลยุทธ์โดยใช้จุดอ่อนและเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค โดยการทบทวนปรับเปลี่ยนกระบวนการ และระบบงาน ลดความซับซ้อนเพื่อเพิ่มความเร็วในการดำเนินงาน และให้พนักงานสามารถปรับตัวกับกระบวนการและระบบงานใหม่ได้รวดเร็วขึ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากข้อดีและข้อเสียของแต่ละกลยุทธ์ นำเสนอเพื่อให้ผู้บริหารพิจารณาให้คะแนน ผ่าน Google Form และสรุปกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้เป็นทางเลือกที่แนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากกลยุทธ์ที่ได้รับคะแนนสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths-Opportunities) ยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรในการแข่งขันในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งปัญหาหลักมาจาก

1) บุคลากร ความแตกต่างกันในเรื่อง Gen ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยี และทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยี ไม่ปรับตัวและยังยึดติดกับการปฏิบัติแบบเดิม มองว่าการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานมีความยุ่งยาก และเป็นการเพิ่มภาระสอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เกิดจากบุคลากรขาดการรับรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและมี Mindset ที่ไม่ดีเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี โดยมองว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีความยุ่งยากและเป็นการเพิ่มภาระงาน ประกอบกับช่วงวัยหรือ Generation ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้ด้านเทคโนโลยีซึ่งคนในช่วงอายุที่เป็นยุค Baby Boomer ไม่ค่อยอยากเปลี่ยนแปลงที่จะยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

2) ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ฟังก์ชันงานของระบบไม่สอดคล้องกับความต้องการ อุปกรณ์เครื่องมือไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร ซึ่งระบบถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากระบบไม่สามารถตอบโจทย์การใช้งานได้แล้ว นอกจากจะเป็นการลงทุนที่สูงเกินไป ยังเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับพนักงานด้วย อาจส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกไม่อยากใช้งานระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล คือระบบที่พัฒนาขึ้นไม่ตรงตามความต้องการของ User รวมถึงขาดการต่อเนื่องของการใช้งานในระบบที่พัฒนาขึ้น ด้วยสาเหตุการพัฒนาจากความต้องการของผู้บริหารเพื่อให้อยู่ในกระแสนิยมและดูทันสมัย แต่เจ้าหน้าที่ไม่มีความต้องการใช้ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ระบบที่พัฒนานั้นไม่ถูกนำไปใช้งานต่อ และกรณีเป็นความต้องการของลูกน้องพอมีการเปลี่ยนย้ายงานก็ยิ่งขาดการสอนงานให้ผู้รับผิชอบคนต่อไปใช้งานต่อ รวมทั้งระยะเวลาในการพัฒนาระบบสารสนเทศช้า ไม่ทันใช้งานทำให้ User เบื่อที่จะรอและไม่มีความกระตือรือร้นในการอยากใช้งาน

3) การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลา หรือจำนวนการอบรมยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการศักยภาพบุคลากร สอดคล้องกับวิจัยของพงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขาธิการสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า ควรสำรวจความต้องการของบุคลากรที่จะพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรโดยเป็นแผนประจำปี

เพื่อให้มีการพัฒนาที่เป็นระบบตรงกับความต้องการของบุคลากรเกิดการยอมรับและยินดีที่จะพัฒนาทักษะของตนเองซึ่งจะทำให้การพัฒนาดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและสามารถประเมินผลการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

4) องค์กร วัฒนธรรมองค์กร ข้อจำกัดด้านนโยบาย และการปฏิบัติงานบางอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนวิธีเดิม เช่น การนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้เพื่อลดใช้กระดาษ Paperless Office แต่ระเบียบกำหนดให้มีเอกสารหลักฐานเป็นกระดาษ หรือมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล หรือการเข้าถึงบริการ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการฝึกอบรมนั้นผู้บริหารธนาคารมีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สนใจ และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การปฏิบัติงาน รวมทั้งหลักสูตรที่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้แก่พนักงาน และเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ของธนาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสลับหมุนเวียนพนักงานเข้าอบรมอย่างทั่วถึง โดยพนักงานสามารถนำความรู้จากการเข้าอบรมหลักสูตรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ สำหรับด้านการศึกษาต่อ ธนาคารส่งเสริมโดยการให้ทุนการศึกษา และประชาสัมพันธ์ให้พนักงานรับทราบเกี่ยวกับการศึกษาต่อทั้งสถาบันภายในและภายนอกประเทศอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานศึกษาต่อในสาขาวิชาตามความสนใจ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และสร้างโอกาสในการเติบโตในอนาคต สำหรับด้านการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารธนาคารสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้พนักงานได้รู้จักพัฒนาตนเองมากขึ้น เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งมีการแนะนำข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับเทรนด์หรือความรู้ใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานได้ไปศึกษาค้นคว้าและต่อยอดความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น การเรียนรู้ผ่าน E-Learning การค้นคว้าข้อมูลจาก Internet

ศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความรู้ พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แต่พนักงานยังจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ เพราะเนื้อหาความรู้หรือเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยพนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบายการรักษาข้อมูลความลับสารสนเทศของธนาคารเป็นอย่างดี สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ พบว่าพนักงานมีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในงานเพิ่มขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และสามารถนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น โดยเฉพาะทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลข้อมูลที่ดี (Data Governance) และศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านคุณลักษณะ พบว่าพนักงานมีคุณลักษณะที่มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ มีความตื่นตัว และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีมากขึ้น รวมถึง

มีความมุ่งมั่นที่จะใช้เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ และระบบต่าง ๆ ของธนาคารให้ได้ อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งพนักงานมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถปฏิบัติงาน ในความรับผิดชอบของตนเองได้ดี โดยอาจเพราะธนาคารมีการส่งเสริมพนักงานในด้านของการฝึกอบรม การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิธนา พิงวิวัฒน์นิกุล (2561) ที่สรุปว่า ขั้นตอนหนึ่งในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือ การฝึกอบรมและพัฒนา ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัยและทัศนคติ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การฝึกอบรมและพัฒนา เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการพัฒนาบุคคลในขณะ ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัดและทำให้การทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นไปด้วย ความพึงพอใจ ทั้งยังเป็นการเตรียมผู้ที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ต่อไปในอนาคตอีกด้วย อีกทั้งงานวิจัยของ สุมาลี ปาปะโม, ฉายรุ่ง ไชยกำบัง และ เสาวลักษณ์ จิตติมงคล (2565) ที่สรุปว่าการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการพัฒนาบุคลากร จะทำให้ บุคลากรเกิดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์

การยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคาร ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของนิธยา สุริน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม ผลการวิจัยสรุปว่า ควรจัดให้มีการฝึกอบรม โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย มีการฝึกปฏิบัติงานจริง หรือสอนในระหว่างปฏิบัติงานจริง หรือการศึกษาดูงาน จากหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงหน่วยงานผู้จัดทำหลักสูตรต้องออกแบบหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับ การอบรม เพื่อนำมาปรับใช้กับงานให้เกิดประโยชน์ และนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม มาถ่ายทอดให้ผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการปฏิรูป กระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ ที่สรุปว่าควรพัฒนาการอบรมให้มากขึ้นโดยมีรูปแบบที่หลากหลาย และมีการแบ่งระดับ ในการพัฒนาตามความสามารถด้านเทคโนโลยีของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ควรพัฒนาด้วยการอบรมในรูปแบบ ที่หลากหลาย และมีการแบ่งระดับในการพัฒนาตามความสามารถด้านเทคโนโลยีของแต่ละบุคคล รวมถึง

การพัฒนาโดยเน้นการปรับเปลี่ยน Mindset ของพนักงานรุ่นเก่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหลากหลายช่องทาง

2. ผู้บริหารธนาคารควรทบทวนการบูรณาการระบบร่วมกันทั้งองค์กร เพื่อให้ระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาระบบอย่างมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้พนักงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบ เพื่อให้ระบบสามารถรองรับความต้องการขององค์กรและพนักงานได้มากที่สุด สามารถช่วยเหลือพนักงานได้อย่างแท้จริงโดยไม่สร้างภาระงานให้เพิ่มขึ้น

3. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้บริหารและพนักงานในกลุ่มงานสาขา ที่ใช้ระบบงานหลักของธนาคาร ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาให้ครอบคลุมทุกฝ่ายงานของธนาคาร จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่กว้างและชัดเจนมากขึ้น

4. ควรวิจัยถึงความต้องการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรเพื่อนำความคิดเห็นไปเป็นข้อมูลในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงกลุ่มเป้าหมายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤตภาส แยมนาม. (2560). *อุปสรรคและแนวทางการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงธุรกิจไปสู่ยุคดิจิทัลของธุรกิจครอบครัวขนาดกลางและขนาดย่อม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับธนาคารอาคารสงเคราะห์*.
<https://www.ghbank.co.th/information/>
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *รายงานประจำปี 2565*.
<https://www.ghbank.co.th/information/report/annual-report/>
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *แผนแม่บทการบริหารทรัพยากรบุคคล ประจำปี 2566*.
<https://www.ghbank.co.th/information/human-resource-management-and-development/implementation-of-hrm-policies/>
- นิตยา สุริน. (2562). *การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง. (2563). *การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขานุการ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระครูสมุห์ชินรวัตถ์ ธีรภทฺโท (จุลเจือ), โยธี จันตะนี, ชาญชัย เพียงแก้ว และ ศุภกิจ ภัคทีแสน. (2565).

รูปแบบการจัดการทุนมนุษย์: กรอบแนวคิดของ Leonard Nadler HUMAN CAPITAL
MANAGEMENT MODEL: LEONARD NADLER CONCEPTUAL FRAMEWORK.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565). เอกสารประกอบการคำบรรยายวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2561). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

สมอุษา วิไลพันธุ์. (2561). การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงาน

ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุมาลี ปาปะโม , ฉายรุ่ง ไชยกำบัง และ เสาวลักษณ์ จิตติมงคล. (2565). ผลกระทบของวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล

ต่อความสำเร็จขององค์กรธุรกิจสื่อโฆษณาในประเทศไทย. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(4), 99-113.

สุวิมล กันคง , จูติกานท์ สัจจะบุตร , ณัฐพันธ์ บัววรารณ และ พนิดา สุรัชกุลวัฒนา. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ความพึงพอใจในการใช้บริการชำระหนี้เงินกู้ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องรับชำระเงินกู้ (LRM)

ของธนาคารอาคารสงเคราะห์. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดี
ชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ

A Comparison of Thai Language Learning Achievement of Prathomsuksa 1
Students Taught by the Supplementary Reading Book of Thai Language:
Transformed and Inherent Vowels Entitled Noodee-Sounding the Vowels
and Normal Teaching Method

เสาวพา บัวขนาบ^{1,*} และ กรวิภา สรรพกิจจานง²

Saowapha Buakhanap^{1,*}, and Kornveepa Suppakitjumnong²

^{1,2}สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Innovative Curriculum and Learning Management Program, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's e-mail: buakhanap@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

17 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

3 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมกับการสอนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชมณเฑียร (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย Simple Random Sampling ด้วยการจับฉลากโดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 เป็นกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 เป็นกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระ 2) แผนการสอนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปเป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าสถิติ t-test Independent Samples ผลการวิจัยพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.33/83.56 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปสูงกว่าที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม, การสอนแบบปกติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to find the effectiveness of the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels for prathomsuksa 1 students, according to the criteria of 80/80, and 2) to compare the learning achievement of Thai language for prathomsuksa 1 students taught by the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels and normal teaching method. This research was quasi-experimental research. The population were prathomsuksa 1 students from 2 classrooms in 2023 at Ratchamontri School (Plueme –Chueamnuakul) who were selected by using simple random sampling: drawing lots. The selected groups were prathomsuksa 1/4 and 1/3 students who were taught by the supplementary reading book and normal teaching method respectively. The instruments used included 1) the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels, 2) transformed and inherent vowels lesson plans, and 3) a 30 – item with 3 multiple – choice achievement test with a reliability at 0.81. The statistics used were average, standard deviation, difficulty, discrimination, reliability and independent sample t-test. The findings were 1) the efficiency of the supplementary reading book of the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels was 81.33/83.56, and 2) the learning achievement of the experimental group (prathomsuksa1/4 students) using the supplementary book was higher than the control group (prathomsuksa 1/3 students) using normal teaching method at the statistical significance level of .05.

Keywords: The Supplementary Reading Book, Normal Teaching Method, Learning Achievement

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาไทยในการประกอบกิจกรรมของครอบครัวสังคมและประเทศชาติในฐานะคนไทยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาหลักภาษาไทยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และฝึกฝนให้เกิดทักษะด้านการฟังพูดอ่านและเขียน เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารและการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ในปัจจุบันภาษาไทยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ภาษาในการสื่อสารให้มีความเข้าใจที่ตรงกันอย่างถูกต้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 มาตรา 22 เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์เป็นเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและมาตรา 24 การจัดการกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ ข้อ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยฝึกทักษะคิดการเผชิญกับสถานการณ์และนำความรู้ประยุกต์ใช้ป้องกันและแก้ปัญหา ข้อ 3 จัดกิจกรรมโดยการใช้ประสบการณ์จริงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้ฝึกทำ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน การเขียนและมีความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขันด้านวิชาการโรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยทุกระดับชั้นและจากสภาพปัญหาที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดคือร้อยละ 70 และทำให้พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอยู่หลายประการซึ่งปัญหาที่พบในส่วนใหญ่คือเนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังอ่านคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปไม่ได้ เมื่อนักเรียนเห็นคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแล้วไม่ทราบว่าเป็นสระอะไร เช่น ไม่ทราบว่าคำว่าลบเป็นคำที่สะกดด้วยสระโอะบางคนลืมนะว่าสระโอะเป็นอย่างไรและสระโอะมีตัวสะกดสระโอะจะลดรูปหายไป เช่นคำว่า พรกับนก ใช้ตัวสะกดด้วยสระต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของจักรพงษ์ แสนสุริวงศ์ (2564) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน และการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน เด็กส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษา แต่ยังอ่านภาษาไทยไม่คล่องสะกดคำไม่แม่นยำ จึงสื่อสารความหมายที่ลึกซึ้งไม่ได้ ส่งผลให้สมองขาดข้อมูลเบื้องต้นในการคิดเชื่อมโยง และต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ในศาสตร์อื่นๆ ซึ่งการอ่านการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปนั้นคือ ไม่สามารถอ่านแจกลูกประสมคำหรืออ่านเป็นคำและเขียนเป็นคำประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา พุ่มเจริญ และ ชันธิชัย อธิเกียรติ (2561) ได้กล่าวว่า นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถทางสมองทั้งสองซีกไม่เท่ากันและมีความถนัดในการเรียนที่แตกต่างกันและหากถ้าการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาได้ยังประสบปัญหามีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของตนยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ครูจะต้อง

ศึกษาและปรับปรุงแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้หลากหลายและมีกลยุทธ์ที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sipe (1993) ได้กล่าวว่าการนำนิทานมาใช้เป็นสื่อการอ่านแล้วให้นักเรียนตั้งเหตุการณ์บางตอนจากเรื่องในนิทานมาแต่งใหม่โดยการสร้างจินตนาภาพจากการอ่านแล้วเขียนเป็นเรื่องใหม่เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนให้ดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของวรัญญา ไวยบรรเทา และ อุษาพร เสวกวิ (2563) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาไทยจากสื่อวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสือช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านชุดการเรียนรู้จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะในการใช้ภาษาโดยเฉพาะการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมจึงเป็นนวัตกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจและจะนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นในการรวบรวมเนื้อหาสาระช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาและเข้าใจง่ายมีภาพประกอบที่สวยงามทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีความสุขเพลิดเพลินกับการอ่านและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ตลอดจนสนองความต้องการของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยสนใจสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชุดหนูดีชวนอ่านสระขึ้นเพื่อให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ใช้ฝึกการอ่านและฝึกการเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่ดีในการอ่านการเขียนภาษาไทยและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น

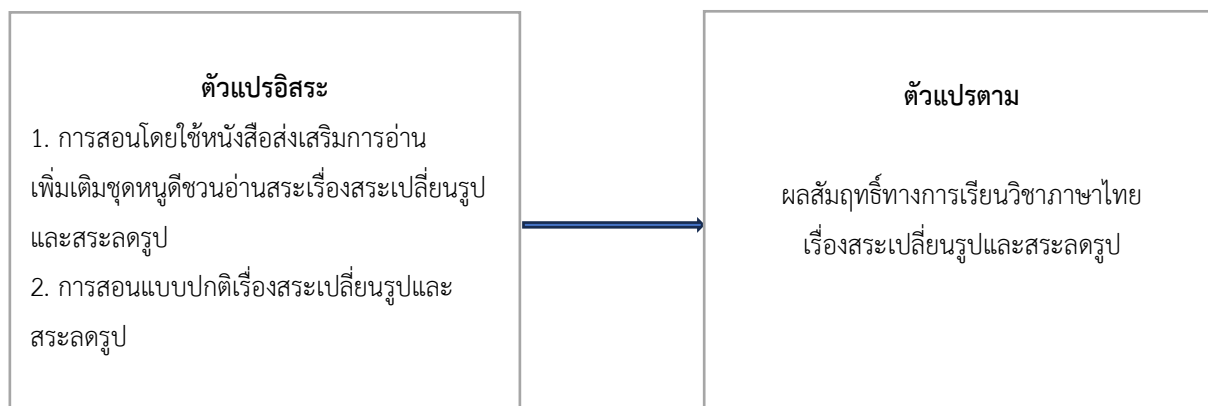
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ

สมมุติฐานการวิจัย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปที่ใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) จำนวน 4 ห้องเรียนรวมเป็นนักเรียน 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชมนตรี(ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ได้มาด้วยวิธีการจับฉลากในการสุ่มดังนี้

ครั้งที่ 1 กลุ่มทดลองได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป

ครั้งที่ 2 กลุ่มควบคุม ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป

2. กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแบบรายบุคคลจำนวน 3 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแบบภาคสนามจำนวน 30 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน อ่อน 10 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 เล่ม ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระ ชั้นที่ 1 การทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่งจำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89/81.11 ชั้นที่ 2 การทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.96 และชั้นที่ 3 การทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/83.56

2. แผนการสอนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปจำนวน 8 แผน ผลการประเมินความเหมาะสม ของแผนมีค่าเท่ากับ 1.00 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป เป็นแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.63-0.90 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.33 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.81

วิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลองการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการทดลอง Experimental Research โดยใช้แบบ แผนการทดลองแบบสองกลุ่มมีการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน Randomized Control-Group Pretest Posttest Design

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม รูปแบบการวิจัยรูปแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design

กำหนดกลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
ER	Y1	X1	Y2
CR	Y1	X2	Y2

กำหนดให้

ER	แทน	กลุ่มทดลอง
CR	แทน	กลุ่มควบคุม
X1	แทน	การสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม
X2	แทน	การสอนแบบปกติ
Y1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
Y2	แทน	การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลองและการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดตามลำดับขั้นตอนทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ช่วง แต่ละช่วงมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 42 คน

2. การดำเนินการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.1 ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2 ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปจำนวน 8 ชั่วโมง กับนักเรียนกลุ่มทดลองและแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 8 ชั่วโมง กับนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากเรียนเสร็จในแต่ละเรื่องนักเรียนทั้งสองกลุ่มทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องซึ่งแต่ละเรื่องจะมี 10 ข้อ

2.3 ทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/ E_2

2. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ โดยใช้สถิติในการทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน t-test for Independent Samples และทดสอบสมมติฐานโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระ
เรื่องสระเปลี่ยนและสระลดรูป

ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (80 คะแนน)		แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (30 คะแนน)		ค่าประสิทธิภาพ
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
หนึ่งต่อหนึ่ง	3	64.67	80.89	24.33	81.11	80.89/81.11
กลุ่มย่อย	9	64.89	81.11	25.11	82.96	81.11/82.96
ภาคสนาม	30	65.07	81.33	25.40	83.56	81.33/83.56

จากตาราง 2 สรุปผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนและสระลดรูปเมื่อทำการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระทั้ง 3 ขั้นตอน กล่าวคือในการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่งจำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89/81.11 ขั้นที่ 2 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.96 และขั้นที่ 3 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/83.56 แสดงว่าส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
Pre-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	22.07	1.60	17.32*	0.00
Post-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	26.87	1.33		

*p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 22.07 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.60 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 26.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 17.32 หมายความว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม ชุดหนูดีชวนอ่านสระมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมโดยใช้รูปแบบการสอนแบบปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการสอนแบบปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
Pre-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	20.03	1.92	10.48*	0.00
Post-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	24.40	0.89		

*p<.05

จากตารางที่ 4 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 20.03 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.92 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 24.40 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 10.48 หมายความว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
Pre-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	22.07	1.60	8.24*	0.00
Pre-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	20.03	1.92		

*p<.05

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 22.07 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.60 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 20.03 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.92 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 8.24 หมายความว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	Mean	Std.	t	Sig.
Post-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	26.87	1.33	2.47	1.55	8.73 *	0.00
Post-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	24.40	0.89				

*p<.05

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 26.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 24.40 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 8.73 หมายความว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/83.56 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดทำอย่างเป็นระบบโดยเป็นไปตามขั้นตอนของการผลิตและได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ตลอดจนการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบนวัตกรรมด้านเนื้อหาด้านภาษาด้านรูปภาพประกอบด้านการเชื่อมโยงองค์ความรู้และด้านการวัดผลประเมินผลได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องขนาดตัวอักษรแบบฝึกหัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงตามขั้นตอนก่อนนำมาใช้ทดลองจริงจึงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามเกณฑ์สอดคล้องงานวิจัยของพิรุณรัตน์ กว้างขวาง และกรวิภา สรรพกิจจำนง (2564) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหนูแดงยอดนักอ่านกับ

การสอนแบบปกติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมู่แดงยอดนักอ่าน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมู่แดงยอดนักอ่านกับการสอนแบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.55/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมู่แดงยอดนักอ่านมีภาพที่มีสีสัน สดสวยสอดคล้องกับเนื้อหาในเรื่องที่เหมาะสมกับวัยเรียนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพัทธ ศิริแสง (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท้องถิ่นโสธรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลยโสธรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชุดท้องถิ่นโสธร ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท้องถิ่นโสธรมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.07/83.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติพบว่านักเรียนที่เรียนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเนื้อหาภาพประกอบสร้างความสนใจของผู้เรียนมากกว่าวิธีการสอนแบบปกติ ด้วยคุณสมบัติของภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามดึงดูดผู้เรียนมีการจัดทำเนื้อหาที่น่าสนใจชวนอ่านและติดตามทำให้ผู้เรียนอ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลินมีความต้องการที่จะศึกษาเนื้อหาเพิ่มมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูควรดูแลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง เพื่อให้นักเรียนสามารถปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจะได้ชี้แนะแนวทางและแก้ไขได้ทันที
2. การนำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมไปใช้ครูควรอธิบายหรือสร้างข้อตกลงและควรแนะนำวิธีขั้นตอนในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนังสืออ่านสระให้นักเรียนฟังก่อนการใช้อย่างชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรออกแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนและประยุกต์ใช้เทคนิคหรือรูปแบบการสอนเพิ่มเติมเพื่อให้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมให้มีความหลากหลาย น่าสนใจมากและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
2. ควรสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่านสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป โดยสร้างให้มีทั้งพยัญชนะต้นตัวเดียวพยัญชนะต้น 2 ตัว เป็นหนังสือที่มีวรรณยุกต์และไม่มีวรรณยุกต์เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปของนักเรียนให้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จักรพงษ์ แสนสุริวงศ์. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองโนนยังหนองบัวสามัคคี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิรุณรัตน์ กว้างขวาง และ กรวิภา สรรพกิจจานง. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมูแดงยอตนักอ่านกับการสอนแบบปกติ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 5(2), 266-274.
- วรัญญา ไวยบรรเทา และ อุษาพร เสวกวิ (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 8(1), 230-240.

- สุกัญญา พุ่มเจริญ และ ชันธชัย อธิเกียรติ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เรื่องสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒน์รังสรรค์) โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT วิธีการสอนแบบปกติ. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-4-1_1563457627_6012610012.pdf
- อรพัทธ์ ศิริแสง. (2563). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท้องถิ่นยโสธรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลยโสธร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ*, 8(2), 325-340.
- Sipe, L. (1993). Using Transformations of Traditional Stories: Making the Reading-Writing Connection. *The Reading Teacher*, 47, 1.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้

โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

The Comparison of Achievement on Basic Table Tennis Skills of
Mathayomsuksa 1 Students towards Learning Management between Using
Skills Training and Normal Teaching Method

พรรณปพร บุตรรักษ์^{1,*} และ นันทนธร บรรจงปรุ²

Panpaphorn Butrak^{1,*} and Nanthon Bunjongparu²

^{1,2}สาขานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2} Program Innovative Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's email: 6414442031@rumail.ru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

16 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

3 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบฝึกรูปแบบปกติและการใช้แบบฝึกทักษะ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบปกติ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้อง 60 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบปกติ 3) แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน ด้วยค่า “การทดสอบที”

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะและการใช้รูปแบบปกติ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบปกติ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิล

เทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน, แบบฝึกทักษะ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research attempts to 1) make a comparison between using normal teaching method and skills training after study of Mathayomsuksa 1 students' table tennis skills 2) make a comparison of table tennis learning achievement before and after using normal teaching method and 3) make a comparison of table tennis learning achievement before and after using skills training.

The subjects of this research are 60 students from 2 classes of Mathayomsuksa 1 selected by using convenience sampling. The research tools included 1) skills lesson plans 2) normal teaching plans and 3) basic table tennis skills test. Statistics used in data analysis are mean, standard deviation, and mean difference in scores are analyzed by T value.

The results of this research illustrate that 1) the table tennis learning achievement between using normal teaching method and skills training reveals that the experimental group using skills training is higher than the control group using normal teaching method at .05 level of significance 2) the table tennis learning achievement scores after using normal teaching method is higher than those before using normal teaching method at .05 level of significance and 3) the table tennis learning achievement after using skills training is higher than those before using skills training at .05 level of significance.

Keywords: Basic Table Tennis Skills, Skills Training, learning achievement

บทนำ

พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสมเป็นสื่อทำให้เกิดสมรรถภาพทางกายและจิตใจ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วย ตนเองอย่างเต็มใจ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการ ปฏิบัติต้องเป็นกิจกรรม ที่ให้นักเรียนได้ใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายทำงานมากกว่าการ เคลื่อนไหวปกติที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529, อ้างถึงใน เฉลิมชัย ขำแก้ว 2547) ได้กล่าวว่า พลศึกษาเป็นกระบวนการด้านการศึกษาอย่างหนึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญงอกงามและมีการพัฒนา

ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นสื่อของเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กีฬาเทเบิลเทนนิสเป็นกีฬาที่โรงเรียนกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะกีฬาประเภทนี้สามารถใช้เป็นสื่อในการพัฒนานักเรียน ให้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทักษะการเคลื่อนไหว กีฬาเทเบิลเทนนิส ต้องใช้ทักษะพื้นฐานในการเล่นหลายอย่าง เช่น การเลือกวิธีการจับไม้ การเดาะลูก การตีลูกกระทบผนัง การตีโต้คู่ การเสิร์ฟลูก ทุก ๆ ทักษะ มีการตีลูกทั้งด้านหน้ามือและหลังมือ เปนองคประกอบสำคัญเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติทักษะกีฬาขั้นสูง ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้แบบฝึกทักษะใหม่ ๆ และความอดทนในการฝึกซ้อม การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกีฬาที่สูงขึ้นได้นั้น นอกจากครูผู้สอนจะใช้วิธีการสอนในแบบต่าง ๆ ยังต้องมีการฝึกซ้ำ ๆ โดยรูปแบบการสอนวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส คือ การใช้แบบฝึกโดยใช้ทักษะ

แม้ว่าหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจะให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย แต่กลับพบว่านักเรียนมีทักษะการเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิสค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยได้ทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส พบว่า นักเรียนยังปฏิบัติทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสไม่ได้ค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนบางคนไม่เคยเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิส การจับจังหวะการตีไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิสได้ จนถึงการแข่งขัน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดวิธีแก้ปัญหาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะแบบฝึกนั้นเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะแบบฝึกนั้นเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยเชิงทดลองการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

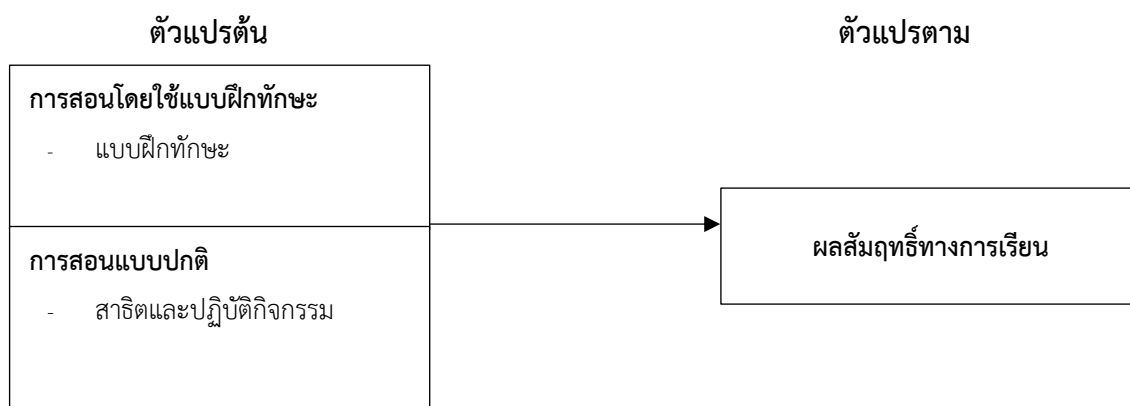
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบฝึกรูปแบบปกติและการใช้แบบฝึกทักษะ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกรูปแบบปกติ

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 8 ห้องเรียนรวม 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนรูปแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบฝึกทักษะ เรื่อง ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 เล่ม มีเนื้อหา คือ 1) การเดาะ 2) การตีลูกหน้ามือ 3) การตีลูกหลังมือ 4) การตีโต้หน้ามือ 5) การตีโต้หลังมือ 6) การส่งลูกหน้ามือ และ 7) ส่งลูกหลังมือ

2. แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส จำนวน 7 แผน แผนละ

1 ชั่วโมง

4. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบปกติ เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส จำนวน 7 แผน แผนละ

1 ชั่วโมง

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มควบคุมโดยการใช้การสอนรูปแบบปกติและกลุ่มทดลองใช้การสอนแบบฝึกทักษะ

3. ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียน (Posttest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะ

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

1.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิส

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานนำมาสังเคราะห์แล้วนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะฉบับร่าง

1.4 สร้างแบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิส คำนำ จุดประสงค์ คำชี้แจงการใช้เอกสารความรู้ กิจกรรมฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบหลังการใช้แบบฝึก

1.5 นำแบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิส ไปให้ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบหา ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) คุณภาพความตรงตามเนื้อหา มีค่าดัชนีคุณภาพ ความถูกต้อง ครบถ้วนและความสอดคล้องสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบภายในของหนังสือแบบฝึกทักษะ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

1.6 นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

2.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน จากตำราและงานวิจัยต่าง ๆ

2.4 ศึกษาหลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้แบบฝึกทักษะขั้นพื้นฐานเทเบิลเทนนิส

2.5 กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง ของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ สื่อการเรียนรู้และระยะเวลาที่ใช้ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคุณภาพความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับจุดประสงค์ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.8 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลเพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.9 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

3.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกับกลุ่มทดลอง

5) กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

3.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และระยะเวลาที่ใช้ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคุณภาพความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับจุดประสงค์ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลเพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

4. แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มควบคุมโดยการใช้การสอนรูปแบบปกติและกลุ่มทดลองใช้การสอนแบบฝึกทักษะ

3. ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียน (Posttest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะและรูปแบบปกติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบปกติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ค่า t-test Dependent และ t-test Independent

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
แบบปกติ	30	30	19.57	1.81	7.14*	.000
แบบฝึกทักษะ	30	30	22.73	1.62		

จากตารางที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.57 คะแนน และกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.73 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	30	30	13.93	1.66	20.60*	.000
หลังเรียน	30	30	22.73	1.62		

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.93 คะแนน และ 22.73 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	30	30	12.53	2.26	15.68*	.000
หลังเรียน	30	30	19.57	1.81		

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มควบคุมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.53 คะแนน และ 19.57 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส ขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทักษะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกทักษะเป็นแบบฝึกที่มีขั้นตอนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เน้นการจัดกิจกรรมการสอนที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ซึ่งแบบฝึกทักษะประกอบด้วย 7 แบบฝึก คือ 1) ทักษะการตีลูกเทเบิลเทนนิส 2) ทักษะการตีลูกเทเบิลเทนนิสด้านหน้ามือ 3) ทักษะการตีลูกเทเบิลเทนนิสด้านหลังมือ 4) ทักษะการส่งลูกเทเบิลเทนนิสด้านหน้ามือ 5) ทักษะการส่งลูกเทเบิลเทนนิสด้านหลังมือ 6) การตีลูกโต้เทเบิลเทนนิสด้านหน้ามือ 7) ทักษะการตีลูกโต้เทเบิลเทนนิสด้านหลังมือ ทั้ง 7 ทักษะเหล่านี้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสอย่างเป็นขั้นตอน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทักษะเทเบิลเทนนิสของนักเรียนให้สูงขึ้นในขณะที่นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้แบบฝึกรูปแบบปกติ ไม่มีโอกาสได้ฝึกตามลำดับขั้นตอน ทำให้ทักษะเทเบิลเทนนิสไม่ดีเท่ากลุ่มทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระพันธ์ พรรสสุวรรณ (2560) เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเล่นกีฬาวอลเลย์บอล วิชา พ23102 วอลเลย์บอล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนรูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้รูปแบบปกติ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการสอนรูปแบบปกตินั้นกิจกรรมการเรียนการสอนเริ่มจากความง่ายไปยาก ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกกดดัน ไม่มีข้อบังคับ ในระหว่างเรียนจึงทำให้นักเรียนเกิดความสบายใจ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการได้ดี เพราะนักเรียนจะได้นำความรู้ที่ได้เรียนแล้วมาฝึกให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น ให้กำลังใจนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอน ส่วนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินครูผู้สอนทำการสอนเสริม คอยแนะนำรายบุคคล จนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกซ้ำ ๆ ตามแบบฝึกทักษะ 7 แบบฝึก ซึ่งแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติเองได้ เป็นแบบฝึกทักษะที่ฝึกจากง่ายไปยาก จึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจ

แบบฝึกได้มากขึ้นและเข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องนั้นได้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาคร เทียมดาว (2558) เรื่อง รายงานผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษา โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถพื้นฐานกีฬาเซปักตะกร้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานกีฬาเซปัก ตะกร้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจแบบฝึกทักษะทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสและการใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะเทเบิลเทนนิสของนักเรียนได้อย่างแท้จริง
2. ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำวิธีการเรียนรู้ ขั้นตอนและการใช้แบบฝึกทักษะ ก่อนที่นักเรียนจะทำการฝึกด้วยตนเองและควรให้นักเรียนมีการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมนอกชั่วโมงเรียน
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบและจัดเตรียมแบบฝึกให้เหมาะสมต่อเวลาเรียน
4. ควรปรับกิจกรรมหรือออกแบบกิจกรรมขั้นฝึกปฏิบัติให้สอดคล้องกับ ความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
5. การแบ่งกลุ่มย่อย ควรคำนึงถึงจำนวนนักเรียน เพราะกีฬานี้มีการเล่นเป็นคู่ ดังนั้นการแบ่งกลุ่มย่อยจึงต้องคำนึงถึงจำนวนที่ลงท้ายด้วยเลขคู่ แต่หากเป็นทักษะการตี หรือส่งลูก อาจจะลงเลขคี่ก็ได้ แต่รูปแบบควรจัดเป็นแถวตอน เพื่อฝึกทักษะโดยให้นักเรียนที่มีทักษะดีที่สุดของแต่ละแถวเป็นคนควบคุมให้เพื่อนในแถว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิส เพื่อให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสให้สูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จรูญ ธรรมรัตน์. (2548). การสร้างแบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิส สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Phy_Ed/Charool_T.pdf
- เฉลิมชัย ขำแก้ว. (2547). สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546. [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Phy_Ed/Chalermchai_K.pdf
- ธีระพันธ์ พรรสสุวรรณ. (2560) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเล่นกีฬา วอลเลย์บอล วิชา พ23102 วอลเลย์บอล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [รายงานวิจัยในชั้นเรียน].
<https://www.dek-d.com/board/view/3829284/>
- สาคร เทียมดาว. (2558). รายงานผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถพื้นฐานกีฬาเซปักตะกร้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา. [รายงานวิจัยในชั้นเรียนไม่ตีพิมพ์]. โรงเรียนปราจีนกัลยาณี.

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีเดียวของ
ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดนครพนม

The Relationship between the Operational Policies and Efficiency of Using
a Single Account of Small and Medium Enterprises (SMEs) Entrepreneur
in Nakhon Phanom Province

มัลชูพัฒน์ ธารณ์สมบุญ¹ และ วลัยจรรยา วิระกุล^{2,*}

Malchupath Transomboon¹ and Wanjanya Wirakul^{2,*}

^{1,2}หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,2}Master of Accountancy, Northeastern University

*Corresponding author's email: wanjanya.war@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

23 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มี 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม (2) เพื่อสำรวจปัจจัยนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม และ (3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีเดียวกับประสิทธิภาพการใช้บัญชีเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนครพนม จำนวน 394 สุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Selection) และแบบอย่างง่าย (Simple random Sampling) เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยสถิติ Factor Analysis และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนครพนม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพสมรส ตำแหน่งผู้จัดการ มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทจำกัด ประเภทธุรกิจเป็นธุรกิจบริการ ช่องทางการจำหน่ายของกิจการอื่น ๆ มีจำนวนพนักงานบัญชี 1 - 2 คน งานด้านกระบวนการทางบัญชีส่วนใหญ่ทำงานบัญชีโดยคอมพิวเตอร์ มีทุนจดทะเบียนจำนวน 1 - 5 ล้านบาท แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ ส่วนใหญ่เป็นทุนของตนเองและ

สถาบันการเงินหลักการในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่เน้นประสบการณ์การบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

คำสำคัญ: ด้านบริหาร, ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร, ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน, ด้านความสามารถในการแข่งขัน, ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the general characteristics of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province, (2) to investigate operational policy factors affecting the efficiency of using a single account of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province, and (3) to analyze the relationship between operational policy of using a single account and the efficiency of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province in order to enhance the business competitiveness. This research was quantitative research. The sample group consisted of 394 medium and small enterprises (SMEs) entrepreneurs in Nakhon Phanom province using quota selection and simple random sampling methods. Research tool included questionnaire. The statistics used in the research comprised frequency, percentages, mean, standard deviation, exploratory factor analysis using factor analysis statistics, and Pearson correlation coefficient.

The research results were found that most of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneurs in Nakhon Phanom province were female, with age between 31-40 years, educational level of bachelor's degree, and married marital status, holding the position as manager. The business type was limited company, operated in service industry. The business had various distribution channels, consisting of 1-2 accounting staff. The accounting process task was performed using computers, with the registered capital of 1-5 million Baht. The main sources of capital for the business included their own funds and financial institutions. The key principles in operating the business mainly emphasized administrative experience. The relationship between operational policy of using a single account and the efficiency of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province.

Keywords: Administrative, Tax Benefits, Financial Standard Credibility, Competitiveness, Small and Medium Enterprises

บทนำ

เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562 กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ และคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน (กกร.) ได้มีบันทึกข้อตกลงการสนับสนุนและกำกับดูแลผู้ประกอบการให้จัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน (กรมสรรพากร, 2562)

มาตรการบัญชีชุดเดียวเป็นแนวทางจากภาครัฐที่สนับสนุนให้เจ้าของธุรกิจต่าง ๆ ทั่วไปและ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกำหนดการยกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2558 และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตรา และยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 595) พ.ศ. 2558 โดยกำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ไม่เกิน 500 ล้านบาท และจัดแจ้งการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ (บัญชีชุดเดียว) ต่อกรมสรรพากร แล้วทำการปรับปรุงทางบัญชีในรายงานทางการเงินปี 2558 เพื่อให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (กรมสรรพากร, 2559)

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มักประสบปัญหาการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียวด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน ด้านความสามารถในการแข่งขัน ทำให้การเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก เนื่องจากงบการเงินที่นำมาแสดงกับสถาบันไม่สามารถสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของธุรกิจ จึงส่งผลต่อการพิจารณาสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยมีสาเหตุมาจากการมีงบการเงินหลายเล่ม หรือมีหลายบัญชี จึงไม่สามารถนำงบการเงินมาวิเคราะห์สภาพคล่องและรู้ผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธุรกิจได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม เพื่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม จัดทำบัญชีและงบการเงินที่ถูกต้องสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการที่ถูกต้องให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย มีศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม
2. เพื่อสำรวจนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

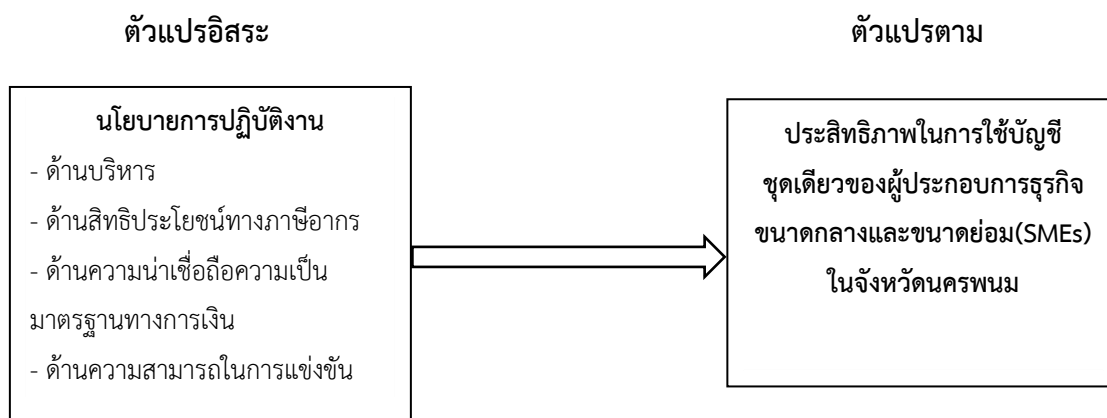
สมมติฐานการวิจัย

นโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ดังนี้

- 1.1 ตัวแปรอิสระ นโยบายการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน ด้านความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม จำนวน 24,257 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2563) ประกอบด้วย 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครพนม อำเภอธาตุพนม อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก อำเภอวังยาง อำเภอท่าอุเทน อำเภอเรณูนคร อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอบ้านแพง อำเภอนาทม อำเภอนาหว้า อำเภอศรีสงคราม

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม จำนวน 394 ราย ซึ่งมีวิธีการหาจำนวนตัวอย่างในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการหาตัวอย่างของ Taro Yamane (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5%

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ทำการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Selection) จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเป็นแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ซึ่งตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบของธุรกิจ ประเภทธุรกิจ ช่องทางการจำหน่ายของกิจการ จำนวนพนักงานบัญชีในปัจจุบัน งานด้านกระบวนการทางบัญชี จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่มีในองค์กร เงินทุนจดทะเบียน แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ หลักการในการดำเนินธุรกิจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการในนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการ ซึ่งตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการในประสิทธิภาพการให้บริการใช้บัญชีชุดเดียว ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questions)

การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ในการวิจัยได้มาจากการค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร ตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำไปทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (The Index of Item - Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ให้คะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

โดยมีการกำหนดคะแนนผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยาม ปฏิบัติการ

-1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยหรือนิยาม ปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เกณฑ์การแปลความหมาย มีดังนี้

ค่า IOC ≥ 0.5 หมายความว่า คำถามตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC < 0.5 หมายความว่า คำถามไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำไปทดสอบ (Try out) กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปประมวลผลเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (ศิริพงศ์ พงษ์พันธ์ุ, 2548) วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha test) เกณฑ์ที่ยอมรับได้มีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.92 อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

3. การรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 394 ชุด

4. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์นโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีเดียว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) โดยจะทำการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) แต่ถ้าค่า Factor Loading มีค่ากลาง ๆ ไม่ชัดเจนว่าควรจัดตัวแปรอยู่ใน Factor ไตก็จะหมุนแกนปัจจัย เพื่อเปลี่ยนเมตริกซ์ทำให้ค่า Factor Loading มีค่ามากสำหรับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2554) แต่ต้องมีค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือ ความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson) ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์มาก ส่วนค่าความสัมพันธ์ที่เข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีความความสัมพันธ์น้อย (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2554)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ ศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม (n = 394)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	152	38.6
หญิง	242	61.4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20-30 ปี	128	32.5
31-40 ปี	150	38.1
41-50 ปี	14	3.6
51-60 ปี	102	25.9
3. ระดับการศึกษา		
ปวส./อนุปริญญา	9	2.3
ปริญญาตรี	373	94.7
ปริญญาโท	12	3.0
4. สถานภาพ		
สมรส	301	76.4
โสด	79	20.1
หย่าร้าง	14	3.6
5. ตำแหน่ง		
เจ้าของกิจการ	124	31.5
ผู้จัดการ	270	68.5

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนครพนม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และเพศชาย ตามลำดับ มีอายุส่วนใหญ่ คือ อายุ 31-40 ปี รองลงมา คือ อายุ 20-30 ปี อายุ 51-60 ปี และน้อยที่สุด คือ อายุ 41-50 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญาโท และน้อยที่สุด คือ ปวส./อนุปริญญา ตามลำดับ สถานภาพสมรส รองลงมาคือ สถานภาพโสด และน้อยที่สุด คือ สถานภาพหย่าร้าง ตามลำดับ โดยผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีอาชีพส่วนใหญ่ คือ อาชีพผู้จัดการ รองลงมาคือ เจ้าของกิจการ ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

ในจังหวัดนครพนม (n = 394)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบของธุรกิจ		
กิจการเจ้าของคนเดียว	25	6.3
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	83	21.1
บริษัทจำกัด	286	72.6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ประเภทธุรกิจ		
ธุรกิจบริการ	166	42.1
ธุรกิจการค้าส่ง	142	36.0
ธุรกิจการค้าปลีก	86	21.8
3. ช่องทางการจำหน่ายของกิจการ		
อื่นๆ	394	100.0
4. จำนวนพนักงานบัญชีในปัจจุบัน		
จำนวน 1 - 2 คน	301	76.4
จำนวน 3 - 5 คน	93	23.6
5. งานด้านกระบวนการทางบัญชี		
โดยคอมพิวเตอร์	233	59.1
จ้างสำนักงานบัญชี	161	40.9
6. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่มีในองค์กร		
จำนวน 1-5 เครื่อง	394	100.0
7. เงินทุนจดทะเบียน		
ต่ำกว่า 10 ล้านบาท	394	100.0
8. แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ		
เงินทุนของตนเอง	25	6.3
เงินทุนของตนเองและนอกระบบ	41	10.4
เงินทุนของตนเองและสถาบันการเงิน	328	83.2
9. หลักการในการดำเนินธุรกิจ		
เน้นวิสัยทัศน์องค์กร	76	19.3
เน้นประสบการณ์การบริหาร	187	47.5
เน้นวิสัยทัศน์และประสบการณ์	76	19.3
เน้นการปรับตัวตามสถานการณ์	55	14.0

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อสำรวจนโยบายการปฏิบัติงานในใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 3 ผลการวัดปัจจัยนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม KMO และ Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	0.862
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	6349.391
Df	105
Sig.	0.000

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

นโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว	ประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	
	และขนาดย่อม (SMEs)	
	Pearson Correlation	Sig.*
ด้านบริหาร	0.599	0.00*
ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร	0.479	0.00*
ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน	0.512	0.00*
ด้านความสามารถในการแข่งขัน	0.599	0.00*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.599 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.479 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านความน่าเชื่อถือ ความเป็นมาตรฐานทางการเงิน กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.512 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านความสามารถในการแข่งขัน กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.722 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม พบว่า

ด้านบริหาร คือ มีการกระตุ้นให้ธุรกิจไปปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของกิจการ มีการวัดผลการปฏิบัติงานและการดำเนินงานในกิจการ การบริหารงานของกิจการมีความชัดเจนปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ องค์กรมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงินและการลงทุนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชีปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ วีระวรรณ ศิริพงษ์ (2560) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบัญชีบริหาร ได้แก่ จัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ ช่วยผู้บริหารในการกำกับและควบคุมการดำเนินงานของกิจการ กระตุ้นให้ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายกิจการ วัดผลการปฏิบัติงานและการดำเนินงานในกิจการ ประเมินสถานะของกิจการเพื่อการแข่งขัน

ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร คือ ได้มีการจัดตั้งต่อกรมสรรพากรในการใช้บัญชีชุดเดียวจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลมีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยต้องยื่นคำร้องขอจัดตั้งบัญชีชุดเดียว ต่อกรมสรรพากรเพื่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการยกเว้นและลดอัตราภาษี สอดคล้องกับ เพียรพาวเวอร์ (2562) ได้กล่าวถึงภาษีบัญชีเดี่ยวว่า ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ SME จะได้รับจากภาษีบัญชีชุดเดียว ไม่ต้องกังวลเรื่องการตรวจสอบภาษีย้อนหลัง ไม่ต้องทำบัญชีย้อนหลังเพื่อยื่นต่อรัฐ ได้รับการลดหย่อนภาษี การยื่นเอกสารและหลักฐานกับธนาคารนั้นเป็นไปได้ง่ายขึ้น ธุรกิจมีงบการเงินที่น่าเชื่อถือ มีโอกาสได้เพิ่มวงเงินในการขอสินเชื่อได้มากขึ้น รวมถึงมีโอกาสได้รับการสนับสนุนนโยบายจากภาครัฐเพิ่มเติมอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ ธรรมนิติ (2561) ได้กล่าวถึงมาตรการบัญชีชุดเดียวว่า กรมสรรพากร ได้ออกมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการเป็นไปตามพระราชบัญญัติยกเว้น

เบี้ยปรับเงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดชอบทางอาญา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร สิทธิพิเศษในการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ได้กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนสำหรับ SMEs

ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน คือ เป็นมาตรฐานรายงานทางการเงินของประเทศไทย องค์กรมีผู้ปฏิบัติงานทางบัญชีที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชี มีจัดทำบัญชีตามเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน ที่แสดงของกิจการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็องท์ร ยอดนิน (2564) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ คือ การให้แนวทางในการรายงานการเงินที่มีคุณภาพที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ และเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูลทางการเงินที่ช่วยให้ผู้ประกอบการและผู้ใช้งบการเงินเกิดความเชื่อมั่น สอดคล้องกับแนวคิดของ สภาวิชาชีพ ได้ให้ความหมายว่า TFRS คือ มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย เป็นรูปแบบงบการเงินที่อ่านและเข้าใจง่าย แก่นักลงทุน ตลอดจนผู้ใช้รายงานทางการเงินกลุ่มอื่นๆ เช่น สถาบันการเงิน ที่ปรึกษาทางการเงิน กรมสรรพากร เป็นต้น

ด้านความสามารถในการแข่งขัน คือ การใช้บัญชีชุดเดียวช่วยเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน ภาพลักษณ์ของกิจการดี มีความน่าเชื่อถือ การจัดทำบัญชีชุดเดียวช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนธุรกิจได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช ภูจิตโยโคย (2560) ได้กล่าวการบัญชีและการจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่า การจัดทำบัญชีชุดเดียวช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนธุรกิจได้ง่ายขึ้น อีกทั้งการจัดทำบัญชีเดียวช่วยเพิ่มโอกาสได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ง่ายและเร็วขึ้น การจัดทำบัญชีเดียวช่วยเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน ดังนี้ 1) ไม่เกิดความสับสนจากผลกำไร-ขาดทุน ที่แสดงของกิจการ 2) สามารถประเมินสถานการณ์ของธุรกิจได้ทันทั่วทั้ง 3) โอกาสที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น 4) ภาพลักษณ์ของกิจการดี มีความน่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรมีการศึกษาถึงสถานประกอบการในเขตพื้นที่อื่น เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียว
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญจากการใช้บัญชีชุดเดียว สำหรับกิจการอื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2559, 22 มกราคม). *มาตรการบัญชีชุดเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับ SMEs*. https://www.rd.go.th/fileadmin/download/sme/1std_040159edit.pdf

- กรมสรรพากร. (2562, 14 มีนาคม). *สรรพากรมีกำลัง 4 องค์การภาครัฐและเอกชนขับเคลื่อน SMEs บัญชีเดียวในปี 2562*. https://rd.go.th/fileadmin/user_upload/news/news25_2562.pdf
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2554). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- ณัฐภัทร ยอดนิน. (2564, 21 กุมภาพันธ์). *รู้กฎหมายง่ายนิดเดียว “NPAEs คืออะไร เกิดขึ้นจากไหน และลักษณะขอบเขตการใช้งานส่งผลต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย (TFRSs) อย่างไร”*. <https://nattapatfirm.com/กฎหมาย/npaes-คืออะไร/>.
- ธรรมนิติ. (2561, 26 กันยายน). *รู้จักกับมาตรการภาษี “บัญชีเดียว”*. <https://www.dharmniti.co.th>.
- ธวัช ภูจิตโยโคย. (2560). *การบัญชีกับการจัดการสำหรับ SMEs*. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 13(40), 76-81.
- ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS* (พิมพ์ครั้งที่ 15). บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- เพียรพาวเวอร์. (2562, 30 มกราคม). *ภาษีบัญชีเดียว คืออะไร ประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ*. <https://www.peerpower.co.th/blog/smes/tax-sme-2019/>.
- วีระวรรณ ศิริพงษ์. (2560). *การใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสงขลา*. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 15(1), 59-72.
- ศิริพงศ์ พงุทธิพันธุ์. (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech)
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ

A Comparison of Learning Achievement on Parts of Speech of Grade 8
Students between Using Skill Practice Exercises and Traditional Teaching

มานิดา วงศ์สมบุญ^{1,*} และอรนุช ลิ้มศิริ²

Manida Vongsombun^{1,*} and Oranuch Limtasiri²

^{1,2}นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Innovative Curriculum and Learning Management, Master of Education, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's email: jumpooncute@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

16 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

20 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนกุล) สำนักงานเขต บางขุนเทียนกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 36 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of speech) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ จำนวน 10 แผน 3) แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบปกติ จำนวน 10 แผน 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ที่มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test)

ผลวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.75/80.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ : การสอนแบบปกติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แบบฝึกเสริมทักษะ

ABSTRACT

The purposes of the research were (1) to create and develop English skills practice exercises for grade 8 students in order to meet the efficiency criterion 80/80 (2) to compare English Learning achievement of grade 8 students on parts of speech through skill practice exercises and traditional teaching. The target group consisted of grade 8 students during the first semester of the academic year 2023 from Ratchamontri (Pluem- Cheumnukul) School. The purposive sampling of the experimental group and the control group has been taught with skill practice exercises and traditional teaching respectively.

The instruments used for this study included (1) skill practice exercises (2) 10 lesson plans of the skill practice exercise (3) 10 traditional lesson plans and (4) English Learning achievement test on parts of speech. The statistics used in the data analysis were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and independent sample t-test score.

The results of research found that:

(1) The efficiency of skill practice exercises for grade 8 students were 81.75 /80.11 which higher than the efficiency criterion 80/80.

(2) The English Learning achievement of grade 8 students taught by the skill practice exercises was statistically significantly higher than those taught by traditional method at .05 level.

Keywords: Traditional Teaching, Learning Achievement, Practice Exercises

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติเป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อความหมายไปเกือบทั่วโลก ทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึง

แหล่งวิทยาการต่าง ๆ และค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งปัจจุบันคนจำนวนมากใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลเพื่อการสื่อสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียนมีปัญหามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาค ผู้เรียนส่วนมากยังมีปัญหาทักษะภาษาอังกฤษหลายประการ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สาเหตุมาจากผู้เรียนขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร และก็ยังมีความเข้าใจน้อยมากเกี่ยวกับโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์พื้นฐานเหล่านั้น โดยทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 ทักษะด้วยกัน ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน ซึ่งไม่ว่าจะทักษะใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนต้องเข้าใจโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ก่อนในระดับพื้นฐานของการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจะนำไปสู่การเรียนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น มีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ คนได้พยายามแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น พระสวณัฐกร ฐิตปรภักโม (2565) ได้พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.00/86.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นอกจากนี้ ดวงสมร อปราชิตา (2547) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าเรือพิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า บทเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.75/80.43 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูนมีคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจพัฒนาการเรียนรู้อิงโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานก่อนเป็นอันดับแรก โดยเน้นไปที่วิธีการสอนทักษะในการจัดกลุ่มคำภาษาอังกฤษ เริ่มกระบวนการโดยใช้วิธีการสอนการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์พื้นฐาน ทั้ง 9 ชนิด Stageberg (1977) เป็นการสอนในระดับจุลภาค (Micro Process) ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มคำที่มีความหมายเข้าด้วยกันตามหลักไวยากรณ์แล้วเลือกจำความคิดสำคัญ ๆ จากประโยคนั้น ซึ่งความจำของคนเรามีขอบเขตจำกัด ในระยะแรกถึงทฤษฎีความรู้ซึ่งรูเมลฮาร์ท (Rumelhart, 1981) ให้จำกัดความ “โครงสร้างความรู้” ว่าเป็นโครงสร้างของข้อมูลที่แสดงถึงความคิดรวบยอดทั่วไปซึ่งเก็บไว้ในความทรงจำ มีโครงสร้างความรู้ที่แสดงถึงโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดต่าง ๆ เกี่ยวกับวัตถุสถานการณ์ เหตุการณ์และลำดับของเหตุการณ์ การกระทำและลำดับของการกระทำต่าง ๆ อีกทั้งแบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษช่วยในการเรียนการสอนทำ

ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกในทางบวกกับการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นและทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และกับการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะในแต่ละบทนั้นผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกในเรื่องของชนิดของคำในภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยในการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นต่อการเรียนภาษาทำให้พัฒนาทักษะได้ดี มณฑนากร เจริญรักษา (2552) กล่าวว่า ความสำคัญของแบบฝึกทักษะเป็นสื่ออย่างหนึ่งในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้พัฒนาทักษะในการเขียนได้ดี การนำเอาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการฝึก การเขียน จะสามารถรู้และช่วยผู้ให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการและถ่ายทอดความคิดออกมาเป็น ลายลักษณ์อักษรอย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นเครื่องมือในการทบทวนความรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองก็ได้ ทำให้รู้ถึงความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของตนเองในการเรียนภาษาและในวิชาอื่น ๆ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนไม่สามารถอ่านและเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษได้ คนที่อ่านได้ก็มีจำนวนน้อยมาก จึงเป็นปัญหาส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) เพื่อใช้ในการสอนทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

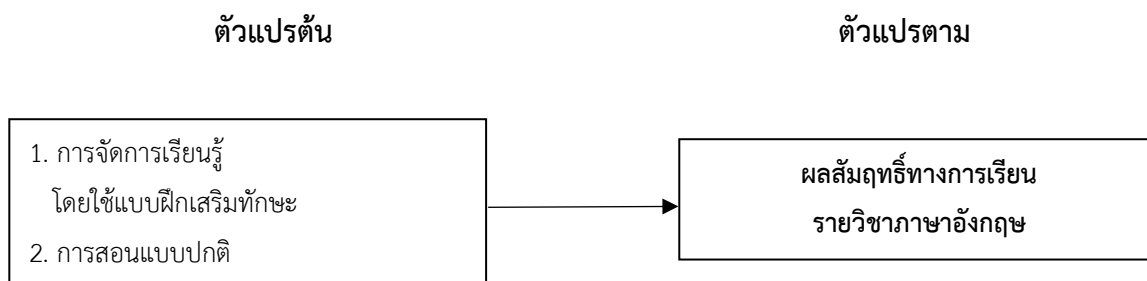
1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม - เชื้อมนุกุล) โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและการสอนแบบปกติ ซึ่งมีกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนและการสร้างเครื่องมือ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) จำนวน 4 ห้อง รวมทั้งหมด 160 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) กลุ่มทดลอง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 36 คน กลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 36 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

1. Nouns
2. Pronouns

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ(Part of speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 เล่ม
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 เล่ม โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะแล้วสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) พร้อมกับเสนออาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบภายในของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) โดยทดลองหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบรายบุคคลโดยนำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน กลุ่มย่อย 3 คน โดยคัดเลือกนักเรียนจากนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

1.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกนักเรียนกลุ่มเก่ง จำนวน 3 คน กลุ่มปานกลาง 3 คน และกลุ่มอ่อน 3 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

1.3 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และหาค่าประสิทธิภาพ ได้ค่าประสิทธิภาพ

E1/E2 เท่ากับ 81.75/80.11 แล้วจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of speech) จำนวน 10 แผน การจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประเมิน คุณภาพความถูกต้อง ความสอดคล้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 -1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การสอนแบบปกติ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 10 แผน แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประเมิน คุณภาพความถูกต้อง ความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) และนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอน โดยใช้การสอนแบบปกติ ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) โดยการศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบจากตำราและเอกสารต่าง ๆ และวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom จำนวน 38 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้เรียนเนื้อหาทั้งหมดมาแล้ว

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) จากนั้นนำผลการสอบไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผ่านการคัดไว้ จำนวน 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.95 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพแล้วจัดพิมพ์แล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ
3. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) มาหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ โดยใช้สูตร $E1/E2$ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
2. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมาเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์ผลโดยทดสอบค่า T-Test แบบ Independent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม

ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (80 คะแนน)		แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (40) คะแนน		ค่า ประสิทธิภาพ E1 / E2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E2)	
ภาคสนาม	36	32.70	81.75	24.00	80.00	81.75/80.11

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่นำไปทดสอบหาประสิทธิภาพภาคสนาม ได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 81.75/80.11 แสดงว่าหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกูล) โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและการสอนแบบปกติ

คะแนนทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	df	t	sig
หลังเรียนทดลอง	36	30	24.36	16.81	70.00	3.99*	0.00
หลังเรียนควบคุม	36	30	20.69	13.59			

*p<.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 24.36 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.81 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 20.69 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.59

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนเกิดประสิทธิภาพได้ รายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.75/80.11 จะเห็นได้ว่า

ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of speech) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of speech) มีองค์ประกอบที่หลากหลาย ได้แก่ การออกแบบนวัตกรรม เนื้อหา ภาษา ภาพประกอบ และประสิทธิภาพความคงทน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยส่งเสริมทักษะในการเขียน ดึงดูดความสนใจ ทำให้เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ ย่อยต่อการทำความเข้าใจ มีจัดเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก ตลอดจนคำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับปรุง จึงส่งผลให้แบบฝึกเสริมทักษะ มีประสิทธิภาพเหมาะที่จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบการเรียนรู้ที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ใจ เพชรฤทธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบ้านคลองนามิตรภาพที่ 201 โดยแบบฝึกทักษะ ใช้เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกทักษะกับผู้เรียน เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.60/86.83 และสอดคล้องกับวิจัยของ นฤมล แวสอน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบฝึกปฏิบัติที่ช่วยให้นักเรียนทำการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์รวมเป็นเวลา 16 ชั่วโมง โดยมีแผนการ 8 จัดการเรียนรู้ในการใช้แบบฝึก จำนวน 8 แผน ในภาคการศึกษาปกติเป็นสื่อการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ My school At school Our food และ At the zoo โดยใช้เวลาจัดการเรียนรู้หน่วยละ 4 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 87.50/89.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฐันรี ละม้ายแข (2562) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ ซึ่งแบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Food for us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์มรรยอนุสรณ์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.03/80.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ชมภูภูมิ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Part of Speech สำหรับนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยบทเรียนโปรแกรมและจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม เรื่อง Part of speech สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Part of Speech ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 87.00/84.47

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ มีความน่าสนใจ สีสวยงาม การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สอบถามครู นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองและสรุปเป็นองค์ความรู้ช่วยให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ชมภูภูมิ (2561) ที่ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Part of speech ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนโปรแกรมกับการจัดการเรียนรู้ แบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 ปี การศึกษา 2561 จำนวน 100 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนโปรแกรม เรื่อง Part of Speech แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยได้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ บทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภวรัญชน์ รุจิวิรัตน์กุล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Direct and Indirect Speech ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Direct and Indirect Speech ชุด Listen and Speak Fluently มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อกนิษฐ์ งามศรี (2561) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพัฒนา 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภัสรา สัตถา (2561) ได้ศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Grammar in Context กับวิธีสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Grammar in Context หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูควรเตรียมแบบฝึกเสริมทักษะให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ให้ทุกคนได้ฝึกด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครู คอยช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจ และประเมินผลการเรียนเป็นระยะ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ครูควรแนะนำวิธีขั้นตอนในการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ให้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถใช้แบบฝึกเสริมทักษะได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะในสาระอื่นๆ ของวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าของพฤติกรรมผู้เรียน หลังจากที่ได้รับการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ เช่นในด้านความรับผิดชอบ ความสนใจ ความพึงพอใจ

3. ควรศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ณัฐนันท์ ละม้ายแข. (2562). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ*.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดวงสมร อปราจิตา. (2547). *การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นฤมล แววสอน. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการเรียนการสอน]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พระสวณัฐกร ฐิตปรุกโก. (2565). *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกล้า*. *วารสารพุทธอาชีวศึกษา* *Buddhist ASEAN Studies Journal (BASJ)*, 8(2), 21-28.

พิมพ์ใจ เพชรฤทธิ์. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ไพรินทร์ ชมภูภูมิ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง *Part of Speech* สำหรับ นักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยบทเรียนโปรแกรมและจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภารัญญ์ รุจิวิธานันท์กุล. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง *Direct and Indirect Speech*. โรงเรียนแคมป์สนวิทยาคม.

มณฑนากร เจริญรักษา. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อกนิษฐ์ งามศรี. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่4 โรงเรียนบ้านพัฒนา 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง *Occupations*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อภัสรา สัตถา.(2561).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง *Grammar in Context* กับวิธีสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Rumelhart, D.E. (1981). *Schemata: The Building Blocks of Cognition*. John Guthrie (Ed.). *Comprehension and Reading Reviews*. International Reading Association.

Stageberg, C.N. (1997). *An Introductory English Grammar*. Holt, Rinehart and Winston.

การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย
ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

The Development an Application for Awareness of 9 Sacred Places in
Loei Province with Augmented Reality Technology

จิตราภา คนฉลาด^{1,*}, อธิชัย อินลูปะ² และ วิณา พรหมเทศ³

Jittrapa Khonchalad^{1,*}, Ittichai Inlupet² and Weena Promthet³

^{1,2,3}สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

^{1,2,3}Major of Information Technology, Faculty of Science and Technology, Loei Rajabhat University

*Corresponding author's email: jittrapa.kon@lru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

28 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง 2) ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปที่ใช้งานสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย จำนวน 90 ราย ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) สื่อแอปพลิเคชันการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง 2) แบบประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง สามารถสร้างการรับรู้ของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปและนำไปใช้งานได้จริง 2) ผลการประเมินประสิทธิภาพของการออกแบบและพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.61) และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปการออกแบบและพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะ

ในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.51)

คำสำคัญ: การพัฒนา, แอปพลิเคชัน, เทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop an application for awareness of 9 sacred places in Loei province with Augmented Reality technology (AR), 2) to study the effectiveness of the application with Augmented Reality technology (AR), and 3) to study the satisfaction of tourists and general people toward the application. An accidental sampling technique was used to obtain the sample of 90 tourists/people who used the application. The instruments consisted of: 1) the application for awareness of 9 sacred places in Loei province with Augmented Reality technology (AR); 2) the evaluation form of the effectiveness of the application; and 3) the questionnaire of the people and tourists' satisfaction toward the application. The data were statistically analyzed using the means and the standard deviations.

The results showed that 1) the application design and development for awareness of 9 sacred places in Loei province with Augmented Reality technology (AR) was able to create awareness of the tourists and general people and be functional. 2) the overall effectiveness of the design and development of the application was at a high level. ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.61) 3) The people and tourists' overall satisfaction toward the application was at a high level. ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.51)

Keywords: Development, Application, Augmented Reality

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีผสมกลมกลืนกับชีวิตประจำวันเป็นอย่างมากถือเป็นส่วนหนึ่งในสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิต เนื่องด้วยสิ่งแพร่หลายและการพัฒนาของเทคโนโลยีต่าง ๆ มีการใช้งานเพิ่มมากขึ้นของอุปกรณ์สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ดังนั้นเทคโนโลยีจึงมีบทบาทในอนาคตสำหรับการยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว เนื่องด้วยบริการบอกตำแหน่งสถานที่ (Location-Based Services) เป็นที่นิยมสำหรับการเดินทางหรือการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งสินค้าและบริการการท่องเที่ยวในการใช้ติดตามหรือการอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การโต้ตอบกับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยังได้รับข้อมูล

ข่าวสารที่ถูกต้อง ชัดเจนและแม่นยำ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561) สอดคล้องกับวรรณษา แสนลำ, ศิริพร เลิศยิ่งยศ และ สุภาวดี มณีเนตร (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนบ้านด่านซ้าย ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนด้านการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมชุมชนบ้านด่านเกวียนซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวสามารถเชื่อมโยงกันโดยอยู่บนพื้นฐานของอัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน สามารถนำเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

นอกจากนี้ในยุคศตวรรษที่ 21 ยุคของสื่อที่มีรูปแบบต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้ใช้งานได้เลือก เรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพื่อให้กระตุ้นความสนใจของผู้ใช้งาน ซึ่งในยุคสมัยนี้ ได้แก่ Augmented Reality หรือ AR เป็นอีกหนึ่งเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในสื่อกลางในการเรียนรู้ ซึ่ง Augmented Reality เป็นเทคโนโลยีเสมือนผสานโลกจริงที่ผสมผสานระหว่างโลกแห่งความจริง และโลกเสมือน โดยใช้การซ้อนภาพสามมิติที่สร้างขึ้นให้ไปแสดงผลปรากฏในโลกแห่งความจริง ในลักษณะที่เป็นภาพสามมิติ (3D) หรืออาจจะเป็นภาพสองมิติ (2D) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) สื่อวีดิทัศน์ที่มีเสียงประกอบ ขึ้นอยู่กับการออกแบบสื่อแต่ละรูปแบบว่าต้องการให้ออกมารูปแบบใด โดยการทำงานจะสามารถโต้ตอบแบบตอบสนองทันทีผ่านซอฟต์แวร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อต่าง ๆ ที่มีกล้อง เช่น เว็บแคมจากคอมพิวเตอร์ กล้องจากโทรศัพท์มือถือ กล้องจากแท็บเล็ต หลักการของ Augmented Reality สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น ใช้ประโยชน์ใน ด้านอุตสาหกรรม วิศวกรรม การแพทย์ การบันเทิง การสื่อสาร การตลาด การท่องเที่ยว สถาปัตยกรรม เป็นต้น (ศิริรัตน์ พรภักดิ์, 2556)

ในจังหวัดเลย โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ทั้ง 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเลย เชียงคาน ท่าลี่ ด่านซ้าย ภูเรือ นาแห้ว ภูกระดึง ภูหลวง และหนองหิน แต่ละอำเภอจะกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ ปี 2563-2570 ที่มีเป้าหมายการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสะสม รวมกว่า 35,000 ล้านบาท ภายในปี 2570 จากปัจจุบันร้อยละ 90 ของการท่องเที่ยวในจังหวัดเลย เป็นแบบไทยเที่ยวไทย แต่จากรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่จะเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ อพท. กำหนดพัฒนาการท่องเที่ยวในทั้ง 9 อำเภอ ให้เกิดความแตกต่าง เป้าหมายดำเนินงานคือการเพิ่ม จำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว เช่น จากเดิม 2 วัน 1 คืน ให้เป็น 5 วัน 4 คืน เป็นต้น อาทิเช่น แรงยกระดับ “เชียงคาน จังหวัดเลย” ชุมชนต้นแบบ ขึ้นแท่นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพยั่งยืนระดับโลก

จากความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ตั้งเป้าเพิ่มจำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว หวังเพิ่มรายได้ชุมชน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้เข้ามาท่องเที่ยวใน "เชียงคาน จังหวัดเลย" มากขึ้น รวมถึงจะส่งเสริมให้เดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกันระหว่างจังหวัดด้วย ที่สำคัญคือ ต้องการจะเพิ่มจำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวด้วย เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายในชุมชนมากขึ้น ทั้งนี้ จะนำเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน หรือ CBT Thailand ไปพัฒนาให้กับชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเลย เพื่อให้เกิดการกระจายออกไปชุมชนต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยมีเป้าหมายให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มจากการให้บริการการท่องเที่ยว (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2564)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของจังหวัดเลยที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น วัด แหล่งธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาต่าง ๆ และด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดและได้พัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริงขึ้น เพื่อสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ที่มีอัตลักษณ์วัฒนธรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ของแต่ละสถานที่ ที่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปให้สามารถใช้เป็นข้อมูลอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างการรับรู้และไปท่องเที่ยวสถานที่สักการะต่าง ๆ ตามความสนใจ อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังเป็นสื่อที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สอดคล้องกับ นิตศักดิ์ เจริญรูป (2560) ทำการประยุกต์ใช้ความเป็นจริงเสริมเพื่อนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยววัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย พบว่า งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย เป็นต้นแบบในการพัฒนางานวิจัย เพื่อนำเสนอข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวใน 2 ลักษณะ คือ 1) นำเสนอความเป็นจริงเสริมจากหนังสือเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นสถานที่ท่องเที่ยวจริงผ่านวิดีโอที่จัดทำขึ้นในรูปแบบ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาจีน โดยใช้การอ่านสัญลักษณ์ (รูปภาพ) จากหนังสือ และ 2) นำเสนอความเป็นจริงเสริมจากภาพสถานที่จริง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจประวัติรวมถึงข้อมูลศาสนสถานภายในวัดพระแก้วเพิ่มมากขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุดด้านแอปพลิเคชัน คือ การใช้งานแอปพลิเคชันโดยรวม มีความเหมาะสม ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจด้านการนำเสนอข้อมูลสูงสุด คือ ภาษาที่ใช้บรรยายเข้าใจง่ายและถูกต้อง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

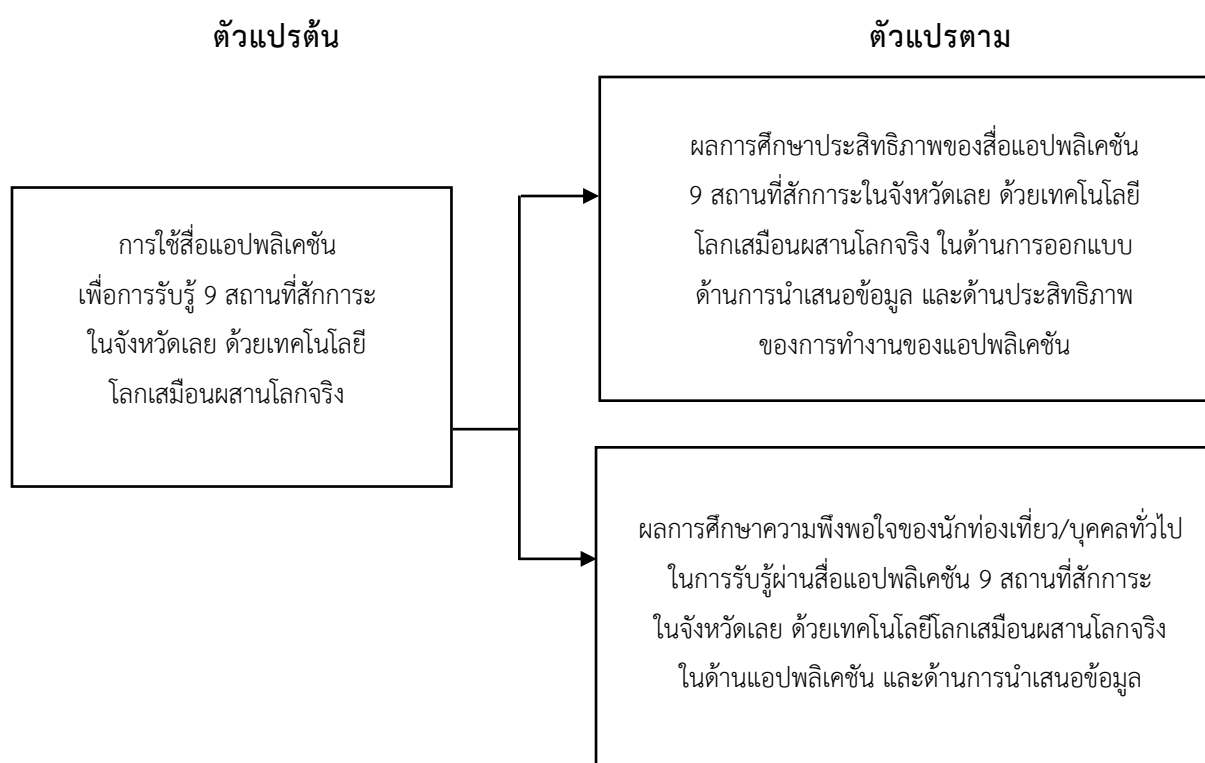
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในจังหวัดเลย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปที่ใช้งานสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย จำนวน 90 ราย ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 สื่อแอปพลิเคชันการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง โดยประกอบด้วย 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ประกอบด้วยวัดศรีสุทธาวาส (อำเภอเมือง) วัดศรีคุณเมือง (อำเภอเชียงคาน) วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน (อำเภอเชียงคาน)

พระธาตุศรีสองรัก (อำเภอด่านซ้าย) พระธาตุสัจจะ (อำเภอท่าลี่) วัดถ้ำผาปู่ (อำเภอเมือง) ภูพุทธโร (อำเภอเมือง) วัดภูซำน้อย (อำเภอเชียงคาน) และวัดเนรมิตวิปัสสนา (อำเภอด่านซ้าย)

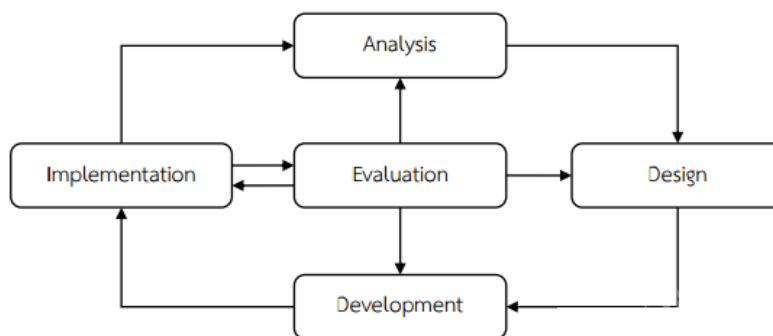
2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2.4 ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางสถิติวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นภายในของครอนบาค

3. วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรูปแบบของ ADDIE Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548) ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ (A: Analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาเพื่อนำไปพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 2) การออกแบบ (D: Design) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ออกแบบโมเดล 3 มิติ จำนวน 9 สถานที่สักการะ และออกแบบหนังสือ “เส้นทาง 9 วัด ไหว้พระ@LOEI” เพื่อใช้ในการจัดทำหนังสือมาร์กเกอร์ ซึ่งประกอบด้วยภาพ ตัวอักษร และเสียงบรรยาย 3) การพัฒนา (D: Development) พัฒนาแอปพลิเคชันอ่านค่าตำแหน่งผ่านกล้องถ่ายภาพจากสมาร์ทโฟนบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ผ่านโปรแกรม 4) การทดลองใช้ (I: Implementation) และ 5) การประเมินผล (E: Evaluation) ประเมินประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาการออกแบบ ด้านการนำเสนอ ข้อมูล และด้านประสิทธิภาพของการทำงานของแอปพลิเคชัน แล้วทำการทบทวนและประเมินความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้งานมีคุณภาพที่ดีขึ้น จากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

ภาพที่ 2 ADDIE Model

ที่มา: มนต์ชัย เทียนทอง (2548 : 131)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือน ผสานโลกจริง และการวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่าน สื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือน ผสานโลกจริง ใช้เกณฑ์การแปลผล และการกำหนดความหมายตามค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าความคิดเห็นตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยี โลกเสมือน ผสานโลกจริง ผลที่ได้จากการพัฒนามีดังนี้

1. ผลการพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือน ผสานโลกจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายละเอียดข้อมูล ทั้งสภาพแวดล้อม ภาพถ่ายในแต่ละส่วนให้ละเอียดทั้งโครงสร้างวัด รายละเอียด และภาพถ่าย ในมุมมองต่าง ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ จากมาวิเคราะห์ ไปออกแบบส่วนต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การออกแบบหนังสือ “เส้นทาง 9 วัด ไหว้พระ@LOEI” เพื่อใช้ในการระบุพิกัด ตำแหน่งมาร์คเกอร์ ประกอบด้วย 9 สถานที่สักการะ รายละเอียดต่าง ๆ ดังภาพที่ 3 ถึงภาพที่ 6

ภาพที่ 3 เส้นทาง 9 สถานที่สักการะ

ภาพที่ 4 รายละเอียดเส้นทาง 9 สถานที่สักการะ

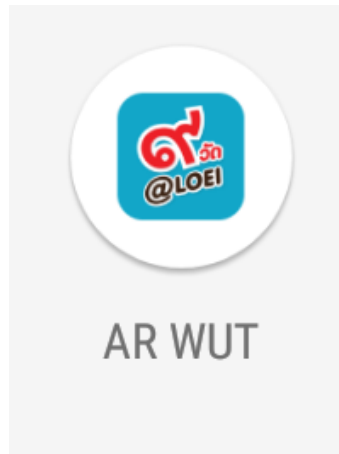

ภาพที่ 5 พระธาตุศรีสองรัก

ภาพที่ 6 พระธาตุสัจจะ

ส่วนที่ 2 แอปพลิเคชันชื่อ “AR WUT” โดยการใช้งานแอปพลิเคชันชื่อ “AR WUT” ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วยเมนู เริ่มต้นใช้งาน AR วิธีการใช้งาน และออกจากแอปพลิเคชัน ดังภาพที่ 7 ถึงภาพที่ 8

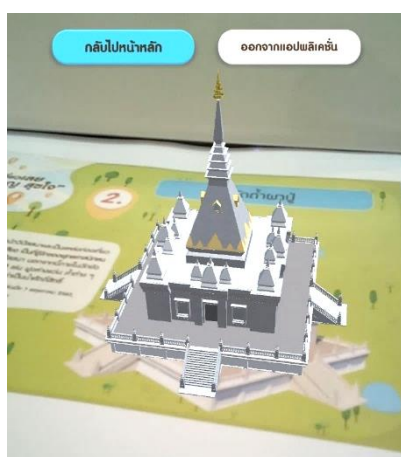

ภาพที่ 7 ไอคอนแอปพลิเคชัน

ภาพที่ 8 เมนูหลักแอปพลิเคชัน

เมื่อนำอุปกรณ์สมาร์ทโฟนมาสแกนลงบนหนังสือ “เส้นทาง 9 วัด ไหว้พระ@LOEI” จะแสดงผล 9 สถานที่สักการะในรูปแบบภาพสามมิติ ซึ่งสามารถแสดงผลด้วยมุมมอง 360 องศา และมีเสียงบรรยายรายละเอียดของแต่ละสถานที่สักการะนั้น ๆ ดังภาพที่ 9 ถึงภาพที่ 12

ภาพที่ 9 วัดถ้ำผาปู่

ภาพที่ 10 วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน

ภาพที่ 11 พระธาตุศรีสองรัก

ภาพที่ 12 พระธาตุสัจจะ

เมื่อพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลยเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรูปแบบของ ADDIE Model โดยประเมินประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วทำการทบทวนและประเมินความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้งานมีคุณภาพที่ดีขึ้น แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย
ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการออกแบบ			
1. ออกแบบสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์	4.67	0.47	มากที่สุด
2. การจัดวางองค์ประกอบของเมนู	4.00	0.00	มาก
3. ความชัดเจนของขนาดและสีตัวอักษร	4.00	0.00	มาก
4. ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	4.67	0.47	มากที่สุด
5. ปุ่มการใช้งานออกแบบได้ดี สื่อความหมาย	3.67	0.47	มาก
6. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	3.67	0.47	มาก
7. ภาพกับเสียงมีความสอดคล้องกัน	4.67	0.47	มากที่สุด
ด้านการนำเสนอข้อมูล			
1. เนื้อหาการนำเสนอถูกต้องและความเหมาะสม	3.67	0.47	มาก
2. ภาษาที่ใช้ชัดเจนและคำบรรยายเข้าใจง่าย	3.67	0.47	มาก
3. ภาพที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม	3.67	0.47	มาก
4. การแสดงผลภาพกราฟิกและสื่อมัลติมีเดียชัดเจน	3.67	0.47	มาก
5. ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	4.67	0.47	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพของการทำงานของแอปพลิเคชัน			
1. ระบบมีการทำงานและการประมวลผลที่ถูกต้อง	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ระยะเวลาในการการเข้าถึงข้อมูลรวดเร็ว	3.67	0.47	มาก
3. แอปพลิเคชันใช้งานได้ง่าย	4.00	0.00	มาก
4. แอปพลิเคชันเข้าถึงได้อย่างสะดวก	4.00	0.00	มาก
5. แอปพลิเคชันน่าสนใจ และดึงดูดต่อการใช้งาน	5.00	0.00	มากที่สุด
6. แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.26	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.61) โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 1) ด้านการออกแบบ โดยมี 3 อันดับที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมากที่สุด ได้แก่ ออกแบบสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา และภาพกับเสียงมีความสอดคล้องกัน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) 2) ด้านการนำเสนอข้อมูล อันดับแรก ได้แก่ ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล มีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) และเนื้อหาการนำเสนอถูกต้องและความเหมาะสม ภาษาที่ใช้ชัดเจนและคำบรรยายเข้าใจง่าย ภาพที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม และการแสดงผลภาพกราฟิกและสื่อมัลติมีเดียชัดเจน มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมาก

($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.47) และ 3) ด้านประสิทธิภาพของการทำงานของแอปพลิเคชัน โดย 2 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมากที่สุด ได้แก่ แอปพลิเคชันน่าสนใจและดึงดูดต่อการใช้งาน และแอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่ ($\bar{X} = 5.00$, S.D.= 0.00) รองลงมา ได้แก่ ระบบมีการทำงานและการประมวลผลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.47) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่าน

สื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านแอปพลิเคชัน			
1. ความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร	4.51	0.54	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมขององค์ประกอบในหน้าจอ	4.48	0.52	มาก
3. ปุ่มการใช้งานออกแบบได้ดี สื่อความหมาย	4.48	0.50	มาก
4. ภาพกับเสียงมีความสอดคล้องกัน	4.45	0.52	มาก
5. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	4.44	0.52	มาก
6. ความรวดเร็วในการประมวลผลแอปพลิเคชัน	4.44	0.59	มาก
7. แอปพลิเคชันน่าสนใจ และดึงดูดต่อการใช้งาน	4.55	0.52	มากที่สุด
8. แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่	4.61	0.49	มากที่สุด
ด้านการนำเสนอข้อมูล			
1. เนื้อหาการนำเสนอมีความเหมาะสม	4.55	0.54	มากที่สุด
2. ความชัดเจนของขนาดและสีตัวอักษร	4.43	0.52	มาก
3. ภาษาที่ใช้ชัดเจนและคำบรรยายเข้าใจง่าย	4.49	0.52	มาก
4. ภาพที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม	4.53	0.50	มากที่สุด
5. ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร	4.54	0.52	มากที่สุด
6. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.47	0.52	มาก
7. ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	4.55	0.54	มากที่สุด
8. ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	4.47	0.50	มาก
รวมทุกด้าน	4.50	0.51	มาก

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง พบว่านักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปสามารถใช้สื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริงนี้ เป็นข้อมูลอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างการรับรู้ถึงรายละเอียดข้อมูล

ทั้งสภาพแวดล้อม ภาพถ่าย และความสวยงามของวัดรูปแบบภาพ 3 มิติ การแสดงผล 360 องศา โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.51) เมื่อแยกเป็นรายด้านทั้งหมด 2 ด้าน โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 1) ด้านแอปพลิเคชัน โดย 3 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่ ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= 0.49) รองลงมา ได้แก่ แอปพลิเคชันน่าสนใจ และดึงดูดต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.52) และความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= 0.54) และ 2) ด้านการนำเสนอข้อมูล โดย 2 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาการนำเสนอมีความเหมาะสม และความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.54) รองลงมา ได้แก่ ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.52) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ได้ดำเนินการตามรูปแบบของ ADDIE Model ในการนำไปพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไป ให้สามารถใช้เป็นข้อมูลอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างการรับรู้และเลือกสถานที่ท่องเที่ยวตามความสนใจ เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเลย อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรนันท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และอนุพงษ์สุขประเสริฐ (2562) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นรูปภาพ คำบรรยายสั้น ๆ บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ และ Marker สำหรับใช้ส่องเพื่อแสดงวิดีโอในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.64)

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.61) ดังนั้นจึงเป็นสื่อแอปพลิเคชัน ๓ ที่มีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับนำไปเป็นช่องทางการรับรู้ ส่งเสริม และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฅณฤช รัตนวงศา, สุวรรณรัตน์ พุทธอุปถัมภ์ และ

เพียงฤทัย หนูสวัสดิ์ (2562) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง แผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนที่ท่องเที่ยวความจริงเสมือนที่ได้มีรูปแบบ แผนที่เป็นลักษณะการนำเสนอแบบ Infographic และใช้เทคนิคความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ร่วมกับการนำเสนอผ่านสื่อวิดีโอ ซึ่งสามารถ ใช้งานผ่านโปรแกรม HP Reveal และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ ที่มีต่อแผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อแผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อ แอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 ราย พบว่า ภาพรวมทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, $S.D.=0.51$) เมื่อแยกเป็นราย ด้านทั้งหมด 2 ด้าน โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 1) ด้านแอปพลิเคชัน โดย 3 อันดับแรก ที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่ แอปพลิเคชันน่าสนใจและดึงดูดต่อการใช้งาน และความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร ตามลำดับ และ 2) ด้านการนำเสนอข้อมูล โดย 2 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับ มากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาการนำเสนอมีความเหมาะสม ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอ ข้อมูล รองลงมา ได้แก่ ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร ตามลำดับ ดังนั้นสื่อนี้จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่ง ในการสร้างการรับรู้ของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปที่เดินทางมาเที่ยวที่จังหวัดเลย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุรรัตน์ อินทองมาก และ ชุตินา หวังเบญหมัด (2562) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง การรับรู้ สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า เพื่อนและ สื่อออนไลน์มีความสำคัญในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากและสถานที่ที่นักท่องเที่ยวมีการตัดสินใจเลือกเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยว อันดับ 1 คือสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Attractions) ได้แก่ แหลมสมิหลา

ข้อเสนอแนะ

พบปัญหาในการใช้งานแอปพลิเคชัน เนื่องจากไฟล์ที่ติดตั้ง (.APK) ครั้งนี้มีขนาดใหญ่ทำให้ การติดตั้งในอุปกรณ์สมาร์ตโฟนต้องใช้พื้นที่ในการจัดเก็บ และหน่วยความจำต้องเพียงพอรองรับต่อ การแสดงผล ดังนั้นในการพัฒนาแอปพลิเคชันครั้งต่อไปควรจัดเตรียมพื้นที่และหน่วยความจำ ให้เพียงพอและรองรับการทำงานบนอุปกรณ์สมาร์ตโฟน อีกทั้งควรพัฒนาแอปพลิเคชันให้ไฟล์ที่ติดตั้ง มีขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- จิตรนนท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และ อนุพงษ์ สุขประเสริฐ. (2562). แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง. *วารสารโครงการวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 5(1), 84-94.
- ณกฤษ รัตนวงศา, สุวรรณรัตน์ พุทธอุปถัมภ์ และ เพียงฤทัย หนูสวัสดิ์. (2562). แผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารสาระคาม*, 11(1), 33-44.
- นิติศักดิ์ เจริญรูป. (2560). *การประยุกต์ใช้ความเป็นจริงเสริมเพื่อนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษาวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
<http://www.mgts.lpru.ac.th/journal/index.php/mgts/article/download/382/131>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). *การออกแบบและการพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วรรณษา แสนลำ, ศิริพร เลิศยิ่งยศ และ สุภาวดี มณีเนตร. (2565). การพัฒนาศักยภาพชุมชนบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(4), 54-69.
- ศิริรัตน์ พริกสี. (2556). นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนเคมี. *นิตยสาร สสวท*, 4(181), 17-18.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2561). *กิจกรรมจัดทำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจงานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME (Knowledge Center) ปีงบประมาณ 2561*. <http://www.sme.go.th>
- สุริรัตน์ อินทองมาก และ ชุตินา หวังเบญหมัด. (2562). *การรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา [เอกสารนำเสนอ]*. การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10 สงขลา, ประเทศไทย.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2564). *อพท. ดึง “เอ็กซ์แพท” เทียวเชื่อมโยงข้ามจังหวัด*. <https://www.dasta.or.th/th/article/382>

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดขอนแก่น

Factors Affecting Sports Management of Local Government Organizations
in Khon Kaen Province

รุ่งนภา กิตติลาภ^{1,*}, ฤกษ์มณี มูลมี², ภิรมย์ อันประเสริฐ³, ชลัช ภิรมย์⁴, ศิวาพร กิตติลาภ⁵
และ กัลยา ไหมโพธิ์กลาง⁶

Rungnapa Kittilap^{1,*}, Kritsana Moonmee², Pirom Aunprasert³, Chalach Piromya⁴, Siwaphon Kittilap⁵
and Kanlaya Maiphoklang⁶

^{1,3,4,6}คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

⁵สำนักแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,3,4,6}Faculty of Business Administration, Northeastern University

²Faculty of Engineering, Northeastern University

⁵Office of Planning and Development, Northeastern University

*Corresponding author's email: rungnapa.kit@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

15 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

19 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายกลุ่ม ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 212 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Two-ways MANOVA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Factor Analysis) ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะมีการบริหารบุคลากร รองลงมาเป็นการวางแผน และการจัดองค์การ ทรัพยากรการบริหารหลัก ส่วนใหญ่ คือ ทรัพยากรบุคคล รองลงมาเป็นการจัดการ การเงินและงบประมาณ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น คือการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาเป็นการจัดสรรทรัพยากร การควบคุมกระบวนการดำเนินงาน และการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารที่มีระดับอายุต่างกันจะมีการบริหารงานกีฬาที่ต่างกัน หน่วยงานที่สังกัดต่างกันจะมีการบริหารงานกีฬาที่ต่างกัน และหน้าที่การบริหารตามหน่วยงานที่สังกัดต่างกันจะมีปัจจัยการบริหารงานกีฬาที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, งานกีฬา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study general situation of sports management of the local government organizations, 2) to analyze factors affecting sports management of the local government organizations and 3) to compare factors affecting sports management of the local government organizations. The research was quantitative research method. The sample group included 212 administrators and sports officers of local government organizations. The instrument used in the research was the questionnaire. The statistics used were mean, standard deviation, Two-ways MANOVA and Factor analysis.

The research results were found that general situation in sports management of the local government organizations in Khon Kaen province were personnel resources, followed by management, finance and budget. Factors affecting sports management of the local government organizations in Khon Kaen province consisted of facility management, followed by resource allocation, operational process control and human resource management. When comparing with the interaction of factors affecting sports management of the local government organizations found that managers of different age levels would differently manage sports, different departments would manage sports differently, and administrative authorities in different departments would have different sports management factors.

Keywords: Management, Sports Event, local government organizations

บทนำ

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้มีการกำหนดการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งในแผนพัฒนาได้กำหนดยุทธศาสตร์เสริมสร้างความรู้พัฒนาทักษะการออกกำลังกายเป็นสิ่งที่ถือว่ามีสำคัญสำหรับประชาชนโดยเฉพาะการออกกำลังกายที่มุ่งเน้นการพัฒนาสุขภาพโดยรวม รวมถึงการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และการเล่นกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรงนำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดปัญหาสังคมทางไกลยาเสพติด สามารถใช้ประโยชน์ในการแก้ไข

ปัญหายาเสพติด อบายมุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงกิจกรรมการเล่นกีฬา ท้องถิ่นและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ยังมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ทั่วถึง รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ พัฒนาอาสาสมัครทางการกีฬา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีสุขภาพที่ดี พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ ผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ รวมถึงการบริการทางการกีฬาและร่วมดูแลโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาของชุมชนท้องถิ่นที่มีความพร้อม ในการช่วยเหลือหรือให้การดูแลการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของชุมชน แผนพัฒนาดังกล่าวได้มีตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจัดให้มีการจัดเตรียมและพัฒนาสถานที่เล่นกีฬาสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 1 แห่งต่อตำบล มีการจัดอุปกรณ์การออกกำลังกาย อุปกรณ์การเล่นกีฬาไม่น้อยกว่า 5 ชนิดกีฬา ต่อตำบลต่อปี การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพื่อมวลชนทั่วประเทศที่จัดขึ้นโดยหน่วยงาน ภาครัฐหรือเกิดจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2560-2564) ผนวกกับการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเล่นกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับ มอบอำนาจการโอนถ่ายสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการเล่นกีฬาลงไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีภารกิจด้านการส่งเสริมกีฬาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา ส่งเสริมสุขภาพ พลานามัยความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน โดยมีทรัพยากรการบริหารหลัก 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดการในชุมชน และยังมีหน้าที่การบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดสรร และบริหารบุคลากร การอำนวยความสะดวกและการควบคุม (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2560-2564))

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมหลักใน ชุมชน ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน้าที่ด้านบริหารจัดการกิจกรรมของชุมชน เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ภายในชุมชน รวมถึงการบริหารจัดการด้านทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในชุมชน แนวโน้มการพัฒนา ด้านสุขภาพของชุมชนเน้นการนำประเด็นด้านการพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพดี นอกจากนี้ในชุมชนปัจจุบันตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ ประกอบกับการเกิดปัญหาสังคมที่เห็นในปัจจุบันคือการเกิดระบาดของยาเสพติดที่ลุกลามเข้าสู่กลุ่มต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว รวมทั้งปัญหาความเครียดอันเกิดจากภาวะโรคติดต่อ ไวรัสโควิด 2019 ในปัจจุบัน และ สุขภาพจิตเสื่อมเสียอันเกิดจาก สภาวะทางเศรษฐกิจที่ทำให้ทุกฝ่ายในสังคมโดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบอำนาจทางการบริหารจัดการในด้านการส่งเสริม กีฬาได้มีความตระหนักของสำคัญทางการกีฬามากขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการลดปัญหาดังกล่าว เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ (2562) ได้ศึกษาการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง พบว่าการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความเชื่อมโยงกันทั้งหมด ดังนั้น ความเป็นเลิศขององค์กรจะเกิดขึ้นจากความเกี่ยวพันระหว่างกันของตัวแปรทั้งหมดโดยที่ผู้บริหารจะต้องให้ ความสำคัญกับตัวแปรทั้งหมดในด้านการวางแผน ด้านบุคลากร ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านระบบ

การปฏิบัติงาน ด้านค่านิยมร่วม ด้านการควบคุม ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา พงษ์เอก สุกใส และคณะ (2557) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนจังหวัด พบว่าปัญหาของการบริหารจัดการด้านงานกีฬาที่ค้นพบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการประสานงาน การจัดการงบประมาณ ด้านนโยบาย ด้านบุคคล ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ ไชววง (2561) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่งเสริมกีฬา เพื่อมวลชนสำหรับเยาวชนของเทศบาลตำบลหนองล่อง พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการนั้น แยกออกเป็นประเด็นพบว่า 1) การขาดแคลนงบประมาณในการทำกิจกรรม 2) บุคลากรมีจำกัดและขาดทักษะ ด้านกิจกรรมกีฬา 3) จำนวนเด็กที่อยู่ในพื้นที่ลดลง 4) เด็กขาดความสนใจในการเล่นกีฬา 5) ขาดความพร้อม ด้านสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ 6) กฎระเบียบ ข้อจำกัดในการดำเนินการ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงโครงการ ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพโดยสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็น การเสริมสร้างกิจกรรมหลักในการดำเนินงาน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญใน การขับเคลื่อนเพื่อให้ชุมชนและบุคคลในสังคมมีสุขภาพที่ดี สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมที่เข้มแข็ง ทั้งนี้เพื่อตอรับ นโยบายตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายและ เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ ที่มุ่งเน้นให้น้ำกีฬาท้องถิ่นและพื้นบ้านตลอดจนการเล่นท้องถิ่นมาเป็นยุทธศาสตร์หลัก สำหรับส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพที่ถือว่าเป็นการนำวัฒนธรรมประจำถิ่นที่เป็น อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของกลุ่มทางสังคมมาเป็นแนวทางการส่งเสริมสุขภาพที่ดีและมีการเตรียมการที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพ พัฒนาให้เกิดความยั่งยืนทางสังคมสืบไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการบริหารจัดการ พัฒนาคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล และชุมชนตามกรอบการบริหาร 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดสรรและบริหารบุคลากร การอำนวยความสะดวกและการควบคุม เพื่อ เป็นแนวทางให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุนทางสังคม เพื่อสร้างสรรค์ สังคม ชุมชน และครอบครัวที่เอื้ออาทรต่อกัน โดยมีแนวทางการดำเนินงานการกีฬาและการละเล่น สนับสนุน และส่งเสริมการกีฬาทั้งการแข่งขันเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศและมุ่งสู่นักกีฬาอาชีพ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรม ด้านการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนและการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง กระจาย อำนาจด้านสุขภาพสู่ประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมสร้างระบบสุขภาพของ ชุมชน ด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองเข้าถึงการจัดการสุขภาวะชุมชน โดยชุมชนผลักดันให้มีการกระจายความรู้ด้านสุขภาพและทักษะที่จำเป็นลงสู่ชุมชน ผลักดันให้เกิดการสร้าง ศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นด้านสุขภาพของผู้สูงอายุให้สามารถเข้าถึง การบริการสาธารณสุขได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เทศบาลนครขอนแก่น, 2560)

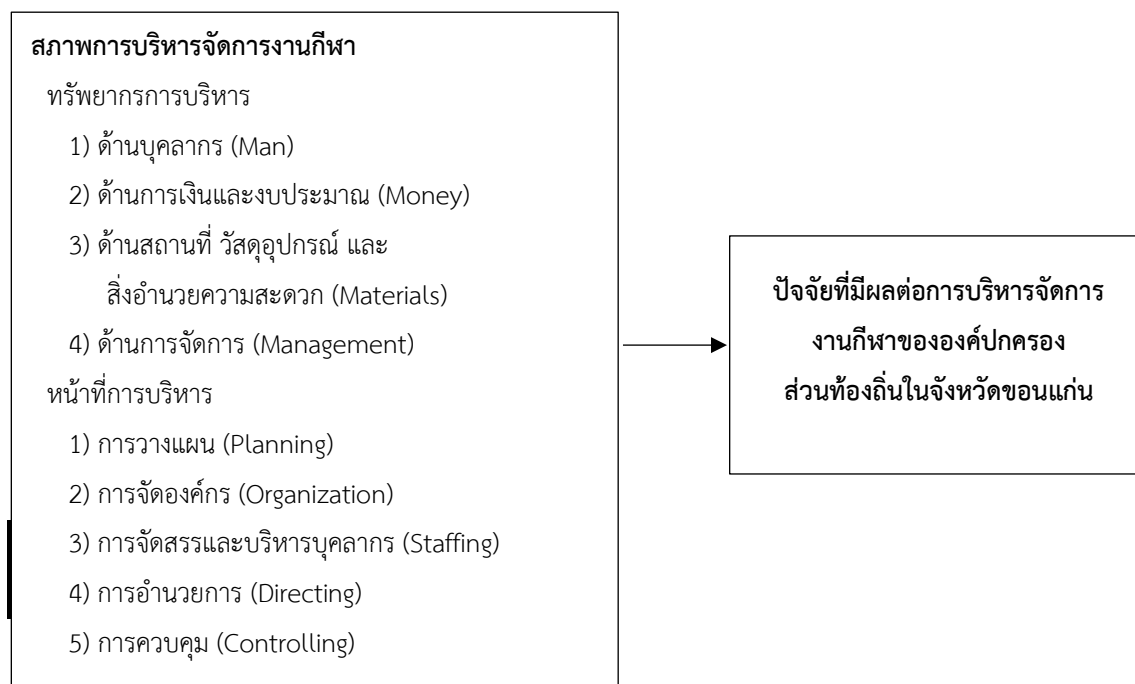
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการจัดการกีฬาและ การจัดการสุขภาพชุมชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยในฐานะผู้ให้บริการทางการศึกษา และมีส่วนเกี่ยวข้องทางการพัฒนาการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานกีฬาในชุมชน ท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบ่งตามรายการกลุ่ม กลุ่มเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษาสูงสุด และ กลุ่มตำแหน่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและการสุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 225 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งละ 2 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานกีฬาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น ผู้บริหาร 1 คน เจ้าหน้าที่ 1 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 212 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยสอบถามผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 212 คน

3. ลักษณะของเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดสรรและบริหารบุคลากร 4) การอำนวยความสะดวก และ 5) การควบคุม โดยวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร ทั้งหมด 4 ด้าน 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านการเงินและงบประมาณ 3) ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และ (4) ด้านการจัดการ โดยวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

4.2 สร้างแบบสอบถามตามกระบวนการและวิธีการดำเนินการวิจัย ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC

4.5 นำแบบสอบถามปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.6 แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานกีฬาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.978

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบตารางการบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำนวน (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

6.4 ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปที่ส่งผลต่อปัจจัยการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” แบ่งตามรายการกลุ่ม ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง และการทดสอบภายหลังเพื่อหาคู่ที่แตกต่างโดยวิธีของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 40 ถึง 49 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งในการทำงานตำแหน่งบริหารงานทั่วไป สังกัดหน่วยงานเทศบาลตำบล

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น แบ่งตามหน้าที่การบริหาร พบว่า

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร	3.82	0.740	มาก
ด้านการวางแผน	3.73	0.767	มาก
ด้านการจัดองค์การ	3.69	0.754	มาก
ด้านการควบคุม	3.63	0.839	มาก
ด้านการอำนวยความสะดวก	3.57	0.861	มาก
เฉลี่ยรวม	3.69	0.736	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดขอนแก่น หน้าที่การบริหาร แบ่งตามรายด้าน

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร			
ผู้บริหารทำการมอบหมายงานที่รับผิดชอบโดยคำนึงถึงความสามารถของ	3.88	0.823	มาก
ผู้ปฏิบัติงาน			
ผู้บริหารได้มีการจัดแบ่งงาน ความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติงานอย่าง	3.83	0.837	มาก
เหมาะสม			
เฉลี่ยรวม	3.82	0.740	มาก
ด้านการวางแผน			
มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร	3.83	0.861	มาก
ปกครองส่วนท้องถิ่น			
มีการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมกีฬาและจัดทีมนักกีฬาของ	3.81	0.899	มาก
ชุมชนเพื่อเข้าร่วมแข่งขัน			
เฉลี่ยรวม	3.73	0.768	มาก
ด้านการจัดองค์การ			
มีการกำหนดขอบเขตของแต่ละงานอย่างชัดเจน	3.76	0.867	มาก
กำหนดให้มีหน่วยงาน บุคลากรรับผิดชอบ และแบ่งตำแหน่งงานออกเป็น	3.68	0.887	มาก
ฝ่ายต่างๆ ให้มีเอกภาพในการบังคับบัญชา			
เฉลี่ยรวม	3.69	0.754	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการควบคุม			
กำหนดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.68	0.897	มาก
มีกระบวนการควบคุม ติดตามแผนกิจกรรม แผนงานโครงการทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	3.66	0.933	มาก
เฉลี่ยรวม	3.63	0.839	มาก
ด้านการอำนวยความสะดวก			
จัดสวัสดิการด้านต่างๆ ให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม	3.64	0.926	มาก
มีระบบให้คำปรึกษานักกีฬาในท้องถิ่น ดูแลเอาใจใส่ติดตามช่วยเหลือ นักกีฬาเป็นอย่างดี	3.59	0.976	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	0.862	มาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านบุคลากร	3.71	0.821	มาก
ด้านการจัดการ	3.59	0.813	มาก
ด้านการเงินและงบประมาณ	3.57	0.794	มาก
ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์	3.44	0.911	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.42	0.816	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.58	0.771	มาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร แบ่งตามรายด้าน

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านบุคลากร			
บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.99	0.846	มาก
บุคลากรมีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา	3.80	0.875	มาก
เฉลี่ยรวม	3.71	0.821	มาก
ด้านการจัดการ			
ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป	3.71	0.908	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกิจกรรมกีฬาของชุมชน หมู่บ้านหรือ ท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	3.67	0.920	มาก
เฉลี่ยรวม	3.59	0.813	มาก
ด้านการเงินและงบประมาณ			
มีระบบควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างรัดกุมให้เป็นไปตามแผนที่ กำหนด	3.70	0.828	มาก
มีรางวัลในการสนับสนุนนักกีฬาอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.61	0.940	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	0.794	มาก
ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก			
เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานทันสมัยและมีจำนวน เพียงพอ	3.52	0.961	มาก
สนามและอุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.44	0.911	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.44	0.911	ปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่าเท่ากับ .968 สามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 4 องค์ประกอบหลัก สามารถอธิบายถึงความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.285 จากทั้งหมด แสดงว่า 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก (61.576) รองลงมาเป็นการจัดสรรทรัพยากร (4.159) การควบคุมกระบวนการดำเนินงาน (2.864) และอธิบายความแปรปรวนน้อยที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (2.685) การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบ่งตามรายกลุ่ม กลุ่มเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษา สูงสุด กลุ่มตำแหน่ง และกลุ่มสังกัด”จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง (MANOVA) และทดสอบภายหลังเพื่อหาคู่ที่แตกต่างกันโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe’s Method) พบว่า

(1) ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 2 กลุ่ม (1.1) กลุ่มอายุ **ด้านการเงินและงบประมาณ** ได้แก่ (ผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้มีอายุระหว่าง 40-49 ปี) และ (กลุ่มอายุระหว่าง 30 - 39 ปี กับ อายุระหว่าง 40 - 49 ปี) **ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก** ได้แก่ (ผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้มีอายุระหว่าง 40-49 ปี) และ (กลุ่มอายุระหว่าง 30 - 39 ปี กับ อายุระหว่าง 40 - 49 ปี)

(1.2) กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด **ด้านการเงินและงบประมาณ** ผู้บริหารที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ผู้บริหารในเทศบาลตำบล มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล **ด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก**

ความสะดวก ได้แก่ ผู้บริหารที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ผู้บริหารในเทศบาลตำบล มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล **ปัจจัยด้านการจัดการ** พบว่า ผู้บริหารที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ผู้บริหารในเทศบาลตำบล มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

(2) ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร พบว่า แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด **ด้านการวางแผน** ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ**ด้านการจัดองค์การ** ได้แก่ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) **ด้านการอำนวยความสะดวก** ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) **ด้านการควบคุม** ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) มีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร รองลงมาเป็นด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการควบคุม และด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินกร ชอัมพงษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ความสำคัญขององค์ประกอบการจัดองค์การและการบริหารงานกีฬาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดสรรบุคลากรคัดเลือกนักกีฬา รองลงมาคือจำนวนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการควบคุมกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งในการบริหารงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นมีด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านการวางแผนและด้านการจัดองค์การ ตามลำดับ

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น **ตามทรัพยากรการบริหาร** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านบุคลากร รองลงมาเป็น ด้านการจัดการด้านการเงินและงบประมาณ และด้านที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม ดวงมณี (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติลาว พบว่าแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติลาวประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการชี้แนะ และด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก ซึ่ง**การจัดการ** ส่วนใหญ่จะมุ่งประเด็นไปที่เรื่องประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลมาเป็น

แนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป รองลงมาเป็น ให้ความสำคัญร่วมมือในการดำเนินงาน กิจกรรมกีฬาของชุมชน หมู่บ้านหรือท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และเป็นไปตามแนวทางวิจัยของสินีนาฏ นาสิแสน และคณะ (2565) ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนยุควิถีใหม่ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม และด้านการเงินและงบประมาณ มุ่งเน้นในเรื่องมีระบบควบคุม การใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างรัดกุมให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ข้อมูลทั้งหมดสามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 4 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายถึง ความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.285 จากทั้งหมด แสดงว่า 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่า Total Eigen Value และอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก (61.576) รองลงมาเป็นการจัดสรรทรัพยากร (4.159) การควบคุมกระบวนการดำเนินงาน (2.864) และอธิบาย ความแปรปรวนน้อยที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (2.685) สอดคล้องกับงานวิจัยของชีวิน อ่อนลออ และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถนำไปพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ด้านบุคคล รองลงมาเป็นด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ประชาชนทุกกลุ่มออกกำลังกาย และเล่นกีฬาจนเป็นวิถีชีวิต ผู้มีความเป็นเลิศทางการกีฬาได้รับการสนับสนุน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบ่งตามรายการกลุ่ม กลุ่มเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตำแหน่ง และกลุ่มสังกัด **แบ่งตามทรัพยากรการบริหาร** พบว่า แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ และกลุ่มหน่วยงานที่สังกัด (1.1) กลุ่มอายุ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (1.2) กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด ด้านการเงินและ งบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านการจัดการ แตกต่างกันใน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กณวรรณ ลาชุมเหล็ก (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ และแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานกับทรัพยากรการบริหาร โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 **แบ่งตามหน้าที่การบริหาร** พบว่า แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ

.05 จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด ได้แก่ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการอำนวยการ ด้านการควบคุม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

- 1.1 จัดให้มีสิ่งสนับสนุนทางการกีฬาสำหรับชุมชน และจัดกิจกรรมทางการกีฬาอย่างสม่ำเสมอ
- 1.2 มีสถานที่ให้บริการสำหรับกีฬาแต่ละประเภทอย่างครบถ้วน และใช้งานได้ตลอดเวลา
- 1.3 ให้การสนับสนุนสำหรับงานกีฬาโดยตรง ทั้งวัสดุ อุปกรณ์และเงินทุน
- 1.4 รัฐ จัดตั้งกองทุนสนับสนุนทางการกีฬาสำหรับชุมชนโดยเฉพาะ และกำหนดประเภทกีฬาให้ครอบคลุมพื้นที่ที่สามารถจัดกิจกรรมได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้ทักษะทางการกีฬาของชุมชน
- 2.2 ศึกษาผลกระทบการดำเนินงานการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความยั่งยืน
- 2.3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาเยาวชน ชุมชน ที่ประสบความสำเร็จทางการกีฬา
- 2.4 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการกีฬาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย
- 2.5 การพัฒนางานกีฬาให้ตรงตามมาตรฐานงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

ข้อมูลบางข้อมูลเป็นความลับสำหรับองค์กรผู้วิจัยจึงเสนอที่ใกล้เคียงความจริง ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยทั้งหมดได้ ผู้ที่นำเอาข้อมูลไปใช้ควรพิจารณาบางส่วนให้ครอบคลุมก่อนนำข้อมูลไปใช้งานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กณวรรณ ลาชุมเหล็ก. (2564). *สภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย. (2563). *ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แยกรายจังหวัด*. กระทรวงมหาดไทย.
- ชีวิน อ่อนลออ และคณะ.(2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 10(2),161-169.
- ทินกร ชอัมพงษ์.(2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/issue/download/17122/4375>.

- นิยม ดวงมณี.(2558). *แนวทางการบริการจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติลาว*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. <https://webopac.lib.buu.ac.th/catalog/Bibltem.aspx?BibID=b00227367>.
- ปณัตต์ นอขุนทด.(2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี]. https://eng.sut.ac.th/ce/ce_course/download/project/7-1-55/9PANNATHAD%20NOKHUNTHOD.pdf
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (2560-2564). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)* กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- พงษ์เอก สุขใส และคณะ. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4),104-115.
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ พ.ศ. 2560-2563*. เทศบาลนครขอนแก่น.
- สินีนาน นาสีแสน และคณะ. (2565). *สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนากิจการบริการงานวิชาการ ของโรงเรียน ยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร*. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(4),1-15.
- วีระศักดิ์ ไชยวงษ์ และคณะ. (2561). *กระบวนการส่งเสริมกีฬาเพื่อมวลชนสำหรับเยาวชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองล่อง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลพบุรี*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่]. <http://www.cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1881>.

ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ
เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Results of Organizing Mathematics Learning According to The 6P Model Concept
Using Skill Exercises to Enhance Mathematical Process Skill,
The Problem – Solving Aspect of Quadrilaterals for Grade 5 Students

กิตติศักดิ์ จันทรหล่ม*

Kittisak Janlom

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง

Chumchonbanmaehang School

*Corresponding author's email: kittisak.j2512@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

19 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

13 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่องรูปสี่เหลี่ยม 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่องรูปสี่เหลี่ยม กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ที่ศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยหาค่าร้อยละความก้าวหน้าทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม ประกอบด้วย แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

หลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.90

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P MODEL, ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์, การแก้ปัญหา, แบบฝึกทักษะ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop a learning management model 6P Model using a skill exercise to enhance the problem-solving aspect of quadrilaterals, 2) to compare the results before and after using the learning management model; 6P Model using a skill exercise to enhance the problem-solving aspect of quadrilaterals. The populations in this study were 39 students in grade 5 at Chumchonbanmaehang School, Mae Ai District, Chiang Mai Province, first semester, academic year 2022. The research tools consisted of learning management model 6P Model, evaluation form of appropriateness towards learning management model 6P Model, lesson plan, evaluation form for problem-solving aspect of quadrilaterals, skill exercises, achievement test, and questionnaire for the grade 5 students. The data were analyzed by mean, percentage, deviation and academic progress.

The results were as follows:

1. The learning management model; 6P Model using a skill exercise to enhance the problem-solving aspect of quadrilaterals for the students in grade 5 consisted of 6P Model was appropriate at the highest level.
2. The students had mathematical skills and processes about the problem-solving aspect of quadrilaterals after using the learning management model 6P Model, the overall level was good and the achievement of learning was higher than the pre-test at 45.90%. Moreover, the students' satisfactions were at the highest level.

Keywords: Model Development, Mathematical Learning Management, 6P Model Concept, Mathematical Process Skills, Problem-solving, skill training.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยคนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560) สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยี การสื่อสารและการร่วมมือ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม ตลอดจนสามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง (ศรีมณีนารักษ์นุกูล) อำเภอแม่ฮ้าง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาและพัฒนาให้มีความรู้ตามหลักสูตร (โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง, 2564) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2563 พบว่า คะแนนมีแนวโน้มลดลงและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.23 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 37.50) ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.76 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 32.90) และปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 24.74 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 29.99) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2563) นอกจากนี้รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2561 - 2563 มีคะแนนเฉลี่ย 66.00, 65.38 และ 66.95 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ตามลำดับ ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ร้อยละ 70 (โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง, 2563) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนคิดวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน นำกระบวนการแก้ปัญหา วิธีแก้ปัญหาและประสบการณ์ที่มีอยู่ไปใช้หาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (เนตรนารี ไพโรจน์พิริยะกุล, 2565)

การสอนคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง (สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง และ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2561) จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า “6P Model” เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา กระตุ้นการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ได้ (กิตติศักดิ์ จันทร์หล่ม, 2564) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การทบทวนบทเรียน (Previous) ครูและผู้เรียนทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาร่วมกัน ขั้นที่ 2 การนำเสนอปัญหาต่อชั้นเรียนโดยวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

(Problem) ผู้เรียนได้สถานการณ์ปัญหา ครูมอบหมายงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำในห้องเรียน ขั้นที่ 3 การลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง (Practice) ผู้เรียนช่วยกันคิดหาวิธีในการหาคำตอบ ขั้นที่ 4 การอภิปรายและเปรียบเทียบร่วมกันทั้งชั้นเรียน (Present) ผู้เรียนนำเสนอคำตอบพร้อมเหตุผลแนวคิดและวิธีหาคำตอบเพื่อให้เพื่อนรับทราบวิธีการคิดของกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปบทเรียนจากการเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (Predicate) ครูและผู้เรียนทำกิจกรรมที่เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปความเหมือนและแตกต่างในการหาคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อสรุปเป็นแนวคิดของบทเรียนร่วมกัน และ ขั้นที่ 6 การผลิตชิ้นงานของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (Product) จัดทำชิ้นงานของแต่ละคนเพื่อสรุปเป็นแนวคิดร่วมกัน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมา จึงเห็นควรที่จะมีการศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับครูนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ในรายวิชาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีทักษะและกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

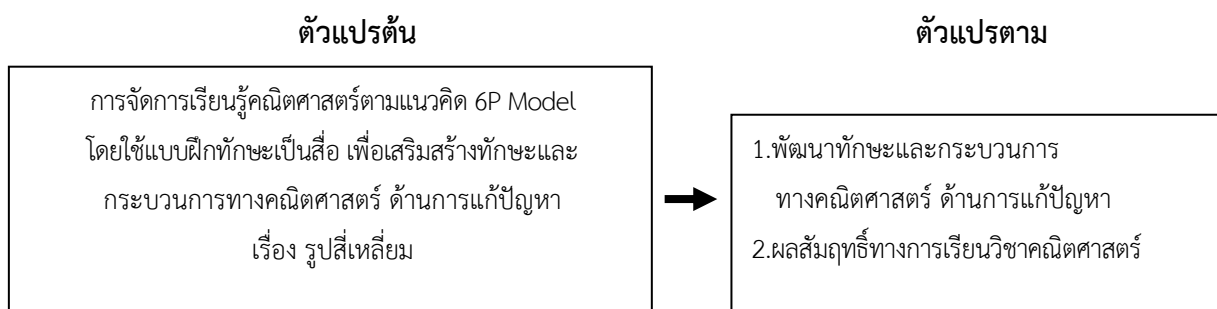
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหอยู่ในระดับดี
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง อำเภอแม่ฮ้าง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา โดยระดับความสามารถในการคิดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ซึ่งปรับปรุงจากการประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (วิลโลว์ ชีน, 2555) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00 อยู่ในระดับ ดี

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 อยู่ในระดับ พอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 อยู่ในระดับ ปรับปรุง

4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564) เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 5 สัปดาห์

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ด้านการสอนคณิตศาสตร์ 2 คน ด้านการวัดผลและประเมินผล 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Rating Scale) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ทุกแผนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 สามารถนำไปใช้ได้ (เชาวฤทธิ์ พันธุ์ทอง, 2561)

2. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

2.2 สร้างแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เล่มที่ 2 รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เล่มที่ 3 รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียงปุ่น และเล่มที่ 4 รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน

2.3 กำหนดแนวทางจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กำหนดเวลาเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/เครื่องมือ และการวัดผลประเมินผล

2.4 นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ด้านการสอนคณิตศาสตร์ 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน 1 คน ด้านการวัดผลและประเมินผล 2 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำหาค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.5 นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 คน ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) ให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.10/84.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

2.6 นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้จริงกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ ที่ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 (N = 10)

ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ (E_1)				ประสิทธิภาพแบบทดสอบ (E_2)				เกณฑ์ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม 4,000 คะแนน				คะแนนเต็ม 300 คะแนน				80/80
คะแนนที่ได้	μ	σ	ร้อยละ	คะแนนที่ได้	μ	σ	ร้อยละ	82.10/84.00
3,284	328.40	31.17	82.10	252	25.20	2.30	84.00	

3. แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา

3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร คู่มือครู เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด การวัดผลประเมินผล

3.2 สร้างแบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เป็นแบบประเมินแบบอิงเกณฑ์

3.3 ตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา แบบฝึกทักษะเรื่องรูปสี่เหลี่ยม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 คน พิจารณาเนื้อหาและภาษาที่ใช้เขียนเกณฑ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาเกณฑ์การประเมิน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปการบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์และนำเสนอในรูปตาราง

3.4 นำแบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา ไปใช้กับกลุ่มประชากรด้วยการวัดผลจากการทำแบบฝึกทักษะ

4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

4.1 ศึกษาวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

4.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม เป็นแบบอัตนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

4.3 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ฯ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ด้านการสอนวิชาคณิตศาสตร์ 2 คน ด้านการวัดผลและประเมินผล 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4.4 ได้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ฯ จำนวน 40 ข้อ นำไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 19 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 25% (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.85 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ

4.5 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ฯ จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 2 กับนักเรียนกลุ่มเดิมที่ทดลองในครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

4.6 จัดทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนรู้ว่า นักเรียนมีความรู้พื้นฐานและทราบปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม
2. ครูผู้สอนทดลองใช้แผนจัดการเรียนรู้และแบบฝึกฯ จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 แผน และวันละ 1 แผน
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ และเจตคติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยหาร้อยละความก้าวหน้าทางการเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่องรูปสี่เหลี่ยม

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (N=39)

ขั้นตอนการคิด แก้ปัญหา	ทักษะและกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์								ค่าเฉลี่ย รวม	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน รวม	ระดับ ความ สามารถ
	คะแนนเต็ม 3 คะแนน										
	สี่เหลี่ยม จัตุรัส		สี่เหลี่ยม ผืนผ้า		สี่เหลี่ยม ขนมเปียกปูน		สี่เหลี่ยม ด้านขนาน				
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ			
1.ความเข้าใจปัญหา	2.51	0.51	2.46	0.51	2.64	0.49	2.68	0.44	2.59	0.49	ดี
2.การเลือกยุทธวิธี การแก้ปัญหา	2.72	0.46	2.64	0.49	2.72	0.49	2.70	0.43	2.71	0.45	ดี
3.การใช้วิธี การแก้ปัญหา	2.64	0.49	2.64	0.49	2.77	0.43	2.65	0.46	2.69	0.46	ดี
4.การตรวจคำตอบ	2.59	0.50	2.54	0.51	2.77	0.43	2.68	0.44	2.66	0.48	ดี
ภาพรวม									2.66	1.36	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 2.66$, $\sigma = 1.36$)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

ตารางที่ 3 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม (N=39)

การทดสอบ	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลต่าง คะแนน	ร้อยละ ความก้าวหน้า
ก่อนเรียน	30	434	11.13	1.87	D =13.77	45.90
หลังเรียน	30	971	24.90	2.39		

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนเท่ากับ 11.13 หลังเรียนเท่ากับ 24.90 มีค่าความก้าวหน้าเฉลี่ย 13.77 คิดเป็นร้อยละ 45.90

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model พบว่า นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 6P Model ให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง เช่น การทำใบงานและทำแบบฝึกทักษะ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้องค์ความรู้ด้านการคิดและแสดงวิธีทำในการหาคำตอบที่หลากหลายมาแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะในขั้นลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง (P3 : Practice) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องลงมือทำใบงานด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการแก้ปัญหา ส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับ อุษณีย์ สีม่วง และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังเรียน ($\bar{X} = 31.24$, S.D. = 2.28) สูงวก่ก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.86$, S.D. = 5.51) สูงวก่เกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ สุรัชย์ สุขศรี (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนหลังเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนสูงวก่ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงวก่ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 45.90 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนภายในกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มในการแก้ปัญหา ได้ฝึกความคิด ฝึกการวางแผน ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการจัดระบบความคิดและวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับสร้างความมั่นใจและกล้าแสดงออกด้วยการทำแบบฝึกทักษะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นานและนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้ สอดคล้องกับ ยุวดี ศรีสังข์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ร้อยละ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงวก่ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วิสุทธิ์ คงกัลป์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบ MESUK Model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงวก่ก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ อารีย์ พาวัฒนา และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง จำนวนที่มากกว่า 1,000 โดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด และวิธีการศึกษาชั้นเรียน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 38 คน มีนักเรียนที่ผ่าน เกณฑ์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ นักเรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model ไปใช้ ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานด้วยตนเอง เช่น ใบงาน และแบบฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแต่ละขั้นตอนของ 6P Model ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้กับกิจกรรม การเรียนการสอนได้ตลอดการจัดกิจกรรม เช่น

ขั้นทบทวนบทเรียน (P1 : Previous) ขั้นนี้ครูและนักเรียนทบทวนความรู้เดิมจากบทเรียนที่ ผ่านมาร่วมกัน โดยครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามพร้อมกันหรือเล่นเกม

ขั้นนำเสนอปัญหาต่อชั้นเรียน โดยเน้นวิธีการแบบเปิด (Open Approach) (P2 : Problem) นักเรียนร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาที่ถูกต้องนั้นมียหลายแนวทางและผลลัพธ์มีหลายผลลัพธ์ ที่ถูกต้อง เมื่อได้สถานการณ์ปัญหาแล้วครูใช้ใบงานให้นักเรียนทำในห้องเรียนโดยทำเป็นกลุ่ม ๆ 3-5 คน

ขั้นลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง (P3 : Practice) นักเรียนทำใบกิจกรรมของตนเอง แล้วนำเสนอภายในกลุ่ม กลุ่มช่วยกันคิดและตัดสินใจเลือกการหาผลลัพธ์ของเพื่อนภายในกลุ่มมา 1 คน เพื่อหาข้อสรุปและเหตุผลที่ได้ในการหาผลลัพธ์ได้อย่างไรไม่มีวิธีการอย่างไร เสร็จแล้วก็นำเสนอหน้าชั้นให้ เพื่อนรับทราบถึงแนวความคิดของกลุ่ม

ขั้นอภิปรายและเปรียบเทียบร่วมกันทั้งชั้นเรียน (P4 : Present) ตัวแทนของนักเรียนแต่ละ กลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อให้เพื่อนได้รับทราบถึงวิธีการคิดของนักเรียน หลังจากนั้นครูร่วมอภิปราย เพื่อนำไปเป็นแนวคิดใหม่ในห้องเรียน และนำมาพัฒนาต่อไป

ขั้นสรุปบทเรียนจากการเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (P5 : Predicate) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนทำกิจกรรมที่เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปของบทเรียนที่มีความเหมือนและ แตกต่างในการหาคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะสรุปเป็นแนวคิดร่วมกัน

ขั้นผลิตชิ้นงานของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (P6 : Product) ขั้นสุดท้ายของกิจกรรมที่ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ของบทเรียนในการหาผลลัพธ์ของทั้งห้องเรียน แล้วจัดทำชิ้นงานของ แต่ละคนเพื่อที่จะสรุปเป็นแนวคิดเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านอื่น เช่น การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนครบทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติศักดิ์ จันทร์หล่ม. (2564). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง อำเภอแม่ฮ่าง จังหวัดเชียงใหม่.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-20.
- เชาวฤทธิ์ พันธุ์ทอง. (2561). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบประสมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาพื้นที่รูปเรขาคณิตสองมิติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี*. [รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงไม่ตีพิมพ์].
- เนตรนารี ไพโรจน์พิริยะกุล. (2565). การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 17(1), 17-32.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น
- ยุวดี ศรีสังข์. (2564). การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการแก้ปัญหา เรื่อง ร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 32(1), 32-45.
- โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง. (2563). *แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (รายงาน). โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง.
- โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง. (2564). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self assessment report: SAR)*.
- วิไล โพธิ์ชื่น. (2555). *การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิสุทธิ คงกัลป์. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบ MESUK Model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนเนียงวิทยา อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา. *วารสารครูสภาวิทยากร*, 1(1), 56-64.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). *ผลการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ PISA 2018*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง และ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2561). รูปแบบการสอนแนวใหม่สำหรับการวัดในรายวิชา คณิตศาสตร์ระดับโรงเรียน. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(3), 118-127.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2563). *สรุปโครงการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. (สำเนา).
- สุรัชย์ สุขรึ. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 4(11), 68-85.
- อารีย์ พาวัฒนา, พรพิมล ชูสอน, สมหวัง นิลพันธ์, สุภาภรณ์ ประสานพานิช, อักษรารุส กันหาป๋อง และ ภณอนงค์ จันทรเทศ. (2564). การศึกษาการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง จำนวนที่มากกว่า 1,000 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด และวิธีการศึกษาชั้นเรียน. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(3), 301-316.
- อุษณีย์ สีม่วง และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2565). การพัฒนากิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *Journal of Modern Learning Development*, 7(11), 281-295.

การฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม The Teeth Brushing Practices with the Storybook Pictures for the Students with Autism

เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ*

Charoenkhwan Sripunchat*

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ

Khon Kean University Demonstration School, Special Education Division

*Corresponding author's email: jaromo@kku.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

22 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

14 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมและเปรียบเทียบทักษะการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมจำนวน 3 คน อายุระหว่าง 7 - 8 ขวบ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและการศึกษารายกรณี (Case Study) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการฝึกการแปรงฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม จำนวน 6 แผน 2) หนังสือภาพนิทาน 3 เล่ม เรื่อง หนูชอบแปรงฟัน ผมแปรงฟันด้วยตัวเอง และผมแปรงฟันทุกวัน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมโดยฝึกกิจกรรมการแปรงฟัน ทั้งหมด 12 สัปดาห์ บันทึกข้อมูลหลังการสอนและสรุปผลการกิจกรรมการแปรงฟันโดยใช้นิทานภาพการแปรงฟันแต่ละทุกชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละและการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 3 คน พบว่านักเรียนที่มีภาวะออทิซึมมีคะแนนที่สูงขึ้นหลังการทดลอง
2. ผลคะแนนเปรียบเทียบความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทานหลังการทดลองสูงขึ้น ดังนี้ นักเรียนคนที่ 1 ร้อยละ (38.33/71.66) นักเรียนคนที่ 2 ร้อยละ (45.00/80.00) นักเรียนคนที่ 3 ร้อยละ (60.00/91.66) ดังนั้นภาพนิทานสามารถส่งเสริมความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมเพิ่มขึ้นทุกคน

คำสำคัญ: ภาพนิทาน, การแปรงฟัน, ความสามารถในการแปรงฟัน, นักเรียนที่มีภาวะออทิซึม

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the teeth brushing practices for the students with autism, and 2) to compare teeth brushing skills of students with autism, between pretest and posttest (before and after using the storybook pictures). The target group consisted of 3 students with autism. The ages were ranged between 7-8 years of age. This research was an experimental research. The experimenters administered both of the experiment and case study. The research instruments were: 1) Six teeth brushing plans for students with autism, 2) The storybook with pictures titled “I like to brush my teeth,” “I brush my teeth myself,” and “I brush my teeth every day,” and 3) The behavioral observational form for students with autism. The teeth brushing practice activities were implemented for 12 weeks. The data after teaching were recorded. In addition, the findings of teeth brushing activities by using the storybook pictures were concluded every hour. Data were analyzed and presented by basic statistic, percentage, and descriptive form.

The research findings were found that:

1. The teeth brushing ability by using storybook pictures of all 3 students with autism, showed that the students with autism obtained higher posttest scores.
2. The findings of comparison between teeth brushing ability by using storybook with pictures of all 3 students with autism, between pretest and posttest were found that their posttest scores were higher as follows: the first student 38.33%/71.66%, the second student 45.00%/80.00%, and the third student 60.00%/91.60%. Therefore, the storybook with pictures could enhance teeth brushing ability of every student with autism.

Keywords: Storybook Pictures, Teeth Brushing, Teeth Brushing Ability, Students with Autism

บทนำ

โรคฟันผุในนักเรียนชั้นประถมศึกษา ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับโลก ซึ่งส่งผลกระทบมากมายต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ทั้งทำให้มีกลิ่นปาก อาการเสียวฟันและอาการปวดฟัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบ ต่อนักเรียน ทั้งด้านพัฒนาการ ด้านสติปัญญา ด้านโภชนาการ และด้านบุคลิกภาพ โดยอาการเหล่านี้ส่งผลทำให้ได้รับประทานอาหารได้น้อยลง นอนไม่หลับ บางคนต้องขาดเรียน ทำให้มีผลต่อการเข้าสังคม และการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าการสูญเสียฟันก่อนวัยอันควร ทำให้มีผลต่อบุคลิกภาพในอนาคต ญัฐภูมิ แก้วสุธา, อังศินันท์ อินทรกำแหง, และพัชรี ดวงจันทร์ (2556) การดูแลรักษาสุขภาพฟันจึงเป็นเรื่องที่องค์กรอนามัยโลกได้ให้ความสำคัญยิ่ง และได้มีการสำรวจจาก

สภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 7 พ.ศ.2555 ส่งผลให้ทุกโรงเรียนได้มีกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ นักเรียน ได้ดูแลสุขภาพปากและฟันของตนเองอย่างถูกต้อง สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย (2556) ในกลุ่มนักเรียน ที่มีภาวะออทิสซึมก็ยังพบปัญหาเรื่องการดูแลสุขภาพปากและฟัน เพราะเลือกรับประทานอาหารซ้ำ ๆ อัมมา เอี่ยมอริคม (2558) ทั้งนี้ได้กลุ่มนี้ยังขาดทักษะด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ (2566) และจะต้องได้รับการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นสุขนิสัยที่ดีจากการศึกษาและสังเกตในกิจกรรมการแปรงฟันหลัง รับประทานอาหารของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ พบว่านักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมไม่สามารถแปรงฟันเองได้ หลีกหนีและหลีกเลี่ยง การแปรงฟัน นักเรียนบางคนยังปฏิบัติในขั้นตอนของการแปรงฟันไม่ถูกต้อง ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ฟันผุและปวดฟัน และมีปัญหาทุกครั้งเมื่อต้องไปพบทันตแพทย์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษานวัตกรรมที่คาดว่าจะสามารถ แก้ปัญหาดังกล่าวได้ คือ การใช้ภาพนิทานในการฝึกทักษะการแปรงฟัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสม กับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในระดับชั้นประถมศึกษา ที่สนใจและปฏิบัติตามขั้นตอนในการแปรงฟันให้ถูกต้อง มากขึ้น เพราะการฝึกเป็นขั้นตอน (Task Analysis) สามารถช่วยให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมเรียนรู้ได้เร็ว เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ (2561) อีกทั้งการศึกษาพบว่า การเล่านิทานประกอบภาพสามารถส่งเสริม ความมีระเบียบวินัย ซึ่ง ยุวดี แก้วกันหา และ อรทัย อนุรักษวัฒน์ (2564) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม ความมีวินัยในตนเองโดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริม ความมีวินัยในตนเอง โดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัด กิจกรรมจำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยมีคะแนนความก้าวหน้าสูงขึ้นและมีระเบียบวินัยในตนเอง มากขึ้น กิจกรรมการแปรงฟันเป็นกิจวัตรประจำวันที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติซึ่งหากขาดระเบียบวินัยแล้ว การดำเนินกิจกรรมนั้นก็จะมีความยุ่งยาก ดังนั้นครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นหาวิธีการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนโดยสร้างสื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังที่ อารี พาวัฒนา และคณะ (2564) กล่าวว่า สื่อต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จึงมีประโยชน์ยิ่งในการจัดการเรียนรู้เพื่อที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นรวมทั้งส่งผลสำเร็จต่อนักเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้และเกิดลักษณะคติต่อการจัดการ เรียนรู้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครูมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อการเรียนรู้ขอให้ผู้เรียนหรือ จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สามารถช่วยส่งเสริมและสร้างความองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูเป็น ผู้อำนวยความสะดวกจัดโอกาสจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งวิทยาการให้เอื้อต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิด การเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ตัว แบบของแบนดูรา สุนิสา วงศ์อารีย์ (2559) นิทานยังเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านต่าง ๆ ในการนำนิทานมาใช้พัฒนานักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารรณา รัตนถิรวรรณ, จารุพัชร ฉลาดแพทย์ และ จันทรา พิระขจร (2565) ซึ่งพบว่า สื่อนิทานเป็นสื่อ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มโรคออทิสติกรวมทั้งสื่อหนังสือภาพนิทานจัดเป็น สื่อเพื่อส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย

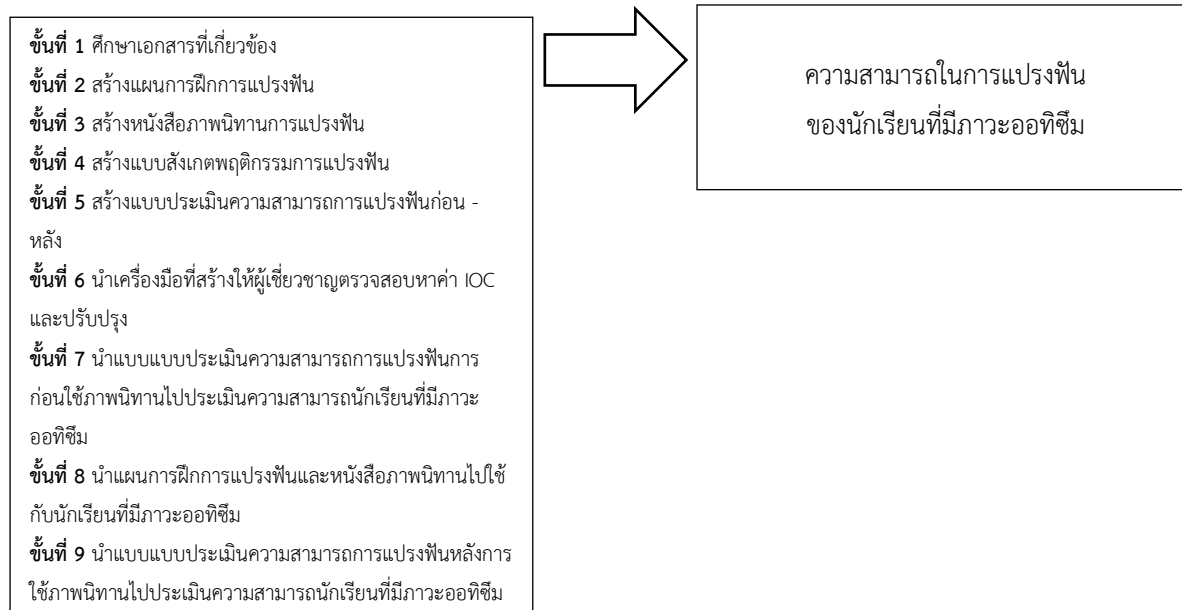
ผู้วิจัยจึงใช้การเล่านิทานประกอบภาพเป็นสื่อการสอนโดยสร้างหนังสือภาพนิทานขั้นตอนการแปร่งฟันเพื่อให้เด็กเรียนที่มีภาวะออทิซึมได้เรียนรู้และฟังนิทานไปพร้อม ๆ กับการเล่านิทานรวมทั้งฝึกทักษะการแปร่งฟันตามภาพขั้นตอนของนิทาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำงานวิจัยนี้ขึ้นเพื่อศึกษาการฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ อันส่งผลต่อการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทานการแปร่งฟัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมมีกรอบแนวคิดการวิจัย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพนิทานและทักษะการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 2) สร้างแผนการฝึกการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 3) สร้างหนังสือภาพนิทานการแปร่งฟัน จำนวน 3 เล่ม 4) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการแปร่งฟันของนักเรียนออทิซึม 5) สร้างแบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันก่อน - หลังการใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 6) นำเครื่องมือที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่า IOC และปรับปรุง 7) นำแบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันก่อนการใช้ภาพนิทานไปประเมินความสามารถนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 8) นำแผนการฝึกการแปร่งฟันและหนังสือภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมไปใช้กับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 9) นำแบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันหลังการใช้ภาพนิทานไปประเมินความสามารถนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 10) บันทึกความสามารถในการแปร่งฟันอย่างละเอียดด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการแปร่งฟันของนักเรียนออทิซึม จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น นิทานการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 3 เล่ม 1) หนูชอบแปร่งฟัน 2) ผมแปร่งฟันด้วยตัวเอง 3) ผมแปร่งฟันทุกวัน

ตัวแปรตาม ความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมจำนวน 3 คน ใช้เลือกวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampimg) อายุระหว่าง 7- 8 ขวบ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้จากผู้ปกครอง วันที่ 16 ตุลาคม 2565 ได้มีข้อมูลสะท้อนจากผู้ปกครองในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ผู้วิจัยได้มีการสอบถามและสนทนากลุ่มถึงปัญหาทำให้ทราบข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน และไม่เป็นอาสาสมัครของโครงการวิจัยอื่น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการฝึกการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม
2. หนังสือภาพนิทาน 3 เล่ม เรื่อง 1) หนูชอบแปร่งฟัน 2) ผมแปร่งฟันด้วยตัวเอง 3) ผมแปร่งฟันทุกวันและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์การศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยาคลินิก

นักกิจกรรมบำบัด พยาบาลวิชาชีพ และอาจารย์วิชาภาษาไทย ตรวจสอบเครื่องมือและนำเครื่องมือที่ใช้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการแปร่งฟันของนักเรียนออทิสซึม

4. แบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันก่อน – หลังการใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

วิธีรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองฝึกการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

1. ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของแผนการฝึกการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมซึ่งดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 สัปดาห์ละ 5 วัน ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 30 นาที เวลา 12.00 - 12.30 เป็นเวลา 12 สัปดาห์

2. สังเกตพฤติกรรมและข้อมูลขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนการทดลองใช้นิทานภาพก่อนฝึกการแปร่งฟัน ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแล้วนำข้อมูลมาสรุปร่วมกันโดยใช้ระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์

3. นำแผนการปฏิบัติการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมมาใช้กับนักเรียนโดยแผนจะเน้นให้นักเรียนได้ทราบกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปร่งฟัน เรียนรู้ขั้นตอนของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมรวมทั้งฟังนิทานขั้นตอนการแปร่งฟันและฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนของภาพนิทาน

4. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งหลังการทดลองใช้นิทานภาพก่อนฝึกการแปร่งฟัน

5. นำบันทึกผลหลังการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมมาสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม

6. ประเมินการผลการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแต่ละกิจกรรมหลังการใช้นิทานภาพก่อนฝึกการแปร่งฟัน

7. สรุปผลการจัดกิจกรรมการแปร่งฟันโดยใช้นิทานภาพการแปร่งฟัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยบรรยายเป็นรายบุคคลจากการฝึกทักษะการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานก่อนและหลังโดยใช้แผนภูมิ

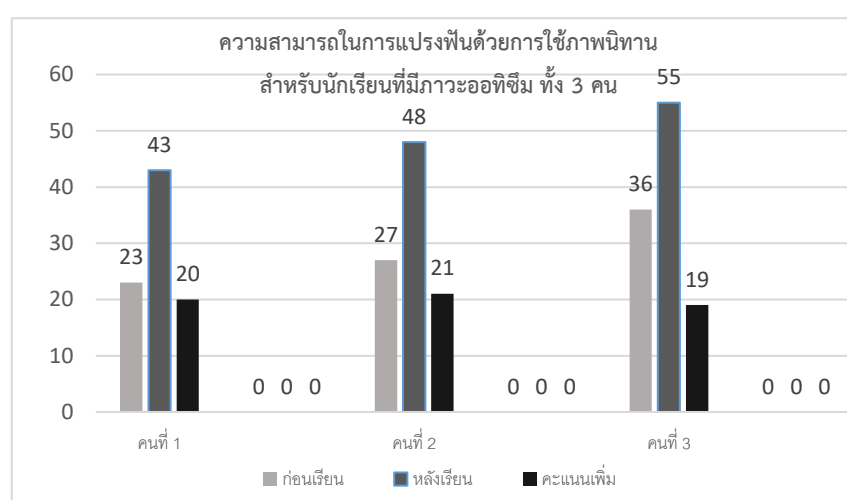
2. ค่าเฉลี่ยร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน ของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมทั้ง 3 คน มีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีรายละเอียดของคะแนนความสามารถดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนและร้อยละความสามารถในแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน ของนักเรียนที่ 3 คน

คนที่	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลต่างคะแนน	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	23	38.33	43	71.66	71.66	33.33
2	27	45.00	48	80.00	21	35.00
3	36	60.00	55	91.66	19	31.66

ภาพที่ 2 แสดงคะแนนและร้อยละความสามารถในแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 3 คน

จากตารางที่ 1 และภาพที่ 2 พบว่า การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ ก่อนและหลัง การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม และมีคะแนนเพิ่มขึ้นการฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม คนที่ 1 มีคะแนนก่อนเรียน 23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.33 หลังเรียน 43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.66 และคะแนนที่เพิ่มขึ้น 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.33 คนที่ 2 มีคะแนนก่อนเรียน 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.00 หลังเรียน 48 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และคะแนนที่เพิ่มขึ้น 21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.00 คนที่ 3 มีคะแนนก่อนเรียน 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 หลังเรียน 55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.66 และคะแนนที่เพิ่มขึ้น 19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 31.66

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ผลของการศึกษาวิจัย พบว่า หลังจากใช้ภาพนิทานเพื่อฝึกแปรงฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 3 คน มีความสามารถในการแปรงฟันเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า ภาพนิทานสามารถพัฒนาทักษะการฝึกแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมได้ ซึ่งภาพนิทานที่จัดขึ้นมีเนื้อเรื่องที่ไม่น่าเบื่อ เนื้อหาไม่ยาวจนเกินไป ภาพนิทาน ข้อความในนิทาน แบบประเมินการฝึกแปรงฟัน มีความสอดคล้องกัน ซึ่งเนื้อหาในนิทานจะเน้นหลักการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เพื่อให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมฝึกปฏิบัติได้และไม่ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญขวัญ ศรีพันชาติ (2561) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กออทิสติกด้วยหลักการวิเคราะห์งาน โดยวิเคราะห์กิจกรรมกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การล้างมือ การล้างหน้า การแปรงฟัน และการเข้าห้องน้ำปัสสาวะ นำภาพมาย่อเป็นขั้นตอนเพื่อพัฒนาทักษะกิจวัตรประจำวันของเด็กออทิสติก พบว่า เด็กออทิสติกมีคะแนนหลังฝึกกิจวัตรประจำวันเพิ่มขึ้น ซึ่งเด็กออทิสติกจะเรียนรู้ได้ดีจากภาพและการมองที่สอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2552) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมจะรับรู้ได้ดีจากการมอง คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมกระบวนการคิด โครงสร้างความคิดในสมองของบุคคลอื่นเนื่องมาจากการรับรู้ทางสายตาหรือการมองเห็นช่วยให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมเกิดการเรียนรู้ได้ดี

จากผลการศึกษาที่ได้ศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า ภาพนิทานสามารถส่งเสริมความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมให้มีความสามารถในการแปรงฟันที่เพิ่มขึ้นตลอดจนสามารถนำภาพนิทานไปประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะอื่น ๆ ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและบูรณาการการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสอน
2. นิทานที่ใช้ฝึกทักษะการแปรงฟันควรมีการพัฒนาต่อยอดให้มีความน่าสนใจให้หลากหลายเช่น สร้างเป็นสื่อมัลติมีเดีย
3. ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปอ้างอิงเพื่อการศึกษาการฝึกแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทอื่น ๆ ได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย

ศูนย์จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ตรวจสอบงานวิจัยและได้รับการรับรองงานวิจัย
เลขที่ HE663209

เอกสารอ้างอิง

- เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ. (2561). การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ด้วยหลักการวิเคราะห์งาน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 11(1), 113-123.
- เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ. (2566). การส่งเสริมให้เด็กออทิสติกฝึกกิจวัตรประจำวัน. *วารสารครุศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 17(1), 72-83.
- ณัฐภูมิ แก้วสุธา, อังคินันท์ อินทรกำแหง และ พัทรี ดวงจันทร์. (2556). ปัจจัยที่ทำให้เกิดการดูแลสุขภาพช่องปากพฤติกรรมของวัยรุ่นตอนต้น. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 19(2), 153 -163.
- ปารรณา รัตนถาวรธรรม, จารุพัชร ฉลาดแพทย์ และ จันทรา พิระขจร. (2565). สื่อพิเศษ เพื่อเด็กพิเศษ รายงานการประเมินผลการใช้นิทานของผู้ปกครองและครูปฐมวัยต่อการพัฒนาการของเด็กออทิสติก. *วารสารราชานุกูล*, 34(2), 59 – 68.
- ยุวดี แก้วกันหา และ อรทัย อนุรักษวัฒน์. (22 กุมภาพันธ์ 2564). *การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองโดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ* [เอกสารนำเสนอ]. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่1, กำแพงเพชร, ประเทศไทย.
- สุนิสา วงศ์อารีย์. (2559). *จิตวิทยาสำหรับครู(เอกสารประกอบการสอน)*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมพร หวานเสร็จ. (2552). *การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง*. คลังน่านาวิทยา.
- สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. (2556). *รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่7 พ.ศ. 2555*. สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, กรุงเทพฯ.
- อัชฌา เอี่ยมอติคม. (2558). *ประสบการณ์การดูแลทันตสุขภาพเด็กออทิสติกของผู้ดูแล*. *วิทยสารทันต สาธารณสุข*, 20(1), 81- 88.
- อารี พาวัฒนา และคณะ. (2564). การศึกษาการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง จำนวนที่มากกว่า 1,000 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิดและวิธีการศึกษาชั้นเรียน. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 11(3), 301-316.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

A Comparison of the Learning Achievement before and after Learning of
Mathayomsuksa 2 Students in Thai Part of Speech with Learning Management
by Using Workbook

ปาริตา สายนันไชย^{1,*} และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์²

Parita Sainunchai^{1,*} and Siripat Jetsadawiroj²

^{1,2}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Master of Education, Innovative Curriculum and Learning Management, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's email: parita.az9999@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

19 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

21 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียน การสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหมุ่สี จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของ คำ จำนวน 8 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 40 ข้อ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 14 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent ผลการวิจัย หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า ภาพรวมของนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การสอนภาษาไทย, หนังสือแบบฝึกหัด, ประสิทธิภาพ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The purposes of this research are to 1) develop and find efficiency of Mathayomsuksa 2 students' workbook: Thai Part of Speech with the 80/80 efficiency index 2) compare the learning achievement, before and after study by using workbook and 3) examine Mathayomsuksa 2 students' satisfaction towards learning management by using workbook. Target groups are totally 15 Mathayomsuksa 2 students in Banmoosi School in the classroom, the second semester of 2023 academic year. The instruments used in this research are 1) Thai Part of Speech workbook created by the researchers 2) lesson plans using Thai Part of Speech workbook 3) 40 - item of the achievement test which is considered, and evaluated index of item objective congruence: IOC by experts 4) 14 - item of satisfaction questionnaire towards learning management by using workbook, and analyzed statistic method, mean ($\bar{x}$), percentage, deviation (S.D.), and t-test dependent. The findings are 1) the efficiency of Thai Part of Speech workbook for Mathayomsuksa 2 students are 84.38/80.00, according to 80/80 efficiency index 2) the learning achievement after using workbook is significantly higher than before studying at .05 and 3) the satisfaction of Mathayomsuksa 2 students towards using workbook overall is at the highest level.

Keywords: Teaching Thai Language, Workbook, Efficiency, Learning Achievement, Satisfaction

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ และสมบัติทางวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกภาพของคนในชาติ เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และพัฒนาทักษะทางอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม และก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของชาติ ดังนั้นคนไทยจะต้องทำความเข้าใจ และศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา หมั่นฝึกฝนให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

สังคม และประเทศชาติ ภาษาจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย ตลอดไป (กรมวิชาการ, 2545) ภาษาไทยมีหลักให้ศึกษาและสังเกตเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาและตั้งข้อสังเกตเพื่อทำความเข้าใจ เพราะภาษาไทยมีหลักการจึงทำให้สามารถเรียนรู้และใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารได้ดี การเรียนรู้หลักภาษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระที่ 4 คือ หลักการใช้ภาษาเป็นสาระที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สาระการเรียนรู้กำหนดไว้ เพราะหลักภาษาเป็นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้แตกฉาน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545) กล่าวว่า หลักภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากขาดหลักภาษาไทยแล้ว อาจเป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาผิดพลาด บกพร่อง จนทำให้ภาษาเสื่อมสลายไปได้ จะเห็นได้ว่าเมื่อมีความรู้ทางหลักภาษา ก็จะทำให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามไปด้วย การสอนหลักภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทางภาษาที่ถูกต้อง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองในอนาคตได้

แม้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะให้ความสำคัญกับหลักภาษาไทย แต่กลับพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถในด้านหลักภาษาค่อนข้างต่ำ โรงเรียนบ้านหมูลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้ทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำ พบว่านักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีความสับสนเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคทำให้นักเรียนใช้คำในการเขียนสื่อสารได้ไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนสื่อสารต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่ามีวิธีแก้ปัญหา โดยพัฒนาหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหมด 7 เรื่อง คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ประกอบไปด้วยใบความรู้ และแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทและเฉลยด้วยตนเอง ซึ่งนำหนังสือแบบฝึกหัดนี้มาใช้ในการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยคาดหวังว่าการทำวิจัยเรื่องนี้ จะช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดี มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำ ส่งผลให้มีทักษะด้านการเขียนสื่อสารที่ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนา และหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

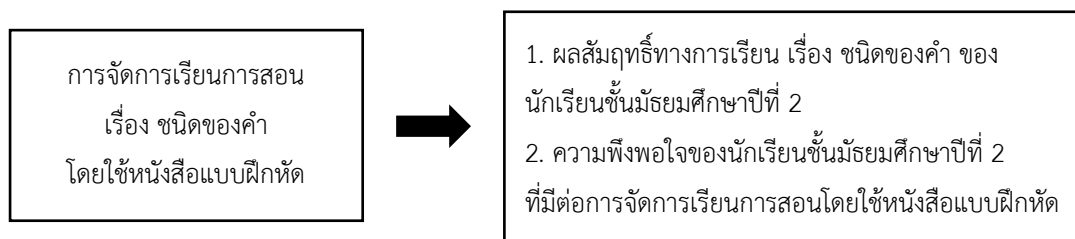
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

สมมติฐาน

1. หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหมูลี จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 เล่ม มีเนื้อหา คือ 1) คำนาม 2) คำสรรพนาม 3) คำกริยา 4) คำวิเศษณ์ 5) คำบุพบท 6) คำสันธาน และ 7) คำอุทาน มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างหนังสือแบบฝึกหัด

1.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการสอน ชนิดของคำ

1.3 สร้างหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ จำนวนทั้งสิ้น 1 เล่ม โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 7 เรื่อง มีเนื้อหา คือ 1) คำนาม 2) คำสรรพนาม 3) คำกริยา 4) คำวิเศษณ์ 5) คำบุพบท 6) คำสันธาน และ 7) คำอุทาน

1.4 นำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบภายในหนังสือแบบฝึกหัด ในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านลักษณะรูปลักษณ์ และภาพประกอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนดำเนินการ ในขั้นต่อไป

1.5 นำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

1.6 หาประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1.6.1 การหาประสิทธิภาพรายบุคคล โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพ ของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.6.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลอง หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.6.3 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลอง หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งหนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.7 นำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับชนิดของคำ

2.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการสอนเรื่อง ชนิดของคำ

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และออกแบบการสอน จำนวน 8 แผน (ไม่รวม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) แผนละ 1 ชั่วโมง ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คำนาม (สามัญนาม,วิสามัญนาม) 1 ชั่วโมง

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คำนาม (ลักษณะนาม,สมุหนาม,อาการนาม) 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 คำสรรพนาม 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คำกริยา 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 คำวิเศษณ์ 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 คำบุพบท 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 คำสันธาน 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 คำอุทาน 1 ชั่วโมง

2.5 จัดทำแผนการเรียนรู้ตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยใช้ประกอบหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินแบบประมาณค่า 5 ระดับ และพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ ทั้ง 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับ ชนิดของคำ

3.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการสอน เรื่อง ชนิดของคำ

3.3 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง ชนิดของคำ เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 46 ข้อให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบที่จัดทำไว้

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบทดสอบนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.7 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยได้รับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ มาแล้วซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหมูลี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ซึ่งได้เรียนเรื่อง ชนิดของคำ ผ่านมาแล้ว เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก

3.8 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก รายข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า ความยากง่าย 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ

3.9 นำแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งแบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ไปใช้กับ กลุ่มเป้าหมายในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 14 ข้อ มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจของนักเรียน

4.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 14 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจไว้ ดังนี้

4.2.1 ระดับความพึงพอใจ

ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

4.2.2 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

5. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามรูปแบบที่กำหนด จำนวน 20 ข้อ

5.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ การหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบสอบถามความพึงพอใจนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

5.4 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า ความยากง่าย 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 14 ข้อ

5.5 นำแบบสอบถามที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อเหมาะสมจำนวน 14 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

5.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวัดความพึงพอใจหลังเรียนต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

1.1 หาประสิทธิภาพรายบุคคล โดยการนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็กโดยการนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.3 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนามโดยการนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง

ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 สร้างความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้เกิดความเข้าใจจุดประสงค์ของการสอนและวิธีการเรียนการสอน

2.2 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ กับกลุ่มเป้าหมาย

2.3 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมงกับกลุ่มเป้าหมาย

2.4 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ กับกลุ่มเป้าหมาย

2.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวัดความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ

2.6 นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ชนิดของคำ ของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้สถิติ t-test Dependent ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.7 นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.2 ค่าความยากง่าย

2.3 ค่าอำนาจจำแนก

2.4 ค่าความเชื่อมั่น

3. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

3.1 เกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

4.1 t – test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

	จำนวน นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน	
		คะแนนเต็ม 80	คะแนน	คะแนนเต็ม 40	คะแนน
		คะแนนเฉลี่ย	E_1 ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	E_2 ร้อยละ
รายบุคคล	3	00.67	75.83	33.32	83.80
กลุ่มเล็ก	9	00.68	00.85	00.32	00.80
ภาคสนาม	30	67.50	84.38	32.00	80.00

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า หนังสือแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า ประสิทธิภาพ 84.38/80.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

คะแนนทดสอบ	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	15	40	15.87	0.55	48.38	.000
หลังเรียน	15	40	35.60	1.40		

*p < .05

จากตารางที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด จำนวน 15 คน โดยแบบทดสอบมีคะแนนเต็ม 40 คะแนน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.55 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.40 ผลการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน มีค่า t-test เท่ากับ 48.38 ค่า sig. เท่ากับ .000 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

ข้อที่	รายการที่พิจารณา	คะแนนของกลุ่มเป้าหมาย		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านหนังสือแบบฝึกหัด				
1	หนังสือแบบฝึกหัดมีความเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2	หนังสือแบบฝึกหัดมีรูปแบบสวยงาม ดึงดูดใจกระตุ้นให้เกิดความสนใจและอยากเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3	เนื้อหาในหนังสือแบบฝึกหัดมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4	หนังสือแบบฝึกหัดที่ใช้ประกอบการเรียนมีส่วนประกอบ คือ ชื่อเรื่อง คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ คำแนะนำการใช้หนังสือแบบฝึกหัด เนื้อหา ตัวอย่าง และแบบฝึกหัด	5.00	0.00	มากที่สุด
5	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพิ่มมากขึ้นเมื่อผ่านการทำแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัด	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศ				
6	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.73	0.46	มากที่สุด
7	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และกลุ่ม	4.87	0.35	มากที่สุด
8	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
9	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างอิสระ	5.00	0.00	มากที่สุด
10	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการความคิดที่หลากหลาย	4.67	0.49	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล				
11	มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.73	0.46	มากที่สุด
12	เปิดโอกาสให้มีการประเมินตนเอง	4.53	0.64	มากที่สุด
13	มีการประเมินผลตามสภาพจริง	5.00	0.00	มากที่สุด
14	การประเมินผลมีความถูกต้อง เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.57	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า ภาพรวมของนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า

1. หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมูสี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/80.00 ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และเนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัดประกอบไปด้วยใบความรู้ และแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทและเฉลยด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และส่งผลให้คะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกระบวนการสร้างที่ดี มีองค์ประกอบครบถ้วนทั้งเนื้อหาที่ครอบคลุมตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน มีการยกตัวอย่างให้ง่ายต่อการปฏิบัติตาม และมีแบบทดสอบท้ายบทพร้อมเฉลยให้นักเรียนได้ทบทวนความเข้าใจด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ดังที่ ถวัลย์ มาศจรัส, สมpong แวนโรสง และ บังอร สงวนหมู่ (2550) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือแบบฝึกหัดที่ดีว่า จุดประสงค์ของหนังสือแบบฝึกหัดต้องมีความชัดเจน และสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และต้องมีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงภพ ขุนมธุรส และ อัจฉรา แซ่หว้า (2563) ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี ผลการวิจัยพบว่า ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ ในประโยคมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 83.60/81.16 แสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึก เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สะท้อนให้เห็นว่าหนังสือแบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมทักษะได้ดี

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมูสี ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ศึกษาและทำแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ผ่านหนังสือแบบฝึกหัดอย่างมีลำดับขั้นตอนมาแล้ว โดยนักเรียนได้ทราบผลการทำของตนเอง เห็นถึงข้อผิดพลาดด้วยการเฉลยคำตอบหลังจากทำแบบทดสอบท้ายเล่มพร้อมกับปรับปรุงแก้ไขได้ทันที นักเรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดย่อย ๆ ที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจและความแม่นยำได้มากขึ้น อีกทั้งหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มีรูปแบบที่แตกต่างจากที่นักเรียนได้ฝึกมา ขนาดของตัวหนังสือ รูปภาพประกอบ เนื้อหา มีความน่าอ่านสวยงาม กระตุ้นความสนใจของบทเรียนได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550) ที่ได้เสนอถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัดและแบบฝึกทักษะว่า จัดเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ปัญหาของผู้เรียน พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ อนงพันธุ์ ใบสุพันธ์ (2551) ที่ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะคือ สื่อการเรียนการสอน ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงภพ ขุนมธุรส และอัจฉรา แซ่หว่า (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรา ศรีสุภา (2562) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการแปลภาษาจีนและความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mcpeake (1979, p. 7199-A) ที่ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกหัดอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงความในการอ่านและเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคน แต่เวลา 12 สัปดาห์ ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ ในการสะกดคำไปสู่คำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษา และคะแนนนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า การอ่านยังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lawrey (1978) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทำแบบฝึกทักษะ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบชัดเจน ภาพประกอบน่าสนใจและเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้จริง จึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมูลี ที่มีต่อหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ไพวรรณ ขาติผา (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการอ่านและเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อผู้วิจัยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจทุกด้านในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสวยงามน่าสนใจ ชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูคอยให้คำแนะนำเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความสุขสนุกสนานในเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนด้วยแบบฝึกอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อีราภรณ์ ทรงประศาสน์ (2551) ที่กล่าวว่า เด็กมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rass (2001, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อทดลองการบูรณาการทักษะการอ่านและทักษะการเขียนกับนักเรียนชาวอาหรับชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษา ต่างประเทศ ในรัฐอิสราเอล เพื่อให้นักเรียนได้อ่านวรรณกรรมที่ร่วมสมัยที่หลากหลายของอเมริกันและชาติอื่น ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษโดยเริ่มจากภาษาที่ง่าย จากนั้นให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและเขียนบันทึกจากการอ่าน แล้วนำผลงานเขียนเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนางานเขียนเนื่องจากสามารถเห็นพัฒนาการของตนเองและมีการพัฒนาทักษะการอ่าน-การเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนตรงตามมาตรฐานของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำ จะทำให้นักเรียนมีทักษะและความสามารถในการเขียนสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนคอยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และต้องให้กำลังใจช่วยเหลือ การฝึกฝนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่อง ชนิดของคำ ในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำกับการสอนด้วยวิธีอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). *การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา*. ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ถวัลย์ มาศจรัส, สมปอง แว่นไธสง, และ บังอร สงวนหมู่. (2550). *นวัตกรรมการศึกษา ชุด แบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ*. เซ็นจูรี่.
- ทรงภพ ขุนมธูรส และ อัจฉรา แซ่หว่า. (2563). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีราภรณ์ ทรงประศาสน์. (2551). *การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยคสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพวรรณ ขาดิพา. (2556). *การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/11612/10468>
- รุจิรา ศรีสุภา. (2562). *ผลสัมฤทธิ์ทางการแปลภาษาจีนและความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 3*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อนงพันธ์ ใบสุคันธ์. (2551). *การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของนักเรียนชั้นอนุบาล* (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Lowrey, Eleanor Blodwyn Lane. (1978). *The Effects of Four Drill and Practice Time Unit on the Decoding Performance of Students with Specific Learning Disabilities*, Dissertation Abstracts International. 39(9): 817-A.
- McPeake, P. G. (2001). *The effects of original systematic study worksheets, reading level and sex on the spelling achievement of sixth grade students [CD-ROM]*. Dissertation Abstracts international Item, 1799-A.
- Pearman, Cathy J. (2004). *Effects of Electronic Text on the Independent Reading Comprehension of Second-grade Students*. Dissertation Abstracts International. 64(07): 2427-A. <http://www.kroobannok.com/blog/30588>.
- Rass, R. A. (2001). Integrating Reading and Writing for Effective Language Teaching. *English Teaching Forum*, 39(1), 30-35.

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Concepts of Social Responsibility and Corporate Governance Mechanisms
of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand

นิภาพร พิระภาค^{1,*} และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์²

Nipaphorn Pirapark^{1,*} and Titaporn Sincharoonsak²

^{1,2}คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2}School of Accountancy, Sripatum University

*Corresponding author's e-mail: ninipaphorn.1819@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

9 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

12 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

20 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3) สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้ บทความนี้ได้อธิบายเนื้อหาประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ 3) สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้ และ 4) บทสรุป โดยบทความนี้ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ ผลลัพธ์ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารไปปรับใช้ในการบริหารงานและควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม, กลไกการกำกับดูแลกิจการ, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ABSTRACT

This article aimed 1) to sum up the concepts of the social responsibility of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, 2) to sum up the concepts of corporate governance mechanisms of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, and 3) to sum up the research results of the concept application of social responsibility and corporate governance of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. The content of this article consisted of four issues as follows: 1) Concepts and theories of the social responsibility, 2) Concepts and theories of corporate governance mechanisms, 3) Summary of research results of the concept application of the social responsibility and the corporate governance of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, and 4) Conclusion, this article pointed out the relationship between the social responsibility and the corporate governance mechanisms of listed companies on the Stock Exchange of Thailand along with the operations of the companies. The results could be used as guidelines for executives to apply in management and work control to do good business in the long term, to ensure fairness and transparency within the organization, and to build competitiveness leading to growth and value-add. In addition, it could affect the efficiency of business operations which could be used as a guideline for conducting business in order to bring maximum benefit to the organization.

Keywords: Social Responsibility, Corporate Governance Mechanisms,
the Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ความสำเร็จที่ยั่งยืนของธุรกิจไม่เพียงแต่เกิดจากการทำให้กำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นผลของการมุ่งเน้นที่การตลาดและความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศไทยเพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ กล่าวถึงในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม และกลไกของการกำกับกิจการของธุรกิจยังมีบทบาทมากขึ้นโดยกำหนดให้อยู่ในนโยบายด้านการค้าในระดับกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ บริษัทต่าง ๆ จึงมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร แนะนำว่าการดำเนินงานของบริษัทโดยให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ ด้วยการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชน

ควบคู่กัน บริษัทที่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบนี้ถือได้ว่าเป็นบริษัทที่เห็นถึงความสำคัญของส่วนรวม และเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยไม่ได้หวังเพียงแต่ประโยชน์ส่วนตนเพียงอย่างเดียว (Manetti, 2011)

สำหรับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดขึ้นจากแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนและเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารองค์กร โดยการประกอบกิจการด้วยความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณ มีธรรมาภิบาล ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อใช้ติดต่อกับผู้มีส่วนได้เสีย และทำให้สาธารณะได้รับรู้ถึงการปฏิบัติขององค์กร ซึ่งรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Report) หรือเรียกชื่ออื่น ๆ ที่ต่างกันได้แก่ รายงานแห่งความยั่งยืน (Sustainable Report) รายงานพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report : SD Report) รายงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social and Governance Report : ESG Report) เป็นต้น (พรณี กัมพลกาญจนา, 2558) ในส่วน การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ได้เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการประกอบกิจการในวงการตลาดทุนไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมการกำกับดูแลกิจการในประเทศอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความคาดหวังว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายขององค์กรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ซึ่งนักลงทุนคาดหวังว่าจะได้รับการปฏิบัติในฐานะผู้ถือหุ้นด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม ได้รับข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลา ดังนั้น หากบริษัทใดที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็จะเป็นบริษัทที่นักลงทุนให้ความสนใจลงทุนมากขึ้น (ปวีณา ทองมนต์, 2562) จากข้อมูลข้างต้นจึงเป็นที่มาของการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทโดยให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปปรับใช้ในการบริหารงาน และควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้ โดยบทความวิชาการนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ 3) สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ และ 4) บทสรุป โดยบทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ โดยอธิบายรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

1.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กร ในยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งได้มีนักวิจัย และนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2560) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินงานของบริษัท ควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้บริษัทมีแนวโน้มมูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น และจะเกิดความยั่งยืน ในการดำเนินงานของบริษัทโดยบริษัทต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่บริษัท ได้ดำเนินงานอยู่ในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นการรายงานด้วยความสมัครใจ สอดคล้องกับ สุธีร์ เครือวรรณ (2565) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การประกอบกิจการ ด้วยความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม มีธรรมาภิบาล เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการดำเนินกิจกรรมด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม คำนึงถึงผลกระทบทางลบ ต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมด้วย เช่นเดียวกับ ภรณ์ หลาวทอง (2562) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง กฎเกณฑ์ทางจริยธรรมที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการบริหารองค์กร และปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย โดยส่งผลถึงความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินกิจการอย่างถูกต้อง หลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อสังคมด้วย และเช่นเดียวกับ Carroll (2004) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง แนวความคิดเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นสถาบันทางสังคม ที่มีส่วนสำคัญในการดูแลส่งเสริมและพัฒนาทางสังคมทำให้เกิดการเชื่อมโยงไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสียเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมปฏิบัติตามกฎหมายดำเนินงาน ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ ตลอดจนมีธรรมาภิบาล ดำเนินงานด้วยความดูแลใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสียสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนร่วม ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นผลประโยชน์ตนเองเป็นที่ตั้ง

1.2 หลักการและมาตรฐานรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานการรายงาน (Standard of Reporting) การกำหนดแนวทางการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จะมีหน่วยงานองค์กร ระดับประเทศเป็นผู้กำกับ ดูแลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม มีความหลากหลายและได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากจะแบ่งกลุ่มของการรายงานนั้น สามารถจัดประเภท ของการรายงานได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กรอบเชิงบรรทัดฐาน (Normative Frameworks) เป็นแนวทางแนะนำให้ กิจการนำไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 2) แนวทางกระบวนการ (Process Guidelines) เป็นแนวทางในการวัดผลของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม การให้ความเชื่อมั่นการประเมินผลและการสื่อสารของกิจการ และ 3) ระบบการจัดการ (Management Systems) เป็นแนวทางรวบรัดการบริหารการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อ

สังคม (Ligteringen, 2005) ในปัจจุบันมีแนวคิดในเรื่องของการตระหนักถึงความสำคัญต่อสังคมมากขึ้น จึงส่งผลให้ประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า สังคม พนักงาน ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คู่ค้า หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ได้รับความสนใจมากขึ้น ทำให้ทั้งผู้บริหาร ในด้านผู้จัดทำและผู้มีส่วนได้เสียในด้านที่เป็นผู้ใช้ข้อมูลได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลของกิจการมากขึ้น ดังนั้น รายงานทางการเงินที่เป็นเพียงตัวเลขกำไรในงบการเงิน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการนักลงทุน ได้ครบถ้วน จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ The United Nation Global Compact (UNGC), The Global Reporting Initiative (GRI), Guideline for MNE Social Accountability (SAI), International Organization for Standardization (ISO 26000) และมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดแนวทางในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอหรือเปิดเผยข้อมูลให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้สนใจนำไปวิเคราะห์และตัดสินใจ ในด้านต่าง ๆ โดยพบว่า บริษัทในกลุ่มประเทศทวีปเอเชียร้อยละ 25 ได้มีการจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้นตามแนวทางของ GRI (ฉวีวรรณ วิชัยดิษฐ์, 2555) สำหรับประเทศไทย สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลโดยประเทศไทยเป็นแบบสมัครใจ

หลักการรายงานตามแนวทางของ UN Global Compact เป็นหลักการพื้นฐานที่เสนอแนะ ให้กิจการดำเนินงานโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมใน 10 ประเด็น ได้แก่ 1) กิจการควรสนับสนุนและเคารพ การปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ 2) กิจการไม่ควรข้องเกี่ยวกับการกระทำที่ขัดต่อ หลักสิทธิมนุษยชนด้านมาตรฐานแรงงาน 3) กิจการควรส่งเสริมการให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการก่อตั้ง สหภาพแรงงานของพนักงาน 4) กิจการต้องขจัดปัญหาการบังคับใช้แรงงาน 5) กิจการต้องมีส่วนร่วม ในการต่อต้านการใช้แรงงานเด็ก 6) กิจการต้องไม่กีดกันการจ้างแรงงานและอาชีพ 7) กิจการควรส่งเสริม การดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม 8) กิจการควรพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อ ด้านสิ่งแวดล้อม 9) กิจการควรเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและต่อต้านคอร์รัปชัน 10) กิจการ ควรดำเนินกิจการ ด้วยความโปร่งใส ขจัดการทุจริตและพฤติกรรมส่อทุจริตทุกด้าน รวมไปถึงประเด็น ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) สิทธิมนุษยชน (2) มาตรฐานแรงงาน (3) สิ่งแวดล้อม และ (4) การต่อต้านคอร์รัปชัน

มาตรฐานการรายงานของ GRI เป็นหลักการรายงานระหว่างประเทศเป็นมาตรฐาน การรายงานด้วยความสมัครใจ เป็นมาตรฐานการรายงานระดับโลก โดยมีอยู่ 3 ประเด็น ได้แก่ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และ สังคม ซึ่งมาตรฐานนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากมีตัวชี้วัดการรายงานที่เข้าใจง่าย เหมาะกับองค์กรทุกประเภท ทุกขนาด และทุกอุตสาหกรรม (Goel & Cragg, 2005)

หลักการรายงานตามแนวทางของ Guideline for multinational enterprises เป็นหลักการ เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสำหรับบริษัทข้ามชาติเป็นข้อเสนอแนะให้ธุรกิจประกอบการโดยมีความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมให้แก่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ โดยมีการเสนอให้มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการพื้นฐาน 2) นโยบายทั่วไป 3) การเปิดเผยข้อมูล 4) การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรม 5) สิ่งแวดล้อม 6) การไม่รับสินบน 7) ผลประโยชน์ของลูกค้า 8) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 9) การแข่งขัน 10) ภาษี (Makague & Cragg, 2007)

หลักการรายงานจาก Social Accountability Intonation (SAI) เป็นหลักการเพื่อรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสมัครใจไว้ 8 ประเด็น ได้แก่ 1) การใช้แรงงานเด็ก 2) การบังคับใช้แรงงาน 3) สุขลักษณะและความปลอดภัย 4) สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการเจรจาต่อรองในรูปแบบของการรวมกลุ่ม 5) การกีดกันหรือการแบ่งแยก 6) กฎระเบียบวินัย 7) ชั่วโมงการทำงาน 8) ค่าตอบแทนแรงงาน (Visser et al., 2007)

หลักการรายงานจาก Social Responsibility (ISO 26000) เป็นหลักการแนะนำทางธุรกิจทุกประเภทกับประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา รายงานนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับรูปแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลกระทบของกิจการที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) การเคารพสิทธิมนุษยชน 3) ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (สถาบันไทยพัฒน์, 2555)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ของประเทศไทย ปี 2555 มีแนวคิดให้บริษัทที่จดทะเบียนในหลักทรัพย์ต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในปัจจุบันนั้น ก.ล.ต. ยังไม่มีการบังคับให้ต้องเปิดเผยข้อมูล แต่เป็นการให้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ ประเด็นในการเปิดเผยข้อมูลของ ก.ล.ต. ประกอบไปด้วย ประเด็นต่าง ๆ 10 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม 3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน 4) การเคารพสิทธิมนุษยชน 5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม 6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 7) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 8) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม 9) การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม และ 10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

จากการศึกษามาตรฐานและหลักการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น สามารถจำแนกประเด็นการรายงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็น	UN Gloval Compact	GRI	Gui deline for NME	SAI 2600	ISO	ก.ล.ต.
หลักการทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเปิดเผยข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิทธิมนุษยชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	UN Gloval Compact	GRI	Gui deline for NME	SAI 2600	ISO	ก.ล.ด.
การจ้างงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิ่งแวดล้อม	✓	✓			✓	✓
การต่อต้านการทุจริต	✓	✓	✓		✓	✓
การกำกับดูแลกิจการที่ดี					✓	✓
การคุ้มครองผู้บริโภค		✓	✓		✓	✓
การแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ			✓		✓	✓
การพัฒนาชุมชน และสังคม			✓		✓	✓
นวัตกรรมและการ เผยแพร่ นวัตกรรม	✓		✓			✓
การทำรายงานความยั่งยืน						✓

ที่มา: การสังเคราะห์ข้อมูลจาก Organization for Economic Co – Operation and Development (2009), สถาบันไทยพัฒน์ (2555)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ

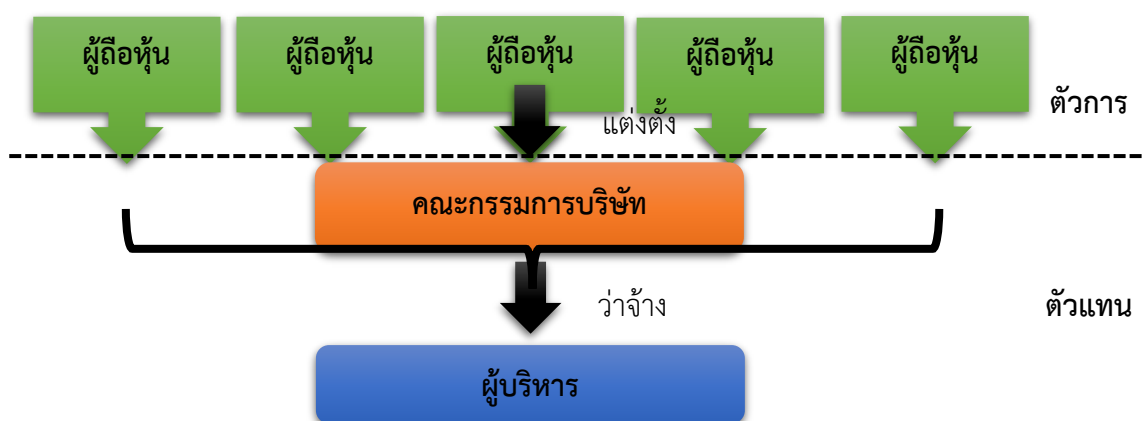
2.1 ความหมายของกลไกการกำกับดูแลกิจการ

กลไกการกำกับดูแลกิจการถือเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลและการบริหารจัดการองค์กรในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งมีนักวิจัย และนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ นภาพร จักรวาลกุล, ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง และ อิทธิพัทธ์ โยธะพันธ์ (2560) ได้ให้ความหมายของ กลไกการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบที่ออกแบบให้มีกระบวนการและโครงสร้างของผู้นำ การควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความสุจริต มีความโปร่งใสสามารถในการแข่งขันได้ ส่งผลให้เงินลงทุนสามารถเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยมีคุณธรรมจริยธรรม คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคม สอดคล้องกับ พิสมัย ผิวอ่อน (2560) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นหลักของการบริหารจัดการองค์กรที่มุ่งเน้นให้ทุกคนทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย พึงใช้สิทธิความเป็นเจ้าของเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองผ่านกลไกการบริหารงาน ซึ่งมีผู้มีส่วนได้เสียในที่นี้ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คณะกรรมการบริษัทผู้บริหารบริษัท พนักงานบริษัท ลูกค้า ตัวแทนจำหน่าย คู่แข่งทางการค้า รวมถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับ สมเกียรติ สุวรรณ (2562) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นกระบวนการและหลักปฏิบัติของบริษัทที่ผู้บริหารใช้บริหารงานและควบคุมการทำงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสในองค์กร โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ และเช่นเดียวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ

เป็นกลไกมาตรการที่ใช้กำกับการตัดสินใจของคนในองค์กร ซึ่งรวมถึง 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก 2) การกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย และพิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ และ 3) การติดตาม ประเมิน และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน เป็นการสร้างความมั่นใจให้กิจการอย่างยั่งยืน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลกิจการ โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการนำไปสู่ผล ได้แก่ 1) สามารถแข่งขันได้และมีผลประโยชน์ที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว 2) ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิ และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย และ 3) เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสรุปได้ว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นการกำกับ ติดตาม ควบคุม การดูแลผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ไปทำหน้าที่ทางการบริหาร เพื่อให้ทรัพยากรขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นธรรม ช่วยให้เกิดการสร้างมูลค่าของกิจการ การกำกับดูแลกิจการทำให้กิจการขององค์กรมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และผลการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ

Jensen & Meckling (1976) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ทฤษฎีนี้บอกความสัมพันธ์การกำกับดูแลกิจการที่เกิดจากความยินยอมระหว่างบุคคลสองฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายที่มีอำนาจ คือ ตัวการ เป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนของธุรกิจได้มอบอำนาจการบริหารงานบริษัท ส่วนฝ่ายที่ได้รับมอบอำนาจ คือ ฝ่ายบริหาร หรือ ตัวแทน ทำหน้าที่ในการบริหาร รายงานผลการดำเนินงาน ส่งมอบผลประโยชน์ให้ผู้ถือหุ้น ส่วนการแยกความเป็นเจ้าของกิจการและการบริหารกิจการออกจากกันจึงส่งผลให้เกิดปัญหาตัวแทน เนื่องจากผู้เป็นเจ้าของกิจการจะทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการทำงานของตัวแทนได้ไม่เต็มที่ทั้งยังอาจทำให้เกิดความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างทั้งสองฝ่ายได้ แสดงความสัมพันธ์ของคน/กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายใต้ทฤษฎีตัวแทนได้ดังภาพที่ 1

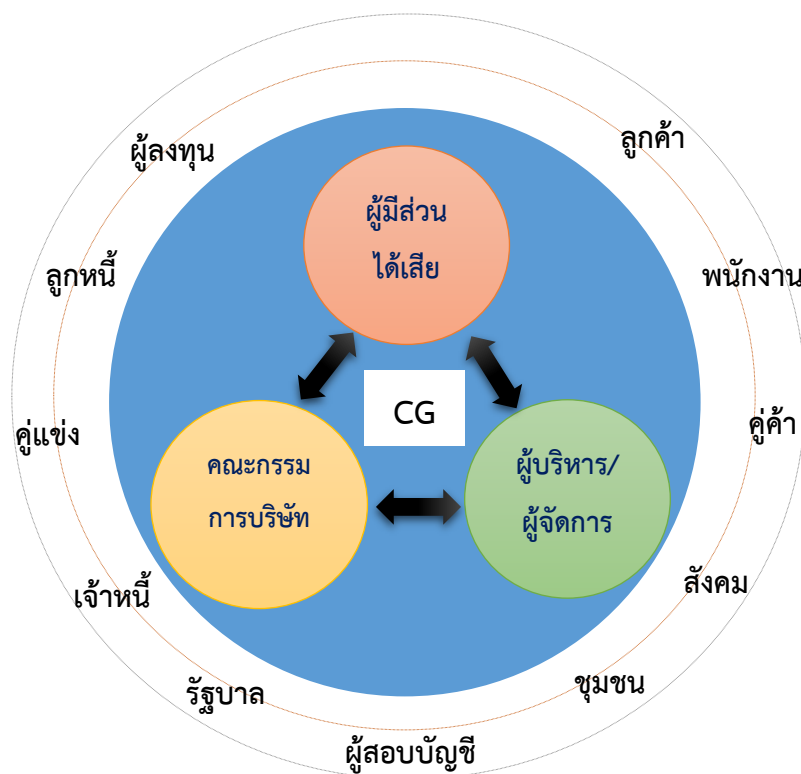
ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร

ที่มา: พิเชษฐ์ สิริโชคสกุลชัย (2565)

จากภาพที่ 1 สรุปได้ว่าถ้ากิจการที่มีขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีการระดมทุนจากเจ้าของเงินทุน เราเรียกว่า ผู้ถือหุ้น ซึ่งมีทั้งผู้ลงทุนรายใหญ่และรายย่อย ทำให้ไม่สามารถเข้าไปบริหารกิจการได้โดยตรง แต่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจการ ควบคุม การดำเนินงานของผู้บริหารที่ถูกว่าจ้างมาบริหารกิจการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

และ Donaldson & Davis (1991) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ ทฤษฎีนี้เกี่ยวกับ พฤติกรรมของบุคคลที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมเป็นหลัก ผู้บริหารเป็นตัวแทนของกิจการ ในการทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลประโยชน์สูงสุด โดยการบริหารงานให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นหน้าที่ ของผู้บริหารเพื่อให้เกิดการยอมรับทางสังคม ความร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ปัญหาให้กับองค์กร และ กนกกรส พานิชย์พิพัฒน์ (2562) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีโครงสร้างความเป็นเจ้าของหรือโครงสร้างผู้ถือหุ้น (Ownership Structure Theory) ถ้าบุคคลใดมีสิทธิในทรัพย์สินของตนรวมทั้งสิทธิในผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากทรัพย์สินของตนมากเท่าใดบุคคลนั้นจะใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ตามทฤษฎีนี้ผู้บริหารจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมของนักลงทุน และวินัยของตลาดที่มุ่งสร้าง ประสิทธิภาพผลกำไรและมูลค่าของผู้ถือหุ้น โครงสร้างการถือหุ้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัว 2) โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว

ในส่วนของ บริษัทจดทะเบียน (Listed Companies) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ของประเทศ ช่วยสร้างรายได้ การจ้างงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คณะกรรมการ บริษัท ฝ่ายบริหาร และหน่วยงานภายในองค์กรจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้องค์กร มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทั้งตนเองและสังคมได้ โดยต้องมีการวาง โครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้ ทุกฝ่ายมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันตามหลักพื้นฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย คณะกรรมการบริษัท
และผู้บริหารตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560)

จากภาพที่ 2 สรุปได้ว่า ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ กลุ่มหลักได้แก่ ผู้ถือหุ้น จะแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทมาทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจการ ควบคุมการดำเนินงานของฝ่ายบริหารที่ถือว่าจ้างมาบริหารกิจการให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงทำหน้าที่ประสานงานผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มไม่ให้เกิดความขัดแย้ง ดังนั้นบริษัทควรกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มในการกำกับดูแลกิจการตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ในส่วนการวางโครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้ทุกฝ่ายมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันตามหลักพื้นฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปีพ.ศ. 2560 ใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการโดยบริษัทจดทะเบียน ต้องเปิดเผยผลการดำเนินการของกิจการ ในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่ต้องจัดส่งในปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป โดย CG Code ประกอบด้วย 8 หมวดที่เน้นบทบาทและการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและกำกับ

ดูแลกิจการของบริษัทให้มีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวอย่างยั่งยืน และเป็นที่น่าเชื่อถือสำหรับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย (พีเชษฐ์ สิทธิโชคสกุลชัย, 2565) ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน (CG Code)

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560)

จากภาพที่ 3 สรุปได้ว่า หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน (CG Code) มีหลักปฏิบัติ 8 หมวด ได้แก่ 1) ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่า ให้แก่งานอย่างยั่งยืน 2) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน 3) เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ 4) สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร 5) ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ 6) ดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม 7) รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล และ 8) สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

ดังนั้น โครงสร้างองค์กรในการกำกับดูแลกิจการที่ดีต้องอาศัยกลไกการกำกับดูแลกิจการควรประกอบด้วย คณะกรรมการที่เป็นตัวแทนในการดูแลรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ต้องมีอิสระจากฝ่ายบริหารเพื่อกำกับดูแลกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายและเป้าหมาย มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ส่วนคณะกรรมการทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และภารกิจของบริษัท นอกจากนี้คณะกรรมการควรแต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยมาทำหน้าที่บางงานแทน เช่น คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการความเสี่ยง เป็นต้น

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปประยุกต์ใช้

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เคยมีการศึกษามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแต่ละส่วนดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ งานวิจัยของ จินตนา ไกรทอง และ ฐิตาภรณ์ สีนจรรย์ศักดิ์ (2563) ได้ศึกษา ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (CSR 8) และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSR 9) มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2560) ได้ศึกษา ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 บริษัท ในช่วง พ.ศ.2556 - 2558 โดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS) และอัตราส่วนวัดผลการดำเนินงาน (TOBIN' Q) ผลการศึกษาพบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 6 ด้าน ที่มีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง และ การันต์ กิจระการ (2566) ที่ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า 1) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะอยู่ในระดับสูง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือด้านกิจกรรมสิ่งแวดล้อม และ 2) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และด้านกิจกรรมพนักงาน ไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ โนชัย (2562) ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน (COM) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 86.67 โดยมีกิจกรรมเพื่อชุมชนที่คล้าย ๆ กันในลักษณะกิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน การบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ และกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ งานของ นิตยา ทัดเทียม และ พิมพิศา พรหมมา (2563) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน ในขณะที่ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระและประเภทของผู้สอบบัญชีล้วนไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิฆัมพร รักธรรม และเสาวนีย์ สีชนวัฒน์ (2549) ที่ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือครองหุ้นของกรรมการและผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการบริหารไม่มีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญกับอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญต่อการวัดความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ John & Senbet (1998) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระซึ่งเป็นกรรมการจากภายนอกกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า จำนวนกรรมการอิสระที่มากขึ้นจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น กรรมการอิสระจะตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการได้ดีกว่ากรรมการที่มาจากภายในบริษัท

4. บทสรุป

สรุปโดยรวมจากผลการศึกษาแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาประยุกต์ใช้ โดยให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการด้วยการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชนควบคู่กัน ซึ่งบริษัทจดทะเบียน ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างรายได้ การจ้างงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คณะกรรมการ บริษัท ฝ่ายบริหาร และหน่วยงานภายในองค์กรจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้องค์กรมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทั้งตนเองและสังคมได้ บริษัทต้องดำเนินธุรกิจโดยไม่ได้หวังเพียงแต่ประโยชน์ส่วนตนเพียงอย่างเดียว โดยต้องมีการวางโครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้ทุกฝ่ายมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการนำแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการมาใช้ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปปรับใช้ในการบริหารงานและควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า และสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กรได้

เอกสารอ้างอิง

- กนกกรส พานิชย์พิพัฒน์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ การจัดการกำไร และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ], มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จินตนา ไกรทอง และ ฐิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์. (2563). ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 7(3), 174-185.

- ณิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ].
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดรรชนี โพธิ์ประจักษ์. (2560). ผลกระทบของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีมูลค่ากิจการของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ].
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560.
<https://www.set.or.th>.
- ทิมมพร รักธรรม และเสาวนีย์ สีชนวัฒน์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือครองหุ้นของ
กรรมการและผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
วารสารวิชาชีพบัญชี, 2(5), 4-11.
- นภาพร จักรวาลกุล, ศักดิ์ชาย จันทน์เรือง และ อิทธิพัทธ์ โยธะพันธ์. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). การศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่าง. การกำกับดูแลกิจการที่ดีกับรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อระดับรายงานความยั่งยืนของกิจการด้านเศรษฐกิจ.
วารสารวิจัยร่วมพัฒนารัฐบาล, 11(2), 77-88.
- นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง และกานต์ กิจระการ. (2566). ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ
ต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(5), 360-375.
- นิตยา ทัดเทียม และ พิมพิศา พรหมมา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพ
การบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 183-195.
- ปวีณา ทองมนต์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไรของบริษัทที่เสนอขาย
หลักทรัพย์แก่สาธารณชนเป็นครั้งแรก กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
[การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พรณี กัมพลกัญจน. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท
บริหารธุรกิจ]. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิเชษฐ์ สิทธิโชคสกุลชัย. (2565). กลไกการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกิจการ.
การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13. สงขลา: ประเทศไทย.
- พิสมัย ผิวอ่อน. (2560). การกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีผลต่อคุณภาพทางการเงิน ของธุรกิจ SMEs
ในกรุงเทพมหานคร. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ภรณ์ หลาวทอง. (2562). *เอกสารประกอบการสอนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ* [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์.
- รังสรรค์ โนชัย. (2562). อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจและภาษา*, 7(2), 22-31.
- สถาบันไทยพัฒน์. (2555). *การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม*. <http://www.thaicssr.com/>.
- สมเกียรติ สุวรรณ. (2562). *การกำกับดูแลกิจการที่ดีและสัดส่วนของผู้ถือหุ้นนักลงทุนสถาบันที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุธีร์ เครือวรรณ. (2565, มกราคม-มิถุนายน). ลูกเสือสำรอง : กิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม. *วารสารพุทธาเซียนศึกษา Buddhist ASEAN Studies Journal (BASJ)*, 7(1), 105-117.
- Carroll, A. B. (2004, May). Managing ethically with global stakeholders: A present and future challenge. *Academy of Management Executive*, 18(2), 114-120.
- Donaldson, L., & Davis, J. H. (1991, June). Stewardship theory or agency theory: CEO governance and shareholder returns. *Australian Journal of management*, 16(1), 49-64.
- Goel, R. & Cragg, W. (2005). *Guide to Instruments of Corporate Responsibility*. York University.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976, October). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.
- John, K., & Senbet, L. W. (1998). Corporate governance and board effectiveness. *Journal of banking & Finance*, 22(4), 371-403.
- Ligteringen, E. a. (2005). *The future of Corporate Responsibility Codes Standards and Frameworks*, Retrieved from http://www.globalreporting.org/upload/landscape_final.pdf.
- Mckague K. & Cragg, W. (2007). *Compendium of Ethics Codes and Instruments of Corporate Responsibility*, Retrieved from www.cbern.ca.
- Manetti, G. (2011, January). The quality of stakeholder engagement in sustainability reporting: empirical evidence and critical points. *Corporate social responsibility and environmental management*, 18(2), 110-122.
- Visser, W., Matten, D., Pohl, M. & Tolhurst, N. (2007). *The A to Z of Corporate Social Responsibility*. TJ international Ltd.

การจัดการปกครองในบริบทโลก Governance in a Global Context

ยศธร ทวีพล*

Yossathorn Taweephon*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

*Corresponding author's e-mail: Yossathorn@tsu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

9 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

31 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

21 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์ศึกษาการจัดการปกครองในบริบทโลก การศึกษาประกอบด้วย ลักษณะการจัดการปกครอง ระดับการจัดการปกครอง และความท้าทายของการจัดการปกครอง การศึกษาใช้การวิเคราะห์เอกสารและวรรณกรรมต่าง ๆ จากบทความวิชาการ บทความวิจัยและหนังสือในระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา โดยจัดกลุ่มข้อมูลออกเป็นชุดและพิจารณาในแง่พื้นที่ศึกษา การศึกษาพบว่า ลักษณะสำคัญของการจัดการปกครอง ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการจัดการกับโครงสร้างการบริหาร ส่วนระดับการจัดการปกครอง มีหลายระดับทั้งในแง่การพิจารณาเชิงพื้นที่และการพิจารณาประเด็น การจัดการปกครอง โดยการจัดการปกครองในบริบทโลกเป็นการกล่าวถึงการจัดการปกครองของกลุ่มประเทศมหาอำนาจ อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน และรัสเซีย รวมถึงกลุ่มไตรภาคีต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทต่อการกำหนดกติกาของสังคมโลก สุดท้ายความท้าทายของการจัดการปกครองพบว่าการจัดการปกครองจำเป็นต้องพึ่งพาตัวแปรอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการปกครองประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะบทบาทของรัฐบาล ปทัสถาน ภาวะผู้นำ ทรัพยากร และเทคโนโลยี

คำสำคัญ: การจัดการปกครอง, การบริหารงานภาครัฐ, การบริหารงาน

ABSTRACT

This study was aimed at investigating the governance in a global context, consisting of governance characteristics, levels, and challenges. Relevant documents and literature, including academic and international research articles and books, were examined through a content analysis by grouping information into sets and

considering it in terms of the study area. The results indicated that key governance characteristics included the participation of various stakeholders in managing the governance structure. There were multiple governance levels in terms of both area and governance considerations. The governance in a global context involved the governance of might nations, such as the United States, China, and Russia, including tripartite groups, that play a role in setting the rules of the global society. Last but not least, as for governance challenges, a successful governance relied on other variables, especially the role of government, norms, leadership, resources, and technologies.

Keywords: Governance, Public administration, Management

บทนำ

การจัดการปกครองมีฐานะเป็นแนวคิด ซึ่งถูกกล่าวถึงอย่างแพร่หลายตั้งแต่ช่วงเวลาปลายศตวรรษที่ 20 ถึงต้นศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1980 จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1990 โดยเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการและโครงสร้างการบริหาร ไม่จำกัดเฉพาะบริบทการบริหารงานภาครัฐเดิม การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ แต่ครอบคลุมบริบทการบริหารงานภาคเอกชน (Weiss, 2000; Mehraj and Shamim, 2020) ความหลากหลายบริบทของการจัดการปกครอง ทำให้การจัดการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม (Anasel & Kalolo, 2023) โดยอยู่บนพื้นฐานการตระหนักต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการจัดบริการสาธารณะ ครอบคลุมภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

บริบทของการจัดการปกครอง ซึ่งครอบคลุมกระบวนการและโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐและภาคเอกชนเกิดจากอิทธิพลของเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ (Kolhoff, 2023) ซึ่งเชื่อว่าการจัดการปกครองดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่อย่างไรก็ตามแม้ว่ารากฐานความเป็นมาของการจัดการปกครองจะครอบคลุมบริบทการบริหารงานภาครัฐและเอกชน แต่ประเด็นดังกล่าว Weiss (2000) ได้แย้งว่าไม่ว่าการจัดการปกครองมีบริบทภายใต้การบริหารงานภาครัฐหรือเอกชน แต่การจัดการปกครองมีแนวโน้มและความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานระดับชาติ การจัดการปกครองจึงเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโดยมีขอบเขตการบริหารงานในระดับชาติอย่างกว้างขวาง

ในขณะที่ Morçöl (2023) มองแตกต่าง โดยมองว่าการจัดการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการปกครอง โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากภาครัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะรัฐบาลถือเป็นบุคคลสำคัญที่มี

บทบาทหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการบริหารและโครงสร้างการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะ ตลอดจนขับเคลื่อนสินค้าและบริการสาธารณะออกสู่สังคม ดังนั้นแม้ว่าการจัดการปกครองจะถูกกล่าวถึงครอบคลุมบริบทภาครัฐ และภาคเอกชน โดยอยู่ภายใต้บริบททางเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ แต่ถือว่าการจัดการปกครองมีขอบเขตอยู่ภายใต้บริบทเศรษฐศาสตร์การเมือง นโยบายสาธารณะ และการบริหารงานสาธารณะมากกว่าบริบทอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามแม้มีข้อถกเถียงต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการปกครองดังกล่าวข้างต้น แต่แนวคิดการจัดการปกครองยังคงได้รับการกล่าวถึงในระดับโลก อาทิ การกล่าวถึงการจัดการปกครองในปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การเงิน การค้าขาย การลงทุน การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การทำงานระหว่างประเทศ นโยบายเศรษฐกิจมหภาค (Yuyan, 2023) โดยมีความเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู การทำงานสาธารณะ การประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อจัดบริการสาธารณะ การส่งเสริมกิจการระหว่างประเทศ การจัดการกับการบริหารงานท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นบริบทที่สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐ ทำให้การจัดการปกครองได้รับการยอมรับในฐานะแนวคิดสำคัญระดับโลกในการพัฒนาประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้การจัดการปกครองมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมภาครัฐและเอกชน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและเป็นการวางโครงสร้างการบริหารงานสาธารณะ แต่ธรรมชาติของการจัดการปกครองมีลักษณะเป็นนามธรรม ตลอดจนมีลักษณะทั่วไป ทำให้การจัดการปกครองถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในทางวิชาการ ประกอบกับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการปกครองถูกนำไปใช้อย่างหลากหลาย โดยมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ประเด็นการศึกษา ขอบเขตการศึกษา และมิติการศึกษา ทำให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการปกครองมีลักษณะกระจัดกระจาย ยากแก่การทำความเข้าใจโดยทั่วไป การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์การศึกษาการจัดการปกครองในบริบทโลก การศึกษาพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการจัดการปกครอง ระดับของการจัดการปกครองและความท้าทายของการจัดการปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการปกครอง โดยอยู่บนพื้นฐานการกล่าวถึงการจัดการปกครองในระดับสากลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำการจัดการปกครองไปใช้ทางวิชาการในอนาคต

เนื้อหา

ลักษณะการจัดการปกครอง

โดยทั่วไปการกล่าวถึงการจัดการปกครอง มักให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการบริหารงานสาธารณะ การแก้ไขกฎระเบียบเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงานหรือการเพิ่มระดับความรับผิดชอบทางการบริหารงานภาครัฐ (Florio, Gotti and Stacchezini, 2021) แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการศึกษาพบว่า การจัดการปกครองในบริบทโลก ถือว่ามีขอบเขต

กว้างขวางกว่า การกล่าวถึงการจัดการปกครองดังที่กล่าวข้างต้น เนื่องจากการจัดการปกครองถูกนำมาใช้ในการจัดการกับความซับซ้อนของสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ในขณะเดียวกันบริบทของการเปลี่ยนแปลงมีอาณาเขตกว้างขวาง ดังนั้นการจัดการปกครองจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทอื่น ๆ โดยครอบคลุมทุกบริบทการพัฒนา อาทิ การพัฒนาภูมิภาค และครอบคลุมทุกบริบทของประเด็นการพัฒนา ได้แก่ สภาพแวดล้อม (Kagaya & Wada, 2021) การสาธารณสุข การเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นในส่วนถัดไป จึงกล่าวถึงลักษณะการจัดการปกครอง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

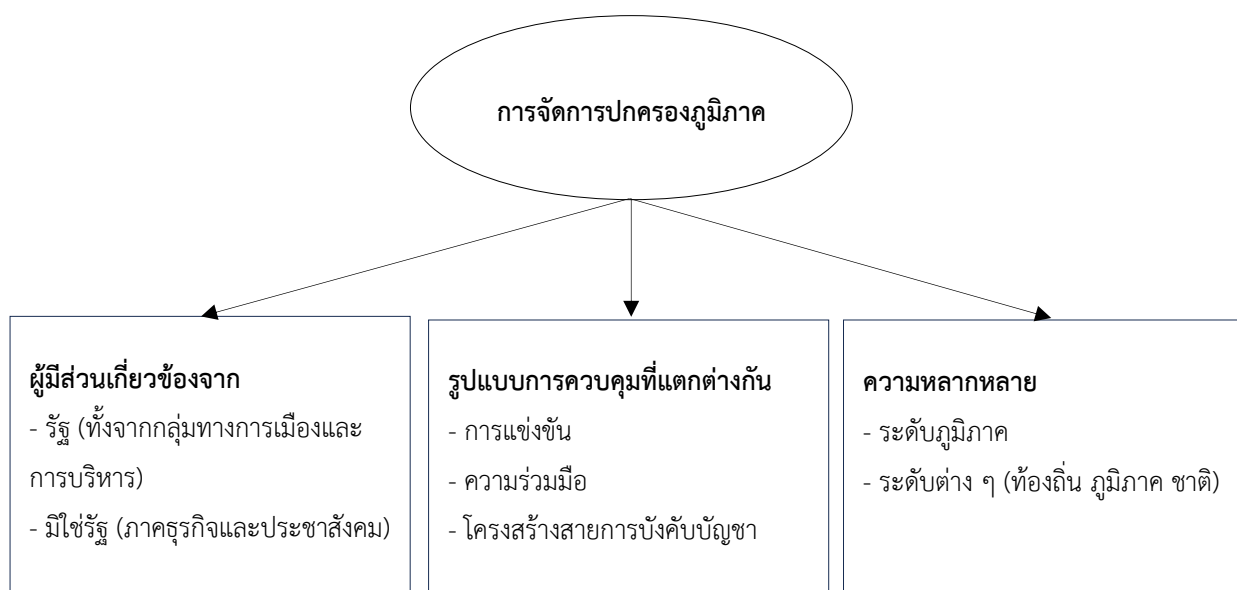
1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย

การจัดการปกครองจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบความหลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดย Morçöl (2023) มองว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการปกครองจำเป็นต้องหลอมรวมภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ รัฐบาล ธุรกิจ ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Kagaya & Wada, 2021) ในการร่วมกันกำหนดนโยบาย (Follador et al., 2021) โดยมีเหตุผลสำคัญมาจากอิทธิพลของการจัดการปกครองที่มีขอบเขตหลากหลาย อาทิ การจัดการปกครองในลักษณะเครือข่ายการจัดการปกครอง (Governance Networks) ซึ่งตระหนักต่อความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างภายในกระบวนการต่าง ๆ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Kolhoff, 2023) รวมถึงหลักการของการจัดการปกครองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Ketokivi & Mahoney, 2023) จึงทำให้การจัดการปกครอง จำเป็นต้องอาศัยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายเป็นองค์ประกอบ

2. การจัดการโครงสร้างการบริหารงาน

Ketokivi & Mahoney (2023) มองว่าการจัดการปกครองเป็นแนวคิดการจัดการจัดการปกครองจึงมิใช่เฉพาะประเด็นทางกฎหมายหรือนโยบาย แต่ครอบคลุมบริบทการจัดการประสานงาน การจัดความสัมพันธ์ของโครงสร้างการบริหารงานภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย (Morçöl, 2023) ซึ่งครอบคลุมกระบวนการเจรจาต่อรองการบริหารงาน การจัดโครงสร้างการจัดการปกครองระดับต่างๆ (Weiss, 2000) อาทิ ระดับโลก ระดับเมือง เป็นต้น การจัดการโครงสร้างการบริหารงานจึงมีลักษณะเปรียบเสมือนการวางเงื่อนไขหรือกรอบความเป็นสถาบันในการบริหารงานสาธารณะ โดยอาจมีขอบเขตกว้างขวางตั้งแต่รัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งเป็นการจัดการปกครองท้องถิ่น (Local Governance) หรือระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นการจัดการปกครองภูมิภาค (Regional Governance) โดยมีตัวอย่างเป็นรายละเอียดของการจัดการปกครองภูมิภาคตามภาพที่ 1 ซึ่งออกแบบโดย Kolhoff (2023) ภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการปกครองระดับภูมิภาค มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายและมีการจัดการ

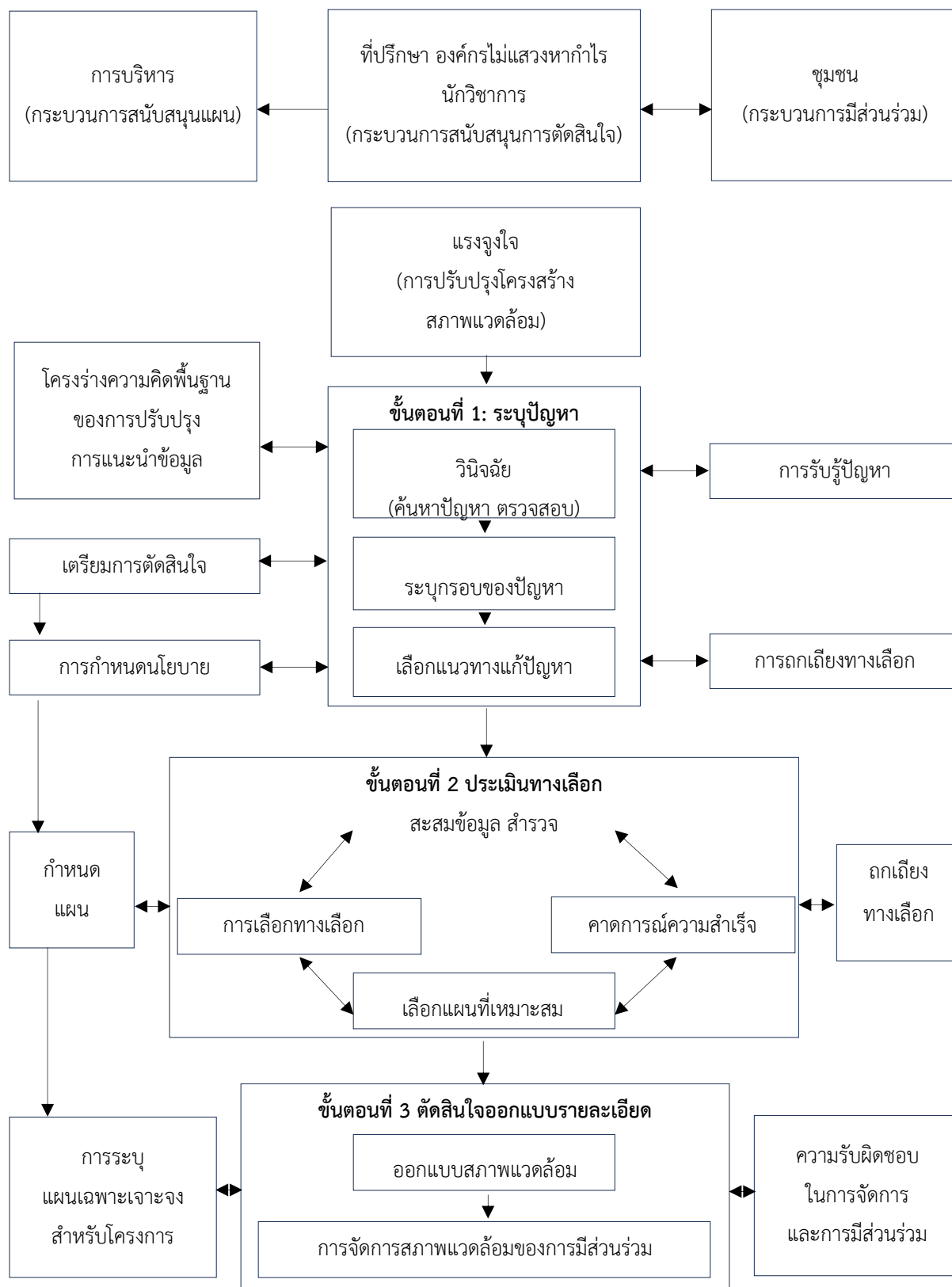
โครงสร้าง การบริหารงานในรูปแบบที่แตกต่างกัน อาทิ ความร่วมมือ การแข่งขัน สายการบังคับบัญชา รวมถึงมีระดับการจัดการปกครองในระดับหลากหลาย

ภาพที่ 1 ลักษณะการจัดการปกครองภูมิภาค

ที่มา: Kolhoff (2023)

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการจัดการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายอันเป็นการจัดการกับโครงสร้างการบริหารงาน ลักษณะดังกล่าวสามารถสะท้อนตามภาพที่ 2 ออกแบบโดย Kagaya & Wada (2021) จะเห็นได้ว่าการจัดการปกครองเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก อาทิ ที่ปรึกษา องค์กรไม่แสวงหากำไร นักวิชาการตลอดจนชุมชน โดยอยู่ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน อาทิ การระบุปัญหา การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจ ออกแบบรายละเอียดต่าง ๆ ของการบริหาร ดังนั้นการจัดการปกครองจึงมีลักษณะของการบริหาร อย่างเป็นขั้นตอนภายใต้การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ภาพที่ 2 กระบวนการวางแผนทางการจัดการปกครอง

ที่มา: Kagaya & Wada (2021)

ระดับของการจัดการปกครอง

การจัดการปกครองถูกกล่าวถึงอย่างหลากหลายระดับ อาทิ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค (Carey & Mitchell, 2023) นอกเหนือจากระดับในเชิงพื้นที่ที่มีความหลากหลาย การกล่าวถึงการจัดการปกครองยังหลากหลายในแง่ประเด็น เช่น การกล่าวถึงการจัดการปกครองระดับโลกในการปรับปรุงเศรษฐกิจ การเพิ่มความเป็นตัวแทนในการพัฒนาประเทศ (Jiang, 2023) การกล่าวถึงการจัดการปกครองในมิติดิจิทัล (Digital Governance) (Li, 2023a) การจัดการปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (Singh, Rawat and Singhla, 2021) บทบาทของกลุ่มบริกส์ (BRICS) ซึ่ง Xu (2023b) มองว่าถือเป็นกลไกการจัดการปกครองยุคใหม่ อย่างไรก็ตามระดับของการจัดการปกครองสามารถพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างรัฐบาลกับการจัดการปกครอง ตามตารางที่ 1 ออกแบบโดย Kolhoff (2023) มองว่ารัฐบาลกับการจัดการปกครองแตกต่างกัน โดยรัฐบาลมีความมั่นคง ความเป็นทางการ การทำงานแบบบนสู่ล่าง มีความเป็นสถาบัน กฎระเบียบค่อนข้างมาก ในขณะที่การจัดการปกครองมีความยืดหยุ่น เน้นความไม่เป็นทางการ มีกฎระเบียบเป็นของตนเองและกฎระเบียบต่ำ ตารางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงระดับการจัดการปกครองที่มีความแตกต่างกับบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการบริหารประเทศโดยทั่วไป

ตารางที่ 1 ความแตกต่างระหว่างรัฐบาล (government) กับการจัดการปกครอง

รัฐบาล	การจัดการปกครอง
มีความเป็นสถาบันอย่างมั่นคง	มีความยืดหยุ่น
มีความเป็นทางการ	มีความไม่เป็นทางการ
จัดอยู่ในบริบทบนสู่ล่างภายใต้กรอบกระบวนการ	มีกฎระเบียบเป็นของตนเอง
แก้ปัญหาและความเป็นสถาบัน	
กฎระเบียบค่อนข้างมาก โดยเกี่ยวกับกระบวนการ	กฎระเบียบค่อนข้างต่ำ
แก้ไขปัญหา	และไม่ถูกจำกัดมากนัก

ที่มา: Kolhoff (2023)

แม้การจัดการปกครองจะถูกกล่าวถึงอย่างหลากหลายระดับ ซึ่งหากพิจารณาในบริบทของประเทศไทย การจัดการปกครองมักถูกกล่าวถึงภายใต้การทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ แต่ในบริบทโลก การจัดการปกครองมักถูกกล่าวถึงในประเด็นระดับโลก โดยเป็นการมองการจัดการปกครองเป็นการประสานงานภายใต้บริบทกรอบสถาบันระหว่างประเทศ กรอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Xu, 2023b) เช่น การตระหนักต่อความคิดในการจัดการปกครองของจีน บทบาทการจัดการปกครองในลักษณะไตรภาคีระหว่างจีน รัสเซียและสหรัฐอเมริกา (Pang, 2023) รวมถึงอินเดีย (Jiang, 2023) ซึ่งกลุ่มประเทศดังกล่าวถือว่ามีอิทธิพลต่อการจัดการปกครองในระดับโลกด้านการสร้างสังคม การสร้างสันติภาพหรือความยั่งยืน (Li, 2023a)

โดยในปัจจุบันการจัดการปกครองของจีนถือว่าได้รับความนิยมและถูกกล่าวถึง เนื่องจากการจัดการปกครองของจีนสามารถสะท้อนการทำให้เกิดความทันสมัยในประเทศ โดยเฉพาะความทันสมัยในมิติที่ส่งผลกระทบทางบวกต่อเศรษฐกิจอันเป็นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมเดิมสู่อุตสาหกรรมใหม่ การลดการพึ่งพาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจากชาติอื่นและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ (Zhang, 2023) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการปกครองของจีน มีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดการปกครองของจีนจึงได้รับการศึกษาอย่างแพร่หลาย นอกเหนือจากมิติเศรษฐกิจ การจัดการปกครองของจีนยังได้รับการกล่าวถึงในการจัดการกับสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นบทบาทการปฏิบัติงานร่วมกับรัสเซียที่มีนัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อสังคมโลก (Xu, 2023a)

ความท้าทายของการจัดการปกครอง

แม้การจัดการปกครองจะถูกกล่าวถึงในเชิงกลยุทธ์ ความยั่งยืน (Billi, Mascareno and Edwards, 2021) การจัดองค์การ การควบคุม การบริหาร (Kapologwe et al., 2023) ภาวะผู้นำ (Kalolo & Jiyenze, 2023) การแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกัน (Kolhoff, 2023) การเพิ่มศักยภาพองค์การในการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร ความโปร่งใส หลักนิติธรรม การมีส่วนร่วม ความเท่าเทียม (Sultan, 2023) การเข้าถึงบริการคุณภาพสูงและความรับผิดชอบ (Anasel & Kacholi, 2023) การปรับปรุงนโยบายอย่างบูรณาการ (Hadorn, 2022) การเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ (Li, 2023b) ในมิติต่างๆ อาทิ สาธารณสุข (Kesale & Swai, 2023; Kacholi & Anasel, 2023) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ (Sharma, Borah and Moses, 2021) การทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มคนอย่างกว้างขวาง (Pang, 2023) ตามระดับของการจัดการปกครองที่มีหลายระดับ (Carey & Mitchell, 2023) แต่การจัดการปกครองมีข้อโต้แย้งในทางวิชาการอยู่จำนวนไม่น้อยจากนักวิชาการ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

Ketokivi & Mahoney (2023) มองว่าข้อโต้แย้งของการจัดการปกครองเกี่ยวกับความเป็นนามธรรมและลักษณะการจัดการปกครองที่มีลักษณะทั่วไป ทำให้การจัดการปกครองถูกกล่าวถึงอย่างคล้ายคลึงกัน โดยสะท้อนให้เห็นการขาดความสามารถของการจำแนกในการนำการจัดการปกครองมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นการจัดการปกครอง โดยเฉพาะการจัดการปกครองแบบร่วมมือถูกมองว่ายากแก่การปฏิบัติ แม้กระทั่งในประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา เนื่องจากหลักการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบกับบางกรณีเป็นการอาศัยความร่วมมือข้ามขอบเขตความรับผิดชอบ (Hao, 2023)

ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่มีระดับต่างกัน อาทิ ความร่วมมือจากประเด็นการศึกษาสู่ประเด็นสภาพแวดล้อม ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับต่างๆ กับประชาชน อาจทำให้การจัดการปกครองต้องเผชิญหน้ากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก (Morçöl, 2023) ซึ่งมักมี

ความแตกต่างกันในแง่ผลประโยชน์และความพึงพอใจ (Kolhoff, 2023; Cain, Gerber & Hui, 2020) โดยเฉพาะความพึงพอใจ การจัดการปกครองจึงจำเป็นต้องรักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ชาติกับผลประโยชน์ของกลุ่มไตรภาคี (Li, 2023a) ในทัศนะของ Greenwood & Mills (2020) จึงมองว่าการจัดการปกครองมีข้อจำกัดในการขับเคลื่อนทางการบริหาร

ข้อค้นพบดังกล่าวไม่แตกต่างกับ Greenwood & Mills (2020) ตามตารางที่ 2 ระบุว่า การจัดการปกครองในมิติสาธารณสุขของประเทศอังกฤษเผชิญหน้ากับความท้าทายในแง่การประสานการทำงานอย่างหลากหลายภาคส่วนและระดับ ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่เกิดจากการขยายตัวขององค์กรในการบริหาร จนกระทั่งส่งผลให้การจัดการปกครองไม่สามารถอาศัยการตัดสินใจได้อย่างเป็นเอกภาพ (Ketokivi & Mahoney, 2023) โดยหากพิจารณาในมิติการจัดสรรทรัพยากรจะเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน ส่วนการวัดพบว่า แต่ละภาคส่วนมีบทบาทแตกต่างกัน ในขณะที่กลไกการจัดสรร มีมุมมองการจัดสรรแตกต่างกันแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 2 ความท้าทายของความร่วมมือในประเทศอังกฤษ

การจัดสรรทรัพยากรและทางเลือกใน การจัดการข้ามภาคส่วนอื่นๆ	กระบวนการ	
	การวัด	กลไกการจัดสรร
- การพัฒนาและการเลือกการจัดการระหว่างภาคส่วน	- บทบาทของกระทรวง สาธารณะและองค์กรระดับชาติ ในการพัฒนาและติดตามการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	- เครือข่ายและคู่ค้า - ผู้ป่วย พลเมืองและแพทย์ - การบริหารงานภาครัฐ
- ความสมดุลระหว่างภาคส่วน	- บทบาทคลินิก คุณภาพ	- กิจกรรมแบบกึ่งเศรษฐกิจ
- สาธารณสุข	มาตรฐานและเป้าหมาย	การตลาด
- ชุมชน		
- หน่วยสาธารณสุข ระดับต่างๆ	- ขนาดและบทบาทขององค์กร ระดับภูมิภาคและองค์กรท้องถิ่น	

ที่มา: Greenwood and Mills (2020)

ความหลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้การจัดการปกครองเผชิญหน้ากับความซับซ้อน ส่งผลให้การจัดการปกครองต้องพึ่งพาองค์ประกอบอื่น อาทิ การตัดสินใจ (Mukherji, Ganapati and Manandhar, 2021; Prokhorenko, 2023) การพิจารณาผลลัพธ์ ปทัสถาน (Carey & Mitchell, 2023) การให้ความสำคัญของผู้นำ (Li, 2023b) ภาวะผู้นำ (Sultan, 2023) การวัดประสิทธิผล (Greenwood & Mills, 2020) จิตสำนึก (Ketokivi & Mahoney, 2023) การมีส่วนร่วม (Kolhoff, 2023) สภาพแวดล้อม (Zhang, 2023) เช่น ระเบียบกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ (Yuyan, 2023) วัฒนธรรมทางการเมืองและความมั่นคง (Jiang, 2023)

ความพอเพียงของทรัพยากรสำหรับการจัดการปกครอง (Fenenko, 2023) การวางรากฐานความเป็นสถาบัน การกำหนดเป้าหมายอย่างมีเหตุผล การประสานการทำงาน (Sun, 2023) เทคโนโลยีสำหรับการติดต่อสื่อสาร (Mali, Yerramsetti and Manoharan, 2021) สถานการณ์ความซับซ้อนของโลก ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายทางเศรษฐกิจ (Xu, 2023b) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Feng & He, 2023) นอกจากนั้น Morçöl (2023) มองว่ากลไกพื้นฐานของการจัดการปกครองจำเป็นต้องอาศัยความพร้อมของรัฐบาล ผู้ชนะการเลือกตั้ง ความเป็นอิสระของระบบราชการ (Fukuyama, 2013) การเปิดเผยข้อมูล บทบาทสื่อมวลชน ความรับผิดชอบ มาตรฐานทางวิชาชีพและการตรวจสอบ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพื้นฐานการจัดการและอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน (Mukherji, Ganapati and Manandhar, 2021)

ดังนั้นความท้าทายของการจัดการปกครองจึงเป็นกระบวนการตั้งแต่ระดับนโยบายและสถาบันสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันเป็นการจัดการที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ (Kapollogwe et al., 2023) ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการท้าทายการจัดการปกครอง แต่การปฏิรูปการจัดการปกครอง ถือว่ามีความท้าทายไม่แตกต่างกัน โดยมีความยากลำบากและต้องอาศัยเวลาในการสร้างชุดแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานองค์ความรู้ของการจัดการปกครอง ตลอดจนการสร้างแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงจากบริบทการบริหารหนึ่งไปสู่บริบทการบริหารอีกบริบทหนึ่ง (Sultan, 2023)

สรุป

การจัดการปกครองมักถูกกล่าวถึงภายใต้มิติการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการวางโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาการจัดการปกครองในบริบทโลก สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการปกครองมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเนื้อหาสาระดังกล่าวข้างต้น โดยมีขอบเขตครอบคลุมบริบทการจัดการปกครองระดับโลก ซึ่งเป็นบทบาทของกลุ่มประเทศมหาอำนาจที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ดังนั้นขอบเขตของการจัดการปกครองจึงกว้างขวางทั้งในแง่ระดับพื้นที่ และระดับประเด็นการจัดการปกครอง อย่างไรก็ตามแม้การจัดการปกครองมีขอบเขตกว้างขวางและถูกนำมาใช้กับการกิจต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ โดยเชื่อว่าก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางบวกอย่างหลากหลายจากอิทธิพลของการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการมีส่วนร่วมกับการวางโครงสร้าง การบริหารงานภาครัฐ แต่อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้าม ความหลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐอันเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการปกครองกลับเป็นความท้าทายของการจัดการปกครอง เนื่องจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลากหลายมีความพึงพอใจและผลประโยชน์แตกต่างกัน ทำให้การจัดการปกครองมีความท้าทายในแง่

การดำเนินการอย่างยากลำบากและจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา ตลอดจนตัวแปรอื่น ๆ อีกจำนวนมาก เพื่อให้การจัดการปกครองก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวก แต่อย่างไรก็ตามประโยชน์จากบทความดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าบริบทการจัดการปกครองของรัฐบาลแต่ละประเทศถือว่ามีความสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในระดับนานาชาติหรือระดับโลก

เอกสารอ้างอิง

- Anasel, M. G. and Kacholi, G. (2023). Health Information Systems. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 55-64). CRC Press.
- Anasel, M. G. & Kalolo, A. (2023). Health Commodities and Technologies. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 65-77). CRC Press.
- Billi, M, Mascareno, A. & Edwards, J. (2021). Governing Sustainability or Sustainable Governance? Semantic Constellations on the Sustainability-Governance Intersection in Academic Literature. *Journal of Cleaner Production*, 279, 123523.
- Cain, B. E., Gerber, E. R. & Hui, R. (2020). The Challenge of Externally Generated Collaborative Governance: California's Attempt at Regional Water Management. *American Review of Public Administration*, 50(4-5), 428-437.
- Carey, H. & Mitchell, S. M. (2023). *Legalization of International Law and Politics: Multi-Level Governance of Human Rights and Aggression*. Palgrave Macmillan.
- Fenenko, A. (2023). "Black Swans" of Globalization. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 27-38). Springer.
- Feng, Z. and He, Z. (2023). Reshaping Global Governance with Genuine Multilateralism. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 71-85). Singapore: Springer.

- Florio, C., Gotti, G. & Stacchezzini, R. (2021). New challenges in reporting on Corporate Governance. *Journal of Management and Governance*, 25, 1–5.
- Follador, D., Tremblay-Racicot, F., Duarte, F. & Carrier, M. (2021). Collaborative Governance in Urban Planning: Patterns of Interaction in Curitiba and Montreal. *Journal of Urban Planning and Development*, 147(1), 04020056.
- Fukuyama, F. (2013). *What Is Governance?*. Center for Global Development.
- Greenwood, D. & Mills, T. (2020). Steering, Knowledge and the Challenge of Governance Evaluation: The Case of National Health Service Governance and Reform in England. *Administration & Society*, 52(7), 1069–1100.
- Hadorn, S. (2022). *Network Management and Governance in Policy Implementation: The Case of Smoking Prevention Programs*. Palgrave Macmillan.
- Hao, Y. (2023). *Grassroots Governance in Taiwan*. Springer.
- Jiang, Y. (2023). China–Russia–India Cooperation in an Era of Global Transformation. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 131-144). Singapore: Springer.
- Kacholi, G. and Anasel, M. G. (2023). Health Workforce. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 43-53). CRC Press.
- Kagaya, S. & Wada, T. (2021). The Application of Environmental Governance for Sustainable Watershed-Based Management. *Asia-Pacific Journal of Regional Science*, 5(2), 643–671.
- Kalolo, A. and Jiyenze, M. K. (2023). Health Service Delivery. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 27-41). CRC Press.
- Kapologwe, N. A., Swai, I. L., Kesale, A. M. & Kengia, J. (2023). Leadership and Governance. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 1-11). CRC Press.

- Kesale, A. M. and Swai, I. L. (2023). Management and Governance of 2 Health Facilities. In In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 13-26). CRC Press.
- Ketokivi, M. & Mahoney, J. T. (2023). *Efficient Organization: A Governance Approach*. Oxford University Press.
- Kolhoff, L. (2023). *Governance in the Social Economy: An Introduction*. Springer.
- Li, Y. (2023a). China–Russia–Europe Relations in a New Era of Global Governance. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 153-163). Springer.
- Li, Z. (2023b). Outlook: An Era of Eurasia for Global Economic Governance. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 223-235). Springer.
- Mali, N. V., Yerramsetti, S. & Manoharan, A. P. (2021). Communicative Governance to Mitigate the COVID-19 Pandemic: A Case Study of Delhi, India. *International Journal of E-Planning Research*, 10(2), 116-123.
- Mehraj, T. & Shamim, A. A. (2020, 9 April). *Concept of Governance: An Overview*. https://www.researchgate.net/publication/340535981_Concept_of_GovernanceAn_Introduction/link/5e8f3d7a299bf130798a2aa3/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uliwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19
- Morçöl, G. (2023). *Complex Governance Networks: Foundational Concepts and Practical Implications*. Routledge.
- Mukherji, A., Ganapati, N. E. & Manandhar, B. (2021). Panacea or Problem: New Governance Structures for Disaster Recovery. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 52, 101960.
- Pang, D. (2023). China–Russia–US Trilateral Relations Amid Global Governance in the New Era. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 117-129). Springer.

- Prokhorenko, I. L. (2023). International Institutions in Contemporary Global Politics. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 65-70). Springer.
- Sharma, A., Borah, S. B. & Moses, A. C. (2021). Responses to COVID-19: The Role of Governance, Healthcare Infrastructure, and Learning from Past Pandemics. *Journal of Business Research*, 122, 597-607.
- Singh, U., Rawat, K. & Singhla, A. R. (2021). Dynamics of e-Governance in Post COVID Era: India. *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, 87(4), e12168.
- Sultan, P. (2023). The Roles of Innovation, Leadership, and Governance in Higher Education for the Covid-19 Recovery: A Review. In Sultan, P. (Ed.), *Innovation, Leadership and Governance in Higher Education: Perspectives on the Covid-19 Recovery Strategies* (pp. 3-23). Springer.
- Sun, Z. (2023). Idea and Act: Multilateralism in the Governance of Eurasia. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 51-64). Springer.
- Weiss, T. G. (2000). Governance, Good Governance and Global Governance: Conceptual and Actual Challenges. *Third World Quarterly*, 21(5), 795–814.
- Xu, H. (2023a). Role, Competition and Cooperation: China, Russia and the United States in Global Climate Governance and Low-Carbon Green Growth. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 193-222). Springer.
- Xu, X. (2023b). Non-Neutral Global Governance and BRICS Cooperation. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 91-107). Springer.

Yuyan, Z. (2023). Global Governance: History, Logic, and Trend. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 15-26). Springer.

Zhang, Y. (2023). Environmental Governance: A Perspective from Industrial Civilization to Ecological Civilization. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 167-184). Springer.

คำแนะนำในการเตรียมบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นโยบายการพิจารณากลั่นกรองบทความ (Editorial Policy)

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกปีละ 4 ฉบับ เริ่ม ฉบับที่ 1 ปีที่ 13 พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป (ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กรกฎาคม - กันยายน และฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม) รับพิจารณาบทความครอบคลุมในด้านบริหารธุรกิจ การท่องเที่ยว เศรษฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และนิติศาสตร์

บทความที่จะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะลงตีพิมพ์หรือไม่ บทความแต่ละเรื่องจะได้รับการประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่าน โดยกระบวนการพิจารณากลั่นกรองนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-Blind Process) และบทความที่จะลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น ๆ การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของผู้ส่งบทความโดยตรง

ข้อตกลงของวารสาร

ผู้เขียนจะต้องชำระเงินค่าดำเนินการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์วารสาร บทความภาษาไทย และบทความภาษาอังกฤษ จำนวน 4,000 บาท

ประเภทของผลงานวิชาการที่รับลงตีพิมพ์ในวารสาร

ผู้ส่งบทความควรตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ต้นฉบับ เช่น ตัวสะกด วรรคตอน และความเหมาะสม ความสละสลวยในการใช้ภาษา รวมทั้งควรกำหนดประเภทของบทความให้ชัดเจนว่าเป็นบทความวิชาการหรือบทความวิจัย องค์ประกอบของบทความทั้ง 2 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทความวิจัย (Research article) ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง มีเนื้อหาความยาว 8-15 หน้ากระดาษ A4 รวมบทคัดย่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง ประกอบด้วย

1) ชื่อเรื่อง (Title) ไม่ควรใช้ชื่อเรื่องที่ยาวเกินไป ควรมีความกระชับ ชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาสำคัญ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

2) ชื่อผู้ประพันธ์ (Author (s)) ระบุชื่อ และนามสกุลของผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) (ไม่ต้องใส่ชื่อตำแหน่งหน้าชื่อ) พร้อมระบุหน่วยงานที่สังกัด รวมทั้งอีเมลและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ประพันธ์อันดับแรก (First author) หรือ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding author) ที่สามารถติดต่อได้

3) บทคัดย่อ (Abstract) บทคัดย่อต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยบทคัดย่อควรจะระบุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์โดยย่อของงานวิจัย ขอบเขตของงานวิจัยและผลวิจัยหลักและมีจำนวนคำไม่เกิน 300-350 คำ และไม่ควรมีการอ้างอิงถึงเอกสารการอ้างอิง

4) คำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความยาวไม่เกิน 3-5 คำ

5) เนื้อหา (Contents) ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

5.1 บทนำ เป็นส่วนที่นำเสนอความสำคัญของปัญหาที่ทำวิจัย เขียนให้กระชับและเข้าใจง่าย

5.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เขียนเป็นความเรียงต่อเนื่องในย่อหน้าเดียว โดยแยกประเด็นการศึกษาให้ชัดเจนด้วยภาษาที่สั้นและกระชับ

5.3 สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)

5.4 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาสำคัญ กระชับเข้าใจง่าย

5.5 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย ประชากรและตัวอย่าง (ระบุสูตรคำนวณขนาดตัวอย่าง) วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้และวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 ผลการวิจัย นำเสนอผลเป็นลำดับจากข้อมูลทั่วไปจนถึงข้อมูลเฉพาะเรื่อง โดยมุ่งเน้นการตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก อธิบายให้กระชับอาจควบคู่กับการใช้ตาราง กราฟ หรือภาพประกอบ

5.7 อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย อภิปรายเพื่อให้คล้ายตามถึงความสัมพันธ์ หรือหลักการที่มาจากผล สนับสนุนหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีผู้เคยนำเสนอ เปรียบเทียบผลการวิจัยและตีความหมายของผู้อื่น เน้นถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญของเรื่อง ให้เขียนแยกย่อหน้าตามประเด็นที่อภิปราย

5.8 ข้อเสนอแนะ เป็นการเสนอผลที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในภาพรวมหรือเฉพาะกลุ่ม หรือเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในอนาคต

5.9 เอกสารอ้างอิง

2. บทความวิชาการ (Article) เป็นการนำเสนอเรื่องทางวิชาการที่อยู่ในความสนใจของบุคคลทั่วไป ในปัจจุบัน หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนออย่างสมบูรณ์ และมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ตามหลักวิชาการ โดยมีการสรุปประเด็นอาจเป็นการนำความรู้ กรอบแนวคิดและทฤษฎีจากแหล่งต่าง ๆ มาสังเคราะห์ โดยที่ผู้เขียน

สามารถให้ทัศนะทางวิชาการผ่านมุมมองของตนเองได้อย่างเด่นชัด และเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่าน มีเนื้อหาความยาวไม่เกิน 8-15 หน้ากระดาษ A4 ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง
2. บทคัดย่อ/ABSTRACT
3. คำสำคัญ/Keywords
4. บทนำ/ส่วนนำ
5. เนื้อหาสาระ
6. บทสรุป
7. เอกสารอ้างอิง

รายละเอียดการเตรียมบทความเพื่อส่งตีพิมพ์

1. การพิมพ์ จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word กระดาษขนาด A4 พิมพ์แบบแนวตั้ง (Portrait) คอลัมน์เดียว ใส่หมายเลขหน้าทุกหน้าที่ด้านขวาล่างของกระดาษ
2. เค้าโครงหน้ากระดาษ กำหนดขอบกระดาษทั้ง 4 ด้าน เท่ากับ 2.54 เซนติเมตร หัวกระดาษและท้ายกระดาษขนาด 2.54 เซนติเมตร
3. ตัวอักษร (Font) ให้ใช้ตัวอักษร Th Sarabun New ประกอบด้วย
 - ชื่อเรื่อง (Title)
 - ขนาด 18 point แบบหนาและกึ่งกลางหน้ากระดาษ ภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ตัวแรกของทุกคำ ยกเว้นคำบุพบทใช้ตัวอักษรพิมพ์เล็ก
 - ชื่อผู้เขียน (ทุกคน)
 - ชื่อผู้เขียน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point, กำหนดตรงกลาง, ตัวธรรมดา
 - ชื่อหน่วยงานของผู้เขียน ภาษาไทย ขนาด 14 point, กำหนดตรงกลาง, ตัวธรรมดา
 - อีเมลสำหรับผู้ประพันธ์บรรณกิจ ขนาด 14 point, กำหนดตรงกลาง, ตัวธรรมดา
 - บทคัดย่อ
 - ชื่อ บทคัดย่อ และ ABSTRACT ขนาด 16 point, กำหนดชิดซ้าย, ตัวหนา
 - ข้อความบทคัดย่อภาษาไทย ขนาด 16 point, กำหนดชิดขอบซ้ายและขวา (Thai Distributed), ตัวธรรมดา ไม่พิมพ์แยกคำ การเว้นวรรคให้เว้นระยะ 1 ตัวอักษร
 - ข้อความบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขนาด 16 point, กำหนดชิดขอบซ้ายและขวา (Thai Distributed), ตัวธรรมดา ไม่พิมพ์แยกคำ การเว้นวรรคให้เว้นระยะ 1 ตัวอักษร
 - ข้อความบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300-350 คำ
 - ย่อหน้าแรกให้เว้นระยะ 1.5 เซนติเมตร

- คำสำคัญ

- ให้พิมพ์ “คำสำคัญ” ต่อจากส่วนของบทคัดย่อ ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา ส่วนข้อความของคำสำคัญ ขนาด 16 point, ตัวธรรมดา ระหว่างคำให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค “ , ”

- Keywords

- ให้พิมพ์ “Keywords” ต่อจากส่วนของบทคัดย่อ และ ABSTRACT ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา ส่วนข้อความของคำสำคัญ ขนาด 16 point, ตัวธรรมดา อักษรตัวแรกเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ ระหว่างคำให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค “ , ”

- รายละเอียดบทความ

- หัวข้อใหญ่ (ไม่มีลำดับเลข) ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา
- หัวข้อรอง ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา
- เนื้อเรื่อง ขนาด 16 point, กำหนดขีดขอบซ้ายและขวา (Thai Distributed), ตัวธรรมดา ไม่พิมพ์แยกคำ การเว้นวรรคให้เว้นระยะ 1 ตัวอักษร

- ย่อหน้าแรกให้เว้นระยะ 1.5 เซนติเมตร หากมีย่อหน้าที่ย่อลงไปอีก ให้เว้นระยะเพิ่มออกไปอีก 0.5 เซนติเมตรไปเรื่อย ๆ และเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการพิมพ์ให้ดำเนินการจัดระบบการพิมพ์

4. การเขียนตาราง ให้วางตารางใกล้ตำแหน่งที่อ้างถึงในเนื้อหา โดยลำดับเลขของตาราง (ตัวหนา) และชื่อตาราง (ตัวธรรมดา) ไว้เหนือตารางและขีดซ้าย เช่น ตารางที่ 1 และระบุแหล่งที่มา: ไว้ใต้ตาราง

5. ภาพประกอบ ให้วางภาพประกอบใกล้ตำแหน่งที่อ้างถึงในเนื้อหา โดยลำดับเลขของภาพ (ตัวหนา) และพิมพ์ชื่อภาพ (ตัวธรรมดา) เช่น ภาพที่ 1 ... ไว้ใต้ภาพและขีดซ้าย และระบุแหล่งที่มา ที่มา: ...

รูปแบบเอกสารอ้างอิง (References)

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพวารสารสู่มาตรฐานสากล โดยมีเป้าหมายให้วารสารคงอยู่ในฐานข้อมูล TCI เพื่อให้วารสารได้มีโอกาสเข้าถึงผู้อ่าน และยกระดับความเป็นสากลของวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นกองบรรณาธิการวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงกำหนดรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง ดังนี้ การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิง **กรณี** เอกสารอ้างอิงที่แปลเป็นภาษาไทยให้ยึดตัวอักษรในการเรียงลำดับและตามด้วยเอกสารอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ

1. ข้อกำหนดในการเขียนเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

1.1 รูปแบบการอ้างอิงประยุกต์จากรูปแบบ APA Style, 7th edition

1.2 จำนวนบทความที่นำมาอ้างอิงต้องไม่เกิน 20 บทความ แต่ละบทความไม่ควรมีอายุเกิน 5 ปี (แต่หากเป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีซึ่งมีอายุมากกว่า 10 ปี อนุโลมให้นำมาใช้อ้างอิงได้)

2. วิธีการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) ให้ใช้นาม-ปี โดยกำหนดดังนี้

2.1 กรณีผู้แต่ง 1-3 คน ให้กำหนด (ชื่อ1/สกุล1, ชื่อ2/สกุล2, & ชื่อ3/สกุล3, และ ปีที่พิมพ์)

เช่น (Robbins & Coulter, 2009) หรือ Lambert, Stock, and Ellram (1998)

.....(อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง, บัณฑิต ผังนรินทร์, และ ต่อศักดิ์ ซอแก้ว, 2546)....

2.2 กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คน ให้กำหนดดังนี้ (ชื่อคนที่ 1 et al., ปีพิมพ์)

เช่น(Hill et al., 2005) หรือ Jones et al. (2004).....

.....(พระศิลาศักดิ์ สุเมธ และคณะ, 2565)....

2.3 การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2) (ชื่อ1/สกุล1/(ปี,/อ้างอิงใน/ชื่อ2/สกุล2,/ปี).....)

เช่น Thompson (2004, as cited in Siddiqui, 2013)

.....สุวัจน์ ธีรุต (2560, อ้างถึงใน ธนบวร สิริคุณากรกุล 2563)

2.4 การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์/สกุลผู้สัมภาษณ์/(การสื่อสารส่วนบุคคล,/วัน/เดือน/ ปี)

เช่น กัลยา วานิชบัญชา(การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2562)

2.5 การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา

การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษาทำข้อความในเนื้อหานั้น ให้ใช้ชื่อกฎหมายและตามด้วยปี

เช่น (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562, 2562)

รูปแบบการอ้างอิงส่วนท้ายบทความ

1. หนังสือ

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)./สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	จินตนา บุญบงการ. (2554). <i>จริยธรรมทางธุรกิจ</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ผู้แต่ง 2 คน	นราศรี ไวนิชกุล และ ชุศักดิ์ อุดมศรี. (2537). <i>ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ</i> (พิมพ์ครั้งที่ 5). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ผู้แต่ง 3 - 20 คน ใส่ชื่อทุกคน	สุภมาส อังสุโชติ ¹ , สมถวิล วิจิตรวรรณ ² , รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ ³ , มารวย วิชาญยุทธนากุล ⁴ , รัชมิ อิสลาม ⁵ , ยุทธ ไกยวรรณ ⁶ , กัลยา วานิชบัญชา ⁷ , ธนบวรสิริ คุณากรกุล ⁸ , ญัฐศาสตร์ ปัญญาณะ ⁹ , และ ผกามาศ เชื้อประดิษฐ์ ¹⁰ . (2562). <i>สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL</i> (พิมพ์ครั้งที่ 4). เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

ผู้แต่ง 21 คน ขึ้นไป ใส่ชื่อคนที่ 1-19 และคนสุดท้าย	สุภมาส อังศุโชติ ¹ , สมถวิล วิจิตรวรรณ ² , รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ ³ , มารวย วิชาญยุทธนากุล ⁴ , รัชมิ อิสลาม ⁵ , ยุทธ ไกยวรรณ ⁶ , กัลยา วาณิชบัญชา ⁷ , ธนบวร สิริคุณากรกุล ⁸ , ญัฐศาสตร์ ปัญญานะ ⁹ ,... ผกามาศ เชื้อประดิษฐ์ ¹⁹ , และ ศิริรัตน์ พิกุล ^{คนสุดท้าย} . (2552). <i>ระบบสารสนเทศทางการจัดการ</i> . มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ผู้แต่งเป็นสถาบัน	สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ. (2553). <i>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ</i> <i>พ.ศ.2550-2554</i> . วิ.เจ. พรินตติ้ง.
หนังสือแปล	กรอฟ, ทอด และ โจนส์, โทมัส. (2554). <i>Introduction to Knowledge</i> <i>Management: KM in Business</i> [การจัดการความรู้เบื้องต้น]. โอกรูปเพรส.

2. บทความ

บทความในหนังสือ	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.),/ชื่อหนังสือ/ ////////(น./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์. สุวรรณ จินตนาการ. (2554). ภาพผู้นำยุค 4.0. ใน สุภสินธุ์ จันทรร (บรรณาธิการ), <i>หลักการจัดการ</i> . (น.104-105). ซีเอ็ดยูเคชั่น.
บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/เลขหน้า. วิมล อารยะรัตน์. (2546). ธุรกิจแฟรนไชส์. <i>วารสารเศรษฐศาสตร์</i> <i>มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</i> , 7(2), 43-51.
บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), ////////เลขหน้า./https://doi.org/เลขdoi Plows, J. F., Stanley, J. L., Baker, P. N., Reynolds, C. M., & Vickers, M. H. (2018). The pathophysiology of gestational diabetes mellitus. <i>International journal of molecular sciences</i> , 19(11), 3342. https://doi.org/10.3390/ijms19113342

3. นิตยสาร

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี,เดือนที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อนิตยสาร,/ปีที่ (ฉบับที่), ////////เลขหน้าที่ปรากฏ. มาลีรัตน์ ทิพย์อารักษ์วงศ์. (มีนาคม 2542). กลยุทธ์การทำธุรกิจแฟรนไชส์ให้ ประสบความสำเร็จ. <i>ผู้ส่งออก</i> , 12(276), 24-31.
--------	---

4. หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี,เดือนที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์,/ปีที่ ////////(ฉบับที่),/เลขหน้าที่ปรากฏ. ทิพย์เกสร วงศ์วาน. (2552, 15 ตุลาคม). กลยุทธ์การส่งออกจีน. <i>เดลินิวส์</i> , น.14. นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย. (2563, 2 กันยายน). โอกาสในวิกฤติที่ซ่อน. <i>ไทยรัฐออนไลน์</i> . https://www.thairath.co.th/news/foreign/1921920
--------	--

5. วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./[วิทยานิพนธ์ปริญญา ////////มหาบัณฑิตหรือวิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์],/ ชื่อมหาวิทยาลัย. นวลจันทร์ วันเพ็ญ. (2559). <i>กลยุทธ์การตลาดในธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</i> . [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์./[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ ////////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL กฤษณา ทรัพย์สมบูรณ์. (2560). <i>การศึกษาการปฏิบัติบทบาทผู้นำการพยาบาล ทางคลินิกของ พยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลศูนย์ สังกัด กระทรวงสาธารณสุข</i> [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/58250

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต หรือ //////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล. Earnhart, C. L. (2018). Evaluating an on-line education module for autism screening in pediatric primary care in Arizona [Doctoral dissertation, University of Arizona]. ProQuest Nursing & Allied Health Database. https://search.proquest.com/docview/ 2160956827?accountid=34902

6. เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ

รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง./(ปีพิมพ์,/วันที่/เดือน)./ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องของบท/[การนำเสนอ]./ ชื่อการประชุม, เมืองที่ประชุม. พงษ์ศักดิ์ ตรีพนิจ. (2563, 30 พฤษภาคม). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ด้วยการบูรณาการ การเรียนการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวันผ่าน class start [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7: เรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาชุมชน, ขอนแก่น, ประเทศ ไทย.
--------	---

7. เว็บไซต์

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2562, 17 มกราคม). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. ผู้จัดการ รายวัน. http://www.rspg.or.th/botanical_school/index.htm
--------	--

การเรียงรายการบรรณานุกรม

1. การเรียงลำดับให้รายการภาษาไทยก่อนรายการภาษาอังกฤษ
2. การจัดเรียงลำดับสำหรับผู้แต่งชาวไทย ให้เรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อและสกุลของผู้แต่ง
คนแรก ยึดหลักพจนานุกรมภาษาไทยฉบับราชบัณฑิตสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้น

ด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้ อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี อี อี อุ อุ เอะ เอ เอาะ เอา เอ็น เณย
เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ โอ โอะ ไอ ไอ

3. การจัดเรียงลำดับสำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศหรือผู้แต่งชาวไทยที่แต่งเป็นภาษาอังกฤษ
เรียงตามลำดับอักษรของนามสกุลของผู้แต่งคนแรก

4. เอกสารใดไม่มีผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่อง หรือชื่อบทความ เรียงรายการตามลำดับตัวอักษร

5. เอกสารที่ผู้แต่งคนเดียวกัน ลงชื่อผู้แต่งทุกรายการ เรียงลำดับตามปีที่พิมพ์จากปีน้อยไปมาก

6. เอกสารที่ผู้แต่งหลายคน และผู้แต่งคนแรกเดียวกัน ให้เรียงรายการตามชื่อผู้แต่งคนที่สอง หากชื่อ
ผู้แต่งคนที่สองซ้ำ ให้เรียงตามผู้แต่งคนที่สาม

Download รายละเอียดการเตรียมบทความเพื่อส่งตีพิมพ์ ได้ที่นี่

https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/preparing_articles

NEUARJ

NEU ACADEMIC AND RESEARCH JOURNAL

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
NORTHEASTERN UNIVERSITY

๑๙ 199/19 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
NORTHEASTERN UNIVERSITY

NEU
KHON KAEN

NEUARJ

NEU ACADEMIC AND
RESEARCH JOURNAL

ปีที่ 14
ฉบับที่ 1

วารสารวิชาการและวิจัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มกราคม - มีนาคม 2567
ISSN 2697-3731 (Online)

Thai-Journal Citation Index Centre Tier #2

เว็บไซต์ NEUARJ

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2567 นี้ ซึ่งศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI จัดคุณภาพให้เป็นวารสารกลุ่มที่ 2 กองบรรณาธิการมีความมุ่งมั่นคัดสรรผลงานทางวิชาการที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่ผู้อ่าน ทั้งในรูปแบบของบทความวิจัยและบทความทางวิชาการในด้านรัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ศึกษาศาสตร์ และที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

สำหรับวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉบับนี้ นำเสนอผลงานที่ผ่านการประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา รวมทั้งหมด 25 เรื่องเป็นบทความวิจัย จำนวน 23 เรื่อง และบทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง การนำเสนอบทความจากผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะนั้น ทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารจึงต้องผ่านกระบวนการทั้งในส่วนของการกลั่นกรองบทความของวารสารและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จำนวน 3 ท่าน ที่ทางกองบรรณาธิการได้กำหนดเป็นกรอบที่จะรับบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ โดยกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่นำเสนอในวารสารนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งในแง่ของการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาองค์กรหรือท้องถิ่น หรือการวิจัยต่อยอด ดังนั้น จึงขอเชิญชวนนักวิชาการ นักวิจัยจากทุกสถาบัน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเสนอผลงานทางวิชาการของท่าน ทั้งที่เป็นบทความวิจัยหรือบทความวิชาการในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อเผยแพร่เป็นคุณค่าแก่สังคมต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี..... 1

The Guidelines for Promoting the Student Care and Support System:

Phanatpittayakarn School in Chonburi

อรพิน ดำมินsek และ พิมพ์อุไร ลิมปพัทธ์

Orapin Damminsek and Pimurai Limpapath

การประเมินความต้องการจำเป็นและในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน..... 13

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

Needs Assessment of Leadership Development for Teachers in Schools

under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2

ทิพกัญญา ไชยปัญหา วาโร เฟ่งสวัสด์ และ อภิสิทธิ์ สมศรีสุข

Tibkanya Chaipanha Waro Phengsawat and Apisit Somsrisuk

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียน..... 28

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Learning Activity Using the KAHOOT Game on the Topic of “Our Atmosphere”

for Students in the First Grade of Secondary School

دنۇپول سۇبسۇرمران و ساتاوات سرنۇكروھ

Danupon Suebsurman and Satawat Srinukhroh

การจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์..... 42

เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

Organizing activities to Ceate Cooperation among Parents Using

Information Materials to Promote Life Skills of Early Childhood Children

นิตยาพร นันทอง และ รุ่งลาวัลย์ ละอาคา

Nitiyaporn Nanthong and Rungrawan Laumka

สารบัญ (ต่อ)

การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริม.....	56
ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย	
Providing the Experiences of Physical Response Techniques to Enhance the Listening and Speaking English Abilities of Early Childhood	
พัชรภรณ์ ชนะชาญ และ พีระพร รัตนาเกียรติ์	
Patcharaporn Chanachan and Peeraporn Rattanakiat	
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน.....	69
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย กับการสอนแบบปกติ	
A Comparison of Learning Achievement in English Subjects of Grade 2 Students at Ratchamontri (Pluem-Chuemnukul) School Using Multimedia and the Traditional Teaching Method	
สุดารัตน์ สมปัญญา และ อรุณช ลิ้มศิริ	
Sudarat Sompanya and Oranuch Limtasiri	
การวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร.....	81
ของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น	
Analysis of Returns and Determination of Selling Prices for Herbal Vegetable Cracker Production of the Ban Bayao Community Enterprise, Village No. 6, Nong Bua Subdistrict, Ban Fang District, Khon Kaen Province	
นฤมล อริยพิมพ์	
Naruemol Ariyapim	

สารบัญ (ต่อ)

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา.....	93
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	
Model Law on Appointing Police Officers Academic Ranks for the Teachers in Educational Institutions of the Royal Thai Police	
เปมิกา วิวัฒนพงศ์พันธ์ และ ภูมิ โชคเหมาะ	
Pemika wiwatthanapongpun and Poom Chokmoh	
ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น.....	107
Expectation to Ecotourism of the People in Khon Kaen	
มนัญชยา เกื้อนนาคี	
Manunchaya Thuennadee	
การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผล.....	123
ต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	
Digital Marketing Communication and Customer Experience Path that Affect Their Loyalty for Using the Services of Government Housing Banks in Bangkok and Peripheral Provinces	
ธนารัตน์ สุธีลักษณ์ และ ปราณี เอี่ยมลออภักดี	
Thanarath Suteeluk and Pranee Eamlaorpakdee	
การศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของ.....	133
ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น	
Study of Experiences and Acceptance of Technology that Affect Intentions to Use Social Media of the Elderly in Khon Kaen Province	
อุมารวรรณ วาทกิจ	
Umarwan Watakit	

สารบัญ (ต่อ)

การศึกษาแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ธนาคารอาคารสงเคราะห์.....	147
ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี	
A Study Practice for Decrease of Non-Performing Loan (NPLs) of Government Housing Bank, Debt Managent at the Chonburi Area	
ศุภชัย รัตนพันธ์ และ รวีดา วิริยกิจจา	
Suppachai Rattanaphan and Rawida Wiriyakitjar	
การพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ กรณีศึกษาหลักสูตร.....	162
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
Development of a Marketing Curriculum Based on Outcomes-Based Education Framework (OBE): A Case Study of the Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Northeastern University	
นงนุช ไชยผาสุข วีรวิชัย เลิศรัตน์ธำรงกุล ศุภิกา ประเสริฐพร	
ดากานันดา อรุณมาลา และ ศุภกร ใหม่คามิ	
Nongnuch Chaipasuk Weerawit Lertratthamrongkul Suphika Prasertporn	
Dakanda Arunmala and Supakon Maikami	
การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล.....	176
Personnel Potential Development of Government Housing Bank's Employees in the Transition to the Digital Age	
อัจฉราพรรณ โจรนภักดี และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี	
Autcharaphan Rojanaphakdee and Pranee Eamlaorpakdee	

สารบัญ (ต่อ)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป.....	194
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม ชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ	

A Comparison of Thai Language Learning Achievement of Prathomsuksa 1
Students Taught by the Supplementary Reading Book of Thai Language:
Transformed and Inherent Vowels Entitled Noodee-Sounding the Vowels
and Normal Teaching Method

เสาวพา บัวขนาบ และ กรวิภา สรรพกิจจำนง

Saowapha Buakhanap and Kornveepa Suppakitjumnong

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส.....	207
ขั้นพื้นฐาน.ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	

The Comparison of Achievement on Basic Table Tennis Skills of
Mathayomsuksa 1 Students towards Learning Management Between Using Skills
Training and Normal Teaching Method

พรรณพพร บุตรรักษ์ และ นันทนธร บรรจงปรุ

Panpaphorn Butrak and Nanthon Bunjongparu

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของ.....	218
ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดนครพนม	

The Relationship between the Operational Policies and Efficiency of Using
a Single Account of Small and Medium Enterprises (SMEs) Entrepreneur
in Nakhon Phanom Province

มัชฌุพัฒน์ ธารณ์สมบุญ และ วลัยจรรยา วิระกุล

Malchupath Transomboon and Wanjanya Wirakul

สารบัญ (ต่อ)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของ.....	231
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ	
A Comparison of Learning Achievement on Parts of Speech of Grade 8	
Students between Using Skill Practice Exercises and Traditional Teaching	
มานิดา วงศ์สมบัติ และ อรุณช ลิ้มศิริ	
Manida Vongsombun and Oranuch Limtasiri	
การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยี.....	244
โลกเสมือนพसानโลกจริง	
The Development an Application for Awareness of 9 Sacred Places in	
Loei Province with Augmented Reality Technology	
จิตรราภา คนฉลาด อธิชัย อินลุเพท และ วีณา พรหมเทศ	
Jittrapa Khonchalad Ittichai Inlupet and Weena Promthet	
ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น.....	259
Factors Affecting Sports Management of Local Government Organizations	
in Khon Kaen Province	
รุ่งนภา กิตติลาภ กฤษณะ มุลมี ภิรมย์ อันประเสริฐ ชลัช ภิรมย์	
ศิวาพร กิตติลาภ และ กัลยา ไหมโพธิ์กลาง	
Rungnapa Kittilap Kritsana Moonmee Pirom Aunprasert Chalach Piromya	
Siwaphon Kittilap and Kanlaya Maiphoklang	

สารบัญ (ต่อ)

ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ.....	273
เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
Results of Organizing Mathematics Learning According to The 6P Model Concept Using Skill Exercises to Enhance Mathematical Process Skill, The Problem – Solving Aspect of Quadrilaterals for Grade 5 Students	
กิตติศักดิ์ จันทร์หล่ม Kittisak Janlom	
การฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม.....	286
The Teeth Brushing Practices with the Storybook Pictures for the Students with Autism	
เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ Charoenkwan Sripunchat	
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	295
ปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด	
A Comparison of the Learning Achievement before and after Learning of Mathayomsuksa 2 Students in Thai Part of Speech with Learning Management by Using Workbook	
ปาริตา สายนุ่นไชย และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ Parita Sainunchai and Siripat Jetsadawiroj	

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิชาการ

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน.... 310

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Concepts of Social Responsibility and Corporate Governance Mechanisms

of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand

นิภาพร พิระภาค และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

Nipaphorn Pirapark and Titaporn Sincharoonsak

การจัดการปกครองในบริบทโลก..... 325

Governance in a Global Context

ยศธร ทวีพล

Yossathorn Taweephon

คำแนะนำในการเตรียมบทความ..... 340

แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

The Guidelines for Promoting the Student Care and Support System:

Phanatpittayakarn School in Chonburi

อรพิน ดำมินsek¹ และ พิมพู่ไร ลิ้มปัท^{2,*}

Orapin Damminsek¹ and Pimurai Limpapath^{2,*}

^{1,2}หลักสูตรการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

^{1,2} Master of Educational Administration, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

*Corresponding author's e-mail: pimurai.l@rsu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

13 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

8 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 145 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยเลือกประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (Total Sampling Population) ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็น (PNI) ซึ่งค่า PNI จากการวิเคราะห์นั้นได้นำมาพัฒนาเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียน 5 ท่าน จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแบบจับประเด็น (Thematic Content Analysis) เพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นของแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าดัชนีอยู่ในระดับสูงกว่า 0.33 ทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และ 5) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และในส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ท่าน พบว่าควรให้ความสำคัญในการพัฒนาประกอบแนวทางก่อนหลังดังนี้ 1) การส่งต่อนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง 2) การคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการส่งเสริม 3 แนวทาง 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง และ 5) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ทั้งนี้คาดหวังว่าผู้บริหารสามารถนำแนวทางของการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับ

จากข้อค้นพบในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพนัสพิทยาคาร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the needs and the guidelines for promoting the student care and support system at Phanatpittayakarn School in Chonburi. An Explanatory Sequential Design was employed, with a sample of 145 teachers. Data were collected using questionnaire to assess the current and desirable conditions, also the needs of the student care and support system of Phanatpittayakarn School. Descriptive statistics used comprised percentages, means, standard deviations and Priority Needs Index (PNI). The results from the analysis of the PNI, thus, were utilized to develop the line of questions for the in-depth interviews with five educational administrators and then Thematic Content Analysis was employed to gain the guidelines for promoting the student care and support system. The findings of the aspects of the student care and support system were rated at higher than 0.33 in every aspect, ranked from the most to the least, were as follows: 1) the student referral; 2) the student individual profile; 3) the student screening system; 4) the student promotion and development; and 5) the student protection, assistance, and problem intervention. The guidelines for promoting the student care and support system were categorized and ranked from the most to the least urgent development, accordingly: 1) the student individual profile with three development guidelines; 2) the student screening system with three development guidelines; 3) the student promotion and development with three developmental approaches; 4) the student protection, assistance, and problem intervention with three developmental approaches; and 5) the student referral with three developmental approaches. As a result, the school administrators can apply the guidelines derived from this study to concretely implement in order to maximize the benefits of the student care and support system, thereby enhancing the overall quality of the Student Care and Support System of Phanatpittayakarn School.

Keywords: Guidelines for Promoting, Student Care and Support System,
Phanatpittayakarn School

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2559 ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง โดยมีการกำหนดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการทำความรู้จักนักเรียนแต่ละคนว่ามีพื้นฐานความเป็นอยู่อย่างไร และมีวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน และการสร้างระเบียบวินัย มีแบบประเมินพฤติกรรมและความฉลาดทางอารมณ์ 2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาจำแนกตามเกณฑ์ การคัดกรอง มีการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลกลายเป็นบุคคลคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาลับกลับมามีพฤติกรรมดีขึ้น 4) การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เป็นการให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคน ไม่ปล่อยปละละเลย ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อเป็นกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

ในส่วนของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการวางแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและนักเรียนโดยให้ความสำคัญกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา (รัชพล เทียงดี, 2563) เพื่อที่ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัด การอบรมให้ความรู้แก่ครูเพื่อสามารถดำเนินการหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้คำปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน และมีการติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง (ณัฐริณีย์ น้อยจันทร์, สุขแก้ว คำสอน, และ อุดลย์ วังศรีคุณ, 2565) ทั้งนี้การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้ประสิทธิภาพนั้นต้องเริ่มต้นจากการร่วมคิดร่วมทำของ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนที่จะต้องทำร่วมกัน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การมีภาวะร่วมกัน 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4) การร่วมมือกันประเมินผล (สุนีย์ สอนตระกูล, สมโภชน์ อนนทสุข, และ รสริน พิมลบรรยงค์, 2565)

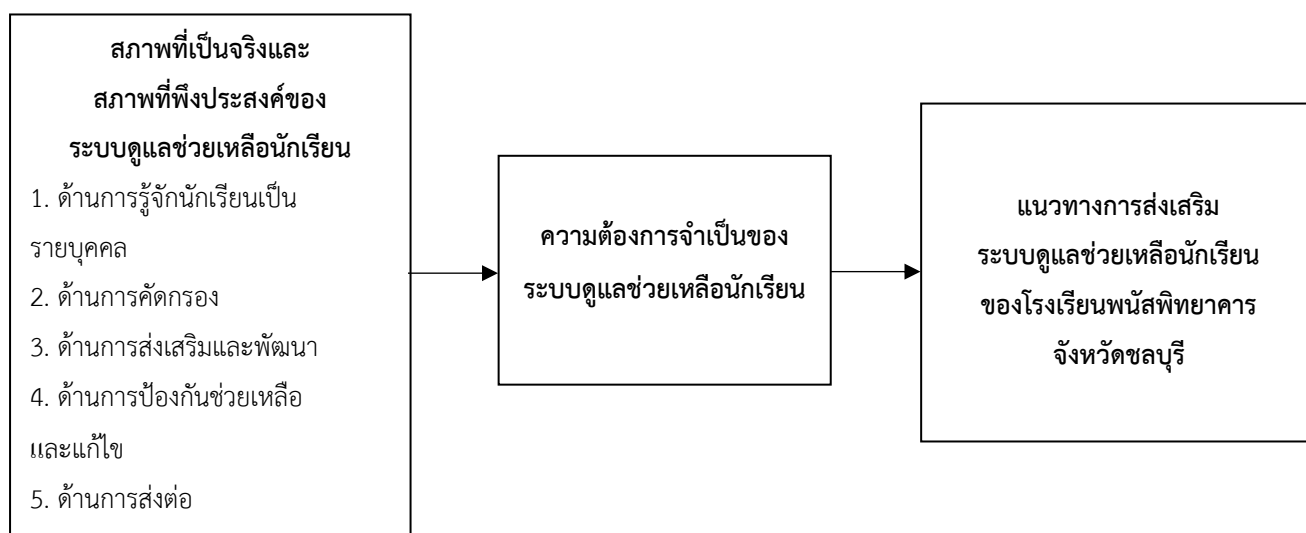
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นไม่เพียงแต่จะมีความสำคัญ หากแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ทั้งนี้ ในขณะที่โรงเรียนพนัสพิทยาคาร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประจำอำเภอพนสนิมคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ยังขาดการวิจัยในเรื่องแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อตอบสนองนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551), และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) (สพฐ.) ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลง

ของโลกที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นสิ่งเสริมสร้างให้มีวิถีชีวิตที่เป็นสุข โดยผลของการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกันดำเนินงานในการพัฒนานักเรียนทุกคนให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อประเทศชาติ และสังคมโลกต่อไป การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 145 คนในโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2565 และผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหาร จำนวน 5 คนในโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ที่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 145 คน เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง

สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และในส่วนของกรวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียนจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวิจัยเชิงคุณภาพในโรงเรียนดังกล่าว เพื่อช่วยอธิบายแนวทางในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติการวิจัยแบบผสมแบบ Sequential explanatory mixed design ในส่วนของกรวิจัยเชิงปริมาณ และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มประชากร (Total population sampling) ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนข้อมูลความต้องการจำเป็น ศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการเรียงลำดับความจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยวิธี Priority Needs Index (PNI) เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (Need Identification) โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified ที่ปรับปรุงโดย Wongwanich (2015)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ

1) แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการข้อมูลทั่วไปในแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และระดับชั้นที่เป็นที่ปรึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรอง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) ด้านการส่งต่อ

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถามในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity แล้วนำไปคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูในโรงเรียนรัฐบาลอื่น จำนวน 30 ฉบับ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

2) แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ในส่วนของกรสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น พัฒนามาจากแบบสอบถามเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อ จำนวน 15 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่เป็นจริงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 3) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ด้านการคัดกรอง และ 5) ด้านการส่งต่อ

เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการคัดกรองและ 5) ด้านการส่งต่อ

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่ามีค่า PNI Modified ระหว่าง 0.144-0.215 เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการส่งต่อ 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ด้านการคัดกรอง 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และ 5) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

ข้อ	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับสภาพที่เป็นจริง			ระดับสภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.45	0.16	มาก	4.51	0.16	มากที่สุด	0.165	2
2	ด้านการคัดกรอง	4.39	0.13	มาก	4.46	0.33	มาก	0.162	3
3	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.46	0.16	มาก	4.51	0.15	มากที่สุด	0.159	4
4	ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.50	0.14	มาก	4.56	0.12	มากที่สุด	0.144	5
5	ด้านการส่งต่อ	4.33	0.17	มาก	4.40	0.17	มาก	0.215	1
รวม		4.45	0.71	มาก	4.46	0.71	มาก	0.169	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่เป็นปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดยค่าเฉลี่ยของระดับสภาพพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)

เมื่อพิจารณาระดับสภาพปัจจุบันของความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.45$) ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 4.50$) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.33$) อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับสภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.51$) ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 4.51$) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 4.56$) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.40$) อยู่ในระดับมาก

ค่า PNI สูงสุดคือ ค่าที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นลำดับแรก ดังนั้น จากตารางที่ 1 สรุปความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่ามีค่า PNI Modified ระหว่าง 0.144-0.215 โดยความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข คือ 1) ด้านการส่งต่อ ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.215$) 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.165$) และ 3) ด้านการคัดกรอง ($\text{PNI}_{\text{Modified}} = 0.162$) 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และ 5) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ผลการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (ผู้บริหารโรงเรียน) เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี

สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมเป็นตามลำดับของความจำเป็นเร่งด่วนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) ควรมีการรวบรวมข้อมูลความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) ควรมีการรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน
- 3) ควรมีการเก็บรวบรวมประวัติการเข้าศึกษาของนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาด้านการคัดกรอง

- 1) ควรมีการจัดกลุ่มนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา
- 2) ควรมีการจัดกลุ่มจำแนกนักเรียนซึ่งจะทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด
- 3) ยึดเครื่องมือที่มีคุณภาพมาใช้ในการคัดกรอง

3. แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมและพัฒนา

- 1) ควรให้ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมตามความสนใจของนักเรียน

2) ควรมีการจัดและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและฝึกให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

3) ครูที่ปรึกษาควรมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม

4. แนวทางการพัฒนาด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

1) โรงเรียนควรมีระบบของการป้องกันช่วยเหลือที่ดี เพื่อไม่ให้นักเรียนกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

2) ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในระบบและรู้วิธีการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน

3) โรงเรียนควรมีการออกคำสั่งและแจ้งถึงหน้าที่ในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาไว้อย่างชัดเจน

5. แนวทางการพัฒนาด้านการส่งต่อ

1) โรงเรียนต้องมีการสร้างเครือข่ายภายนอกโรงเรียน โดยทำความรู้จักกับผู้เชี่ยวชาญเป็นการภายใน สามารถที่จะประสานให้ข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญได้โดยตรงก่อนที่จะส่งต่อนักเรียน

2) ควรมีการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญที่ถูกต้องและเหมาะสมกับปัญหา เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาของนักเรียนได้ตรงจุด

3) ควรมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเครือข่าย ตำรวจ จราจร สาธารณสุข วัด เพื่ออบรมให้ความรู้และปรับพฤติกรรมแก่นักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่สอง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีนั้น ควรมีการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบในทุกๆ เรื่องเพื่อสามารถรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ประวัติส่วนตัว การรับเข้าศึกษา การเรียน ความสามารถพิเศษ รวมไปถึงสุขภาพอนามัยของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ บุรณะสุทธิ์ (2564) ได้เน้นว่าการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เริ่มที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบผ่านระเบียบสะสม ดังที่ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564), และ Watson-Davis (2011) ได้กล่าวว่าครูที่ปรึกษาเป็นกลไกสำคัญของการสร้างระบบดูแลและจัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อต่อเนื่องไปสู่ระบบประเมินพฤติกรรมและระบบเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อตัวนักเรียน

2. ด้านการคัดกรอง พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ความต้องการจำเป็นด้านการคัดกรองมีความต้องการอยู่ในลำดับที่สาม ทั้งนี้มาดิสัน อินทมิ

และ วรชัย วิภูอุปโภคตร (2563) ได้ให้ความสำคัญกับการคัดกรองนักเรียนในการแยกกลุ่มให้ชัดเจนและเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้เป็นความลับนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยที่มนตรี สังข์ชุม (2565) ได้อธิบายไว้ว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการของการหาข้อมูลทางพฤติกรรมและการแสดงที่แท้จริงให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะหากโรงเรียนมีการวางระบบการคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมนอกจากจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนในเคสปกติได้แล้วนั้นยังสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีเช่นกัน Biddle (2009)

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ความต้องการจำเป็นด้านการส่งเสริมและพัฒนาที่มีความต้องการอยู่ในลำดับที่สี่ ผลของการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรมโดยมีการนำไปปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง ธรรมนูญ นิยมญาติ และ สมใจ สืบเสาะ (2565) ซึ่งโดยรวมนั้นเกิดขึ้นได้เพราะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้ได้แสดงความสามารถของตนเอง รวมทั้งการจัดตั้งชุมนุมแห่งการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Smith (2017) ที่กล่าวว่ากิจกรรมส่งเสริมพัฒนาและสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นการแสดงความสามารถให้เกียรติและให้ความสนใจในมุมมองต่าง ๆ ของนักเรียนควรมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตในเชิงบวกและการมองโลกในแง่ดี

4. ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่ห้า แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีระบบการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามผู้บริหารและครูยังคงตระหนักและให้ความสำคัญต่อภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการป้องกันหรือการแก้ไข ดังคำแนะนำของ Belanger (2018) ที่ว่าครูต้องมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการให้คำปรึกษาโดยให้มีการฝึกอบรมทั้งทางด้านจริยธรรม การทำงานเป็นทีม และการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาษานอก (2564), และ ฤทธิชัย ภูสำอาง, นริสนันท์ แมนผดุง, และ ปฤษญา ขนสวรรค์ (2563) ยังกล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ความเอาใจใส่ในนักเรียนด้วยความเต็มใจ ร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหโดยมีการกำหนดนโยบายและแผนงานการดำเนินงาน ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ

5. ด้านการส่งต่อ พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่หนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต้องพึ่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพราะทางโรงเรียนต้องพัฒนาระบบและกระบวนการเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเล็งเห็นถึงความสำคัญของสภาพปัญหาในประเด็นดังกล่าว ในการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้ง

มีการกำกับ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ดังที่ไพบุลย์ เด่นสว่าง, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, และ มิตรภาณี พุ่มกล่อม (2564) ได้พบว่าการส่งต่อภายนอกโรงเรียนเป็นเรื่องจำเป็นสูงสุดที่ต้องส่งเสริมพัฒนา โดยการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องมีการรับรู้และความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งสถานีดำรง ที่ต้องสร้างเครือข่ายร่วมกันในการติดต่อสื่อสารและความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง (Laverne, 2000; พันธุ์เพ็ญ โพธิ์ใบ, 2565) ที่สุดของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน ต้องสร้างความเข้มแข็งเพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

1. โรงเรียนควรเน้นด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข โดยครูที่ปรึกษาควรมีความตระหนัก และเห็นคุณค่าในการเป็นผู้ดูแลและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างแท้จริง
2. โรงเรียนควรเน้นด้านการส่งต่อ โดยควรมีวิธีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการแก้ไขหรือได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะของการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
2. ควรศึกษาโมเดลรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญเนตร มุลทองจาด และ นุชนรา รัตนศิริระประภา. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐริณีย์ น้อยจันทร์, สุขแก้ว คำสอน, และ อุดลย์ วังศรีคุณ. (2565). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาด้วยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธัญมาศ นิยมญาติ และ สมใจ สืบเสาะ. (2565). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

- พรวิมล กลิ่นศรีสุข และ มานิตย์ อาษานอก. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 4(10), 147-157.
- พันธ์เพ็ญ โพธิ์ใบ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราชโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], วิทยาการอาชีพนครศรีธรรมราช.
- ไพบูลย์ เด่นสว่าง, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, และ มิตภาณี พุ่มกล่อม. (2564). แนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- มนตรี สังข์ชุม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านระบบฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ของโรงเรียนอนุบาลระนอง. *วารสารวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*, 5(1), 17-33.
- มาติน้ำ อินทมิ และ วรชัย วิภูอุปโคตร. (2563). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฤทธิชัย ภู่อ่างค์, นริศนันท์ แมนผดุง, และปฤษฎา ชนวรรษ. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมพงษ์ บุระสุทธิ. (2564, 2 มีนาคม). รายงานการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนชัยภูมิภักดิ์วิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ครูบ้านนอก.คอม.
https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=176583
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุนีย์ สอนตระกูล, สมโภชน์ อเนกสุข, และ รสริน พิมลบรรยงค์. (2565). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดดอนยอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- Belanger, M. B. (2018). First-year teachers Perceptions of the mentoring component of the new teacher Induction Progra. [Doctoral dissertation, University of South Carolina].
<https://scholarcommons.sc.edu/etd/4464>
- Biddle, V.S. (2009). Student Assistance Program Outcomes of Students at Risk for Suicide.
Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering, 69, 4662.
- Laverne, M. (2000). *Coalitions between schools and community agencies for the control of truancy: Identification of critical factors contributing to coalition effectiveness*.
<https://researchworks.laverne.edu/esploro/outputs/doctoral/Coalitions-between-schools-and-community-agencies/991004155704306311>
- Smith, J. R. (2017). Student perceptions of teacher care: Experiences and voices of recent high school graduates [Doctoral dissertation, Iowa State University].
<https://lib.dr.iastate.edu/etd/15425/>
- Watson-Davis, D. (2010). *Teacher's understanding, perceptions, and experiences of students in foster care: A forgotten population* (Order No. 3399119). [Doctoral dissertation, The Claremont Graduate University]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Wongwanich, S. (2015). *Research needs assessment* (3rd ed.), Chulalongkorn University Press.

การประเมินความต้องการจำเป็นและในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
Needs Assessment of Leadership Development for Teachers in Schools
under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2

ทิพย์กัญญา ไชยปัญญา^{1,*}, วาโร เฟ่งสวัสดิ์² และอภิสิทธิ์ สมศรีสุข³

Tibkanya Chaipanha^{1,*}, Waro Phengsawat² and Apisit Somsrisuk³

^{12,3}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{12,3}Master of Education Degree in Education Administration and Development

Sakon Nakhon Rajabhat University

*Corresponding author's email: chillyemmyj@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

9 กรกฎาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

23 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นและในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน 3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน และ 4) หาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านสภาพปัจจุบันมีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.36 ถึง 0.87 และค่าความเชื่อมั่น 0.98 ส่วนด้านสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.50 ถึง 0.87 และค่าความเชื่อมั่น 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำครู มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ (4) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูโดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครู พบว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำครู มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำครู, โรงเรียนประถมศึกษา, การประเมินความต้องการจำเป็น

ABSTRACT

This study aimed to assess and guidelines for leadership development for teachers in schools under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2. The objectives of this research were: 1) to study the components of teacher leadership in schools, 2) to study the present and expected conditions of teacher leadership in schools, 3) to assess the necessary needs for the development of teacher leadership in schools, and 4) to find guidelines for teacher leadership development in schools under the jurisdiction of the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. According to Krejcie and Morgan's table, the participants comprised 327, administrators and teachers in schools under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2 in the academic year 2022. They were selected by using multi-stage random sampling. The research instruments used in the study was the 5- point Likert scale questionnaires, in which the part of the current state indicated validity index ranged between 0.60-1.00, the discrimination power index ranged between 0.36-0.87 and the reliability value index at 0.98, whereas the part of the desirable state indicated validity index ranged between 0.60- 1.00, discrimination power index ranged between 0.50- 0.87 and reliability value index at 0.99. The collected data were analyzed for frequency, percentage, standard deviation, and PNI modification.

The findings were as follows. 1) The component of teacher leadership in school comprised four components, namely (1) Development participation, (2) Curriculum development, (3) Transformational Leadership, and (4) Self-development and others. 2) The current state of teacher leadership, overall, was at

the high level, whereas the desirable state was at the highest level. 3) The results of needs assessments of leadership development of teachers in school showed that Curriculum development was the highest need, followed by Transformational Leadership. 4) The guidelines for the leadership development of teachers consisted of two aspects, namely Curriculum development and Transformational Leadership.

Keywords: Leadership, Teacher Leadership, Primary school, A Needs Assessment

บทนำ

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาทุกประเทศทั่วโลกเริ่มและดำเนินการปรับและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาใหม่เรียกว่า “การปฏิรูปการศึกษา” (Educational Reformation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมาตรฐาน สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ระบบการศึกษานั้นประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญคือครู เนื่องจากครูเป็นบุคคลด่านหน้าและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กนกอร สมปราชญ์, 2560) การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งสร้างทุนและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนประเทศ กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยให้ครูพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีทักษะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทย มีความสามารถก้าวไกลในระดับสากล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นอีกปัจจัยที่เป็นกลไกที่สำคัญในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำเป็นลักษณะพิเศษที่สามารถสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่นได้ Drucker (1968) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำ องค์กรจะต้องอาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบของผู้นำจนก่อให้เกิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ นอกจากนี้ Avolio (1999) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำโดยพิจารณาผู้นำใน 3 ลักษณะ คือลักษณะของบุคคล (Leader as a Person) ลักษณะของกระบวนการ (Leader as a Process) และลักษณะผสมผสาน (As Some Aspects of Both) ซึ่งสอดคล้องกับ Overholser (1992) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบของครูว่า มีทักษะภาวะผู้นำ 6 ประการ คือ มีวิสัยทัศน์ ความมีจริยธรรมและความซื่อสัตย์ ทักษะด้านหลักสูตรและการสอน กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพของครู นอกจากนี้ พบว่า

ภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพของครู การเพิ่มพลังอำนาจให้ครูมีภาวะผู้นำมากขึ้นทำให้ครูเห็นคุณค่าในตนเองและมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น และยังพบอีกว่าความสามารถทางภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จนั้นไม่ใช่เฉพาะผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่จะต้องมีความรู้ จะต้องพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย เป็นที่ยอมรับกันว่าคุณภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (Rowan, Correnti and Miller, 2002)

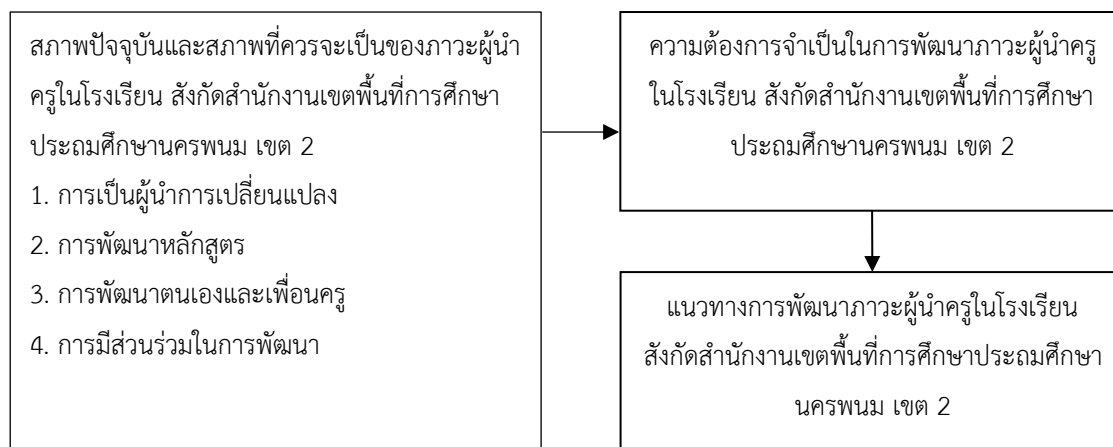
จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินความต้องการจำเป็นและหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นหน้าที่หลักที่สำคัญ ในวิชาชีพครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูผู้สอนให้มีภาวะผู้นำทางการจัดการเรียนรู้ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามนโยบายแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตลอดจนพิจารณาถึงความยั่งยืนของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
3. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
4. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและทบทวนแนวคิดทฤษฎี นำมาซึ่งตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,352 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 181 คน ครู จำนวน 2,171 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 327 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 74 คน และครู 253 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วส์ดี, 2551)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามชนิดสนองคู่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ 4) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อจัดทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและรับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ และจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน (Google Form) และสร้างแบบสอบถามเป็น QR Code เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสะดวกต่อการตอบแบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 327 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลตอนที่ 3 การวิเคราะห์ เพื่อหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มี 4 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายองค์ประกอบ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $S.D. = 0.30$) รองลงมาด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, $S.D. = 0.37$) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, $S.D. = 0.38$) และด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำครูในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $S.D. = 0.63$) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดพบว่า สภาพปัจจุบัน ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $S.D. = 0.61$) รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $S.D. = 0.62$) จากนั้นเป็นด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.62$) และสุดท้ายเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $S.D. = 0.65$)

2.2 สภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.46$) ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, $S.D. = 0.45$) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนทุกด้านมีความต้องการจำเป็นทุกหัวข้อ

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยสภาพปัจจุบันภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $S.D. = 0.63$) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.46$) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีค่าเท่ากับ 0.104 หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความต้องการจำเป็นในด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับแรก ($PNI_{modified} = 0.124$) รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified} = 0.104$) ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ($PNI_{modified} = 0.097$) และด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ($PNI_{modified} = 0.092$)

เพราะฉะนั้น ด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางพัฒนาคือด้านที่มีคะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าภาพรวม ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ คอยกระตุ้นให้ครูได้ใช้ความคิด ศักยภาพภายในตัวครู ในการเริ่มคิด เริ่มวางแผน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้บริหารอาจเป็นผู้นำพาในการเป็นแบบอย่างให้แก่ครู เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ จนกว่าครูคนนั้น ๆ จะสามารถพัฒนางานได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และมีความเป็นภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะ ด้านวิชาการ เข้าใจหลักสูตร และมีการ PLC กับครูในโรงเรียน ผู้บริหารต้องกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน กำหนดโครงการ การวัดและประเมินผล จัดให้ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูล และเข้าร่วมการอบรม สัมมนา ในด้านวิชาการและการบริหารหลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตร วางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ แล้วนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาการสอนเพื่อให้พัฒนาผู้เรียน มีการนิเทศภายใน จัดตารางการออกนิเทศการเรียนการสอนของครูร่วมกับหัวหน้าวิชาการ เพื่อเสนอแนวทาง และให้กำลังใจกับครูผู้สอน มีการวัดและประเมินผล มาวิเคราะห์และแก้ไขในเรื่องที่บกพร่องและผิดพลาด เพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน โรงเรียน และผู้ปกครองต่อไป

4.2 การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสในการเรียนรู้งานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งงานในความรับผิดชอบในหน้าที่และงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานในหน้าที่ มีความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามา สามารถที่จะขอรับคำปรึกษา จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ไข พัฒนางานนั้น ๆ ได้โดยไม่ติดขัด เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความกล้า ในการที่จะคิดริเริ่ม และพัฒนางานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ครูจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเรียนการสอน เช่น การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ เป็นต้น ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการเข้าอบรม สัมมนา ทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ ครูต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ในระหว่างครูในโรงเรียนเดียวกัน และครูที่อยู่ต่างโรงเรียน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ เพื่อมาพัฒนาตนเอง และนักเรียนอยู่เสมอ มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการทศน์ใหม่ มีการกำกับ ควบคุม เพื่อมุ่งสัมฤทธิ์ผลให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ มีใจเปิดกว้างยอมรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้ารับการอบรมสัมมนาจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มองวิชาชีพของตนเองในเชิงบวกพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 แหล่ง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน และสรุปผลโดยการแจกแจงความถี่จากหลาย แหล่งข้อมูล โดยคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความถี่ โดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ตั้งแต่ 50 ขึ้นไป พบว่าองค์ประกอบ ภาวะผู้นำครูในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู และ 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำ การเพิ่มประสิทธิภาพของครูโดยการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การเพิ่มพลังอำนาจให้ครูมีภาวะผู้นำมากขึ้น ทำให้ครูเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น อีกทั้งความสามารถทางภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิภาพผลของครูในสถานศึกษา เพราะโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้น ไม่ใช่เพราะผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่จะต้องมีความรู้ภาวะผู้นำ จะต้องพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำอีกด้วย โดยเฉพาะในการที่จะพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้นั้นครูจำเป็นต้องเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง ต้องมีความรู้เท่าทันโลกปัจจุบัน สามารถพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ต้องพัฒนาตนเองและเพื่อนครูเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อที่จะปรับปรุงและแก้ไขผู้เรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำครู ประกอบด้วย 1) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู 2) เป็นแบบอย่างทางการสอน 3) มีส่วนร่วมในการพัฒนา 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 5) การเป็นผู้นำการบริหารจัดการ 6) มุ่งความสำคัญที่นักเรียน สอดคล้องกับ จารุภัทร บุญส่ง (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบหลักภาวะผู้นำทางการสอน จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการเรียนรู้ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการพัฒนา

นักเรียนและ 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ กิตติพัฒน์ คำแพง (2557) ได้กล่าวว่างค์ประกอบภาวะผู้นำครูมีดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู 2) การเป็นแบบอย่างทางการสอน 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

2.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ทำการประเมินสมรรถนะครู โดยระบุว่าสมรรถนะครู หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานซึ่งทำให้มีความโดดเด่นกว่าบุคคลอื่น ๆ สมรรถนะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน จะเห็นได้ว่า สมรรถนะหลัก ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองและสมรรถนะประจำสายงาน ครูจะต้องมีภาวะผู้นำครูเป็นตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานการสอน ดังนั้น ครูจึงมีความจำเป็นต้องเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ตลอดจนต้องพัฒนาความเป็นผู้นำให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และครูจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารนักเรียนที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบอยู่ ครูต้องมีส่วนร่วมและมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจ นอกจากนี้ Lieberman and Miller (2004) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน โรงเรียน ทั้งในด้านวัฒนธรรมการทำงาน และคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550) กล่าวว่า ในห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหาร เห็นได้จากการแสดงถึงบทบาทครูในการเป็นครูผู้นำ เช่น การเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูใหม่ การเป็นผู้นำทีม ผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร ส่วน Goodson and Hargreaves (2005) กล่าวว่า ในยุคปัจจุบันภาระงานด้านการเรียนการสอนสลับซับซ้อนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการปฏิบัติงานทางวิชาชีพที่มีมาตรฐานสูง วิชาชีพครูถือว่าเป็นวิชาชีพหลักเป็นตัวแทนหลักของการเปลี่ยนแปลงในยุคสังคมฐานความรู้ ถ้าปราศจากครู หรือปราศจากความสามารถของครูแล้ว สภาพสังคมในอนาคตจะผิดรูปร่างไปจากปัจจุบันหรือกลายเป็น สังคมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาเยาวชนผู้ซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษา

2.2 สภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพร กุลสานต์ (2557) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1.1) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 1.2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 1.3) การเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.4) การมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะ

ผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล

3) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ หลังการทดลองใช้ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสามารถ พัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ สูงขึ้นได้

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.104 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.124 รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.104 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.097 และด้านการพัฒนาตนเองและ เพื่อนครู ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.092 ตามลำดับ เพราะฉะนั้นด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางการพัฒนา คือ ($PNI_{modified}$) ที่มีคะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าภาพรวมในแต่ละด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร และ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตร

4.1.1 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างดี ผู้บริหารจะต้องเป็น ผู้สร้างแรงบันดาลใจ คอยกระตุ้นให้ครูได้ใช้ศักยภาพภายในตัวครูในการเริ่มคิด เริ่มวางแผน ลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นแบบอย่างให้แก่ครู เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนางาน มีการ PLC กับครูในโรงเรียน จัดให้ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเข้าร่วมการอบรมสัมมนาในด้าน วิชาการและการบริหารหลักสูตร มีการนิเทศภายใน ออกนิเทศการเรียนการสอนร่วมกับหัวหน้า วิชาการ เพื่อเสนอแนวทางและให้กำลังใจกับครูผู้สอน สอดคล้องกับฐิติมา ไชยมหา (2556) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก คือ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา คือครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชน มีการจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่มีขั้นตอนที่ชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้หลักสูตรและการประเมินผลการใช้ หลักสูตรโดยวัดได้จาก 1) การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ

3) การประเมินผลหลักสูตร และสอดคล้องกับเยาวชนลักษณะ สุตะโคตร (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของพนักงานเทศบาล: กรณีสำนักงานเทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน ฝึกปฏิบัติจริง การนิเทศ กำกับติดตาม สอดคล้องกับ Rebores and Walmsley (2008) มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำด้านต่อไปนี้ คือ ความก้าวหน้าส่วนตัว รูปแบบภาวะผู้นำ กลยุทธ์ อิทธิพล การจูงใจและการสื่อสารแบบชักจูงใจโน้มน้าว รูปแบบการพัฒนา มีดังนี้ คือ 1) การเข้าเรียนและอบรม 2) การเรียนเพิ่มเติมจากสถาบันอื่น 3) การประชุม 4) การประชุมปฏิบัติการ 5) การประชุมทีมงาน 6) การทำงานในรูปแบบคณะกรรมการ 7) การพัฒนาโดยการอ่านหนังสือให้เป็นมืออาชีพ 8) การประชุมของบุคลากร 9) กิจกรรมภาคสนาม 10) การเดินทางไปดูงาน 11) การอยู่ค่ายพักแรม 12) ประสบการณ์ทำงาน 13) การแลกเปลี่ยน 14) การค้นคว้าการวิจัย 15) การเขียน 16) การทำงานแบบมืออาชีพ 17) ประสบการณ์ 18) การเยี่ยมและการสาธิต 19) การทำงานในองค์กรและชุมชน

4.2 ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.2.1 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสในการเรียนรู้งานภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งงานในหน้าที่และงานอื่น ๆ ครูต้องมีความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหา และขอรับคำปรึกษาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อนำมาแก้ไข พัฒนางาน มีความกล้าที่จะคิดริเริ่มและพัฒนางานด้วยตนเอง ต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน มีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคนิคการสอนแบบใหม่ มีการพัฒนาตนเองโดยการเข้าอบรม สัมมนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และนำมาพัฒนาตนเอง มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการทศน์ใหม่ มีการกำกับ ควบคุม เพื่อมุ่งสัมฤทธิ์ผลให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาดา คนคล่อง (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี พบว่า แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนอนุบาลคำชะอี ดำเนินการ 7 โครงการ ดังต่อไปนี้ 1) โครงการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 2) โครงการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงานประกอบด้วย 2 กิจกรรม 3) โครงการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดประกอบด้วย 3 กิจกรรม 4) โครงการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 5) โครงการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม 6) โครงการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย 2 กิจกรรม และ 7) โครงการวิจัยเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู และ 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งครูสามารถใช้ภาวะผู้นำ ทั้ง 4 ด้าน ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ควรนำผลการวิจัย ไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสังกัด เช่น การจัดอบรมสัมมนา การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุม เพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำครูในโรงเรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เช่น มีการวางแผน การดำเนินงาน การวัดและประเมินผลกิจกรรม การนิเทศภายใน และการมีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกับครูในโรงเรียน
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้งานในหน้าที่และงานอื่น เป็นผู้นำในการคิด เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงการ กิจกรรม และกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในระดับภาค ระดับประเทศ เช่น ภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาวะผู้นำครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นต้น เพื่อนำมาพัฒนาภาวะผู้นำครูในแต่ละระดับต่อไป
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำครูด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และด้านการพัฒนาตนเอง และเพื่อนครู ในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกอร สมปราษฎ. (2560). ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). คลังพัฒนา.

- เกษมา วรวรรณ ณ อยู่ยยา. (2550). เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ พิธีเปิดการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ได้รับรางวัล "ครูดีในดวงใจ". สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กิตติพัฒน์ คำแพง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของครูกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31[วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/dQhUl>
- จารุภัทร บุญส่ง. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/SYIkA>
- ฐิติมา ไชยมหา. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/vFHUI>
- ประภาดา คนคล่อง. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. E-ThesisSNRU. <https://shorturl.asia/rZ2Jd>
- เยาวลักษณ์ สุตะโคตร. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำของพนักงานเทศบาล: กรณีสำนักงาน เทศบาลเมืองมุกดาหาร[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/Db4nQ>
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิถีวิทยาการวิจัย. สุวีริยาสาส์น.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต] มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/FpBta>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือประเมินสมรรถนะ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- อารรัตน์ ราชพัฒน์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ThaiLIS. <https://shorturl.asia/nPFaE>

- Avolio, B.J. (1999). *Full Leadership Development*. SAGE Publication.
- Drucker, P.E. (1968). Your Leadership is Unique. *Leadership*, 17(4), 54.
- Goodson, I. and Hargreaves, A. (2005). *Series editors' preface*. In
A. Harris ve D. Muijs. *Improving schools through teacher leadership*.
Open University Press.
- Lieberman, A. and Miller, L. (2004). *Teacher Leadership*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Overholser, J. (1992). *Socrates the in classroom*. College Teaching.
- Ronald W. Rebores and Angela L.E. Walmsley. (2008). *An Evidence-Based Approach to
The Practice of Educational Leadership*. Allyn and Bacon.
- Rowan, B., Correnti, R., and Miller, R., (2002). What large-scale, survey research tells
us about teacher effect on student achievement: insights from the prospects
study of elementary schools. *Teachers College Record*, 104(8), 1525-1567.

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT

เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Learning Activity Using the KAHOOT Game on the Topic of “Our Atmosphere” for Students in the First Grade of Secondary School

دنۇپول سۇبساړامران^{1,*} و ساتاوات سړنۇكړوھ²

Danupon Suebsurman^{1,*} and Satawat Srinukroh²

^{1,2}สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1,2}Program in General Science, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author's email: danupon.s@sskru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

1 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

12 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ก่อนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 35 คน ได้มาจากการวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ Dependent Sample t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเรา หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรามีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจของนักเรียน, การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

ABSTRACT

The aims of this research study were 1) to compare students in the first grade leaning achievement in science learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere between pretest and post test, 2) to study the satisfaction of students in the first grade of secondary school achieved learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere. The samples used in the research were students in the first grade of secondary school at Rasi Salai School in Sisaket province, semester 2, academic year 2022 by group sampling from 1 classroom with a total sample of 35 students by cluster random sampling. The tools used in the research consisted of 1) learning management plans using KAHOOT game activities, 2) a learning achievement test in science of students in the first grade of secondary school, 3) a satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and t-test for dependent sample

The research results showed that;

- 1) Score of leaning achievement in science learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere in post test was more than pretest with statistical significance at .05 level.
- 2) Satisfaction of the students that studied with learning activities using KAHOOT game on the topic of our atmosphere was rated at the highest level.

Keywords: Learning Achievement, Students' Satisfaction, Learning Management with KAHOOT game activities

บทนำ

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มีบทบาทสำคัญในสังคมโลก เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การงานอาชีพ รวมถึงเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้ และผลผลิตต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แม้วิทยาศาสตร์จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทุกคนอย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่ผ่านมา ยังไม่ประสบความสำเร็จ โดยสาเหตุจากหลายประการ เช่น ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ความสนใจของนักเรียน การจัดการเรียนการสอนของครู เป็นต้น

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของผู้เรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และมีความสำคัญเพิ่มขึ้น ผู้เรียนในยุคนี้เติบโตมากับเทคโนโลยีดิจิทัล และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ พร้อมกับความสนุกสนาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น บ่อยครั้งอาจมีปัญหาติดขัด และจะต้องใช้ความอดทนในการเรียน ดังนั้น ครูจึงต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ แตกต่างกันไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ เป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge - based Society) มีบทบาทสำคัญในสังคมโลกปัจจุบัน และอนาคต และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อแข่งขันกับนานาประเทศ และดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างเป็นสุข การสร้างความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนให้อยู่ในสังคมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การพัฒนาประเทศในอนาคต ต้องพึ่งพาผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นการปลูกฝังความสนใจใฝ่รู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ความสำคัญของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จึงต้องพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีระบบอินเทอร์เน็ตที่สนับสนุนการเข้าถึงความรู้ และสื่อสารได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้เกิดความรู้จากการศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองได้ สามารถติดต่อ สื่อสาร แลกเปลี่ยนสืบค้นข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ (Website) อีเมล (E-mail) ยูทูบ (YouTube) หรือผ่านการสื่อสารแบบสังคมออนไลน์ ที่เรียกว่าโซเชียล (Social) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ทวิตเตอร์ (Twitter) ดิกต็อก (Tiktok) หรืออื่น ๆ เป็นต้น

จากการสังเกตนักเรียน พบว่า นักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่อยากเรียน ไม่สนใจการเรียน เกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากธรรมชาติของวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ต้องอาศัยทักษะและกระบวนการคิด มีเนื้อหาหนัก มีความเข้าใจได้ยาก และรูปแบบการสอนของครูไม่มีความแปลกใหม่ จึงทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจที่จะเรียน (โรงเรียนราศีไศล, 2565)

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเครื่องมือสมัยใหม่ที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้น่าสนใจมากขึ้น จากการได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าในปัจจุบัน KAHOOT เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับการแนะนำให้ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย และรวดเร็ว เครื่องมือนี้จะให้ผู้เรียนใช้โทรศัพท์มือถือในการตอบ มีปฏิสัมพันธ์กับเกมคำถามบนจอหน้าชั้นเรียน หรือบนจอส่วนบุคคล ผลการใช้ KAHOOT ในการจัดการเรียนรู้ พบว่าช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจการเรียน มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีความสนุกสนานในการเรียน และเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ครูสามารถตรวจสอบ และวิเคราะห์คำตอบ หรือความคิดเห็นของนักเรียน ทำให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนในชั้นเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิสันต์ มาเม่น (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนากิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเกม Kahoot เรื่อง ระบบนิเวศ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกิงมล ศิริประเสริฐ และกอบสุข คงมนัส (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง 2) ผลการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ มีการกำกับตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

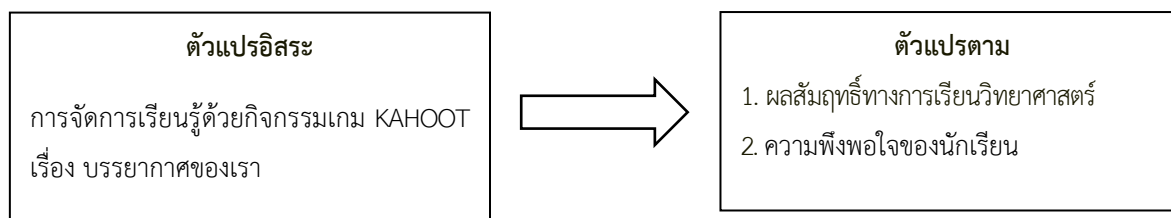
ด้วยเหตุผลที่นำเสนอข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความแปลกใหม่น่าสนใจ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงจัดทำวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีสอ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะและสร้างประสบการณ์ อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีสอ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ก่อนเรียน และหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา

กรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ โดยได้กำหนดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรม KAHOOT มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 ห้อง จำนวน 108 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน จำนวน 35 คน ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือทดลอง ได้แก่

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 เรื่อง บรรยายกาศของเรา 1
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง บรรยายกาศของเรา 2
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 เรื่อง บรรยายกาศของเรา 3
- 2) โปรแกรม KAHOOT จัดทำแบบทดสอบ เรื่อง บรรยายกาศของเรา

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม KAHOOT จำนวน 10 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1. การจัดทำแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรม KAHOOT ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

จัดทำแบบทดสอบโดยใช้โปรแกรม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา จำนวน 10 ข้อ 4 ตัวเลือก ระยะเวลาในการทำข้อละ 20 วินาที

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการเรียนรู้ ตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษา และวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์คู่มือครู หนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1

3.2.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนราชโสต กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาวิทยาศาสตร์

3.2.4 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา

3.2.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน รวม 6 ชั่วโมง

3.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้านหลักสูตร และการสอน การวิจัย และการวัดผลประเมินผลตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ ให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนนเป็น +1 เมื่อแน่ใจว่าองค์ประกอบนั้นเหมาะสมและสอดคล้อง
- ให้คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบเหมาะสมและสอดคล้อง
- ให้คะแนนเป็น -1 เมื่อแน่ใจว่าองค์ประกอบนั้นไม่เหมาะสมและสอดคล้อง

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ระหว่างองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป และได้ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 1.00

3.2.7 ปรับปรุง และแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการทดลองภาคสนาม

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก มีขั้นตอนในการสร้าง และหาประสิทธิภาพ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี วิธีสร้าง เทคนิคการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องบรรยากาศของเรา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

3.3.2 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา

3.3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ ด้านการสอน การวิจัย และด้านการวัดผล และประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ โดยมีเกณฑ์การให้ คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.3.5 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ คำถามของแบบทดสอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.94

3.3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินีไศล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ผ่านมาแล้ว และไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.20-0.80 และมีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.34-0.71 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ ตั้งแต่ 0.20-1.00 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.40-0.83

3.3.7 นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้วจำนวน 10 ข้อ ไปทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน KR-20 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

3.3.8 นำแบบทดสอบที่ได้ไปวัดผลสัมฤทธิ์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินีไศล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองภาคสนามต่อไป

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

3.4.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการจัด การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะ

ศึกษา เพื่อกำหนดแนวตาราง และขอบเขตในการออกแบบสอบถามตามหัวข้อที่กำหนด และเลือกรูปแบบที่เหมาะสมที่จะเก็บข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมิน 5 ระดับ ของ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ

3.4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม แล้วปรับปรุงแก้ไข

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถาม จากนั้นคำนวณหาค่า IOC โดยกำหนดค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจนั้นมีความเหมาะสมดีมากกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจนั้นมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจนั้นมีความไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT

5. นำแบบสอบถามไปหาค่า IOC รายข้อได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.83 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

6. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา เท่ากับ 0.89

4. วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ ดังนี้

4.1 ก่อนการทดลองให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยโปรแกรม KAHOOT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาข้อละ 20 วินาที ในวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง บรรยากาศของเรา

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 3 แผน โดยให้นักเรียนเรียน และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

4.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลองสอนแล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ด้วยโปรแกรม KAHOOT ชุดเดิมไปทดสอบนักเรียนอีกครั้ง จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาข้อละ 20 วินาที จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4.4 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม KAHOOT จำนวน 10 ข้อ จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง บรรยากาศของเรา โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน

5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่า t-test for Dependent Sample

5.3 วิเคราะห์ผลแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม KAHOOT หลังการทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2 สถิติหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

6.2.1 ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา (IOC) ด้วยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2543)

6.2.2 ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (P) ใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544)

6.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson 20)

6.2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

6.3 สถิติวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการทดสอบก่อน และหลังเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ที่จัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา โดยใช้สูตรการทดสอบค่าที (t-test) กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Dependent Samples) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการตรวจคำตอบของนักเรียนก่อน และหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยนำเสนอรายละเอียดที่ได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	35	3.77	1.374	8.083	.000*
หลังเรียน	35	6.09	1.197		

* $P < .05$, $df = 34$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยายกาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 6.09$, S.D. ± 1.197) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. ± 1.374) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพบว่า หลังจากที่มีการใช้ชุดกิจกรรมเกม KAHOOT ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเกม KAHOOT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีไศล โดยนำเสนอรายละเอียดที่ได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยายกาศของเรา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	รวม	ลำดับ
1. ครูมีความพร้อมทุกครั้งก่อนลงมือสอน/ ทำกิจกรรม	4.06	0.76	มาก	9
2. ครูใช้เทคนิคกระตุ้นความสนใจนำเข้าสู่บทเรียน	4.14	0.81	มาก	8
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น	4.80	0.41	มากที่สุด	1
4. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.74	0.44	มากที่สุด	3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	รวม	ลำดับ
5. ครูมีแบบทดสอบและเอกสารประกอบการเรียนรู้ในกิจกรรม	4.49	0.66	มาก	6
6. ครูจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	4.26	0.61	มาก	7
7. เวลาที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา เป็นเวลาที่นักเรียนมีความสุข	4.57	0.65	มากที่สุด	5
8. กิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเราทำให้เนื้อหาของวิทยาศาสตร์สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	4.71	0.62	มากที่สุด	4
9. นักเรียนเพลิดเพลินกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา	4.80	0.41	มากที่สุด	1
10. นักเรียนทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา	4.71	0.62	มากที่สุด	4
เฉลี่ย	4.53	0.60	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.60

เมื่อจัดลำดับเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) และข้อที่ 9 นักเรียนเพลิดเพลินกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 1 ครูมีความพร้อมทุกครั้งก่อนลงมือสอน/ทำกิจกรรม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. ± 0.76)

ผลการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโสภา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโสภา จังหวัดศรีสะเกษ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโศก จังหวัดศรีสะเกษ เรื่อง บรรยากาศของเรามีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโศก พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอาจเป็น เพราะการสอนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการทำกิจกรรม สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับ พรวิสันต์ มาเม่น และ รุจโรจน์ แก้วอุไร (2563) ได้ทำการศึกษา ผลการพัฒนากิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับกิ่งกมล ศิริประเสริฐ และ กอบสุข คงมนัส (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง 2) ผลการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษ มีการกำกับตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการสอนโดยใช้เกม KAHOOT สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนได้ดี นำไปสู่การพัฒนากระบวนการคิด และสามารถเข้าใจสิ่งที่เข้าใจได้ยาก ดังนั้น การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยกิจกรรมเกม จึงเหมาะที่จะนำไปใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ ของวิชาวิทยาศาสตร์ และจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี

2. จากการวิเคราะห์การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ด้วยกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเรา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชโศก พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย 0.60 แสดงให้เห็นว่านักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม KAHOOT เรื่องบรรยากาศของเราซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนใจที่จะเล่นเกม และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี สังเกตได้จาก

แบบประเมินความพึงพอใจ พบว่า ในด้านที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) และด้านที่นักเรียนผลิตเพลินกับกิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง บรรยากาศของเรา ($\bar{X} = 4.80$, S.D. ± 0.41) มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งนักเรียนในวัยนี้มีความชอบในการเล่นเกมนั้น โดยเฉพาะเมื่อมีการแข่งขันเด็กวัยนี้จะชอบแสดงความสามารถเพื่อที่จะทำให้ตนเองชนะ จึงทำให้ขณะเล่นเกม นั้นไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ ศรีจันทร์แก้ว, ปกรชัย เมืองโคตร และนลิตา ภูสีฤทธิ์ (2565) ได้ศึกษาผลของการใช้แอปพลิเคชันคาฮูท (KAHOOT) ที่มีต่อพุทธิพิสัยด้านความรู้ความจำเรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการพัฒนาพุทธิพิสัยด้านความรู้ความจำ เรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ โดยใช้แอปพลิเคชันคาฮูท สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรม พัฒนาพุทธิพิสัยด้านความรู้ความจำ เรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ โดยใช้แอปพลิเคชันคาฮูท อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้กิจกรรมเกม KAHOOT สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้ทุกระดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ที่จะเลือกนำไปใช้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และควรคำนึงถึงเวลา สถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ต้องสะดวก และเพียงพอ ครูต้องคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะอาจจะส่งเสียงดังรบกวนห้องอื่น
2. ผู้เรียนจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือสมาร์ตโฟน ที่เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้ที่สนใจจะศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยในเรื่องนี้ ควรมีการศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมเกมจาก KAHOOT ในเรื่องอื่น ๆ
2. ควรศึกษาผลการใช้กิจกรรมเกมจาก KAHOOT กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.

- กิ่งมกล ศิริประเสริฐ และ กอบสุข คงมนัส. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ เกม Kahoot วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการกำกับตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 4(2), 157- 180.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานวิทยทรัพยากร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2543). *การวัดและประเมินผลการศึกษาทฤษฎีและประยุกต์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อักษรเจริญทัศน์.
- พรสวรรค์ มาเม่น และ รุจโรจน์ แก้วอุไร. (2563). ผลการพัฒนากิจกรรมเกม KAHOOT เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์*, 3(1), 13-24.
- รุ่งโรจน์ ศรีจันทร์แก้ว, ปกรชัย เมืองโคตร, และ นลิตา ภูสีฤทธิ์. (2565). ผลของการใช้แอปพลิเคชันคาฮูท (KAHOOT) ที่มีต่อพฤติพิสัยด้านความรู้ความจำ เรื่อง พื้นฐานอัตราส่วนตรีโกณมิติ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 1(1), 1-15.
- โรงเรียนราชินี. (2565). *แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเพื่อการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์*. กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนราชินี.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สุวีริยาสาส์น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. ประสานการพิมพ์.

**การจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์
เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย**
**Organizing activities to create cooperation among parents using
information materials to promote life skills of early childhood children**

นิตยาพร นันทอง^{1,*} และ รุ่งลาวัลย์ ละอามคำ²

Nitiyaporn Nanthong^{1,*} and Rungrawan Laumka²

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}Master of Education, Faculty of Education of Early Childhood Education, Program in Early
Childhood Education, Maha Sarakham Rajabhat University

*Corresponding author's e-mail: modlovemidy@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

14 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

23 มกราคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ 3) เพื่อศึกษาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ประกอบด้วย 1) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเชื่อมโยงปัญหา ขั้นวางแผนร่วมกัน ขั้นดำเนินการ ขั้นนำเสนอ และขั้นสรุปอภิปรายผล ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการประชุม การรายงานพัฒนาการเด็ก การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 2) หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจสูงกว่าก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ย 89.50 อยู่ในระดับดีมาก 3) หลังการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เด็กมีทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ย 63.92 อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: สารนิทัศน์, ความร่วมมือของผู้ปกครอง, ทักษะชีวิต, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the activities to create cooperation among parents using educational materials. 2) to study the cooperative behavior of parents using educational materials. 3) to compare the life skills of early childhood children before and after the organization. Activities Using Newspapers The target group used in this research is students and parents of students in kindergarten 2-3, consisting of 1) 5 students in kindergarten 2, 7 students in kindergarten 3, totaling 12 people. 2) Parents of students. Kindergarten 2 level, 5 people, parents of kindergarten 3 students, 7 people, total 12 people, of the 1st semester, academic year 2023, Ban Nong Ba Khok Sawang School, Phon District, Khon Kaen Province. Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3, statistics used in data analysis include mean, percentage, and standard deviation. The results of the research found that 1) Activities to create cooperation among parents using information materials consisted of 5 steps, including the problem linking step. joint planning stage Action stage, presentation stage, and summary and discussion stage. Encourage parents to participate in meeting activities. Child development reporting Communication between home and school participating in school activities 2) After organizing activities using Newspaper: The Parents have cooperative behaviors in communication. Volunteer side the learning aspect at home and the decision-making aspect were higher than before the experiment, with an average of 89.50, which was at a very good level. 3) After organizing activities to create cooperation among parents using news materials, the children had higher life skills than before the experiment. Average 63.92 is at a good level.

Keywords: Documentation, Parent cooperation, Life Skills, Early Childhood

บทนำ

การเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับประเทศไทยยุค 4.0 คือ การเตรียมความพร้อมนักเรียนตั้งแต่ในระดับปฐมวัย เพื่อที่นักเรียนจะได้เติบโตเป็นเด็กที่รู้เท่าทัน และปรับตัวได้กับยุคสมัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะชีวิตที่จำเป็น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ควรใส่ใจ

ควรเริ่มต้นปลูกฝัง จากครอบครัวเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบันเติบโตขึ้นท่ามกลางความสบายจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จนไม่สามารถทำอะไรด้วยตนเอง แม้กระทั่งการทำการบ้านง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2552) การพัฒนานักเรียนที่ดี เริ่มต้นจากครอบครัว นักเรียนจะเติบโตและมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพอย่างไร จะเป็นคนที่มุ่งประโยชน์แก่สังคมอย่างไร ส่วนหนึ่งย่อมขึ้น อยู่กับสภาพครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัว เป็นสำคัญ ผู้ปกครองถือเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโต พัฒนาการ การเรียนรู้ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียน (มานิตา ลิ้มทอชิต อรรถนุพรรณ, 2561) การจัดทำสารนิทัศน์ เป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างคุณภาพ การประเมินพัฒนาการ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองหรือผู้อ่านสารนิทัศน์ ในภาพรวมของนักเรียน เข้าใจถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน ซึ่งระบบสารนิทัศน์ที่ดีจะช่วย สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ได้รับรู้ถึงคุณค่าของงานของตน ช่วยทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยครูในการ ประเมินพัฒนาการนักเรียน (พัชร พโยอิน, 2560)

จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนของครูผู้สอน พบว่า บริบทของโรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง ร้อยละ 85 นักเรียนส่วนใหญ่จะได้รับการเลี้ยงดูโดยผู้สูงอายุทำให้นักเรียนถูกเลี้ยงแบบตามใจ เลี้ยงแบบให้นักเรียน อยู่กับโทรศัพท์มือถือ มากกว่าการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดทำให้เด็กเอาแต่ใจตนเอง ร้องไห้งอแงเมื่อถูกขัดใจ ยึดตนเองเป็นสำคัญ ตลอดจนมีพฤติกรรมที่รุนแรงบ่อยครั้งมีอาการตัวเกร็งเมื่อโกรธหรือไม่พอใจผู้อื่น ทำลายข้าวของ เมื่อถูกคนรอบข้างขัดใจ มีอารมณ์ที่หงุดหงิดโมโหง่ายเวลาที่ไม่ได้สิ่งของจากเพื่อนๆ มักจะขว้างปา สิ่งของเมื่อโดนขัดใจ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ไม่ได้ เมื่อมีปัญหาหรือเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น นักเรียนมักจะ ร้องไห้ ไม่รู้วิธี การแก้ปัญหา ไม่สามารถสื่อสารหรือบอกวิธีการแก้ปัญหาได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เริ่มรุนแรงมากขึ้น (โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง, 2565) ถ้านักเรียนเติบโตขึ้นมาจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์ไม่มั่นคงและ ความสามารถในการกำกับดูแลตนเองก็ทำได้ยาก ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือทำอะไรได้ด้วยตนเอง รวมทั้ง ไม่สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ นักเรียนอยู่กับสื่อเทคโนโลยีเหล่านี้มาก ๆ หรือเรียกอีกอย่างว่า “พฤติกรรมเนือยนิ่ง” (แผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย, 2561-2573) เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะ ชีวิต ความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนสำคัญมาก เพราะทักษะชีวิต จะช่วยให้นักเรียนดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมตามวัย และมีความสุข พร้อมทั้งจะ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต และนำพาประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายของโมเดล “ประเทศไทย 4.0” ได้อย่างมีคุณภาพอย่างยั่งยืน

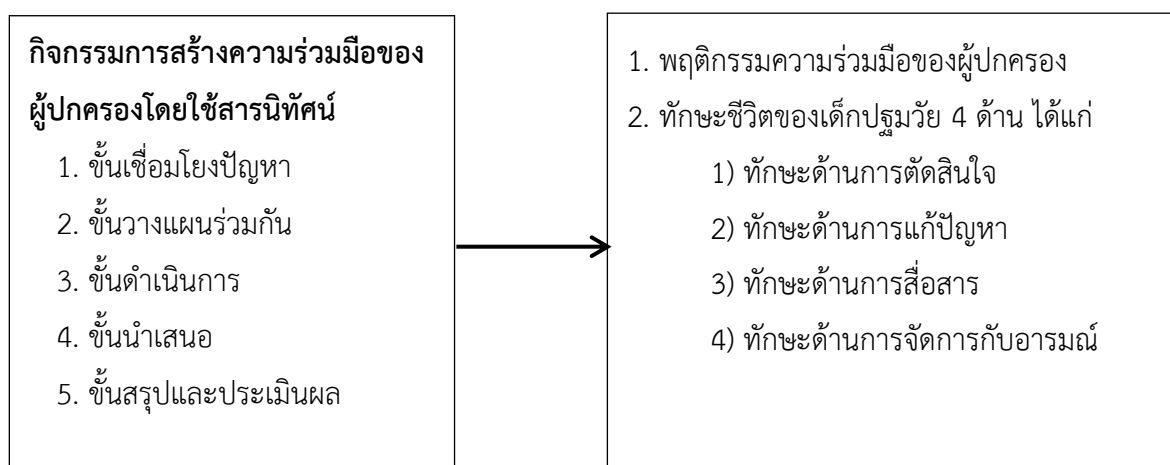
จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทักษะชีวิตของเด็กสำคัญมาก เพราะ ทักษะชีวิตจะช่วยให้เด็กดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมตามวัย และมีความสุข พร้อมทั้ง จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต และนำพาประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายของโมเดล “ประเทศไทย 4.0” ได้อย่างมีคุณภาพอย่างยั่งยืน การส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนผู้ปกครองควรให้การสนับสนุน

ชี้แนะส่งเสริมจากบุคคลในครอบครัว ให้เด็กได้เรียนรู้ ปรับตัว ฝึกการแก้ปัญหา การเผชิญกับความยากลำบาก ผ่านกิจกรรม สารนิทัศน์โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันกับนักเรียนผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กโดยผู้ปกครองแลเห็นถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้ สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาให้เด็กปฐมวัย มีทักษะชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมการสร้างความร่วมมือผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริม ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Pre-Experimental Design มีวิธีดำเนินการศึกษาประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็ก และผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ประกอบด้วย

- 1) นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน
- 2) ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 7 คน รวม 12 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกหรือสมัครใจ (Convenient or Volunteer Sampling) ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย 2) แบบประเมินทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยประกอบไปด้วยแบบทดสอบสถานการณ์ 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการจัดการกับอารมณ์ รายการทดสอบสถานการณ์ด้านละ 6 ข้อ รวม 24 ข้อ 3) แบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็น Rating Scale 5 ระดับโดยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีผลการประเมินอยู่ระหว่าง 4.79-4.89 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบทดสอบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านประเมินคุณภาพความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3 ด้าน ประกอบด้วย แบบทดสอบสถานการณ์ 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการจัดการกับอารมณ์ รายการทดสอบสถานการณ์ด้านละ 6 ข้อ รวม 24 ข้อแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 สรุปได้ว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพอยู่ในระดับ ใช้ได้ และแสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3. แบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านประเมินคุณภาพแบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.96 สรุปได้ว่า เป็นแบบวัดพฤติกรรมที่มีคุณภาพมีความสอดคล้องอยู่ในระดับใช้ได้ แสดงว่า มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์ ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยปฐมนิเทศ ชี้แจงทำความเข้าใจ หลักการและเหตุผล ให้ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมายรับทราบ เพื่อปรับพื้นฐานเตรียมความพร้อมเด็กและผู้ปกครองในการรับรู้ความรู้ใหม่ และร่วมกันพัฒนา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณโดยการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะชีวิตวัดกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย บันทึกข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง จากการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน และดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพของพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและผู้ปกครอง การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย

3. ทดลองจัดการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ ที่สร้างขึ้นสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์) รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการใช้สารนิทัศน์ใน 4 สถานการณ์หลักดังนี้ การประชุมผู้ปกครอง การรายงานพัฒนาการเด็ก สมุดสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน

4. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ครบ 24 แผน ผู้วิจัยทำการประเมินทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยและประเมินพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยและแบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่น
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent T-Test)

สรุปผลการวิจัย

1. กิจกรรมการสร้างความร่วมมือโดยใช้สารนิทัศน์ 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การประชุม รายงานพัฒนาการเด็ก การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการในด้านพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4 กิจกรรมดังนี้

1) การประชุมผู้ปกครอง ก่อนการประชุม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมค่อนข้างน้อย เมื่อทางโรงเรียนแจ้งการประชุมเพื่อรับทราบข้อราชการต่างๆ ของทางโรงเรียนโดยผู้ปกครองมักจะอ้างเหตุผลในการมาประชุม หลังการจัดกิจกรรมสารนิทัศน์ในกิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมเพิ่มมากขึ้น มีการสอบถามและปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเด็ก อาสาสมัครเข้ามาช่วยเป็นวิทยากรในการเรียนรู้ของเด็ก แจ้งความประสงค์ในการสนับสนุนสิ่งของแก่ทางโรงเรียน

2) การรายงานพัฒนาการเด็ก ก่อนการจัดกิจกรรม ผู้ปกครอง ไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนการทำกิจกรรม จึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นลงในสมุดรายงานพัฒนาการ หลังการจัดกิจกรรม เมื่อครูและผู้ปกครองประชุมเพื่อหาแนวทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ครูทราบสาเหตุของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองขอความช่วยเหลือในด้านการบันทึกข้อมูลลงในสมุดรายงานพัฒนาการของเด็ก จึงส่งผลให้ผู้ปกครองรายงานพัฒนาการเพิ่มขึ้น สามารถมองเห็นจุดที่ควรส่งเสริมหรือจุดที่ควรช่วยเหลือ ส่งผลให้สามารถให้ความช่วยเหลือ และปรับปรุงได้อย่างทันทั่วทั้งที่มีพื้นที่ให้คุณครูและผู้ปกครอง ได้แสดงความคิดเห็น ข้อชี้แนะหรือข้อกังวลเกี่ยวกับตัวเด็ก ช่วยให้เกิดความร่วมมือ ความเข้าใจและมีทิศทางในการดูแลเด็กไปในทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลดีกับเด็ก

3) การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ก่อนการจัดกิจกรรมการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนพบว่า ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจกับข้อมูลการสื่อสารของครู โดยครูเป็นผู้ที่สื่อสารเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีข้อมูลการตอบกลับจากทางบ้าน หลังการจัดกิจกรรมการสื่อสารของผู้ปกครอง พบว่า ครูรับทราบถึงพฤติกรรมของผู้ปกครอง มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี กระตุ้นให้ผู้ปกครองท่านอื่นปฏิบัติซ้ำ ๆ เกิดความมั่นใจ และให้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและเด็กเกิดการเรียนรู้มากขึ้น จึงส่งผลให้กิจกรรมการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนมีการสื่อสารเพิ่มขึ้น

4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ก่อนการจัดกิจกรรม ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนจะเข้าร่วมเฉพาะการแจกเงินทุนการศึกษาเท่านั้น ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เมื่อโรงเรียนขอความร่วมมือผ่านช่องทางต่าง ๆ หลังการจัดกิจกรรมผู้ปกครองพูดคุยและแสดงความคิดเห็นเสนอคำตอบตามความคิดของตนเอง และในขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้ปกครองอาสาสมัครในการทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแบ่งปันสิ่งของ และเข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

2. พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สarnิทัศน์ พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก หลังการทดลอง มีผลคะแนน ($\bar{X} = 89.50$) ระดับความร่วมมือดีมาก มีคะแนนกิจกรรมโดยเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงขึ้น แสดงว่าผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือที่ดีขึ้นตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และระดับคุณภาพคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยรวมก่อนและหลังการทดลองจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือโดยใช้สารนิทัศน์

ประเมินกิจกรรม ร่วมมือ	พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง									
	การประชุม ผู้ปกครอง		สมุดรายงาน พัฒนาการเด็ก		สมุดสื่อสาร ระหว่างบ้าน และโรงเรียน		การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของ โรงเรียน		รวม	
	(12)		(20)		(40)		(32)		(104)	
	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ
หลังการทดลอง	10.42	ดี	16.67	ดีมาก	30.67	ดี	26.67	ดี	89.50	ดีมาก

3. หลังการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย จากการจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 63.92 โดยเรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการแก้ปัญหา และ 4) ด้านการจัดการกับอารมณ์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยรวม ผ่านกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

ประเมินทักษะ ชีวิต	ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย									
	การตัดสินใจ		การแก้ปัญหา		การสื่อสาร		การจัดการกับอารมณ์		รวม	
	(18)		(18)		(18)		(18)		(72)	
	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ	$\bar{X}$	ระดับ
หลังการทดลอง	16.08	ดี	15.33	ดี	16.67	ดี	16.17	ดี	63.92	ดี

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษากิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า การจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครอง มี 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การประชุมผู้ปกครอง การรายงานพัฒนาการ การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ส่งผลให้ผู้ปกครองมีการเข้าร่วมกิจกรรมสูงขึ้นในทุกด้าน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ได้เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการสร้างร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้รับการประเมินคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผลการประเมินอยู่ในระดับ มีความเหมาะสมมากที่สุด มีคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.56) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ผลและส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองได้สูงขึ้นจริง เนื่องจากแผนการจัด

กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนกระบวนการในการจัดกิจกรรม และทุกลำดับขั้นตอนมีรูปแบบที่ชัดเจนเพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมให้กับผู้ปกครองกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

1) การประชุม ผู้ปกครองได้เริ่มต้นเรียนรู้จากกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบวางแผน กิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยตกลงร่วมกันว่าครูและผู้ปกครองจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่อส่งเสริม กระตุ้น ให้เด็กทุกคนได้ฝึกฝนด้วยตนเอง

2) การรายงานพัฒนาการ ผู้ปกครองได้ร่วมกันวางแผนที่วางไว้ โดยเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น การรายงานผ่านการเขียนบันทึกสั้น การรายงานผ่านโทรศัพท์ การรายงานผ่านการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ การเขียนข้อความให้ครูคัดลอกลงในสมุดรายงานพัฒนาการ

3) สมุดสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมกลุ่มย่อย สนทนาอภิปรายในกลุ่มและช่วยเหลือกัน ผ่านการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยเลือกแนวทางการปฏิบัติ เช่น การสาธิต การทดลอง การแสดงบทบาทสมมติ การลงมือปฏิบัติจริง มีการรวบรวมจัดระบบองค์ความรู้ข้อมูลนำเสนอด้วยวิธีการที่เหมาะสมหลากหลาย เช่น การพูดคุยโต้ตอบ การซักถาม ตอบคำถามการสนทนา การเล่าเรื่อง การวาดภาพ การจัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศผลงาน แฟ้มผลงานของเด็ก

4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมดำเนินการ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

2. พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า จากข้อมูลการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมทุกด้าน โดยเรียงลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปหาน้อย คือ (1) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน (2) ด้านการสื่อสาร (3) ด้านอาสาสมัคร และ (4) ด้านการตัดสินใจ

1) พฤติกรรมความร่วมมือด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือระดับดีมาก สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการเรียนรู้ที่บ้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องหลายครั้ง เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันอย่างมีกฎเกณฑ์ กติกา ข้อตกลงร่วมกัน การปรับตัวเข้าหากัน สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือของผู้ใหญ่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้และสอดคล้องกับ พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2551) กล่าวถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้สารนิทัศน์ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการการจัดประสบการณ์ร่วมกัน ทำให้ผู้ปกครองแลเห็นถึงความสำคัญของ

การทำกิจกรรม เริ่มเปิดใจพูดคุยและทดลองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองเล่าถึงการทำกิจกรรมว่าเป็นกิจกรรมที่ดี ช่วยฝึกเด็กให้ลดจอโทรศัพท์ได้ ผู้ปกครองมีความยินดีในการทำกิจกรรมและเด็กชอบการทำกิจกรรมนี้มาก

2) พฤติกรรมความร่วมมือด้านการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการสื่อสาร หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง โรงเรียนจัดให้มีการพบปะระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทุก ๆ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น โรงเรียนมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารกับผู้ปกครอง ด้วยวิธีการหลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (Epstein, 1995, pp. 701-705) ที่ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน และการติดต่อสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนไม่เปิดโอกาสแล้วการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวย่อมเกิดขึ้นหรือมีประสิทธิภาพ

3) พฤติกรรมความร่วมมือด้านอาสาสมัคร โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านอาสาสมัคร หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง จากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 1 แผนการเรียนรู้ที่ 1-3 ผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ไม่กล้าเปิดใจเข้าร่วมหรือแสดงบทบาทมาก กิจกรรมผู้ปกครองมีการปรับตัว เริ่มทำงานร่วมกัน และมีข้อตกลงในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่ว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องพึ่งพาผู้ปกครอง ร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้ปกครองในการเลี้ยงดูให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ ยาประเสริฐ (2566) กล่าวว่า ครูต้องคอยชี้แนะแนวทางตามความเหมาะสม ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีบทบาทในการบริหารการจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถนำไปต่อยอดได้

4) พฤติกรรมความร่วมมือด้านการตัดสินใจ โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมผู้ปกครองมีพฤติกรรมความร่วมมือด้านการสื่อสาร หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง ผู้ปกครองร่วมประชุมกับโรงเรียนทุกครั้ง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่โรงเรียนเปิดโอกาส สอดคล้องกับ อภิญา เวชชัย (2551) ที่ได้เสนอแนวทางการสร้างสัมพันธภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมระหว่างโรงเรียนและครอบครัวว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะ 2 ทางคือการเปิดโอกาสและสร้างเงื่อนไขให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Daniel and Rayna (Daniel & Rayna, 1996, pp. 142-

143) ที่พบว่า การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับโรงเรียนในทันทีนั้น อาจเป็นไปได้ เพราะแนวคิดและความสัมพันธ์ที่มีต่อโรงเรียนอาจยังมีความแปลกแยก ห่างเหิน และไม่สามารถกำหนดบทบาทตนเองที่เหมาะสมได้ในทันที จึงควรสร้างสัมพันธ์ภาพ เหมาะสมก่อน ซึ่งการสร้างสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับทุกฝ่าย

3. หลังการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ทุกด้านโดยเรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปน้อย คือ (1) ด้านการสื่อสาร (2) ด้านการตัดสินใจ (3) ด้านการแก้ปัญหา และ (4) ด้านการจัดการกับอารมณ์

1) ทักษะชีวิตด้านการสื่อสารของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการสื่อสาร เฉลี่ย 16.67 คิดเป็นร้อยละ 67.08 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง พบว่า เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของเด็กทำให้เด็กอยากรู้อยากเห็น และสนใจในสิ่งที่ตนเองอยากรู้ โดยธรรมชาติของเด็กเมื่อเด็กอยากรู้ที่เกิดพฤติกรรมสื่อสาร โดยการตั้งใจฟังว่ากิจกรรมจะเป็นอย่างไรบ้าง สอดคล้องกับ ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร (2556) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ด้วยการพัฒนาผ่านทางสัญลักษณ์ จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเข้าใจวัฒนธรรม พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารนี้เป็นทางนำไปสู่การรู้หนังสือของเด็ก สอดคล้องกับ วรนาท รักสกุลไทย และนฤมล เนียมหอม (2555) กล่าวว่า การรับสารด้วยการฟัง เด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยิน ได้ฟัง การพูดคุยสนทนา เด็กเริ่มเรียนจากภาษาง่าย ๆ เรียนรู้การใช้คำศัพท์ ตามด้วยการใช้ประโยค ครูสอนภาษาของเด็กคือพ่อแม่ เสียงแรกที่เด็กได้ฟัง คือ เสียงจากพ่อแม่ การยอมให้ของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา การพูด และสนทนากับเด็ก คือ การสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย

2) ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ เฉลี่ย 16.08 คิดเป็นร้อยละ 61.88 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการตัดสินใจของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง พบว่า เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวที่จะอยู่ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนได้ ตัดสินใจในเรื่องที่เป็นปัญหาของตนเองได้ สอดคล้องกับ Piaget (1972) ที่กล่าวว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับการลงมือปฏิบัติ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี เด็กรู้จักสังเกตเห็นความแตกต่างทำให้ความคิดพัฒนาถึงขั้นรู้คิด เปรียบเทียบ แยกวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ได้ คิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2551) ได้ให้เด็กปฐมวัยได้วิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม ช่วยฝึกทักษะการรู้คิดเพื่อให้เด็กได้ฝึกการประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนเองที่ได้กระทำไป เด็กเรียนรู้ถึงการฟังและเกื้อกูลกัน เห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน ประสบความสำเร็จร่วมกัน

3) ทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหา เฉลี่ย 15.33 คิดเป็นร้อยละ 53.94 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เด็กจะแสดงความคิดเห็น เสนอคำตอบตามความคิดของตนเอง เด็กจะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้ปกครองใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นแก้ปัญหาาร่วมกัน หลังจากที่ได้รับ การฝึกฝนทักษะต่างๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนเสร็จสิ้นครบทุกแผน เด็กสามารถแสดง ความสามารถคิดแก้ปัญหาตามความคิดของกลุ่ม โดยยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่มแก้ปัญหาตาม สถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ ศรีสิงห์ และ พรสุตา เพ็ชรเลิศ (2560) ที่ให้ครูผู้สอนและ ผู้ปกครองเป็นผู้คอยสนับสนุนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นแก้ปัญหาอย่างหลากหลายการดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สารนิทัศน์จึงเป็นแนวทางการส่งเสริมทักษะชีวิตการคิด แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ดี

4) ทักษะชีวิตด้านจัดการกับอารมณ์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือ ของผู้ปกครองโดยใช้สารนิทัศน์ พบว่า เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์ เฉลี่ย 16.17 คิดเป็น ร้อยละ 53.94 อยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าโดยรวมเด็กมีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของเด็กปฐมวัยหลัง การทดลองสูงกว่าก่อน การทดลอง จากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือของผู้ปกครองโดยใช้ สารนิทัศน์ พบว่า ทักษะทางอารมณ์ จิตใจภาวะทางอารมณ์จิตใจนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเด็ก อารมณ์เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะของเด็กในการดำรงชีวิตและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เด็กที่สามารถ ควบคุมและจัดการกับอารมณ์อย่างเหมาะสมจะเข้ากับเพื่อนและมีความสามารถทางสังคมมากกว่าเด็กที่ไม่ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้สอดคล้องกับ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2551) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เด็ก ได้รับจากการสอนอย่างสม่ำเสมอด้วยเหตุผล จะทำให้เด็กซึมซับเกิดการรับรู้ ความรู้สึทางจิตใจ และ ทางสังคม ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การจัดกิจกรรมทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนต้องเข้าใจ ธรรมชาติ และ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัย ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่าง เต็มความสามารถ ยึดหยุ่นกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

2) การพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ครูต้องมีหัวใจ บริการในการติดต่อประสานกับผู้ปกครอง โดยการปรึกษาทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคลให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง

3) การดำเนินการเก็บหลักฐานที่สะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ของเด็กและการจัดเก็บหลักฐานนั้นๆ อย่างเป็นระบบ สามารถลดภาระงานครูและเวลาในการทำเอกสารเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

4) การจัดเตรียมสถานที่ สภาพแวดล้อม สื่อวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม หลากหลายและเพียงพอ กับความต้องการของเด็ก ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรมที่อบอุ่น ใกล้ชิดกับเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมสารนิทัศน์ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านสมาธิของเด็ก ปฐมวัย เป็นต้น

2) ควรมีการศึกษาการส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย โดยเน้นทักษะชีวิตประจำวันของเด็ก ให้เด็กได้รับการฝึกฝนให้ช่วยเหลือตนเองในวัตรประจำวัน

3) ควรมีการศึกษาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ทักษะทางกาย ทักษะทางอารมณ์ ทักษะด้านสังคม เป็นต้น

4) ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือโดยใช้สารนิทัศน์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบรนเนนสปีคส์.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2563). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรีย์ ผลโยธิน. (2560). *เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย*.

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2552). *การวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงการ*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร. (2556). *ทฤษฎีและพฤติกรรมการศึกษา*. ศูนย์หนังสือ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

มานิตา ลีโทชวลิต อรรถนุพรรณ. (2561). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย

ในยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(4), 286-299.

รัตนภรณ์ ยาประเสริฐ และคณะ.(2566). การวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของ

โรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3.

วารสารและงานวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 13(3),44-59.

- รุ่งทิพย์ ศรสิงห์ และคณะ. (2560). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยใช้เกมการศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(1), 92 - 104.
- โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง. (2565). รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. โรงเรียนบ้านหนองบะโคกสว่าง.
- วรนาท รักสกุลไทย และ นฤมล เนียมหอม. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านภาษาใน ประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 8-15. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2551). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (รู้เรา-รู้เขา)* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- อภิญา เวชยชัย. (2551). *การพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็กในสังคมไทย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Daniel, U.L. and Rayna, F.L. (1996). *Home environment, the family and cognitive development society and education (9th ed.)*. Simon & Schuster.
- Epstein, J. (1995). School/family/community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76, 701-712.
- Piaget, J. (1972). Intellectual evolution for adolescence to adulthood. *Hunman Development*, 15(1): 40-47.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological process*. Cambridge, Harvard University Press.

การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
Providing the Experiences of Physical Response Techniques to Enhance the
Listening and Speaking English Abilities of Early Childhood

พัชรภรณ์ ชนะชาญ^{1,*} และ พีระพร รัตนเกียรติ²

Patcharaporn Chanachan^{1,*} and Peeraporn Rattanakiat²

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}Master of Education, Early Childhood Education, Rajabhat Maha Sarakham University

*Corresponding author's email: bowpatcharaporn25@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 ตุลาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

6 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

10 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการสัมพัทธ์ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชายและหญิงชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (2) แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.00 ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.18 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์โดยรวมทุกด้านเท่ากับ 71.08

คำสำคัญ: เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง, ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The research aimed to 1) study the listening and speaking English abilities of early childhood by providing the experiences of physical response techniques and 2) study the relative development of listening and speaking English of early childhood from the experiences of physical response techniques. The target group was 15 boys and girls at the age of 5-6 years old, studying in the 1st semester of 2023 academic year, from kindergarten class 3 of Bankokkhangbolub school, Nonrasi subdistrict, Borabue district, Maha Sarakham province, derived from the purposive sampling. The research instruments were (1) the physical response technique plans. (2) the evaluation form for listening and speaking English abilities of early childhood. The statistics were the average, standard deviation and relative growth score.

The finding of this research indicated that the experiences of physical response techniques enhanced the listening and speaking English of early childhood. After providing the experiences of physical response techniques, the early childhood had the listening English abilities higher with 62.53 average scores, 3.00 standard deviation and speaking English abilities higher with 64.73 average scores, 3.18 standard deviation, and 71.08 relative development of all aspects scores.

Keywords: Physical response techniques, listening and speaking English abilities, early childhood.

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) พัฒนาการของเด็กนั้นเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญา มีความสัมพันธ์และพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงอายุ ดังนั้น ควรพัฒนาการเด็กทุกด้านเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตตามวัย ให้ผู้จัดประสบการณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ

บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจน และเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง จากการเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้เคลื่อนไหว ครูเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเครื่องมือที่สำคัญของเด็กคือภาษา เพราะภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การเรียนรู้ พัฒนาการทางภาษาเกิดจากการได้ยิน จากการฟัง จากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูจะต้องจัดประสบการณ์ด้านภาษาโดยการให้เด็กได้มีทักษะการฟังและทักษะการพูด ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานนำไปสู่ทักษะการอ่าน การเขียนต่อไป ดังนั้นการพัฒนาภาษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัย 2-7 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามรวดเร็ว สอดคล้องกับกุหลาบ ต้นติลลาชีวะ (2551) กล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่จำเป็น ครูและผู้เกี่ยวข้องควรจัดประสบการณ์ให้เหมาะกับการเรียนรู้ภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาในเด็กปฐมวัยให้เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพของเด็ก ความสามารถด้านการฟังและการพูดจึงเป็นทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัย และการจัดประสบการณ์ต้องจัดให้สอดคล้องกับวัย ธรรมชาติและวิธีการเรียนรู้ของเด็ก

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการปกครอง รวมถึงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัย ประเทศไทยโดยรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษจึงมีนโยบายให้เด็กไทยได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับปฐมวัยทั้งนี้เพื่อให้เด็กไทยได้ใช้ภาษาอังกฤษในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมประเทศอื่น ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้กับเด็ก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำคัญในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันซึ่งจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้สามารถสื่อสารได้ตามวัย และในการส่งเสริมภาษาอังกฤษให้กับเด็กปฐมวัยนั้น ควรให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ การพัฒนาความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กเริ่มจากการฟังและการพูด ส่งเสริมภาษาที่เหมาะสมกับวัยเพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ควรปลูกฝังความรู้สึกที่ดีในการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่อบอุ่น ผ่อนคลาย และสนุกกับการเรียน เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกพูดฝึกฟังบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมให้เด็กเลียนแบบเสียงสิ่งต่าง ๆ รอบตัว พูดคำคล้องจอง คำศัพท์ ร้องเพลง เล่าเรื่องราว สอดแทรกภาษาอังกฤษในกิจวัตรประจำวันของเด็ก การใช้เพลง การเคลื่อนไหว การเต้นรำ ศิลปะ นิทาน ละคร จะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดตามศักยภาพของผู้เรียน ควรให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองตามความถนัด และความสนใจของเด็ก รวมถึงให้ความสำคัญกับการเลือกสื่อการสอนที่ส่งเสริมทักษะพื้นฐานของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนฟังคำสั่งจากครูแล้วผู้เรียนทำตามเป็นการประสานการฟังกับการใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นการตอบรับให้ทำตามโดยผู้เรียนไม่ต้องพูด วิธีการสอนภาษาโดยใช้ท่าทางนี้เหมาะสำหรับการเริ่มต้น

เรียนภาษาที่สอง (สถาบันวิจัยการเรียนรู้, 2556) นอกจากนี้ริชาร์ดและโรดเจอร์ (Richards and Rodgers) กล่าวว่า หลักการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จะช่วยกระตุ้นให้สมองซีกขวาซึ่งควบคุมการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ขณะที่สมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่ในการผลิตภาษา การฟังเพื่อความเข้าใจควรมาก่อนการพูดจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่ปราศจากความกังวลหรือความเครียด คำสั่งเป็นหลักการสำคัญของวิธีการสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง (Richards and Rodgers, 1986) และเจมส์ แอชเชอร์ (James Asher) ได้กล่าวถึงการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง 4 ประเภทคือ 1) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้ร่างกาย (Total Physical Response-Body: TPR-B) 2) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้สิ่งของ (Total Physical Response-Object: TPR-O) 3) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้รูปภาพ (Total Physical Response-Picture: TPR-P) 4) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้การเล่าเรื่อง (Total Physical Response - Storytelling: TPRS) ซึ่งวิธีการสอนเหล่านี้เป็นเครื่องมือหรือสื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจประโยค คำสั่ง สิ่งของที่นำมาใช้แสดงร่วมกันกับการแสดงท่าทางจะช่วยเพิ่มคำศัพท์ในการสอนได้มากขึ้น ภาพที่เลือกมาใช้ในการเรียนการสอนควรใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และการเล่าเรื่องให้เริ่มจากง่าย ๆ ก่อนการสอนภาษาด้วยการเล่าเรื่องควรใช้เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ (James Asher, 1979)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยของเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ปีที่ผ่านมา พบว่า เด็กมีผลการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่ยังไม่เหมาะสมกับวัย ทั้งด้านความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ คำศัพท์ในบทเรียนหรือคำที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน (โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม, 2565)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะภาษาอังกฤษ การสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) เป็นวิธีการหนึ่งที่เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการนำรูปภาพ สิ่งของ เรื่องเล่าต่างๆ และการแสดงท่าทาง จะสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยได้และเหมาะสมกับวัย ขณะทำกิจกรรมเด็กจะเกิดทักษะการฟังจากการได้ยินคำสั่งซ้ำๆ ได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติท่าทางด้วยตนเอง ซึ่งการแสดงออกด้วยท่าทางเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ การใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น เพลง รูปภาพ ท่าทาง สื่อเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างสนุกสนาน และเด็กลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อเตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยก่อนที่จะเข้าสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานในปีต่อไป

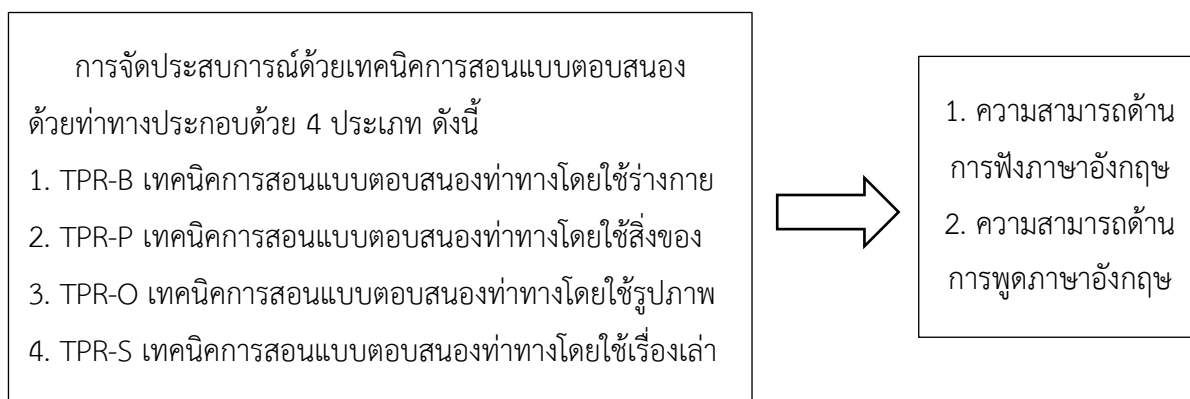
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

2. เพื่อศึกษาพัฒนาการสัมพัทธ์ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการจัดทำวิจัยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1.1 แผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน เป็นจำนวน 24 แผน แผนละ 40 นาที โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 8 หน้วยการเรียนรู้ ดังนี้

1. หน่วย อาชีพในฝัน
2. หน่วย สัตว์บก
3. หน่วย ร่างกายของฉัน
4. หน่วย คมนาคม
5. หน่วย ของเล่นของใช้
6. หน่วย ผลไม้

7. หน่วย สัตว์น้ำ

8. หน่วย ตัวเลข

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางตรงตามวัตถุประสงค์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ระดับคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.74 หมายความว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2 แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย 2 ด้าน คือ ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีทั้งหมด 2 ชุด รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ 24 ข้อ ดังนี้

1. การฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้ 8 ข้อ
2. การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้ 8 ข้อ
3. การจำแนกความแตกต่างของเสียงได้ 8 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบประเมินความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ 24 ข้อ ดังนี้

1. การบอกชื่อสิ่งของต่าง ๆ ได้ 8 ข้อ
2. การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาว ๆ ได้ 8 ข้อ
3. การโต้ตอบ คำ วลี ประโยค อย่างง่าย 8 ข้อ

มีการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น จากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 ข้อสอบที่นำไปใช้ได้ มีจำนวน 48 ข้อ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง Quasi-Experimental Research มีการประเมินหลังการจัดประสบการณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประเมินครั้งแรกโดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
- 2) จัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางกับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 แผน รวมจำนวน 24 แผน แผนละ 40 นาที
- 3) ประเมินหลังการจัดประสบการณ์ไปแล้ว 8 สัปดาห์โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

4) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยทั้ง 2 ครั้ง ไปทำการวิเคราะห์หาคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมผลจากแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานของไพศาล วรคำ (2559) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth : RG) ของศิริชัย กาญจนวาสี (2552)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลแสดงคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

เมื่อดำเนินการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษมาหาคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

ความสามารถด้านการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย	N	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม	
		144 คะแนน		144 คะแนน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ					
1. การฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้	15	13.13	0.74	20.00	0.65
2. การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้	15	14.73	0.59	21.20	1.37
3. การจำแนกความแตกต่างของเสียงได้	15	14.93	0.70	21.33	0.98
รวม		42.80	2.04	62.53	3.00
ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ					
1. การบอกชื่อสิ่งของต่างๆ ได้	15	13.93	1.03	21.13	1.06
2. การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาวๆ ได้	15	14.47	0.83	21.33	1.23
3. การโต้ตอบ คำ วลี ประโยค อย่างง่าย	15	15.60	0.74	22.27	0.88
รวม		44.00	2.60	64.73	3.18
รวมทั้งสิ้น		86.80	4.64	127.60	6.18

จากตารางที่ 1 เด็กมีคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษก่อนการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีค่าเฉลี่ย 86.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.64 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 127.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.18 เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าความสามารถด้านการฟังก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 42.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.04 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 62.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.00 ความสามารถในการพูดก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 44.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.60 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 64.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

ตอนที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและรายบุคคล

เมื่อนำคะแนนหลังการจัดประสบการณ์ หาค่าพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการฟังภาษาอังกฤษและด้านการพูดภาษาอังกฤษ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

แยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการฟังภาษาอังกฤษและด้านการพูดภาษาอังกฤษ

หลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของ เด็กปฐมวัย	คะแนน	คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการสัมพัทธ์
ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ			
1. การฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้	24	63.19	สูง
2. การรู้ความหมายของคำศัพท์ได้	24	69.78	สูง
3. การจำแนกความแตกต่างของเสียงได้	24	70.59	สูง
รวม	72	67.85	สูง
ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ			
1. การบอกชื่อสิ่งของต่างๆ ได้	24	71.52	สูง
2. การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาวๆ ได้	24	72.03	สูง
3. การได้ตอบ คำ วลี ประโยค อย่างง่าย	24	79.37	สูงมาก
รวม	72	74.31	สูง
รวมทั้งสิ้น	144	71.08	สูง

จากตารางที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางพบว่าด้านที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์สูงสุด คือ ด้านการพูดภาษาอังกฤษอยู่ที่ระดับสูง เท่ากับ 74.31 ตามด้วยด้านการฟัง

ภาษาอังกฤษอยู่ที่ระดับสูงเท่ากับ 67.85 รวมทั้ง 2 ด้านมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูงเท่ากับ 71.08

เมื่อแยกผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเป็นรายบุคคล ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
แยกเป็นรายบุคคล

ลำดับที่	คะแนนก่อน การจัดกิจกรรม (คะแนนเต็ม 144 คะแนน)	คะแนนหลัง การจัดกิจกรรม (คะแนนเต็ม 144 คะแนน)	คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการสัมพัทธ์
1	87	129	73.68	สูง
2	85	126	69.49	สูง
3	87	129	73.68	สูง
4	84	123	65.00	สูง
5	86	125	67.24	สูง
6	93	132	76.47	สูงมาก
7	87	128	71.93	สูง
8	88	129	73.21	สูง
9	87	125	66.67	สูง
10	87	130	75.44	สูง
11	85	126	69.49	สูง
12	86	125	67.24	สูง
13	88	129	73.21	สูง
14	87	130	75.44	สูง
15	85	123	64.41	สูง
เฉลี่ย	86.80	127.27	70.84	สูง

จากตารางที่ 3 ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางรายบุคคล พบว่าเด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูง มีจำนวน 14 คน คะแนนน้อยที่สุดในระดับอยู่ที่ 64.41 คะแนน คะแนนมากที่สุดในระดับอยู่ที่ 75.44 คะแนน และเด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูงมาก มีจำนวน 1 คน มีคะแนนอยู่ที่ 76.47 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย จากสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า เด็กมีคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 127.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.18 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า หลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 62.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.00 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย 64.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น ผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางรายบุคคล พบว่า เด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูง มีจำนวน 14 คน คะแนนน้อยที่สุดในระดับอยู่ที่ 64.41 คะแนน คะแนนมากที่สุดในระดับอยู่ที่ 75.44 คะแนน และเด็กที่มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ที่ระดับสูงมาก มีจำนวน 1 คน มีคะแนนอยู่ที่ 76.47 คะแนน การจัดประสบการณ์เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การฟังคำสั่ง การแสดงท่าทางและการออกเสียง มีการใช้รูปภาพและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้คำหรือวลีที่สั้นเหมาะสมกับวัย ส่งผลให้เด็กมีความเข้าใจในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ได้เรียนรู้ผ่านการฟังและแสดงท่าทางไปพร้อม ๆ กันกับครูจนสามารถปฏิบัติเองได้ ภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับริชาร์ดและโรดเจอร์ Richards and Rodgers (1986) กล่าวว่า หลักการสอนแบบเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเด็กจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่ปราศจากความกังวลหรือความเครียด การจัดประสบการณ์จะเน้นปฏิบัติและยึดเด็กเป็นสำคัญ ได้สอดคล้องกับแนวคิดของดิวอี้ Dewey (1944) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์ที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติและยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีรูปแบบการจัดคือมีการนำเพลง เสียงดนตรีให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย การแสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเสียงดนตรี สอดคล้องกับแนวคิดของอาร์ พันธ์มณี (2546) กล่าวว่า การทำให้เด็กมีความสุขด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง เสียงดนตรีเพื่อให้เด็กผ่อนคลายและมีอารมณ์ที่มั่นคง จะทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน สมองจะหลังสารแห่งความสุขออกมาและเด็กจะเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องราวต่าง ๆ โดยไม่ต้องบังคับ ทั้งนี้จากการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งการฟังและการพูดที่อยู่รอบตัวและพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับแนวคิดของบรูเนอร์ Bruner (1966) กล่าวว่า การสอนควรเริ่มจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือประสบการณ์ที่ใกล้ชิดไปหาประสบการณ์ที่ไกลตัว เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจ การใช้สัญลักษณ์หรือภาษาผ่านการจัดประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ถือว่าเป็นการพัฒนาในขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจและควบคู่ไปกับภาษา (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2548) อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางของ แอชเชอร์ (Asher) ที่กล่าวว่า การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางคือการเรียนรู้จากสิ่งใกล้

ตัวไปหาสิ่งใกล้เคียงหรือจากค่าง่ายไปหาคำยาก (Asher, 1979) การจัดประสบการณ์ดังกล่าวเด็กได้เรียนรู้ การฟังคำสั่ง การแสดงท่าทางและการออกเสียง มีการใช้รูปภาพและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ Piaget (1960) เชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้จากสื่อใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็น รูปธรรม ซึ่งสามารถพัฒนารูปแบบการคิดของเด็กและกระบวนการที่สำคัญของโครงสร้างทางสติปัญญา เด็กจะนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่และปรับโครงสร้างทางสติปัญญาของตนให้เหมาะสม กับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

2. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ได้แก่ การฟังคำสั่งและปฏิบัติตาม การรู้ความหมายของ คำศัพท์และการจำแนกความแตกต่างของเสียงและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ การบอกชื่อ สิ่งของต่าง ๆ การพูดหรือเลียนแบบเป็นประโยคยาว ๆ และการโต้ตอบ คำ วลี ประโยคอย่างง่าย จากการ จัด ประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์โดยครูพูดคำสั่งหรือ คำศัพท์และแสดงท่าทางให้เด็กดู เด็กแสดงท่าทางตามคำสั่งที่ครูบอกแล้วทำท่าทางพร้อมกัน การสอนแต่ละ ขั้นตอนจะมีการพูดและทำท่าทางซ้ำ ๆ ทำให้เด็กจำได้ คำศัพท์ที่นำมาสอนจะเป็นคำศัพท์ที่อยู่ใน ชีวิตประจำวัน สิ่งใกล้เคียงไปหาสิ่งไกลตัว เริ่มจากค่าง่ายไปหาคำยากก่อนที่จะสอนคำศัพท์ใหม่จะมีการ ทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว จากตัวอย่างการจัดประสบการณ์หน่วยสัตว์บก ครูออกคำสั่งสั้น ๆ เป็น ภาษาอังกฤษ เช่น Lion พร้อมแสดงท่าทางให้เด็กปฏิบัติตามทำซ้ำคำสั่งละ 3 ครั้ง เพื่อความเข้าใจและ จำคำศัพท์ได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ Thorndike (1874-1949) เชื่อว่า การที่ผู้เรียนได้ ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง จากนั้นครูออกคำสั่งโดยให้เด็กแสดงท่าทาง ด้วยตนเองเพื่อสังเกตว่าเด็กเกิดความเข้าใจในคำสั่งหรือไม่ สอดคล้องกับมณี อินทพันธ์ (2553) กล่าวว่า หัวใจ สำคัญของทีฟิอาร์ คือ ผู้เรียนฟังคำสั่งหรือคำพูดจากผู้สอนแล้วทำท่าทางตามผู้สอน ผู้เรียนจะเข้าใจความหมาย ของคำสั่งนั้นจากท่าทางที่ผู้สอนแสดงให้ดู ซึ่งการสอนดังกล่าวยังเกิดขึ้นกับการฝึกซ้ำเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้โดยกระบวนการถ่ายทอดและการปฏิบัติซ้ำ ๆ ของผู้สอนจะทำให้ผู้เรียน เกิดการจดจำตามศักยภาพ ครูออกเสียงตัวอักษรภาษาอังกฤษเพื่อฝึกการจำแนกเสียง เช่น L เลอะ เลอะ เลอะ เป็นต้น ครูออกเสียงคำศัพท์สัตว์ภาษาอังกฤษแล้วให้เด็กออกเสียงตามออกเสียงซ้ำคำละ 3 ครั้ง เด็กแต่ละคน จะได้หมวดสัตว์ที่แตกต่างกัน จากนั้นครูออกเสียงคำศัพท์สัตว์ภาษาอังกฤษให้เด็ก ๆ ฟังและออกเสียงตาม พร้อมแสดงท่าทางของสัตว์ สอดคล้องกับแนวคิดของเวีย Via (1987, 21-29) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ การเรียนรู้จากการกระทำ ถ้าเราจะเรียนรู้การฟังพูดให้มีประสิทธิภาพ ต้องฟังและฝึกพูดซึ่งจะสามารถทำให้ เราใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ เด็กสลับบทบาทกับครูด้วยการออกคำสั่งและให้เพื่อน ๆ แสดงท่าทาง จากนั้นเพื่อทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ครูจะออกเสียงชื่อสัตว์ ที่เป็นภาษาไทย เด็กจะออกเสียงชื่อสัตว์นั้นเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี คำมูลนา (2553) เรื่องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษด้วยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางของ เด็กชั้นอนุบาล 2 ผลการวิจัยพบว่า เด็กจำนวน 15 คนมีคะแนนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า หลังการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางสามารถส่งเสริมการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยได้สูงขึ้น ดังนั้น ครูและผู้เกี่ยวข้องที่สนใจศึกษาการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อส่งเสริมความสามารถการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยสามารถศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษาสามารถนำเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปส่งเสริมหรือจัดอบรมให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

1.2 การใช้เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางในการจัดประสบการณ์ สามารถนำไปประยุกต์เพื่อพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษทั้งในระดับชั้นปฐมวัยหรือชั้นที่สูงกว่าได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัญหา เปรียบเทียบผลการวิจัยรวมถึงแนวคิดที่เกิดจากการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรจัดให้มีการวิจัยและติดตามผลการเรียนในระยะยาวเพื่อศึกษาว่า ความสามารถด้านการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ด้วยเทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีความถูกต้องและคงทนในการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: อรรถาภิธาน.
- กัลยาณี คำมุลนา. (2553). *การพัฒนาทักษะการฟัง - พูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลพิมายเด็ก จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชัน.
- ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ตักสิลาการพิมพ์.

- มณี อินทพันธ์. (2553). *การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง : วิวัฒนาการและการนำไปใช้กับผู้เรียนต่างบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้และระดับความสามารถทางภาษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตไม่ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ. (2565). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2565*. โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยการเรียนรู้. (2556). *การสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย*. บริษัท สุภชินัญค์พรินต์ติ้ง กรุ๊ปจำกัด.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน*. ไยไหมศรีเอทีพี กรุ๊ป.
- Asher, J. (1979). *The total physical response: Theory and practice*. The New York Academy of Sciences.
- Bruner, J. (1966). *Toward a theory of instruction*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Dewey, J. (1944). *How We Think*. Health co., th.
- Edward Lee Thorndike. (1874-1949). *The American Journal of Psychology*. JSTOR, www.jstor.org/stable/1418943. Accessed 20 Oct. 2023.
- Piaget, J. (1960). *The child conception of the world*. Little FieldAdam.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (1986). *Approaches and methods in language leaching: A description and analysis*. Cambridge University Press.
- Vai, R. (1987). *Learning by doing: Method and techniques that work*. That/TEOL, Bangkok: Thailand.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล)
ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับการสอนแบบปกติ
A Comparison of Learning Achievement in English subjects
of Grade 2 Students at Ratchamontri (Pluem-Chuemnukul) School
Using Multimedia and the Traditional Teaching Method

สุดารัตน์ สมปัญญา^{1,*} และ อรนุช ลิมตศิริ²

Sudarat Sompanya^{1,*} and Oranuch Limtasiri²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Faculty of Education, Program in Innovative Curriculum and Learning Management
Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's e-mail: sudarat.so1994@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

3 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

20 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) โดยการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับฉลาก ได้มาจำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน รวมทั้งหมด 10 คาบ มีคุณภาพเท่ากับ 4.93 อยู่ในระดับมากที่สุด (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.58 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 (3) สื่อมัลติมีเดียสำหรับจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 ชุด มีคุณภาพเท่ากับ 80.59 (E1) / 80.93 (E2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสถิติที่ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.59 / 80.93 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

คำสำคัญ: การสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย, การสอนแบบปกติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to create and find the efficiency of multimedia titled vocabulary of grade 2 students to meet the criteria standard of 80/80, (2) to compare English leaning achievement between using multimedia and the traditional teaching method. The sample respondent was students in grade 2 in the first semester, academic year 2023, Ratchamontri (Pluem-Chemnanukul) School, Bang Khun Thian District Office Bangkok. For research methodology, simple random sampling was used in this study. There were 2 sample rooms with totally 60 students, in which 30 students were the experimental group and the other 30 students were the control group. Research tools used in this study were (1) 5 English lesson plans on vocabulary for 10 periods. The quality was equal to 4.93, which was at the highest level. (2) 30 questions on English achievement tests, The discrimination value was 0.58, and reliability of the whole test was 0.94. (3) 5 vocabulary sets of multimedia for grade 2 students, The quality was equal to 80.59 / 80.93. The statistics used to analyze data in this study comprised mean, standard Deviation, and t-test.

The research findings were found that: 1) The efficiency of multimedia titled vocabulary of grade 2 students indicated value at 80.59 / 80.93 which met the criteria standard. 2) English learning achievement taught by multimedia was higher than those taught by the traditional method with statistical significance at .05 level.

Keywords: Teaching Using Multimedia, Traditional Teaching Method, Leaning Achievement

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะ การสื่อสาร ภาษาอังกฤษมีบทบาทในฐานะเป็นภาษาสากล การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการพัฒนาทั้ง 4 ทักษะคือทักษะการฟังทักษะการพูดทักษะการอ่านและ ทักษะการเขียนซึ่งทักษะทั้ง 4 ที่กล่าวมานั้นทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นทักษะ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความรู้ทางภาษาอย่างชัดเจนและเนื่องจากทักษะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ และความรู้สึกในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันการเรียนรู้ทางด้านภาษา หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว และวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคม โลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการพูดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ ได้ผลนั้นผู้เรียนจำเป็นต้อง การสื่อสารภาษาอังกฤษสัมฤทธิ์ผลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีความต้องการ พัฒนาทักษะการพูดของตนเองตามสถานการณ์หรือตัวกำหนดที่ได้รับมอบหมายได้ทักษะการพูดนับว่าเป็น ทักษะหนึ่งที่น่าจำเป็นมากเนื่องจากเป็นทักษะเบื้องต้นที่ใช้ในการสื่อสาร

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับตัวภาษาทั้งในด้านเสียง คำศัพท์และโครงสร้าง แม้ว่าการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีระยะเวลายาวนาน แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็ไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควรโดยเฉพาะในระดับชั้นเริ่มต้น คือระดับชั้นประถมศึกษา จากสภาพปัญหาในการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษพบว่าเรื่องคำศัพท์ เสียง โครงสร้างจะเป็นปัญหาในการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักเรียนไทยส่วนมากมักมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพออาจ กล่าวได้ว่าความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาและความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึง ความก้าวหน้าในการเรียนภาษา คำศัพท์เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนภาษาในด้าน ทักษะการอ่าน แต่ปัญหาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนยังคงพบอยู่ ผลสำรวจการเรียน ภาษาอังกฤษโรงเรียนราชมนตรี(ปทุม-เขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,400 คน ซึ่งผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เพราะจำนวนบุคลากรมีน้อยและการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ อยู่ในระดับพอใช้ เทคนิคการสอนค่อนข้างล้าสมัยทำให้นักเรียนไม่เกิดการจดจำ เกิดความน่าเบื่อและไม่อยากเรียนโดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ค่อนข้างอ่อนถึงปานกลาง ซึ่งมีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ คนได้พัฒนาประสิทธิภาพด้านการใช้

ภาษาอังกฤษ เช่น พิชัยภรณ์ แสนสุข (2566: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงและการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 10.85 คิดเป็นร้อยละ 72.33 ผ่านเกณฑ์ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และความสามารถในการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 10.50 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ผ่านเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (สุนทิพสิทธิ์ คะแน, 2563) ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข เพราะหากไม่แก้ปัญหานี้จะส่งผลกระทบต่อเรื่องอื่น ๆ อันได้แก่ ผลกระทบในด้านการสื่อสาร และทักษะการอ่าน อันเป็นพื้นฐานในการนำคำศัพท์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป รวมถึงในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

จากปัญหาและกระบวนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น เป็นรูปแบบการสอนแบบปกติซึ่งผู้สอนสอนผ่านการบรรยาย การท่องคำศัพท์ทุกวัน ให้นักเรียนจดจำคำศัพท์ ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกหัด ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยสื่อมัลติมีเดีย เนื่องจากเทคโนโลยีด้านสื่อมัลติมีเดียช่วยให้การออกแบบการเรียน ตอบสนองต่อแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น การนำองค์ประกอบของสื่อชนิดต่าง ๆ มาผสมผสานรวมกัน ซึ่งประกอบด้วย ตัวอักษร (Text) ภาพนิ่ง (Image) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียง (Sound) และวิดีโอ (Video) โดยผ่านกระบวนการทางระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อสื่อความหมายกับผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (Interactive Multimedia) และได้บรรลุตามวัตถุประสงค์การใช้งาน รวมทั้งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียว่า สามารถช่วยเสริมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นได้ (เทียมยศ ปะสาวะโน, 2566) สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยลดปัญหาในเรื่องของเวลาเรียนรู้ของแต่ละบุคคลทำให้มีความพึงพอใจและเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ รวมทั้งมีทักษะจากการได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้นจนเกิดความชำนาญและสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำมาใช้ในการทำงานต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียภาษาอังกฤษของนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยสื่อมัลติมีเดีย อยู่ในระดับใด ทั้งนี้เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจนำนวัตกรรมสื่อมัลติมีเดีย ในการช่วยสอน มาประยุกต์เข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ฝึกฝนทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากการใช้สื่อมัลติมีเดียช่วยสอนทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนการสอนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนบางคนไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าผู้สอน

ผู้วิจัยเห็นว่าสื่อมัลติมีเดีย สามารถเพิ่มสีสัน สร้างความสนุกเพลิดเพลิน ชวนให้นักเรียนตื่นตัวและช่วยสร้าง การจดจำ จึงนำเอาสื่อมัลติมีเดียมาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนมีทักษะ การจำมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

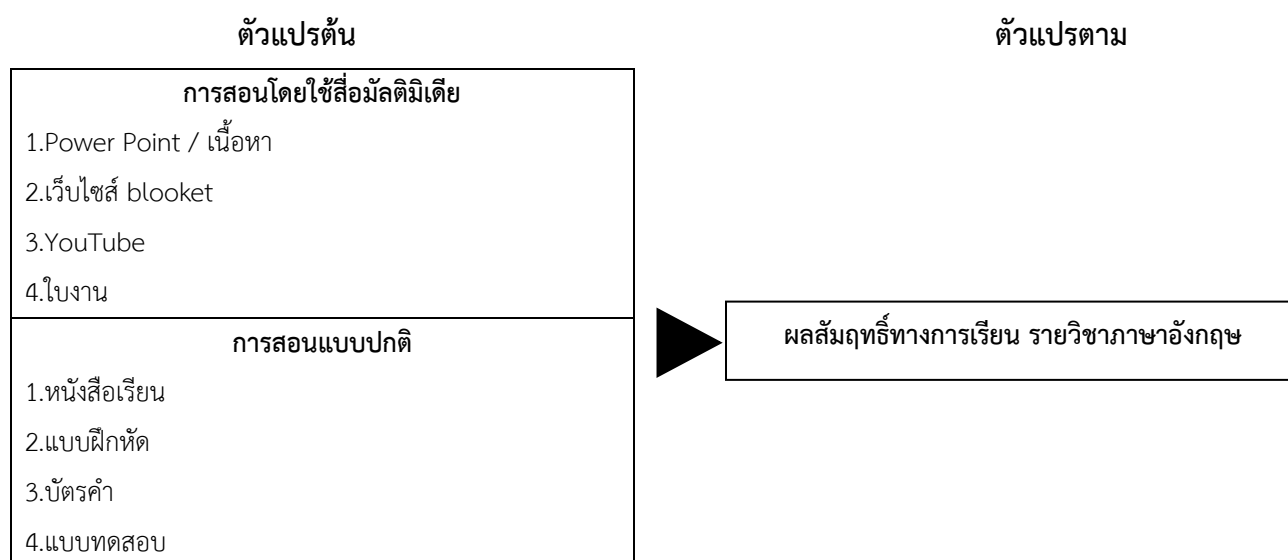
1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) โดยการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ

สมมุติฐานวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี(ปลื้ม-เชื่อนนุกุล) ระหว่างการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดียกับการจัดการ เรียนรู้แบบปกติ ซึ่งมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนราชมนตรี(ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีทั้งหมด 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จาก 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง มีค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.28) (แผนการสอนแบบปกติ)
2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง มีค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.22) (แผนการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย)
3. สื่อมัลติมีเดียสำหรับจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary มีค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.37)
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 0.96 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.36-0.59 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.84 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 เพื่อนำมาใช้ในการสอบวัดความรู้หลังจากการเรียนการสอนสิ้นสุดลงแล้ว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary ให้กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 และกลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 เรื่อง Vocabulary แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาที

2. ดำเนินการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 กลุ่มทดลอง และสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบปกติกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 กลุ่มควบคุม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วางแผนไว้

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง Vocabulary แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อโดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาที ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ไปทดสอบหลังการเรียน กับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง แล้วรวบรวมคะแนนจากการทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง โดยบันทึกผลตารางที่กำหนดไว้

4. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 คิดเป็นร้อยละแล้วได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เพื่อดูว่าสื่อมัลติมีเดีย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 1 แสดงการหาประสิทธิภาพ

ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (80 คะแนน)		แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (40) คะแนน		ค่า ประสิทธิภาพ E1 / E2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E2)	
ภาคสนาม	36	40.43	80.87	16.33	81.67	80.87/81.67

จากตาราง 1 แสดงผลประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2/3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน เท่ากับ 80.87 (E1) / 81.67 (E2)

2. เปรียบเทียบผลการทดสอบหลังเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการจัดการเรียนรู้แบบปกติในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test Independent

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
หลังเรียน(กลุ่มทดลอง)	30	21.07	16.75		
หลังเรียน(กลุ่มควบคุม)	30	18.00	25.31	2.59	.001

*p<.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่องมาตราตัวสะกดสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 21.07 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.75 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 18.00 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 25.31

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าสถิติ t-test (Independent samples) คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สื่อมัลติมีเดียวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

สื่อมัลติมีเดีย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สื่อมัลติมีเดีย จำนวน 5 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน และออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง Vocabulary โดยในการสร้างเครื่องมือมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพและแต่ละขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนที่จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จะส่งผลให้สื่อมัลติมีเดียมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.59 / 80.93 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ทั้ง 3 ขั้นตอน ปรากฏผล ดังนี้ การหาประสิทธิภาพขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างรายบุคคล จำนวน 3 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.00 ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย 9 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89 / 81.11 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.87/81.67

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดียเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียนจากสื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจอย่างสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งมีองค์ประกอบที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้

เรื่องที่มีความยากกลายเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและจดจำได้ง่าย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย เน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ ทักษะในการคิด การแก้ปัญหา และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เน้นทักษะการคิดขั้นสูงจากการอ่าน ฟัง คิดและรู้จักบูรณาการ ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศอันจะนำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดทำให้เกิดความรู้จากประสบการณ์สามารถสร้างองค์ความรู้จนนำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ

การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียกับการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย

สื่อมัลติมีเดีย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Vocabulary มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาใช้ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สื่อมัลติมีเดีย จำนวน 5 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Vocabulary จำนวน 5 แผน และออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง Vocabulary โดยในการสร้างเครื่องมือมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพและแต่ละขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของหนังสือมัลติมีเดีย ทั้ง 3 ขั้นตอน ปรากฏผลดังนี้ การหาประสิทธิภาพขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคลจำนวน 3 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00 / 80.00 ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89 / 81.11 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.87 / 81.67 จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของและสอดคล้องกับวิจัยของพระปลัดสถาพร ปุ่มเป่า (2561) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ สื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนำไปทดลองใช้พบว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.84/81.74 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ โยชน์เย็น (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Causative Form โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลวิจัยพบว่าเอกสารประกอบการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากและมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.00 / 83.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อมัลติมีเดีย มีองค์ประกอบที่หลากหลายถึง 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหา ภาษา

รูปภาพประกอบสื่อ ประสิทธิภาพและความคงทน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยส่งเสริมทักษะในการฟัง ดึงดูดความสนใจ ทำให้เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิดานันท์ มลิทอง (กิดานันท์ มลิทอง, 2540 อ้างถึงใน พัชรณัฐ ดาวดึงส์, 2561) แนวคิดในการออกแบบสื่อมัลติมีเดีย กล่าวว่า สื่อจำเป็นเป็นสิ่งที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการและสื่อยังช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้เกิด ประสิทธิภาพได้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอน ปัจจุบัน เทคโนโลยีก้าวหน้าไปมากทำให้สื่อการสอนที่ใช้บรรจุ เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีความหลากหลาย มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นสื่อบันทึกเสียง สไลด์ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ สื่อในรูปแบบมัลติมีเดีย ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อ เทคโนโลยีเครือข่ายมีความก้าวหน้ามากขึ้น มีการ พัฒนาการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บหรือ ที่เรียกว่าเว็บ (web) กลายเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร นำมาประยุกต์ใช้กับทางด้านธุรกิจและการศึกษาอีกด้วย โดยเฉพาะทางการศึกษานั้นสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้มากต่อทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน โดยสื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการเรียนการสอนที่อาศัย โปรแกรมไฮเปอร์มีเดีย หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดียนำเสนอสารสนเทศต่าง ๆ ที่ใช้รูปภาพ กราฟิกต่าง ๆ มาช่วยเสริมสร้างในสื่อที่น่าสนใจมาก ยิ่งขึ้น ดังนั้นสื่อการสอนเว็บมัลติมีเดียมีการใช้ประโยชน์จากคุณ ลักษณะและทรัพยากรของ อินเทอร์เน็ตที่มาสสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเป็นการกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดประสบการณ์ร่วมในวิชา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และที่สำคัญทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ซ้ำ ๆ ได้ด้วยตนเองตามต้องการ ธัญเทพ เย็นรัมย์ (2560) ผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้สื่อมัลติมีเดียคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้เทคนิค คำสำคัญที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบเป็นประโยชน์ต่อพนักงานของโรงงานอุตสาหกรรมในการจดจำความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมได้พนักงานมีความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมได้ในระดับที่ดีขึ้น

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดียเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียนจากสื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจอย่างสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งมีองค์ประกอบที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้เรื่องที่มีความยากกลายเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและจดจำได้ง่าย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย เป็นการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาศักยภาพทางทักษะในการคิด การแก้ปัญหา และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เน้นทักษะการคิดขั้นสูงจากการอ่าน พูด ฟัง คิดและรู้จักบูรณาการ ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศอันจะนำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดทำให้เกิดความรู้จากประสบการณ์สามารถสร้างองค์ความรู้จนนำไปสู่การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ

เรื่อง Vocabulary ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียและการสอนแบบปกติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ธารพงษ์ กรรขำ (2563) การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยสื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าสื่อการสอนมัลติมีเดียมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสอนด้วยสื่อมัลติมีเดีย ผู้ที่จะพัฒนาการสอนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียควรศึกษาหลักสูตรให้ละเอียดรอบคอบ จัดเรียงลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายที่จะส่งผลต่อการเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในบทเรียนให้มีความน่าสนใจเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน ควรยืดหยุ่นเวลาในการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกทางการเรียนแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่
2. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการนำเสนอผลงานของเพื่อน ๆ ทุกคน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม หรือซักถามได้
3. การสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการอื่น ๆ และเปรียบเทียบการใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียกับการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในลักษณะอื่น ๆ เพื่อหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ หลากรูปแบบเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาในด้านการเรียนภาษาอังกฤษและเกิดความรู้เพิ่มขึ้นจากวิธีการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ขุนภิณพ์ คชนน. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระชูgun สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา จังหวัดยะลา. มนารอ. *วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย*, 1(2), 1-13.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/M-JICI/article/view/250055/169234>
- เทียมยศ ปะสาวะโน. (2566). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องระบบสารสนเทศสำหรับครูที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 20(2), 35-45. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/SPUCJ/article/view/266983/180094>
- ธราพงษ์ กรรขำ. (2563). การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์บทอาขยานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้. *วารสารครูพิบูล*, 7(2), 207-219. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edupsru/article/view/241397/167898>
- ธัญเทพ เย็นรมภ์. (2560). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียคำศัพท์ภาษาอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้เทคนิคคำสำคัญ. *วารสารวิชาการศิลปสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 8(1), 81-97.
<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ajnu/article/view/91013>
- พระปลัดสถาพร ปุ่มเป้า. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 25(1), 169-180.
https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/248134/175988
- พัชรณัฐ ดาวดิงส์. (2561). การพัฒนาเว็บมัลติมีเดียสำหรับการฝึกสนทนาภาษาจีนระดับเบื้องต้น. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 20(2), 28-41.
https://www.ubu.ac.th/web/files_up/08f2018051009511538.pdf
- พิชัยภรณ์ แสนสุข. (2566). การพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงและการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ร่วมกับเกมมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(4), 34-35.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/265775/181784>
- สุภารัตน์ โยชน์เนียน (2563). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Causative Form โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*, 14(2), 61-76.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/ksk/article/view/242948/169755>

การวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร
ของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
Analysis of Returns and Determination of Selling Prices for Herbal Vegetable
Cracker Production of the Ban Bayao Community Enterprise, Village No. 6,
Nong Bua Subdistrict, Ban Fang District, Khon Kaen Province

นฤมล อริยพิมพ์*

Naruemol Ariyapim*

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Bachelor of Accountancy Program, Faculty of Business Administration, Northeastern University

*Corresponding author's e-mail: naruemol.ari@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

8 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

16 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลตอบแทนและจุดคุ้มทุน และกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบผักสมุนไพร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 16 ราย โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมพัทธ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรทางการบัญชี ผลการวิจัย พบว่า ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม เท่ากับ 155.44 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง เท่ากับ 43.76 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง เท่ากับ 100 บาท และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 11.68 บาท ปริมาณขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 46.80 กิโลกรัม และหากรวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 0.31 บาท ต้นทุนรวมทั้งสิ้น เท่ากับ 155.75 บาท ทำให้ราคาขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 156 บาทต่อกิโลกรัม อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับร้อยละ 79.48 และอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับร้อยละ 44.28 การกำหนดราคาขายโดยวิธีต้นทุนรวมราคาขายที่เหมาะสมต้องไม่ต่ำกว่า 156 บาท ซึ่งการกำหนดราคาสินค้าจะพิจารณาจากต้นทุนทั้งหมดบวกกำไรที่ต้องการ เช่น หากต้องการกำไร ร้อยละ 50 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 234 บาท หรือหากต้องการกำไร ร้อยละ 90 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 295 บาท

คำสำคัญ: ผลตอบแทน, ราคาขาย, ข้าวเกรียบผักสมุนไพร , วิสาหกิจชุมชน

ABSTRACT

The research objectives were to study returns and break-even point and to determine the selling price of herbal vegetable crackers products. The sample group were 16 members from the Ban Bayao community enterprise, Village No. 6, Nong Bua Subdistrict, Ban Fang District, Khon Kaen Province. The instruments were structured interview questionnaires. The data were analyzed through accounting formulas. The research results found that the total production cost per kilogram equally 155.44 baht, direct raw material was 43.76 baht, direct labor costs 100 baht and production overhead was 11.68 baht. The break-even sales volume was 46.80 kilograms, administrative and selling was 0.31 baht, the total cost was 155.75 baht, therefore the break-even selling price was 156 baht per kilogram. The rate of return on production costs was 79.48 percent and gross profit ratio to selling price was 44.28 percent. When determining the selling price, the appropriate price must not be less than 156 baht which determined by considering all costs and adding the desired profit. For example, if you require 50 % of profit, the appropriate selling price could be 234 baht, or if you require 90 % of profit, the appropriate selling price could be 295 baht.

Keywords: Returns, Selling Prices, Vegetable and Herb Crackers, Community Enterprise

บทนำ

ปัจจุบันเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท การประกอบอาชีพเสริมจะช่วยให้สามารถบรรเทาปัญหาและเสริมรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน การทำข้าวเกรียบโดยใช้สมุนไพรเป็นส่วนผสม จึงเป็นทางเลือกหนึ่ง เนื่องจากมีสมุนไพรที่มีประโยชน์และเป็นพืชพื้นบ้านหาง่าย มีสรรพคุณบำรุงร่างกาย เช่น ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดท้อง ขับลม เป็นต้น ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ จะจำหน่ายข้าวเกรียบได้มาก เพราะเป็นอาหารว่างที่คนทั่วไปนิยมบริโภคกันมาก โดยใช้เป็นกับแกล้มหรือรับประทานกันเล่น ๆ หาง่ายและมีรสชาติอร่อย กรอบ มัน โดยนำมาขายในงานเทศกาลต่าง ๆ (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ, 2560) ทั้งนี้ในการดำเนินธุรกิจสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมีหลายเรื่องหนึ่งในนั้นคือ ต้นทุนในการผลิต ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจ เพราะหากต้นทุนเพิ่มขึ้นมีผลต่อกำไรที่ลดลง ดังนั้นผู้บริหารต้องทำการวิเคราะห์ต้นทุนให้ถูกต้องเพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ (สัมฤทธิ์ ศิริชนะรัตน์ และ นิรนาท เสนาจันทร์, 2565) นอกจากนี้ การกำหนดราคาขายก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน เพราะการขายสินค้าให้ได้กำไรสูงสุด คือเป้าหมายหลักของการดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารต้องตัดสินใจ

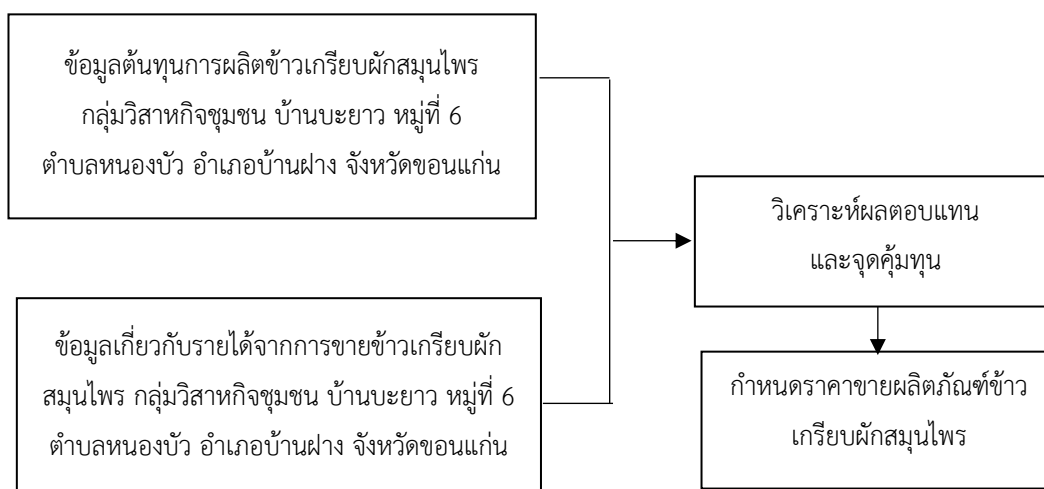
อย่างรอบคอบในการกำหนดราคาขาย เพราะถ้าราคาสินค้าที่ตั้งไว้สูงเกินไปจะทำให้ขายสินค้าไม่ได้ และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจะทำให้ธุรกิจทราบว่าหากขายสินค้าในปริมาณที่มากกว่าจุดคุ้มทุนธุรกิจจะทำให้ได้กำไร ดังนั้นการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจะช่วยให้ท่านทราบว่าต้องขายสินค้าในปริมาณเท่าไรจึงจะได้กำไรตามที่ต้องการ ประกอบกับการตั้งราคาขายที่เท่าไรจึงจะเหมาะสม (ไพบุลย์ ผจงวงศ์, 2561) และนำไปสู่การคิดโปรโมชั่นลดแลกแจกแถมเพื่อการขายสินค้าที่เพิ่มมากขึ้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เป็นกลุ่มที่ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว จากการลงพื้นที่ทำให้ทราบว่ากลุ่มวิสาหกิจได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการของหน่วยธุรกิจที่สูงขึ้น กลุ่มวิสาหกิจจึงได้เข้ารับการอบรมเรื่องการลงทุนด้านความรู้ ด้านภูมิปัญญา ด้านสังคม และได้มีการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านบะยาว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อทำการคิดค้นผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และข้าวเกรียบผักสมุนไพรเป็นหนึ่งในสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจ ซึ่งทางกลุ่มวิสาหกิจยังขาดความรู้ในการคิดต้นทุนการผลิตและไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริง ราคาขายที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นเพียงการกะประมาณ ทำให้ไม่ทราบว่าธุรกิจที่ดำเนินการอยู่นั้นมีกำไรหรือขาดทุนอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยได้เห็นปัญหาดังกล่าว จึงได้ทำการศึกษาผลตอบแทนและกำหนดราคาขายสำหรับการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนที่แท้จริงตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรอย่างถูกต้อง และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจเกี่ยวกับการกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนบ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 16 ราย เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นที่ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยแบ่งเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับประธานกลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหลังจากได้รับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำไปตรวจสอบเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ค่าเฉลี่ยทางสถิติ ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

(Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นสูตรการคำนวณทางการเงินบัญชี (ไพบูลย์ ผจงวงศ์, 2561; นฤมล อริยพิมพ์, 2565) ประกอบด้วย

- 1) การคำนวณผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย

$$\text{หาได้จาก} = \text{ราคาขาย} - \text{ต้นทุนคงที่} - \text{ต้นทุนผันแปร}$$

- 2) การคำนวณผลตอบแทนสุทธิ (กำไรสุทธิ)

$$\text{หาได้จาก} = \text{รายได้รวม} - \text{ค่าใช้จ่ายรวม}$$

- 3) การคำนวณจุดคุ้มทุน

$$\text{หาได้จาก} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{(\text{ขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร})}$$

- 4) การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต

$$\text{หาได้จาก} = (\text{ผลตอบแทนสุทธิ} / \text{ต้นทุนการผลิตทั้งหมด}) \times 100$$

- 5) การคำนวณอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย

$$\text{หาได้จาก} = (\text{กำไรขั้นต้น} / \text{ราคาขาย}) \times 100$$

- 6) การคำนวณราคาขายโดยใช้ราคาต้นทุนเต็ม (Full-Cost-Based Pricing)

$$\text{หาได้จาก} = \text{ต้นทุนเต็ม} + (\text{อัตรากำไรบวกเพิ่ม} \times \text{ต้นทุนเต็ม})$$

$$\text{โดย อัตรากำไรบวกเพิ่ม หาได้จาก}$$

$$= \frac{\text{ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ต้องการ} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร} \times 100}{\text{จำนวนหน่วยผลิตและขาย} \times \text{ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย}}$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร 2) เพื่อกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 16 คน มีอาชีพเกษตรกร จัดตั้งขึ้นในนามบุคคลธรรมดา ส่วนข้อมูลสภาพทั่วไปในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร พบว่า มีแหล่งที่มาของผักที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรสั่งซื้อจากเกษตรกร และซื้อจากตลาดบ้าง โดย 1 รอบการผลิต สามารถผลิตข้าวเกรียบได้ 23 กิโลกรัม ใช้เวลาในการผลิตประมาณ 5 - 7 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในแต่ละวัน เริ่มตั้งแต่ผสมแป้งและสมุนไพรนวดขึ้นรูปจนได้แท่งข้าวเกรียบนำไปนึ่งในน้ำเดือด 1 ชั่วโมง นำไปพักในตู้เย็น 1 คืน จากนั้นนำไปตากแดด 1-2 วัน นำแท่งข้าวเกรียบที่แห้งแล้วมาหั่น แล้วนำไปตากแดดอีกครั้งประมาณ

1-2 วัน เมื่อแห้งดีแล้วจึงนำมาบรรจุใส่ถุง จำหน่ายถุงละ 1 กิโลกรัม จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ และจำหน่ายตามบูธงานประจำจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการลงทุนเริ่มแรกในเครื่องมือและอุปกรณ์

รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมจำนวนเงิน (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อ ปี
เครื่องตีแป้ง	1	7,000	7,000	10	700
เครื่องหั่นข้าวเกรียบ	1	20,000	20,000	10	2,000
ตาข่ายดักจิ้งจก	1	590	590	5	118
ชุดเตาแก๊ส	1	2,500	2,500	5	500
ถาดสแตนเลส	1	60	60	5	12
ชามสแตนเลส	1	60	60	5	12
หม้อซึ้ง	1	1,500	1,500	5	300
ถาดพลาสติก	1	40	40	5	8
ช้อนตวง	1	50	50	5	10
กระติกน้ำร้อน	1	500	500	5	100
มีด	1	59	59	5	11.80
ตะแกรงตากข้าวเกรียบ	10	300	3,000	5	600
กระดังพลาสติก	3	60	180	5	36
ตู้แช่	1	15,000	15,000	10	1,500
รวม			50,539	-	5,907.80

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายเริ่มแรกในการลงทุนรวมเท่ากับ 50,539 บาท โดยมีค่าเสื่อมราคาต่อปี เท่ากับ 5,907.80 บาท

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรในหนึ่งรอบการผลิต

	ปริมาณที่ใช้	ราคาต่อหน่วยที่ใช้ผลิต* (บาทต่อกรัม)	ต้นทุนวัตถุดิบ (บาทต่อรอบการผลิต)
วัตถุดิบทางตรง ประกอบด้วย:-			
มันม่วง	6,000 กรัม	0.03	180.00
แป้งมัน	19,500 กรัม	0.03	585.00
แป้งสาลี	3,000 กรัม	0.04	120.00
น้ำตาลทรายขาว	1,800 กรัม	0.04	72.00
งาดำ	225 กรัม	0.22	49.50
รวม			1,006.50
ปริมาณที่ผลิตได้ 1 รอบการผลิต (กิโลกรัม)			23
วัตถุดิบทางตรงต่อหน่วย (กิโลกรัม)			43.76

หมายเหตุ *ราคาต่อหน่วยที่ใช้ผลิต = ต้นทุนวัตถุดิบ / ปริมาณที่ใช้

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรในหนึ่งรอบการผลิต เท่ากับ 1,006.50 บาท หรือ 43.76 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 3 แสดงต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร

รายการ	ค่าแรงงานทางตรง (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
จำนวนแรงงานในการผลิต 6 คน	2,300
รวม	2,300
ปริมาณที่ผลิตได้ 1 รอบการผลิต (กิโลกรัม)	23
ค่าแรงงานทางตรงต่อหน่วย (กิโลกรัม)	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงต้นทุนค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรในหนึ่งรอบการผลิต เท่ากับ 2,300 บาท หรือ 100 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 4 แสดงค่าใช้จ่ายในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรม

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
ถุงมือ	10.02
ถุงคราฟท์	115.00
สติ๊กเกอร์	82.11
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องมือและอุปกรณ์	61.54
รวม	268.76
ปริมาณที่ผลิตได้ (กิโลกรัม)	23
ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อหน่วย (กิโลกรัม)	11.68

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตที่ใช้ในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมในหนึ่งรอบการผลิต เท่ากับ 268.76 บาท หรือ 11.68 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 5 แสดงการคิดต้นทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรม

ต้นทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรม	ต้นทุนการผลิต (บาทต่อหนึ่งกิโลกรัม)	ต้นทุนการผลิต (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	43.76	1,006.50
ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	100.00	2,300.00
ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต :-		
ผันแปร	9.01	207.22
คงที่	2.67	61.54
รวม	155.44	3,575.26

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงต้นทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมในหนึ่งรอบการผลิต พบว่า ต้นทุนการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมรวมทั้งสิ้น 3,575.26 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 1,006.50 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 2,300.00 บาท และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต 268.76 บาท ซึ่งสามารถแบ่งเป็นต้นทุนรวมถูกละ เท่ากับ 155.44 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 6 แสดงรายได้จากการจำหน่ายข้าวเกรียบผักสมุนไพรมต่อหนึ่งรอบการผลิต

ปริมาณการผลิต (กิโลกรัมต่อหนึ่งรอบการผลิต)	ราคาขาย (บาทต่อหนึ่งกิโลกรัม)	รายได้รวม (บาทต่อหนึ่งรอบการผลิต)
23	279	6,417

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงรายได้จากการจำหน่ายข้าวเกรียบผักสมุนไพรมีในหนึ่งรอบการผลิตเท่ากับ 6,417 บาท

ตารางที่ 7 แสดงผลตอบแทนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมี

	ต่อรอบการผลิต (บาท)	ต่อเดือน (บาท)	ต่อปี (บาท)
คำนวณผลตอบแทนสุทธิ :-			
รายได้จากการจำหน่าย	6,417.00	51,336.00	616,032.00
หัก ต้นทุนการผลิต	3,575.26	28,602.08	343,224.96
	2,841.74	22,733.92	272,807.04
คำนวณอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต :-			
		$\frac{22,733.92 \times 100}{28,602.08}$	= 79.48 %
คำนวณอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย :-			
		$\frac{22,733.02 \times 100}{51,336.00}$	= 44.28 %

จากตารางที่ 7 แสดงผลตอบแทนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมี พบว่า การผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมีต่อรอบการผลิตได้เท่ากับ 23 กิโลกรัม โดย 1 เดือนจะผลิต 8 รอบ ทำให้ได้ผลผลิตเท่ากับ 184 กิโลกรัม หากคิดเป็นปีสามารถผลิตได้ 2,208 กิโลกรัม ซึ่งจำหน่ายเป็นถุง ถุงละ 1 กิโลกรัม ราคาถุงละ 279 บาท ทำให้ได้ผลตอบแทนสุทธิต่อรอบการผลิต เท่ากับ 2,841.74 บาท หากคิดผลตอบแทนสุทธิต่อเดือน เท่ากับ 22,733.92 บาท และหากคิดผลตอบแทนสุทธิต่อปี เท่ากับ 272,807.04 บาท และ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับ 79.48 % และอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับ 44.28 %

ตารางที่ 8 แสดงจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรมี

คำนวณปริมาณคุ้มทุนต่อกิโลกรัม :-	
ต้นทุนการผลิตคงที่เฉลี่ยต่อปี	5,907.80
หาร ราคาขายต่อกิโลกรัม - ต้นทุนการผลิตผันแปรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	126.23
	46.80

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คำนวณระดับราคาขายคัมพูน (บาทต่อกิโลกรัม) :-	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อปี	343,224.96
หาร ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อปี (กก.)	2,208
	155.45

จากตารางที่ 8 แสดงจุดคัมพูนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรร พบว่า ปริมาณการผลิตที่คัมพูนเท่ากับ 46.80 กิโลกรัม และระดับราคาขายที่คัมพูน เท่ากับ 155.45 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 9 แสดงการคำนวณการกำหนดราคาขายต่อกิโลกรัม ตามวิธีต้นทุนเต็ม

ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	43.76
ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	100.00
ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต	11.68
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	155.44
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	0.31
ต้นทุนรวม	155.75
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 30	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 203 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 40	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 219 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 50	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 234 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 60	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 250 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 70	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 265 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 80	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 280 บาท
หากต้องการบวกเพิ่มกำไร ร้อยละ 90	ราคาที่เหมาะสมเท่ากับ 295 บาท

จากตารางที่ 9 แสดงการกำหนดราคาขายต่อกิโลกรัมตามวิธีต้นทุนเต็ม พบว่า ต้นทุนรวม 155.75 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 43.76 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 100 บาท ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต 11.68 บาท และ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 0.31 บาท (โดยค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารหาได้จาก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 678.72 บาท / ปริมาณผลผลิต 2,208 กิโลกรัม)

ปัจจุบันมีการขายข้าวเกรียบผักสมุนไพรร ผงละ 279 บาท แสดงให้เห็นว่ามีกำไรอยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 80 ดังนั้น สามารถทำโปรโมชันลดราคาเพื่อทำให้มีปริมาณการขายข้าวเกรียบผักสมุนไพรรได้มากขึ้น เช่น หากต้องการกำไร ร้อยละ 50 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 234 บาท

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนและกำหนดราคาขายการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพร มีต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อกิโลกรัม เท่ากับ 155.44 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง เท่ากับ 43.76 บาท ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง เท่ากับ 100 บาท และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 11.68 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนวัตถุดิบ เช่น แป้งมัน และมันม่วง มีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับ จันทนา เกิดเส็ง, พริญา เปียงแก้ว และ อาริยา บุญโถม (2564) ที่ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำข้าวเกรียบ กรณีศึกษาข้าวเกรียบคุณจันทร์แรม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ต้นทุนแป้งมันสำปะหลังสูงถึงร้อยละ 92.60 ส่วนการวิเคราะห์ผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว พบว่า ปริมาณขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 46.80 กิโลกรัม และราคาขายที่คุ้มทุนอยู่ที่ 156 บาทต่อกิโลกรัม และหากพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับร้อยละ 79.48 และอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับร้อยละ 44.28 พบว่า กลุ่มผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว มีอัตรากำไรขั้นต้นต่อราคาขาย เท่ากับร้อยละ 44.28 แสดงให้เห็นว่าจากยอดขายข้าวเกรียบผักสมุนไพร 100 บาท ก่อให้เกิดกำไรเท่ากับ 44.28 บาท ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ จันทนา เกิดเส็ง, พริญา เปียงแก้ว และ อาริยา บุญโถม (2564) ที่ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำข้าวเกรียบ กรณีศึกษาข้าวเกรียบคุณจันทร์แรม จังหวัดอุดรธานี พบว่า อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย เท่ากับ ร้อยละ 40.77 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนที่ได้รับนั้นขึ้นอยู่กับที่ตั้งราคาขายที่เหมาะสม ซึ่งปัจจุบันกลุ่มผลิตข้าวเกรียบผักสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว มีการจำหน่ายข้าวเกรียบผักสมุนไพรโดยบรรจุจำหน่ายถุงละ 1 กิโลกรัม ราคาถุงละ 279 บาท ซึ่งหากคำนวณเป็นกำไรต่อต้นทุนรวมคิดเป็นร้อยละ 80 หากต้องการขายให้ได้กำไรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 90 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 295 บาท แต่หากต้องการทำโปรโมชั่นเพื่อเพิ่มปริมาณการขายให้มากขึ้นและยังมีกำไรที่ร้อยละ 30-40 ราคาขายที่เหมาะสมเท่ากับ 203-219 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ อัปสร อีซอ, ปวีณา เจาะอารง, สุธิดา วัฒนยืนยง และ กุมาจดี ยามิรุเต็ง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการตลาดผลิตภัณฑ์หั่วข้าวเกรียบ (पालอ-กรือโป๊ะ) สูตรกิจแฟรนไชส์ จากการสัมภาษณ์เจ้าของลูกค้าปลีกผลิตภัณฑ์หั่วข้าวเกรียบ ด้านวัตถุประสงค์ทางการตลาดเรื่องยอดขายและกำไร พบว่า ยอดขายที่เหมาะสมต่อวันประมาณ 20-25 กิโลกรัม และกำไรประมาณร้อยละ 30-35 และยังสอดคล้องกับนิศานาถ บัวทอง (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการการตลาดผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลาของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปัตตานี พบว่า สำหรับการจัดการด้านการตลาดบรรจุข้าวเกรียบแผ่นดิบแห้งโดยใช้บรรจุภัณฑ์ถุงพลาสติกใส มีการกำหนดราคาสินค้าโดยพิจารณาจากต้นทุนทั้งหมดแล้วบวกกำไรที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

กลุ่มผู้ผลิตข้าวเกรียบผัดสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชน บ้านบะยาว หรือวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ สามารถนำผลจากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม และมีการกำหนดราคาขายที่เหมาะสม ตลอดจนการวางแผนจัดหาวัตถุดิบที่มีราคาถูกลง ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลต่อการมีกำไรที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไปผู้สนใจควรศึกษากลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการศึกษาต้นทุนทดแทน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของกลุ่มผู้ผลิต

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา เกิดแสง, พิริญา เปียงแก้ว และ อาริยา บุญโฉม. (2564). *โครงการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำข้าวเกรียบ กรณีศึกษาข้าวเกรียบคุณจันทร์แรม บ้านแหลมคุณ ตำบลหาดสองแคว อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี*. [โครงการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี, วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี]. Anyflip. <https://online.anyflip.com/mspjx/rawj/mobile>
- นฤมล อริยพิมพ์. (2561). *การบัญชีขั้นกลาง 1* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ชัยมงคลปรินต์.
- นิตานถ บัวทอง. (2561). *การจัดการการตลาดผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลาของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปัตตานี*. [สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. <https://www.economics.psu.ac.th/econapp/MABThesis/FileUpload/5611221019>
- ไพบูลย์ ผจงวงศ์. (2561). *การบัญชีเพื่อการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). แสงดาว.
- สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์ และ นิรนาท เสนาจันทร์. (2565). ปัญหาการจัดการต้นทุนการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(2), 170-182
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ. (2560, 21 พฤศจิกายน). *ข้อมูลวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น*. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ. https://www2.m-culture.go.th/sisaket/ewt_news.php?nid=953&filename=index
- อัปสร อีซอ, ปวีณา เจาะอารง, สุธิดา วัฒนยืนยง และ กุมางดี ยามิรุเต็ง. (2554). *การพัฒนาการตลาดผลิตภัณฑ์หัวข้าวเกรียบ (ปาลอ-กรือเป๊ะ) สูตรธุรกิจแฟรนไชส์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

Model Law on Appointing Police Officers Academic Ranks for the
Teachers in Educational Institutions of the Royal Thai Police

เปมิกา วิวัฒน์พงศ์พันธ์^{1, *} และ ภูมิ โชคเหมาะ²

Pemika wiwatthanapongpun^{1, *}, and Poom Chokmoh²

^{1,2}หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2}Doctor of Laws Program, Faculty of Law, Sripatum University

*Corresponding author's email: wpemikaaa@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

21 พฤศจิกายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

8 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาและวิจัยเรื่องกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (2) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของระหว่างประเทศต่างประเทศ และประเทศไทย (3) วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (4) การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า จากการใช้แนวคิด หลักการ และทฤษฎีในการวิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ แม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ควบคุม และภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ออกหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้ซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีประสบการณ์

ความรู้และความเชี่ยวชาญ แต่จากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่าการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่ง อาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง อาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ใดสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่ง ทางวิชาการ ส่งผลให้อาจารย์ขาดการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อนำความรู้และความเชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้เสนอกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ ตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยมี โครงสร้างกฎหมายประกอบด้วย (1) คำนิยามศัพท์ (2) หมวด 1 การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการ (3) หมวด 2 ตำแหน่งทางวิชาการ (4) หมวด 3 บทลงโทษ และ (5) หมวด 4 การเสนอขอทบทวนผลการพิจารณา

คำสำคัญ: การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ, ตำแหน่งอาจารย์, ในสถานศึกษา

ABSTRACT

The research on model law on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police aims to (1) investigate the concepts, theories and principles on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police; (2) explore the legal measures of Thailand and the foreign countries on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police; (3) analyze the problems on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police; and (4) draft the model law on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police. This research applied a qualitative research methodology consisting of documentary research and in-depth interview.

The findings revealed that regarding the usage of concepts, principles, and theories in analyzing the model law on appointing police officers academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police, the Royal Thai Police has established the National Police Act B.E. 2565 to control and this law has issued criteria and evaluation methods to appoint police officers for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police and people acting as teachers in

educational institutions of the Royal Thai Police shall be experienced, knowledgeable, and skillful. However, the results showed that there are no criteria to support and specify the appointment of police officers for the teachers in the Faculty Division of Training Center of Provincial Police Region 1 - 9 during holding a position as teachers in the educational institutions, which leads the teachers to be short of academic quality development for applying knowledge and expert in their areas to solve the problems in communities, societies, and the country.

Therefore, the researcher would like to propose the model law on appointing police officer academic ranks for the teachers in educational institutions of the Royal Thai Police with the legal structure as follows: (1) Definition, (2) Chapter 1: Appointing Teacher Academic Ranks, (3) Chapter 2: Academic Ranks, (4) Chapter 3: Punishments, and (5) Chapter 4: Proposing to Review the Consideration Result.

Keywords: appointing police officers / teachers / in educational institutions

บทนำ

ตำรวจเป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง ในรัฐประชาธิปไตย ตำรวจจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐที่สามารถใช้กำลังบังคับต่อพลเมือง และถือเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการไปสู่ประชาธิปไตย (เกียรตินิยม รักขาม, 2561) รัฐไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากไม่สามารถคุ้มครองสิทธิในชีวิตเสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจไม่แสดงบทบาทสำคัญในการธำรงรักษาลัทธิธรรม และ ไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจในฐานะเป็นเครื่องมือของรัฐไม่มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และไม่มีความรับผิดชอบต่อประชาชน (ฤทธิ์ชัย ช่างคำ, สุรพล ราชภัฏหารักษ์, อเนก เหล่าธรรมทัศน์ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ, 2562) เช่นนี้ ข้าราชการตำรวจจึงถือว่าเป็นบุคคล ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย (ภูวนาถ เครือตาแก้ว, 2559)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการประเมินเพื่อแต่งตั้ง ข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เพลิน หนูเล็ก, 2563) โดยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะทำหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติไว้ ซึ่งเป็นการแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) - อาจารย์ (สบ 5) โดยลักษณะการแต่งตั้งอาจารย์ (สบ 2) - อาจารย์ (สบ 5) มีลักษณะคุณสมบัติแตกต่างกันหลายประการ ตัวอย่างเช่น กรณีของการตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) 1) ความสามารถในการสอน ได้แก่ (1) มีการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (2) มีความสามารถในการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และวิจารณ์ในวิชาที่สอน (3) มีความสามารถในการใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและติดตามการสอนตลอดเวลา (4) มีความสามารถชี้ให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง (5) มีความสามารถแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม (6) มีความสามารถจัดให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตามความเหมาะสม (7) มีความสามารถในการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ช่วยสอนที่เหมาะสมเป็นอย่างดี (8) มีความสามารถในการประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในวิชาที่สอน (9) มีความสามารถอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน 2) ความสามารถด้านวิชาการ ได้แก่ (1) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาการและประสบการณ์ในวิชาที่ทำการสอนเป็นอย่างดี (2) มีความสนใจติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาที่สอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ (3) มีการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาที่ทำการสอนอยู่เสมอโดยจะต้องเสนอเอกสารประกอบการสอนที่ผลิตขึ้นไม่น้อยกว่า 1 รายวิชา ที่มีคุณภาพดี และได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร หรือในส่วนของการแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ (สบ 3) - อาจารย์ (สบ 5) ย่อมมีน้ำหนักคุณภาพของการประเมินมากกว่าตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) (อาทิตย์ แก้วอุ่นเรือน, 2561)

แต่ที่เป็นประเด็นปัญหาคือ แม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหลักเกณฑ์ที่เน้นความสามารถในการสอนและผู้ถูกประเมินจะต้องมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับความสามารถและความเชี่ยวชาญของตน จึงสะท้อนให้เห็นว่าการประเมินดังกล่าวต้องการผู้ซึ่งมีประสบการณ์ และมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพในทางวิชาการของตน เพื่อนำผลงานทางวิชาการนั้นพัฒนาต่อยอดทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอน สังคม และเศรษฐกิจของประเทศ สอดคล้องกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา แต่ปัญหาคือข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมไม่มีสิทธิในการขอตำแหน่งทางวิชาการเหมือนดังกรณีของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (ฐิตาภา ทองไชย, 2562)

หากเปรียบเทียบอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมกับอาจารย์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า แม้ว่าตามพระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2551 มาตรา 7 จะได้กำหนดให้โรงเรียนเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิชาชีพตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจ ตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน การวิจัย การฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยเน้นทักษะความเชี่ยวชาญ ด้านการบังคับใช้กฎหมายและวิชาชีพตำรวจเป็นสำคัญ แต่โรงเรียนนายร้อยตำรวจยังใช้หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับศูนย์ฝึกอบรมใช้เพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ แต่อาจารย์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีสิทธิของตำแหน่งทางวิชาการได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2562 ยกตัวอย่างการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ได้กำหนด ผลการสอนไว้ว่า ต้องประเมินคุณภาพการสอนของผู้ขอซึ่งต้องครอบคลุมข้อมูลที่จำเป็นทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และสามารถ ประเมินการเรียนรู้ได้ผลถูกต้องที่สุด โดยผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรของโรงเรียนซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสองหน่วยกิต ระบบทวิภาค และมีความชำนาญใน การสอน โดยเสนอเอกสารหลักฐานและสื่อการเรียนการสอน ที่ใช้ในการประเมินผลการสอนที่ผลิต ขึ้นตามภาระงานสอน สำหรับกรณีที่ผู้ขอได้ทำการสอนหลายวิชาหรือสอนวิชาที่มีผู้สอนร่วมกัน หลายคน จะต้องเสนอเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมิน ผลการสอน ในทุกวิชาหรือทุกหัวข้อที่ผู้ขอ เป็นผู้สอน แล้วแต่กรณีซึ่งรวมกันได้ไม่น้อยกว่าสองหน่วยกิตในระบบทวิภาค และมีคุณภาพดี มีการอ้างอิงแหล่งที่มาและได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการ พิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในแนวทางการประเมินผลการสอน ในเอกสารแนบท้าย ในส่วนของผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดี และมีปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ (1) ผลงานวิจัย 2 เรื่อง หรือ (2) ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานทาง วิชาการในลักษณะอื่น 1 รายการ หรือ (3) ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานวิชาการรับใช้สังคม 1 เรื่อง หรือ (4) ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และตำราหรือหนังสือ 1 เล่ม โดยการนำงานวิจัยหรืองานใด ๆ ที่ทำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือเพื่อสำเร็จการศึกษา มาเสนอ เป็นผลงานทางวิชาการตามข้อนี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้ขอได้แสดงหลักฐานว่าได้ทำการศึกษาหรือ วิจัยเพิ่มเติมขยายผลต่อจากเรื่องเดิม จนปรากฏความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ในกรณี เช่นนี้ให้พิจารณาเฉพาะผลการศึกษาหรือวิจัยที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเท่านั้น ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการ ทุกประเภทต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด พร้อมแสดงหลักฐานว่า การเผยแพร่นั้นได้ผ่านการประเมินคุณภาพ โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือ

สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน ตามเอกสารแนบท้าย (ประสิทธิ์ชัย เดชขำ, 2555)

จากสภาพปัญหา จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำหรับข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับคุณสมบัติของผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าผู้ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้ที่ซึ่งประสบการณ์ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 พบว่า ในระหว่างการดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ใดสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่งทางวิชาการในกรณีที่มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อให้นำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ ส่งผลให้อาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้นขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคุณภาพทางวิชาการ

การวิจัยนี้จึงกำหนดหัวข้อการวิจัย คือ กฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของระหว่างประเทศ ต่างประเทศ และประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
4. เพื่อเสนอแนวทางให้มีการจัดทำกฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

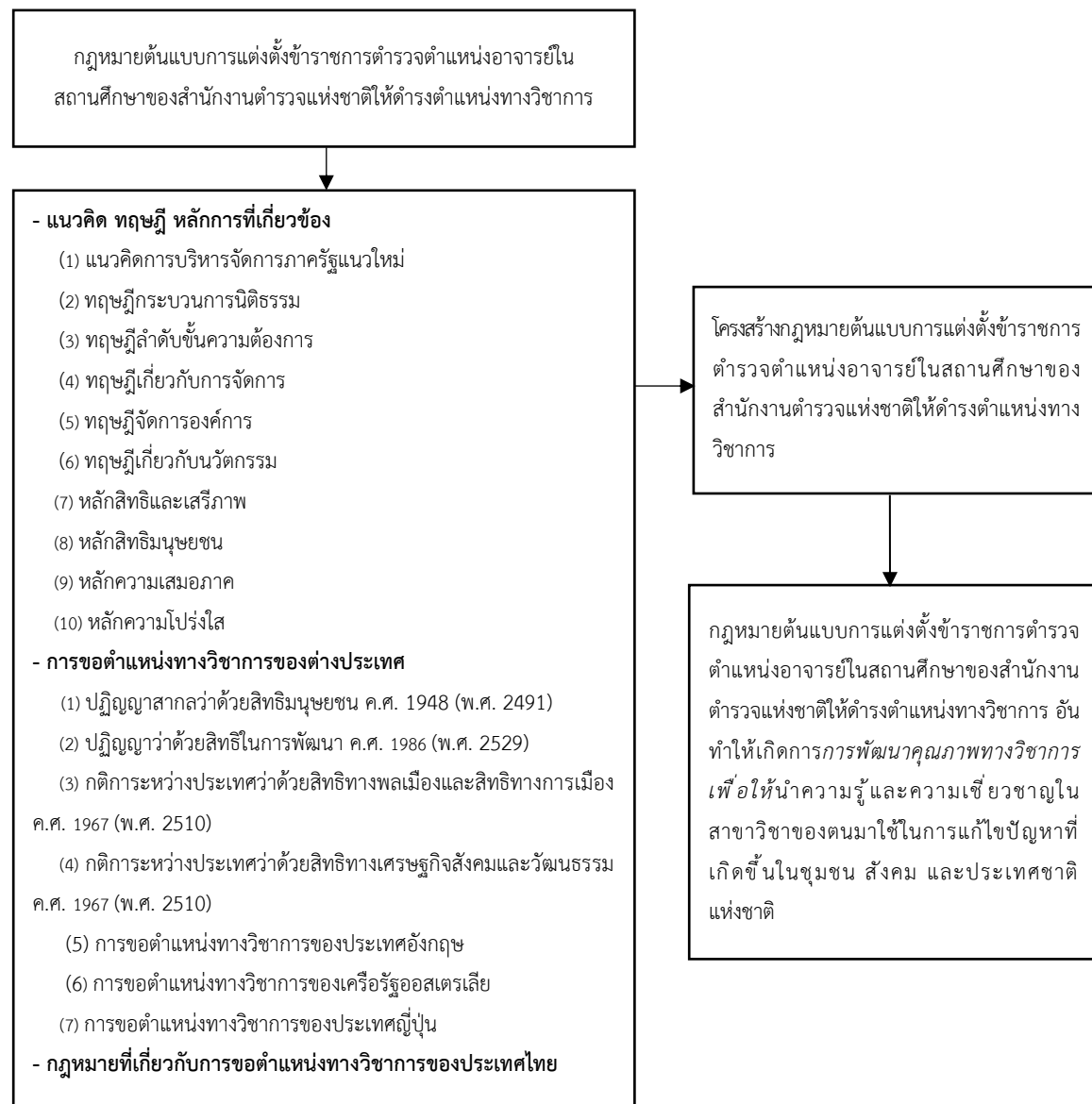
สมมติฐานการวิจัย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ควบคุม และภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ออกหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้ซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีประสบการณ์ ความรู้และความเชี่ยวชาญ แต่ปัญหาคือการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 พบว่า ในระหว่างการดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ใดสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่งทางวิชาการ ดังนั้น เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อนำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ จึงควรมีกฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีรูปแบบที่จะได้มาจากการวิเคราะห์ในประเด็นที่กำหนดไว้โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางของต่างประเทศมาเป็นแนวทางจะทำให้ได้กฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการเพื่อนำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ดูภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่

1) ประชากรและผู้ให้ข้อสังเกต การวิจัยนี้ใช้เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อสังเกตแต่ละกลุ่มจากความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ผู้บังคับการ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 (จำนวน 1 คน)
- (2) รองผู้บังคับการ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 (จำนวน 3 คน)
- (3) ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (จำนวน 6 คน) รวมประชากรและผู้ให้ข้อสังเกตทั้งหมด 10 คน

2) ด้านพื้นที่

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทย คือ เขตพื้นที่ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ทั้งนี้ โดยมีการทวนสอบคุณภาพของข้อมูล ด้วยการนำข้อมูลที่สัมภาษณ์จากกลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์ทีละกลุ่มเพื่อเช็คข้อมูลอีกกลุ่มหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งได้แก่ ฎีกาของศาลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) ฎีกาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) รวมถึงกฎหมายของต่างประเทศและกฎหมายของประเทศไทย นอกจากนั้นยังรวบรวมข้อมูลจากรายงานวิจัย ตำรา เอกสาร รายงานการวิจัยการประชุมและสัมมนา วิทยานิพนธ์และบทความ เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมจากข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ทางนิติศาสตร์ การวิเคราะห์จึงเป็นการหาคำตอบจากข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และเสนอกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่าในปัจจุบัน สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตาม มติ ก.ตร.ครั้งที่ 1/2560 ลง 31 ม.ค.60) โดยสถานศึกษาในที่นี้ประกอบด้วย กองบัญชาการศึกษา (บช.ศ.) กองบังคับการอำนวยการ (บก.อก.) สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ (สศป.) วิทยาลัยการตำรวจ (วตร.) กองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง (บก.ฝรก.) กองการสอบ (กส.) กลุ่มงานอาจารย์ (กอจ.) ศูนย์ฝึกยุทธวิธีตำรวจกลาง (ศยก.) และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (รร.นรต.) อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นคือแม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตาม มติ ก.ตร.ครั้งที่ 1/2560 ลง 31 ม.ค.60) เป็นที่ยอมรับและบังคับใช้กับตำแหน่งอาจารย์ภายใต้สังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่ามีความแตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กล่าวคือ แม้ว่าอาจารย์ทั้งสองสถาบันถือว่าเป็นข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์เช่นเดียวกัน มีการคัดเลือกคุณสมบัติเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญคือถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ข้าราชการตำรวจ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 กลับไม่มีหลักเกณฑ์ใดรองรับในการเข้าสู่การขอตำแหน่งวิชาการ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคกัน

2. ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ (สบ 2) – อาจารย์ (สบ 5) ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น ข้าราชการตำรวจซึ่งจะเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติตามที่หลักเกณฑ์กำหนดและต้องส่งผลงานเพื่อเข้าสู่การประเมิน ซึ่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 และข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจควรมีหลักเกณฑ์ประเมินเช่นเดียวกัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ไม่มีสิทธิในการยื่นเพื่อขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับเรื่องการขอตำแหน่งทางวิชาการสำหรับกรณีของข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ซึ่งแตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งมีสิทธิยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

พ.ศ. 2551 และข้อบังคับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2562 นอกจากนั้น หากพิจารณาเปรียบเทียบกับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้นพบว่า บุคคลซึ่งเป็นอาจารย์มีคุณสมบัติ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563 กำหนดไว้ ย่อมมีสิทธิในการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่าแม้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตาม มติ ก.ตร.ครั้งที่1/2560 ลง 31 ม.ค.60) เป็นที่ยอมรับและบังคับใช้กับตำแหน่งอาจารย์ภายใต้สังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 พบว่ามีความแตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กล่าวคือ แม้ว่าอาจารย์ทั้งสองสถาบันถือว่าเป็นข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์เช่นเดียวกัน มีการคัดเลือกคุณสมบัติเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญคือถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ข้าราชการตำรวจ แต่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 กลับไม่มีหลักเกณฑ์ใดรองรับในการเข้าสู่การขอตำแหน่งวิชาการ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคกัน สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้กำหนดเรื่องการคุ้มครองสิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมกันไว้ ซึ่งเห็นได้ว่าหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) มาตรา 23 (1) ทุกคนมีสิทธิในการทำงาน ในการเลือกงานโดยอิสระ ในเงื่อนไขที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และในการคุ้มครองต่อการว่างงาน (2) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียมกัน สำหรับงานที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด (3) ทุกคนซึ่งทำงานมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการประกันความเป็นอยู่อันควรค่าแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์สำหรับตนเองและครอบครัว และหากจำเป็นก็จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมในรูปแบบอื่นเพิ่มเติมด้วย และ (4) ทุกคนมีสิทธิที่จะจัดตั้งและที่จะเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อความคุ้มครองผลประโยชน์ของตน รวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) (International Covenant on Civil and Political Rights, 1967) มาตรา 26 ที่กำหนดว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับ

ความคุ้มครองเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในกรณีนี้พึงมีกฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติใด ๆ และให้หลักประกันคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและมีผลจริงจังเพื่อให้ปลอดจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่นใด

2. ปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1-9 ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พบว่าข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 ไม่มีสิทธิในการยื่นเพื่อขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับเรื่องการขอตำแหน่งทางวิชาการสำหรับกรณีของข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 นั้น แตกต่างจากข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งมีสิทธิยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2551 และข้อบังคับโรงเรียนนายร้อยตำรวจว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้นพบว่า บุคคลซึ่งเป็นอาจารย์มีคุณสมบัติ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563 กำหนดไว้ ย่อมมีสิทธิในการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการได้สอดคล้องกับเครือรัฐออสเตรเลียมีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) (University of Melbourne Act 2009) โดยภายใต้กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย รวมถึงอำนาจหน้าที่ ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้กล่าวถึงตำแหน่งทางวิชาการไว้ ซึ่งอาศัยอำนาจของสภามหาวิทยาลัยออกนโยบายเรื่องตำแหน่งทางวิชาการไว้ใน Honorary Appointments and University Visitors Procedure (mpf1156) โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญว่า มีลักษณะการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการโดยใช้เกณฑ์คำนิยามแบบกว้าง ดังนี้ (1) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือ คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในลักษณะเปิดกว้าง โดยเน้นความสำคัญที่ประสบการณ์ในการทำงาน (2) สิ่งที่น่าสนใจพิจารณา คือ พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์การทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ การสอน การทำวิจัยและการเป็นนักวิชาการ และการทำงานบริหารให้กับมหาวิทยาลัยหรือการทำงานบริการให้ชุมชน ในส่วนของการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิมาประเมินนั้นจะมาจากภายในภาควิชา

ข้อเสนอแนะ

การจัดทำกฎหมายในระดับพระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดรายละเอียดตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับหัวข้อกฎหมายต้นแบบการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีแนวคิดเพื่อให้การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 มีหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนและกำหนดเกี่ยวกับการให้ตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ

และนำความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังนั้น เพื่อพัฒนาข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและคุณภาพทางวิชาการ จึงกำหนดให้มีร่างพระราชกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ.

ร่างพระราชกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน 25 มาตรา แบ่งออกเป็น 4 หมวด ซึ่งแต่ละส่วนมีเนื้อหาดังนี้

1. คำนิยาม กำหนดคำนิยามศัพท์ เนื่องจากการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นเรื่องเฉพาะ การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับนิยามศัพท์จึงเป็นเรื่องแรกที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย โดยประกอบด้วยคำว่า ศูนย์ฝึกอบรม อาจารย์ประจำสถานการศึกษา ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ และหลักสูตร

2. หมวด 1 การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 เพื่อให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

3. หมวด 2 ตำแหน่งทางวิชาการ ได้กำหนดตำแหน่งทางวิชาการสำหรับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9

4. หมวด 3 บทลงโทษ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้ขอกำหนดตำแหน่งอันส่อให้เห็นว่าเป็นผู้ที่กระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณอันเกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาการและเป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมที่จะได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

5. หมวด 4 การเสนอขอทบทวนผลการพิจารณา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ทบทวนผลการพิจารณาข้าราชการตำรวจตำแหน่งอาจารย์ในกลุ่มงานอาจารย์ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติเฉลิม รักษ์งาม. (2561). ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการปราบปรามสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 10(2), 118-125.
- จิตตภา ทองไชย. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. รายงานวิจัย. กองทุนส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประสิทธิ์ชัย เดชขำ. (2555). เส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน. รายงานวิจัย. จากวิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี.
- เพลิน หนูเล็ก. (2563). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ. *วารสารลະครີมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 4(2), 77-86.
- ภูวนาถ เครือตาแก้ว. (2559). แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจจระเข้สถานีตำรวจภูธรเมืองสกลนคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 13(63), 133-144.
- ฤทธิชัย ช่างคำ, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, อเนก เหล่าธรรมทัศน์ และสมบุญ สุธาสาธิต. (2562). บทบาททางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในยุคคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.). *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 9(2), 112-124.
- อาทิตย์ แก้วอ่อนเรือน. (2561). การมีส่วนร่วมของข้าราชการตำรวจในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5 ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(1), 186-195.

ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

Expectation to Ecotourism of the People in Khon Kaen

มนัญชยา เทื่อนนาดี*

Manunchaya Thuennadee *

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University

*Corresponding author's e-mail: Manunchaya.thuennadee@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

20 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

21 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ด้วยวิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแต่เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ ให้ตอบแบบสอบถามซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั่วไปภายในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน ที่ได้จากการเลือกแบบตามความสะดวก การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ร้อยละ และการแจกแจงความถี่ ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน 7 องค์ประกอบ คือ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) คือ ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก แหล่งน้ำ ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ (ร้อยละ 89.50) 2) ที่พัก (Accommodation) ด้านรูปแบบที่พัก คือ รีสอร์ท (ร้อยละ 60.00) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก คือ ห้องน้ำ หรือห้องอาบน้ำที่มีความสะอาด (ร้อยละ 93.00) ด้านการตกแต่งที่พัก คือ ตกแต่งเรียบง่าย (ร้อยละ 74.00) 3) กิจกรรม (Activity) คือ การชมธรรมชาติ (ร้อยละ 86.50) 4) การเข้าถึง (Accessibility) คือ การคมนาคมที่สะดวกเดินทางง่าย (ร้อยละ 92.00) และช่องทางติดต่อแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ช่องทางเฟสบุ๊ก (ร้อยละ 82.30) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ห้องน้ำสาธารณะ (ร้อยละ 75.30) 6) การจัดการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Travel) คือ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม (ร้อยละ 83.00) 7) การมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive ability and Benefit) คือ ความประทับใจที่ได้จากวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม (ร้อยละ 83.30) จากผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, ความคาดหวัง, การท่องเที่ยว

ABSTRACT

This study investigated the expectations of ecotourism among people in Khon Kaen. This study was a descriptive study. The study included 400 participants selected by using the convenience sampling with close-ended questions but the participants could choose more than 1 answer. The statistical used were frequency distribution and percentage. The results shown that there were 7 factors of expectations for ecotourism among people in Khon Kaen of ecotourism; 1) attractions were natural tourist attractions. For instance, a mountain, a waterfall, greenwood and a national park (89.50%), 2) the type of accommodation was the resort (60.00%), facilities included the cleanliness of the toilet and bathroom (93.00%), and the accommodation's design was the simplicity (74.00%), 3) the activity was a nature sightseeing (86.50%), 4) stakeholders considered accessibility was seen as important (92.00%), and Facebook was identified as the preferred communication channel (82.30%), 5) the amenities provided were public lavatories (75.30%), 6) responsible travel meant preserving natural resources in tourist attractions from deterioration (83.00%), 7) cognitive ability and benefit were the impressions gained from the beautiful scenery (83.30%). From the findings, it brought to the development of ecotourism in line with people's expectations and brought to community development and sustainable tourism development.

Keywords: Ecotourism, Sustainable Tourism, Expectation, Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนของผู้คนจำนวนมาก ในอีกมุมอาจส่งผลเสียต่อระบบนิเวศไม่มากนัก้อย เช่น ทิ้งขยะบริเวณพื้นที่ธรรมชาติ การขโมยสิ่งของหรือทรัพยากรในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น และการล่าสัตว์ เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นการเร่งความเสื่อมโทรมให้แก่ธรรมชาติ จึงได้เกิดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ขึ้นมา เพื่อลดผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวให้ได้ตระหนักถึงการดูแลสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (ชนกฤต แดงทองดี, 2565) องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่เน้นธรรมชาติ ชื่นชมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในพื้นที่ สร้างการเรียนรู้ หลีกเลี่ยงการท่องเที่ยวกับผู้คนจำนวนมาก เน้นท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติและกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน (World Tourism Organization, 2002) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถทำได้

ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเดินป่า การขี่จักรยานลัดเลาะไปตามไร่นา และชนบท การชมถ้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน การไต่เขา ปีนหน้าผา การนั่งเรือหรือล่องแพ การดำน้ำดูปะการัง การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นวิธีการที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงธรรมชาติที่มีคุณค่า และเรียนรู้ธรรมชาติไปพร้อมกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวอย่างรอบคอบและไม่ประมาท เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยว และเป็นมิตรต่อผู้คนในชุมชน เช่น การไม่เด็ดหรือเหยียบพืชพรรณ การไม่ทิ้งขยะอย่างไม่เป็นระเบียบ (ไพฑูริย์ พงศบุตร, 2552)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการคือ 1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ 2) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม การป้องกันและจำกัดมลพิษ ภาวะ และควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน 3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ศักยภาพในการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นมีความต้องการท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดจะส่งผลต่อแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว (วชิษฐา เปี่ยมสกุล, 2554) ในจังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายในรูปแบบธรรมชาติและอุทยาน เช่น อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน ถ้ำค้างคาวภูผาม่าน บูลาภูมู เขื่อนอุบลรัตน์ อุทยานแห่งชาติน้ำพอง วนอุทยานน้ำตกบ่าหลวง น้ำตกตาดฟ้า หินช้างสี บึงทุ่งสร้าง วัดทุ่งเศรษฐี วัดพระพุทธรูปมหาพิกุล กู่ประภาชัย เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความคาดหวังสำหรับนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้คนท้องถิ่นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นไปปรับใช้และพัฒนาให้ทันสมัย ยั่งยืน และสอดคล้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ Dickman (1989) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 2) ที่พัก (Accommodation) 3) กิจกรรม (Activity) 4) การเข้าถึงและการเดินทาง (Accessibility) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และแนวคิดองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) มี 4 ประการ ได้แก่ คือ 1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ 2) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการ การเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบสำคัญต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากการผสมผสานจากแนวคิดองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ Dickman (1989) และแนวคิดองค์ประกอบหลักสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยออกมาได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) องค์ประกอบด้านพื้นที่ สิ่งแวดล้อมที่ดึงดูดใจ ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้นักท่องเที่ยวมีความประสงค์เข้ามาท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจเป็นธรรมชาติ สถาปัตยกรรม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นต้น

2. ที่พัก (Accommodation) จำนวนที่พักบริเวณรอบสถานที่ท่องเที่ยวควรมีให้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ห่างไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้สะดวก รวมถึงมีความหลากหลายของราคาที่พักและความเหมาะสมกับสถานที่ เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น

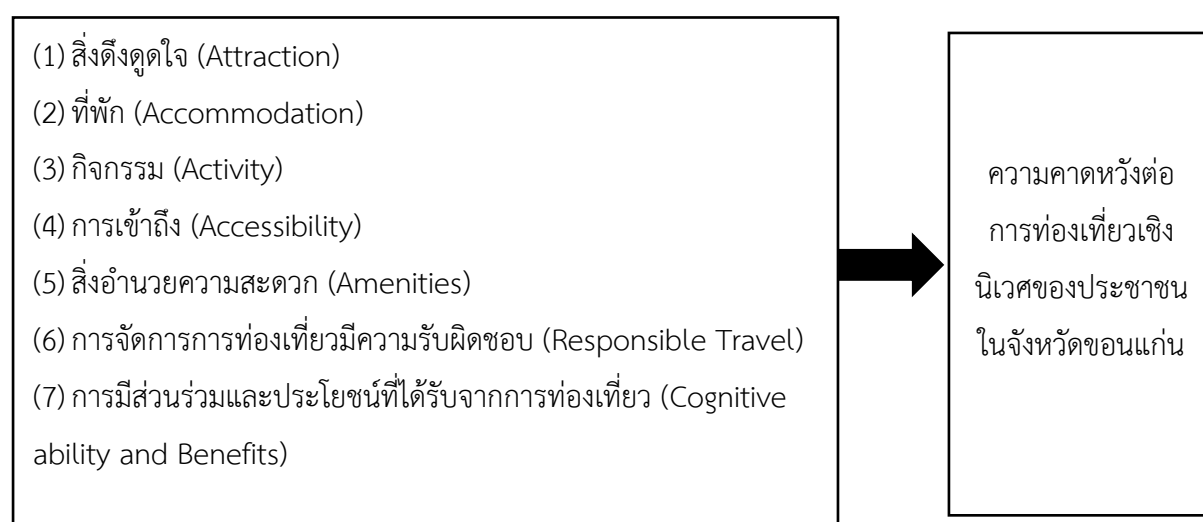
3. กิจกรรม (Activity) การกระทำหรือสิ่งที่ทำ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในชีวิตประจำวัน กิจกรรมสันทนาการ กิจกรรมเพื่อส่วนรวม (สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, 2550) ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว โดยกิจกรรมควรมีหลากหลายตามความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การตั้งแคมป์ การทำอาหาร การดูสัตว์ การทำนา การดูดาว เป็นต้น

4. การเข้าถึง (Accessibility) สภาพการเดินทางทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ มีความสะดวกในการเดินทางมากน้อยตามความเหมาะสมกับสถานที่ ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสภาพการเข้าถึงอาจพิจารณาได้จากความสะดวก หรืออุปสรรคสิ่งกีดขวางในการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง และสภาพถนน ยกตัวอย่าง เช่น สภาพถนน การขนส่งสาธารณะ สนามบิน เป็นต้น นอกจากการเดินทางยังรวมถึงการเข้าถึงผ่านการเป็นที่รู้จักของเหล่านักท่องเที่ยวว่ารู้จักสถานที่ท่องเที่ยวที่นั่น ๆ ได้อย่างไร จากเว็บไซต์การท่องเที่ยว หรือสื่อสังคมออนไลน์ สะดวกง่ายต่อการค้นหาหรือไม่

5. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การบริการที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น เช่น ห้องสุขาสาธารณะ บริการร้านอาหาร บริการนำเที่ยวให้คำแนะนำในการท่องเที่ยว เป็นต้น

6. การจัดการการท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม การป้องกันและจำกัดมลพิษ และควบคุมอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

7. การมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive ability and Benefits) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมเป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น ประโยชน์ของการเดินทาง ช่วยให้เกิดความสงบ และส่งเสริมความรู้สึกเชิงบวก ในอีกความหมายหนึ่ง คือ การเดินทางพบกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ชิมชั้กับบรรยากาศ และปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรม หรือความเป็นอยู่ของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นมุมมองการใช้ชีวิตที่หลากหลายมากขึ้น

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นที่เคยท่องเที่ยว ที่อายุ 18 ปี ขึ้นไป ข้อมูลจากกองเศรษฐกิจและกีฬากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2565) สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 2565 มีจำนวน 1,893,480 คน ด้วยสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ได้แบ่งอายุจึงไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร Cochran (1953) สัดส่วนที่ผู้วิจัยต้องการ (0.5) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย 8 คำถาม คือ เพศ ช่วงอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ความถี่ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ งบประมาณสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อครั้ง และจำนวนคนในกลุ่มสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อครั้ง โดยจะเป็นคำถามปลายปิดที่สามารถเลือกได้เพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบที่สำคัญการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ผู้วิจัยคิดค้นขึ้นโดยการทบทวนวรรณกรรมและอาศัยแนวคิดของ Dickman และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดัดแปลงได้เป็น 7 องค์ประกอบ คือ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 2) ที่พัก (Accommodation) 3) กิจกรรม (Activity) 4) การเข้าถึง (Accessibility) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 6) การจัดการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Travel) 7) การมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive Ability and Benefit) และนำ 7 องค์ประกอบ มากำหนดเป็นคำถามเอง ในลักษณะคำถามแบบ Check List โดยจะเป็นคำถามปลายปิด สามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต จำนวน 2 คำถาม โดยคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

วิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลแบบเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ทั้งหมดจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามด้วย Google Form ผ่านการแชร์ลิงค์ผ่านไลน์กลุ่มและแชร์ผ่านกลุ่มเฟซบุ๊ก โดยช่วงเวลาในการแจกแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 20 มกราคม ปี พ.ศ. 2567

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่แบบไม่จัดกลุ่ม (Ungrouped Frequency Distribution) และร้อยละ จะเป็นการแจกแจงความถี่โดยประเภทของการแจกแจงจะเป็นข้อมูลประเภทเดียว โดยจะไม่ได้เป็นกลุ่มหรือเป็นช่วง ตัวอย่างเช่น การแจกแจงข้อมูลเพศ ซึ่งก็คือจะแยกออกมาได้เป็นเพศชาย เพศหญิง และไม่ได้ระบุเพศ เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ 18 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ความถี่ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อปี ส่วนใหญ่คือ 1-2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 65.50 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ 3 - 4 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 24.00 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด การเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อครั้ง ส่วนใหญ่คือ 2 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านสิ่งดึงดูดใจเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก แหล่งน้ำ ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ (ร้อยละ 89.50) 2) สถาปัตยกรรม เช่น วัด โบสถ์ วิหาร บ้านยุคโบราณ (ร้อยละ 46.50) 3) วิถีชีวิตของคนในชุมชน (ร้อยละ 35.50) 4) ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ (ร้อยละ 32.80) และอื่น ๆ เช่น อาหารท้องถิ่น และสถานที่ขอพร ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นเดินทางท่องเที่ยวโดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ	ความถี่	ร้อยละ
1. ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก แหล่งน้ำ ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ	358	89.50
2. สถาปัตยกรรม เช่น วัด โบสถ์ วิหาร บ้านยุคโบราณ	186	46.50
3. วิถีชีวิตของคนในชุมชน	142	35.50
4. ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ	131	32.80

1.2 ด้านที่พัก (Accommodation)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านที่พัก ด้านรูปแบบที่พัก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) รีสอร์ท (ร้อยละ 60.00) 2) โฮมสเตย์ (ร้อยละ 51.50) 3) โรงแรม (ร้อยละ 43.50) 4) บ้านพัก (ร้อยละ 27.50) และ 5) กางเต็นท์ (ร้อยละ 26.50) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ห้องน้ำหรือห้องอาบน้ำที่สะอาด (ร้อยละ 93.00) 2) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.30) 3) เครื่องทำน้ำอุ่น (ร้อยละ 64.50) 4) บริการอาหารเช้า (ร้อยละ 59.00) และด้านการตกแต่งที่พัก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ตกแต่งเรียบง่าย (ร้อยละ 74.00) 2) ตกแต่งสะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น (ร้อยละ 54.00) 3) ตกแต่งด้วยรูปแบบท้องถิ่นแท้ (ร้อยละ 28.00) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคาดหวังด้านที่พักให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นเลือกเข้าพักระหว่างการท่องเที่ยว โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านที่พัก	ความถี่	ร้อยละ
ด้านรูปแบบที่พัก		
1. รีสอร์ท	240	60.00
2. โฮมสเตย์	206	51.30
3. โรงแรม	174	43.50
4. บ้านพัก	110	27.50
5. กางเต็นท์	106	26.50
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่พัก		
1. ห้องน้ำหรือห้องอาบน้ำที่สะอาด	372	93.00
2. อินเทอร์เน็ต	265	66.30
3. เครื่องทำน้ำอุ่น	258	64.50
4. บริการอาหารเช้า	236	59.00
ด้านการตกแต่งที่พัก		
1. ตกแต่งเรียบง่าย	296	74.00
2. ตกแต่งสะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น	216	54.00
3. ตกแต่งด้วยรูปแบบท้องถิ่นแท้	112	28.00

1.3 ด้านกิจกรรม (Activities)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรม เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การชมธรรมชาติ (ร้อยละ 86.50) 2) การได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้คนในชุมชน

(ร้อยละ 43.30) 3) การตั้งแคมป์ (ร้อยละ 38.30) 4) การทำอาหารท้องถิ่น (ร้อยละ 35.50) 5) การเดินป่า (ร้อยละ 29.50) 6) การเก็บผลไม้ การทำนา (ร้อยละ 19.30) 7) การส่องสัตว์ (ร้อยละ 14.00) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคาดหวังด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศด้านกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
1. การชมธรรมชาติ	346	86.50
2. การได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นในชุมชน	173	43.30
3. การตั้งแคมป์	153	38.30
4. การทำอาหารท้องถิ่น	142	35.50
5. การเดินป่า	118	29.50
6. การเก็บผลไม้ การทำนา	77	19.30
7. การส่องสัตว์	56	14.00

1.4 ด้านการเข้าถึง (Accessibility)

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเข้าถึงด้วยเส้นทางการคมนาคม ให้ความสำคัญมาก คิดเป็นร้อยละ 92.00 และประชาชนที่ไม่ให้ความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 6.50 ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเข้าถึงด้วยช่องทางติดต่อ เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) เฟสบุ๊ก (Facebook) (ร้อยละ 82.30) 2) เว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยว (Website) (ร้อยละ 63.00) 3) ตี๊กต็อก (Tiktok) (ร้อยละ 38.50) 4) อินสตาแกรม (Instagram) (ร้อยละ 32.30) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความคาดหวังด้านการเข้าถึงในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการเข้าถึง	ความถี่	ร้อยละ
การคมนาคม	1. ให้ความสำคัญมาก	368
	2. ไม่ให้ความสำคัญ	26
ช่องทางติดต่อ	1. เฟสบุ๊ก (Facebook)	329
	2. เว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยว (Website)	252
	3. ตี๊กต็อก (Tiktok)	154
	4. อินสตาแกรม (Instagram)	129

1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ห้องน้ำสาธารณะ (ร้อยละ 75.30) 2) ร้านอาหารตามสั่งหรือร้านอาหารท้องถิ่น (ร้อยละ 61.50) 3) ไกด์นำเที่ยว (ร้อยละ 59.50) 4) ร้านค้าหรือร้านสะดวกซื้อ (ร้อยละ 52.80) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคาดหวังด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน
ในจังหวัดขอนแก่น โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
1. ห้องน้ำสาธารณะ	301	75.30
2. ร้านอาหารตามสั่งหรือร้านอาหารท้องถิ่น	246	61.50
3. ไกด์นำเที่ยว	238	59.50
4. ร้านค้า หรือ ร้านสะดวกซื้อ	211	52.80

1.6 ด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว (Responsible Travel)

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) รักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งนั้นๆไม่ให้ถูกทำลายเสื่อมโทรม (ร้อยละ 83.00) 2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น (ร้อยละ 75.50) 3) ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ให้เกิดมลพิษ (ร้อยละ 70.80) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความคาดหวังด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
โดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว		
1. รักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งนั้นๆไม่ให้ถูกทำลายเสื่อมโทรม	332	83.00
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น	302	75.50
3. ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ให้เกิดมลพิษ	283	70.80

1.7 ด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (Cognitive Ability and Benefits)

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ความประทับใจจากวิถีชีวิตที่สวยงาม (ร้อยละ 83.30) 2) การได้เรียนรู้วัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง (ร้อยละ 64.80) 3) ความสงบทางจิตใจ (ร้อยละ 56.00) 4) การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มคนที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน (ร้อยละ 49.80) 5) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้คนในท้องถิ่น (ร้อยละ 43.30) ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความคาดหวังด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นโดยการแจกแจงความถี่

ความคาดหวังของประชาชนต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว		
1. ความประทับใจจากวิถีชีวิตที่สวยงาม	333	83.30
2. การได้เรียนรู้วัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง	259	64.80
3. ความสงบทางจิตใจ	224	56.00
4. การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มคนที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน	199	49.80
5. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้คนในท้องถิ่น	173	43.30

2. ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบเจอในการท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ความสะอาด ที่มีความหมายถึงความสะอาดของพื้นที่ท่องเที่ยวทั้งหมด เช่น ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ความสะอาดของที่พักรับประทานอาหารสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ อันดับที่ 2 คือ ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก อันดับที่ 3 คือ ห้องน้ำสาธารณะ อันดับที่ 4 คือ การประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ทั่วถึงจากแหล่งท่องเที่ยว และความคิดเห็นอื่นเพิ่มเติม ได้แก่ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ การเดินทางค่อนข้างลำบาก ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต

ผลการวิจัยพบว่า ด้านข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น 1) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือการดูแลความปลอดภัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และที่พัก เช่น การมีเจ้าหน้าที่บอกข้อมูลเพื่อให้ทราบว่า มีจุดชมวิวหรือจุดท่องเที่ยวใดที่อาจเกิดอันตราย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ป้ายนำทางที่ชัดเจน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับทุกเพศทุกวัย 2) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ การเน้นการทำนุบำรุงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อนุรักษ์ให้คงอยู่ สวยงามเสมอ การตรวจค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ การปรับปรุง การรักษา จัดการขยะในพื้นที่ให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ 3) กิจกรรม (Activity) คือการเพิ่มกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มากขึ้น

เพื่อให้เป็นทั้งที่ที่เกี่ยว ที่กิน ที่พัก 4) การเข้าถึง (Accessibility) คือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างต้องการการประชาสัมพันธ์มากขึ้น การโฆษณา กระจายข่าวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ผู้คนได้ทราบข้อมูล และการได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐและเอกชนให้ช่วยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

อภิปรายผล

องค์ประกอบด้านที่พัก (Accommodation) ความคาดหวังของประชาชนในด้านที่พักที่ประกอบไปด้วย รูปแบบ รีสอร์ท โฮมสเตย์ โรงแรม บ้านพัก และการกางเต็นท์ สิ่งที่มีจำนวนความถี่มากที่สุดในด้านที่พักคือ ความสะอาดและมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เนื่องจากความสะอาดเป็นหนึ่งในโครงสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งการมีสภาพแวดล้อมที่ดี ที่พักสะอาด ปลอดภัย จะช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอกต้องการเข้าพัก เพราะเป็นที่พักเป็นพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวทั้งหลายพักผ่อน เมื่อมาพักผ่อนจึงต้องการสถานที่ที่สามารถทำให้สบายใจและรู้สึกปลอดภัยด้วย หากที่พักไม่มีการรักษาความสะอาด เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคได้ง่ายและการไม่รักษาความสะอาดจะทำให้สิ่งแวดล้อมภายในที่พักดูไม่ดี สกปรก นักท่องเที่ยวอาจรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่อยากจะเข้าพักอีกก็เป็นได้ ที่พักในพื้นที่การท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสะอาดและความปลอดภัย เพื่อป้องกันการเกิดการติดเชื้อและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีไว้เสมอ สอดคล้องกับ ปริญญาภรณ์ อินทร์ทอง (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกที่พักในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับหัวข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจในด้านปัจจัยที่มีระดับมากที่สุดคือ ความสะอาดของห้องพักหรือที่พัก เน้นความสะอาดเรียบร้อยของโรงแรมที่พัก เป็นอันดับแรก

องค์ประกอบด้านกิจกรรม (Activity) ความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความถี่จำนวนมากที่สุดในด้านกิจกรรม คือ การชมธรรมชาติ ทำกิจกรรมกับร่วมกับกลุ่มคนที่เดินทางด้วย หรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้คนในชุมชน เช่น ตั้งแคมป์ ทำอาหาร ท่ามกลางบรรยากาศของธรรมชาติในสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้นักท่องเที่ยวไม่ได้มีโอกาสทำบ่อยครั้งนักหรืออาจจะไม่ได้ทำในกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในเมือง เป็นกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ๆ เมื่อนักท่องเที่ยวมีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงมีความคาดหวังที่จะได้ทำกิจกรรมในรูปแบบที่ตนไม่สามารถทำได้อยู่ที่บ้าน แหล่งท่องเที่ยวจึงควรมีกิจกรรมสันทนาการหลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ชมธรรมชาติ เดินป่า เล่นน้ำตก เก็บผลไม้ เก็บผัก ปลูกต้นไม้ ถ่ายภาพ ทานอาหารพื้นเมือง เป็นต้น สอดคล้องกับ อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ (2564) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สถานที่ที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเที่ยวรูปแบบธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อน เน้นความเพลิดเพลินเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เป็นกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลินและสามารถให้ความรู้ได้ เช่น การเดินสำรวจ การเล่นน้ำตก การล่องแก่ง เป็นต้น

องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยว (Responsible Travel) ความคาดหวังด้านความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมากที่สุด ได้แก่ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งนั้น ๆ ให้ไม่ถูกทำลายเสื่อมโทรม เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวที่จะช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ แต่อาจยังมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่ไม่ทราบถึงคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นคนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมช่วยอนุรักษ์ช่วยแนะนำนักท่องเที่ยว และภายในแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีป้ายคำเตือน คำแนะนำให้การช่วยกันสร้างจิตสำนึก หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติได้ เช่น ป้ายเตือนห้ามทิ้งขยะ ถึงขยะที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ยุชิตา กันหาหมิง (2566) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ป่าในเขตภาคเหนือ ประเทศไทย พบว่า การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการประสานงานกับภาครัฐสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนให้มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่า ทั้งนี้รวมถึงการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น เป็นการยกคุณภาพชีวิต จากการได้รับผลตอบแทนที่นักท่องเที่ยวมาเยือนและชุมชนนำกลับไปบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวด้วย ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติไม่ให้เกิดมลพิษ สอดคล้องกับ ไพริน เวชัญญะกุล (2563) ได้ทำการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ด้านการอนุรักษ์และการกระตุ้นความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้านในการบริการ เช่น ไกด์นำเที่ยว ที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ ป้ายสัญลักษณ์ จุดบริการข้อมูล อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น เนื่องจากประชาชนทั่วไปอาจไม่มีความรู้วิธีปฏิบัติตนในพื้นที่ จึงต้องมีป้ายสัญลักษณ์เป็นคำเตือนและคำแนะนำ ป้ายบอกทางที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้อย่างถูกต้อง หรืออาจจะเป็นผู้คนในชุมชนที่ช่วยสอดส่องดูแลให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และห้องน้ำสาธารณะที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของคนทั่วไปที่จะต้องใช้บริการ

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีการแนะนำให้ 1) ความสะอาด (Cleanliness) เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากความสะอาดมีผลต่อสุขภาพอนามัยของคนทั่วไป หากไม่สะอาดจะส่งผลเสียต่อสุขภาพอาจทำให้เกิดการติดเชื้อโรค เกิดโรคร้ายได้ และความสะอาดของพื้นที่ยังทำให้เห็นถึงความใส่ใจ ดูแลรักษาพื้นที่ของผู้คน แหล่งท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นต้องรักษาความสะอาดของพื้นที่ท่องเที่ยวและสถานที่พักเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคที่นักท่องเที่ยวต้องพบจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่สะอาด 2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ การดูแลความปลอดภัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และที่พัก เช่น การมีเจ้าหน้าที่บอกข้อมูล เพื่อปกป้องอันตราย ป้ายนำทางที่ชัดเจน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับทุกเพศทุกวัย เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวมีตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงผู้สูงอายุ จึงควร

มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้เหมาะสมกับทุกสภาพร่างกาย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุก ๆ วัย และสร้างความไว้วางใจในการเข้าพักด้วยการรักษาความปลอดภัยที่ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้คำแนะนำ ดังนี้ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ การเน้นการทํานุบำรุงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ การตรวจค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ การปรับปรุง การรักษา การจัดการขยะในพื้นที่ให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่สวยงามที่เกิดขึ้นโดยที่มนุษย์ไม่ได้สร้างขึ้น เช่น น้ำตก ภูเขา แม่น้ำ ทะเล ป่าไม้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนพื้นที่ท่องเที่ยว 2) กิจกรรม (Activity) คือ การเพิ่มกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีกิจกรรมหลากหลาย และให้เป็นทั้งที่เที่ยว ที่กิน ที่พัก นอกจากจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเดียวสามารถเพิ่มให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอาหาร และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ฉะนั้นนักท่องเที่ยวจึงสามารถเลือกทำในกิจกรรมที่ตนสนใจหรือถนัดได้ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ทรงสุข บุญทาวงค์ และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาอาหารพื้นเมืองเชียงใหม่ในมิติประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถเกิดขึ้นได้อย่างหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) โดยให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมเพาะปลูก และการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Food System) เช่น การเดินตลาด การรับประทานอาหารพื้นเมือง 3) การเข้าถึง (Accessibility) คือ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างต้องการการประชาสัมพันธ์ที่มากขึ้น การโฆษณา กระจายข่าวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ผู้คนได้ทราบข้อมูล และการได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐและเอกชนให้ช่วยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ควรมีการได้รับความร่วมมือจากชุมชนร่วมด้วย หากคนในชุมชนร่วมมือด้วยยิ่งส่งผลเป็นข้อดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ สามารถจำแนกได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1.1 ควรมีการทํานุบำรุงให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติที่สุด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาเยือนเพื่อชมความสวยงามของธรรมชาติในพื้นที่นั้น

1.2 ควรมีการตกแต่งที่พักในรูปแบบเรียบง่าย แต่มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะความสะอาดภายในห้องพักและพื้นที่ที่เป็นส่วนรวม

1.3 ควรมีการจัดสรรกิจกรรมให้หลากหลายตามเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เลือกทำกิจกรรมตามที่ตนถนัดหรือสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นการขอความร่วมมือกับกลุ่มประกอบการในชุมชนและภาครัฐเพื่อจัดสรรพื้นที่ให้มีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นเพื่อดึงดูด

นักท่องเที่ยว และสามารถจัดสรรกิจกรรมหลากหลายภายในที่พัก เพื่อให้ครบจบให้สถานที่เดียว ซึ่งแล้วแต่ความเห็นสมควรของผู้ประกอบการที่พักภายในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

1.4 ควรมีถนน หรือประเภทการเดินทางที่เหมาะสมและสะดวก เส้นทางที่ปลอดภัย มีป้ายสัญลักษณ์ชัดเจน เพื่อให้สะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวในธรรมชาติหรือที่พัก รวมถึงการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวในการติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยว หรือที่พัก โดยเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เข้ากับปัจจุบันมากขึ้น ซึ่งได้แก่ เฟสบุ๊ก และเว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้มีการติดต่อที่รวดเร็ว และสะดวกต่อนักท่องเที่ยวที่ปัจจุบันหันมาใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านั้นให้การติดต่อ

1.5 ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ร้านอาหาร พื้นที่เมือง ไกด์นำเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว

1.6 ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน

1.7 ควรรักษาเอกลักษณ์ เสน่ห์ดึงดูด ความสงบที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้คงอยู่ ทั้งในด้านของทรัพยากรที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และธรรมชาติของผู้คน ชุมชน ให้ยังคงเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต สามารถจำแนกได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

2.1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเจาะลึกในกลุ่มคนที่มีประสบการณ์เฉพาะในสถานที่ท่องเที่ยวใดสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่ง เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น ๆ ให้ตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

2.2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเจาะลึกเฉพาะกลุ่มวัย หรือช่วงอายุหนึ่ง ให้ทราบถึงความต้องการเฉพาะกลุ่มวัยนั้น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเตรียมการสำหรับการต้อนรับนักท่องเที่ยวในวัยที่กำลังจะเข้ามาเป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต

2.3. นำไปต่อยอดเป็นการวิจัยค้นหาคำนิยามของแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการที่พักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์*. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
กองเศรษฐกิจและกีฬากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 2565.

https://secretary.mots.go.th/policy/more_news.php?cid=6

ทรงสุข บุญทาวงค์ และคณะ. (2565). อาหารพื้นเมืองเชียงใหม่ในมิติประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยว.

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(4), 178-191.

- ธนภุต แดงทองดี. (2565). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Ecotourism) : การท่องเที่ยววิถีอนุรักษ์ ผสาน คน กับ ธรรมชาติ เป็นหนึ่งเดียวกัน. <https://www.seub.or.th/blogging/knowledge/ecotourism/>
- ปริญญารณ อินทร์ทอง. (2563). ปัจจัยในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกที่พัก ในจังหวัดกาญจนบุรี. [สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Parinyaporn.lnk.pdf>
- ไพฑูรย์ พงศบุตร. (2552). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พิมพ์ครั้งที่ 5). (ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 5).
- ไพริน เวชัญญะกุล. (2563). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. วารสารเพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 2(1), 50-63.
- ยุชิตา กันหาหมิง และคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ป่า ในเขตภาคเหนือ ประเทศไทย. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 19(2), 65-92.
- วชิษฐา เปี่ยมสกุล. (2554). การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น. [วิทยานิพนธ์ปริญญา หลักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2550). กิจกรรม และ กิจการ. <http://legacy.orst.go.th/?knowledge=กิจกรรม-และ-กิจการ-๒๒-เมษ>
- อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. [ปริญญาการวางแผนภาคและเมือง มหาบัณฑิต], มหาวิทยาลัยแม่โจ้. http://mdc.library.mju.ac.th/thesis/2564/artchariyaporn_kantamalajaroen/fulltext.pdf
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. John Wiley & Sons.
- Dickman, S. (1989). *Tourism: An Introductory Text*. Hodder Education.
- World Tourism Organization. (2002). *Ecotourism and Protected Areas*. Retrieved January 10, 2024, from <https://www.unwto.org/sustainable-development/ecotourism-and-protected-areas>

การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า
ที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Digital Marketing Communication and Customer Experience Path that Affect
their Loyalty for Using the Services of
Government Housing Banks in Bangkok and Peripheral Provinces

ธนารัตน์ สู่สีลักษ์^{1,*} และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี²

Thanarath Suteeluk^{1,*} and Pranee Eamlaorpakdee²

^{1,2}หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

^{1,2}Master of Business Administration Program, Marketing Department, Faculty of Business Administration
University of Thai Chamber of Commerce

*Corresponding author's email: thanarath.s@ghb.co.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

29 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

12 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 2) ศึกษาเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากกลุ่มตัวอย่างของลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ค่าความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์ใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปได้ว่า การทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ ส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนการใช้งานสินค้าและบริการ และการรับรู้ ส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามมีค่าเท่ากับร้อยละ 48.4 ($\text{AdjR}^2 = .484$)

คำสำคัญ: การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล, เส้นทางประสบการณ์การใช้บริการ, ความภักดี

ABSTRACT

The Objectives of this independent study were to 1) study digital marketing communications that affect loyalty in using the services of Government Housing Bank Bangkok and surrounding areas and 2) study the path of customer service experience that affects loyalty in using the services of Government Housing Bank Bangkok and surrounding areas from a sample group of customers who come to use the services of the Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas from a random sample of 385 people using a questionnaire to collect data and data was analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, assumptions by analyzing the Pearson's Correlation coefficient and multiple regression analysis.

The results of the study found that digital marketing communications and the path of customer service experience that affects loyalty in using the services of Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas. It can be concluded that Marketing through electronic mail marketing on social media and making product advertising signs displayed on the website, it has a positive effect on loyalty in using the services of Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas statistically significant at 0.01. As for the use of products and services, and awareness, it has a positive effect on loyalty in using the services of Government Housing Bank in Bangkok and surrounding areas statistically significant at 0.01, where every independent variable together predicts the dependent variable with a value equal to 48.4 percent ($\text{AdjR}^2 = .484$).

Keywords: Digital Marketing Communications, Customer Service Experience Paths, Loyalty

บทนำ

ธนาคารมีการให้บริการแก่ลูกค้าของธนาคารเป็นจำนวนมากด้วยความสะดวกรวดเร็วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ Application ต่าง ๆ , ช่องทางการชำระเงิน เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามา

มีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยกลายเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นของมนุษย์ไปโดยสิ้นเชิง จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ในปัจจุบันแตกต่างไปจากเดิม ตลอดจนผู้บริโภคสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารได้สะดวกมากขึ้น มีประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อตอบสนองความต้องการจำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้สื่อดิจิทัลที่ถือว่าการสื่อสารที่สำคัญสำหรับการตลาด เข้ามามีบทบาทในสังคมโลกและสังคมไทยเป็นอย่างมาก ส่งผลให้รูปแบบการใช้ชีวิตเปลี่ยนไป โดยคนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้โดยไร้ข้อจำกัดทั้งจากพรมแดน เวลา และสถานที่ ซึ่งในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สื่อดิจิทัลเป็นการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายและสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น โดยสามารถพัฒนารูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่มีความทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน ผ่านสื่อดิจิทัลหรือออนไลน์ให้เกิดความแตกต่างโดยข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญของลูกค้านำมาสร้างเป็นเส้นทางประสบการณ์ของลูกค้า จะส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดการตอบสนองในความสนใจมากขึ้นและเกิดเป็นความผูกพันอย่างลึกซึ้งในการซื้อสินค้าหรือใช้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอที่เรียกว่า ความภักดีของลูกค้า โดยความภักดีของลูกค้าจะช่วยสร้างความเจริญเติบโต มูลค่า และเป็นแหล่งรายได้ในอนาคตที่ไว้วางใจได้มากที่สุด

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของความภักดีของลูกค้า จึงทำการศึกษาสถานการณ์ด้านการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์ใช้บริการของลูกค้าของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เนื่องจากธนาคารมีการเติบโตขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่องที่อยู่อาศัยก็เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกด้วย ซึ่งงานวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารองค์กรที่ตอบสนองและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าของธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจริงของธนาคารอาคารสงเคราะห์ อีกทั้งยังสามารถนำไปขยายผลสู่การพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาเส้นทางประสบการณ์การให้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การสื่อสารการตลาดในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคดิจิทัล ซึ่งมีอิทธิพลกับผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ทั้งด้านทางเลือกช่องทางเพื่อประกอบการตัดสินใจกับผลิตภัณฑ์และบริการนั้น ๆ โดยมีความหลากหลายของสื่อต่าง ๆ เห็นได้ชัดเจน คือ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตตลอดเวลาที่มีการอัปเดตข้อมูล แชรข่าวสาร และใช้ชีวิตอยู่กับสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น นักสื่อสารการตลาดจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดให้หลากหลายและเลือกช่องทางในการสื่อสารให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้บริโภคในยุคนี้ ในรูปแบบการตลาดยุคดิจิทัล (Digital Marketing) (ธัญวิษ วิเชียรพันธ์, 2557; Wertime & Fenwick, 2008) ประกอบกับเส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า เป็นการเรียนรู้กระบวนการ ตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในทุกมิติตั้งแต่เริ่มต้น ขั้นตอนการรับรู้ข้อมูลสินค้า การตัดสินใจซื้อ การซื้อสินค้า การนำสินค้าไปใช้ และหลังใช้สินค้าแล้วรู้สึกอย่างไร ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ ในการนำมาออกแบบพัฒนาตัวสินค้า วิธีการสื่อสาร รูปแบบการให้บริการ เพื่อให้ลูกค้าเกิดประสบการณ์ที่ดี อยากกลับมาซื้อซ้ำหรือไปถึงเป้าหมายสูงสุดคือ ช่วยเป็นกระบอกเสียงให้องค์กร ปัจจุบันข้อมูลถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก หากศึกษาและนำข้อมูลจากเส้นทางการประสบการณ์การเดินทางของลูกค้ามาใช้ได้อย่างถูกต้องจะช่วยทำให้การลงทุนมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในธุรกิจได้มากขึ้น (ธนาคารกสิกรไทย, 2561)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีการศึกษา

3.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตลาดดิจิทัล

ตลาดดิจิทัล คือ เป็นรูปแบบหนึ่งของการตลาดสินค้าหรือบริการที่ใช้เทคโนโลยีด้านดิจิทัลทางอินเทอร์เน็ต ทั้งแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือ การโฆษณาด้วยการแสดงข้อความจอภาพ และสื่อดิจิทัลอื่น ๆ ซึ่งการทำการตลาดบนโลกออนไลน์ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี ผสมผสานกันโดยใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด

1) พฤติกรรม การทำการตลาดเมื่อเราทราบเป้าหมายลูกค้าโดยได้รับประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงหรือเกิดพฤติกรรมของลูกค้าจะทำให้เราวางแผนแนวทางการตลาดได้

2) ปริมาณของการเปลี่ยนแปลง หลังจากที่เราทราบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย สิ่งตามมา คือการดูว่าปริมาณของการเปลี่ยนแปลงนั้นมีมากเท่าใด อาจจะมาในรูปแบบค่าเฉลี่ยได้

3) ระยะเวลา การวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องรู้ระยะเวลาของช่วงข้อมูลที่ต้องการจะวิเคราะห์เพื่อให้สามารถกำหนดขอบเขตของการวัด วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า

1) การรับรู้ (Awareness) หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคจะเห็นแบรนด์ก่อนเป็นอันดับแรก ไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้บริโภคค้นหาข้อมูลของสินค้าเอง หรือจากการที่แบรนด์สร้างโฆษณา เพื่อเพิ่มอัตราการรับรู้ในวงกว้างดังนั้นขั้นตอนนี้จึงสำคัญมาก ถ้าหากปราศจากการรับรู้ทำให้แบรนด์ไม่เป็นที่รู้จัก

2) การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ (Evaluation) หมายถึง ก่อนที่ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้บริโภคจะมีการเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียงอาจจะสอบถามกับคนใกล้ชิดว่าเคยใช้หรือไม่ หรือการค้นหาในอินเทอร์เน็ต เพื่อดูรีวิวรวมถึงวิดีโอ วิธีการใช้งานสิ่งเหล่านี้ต่างล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

3) การซื้อสินค้าและบริการ (Purchase) หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคตัดสินใจได้แล้วว่าต้องการจะซื้อสินค้าและบริการ การชำระเงินต้องสามารถทำได้โดยง่าย และมีรูปแบบการชำระเงินหลายช่องทาง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด

4) การใช้งานสินค้าหรือบริการ (Usage) หมายถึง การได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการใช้งานสินค้าและบริการเป็นไปตามความคาดหวัง รวมถึงการบริการหลังการขายและการให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้เกิดการบอกต่อหรือการเขียนให้คำแนะนำสินค้าจากประสบการณ์ที่ได้รับจริง (Review)

3.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความภักดีของลูกค้า

ความภักดีต่อตราสินค้าของผู้บริโภค (Consumer's Brand Loyalty : CBL) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เกิดความพึงพอใจในสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เกิดการซื้อซ้ำในสินค้าและบริการ และสร้างค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนตราสินค้า (Switching Costs) ที่สูงขึ้น และความภักดีของ

ผู้บริโภคเป็นจุดแข็งของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่สัมพันธ์กันของส่วนบุคคลและการอุปถัมภ์ซ้ำ ความภักดีของผู้บริโภค ประกอบด้วย สองด้าน ดังนี้

1) ความภักดีต่อตราสินค้าของผู้บริโภคด้านทัศนคติ (Consumer's Brand Loyalty Attitude) หมายถึง การประเมินความภักดีที่มีความรู้สึกที่ดี ความมั่นใจ และมีความยินดีที่จะซื้อสินค้าและบริการ และยินดีที่จะถ่ายทอดทัศนคติดังกล่าวกับบุคคลอื่น

2) ความภักดีต่อสินค้าของผู้บริโภคด้านพฤติกรรม (Consumer's Brand Loyalty Behavioral) หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกทางร่างกาย ความคิด หรือความรู้สึกที่มั่นคงต่อการซื้อสินค้าและบริการ ตลอดจนการแนะนำสินค้าและบริการเมื่อได้รับการกระตุ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างของลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยไม่ทราบขนาดของประชากร เพียงแต่ทราบว่าจำนวนมาก ใช้สูตร Cochran (1953) ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 385 ตัวอย่าง จากนั้นทำการเลือกตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) คือเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกของผู้แจกแบบสอบถาม และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นพื้นที่ต่าง ๆ โดยแต่ละจังหวัดจะสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างเป็นสัดส่วน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกสาขา รวมเป็น 385 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การหาความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม Content Validity และนำมาปรับปรุงแก้ไข ด้วยการใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item –Objective Congruence : IOC) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้คะแนนข้อคำถามซึ่งจะพิจารณาความเที่ยงตรงจากการคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป

วิธีรวบรวมข้อมูล ใช้การเก็บแบบสอบถามผ่าน Google Form โดยเก็บจากลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เข้ามาทำธุรกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการในธนาคาร จำนวน 385 คน ซึ่งการเก็บข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล ทั้งนี้ต้องเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการในธนาคาร โดยทำการเลือกตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) คือเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกของผู้แจกแบบสอบถาม โดยเลือกเก็บข้อมูลจากลูกค้าที่เต็มใจ ยินดีให้ข้อมูลและให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้กรอกด้วยตนเอง

เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือที่สุดจากลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1.1 ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษาอาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรายได้มาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

1.2 ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล ได้แก่ Search Engine Marketing, Remarketing, Web Banner, Social Media Marketing and Email Marketing นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ นำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

1.3 ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางของลูกค้า ได้แก่ การรับรู้ การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ การซื้อสินค้าและบริการ และการใช้งานสินค้าหรือบริการ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอ ในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

1.4) ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความภักดีของลูกค้า ได้แก่ การใช้บริการอย่างต่อเนื่อง การบอกต่อ และพฤติกรรมมาร้องเรียน นำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทดสอบตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้การทดสอบวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

3. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบความสัมพันธ์ในลักษณะของการส่งผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวเพื่อทดสอบถึงความแตกต่างที่ตัวแปรอิสระดังกล่าวแต่ละตัวมีต่อตัวแปรตามใช้การทดสอบวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิธี Enter Method โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01 และทำการตรวจสอบข้อกำหนด (Assumption) ของการถดถอย คือตัวแปรอิสระทุกตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์สูงเกิน 0.70 (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2533)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านความภักดีในการใช้บริการ ด้วยค่าสหสัมพันธ์ และการทดสอบสมมติฐาน มีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ผลการศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์ผู้ใช้บริการที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของลูกค้าธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของลูกค้าธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งพบว่า การทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งพบว่า การใช้งานสินค้าและบริการ และตัวแปรการรับรู้ ส่งผลเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ในภาพรวมของการสื่อสารการตลาดดิจิทัล และเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้าที่มีผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งด้านที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และด้านที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การสื่อสารการตลาดดิจิทัล พบว่า การตลาดผ่านเครื่องมือค้นหาบนอินเทอร์เน็ต และการตลาดเพื่อการตอกย้ำความสนใจ ไม่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า แต่ด้านการทำป้ายโฆษณาสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ และการทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภกร ตันวราวุฒิชัย (2564) พบว่า การสื่อสารการตลาดดิจิทัลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email Marketing) ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากที่สุด รองลงมาคือการทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ (Web Banner) ตามลำดับ นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วิชัย นรดี (2563) ซึ่งพบว่า ด้าน Web Banner มีความสัมพันธ์ต่อความภักดีในการซื้อสินค้าของห้างสรรพสินค้าโรบินสัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรระวี ทองเถา (2562) ซึ่งพบว่า การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณาตามสื่อออนไลน์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าในการซื้อสินค้าอีกด้วย พบว่า ด้านการทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email Marketing) การทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) และการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ (Web Banner)

มีอิทธิพลทางตรงต่อเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานคร และปริมาณพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ

2. เส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า พบว่า การเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจและการซื้อสินค้าและบริการ ไม่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า แต่การใช้งานสินค้าและบริการ และการรับรู้ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย นรติ (2563) พบว่า เส้นทางการประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้งานสินค้าและบริการ ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานครและปริมาณพลมากที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ ตามลำดับ และสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ โชติเกะ เรืองบุญสุข (2562) ซึ่งพบว่า ทักษะคิดด้านพฤติกรรมและความรู้สึก ทักษะคิดด้านความรู้ความเข้าใจและความคิด มีความสัมพันธ์กับความภักดีในตราสินค้า CP ในเขตกรุงเทพมหานคร มีอิทธิพลทางตรงต่อเชิงบวกต่อความภักดีในการใช้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตกรุงเทพมหานคร และปริมาณพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรทำการตลาดผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email Marketing) ท่านได้รับการให้ข้อเสนอโปรโมชั่นหรือส่วนลดจากธนาคารเป็นพิเศษให้กับลูกค้า เช่น การเสนอสินค้าตัวใหม่ การเสนอส่วนลดพิเศษสำหรับวันสำคัญ เป็นต้น

2. ด้านการทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรทำป้ายโฆษณาตัวสินค้าที่แสดงผ่านหน้าเว็บไซต์ (Web Banner) ท่านเห็นป้ายโฆษณาสินค้าหรือบริการของธนาคารที่มีความน่าสนใจ เช่น ต้องมีข้อมูลที่ครบถ้วน ต้องเป็นจุดที่เห็นได้ง่าย ต้องมีรายละเอียดการทำธุรกรรมอย่างเห็นได้ชัดเจน มีสัญลักษณ์ของธนาคารอย่างชัดเจน เป็นต้น

3. การทำการตลาดแบบสังคมออนไลน์ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรทำการตลาดบนสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) ท่านได้รับข่าวประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการของธนาคารผ่าน Social Media เช่น เฟสบุ๊กส์ ไลน์ อินทราแกรม เป็นต้น

4. ด้านการใช้งานสินค้าและบริการส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรเน้นการใช้งานสินค้าหรือบริการ (Usage) สินค้าหรือบริการหรือการยื่นทำธุรกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านเว็บไซต์เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น การสร้างประสบการณ์ที่ดีจากธนาคารให้ลูกค้า การได้รับความรวดเร็วจากการใช้บริการจากธนาคาร และการใช้งานมีความหลากหลายและมีรายละเอียดที่ชัดเจน เป็นต้น

5. ด้านการรับรู้ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ดังนั้น องค์กรควรเน้นให้ลูกค้ารับรู้บริการจากธนาคารด้วยการสืบค้นผ่านเว็บไซต์ของธนาคาร และการเห็นป้ายโฆษณาบ่อย ๆ เน้นการส่งอีเมลให้กับลูกค้าโดยตรง เน้นการสื่อสารออนไลน์ได้แก่ เฟสบุ๊กส์ ไลน์ ดิจิตอล และเน้นการบริการจากพนักงานของธนาคาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ในการศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดของเพศในการตอบแบบสอบถามคือเป็นเพศหญิง และมีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ควรมีการเก็บข้อมูลให้มีความหลากหลายในเรื่องเพศ และช่วงอายุ เป็นต้น
2. ผู้สนใจอาจจะมีการขยายพื้นที่การศึกษาในระดับภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศเพื่อเปรียบเทียบกับเนื่องจากแต่ละภูมิภาคมีลักษณะของการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป และเพื่อเป็นการนำเสนองานวิจัยทางขอบเขตให้กว้างขึ้น
3. การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการสื่อสารดิจิทัลและเส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า ไม่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมอื่น ๆ งานวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาปัจจัยอื่น เช่น คุณภาพการบริการ ภาพลักษณ์ขององค์กรที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า เพื่อให้สามารถนำเสนอความแตกต่างระหว่างธนาคารได้อย่างกว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตรระวี ทองเถา. (2562). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างนวัตกรรมบริการคุณภาพความสัมพันธ์และความภักดีของลูกค้าในธุรกิจผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด]. มหาวิทยาลัยสยาม.
- โชติเกะ เรืองบุญสุข. (2562). ทศนคติของผู้บริโภคที่มีผลต่อความภักดีในตราสินค้า CP ในเขตกรุงเทพมหานคร. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2561, 27 มิถุนายน). เส้นทางประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า. <https://www.kasikornbank.com/TH/k-online/k-corporate-connect/>
- ธัญวิช วิเชียรพันธ์. (2557). คู่มือการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ผู้เรียน. ธารอักษร.
- บุญใจ ศรีสถิตย่นรากร. (2533) รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย นรดี. (2563). การสื่อสารการตลาดแบบดิจิทัลและเส้นการเดินทางของลูกค้าที่มีความสัมพันธ์ต่อความภักดีในการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านเว็บไซต์โรบินสัน. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกกร ต้นวราวุฒิชัย. (2564). ปัจจัยการตลาดแบบดิจิทัล การโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และความสามารถด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 15(22), 23-40.
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. John Wiley & Sons, Inc.
- Wertime, K., & Fenwick, I. (2008). *DigiMarketing: The essential guide to new media and digital marketing*. John Wiley & Sons (Asia).

การศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้

โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น

Study of Experiences and Acceptance of Technology that Affect Intentions to Use Social Media of the Elderly in Khon Kaen Province

อุมารวรรณ วาทกิจ*

Umarwan Watakit*

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Doctor of Business Administration, North Eastern University

*Corresponding author's email: Umarwan.wat@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

27 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

20 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จังหวัดขอนแก่น จำนวน 384 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า โซเชียลมีเดียที่กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นนิยมใช้ คือ เฟสบุ๊ก รองลงมา คือ ไลน์ ยูทูบ และ ดิจิต็อก วัตถุประสงค์ในการใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ใช้เพื่อการพูดคุย บันทึงและติดตามข้อมูลข่าวสาร ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นให้ความสำคัญกับประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดีย ด้านประสาทสัมผัส ความคิด ความเชื่อมโยง ความรู้สึก และ การกระทำ ตามลำดับ การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการรับรู้ประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ ทัศนคติในการใช้งาน และ ใช้งานง่าย โดยมีความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียอย่างต่อเนื่องในอนาคต ประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดีย ด้านความรู้สึกและความเชื่อมโยงส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย

คำสำคัญ: ประสบการณ์, การยอมรับเทคโนโลยี, โซเชียลมีเดีย, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the behavior of using social media among the elderly in Khon Kaen province, 2) to study the experience and acceptance of technology affecting intentions to use social media. The research sample consisted of 384 people aged 60 years up in Khon Kaen province using purposive sampling method. Data were collected using questionnaires. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis. The results showed that the social media that was most commonly used by the elderly in Khon Kaen province was Facebook, followed by Line, YouTube, and Tik Tok. The main purpose of using social media was for communication, entertainment, and following the news. The elderly in Khon Kaen province place importance on their social media experiences on the senses, thoughts, connections, feelings, and actions, respectively. Acceptance of technology by the elderly in Khon Kaen province was found to have the greatest perceived benefit, followed by attitude to use and easiness of use, with intentions to use social media continuously in the future. Emotional and connected social media experiences affected intention to use social media. Elderly's acceptance of technology affected the intention to use social media.

Keywords: Experience, Acceptance of Technology, Social Media, Elderly

บทนำ

สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) จะเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน มีอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) จากการสำรวจของกรมกิจการผู้สูงอายุ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุ 12,814,778 คน คิดเป็น 19.40% (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ และในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าเราอยู่ในยุคสังคมดิจิทัล (Digital Society) ที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การซื้อสินค้า ทำธุรกรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงการรับข้อมูลข่าวสารและบันเทิงจากการสำรวจและจัดทำดัชนีตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทย ปี 2566 (Datareportal, 2023) พบว่า กิจกรรมดิจิทัลที่คนไทยใช้งานมากที่สุด คือ การใช้งานโซเชียลมีเดีย (92.46%) และคนไทยในกลุ่มผู้สูงอายุ (55-74 ปี) มีการใช้งานอินเทอร์เน็ต 71.60% เพิ่มขึ้นเกือบ 10% จากปี 2565 อยู่ที่ 63.10% (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุได้มีการปรับตัว

ให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น จากการสำรวจของ We are social ในเดือน มกราคม 2566 พบว่า ผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียในไทยมี 52.25 ล้านคน คิดเป็น 72.80% โซเชียลมีเดียที่ขอบใช้งาน ได้แก่ Facebook, TikTok, Line และ Instagram ตามลำดับ (We are social, 2023) การใช้โซเชียลมีเดียในหมู่ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การสำรวจการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุของนิด้าโพล (Nida Poll, 2566) การใช้สื่อทางสังคม (Social Media) ของผู้สูงวัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้ Line รองลงมา คือ Facebook, YouTube, Instagram และ Twitter จะเห็นได้ว่า ผู้สูงอายุในประเทศไทยมีการใช้โซเชียลมีเดียในชีวิตประจำวันมากขึ้น โดยใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ รวมถึงการซื้อสินค้า

แนวคิดการตลาดเชิงประสบการณ์ เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ที่ประทับใจจากการใช้สินค้าหรือบริการโดยมุ่งหวังให้ผู้บริโภคกลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง Schmitt (2010) ได้เสนอแนวคิดประสบการณ์การใช้ของผู้บริโภค ไว้ 5 ด้าน คือ 1) ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส (Sense) ให้ความสำคัญกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้วย ภาพ เสียง การสัมผัส กลิ่น และรส 2) ประสบการณ์ทางความรู้สึก (Feel) เป็นการสร้างประสบการณ์ต่ออารมณ์และความรู้สึก 3) ประสบการณ์ทางความคิด (Think) เน้นการสร้างประสบการณ์ทางความคิด สร้างการรับรู้และความเข้าใจ 4) ประสบการณ์ทางการกระทำ (Act) เป็นสร้างประสบการณ์โดยกระตุ้นให้เกิดการกระทำ การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น และ 5) ประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง (Relate) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้รับไปยังบุคคลอื่น จะเห็นได้ว่า แนวคิดการตลาดเชิงประสบการณ์ เป็นการเข้าผู้บริโภคโดยการเชื่อมโยงความสนใจและความต้องการของผู้บริโภครายบุคคลและสร้างการมีส่วนร่วมกับแบรนด์ ซึ่งการสร้างประสบการณ์ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียจะเกี่ยวข้องกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของผู้บริโภค โดย Marikyan & Papagiannidis (2023) ได้เสนอแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model) ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ใช้งานเกิดการยอมรับและใช้เทคโนโลยี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) การรับรู้ประโยชน์ (Perceived Usefulness) รับรู้ว่าจะสามารถได้รับประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยี 2) การรับรู้ว่าการใช้งานง่าย (Perceived Ease of Use) ผู้ใช้รับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน และ 3) ทศนคติต่อการใช้งาน (Attituded Toward Using) การรับรู้ประโยชน์และรับรู้ว่าการใช้เทคโนโลยีนั้นสามารถใช้งานได้ง่าย จะส่งผลต่อทัศนคติในการใช้งานในเชิงบวก เกิดการยอมรับการใช้เทคโนโลยีในที่สุด

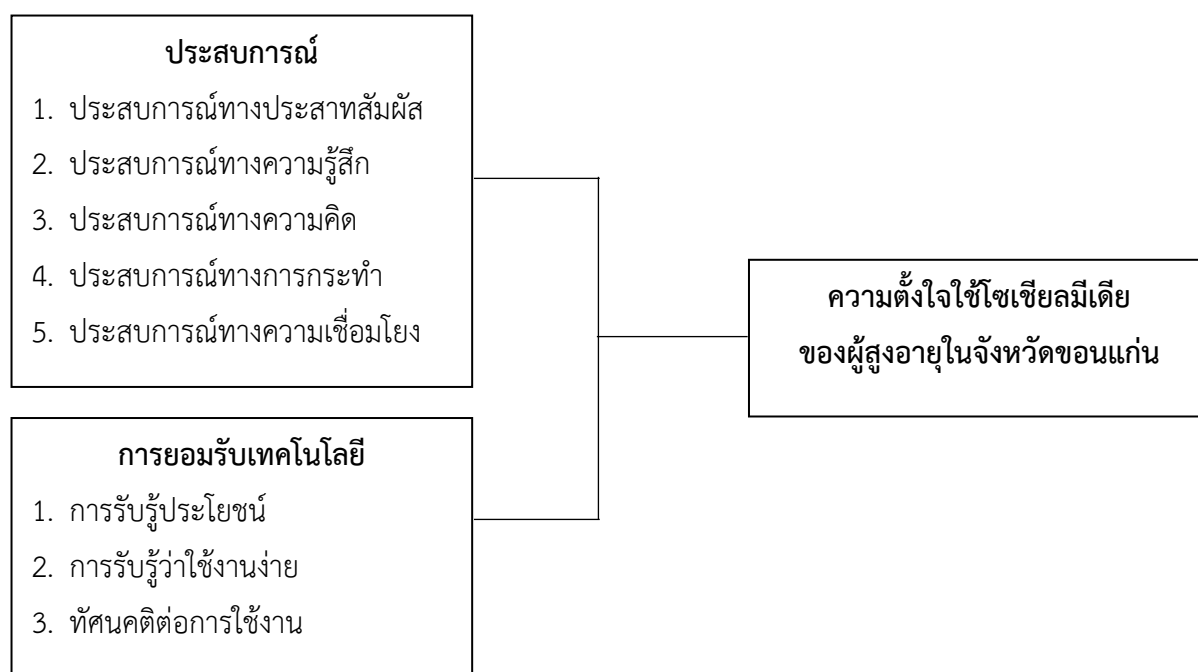
ดังนั้น งานวิจัยนี้ จึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุเพื่อทำความเข้าใจทัศนคติ การรับรู้ รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุอาจมีประสบการณ์พฤติกรรม ความชอบ และปัญหาในการใช้โซเชียลมีเดียที่ต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้จะช่วยให้องค์กรหรือหน่วยงานผู้ให้บริการผู้สูงอายุสามารถจัดเตรียมเนื้อหาที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ รวมถึงหน่วยงานฝึกอบรมสามารถจัดเตรียมการฝึกอบรมที่ช่วยสนับสนุนการใช้งานโซเชียลมีเดีย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากการใช้โซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมทางดิจิทัลที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับใช้โซเชียลมีเดียได้อย่างเหมาะสมและได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิดประสบการณ์การใช้ของผู้บริโภค ของ Schmitt (2010) และ แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี ของ Marikyan & Papagiannidis (2023) ที่จะส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น สามารถแสดงกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 357,400 คน (ข้อมูล 30 มิถุนายน 2566 ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) คำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บข้อมูลโดยผู้ช่วยนักวิจัย ระหว่างเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม 2566 โดยคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และใช้โซเชียลมีเดีย

ในชีวิตประจำวัน โดยได้แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 384 ตัวอย่าง คิดเป็น 96.00% ของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างกับวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ควรมีอย่างน้อย 15-20 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปร (Sidiqi, 2013) ซึ่งการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ในการวิจัยจำนวน 11 ตัวแปร พิจารณาจากค่าที่มากที่สุดของการวิเคราะห์ คือ 20 เท่า เป็น $20 \times 9 = 180$ ตัวอย่าง ดังนั้น แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 384 ตัวอย่าง จึงมีความเหมาะสมสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (Check List)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย ได้แก่ โซเชียลมีเดียที่นิยมใช้ วัตถุประสงค์การใช้ ความถี่และช่วงเวลาในการใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (Check List)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดีย ประกอบด้วย ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส ประสบการณ์ทางความรู้สึก ประสบการณ์ทางความคิด ประสบการณ์ทางการกระทำ และประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ว่าใช้งานง่าย และทัศนคติต่อการใช้ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย ประกอบด้วย การตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียในชีวิตประจำวัน การตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียต่อเนื่องในอนาคต และ การแนะนำผู้อื่นให้ใช้โซเชียลมีเดีย ในลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 สภาพทั่วไปที่เกี่ยวกับประสบการณ์ การยอมรับเทคโนโลยีที่และความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย ของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย ของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) แบบ (Enter Regression)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 60-69 ปี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 68.20 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 257 คน ร้อยละ 66.90 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 356 คน ร้อยละ 92.70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า โซเชียลมีเดียที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้มากที่สุด คือ เฟสบุ๊ก จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 โดยมี วัตถุประสงค์ในการใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ใช้เพื่อคุยกับครอบครัว คนรู้จัก จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อแบ่งเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) โดยให้ความสำคัญกับประสาทสัมผัสด้าน ภาพ เสียง คลิปวิดีโอมีความสวยงามน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาเป็น ภาพ เสียงคลิปวิดีโอมีความแปลกใหม่ กระตุ้นให้สนใจ ระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเนื้อหาที่น่าสนใจมีหลายรูปแบบน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางความรู้สึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยการใช้โซเชียลมีเดียทำให้รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน และการใช้โซเชียลมีเดียทำให้ดูเป็นคนทันสมัย อยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.99$) และรู้สึกว่าการส่งคอมเมนต์เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) โดยกลุ่มตัวอย่างคิดว่าได้รับประโยชน์จากการใช้โซเชียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา คือ ได้ความรู้ แนวคิดใหม่จากการใช้โซเชียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และสามารถนำเนื้อหาที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางการกระทำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) โดยกลุ่มตัวอย่างจะกดถูกใจเนื้อหาที่ชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาเป็น จะกดแชร์เนื้อหาที่ชอบให้เพื่อนคนรู้จัก ($\bar{X} = 3.69$) และแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยใช้โซเชียลมีเดียเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาเป็น โซเชียลมีเดีย

ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และโซเซียลมีเดียเป็นช่องทางการสนทนากับบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยรับรู้ว่ามีประโยชน์ให้ข้อมูลที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาเป็น โซเซียลมีเดียให้ความบันเทิง สนุกสนาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และโซเซียลมีเดียช่วยให้การติดต่อสื่อสารคล่องตัว รวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) สามารถประยุกต์ใช้โซเซียลมีเดียให้เข้ากับการใช้ชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ด้านการรับรู้ใช้งานง่าย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยสามารถเรียนรู้การใช้งานโซเซียลมีเดียได้อย่างรวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) โซเซียลมีเดียสามารถใช้งานง่ายไม่ซับซ้อนอยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.84$) และ โซเซียลมีเดียเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ด้านทัศนคติต่อการใช้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ในเรื่อง การใช้โซเซียลมีเดียช่วยให้ได้รับความบันเทิง และมีทัศนคติที่ดีต่อโซเซียลมีเดีย อยู่ในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.90$) และช่วยให้ได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

ความตั้งใจใช้โซเซียลมีเดียของผู้สูงวัยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ในเรื่องตั้งใจจะใช้โซเซียลมีเดียต่อเนื่องและในอนาคต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาเป็นใช้โซเซียลมีเดียในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และจะแนะนำบุคคลอื่นให้โซเซียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเซียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรประสบการณ์ใช้งานของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเซียลมีเดีย

ประสบการณ์		X1	X2	X3	X4	X5	Y
ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส	X1	1					
ประสบการณ์ทางความรู้สึก	X2	.731	1				
ประสบการณ์ทางความคิด	X3	.725	.731	1			
ประสบการณ์ทางการกระทำ	X4	.542	.532	.619	1		
ประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง	X5	.694	.642	.742	.628	1	
ความตั้งใจในการใช้โซเซียลมีเดีย	Y	.535*	.613	.562	.447	.535	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรประสบการณ์ใช้งานของผู้สูงอายุที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดียในจังหวัดขอนแก่น แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .532-.742 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านประสบการณ์ทางความคิด (X3) กับประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง (X5) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด มีค่าเท่ากับ .742 และด้านประสบการณ์ทางความรู้สึก (X2) กับประสบการณ์ทางการกระทำ (X4) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดมีค่าเท่ากับ .532 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์ใช้งานของผู้สูงอายุที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .535

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของตัวแปรประสบการณ์ของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
Enter	.648	.420	.412	.829

Predictors: (Constant), A5, A4, A2, A1, A3

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .648 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .420 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ ความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย ได้ร้อยละ 42.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .829

ตารางที่ 3 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

Source of Variation	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	188.280	5	37.656	54.681*	.000
Residual	260.308	378	.689		
Total	448.588	383			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงสามารถนำไปสร้างเป็นสมการได้

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ y แบบปกติ

ชื่อตัวแปร		b	SE _b	β	t	Sig.
ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส	X1	.060	.083	.048	.724	.470
ประสบการณ์ทางความรู้สึก	X2	.484	.084	.371	5.776	.000
ประสบการณ์ทางความคิด	X3	.141	.090	.111	1.566	.118
ประสบการณ์ทางการกระทำ	X4	.076	.059	.068	1.294	.196
ประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง	X5	.170	.080	.138	2.130	.034
R=.648		R ² =.420		F=54.681*		
SE _{est} =.829		R ² _{adj} =.412		a=2.641		

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว คือ ประสบการณ์ทางความรู้สึก (X2) และประสบการณ์ทางความเชื่อมโยง (X5) ซึ่งส่งผลทางบวก ส่วนตัวแปรที่เหลืออีก 3 ตัว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .060(X1) + .484(X2) + .141(X3) + .076(X4) + .170(X5) + 2.641$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .084(Z1) + .371(Z2) + .111(Z3) + .068(Z4) + .138(Z5)$$

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุใน

จังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย

การยอมรับเทคโนโลยี		X1	X2	X3	Y
การรับรู้ประโยชน์	X1	1			
การรับรู้ใช้งานง่าย	X2	.796**	1		
ทัศนคติต่อการใช้	X3	.846**	.804**	1	
ความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย	Y	.632*	.639	.648	1

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .796-.846 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านการรับรู้ประโยชน์ (X1) กับทัศนคติต่อการใช้โซเชียลมีเดีย (X3) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด มีค่าเท่ากับ .846 และการรับรู้ประโยชน์ (X1) กับ

การรับรู้ว่าใช้งานง่าย (X2) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด มีค่าเท่ากับ .796 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .632

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของตัวแปรการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นที่มีผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
Enter	.684	.468	.463	.792

Predictors: (Constant), B3, B2, B1

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .684 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .468 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย ได้ร้อยละ 46.80 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .792

ตารางที่ 7 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

Source of Variation	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	209.788	3	69.929	111.278*	.000
Residual	238.800	380	.628		
Total	448.588	383			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ซึ่งสามารถนำไปสร้างเป็นสมการต่อไปได้

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

ชื่อตัวแปร		b	SE _b	β	t	Sig.
การรับรู้ประโยชน์	X1	.232	.096	.183	2.431	.016
การรับรู้ว่ายางานง่าย	X2	.328	.081	.273	4.031	.000
ทัศนคติต่อการใช้	X3	.338	.095	.274	3.562	.000
R=.684		R ² =.468			F=111.278*	
SE _{est} =.792		R ² _{adj} =.463			a=2.641	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัว คือ การรับรู้ประโยชน์ (X1) การรับรู้ว่ายางานง่าย (X2) และทัศนคติต่อการใช้ (X3) ซึ่งส่งผลทางบวก โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .232(X1) + .328(X2) + .338(X3) + 2.641$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .183(Z1) + .273(Z2) + .274(Z3)$$

อภิปรายผล

การศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย พบว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่นนิยมใช้ เฟซบุ๊ก มากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ใช้เพื่อคุยกับครอบครัว คนรู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธยา สมสุข (2563) ศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้สูงอายุนิยมใช้เฟซบุ๊กเพื่อติดต่อกับคนในครอบครัว ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีด้านการรับรู้ประโยชน์และทัศนคติในการใช้งานมีผลต่อการใช้โซเชียลมีเดีย เช่นเดียวกันกับการศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ดวงทิพย์ เจริญรุข (2020) พบว่า ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่นิยมใช้เฟซบุ๊ก โดยใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร และการยอมรับนวัตกรรมโซเชียลมีเดียด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งานจริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ตระหนักจิต ยุตยรรยง (2566) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพฯ พบว่า ผู้สูงอายุมีประสบการณ์เชิงบวกในการใช้โซเชียลมีเดีย โดยใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร บันทึกลง และติดตามข้อมูลข่าวสาร

การศึกษาประสบการณ์การใช้โซเชียลมีเดียและการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โซเชียลมีเดีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตั้งใจใช้โซเชียลมีเดียต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา โนโซติ (2564) ศึกษาประสบการณ์และการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยหลังเกษียณ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า

ประสบการณ์ใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเต็มใจใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านอิทธิพลทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านอิทธิพลทางสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเต็มใจใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา เชื้อประดิษฐ์ และ กิรติ คชนทวา (2563) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการใช้แอปพลิเคชันไลน์ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้แอปพลิเคชันไลน์ในระดับมาก มีการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้แอปพลิเคชันไลน์ในระดับมาก ทศนคติที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันไลน์ในระดับมาก มีความตั้งใจที่จะใช้แอปพลิเคชันไลน์ต่อไปในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎารัฐ ขวัญนาค และ ศรายุทธ อินตะนัย (2566) ศึกษาอิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้คุณค่าของเว็บไซต์ที่มีต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบธุรกิจกับผู้บริโภค พบว่า การยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้คุณค่าคุณภาพเว็บไซต์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสินี ตูลานนท์ (2562) พบว่า การยอมรับเทคโนโลยี มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านการรับรู้ความเข้ากันได้ ด้านการรับรู้ประโยชน์จากการใช้งาน ด้านการรับรู้ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และด้านการรับรู้ความไว้วางใจ มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ องค์กรหรือหน่วยงานที่ดูแลหรือให้บริการผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อโซเชียลมีเดียให้เหมาะสำหรับการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุโดยให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ที่ดี มีการออกแบบเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและจัดเตรียมรูปแบบการนำเสนอที่ง่ายต่อการรับรู้ของผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญกับประสาทสัมผัสด้าน ภาพ เสียง คลิปวิดีโอ ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมเพื่อให้สื่อโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยคราวต่อไป

สำหรับการวิจัยคราวต่อไปสามารถศึกษาประสบการณ์ของผู้สูงอายุในการใช้งานโซเชียลมีเดียในแต่ละแพลตฟอร์ม ปัญหาและอุปสรรคในการใช้งาน รวมถึงความต้องการการสนับสนุนในการใช้โซเชียลมีเดีย เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีความเท่าเทียมทางดิจิทัลอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2566, 30 ตุลาคม). *ผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น*
<https://www.dopa.go.th/>
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566, 30 ตุลาคม). *สถิติผู้สูงอายุ*. <https://www.dop.go.th/>
- เจนจิรา เชื้อประดิษฐ์ และ กิรติ คชนทวา. (2563). การยอมรับเทคโนโลยีการใช้แอปพลิเคชันไลน์ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 2(2), 1-17.
- ชฎารัฐ ขวัญนาถ และ ศราวุธ อินตะนัย. (2566). อิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้คุณค่าของเว็บไซต์ที่มีต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบธุรกิจกับผู้บริโภค. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(2), 89-103.
- ดวงทิพย์ เจริญรุข. (2020). พฤติกรรมการใช้และการยอมรับนวัตกรรมสื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 24(2), 229-237.
- ตระหนักจิต ยุตยรรยง. (2566). ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุใจเขตกรุงเทพฯ *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต*. 17(1). มกราคม-มิถุนายน 2566, 228-247.
- บัณฑิตา โนโซติ. (2564) ประสิทธิภาพและการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงวัยหลังเกษียณในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีผลต่อความเต็มใจใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3597/1/621220065.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2566, 3 ธันวาคม). *การพัฒนาด้านดิจิทัลของประเทศไทย*. <https://www.onde.go.th>.
- สุธาสนี ตุลานนท์. (2562). การยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1538/3/61071726.pdf>
- สุทธยา สมสุข. (2563). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 33(1), 63-77.
- Datareportal. (2023, 30 October). *Digital 2023: Thailand*. <https://datareportal.com/reports/digital-2023-thailand> Insights
- Mariykan, D. & Papagiannidis, S. (2023) *Technology Acceptance Model: A review*. In S. Papagiannidis (Ed), *TheoryHub Book*. [online]. Retrieved November 3, 2023, from <https://open.ncl.ac.uk>

- Nida Poll (2567, 20 มกราคม). ผู้สูงอายุไทยใส่ใจสังคมมากน้อยเพียงใด?. https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=38
- Schmitt B. (2010). Experience Marketing: Concepts Frameworks and Consumer Insights. *Foundations and Trends in Marketing*, 5(2), 55-112. Retrieved November 3, 2023, from https://business.columbia.edu/sites/default/files-efs/pubfiles/5678/experience_marketing.pdf
- Siddiqui, K. (2013). Heuristics for Sample Size Determination in Multivariate Statistical Techniques. *World Applied Sciences Journal*, 27(2). Retrieved from [https://www.idosi.org/wasj /wasj 27\(2\)13/20.pdf](https://www.idosi.org/wasj /wasj 27(2)13/20.pdf)
- We are social, (2023). *Thailand Digital Stat 2023*. [online] Retrieved from <https://datareportal.com/reports/ digital-2023-july-global-statshot>.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis-3*. Harper.

การศึกษาแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี

A Study Practice for Decrease of Non-Performing Loan (NPLs) of Government Housing Bank, Debt Managent at the Chonburi Area

ศุภชัย รัตนพันธ์^{1,*} และ รวิดา วิริยกิจจา²

Suppachai Rattanaphan^{1,*} and Rawida Wiriakitjar²

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

Government Housing Bank

*Corresponding author's e-mail: suppachai.r@ghb.co.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

27 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

12 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี เกิดจากความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ใช้บริการสินเชื่อของธนาคารอาคารสงเคราะห์ลดลง ทำให้เกิดจำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบให้ธนาคารต้องดำเนินการตั้งสำรองที่มีต่อสินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้น วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ที่เพิ่มขึ้น 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี ผลจากการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระเกิดจาก 1) ปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ เช่น มีรายจ่ายที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ 2) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร เช่น อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป 3) ปัจจัยภายนอกอื่น เช่น สถานะเศรษฐกิจไม่ดีส่งผลต่อรายได้ นโยบายการช่วยเหลือรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและได้เลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มช่องทางการติดต่อที่ง่าย สะดวก รวดเร็วเข้าถึงกลุ่มลูกค้าโดยการเปิดให้บริการ คลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่ ซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ทันทั่วทั้งพื้นที่พร้อมแก้ปัญหา และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาทราบความต้องการของลูกค้าได้ทันที และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ธนาคารที่ให้ความสำคัญในเรื่องการแก้ไขปัญหาให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างเข้าถึง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์คือป้องกันการเลื่อนชั้นหนี้ ลดปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และได้ปริมาณสินเชื่อที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs), สินเชื่อด้อยคุณภาพ, หนี้ค้างชำระ, การตั้งสำรองหนี้

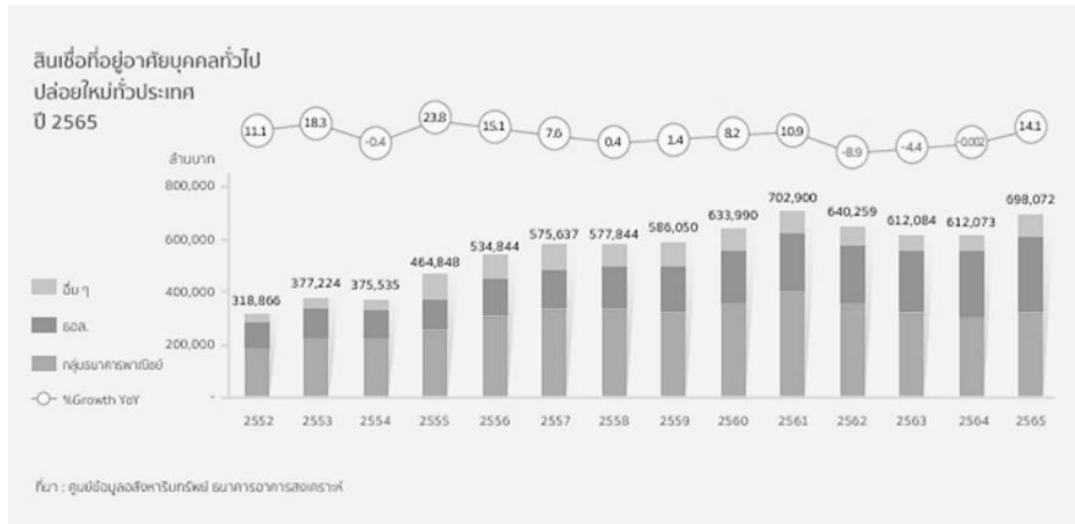
ABSTRACT

This study examined strategies for reducing non-performing loans (NPLs) at the Chonburi District Debt Management Division of the Government Housing Bank. According to the decrease in borrowers' ability to repay their loan, The NPLs continuously increase. For this reason, it impacts the bank's need to increase reserves for substandard loans. The objectives of the study were: 1) To investigate the causes of the increase in NPLs, and 2) To propose methods for reducing NPLs in the Chonburi District. The study identified the causes of overdue debts as: 1) debtor behavior, such as unavoidable expenses, 2) bank-related factors, like excessively high interest rates, and 3) external factors, such as poor economic conditions and frequent changes in government assistance policies. The researcher developed problem-solving strategies, including establishing a mobile debt clinic to offer accessible, convenient, and rapid customer service. This approach also immediately informed supervisors about customer needs, enhanced the bank's image by showing its commitment to addressing issues and assisting the public, and aligned with the goals of preventing debt escalation, reducing NPLs, and increasing the volume of quality loans.

Keywords: Non-Performing Loans (NPLs), Quality Loans, Overdue Debt, Debt Reserves

บทนำ

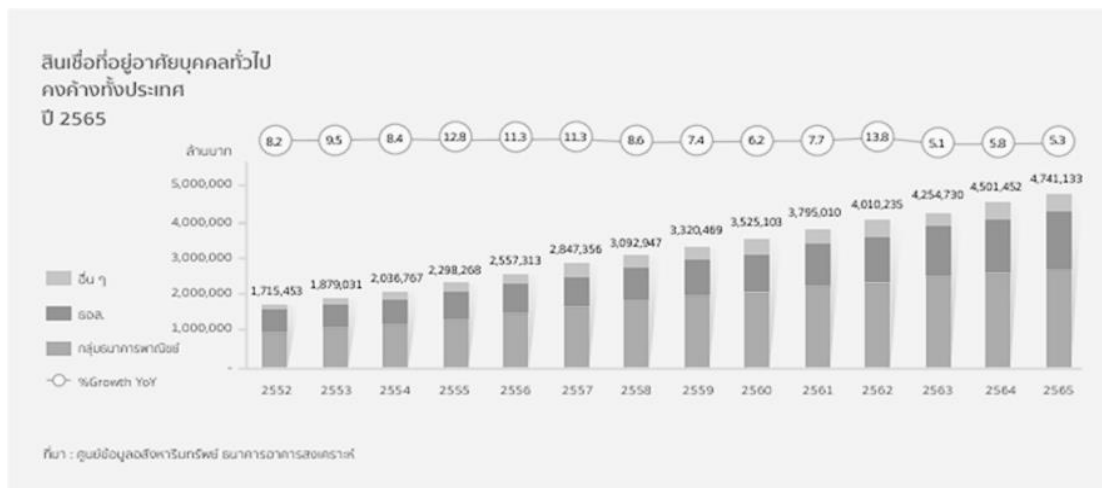
ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Government Housing Bank) เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยได้มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 โดยเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง “เพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ” ในกลุ่มลูกค้าระดับกลางถึงระดับล่าง โดยธนาคารมีพันธกิจ “ทำให้คนไทยมีบ้าน” เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายภายใต้วิสัยทัศน์ “ธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน” (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2565) สำหรับผลการดำเนินการของธนาคารในปี 2565 ภาพรวมการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไปปล่อยใหม่ทั่วประเทศปี 2565 มีมูลค่า 698,072 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 14.1 จากปี 2564 โดยเติบโตสูงจากการสิ้นสุดมาตรการ LTV และมาตรการลดค่าธรรมเนียมการโอนกรรมสิทธิ์และจดจำนองเหลือร้อยละ 0.01 รายละเอียดตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สินเชื่อกู้ยืมส่วนบุคคลทั่วไปปล่อยใหม่ทั่วประเทศในปี 2565

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2565)

สำหรับภาพรวมสินเชื่อกู้ยืมส่วนบุคคลทั่วไปคงค้างทั่วประเทศ ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 มีมูลค่า 4,741,133 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.3 จากสิ้นปี 2564 รายละเอียดตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สินเชื่อกู้ยืมส่วนบุคคลทั่วไปคงค้างทั่วประเทศในปี 2565

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2565)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ด้วยจำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น การตั้งสำรองที่มีต่อสินเชื่อด้วยคุณภาพในอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นปัญหาขององค์กรในอนาคตดังนี้

1. เงินทุนการปล่อยสินเชื่อลดลงเนื่องจากจำนวนหนี้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้น และดอกเบี้ยกลับคืนมายังสถาบันการเงินได้น้อยลง
2. มีจำนวนทรัพย์สินรอการขายที่เพิ่มขึ้นทำให้องค์การมีต้นทุนในการบริหารทรัพย์สินรอการขาย เนื่องมาจากการบังคับคดีลูกหนี้
3. ผลกำไรธนาคารลดลงเนื่องจากต้องมีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นจากการตั้งสำรองตามการจัดชั้นหนี้และเงินให้สินเชื่อตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี ที่เพิ่มขึ้น
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ วรุฒิ เทพทอง (2560) การที่จะพิจารณาว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เมื่อใดนั้นต้องพิจารณาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 204 ที่บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว และวรรคสองบัญญัติว่าถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้ว่าจำนวนนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว” และมาตรา 206 บัญญัติว่า “ในกรณีหนี้อันเกิดแต่มูลละเมิด ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดมาแต่เวลาที่ทำละเมิด” จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวแยกพิจารณาลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ได้เป็น 3 กรณีคือ

1.1 กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เพราะเจ้าหนี้เตือนแล้วนั้น เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 204 วรรคหนึ่ง กล่าวคือเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วและภายหลังจากนั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้วลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการที่เจ้าหนี้เตือนลูกหนี้ให้ชำระหนี้ได้ต้องกระทำภายหลังเวลาที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว ต่อเมื่อลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ นั้น ลูกหนี้ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดเพราะเจ้าหนี้เตือนนั้น

1.2 กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้โดยเจ้าหนี้ไม่ต้องเตือน กล่าวคือกรณีที่ได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดการกำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินดังกล่าว อาจกำหนดโดยระบุเป็น วัน เดือน ปี เช่น 9 สิงหาคม 2560 หรือเป็นจำนวนวันเช่น 7 วัน 15 วัน หรือภายใน 30 วัน หรือเป็นจำนวนเดือนเช่น 3 เดือน 6 เดือน หรือเป็นจำนวนปี เช่น 1 ปี 3 ปี เป็นต้น และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดนั้น ลูกหนี้ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดโดยเจ้าหนี้ไม่ต้องเตือน

1.3 กรณีลูกหนี้ทำละเมิด เป็นกรณีที่ลูกหนี้กระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ทำให้เขาได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดเวลากันได้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 206 จึงบัญญัติให้ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีตั้งแต่วันที่ลูกหนี้ทำละเมิดนั้น โดยเจ้าหนี้ไม่ต้องให้คำเตือนลูกหนี้แต่อย่างใด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนและหลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการดำเนินการหรือถือปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้อย่างยั่งยืน โดยมีหลักการสำคัญดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

2.1 ลูกหนี้จะได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยมีภาระการชำระหนี้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจหรือใช้ชีวิตประจำวันได้

2.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เมื่อเทียบกับการดำเนินการตามกระบวนการแก้ไขหนี้ในปัจจุบัน หรือการดำเนินคดีหรือบังคับคดีลูกหนี้ รวมทั้งช่วยบรรเทาการเสื่อมค่าสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศต่อไป

2.3 การปรับโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์หรือแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว กิจกรรมที่บุคคลดังกล่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้อื่น รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

2.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยมีระบบการบริหารความเสี่ยง มีกระบวนการพิจารณา มีระบบการควบคุมภายใน และกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีความรัดกุมและชัดเจน รวมทั้งต้องกำหนดระดับความเสี่ยงที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะยอมรับได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดลำดับขั้นหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นสินทรัพย์ การกันสำรอง และการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสียหายหรืออาจเสียหายออกจากบัญชีไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ทั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งการให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นสินทรัพย์ได้หากพิจารณาเห็นสมควร รายละเอียดตามภาพที่ 3

BOT			
Class BOT	ประเภท	เงื่อนไขการจัดชั้น	เกณฑ์สำรอง ¹
ชั้นที่ 1	จัดชั้นปกติ	DPD ≤ 1 เดือน	1%
ชั้นที่ 2	จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	1 < DPD ≤ 3 เดือน	2%
ชั้นที่ 3	จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	3 < DPD ≤ 6 เดือน	100%
ชั้นที่ 4	จัดชั้นสงสัย	6 < DPD ≤ 12 เดือน	
ชั้นที่ 5	จัดชั้นสงสัยจะสูญ	DPD > 12 เดือน	

ภาพที่ 3 การจัดชั้นสินทรัพย์ (Stage Assessment)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562)

4. สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) คือการที่ลูกหนี้สินเชื่อของสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ของเอกชน และของรัฐบาล บริษัทเงินทุน ผลิตน้ำตาลและไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนในเวลาที่กำหนดให้สถาบันการเงินเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป ซึ่งทำให้สถาบันการเงินทั้งหลายต้องตั้งสำรองเผื่อหนี้ที่สงสัยจะสูญ รวมทั้งการเพิ่มทุน เพื่อเป็นการแก้ไขและปรับสภาพทางการเงินของสถาบันการเงินเหล่านั้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภศรา ทองไชย (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลการค้างชำระหนี้ NPLs กรณีศึกษาธนาคารออมสิน เขตสงขลา 2 จากการศึกษาพบว่าสาเหตุในการค้างชำระหนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น (1) ปัจจัยส่วนบุคคล มีภาระค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่ต้องจ่ายอยู่เสมอ นำวงเงินสินเชื่อไปใช้จ่ายหนี้สินอื่นส่งผลกระทบต่อหนี้ค้างชำระ (2) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เหมาะสมซึ่งส่งผลกระทบต่อหนี้ค้างชำระ (3) ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ภาวะเศรษฐกิจ รายได้ที่ลดลงโดยเปรียบเทียบรายได้พบว่ารายจ่ายที่มากกว่ารายได้ของกลุ่มผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,000-20,000 บาท ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด นอกจากรายได้แล้วเรื่องการศึกษาจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะเป็นกลุ่มที่มีหนี้ค้างชำระมากที่สุดเนื่องจากทางเลือกในการประกอบอาชีพมีน้อยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ รับจ้าง เกษตรกร ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนมีการกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ ทำให้มีภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อหนี้ค้างชำระ

ปิยะ ปิติวษ์ (2563) ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปริมาณลูกหนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงราย จากการศึกษาการค้างชำระหนี้มี 3 สาเหตุคือ จากปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาสามอันดับแรกในเหตุผลการค้างชำระเกิดจาก คือ 1) ไม่มีรายได้อื่นนอกเหนือจากรายได้ประจำ 2) ถูกลดค่าแรง ลาออกจากงานประจำ 3) รายได้ไม่สม่ำเสมอ ปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคาร จากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป 2) ไม่ได้รับความสะดวกในการรับชำระหนี้ 3) วงเงินจากการขอสินเชื่อได้รับสูงเกินไป ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19) 2) สถานะเศรษฐกิจ 3) นโยบายการควบคุมโรคระบาดของรัฐบาล ส่วนของการศึกษาเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์จากผู้บริหารโดยผลลัพธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ 1) กลุ่มลูกค้าที่มติดต่อส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพเดิม 2) จากประสบการณ์รับลูกค้าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผลกระทบเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด-19 3) ปัจจุบันลูกค้าที่ค้างชำระยังคงอาศัยอยู่ในหลักประกัน แนวทางการแก้ไข เชิงรุกคือให้การประชาสัมพันธ์รายละเอียดของการประណอมหนี้ผ่านช่องทางต่าง ๆ แนวทางเชิงแก้ไขคือเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ลูกค้าให้สามารถประสานงานได้อย่างรวดเร็ว แนวทางเชิงรับคือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาสินเชื่อ

จิรารัตน์ ไชยสาส์ (2566) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อให้เกิดภาระหนี้ของประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดภาระหนี้คือปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาชีพ รายได้ จำนวนบุตร และความรับผิดชอบในครัวเรือน ล้วนแล้วแต่เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาระหนี้ และนอกจากนั้นแล้ว ยังมีปัจจัยด้านสังคมและบริโคณนิยม ด้านทัศนคติ ด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้ สำหรับแนวทางในการแก้ไขเพื่อลดภาระหนี้ให้แก่ประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คือ ประชาชนควรมีการวางแผนการใช้จ่ายโดยการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป ซึ่งหากประชาชนสามารถควบคุมการใช้จ่ายได้ก็จะสามารถทำให้มีเงินเหลือเก็บและไว้ใช้ในยามจำเป็นและฉุกเฉินได้

Louzis et al. (2012) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นและยังช่วยลดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ลดลง

วิธีการศึกษา

1. การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มนี้ด้วยคุณภาพ (หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี จำนวนทั้งหมด 10 สาขา ที่มีประวัติการผิดนัดชำระเงินกู้ตั้งแต่ 3 งวด (Gross NPLs ประจำเดือน พฤษภาคม 2566) จำนวน 13,759 ราย วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) เป็นแนวทางในการกำหนดระดับความเชื่อมั่น เหลือร้อยละ 90 เนื่องด้วยระยะเวลาการศึกษาที่จำกัด ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 10 จากการคำนวณเพื่อหากลุ่มประชากรในการศึกษา $n \geq 99.28$ จึงกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 200 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 200 ชุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มหัวหน้าบริหารหนี้ จำนวน 5 คน โดยใช้เครื่องมือดังนี้

1.1 แบบสอบถาม โดยการเก็บเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ชุด แล้วทำการรวบรวมข้อมูล

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง โดยสัมภาษณ์หัวหน้าส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี และหัวหน้าบริหารหนี้สาขาจำนวน 5 สาขา ในสังกัดส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรีโดยมีการทดสอบเครื่องมือความตรงตามเนื้อหาโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อทดสอบค่า IOC พบว่ามีคะแนน IOC > 0.5 ทุกข้อ

2. การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระจากรายงานในระบบฐานข้อมูล DashBord ,ระบบฐานข้อมูลจากระบบอินทราเน็ต (Intranet) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ และจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เป็นข้อมูลที่ถูกจัดเก็บในรูปแบบเอกสารทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบ Mix Method คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) โดยเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาว่ามีความถูกต้องหรือไม่ จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ว่ามีความเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลที่ค้นพบมีความเหมือนกันก็แสดงว่า ข้อมูลมีความถูกต้องสมบูรณ์ วิธีการตรวจสอบข้อมูลมาจากการสังเกต การสัมภาษณ์เปรียบเทียบกับสิ่งที่พูด ตรวจสอบความแน่ของคำพูดในเรื่องเดียวกันแต่ละเวลาเปรียบเทียบมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันแต่มาจากผู้ให้ข้อมูลหลายคน

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อได้ผลการรวบรวมแล้วก็นำมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบเพื่อตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและนำผลที่ได้จากแบบสอบถามนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ การบรรยายสถิติเชิงพรรณนา

วิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ผู้ศึกษาวิจัยได้นำข้อมูลทั้งจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มาแจกแจงถึงสาเหตุ ทั้งในส่วนของสาเหตุหลัก สาเหตุรอง สาเหตุย่อย ที่ส่งผลให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี เพื่อที่จะได้นำสาเหตุเหล่านั้นมาเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร โดยการทำการวิเคราะห์แผนภูมิแก๊งปลา (Ishikawa Diagram)

วิธีการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหา เมื่อผู้ศึกษาวิจัยได้ทราบถึงสาเหตุและปัญหา ผลที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) แล้วก็ถึงวิธีการหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ ผังแก๊งปลาเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยการเกิดหนี้ NPL ใช้ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยให้เกิดหนี้ NPL

ของธนาคาร และ TOWS Matrix เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในและภายนอกของปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ รายจ่าย และ ภาระหนี้ อยู่ระหว่าง 10,001-25,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ที่ 3-5 คน

2. ปัจจัยที่ส่งผลในการค้างชำระหนี้ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ

2.1 ในด้านปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 เมื่อพิจารณาพบว่าลูกหนี้มีรายจ่ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบิดามารดาฯ เป็นปัจจัยสูงสุด และปัจจัยน้อยสุด มีการกู้ยืมหรือการใช้ชื่อแทนบุคคลอื่นในการขอสินเชื่อ อยู่ในระดับน้อย

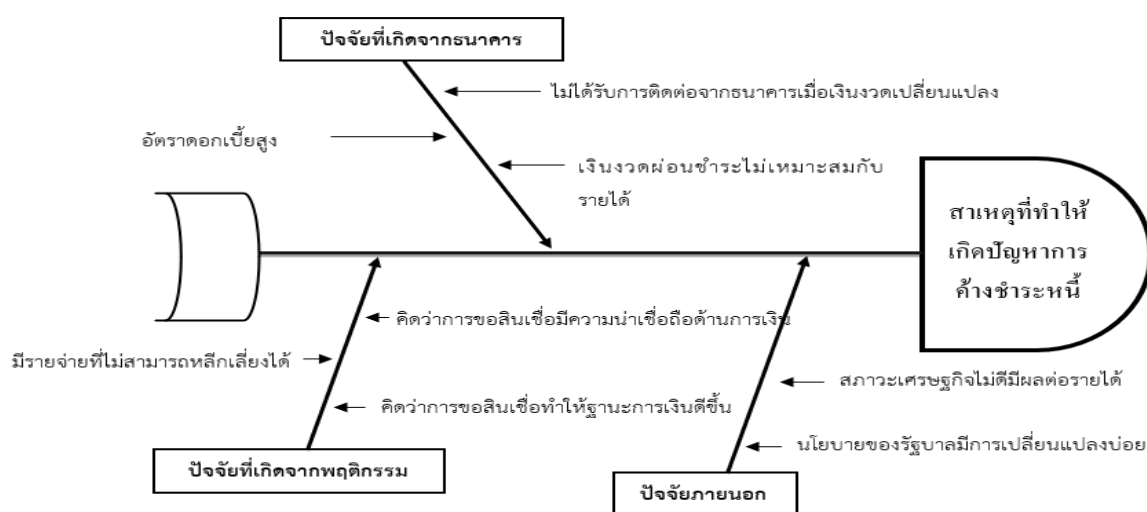
2.2 ปัจจัยที่เกิดจากธนาคารอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 เมื่อพิจารณาพบว่า อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เป็นปัจจัยสูงสุด และปัจจัยน้อยสุดคือ พนักงานขาดความใส่ใจในการติดตามทวงถามหนี้ หรือพูดจาไม่สุภาพ ทำให้ไม่อยากชำระหนี้ อยู่ในระดับน้อย

2.3 ปัจจัยภายนอกอื่นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 เมื่อพิจารณาพบว่าสถานะเศรษฐกิจไม่ดีส่งผลต่อรายได้เป็นปัจจัยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และนโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือตามสมควร อยู่ในระดับมาก

วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการสัมภาษณ์ในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) พบสาเหตุการค้างชำระเนื่องจากรายได้ลดลงเนื่องจากการถูกลดเงินเดือน ลดโอที ปัญหาครอบครัว และผู้กู้มีภาระหนี้สินหลายทาง ลูกหนี้ขาดวินัย การสัมภาษณ์ในเรื่องการพิจารณาเงินให้สินเชื่อ และวัตถุประสงค์ในการกู้เป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) มีความเห็นว่า การพิจารณาให้วงเงินสินเชื่อและวัตถุประสงค์ในการกู้ มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้รับสินเชื่อจะต้องใช้ประสบการณ์ในการปล่อยสินเชื่อให้มีความละเอียดการพิจารณาวงเงินกู้จะต้องมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่แท้จริง การสัมภาษณ์ในเรื่องมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพียงพอและเหมาะสมต่องานบริหารหนี้แล้วหรือไม่ มีความเห็นว่าเพียงพอและเหมาะสมแล้วเนื่องจากลูกหนี้ได้รับความช่วยเหลือตามสถานการณ์และสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นแล้ว ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการหนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างไร จากคำสัมภาษณ์ทุกคนที่ให้ข้อมูลมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งสามารถสรุปดังนี้ 1) ควรจัดทำแบบสอบถามก่อนการยื่นกู้เพื่อดูว่ามีความพร้อม

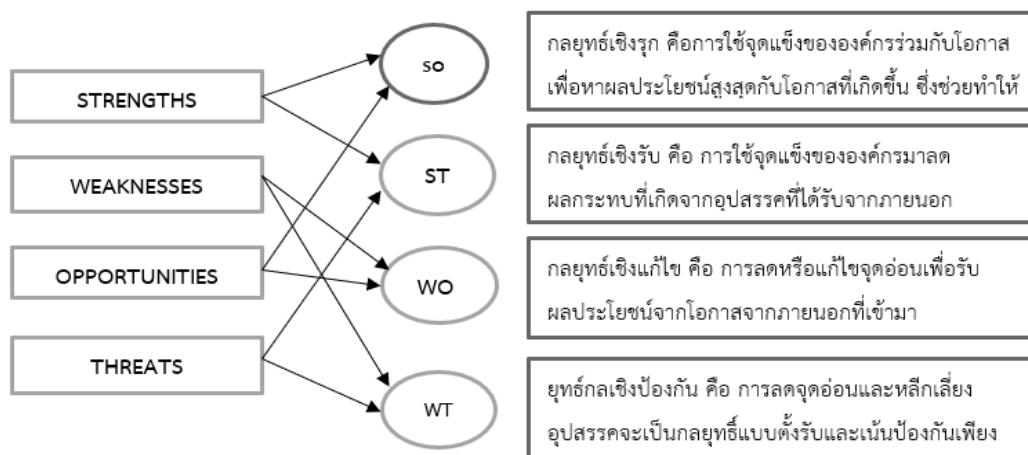
และความสามารถในการผ่อนชำระบ้านเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้กู้ 2) ควรกำหนดวงเงินสินเชื่ออย่างรัดกุมไม่ผ่อนปรนในการปล่อยสินเชื่อมากเกินไป เช่น การนำโอทีมาคิดเป็นรายได้

จากผลการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากร ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปและวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุหลักและสาเหตุย่อย ที่ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรีโดยมาจาก 3 สาเหตุหลัก และ 8 สาเหตุรอง โดยผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์และนำมาจัดทำเป็นผังก้างปลาได้ดังรูปภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนผังก้างปลาแสดงสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยที่ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงสาเหตุและปัญหา ผลที่ทำให้เกิดหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) และรวมถึงปัจจัยอื่น อย่างเช่น เพศ อาชีพ รายได้ รายจ่าย และจำนวนบัญชีที่ค้างชำระ และจำนวนเงินต้นคงเหลือที่เป็นหนี้ NPL แล้ว ก็มาถึงวิธีการหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในและภายนอกด้วยการทำ SWOT Analysis โดยผลการวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละด้านคือ จุดแข็ง (Strengths) ธนาคารมีมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาการผ่อนชำระหนี้ที่หลากหลายครอบคลุม จุดอ่อน (Weaknesses) ธนาคารมีจำนวนบุคลากรของงานบริหารหนี้สาขามีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณของลูกหนี้ NPLs2 จำนวนสาขาในการให้บริการค่อนข้างน้อยไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ โอกาส (Opportunities) นโยบายของภาครัฐที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น นโยบายด้านที่อยู่อาศัย นโยบายด้านความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ผู้ประสบปัญหาการค้างชำระหนี้ และอุปสรรค (Threats) หนี้ภาคครัวเรือนที่ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อกำลังซื้อและความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกหนี้ธนาคาร มาสร้างเป็นกลยุทธ์ 4 ลักษณะดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 การวิเคราะห์กลยุทธ์โดยใช้ Tows-matrix

แนวทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา จากการวิเคราะห์โดยแผนภูมิกางปลา การวิเคราะห์ SWOT และ TOWS ผู้ศึกษาจึงสร้างแนวทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหาลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ออกเป็น 3 แนวทางเลือก

แนวทางเลือกที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ชื่อกลยุทธ์ เร่งรื้อให้ถึงหู เป็นการประชาสัมพันธ์ รายละเอียดความช่วยเหลือมาตรการประนอมหนี้ของธนาคาร

แนวทางเลือกที่ 2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ชื่อกลยุทธ์ รักษา(บ้าน) เป็นการเปิดหน่วยคลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่

แนวทางเลือกที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) ชื่อกลยุทธ์ ดิดอวูธ เป็นการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพความรู้ที่จำเป็นแก่พนักงานสินเชื่อสำหรับการพิจารณาสินเชื่อและเทคนิคในการเจรจาติดตามหนี้ และพนักงานบริหารหนี้สำหรับเรื่องเทคนิคในการการเจรจาประนอมหนี้และความรู้ด้านกฎหมายการดำเนินคดี และการบังคับคดี

โดยผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สามารถสรุปแนวทางเลือกตามแบบประเมินของ Richard Rumelt ในรูปแบบคะแนนทั้ง 4 ด้านตามภาพดังนี้

ทางเลือก ปัจจัย*น้ำหนัก	แนวทางเลือกที่ 1 (SO) เร่งรื้อให้ถึงเหตุ	แนวทางเลือกที่ 2 (WO) รักษา(บ้าน)	แนวทางเลือกที่ 3 (WT) ติดอาวุธ
ความสม่ำเสมอ *0.3	$4*0.3=1.20$	$5*0.3=1.50$	$2*0.3=0.60$
ความสอดคล้อง *0.2	$4*0.2=0.80$	$5*0.2=1.00$	$3*0.2=0.60$
ความเป็นไปได้ * 0.4	$4*0.4=1.60$	$5*0.4=2.00$	$3*0.4=1.20$
ความได้เปรียบ * 0.1	$3*0.1=0.30$	$4*0.1=0.40$	$5*0.10=0.50$
รวมคะแนน	3.90	4.90	2.90

ภาพที่ 6 ภาพตารางรูปแบบการให้คะแนนแนวทางเลือก

จากทั้ง 3 แนวทางเลือก ผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย งบประมาณ และระยะเวลา ในการดำเนินการและความเป็นไปได้ของแต่ละแนวทาง ผู้ศึกษาเลือกแนวทางสำหรับการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ของส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี คือ แนวทางเลือกที่ 2 คลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่เพื่อเพิ่มช่องทางการติดต่อ ที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงกลุ่มลูกค้าโดยการเปิดให้บริการ คลินิกแก้ไขหนี้เคลื่อนที่ ซึ่งเปรียบเสมือน หน่วยม้าเร็วที่จะเข้าไปถึงกลุ่มลูกค้าแบบประชิดตัวทันทีที่พร้อมแก้ปัญหา และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา ทราบความต้องการของลูกค้าซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ธนาคารที่ให้ความสำคัญในเรื่องการแก้ไข ปัญหาให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างเข้าถึง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์คือป้องกันการเลื่อนชั้นหนี้ ลดปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

อภิปรายผล

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษา โดยความแตกต่างในด้านประชากรศาสตร์ที่ของกลุ่มตัวอย่าง มีผลทำให้ทราบถึง สภาวะเศรษฐกิจ ของรายได้ที่ลดลงโดยเปรียบเทียบเรื่องรายได้ พบว่ารายจ่ายที่มากกว่า รายได้ ของกลุ่มผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภศร ทองไชร์ (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผล การค้างชำระหนี้ NPLs กรณีศึกษารณาคารออมสินเขตสงขลา 2 จากการศึกษาพบว่า สาเหตุในการค้างชำระ หนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น (1) ปัจจัยส่วนบุคคลมีภาระค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่ต้องจ่ายอยู่เสมอ นำวงเงินสินเชื่อไป ใช้จ่ายหนี้สินอื่นส่งผลกระทบต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (2) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ที่เพิ่มขึ้น ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการค้างชำระหนี้ (3) ปัจจัยอื่น ได้แก่ สภาวะเศรษฐกิจ รายได้ที่ลดลงโดยเปรียบเทียบเรื่องรายได้พบว่ารายจ่ายที่มากกว่ารายได้ ของกลุ่มผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,000-20,000 บาท ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุด นอกจากรายได้แล้วเรื่องการศึกษา

จะเห็นได้ว่า ผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะเป็นกลุ่มที่มีหนี้ค้างชำระมากที่สุด เนื่องจากทางเลือกในการประกอบอาชีพมีน้อย ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างเกษตรกร ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนมีการกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ ทำให้มีภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระหนี้

ปัจจัยที่ส่งผลการค้างชำระหนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยภายนอกอื่น อยู่ในระดับมาก และด้านปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่เกิดจากพฤติกรรมลูกหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาพบว่าท่านมีรายจ่ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบิดามารดาฯ ซึ่งในแนวคิดของผู้วิจัยมองว่าค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยพื้นฐานของครอบครัวคนไทยมองว่าการให้ความเลี้ยงดูที่ดีต่อบิดามารดาและบุตรเป็นสิ่งที่พึงกระทำ แม้ว่าจะมีภาระจำเป็นอย่างอื่น เช่น ต้องผ่อนชำระค่าบ้าน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ถือเป็นปัจจัยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือมีความคิดว่าการขอสินเชื่อจะทำให้มีความน่าเชื่อถือทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง มีความคิดว่าการขอสินเชื่อจะทำให้ครอบครัวมีฐานะทางการเงินที่ดี และมีรายจ่ายหนี้สินอื่น ๆ นอกจากผ่อนชำระค่าบ้าน เช่น หนี้บัตรเครดิต หนี้กองทุนหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยน้อยสุด มีการกู้ยืมหรือการใช้ชื่อแทนบุคคลอื่นในอยู่ในระดับน้อย ด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปทำให้ท่านไม่สามารถชำระหนี้ได้ เป็นปัจจัยสูงสุด อยู่ในระดับมาก เงินงวดผ่อนชำระไม่เหมาะสมกับรายได้ทำให้ท่านไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้อยู่ในระดับมาก ไม่ได้รับการติดต่อจากธนาคารเนื่องจากเงินงวดการชำระมีการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง พนักงานขาดความใส่ใจในการติดตามทวงถามหนี้ หรือพูดจาไม่สุภาพ ทำให้ไม่อยากชำระหนี้ อยู่ในระดับน้อย ในด้านปัจจัยภายนอกอื่นเมื่อพิจารณาพบว่าสถานะเศรษฐกิจไม่ดีส่งผลกระทบต่อรายได้เป็นปัจจัยสูงสุด และนโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือตามสมควร อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ ปติวงษ์ (2563) ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปริมาณลูกหนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงราย จากการศึกษาการค้างชำระหนี้ ปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคาร จากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป 2) ไม่ได้รับความสะดวกในการรับชำระหนี้ 3) วงเงินจากการขอสินเชื่อได้รับสูงเกินไป ปัจจัยภายนอกจากการศึกษาสามอันดับแรกเกิดจาก 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) 2) สถานะเศรษฐกิจ 3) นโยบายการควบคุมโรคระบาดของรัฐบาล และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิติยา ไหวดี, ชูพงษ์ พันธุ์แดง และ นกัศวรณ ดาทุมมา (2564) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ในด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ด้านคุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร สิ่งที่ลูกค้าสัมผัสได้ด้านกายภาพ ย่อมทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ของธนาคารในระดับสูงขึ้นได้ ซึ่งเมื่อลูกค้ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อธนาคารก็จะส่งผลให้ลูกค้าพอใจและเกิดความจงรักภักดีต่อธนาคาร

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าร้อยละ 80 มีสาเหตุจากรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ทั้งปัญหาครอบครัว และการใช้เงินเกินตัวของลูกหนี้ และร้อยละ 20 มีสาเหตุจากการขาดวินัยทางการเงิน ดังนั้นเพื่อให้ลูกหนี้สามารถรักษาสถานะไว้เพื่ออยู่อาศัยต่อไปได้ ธนาคารควรจัดทำมาตรการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้ โดยการลดภาระการผ่อนชำระต่อเดือนลงเพื่อให้ลูกหนี้มีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีพและสามารถชำระหนี้ต่อไปได้ โดยการลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามสภาพคล่องและต้นทุนของธนาคาร และเมื่อลูกหนี้พ้นตัวก็สามารถกลับมาคิดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิมได้ หรือการลดค่าวงวดการผ่อนชำระ การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป การรวมหนี้ไว้ที่เดียวเพื่อลดภาระในการผ่อนชำระและขยายระยะเวลาการผ่อนชำระให้เหมาะสม ซึ่งอาจจะใช้หลายวิธีการร่วมกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและสภาพปัญหาของลูกหนี้เป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งนี้

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ของส่วนบริหารหนี้เขตชลบุรี เป็นกลุ่มลูกหนี้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมีรายได้เมื่อเทียบกับรายจ่ายแล้วไม่เพียงพอที่จะใช้ในการ ดำรงชีพ เมื่อแยกพิจารณาเป็นปัจจัยตามพฤติกรรมแล้วส่วนใหญ่จะมีภาระที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบิดามารดา นอกจากนั้นแล้วลูกหนี้ยังมีความคิดว่าการกู้ยืมเงินทำให้มีความเชื่อถือทางการเงิน และมีฐานะทางการเงินที่ดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่การใช้จ่ายเกินตัวของลูกหนี้ ทำให้ขาดวินัยในการผ่อนชำระค่าบ้าน ถึงแม้ว่าธนาคารจะมีมาตรการต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือ ปัญหาเหล่านี้ถือเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้นธนาคารควรที่จะมีวิธีเพื่อป้องกันและลดการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนี้

1. งานสินเชื่อสาขาโดยจะต้องมีการคัดกรองกลุ่มลูกค้าตั้งแต่มาติดต่อยื่นขอสินเชื่อกับธนาคาร ควรให้มีแบบสอบถามคัดกรองเบื้องต้นในความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง พิจารณาถึงแหล่งที่มาของรายได้ที่แท้จริง เทียบกับรายจ่ายที่แท้จริง เพื่อดูความสามารถในการผ่อนชำระหนี้และเพียงพอต่อการดำรงชีพและใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กลุ่มลูกค้า เช่น ลูกค้าบางกลุ่มไม่ได้เป็นคนในพื้นที่เข้ามาอยู่ใน จังหวัดชลบุรี เพียงเพื่อเป็นพนักงานของบริษัทเอกชน เมื่อมีการเลิกจ้างก็ทิ้งร้างหลักประกัน ย้ายถิ่นฐานกลับภูมิลำเนา โดยวิธีแก้ปัญหาคือ

2. จัดทำคู่มือแจกให้ลูกค้าและมีการชี้แจงเกี่ยวกับความรับผิดชอบถ้าลูกค้าเกิดปัญหาหนี้เสีย (NPLs) ให้ลูกค้ารับทราบขั้นตอนอย่างชัดเจน

3. งานบริหารหนี้ภูมิภาค ควรจะมีเครื่องมือช่วยให้การทำงานของพนักงานเข้าถึงข้อมูลลูกหนี้ได้อย่างรวดเร็ว เช่น มีการพัฒนาระบบ Dash-board เพื่อให้ทราบสถานะของลูกหนี้แบบ Realtime โดยลูกค้าแต่ละราย พนักงานสามารถเห็นข้อมูลความเคลื่อนไหวตั้งแต่อนุมัติสินเชื่อ การผ่อนชำระ รวมถึงสถานะคดีต่าง ๆ ของลูกหนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาและเก็บข้อมูลในส่วนบริหารหนี้ เขตชลบุรี เท่านั้น เพื่อให้ผลศึกษาในครั้งนี้สามารถขยายต่อไปในอนาคตที่มากขึ้น อาจจะมีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัย หรือเก็บข้อมูลในเขตอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบสาเหตุของกลุ่มลูกหนี้ด้วยคุณภาพที่มากขึ้น
2. ควรเพิ่มเรื่องของนวัตกรรม และเทคโนโลยีระบบ AI ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพและตรงกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิผล เพื่อจะทำให้การศึกษาในครั้งนี้ต่อไปมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2560). *สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL)*.
<https://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/download>
- จิรารัตน์ ไชยสาส์. (2566). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อให้เกิดภาระหนี้สินของประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. [สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). *แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกค้าสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนและหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ*.
<https://www.bot.or.th/th/coverpage.html>.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2566). *ข้อมูลธนาคารอาคารสงเคราะห์*
<https://www.ghbank.co.th/information/report/annual-report>
- นิตยา ไหวดี, ชูพงษ์ พันธุ์แดง และ นกัศวรณ ดาทุมมา. (2564). องค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์.
วารสารวิชาการและงานวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(2), 109-110.
- ปิยะ ปิติวังษ์. (2563). *สาเหตุและแนวทางแก้ไขปริมาณลูกหนี้ด้วยคุณภาพของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงราย*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเงินบัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วรวิทย์ เทพทอง. (2560). หนี้ถึงกำหนดชำระกับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้. *วารสารจุลนิติ*, 14(1), 50-51.
- ศุภรา ทองไธศรี. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้างชำระหนี้ NPLs กรณีศึกษาธนาคารออมสินเขตสงขลา 2*. [สารนิพนธ์ปริญญาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Louzis,D.P., Vouldis,A.T. and Metaxas,V.L.(2012). Macroeconomic And Bank Specific Determinants Of Non Performing Loans In Greece :A Comparative Study Of Mortgage ,Business And Consumer Loan Portfolios. *Journal of Banking & Finance*, 36(4), 1012-1027.
- Yamane, Taro.1967. *Statistics, An Introductory Analysis*,2nd Ed., New York : Harper and Row.

การพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ กรณีศึกษาหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Development of a Marketing Curriculum Based on Outcomes-Based
Education Framework (OBE): A Case Study of the Bachelor of Business
Administration Program in Marketing, Northeastern University

นงนุช ไชยผาสุข^{1,*}, วีรวิทย์ เลิศรัตนธำรงกุล², ศุภิกา ประเสริฐพร³,

ดากาญจน์ดา อธิมาลา⁴ และ ศุภกร ไหมคำม⁵

Nongnuch Chaipasuk^{1,*}, Weerawit Lertratthamrongkul², Suphika Prasertporn³,

Dakanda Arunmala⁴ and Supakon Maikami⁵

^{1,3,4,5} สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,3,4,5} The Department of Marketing, Faculty of Business, Northeastern University

² The Department of Computer Education, Faculty of Education, Northeastern University.

*Corresponding author's e-mail: nongnuch.cha@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

15 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

23 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศิษย์เก่า ผู้ประกอบการที่มีการจ้างงานบัณฑิตของหลักสูตร จำนวนรวม 154 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และแบบสอบถามความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย MANOVA, Multiple Correspondence Analysis: MCA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะและกรรมการบริหารหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต้องการสูงสุดที่ปรารถนาให้บัณฑิตของหลักสูตรฯ ต้องทำได้ คือ ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำถามความรู้สมัยใหม่ทางด้านการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.83$,

S.D.= 0.85) โดยนำมาสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรได้ 13 ข้อ และมีแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในรูปแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของหน่วยกิตในหมวดรายวิชาเฉพาะ (2) ภาพรวมความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.85) (3) ความคาดหวังโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.300$ sig.=.000)

คำสำคัญ: การศึกษา หลักสูตรมุ่งผลลัพธ์ การตลาด

ABSTRACT

The research aimed to study the needs of external stakeholders of the Bachelor of Business Administration Program in Marketing, as well as the relationship between the expectations and perceptions of external stakeholders towards the educational management of the Bachelor of Business Administration Program in Marketing. The research approach was a mixed-methods which divided into two phases. Phase 1: a quantitative research was used. The sample groups consisted of 154 alumni and stakeholders. The research instruments were the questionnaire on a need for curriculum development and the questionnaire on expectations and perceptions of external stakeholders towards curriculum development. The statistic used included MANOVA, Multiple Correspondence Analysis: MCA, and Pearson's correlation coefficient. Phase 2: a qualitative research was used. The data were from interviews of faculty administrators and curriculum committee members. The content analysis was used for data analysis.

The findings of the study are as follows:

(1) The top need for graduates was to be able to plan marketing research to discover new marketing knowledge and use it for planning effectively in organizational management ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.85). This caused 13 items of the learning outcomes of the program and having at least 50% of Work Integrated Learning (WIL).

(2) The overall expectations of external stakeholders towards the curriculum was at the highest level ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.85).

(3) Overall expectations had a moderately positive correlation with overall perceptions that was statistically significant at the .01 level ($r=.300$ sig.=.000).

Keywords: Education, Outcomes Based Education, Marketing

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์ของประเทศ หลักสูตรระดับปริญญาตรีเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้มีคุณภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งปัจจุบันจะพบได้ว่าแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่ได้รับความนิยมในประเทศไทยคือ “การจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome Based Education)” หรือ “OBE” เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษา โดยผลลัพธ์การเรียนรู้เหล่านี้จะกำหนดกรอบและทิศทางของการจัดการเรียนการสอนทั้งหมดในหลักสูตร (Katawazai, 2021) ซึ่งสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ที่ออกกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และประกาศ เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพและได้รับ การรับรองจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน บริบทของสังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นต้น จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ทั้งในและต่างประเทศ พบว่าโดยมากเน้นที่การทบทวนวรรณกรรมและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ เช่น กฤษพร ว่องไว (2564) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง OBE ในสหรัฐอเมริกา พบว่า หลักสูตรการตลาดตามแนวทางของ OBE ในสหรัฐอเมริกาจะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษาโดยใช้กระบวนการที่เรียกว่า “Backward Design” ซึ่งเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการก่อน จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการศึกษาของ มาร์ต โกสียพงษ์ (2562) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวทาง OBE พบว่า หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวทาง OBE จะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษา โดยผลลัพธ์การเรียนรู้เหล่านี้จะครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวทาง OBE มักออกแบบโดยใช้กระบวนการที่เรียกว่า “Backward Design” ซึ่งเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการก่อน จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนมานานกว่า 30 ปี เห็นความสำคัญของการมีมาตรฐานการศึกษา ประกอบกับมหาวิทยาลัยประกาศนโยบายใช้เกณฑ์เครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน ระดับหลักสูตร รุ่น 4 หรือ (AUN-QA Version 4) ซึ่งใช้แนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์

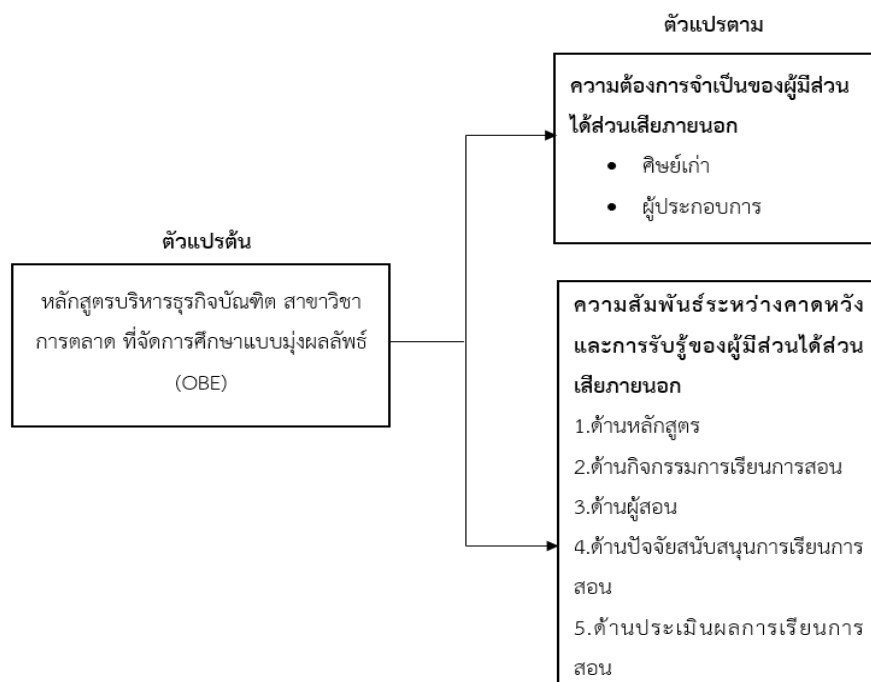
เป็นหัวใจหลักของเกณฑ์การประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลไกการประกันคุณภาพและยกระดับคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรให้สูงขึ้น เพื่อช่วยปรับปรุง เสริมสร้างการเรียน การสอนและการวิจัยให้ได้มีคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมที่จะแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับประเทศได้ จากที่ได้รับ การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2565 พบว่า หลักสูตรมีผลการประเมินคุณภาพอยู่ระดับ 2 จาก 7 ระดับ กล่าวคือ คุณภาพไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Program Learning Outcome: PLO) มีข้อพร่องหลายประเด็น โดยส่วนที่สำคัญที่สุดและกระทบต่อ โครงสร้างรายวิชาในหลักสูตรและเกณฑ์การประเมินอื่น คือ (1) การออกแบบรายวิชาในหลักสูตร มีการตอบสนองผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ไม่ครบถ้วนและชัดเจน (2) การกำหนดผลการเรียนรู้ของหลักสูตร ไม่เชื่อมโยงและสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก และ (3) การจัดการศึกษาของหลักสูตร ไม่สัมพันธ์กับปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่กำหนด ซึ่งข้อพร่องดังกล่าวล้วนมาจากการออกแบบ หลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไม่ได้ยึดหรือนำแนวทางของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์หรือ OBE มาเป็นฐานในการดำเนินการ

ดังนั้น แม้ว่าการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์อาจจะไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับต่างประเทศ แต่ในประเทศไทยยังคงเป็นเรื่องใหม่สำหรับหลายสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่กำลังตื่นตัวในการปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมของบัณฑิตให้สามารถตอบสนองความต้องการของ ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ พันธกิจของมหาวิทยาลัย พร้อมสนองตอบ นโยบายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษาต้องมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บัณฑิตพึงมี หลังสำเร็จการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตร และเกิดเป็นการศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรทางด้าน วิชาการตลาดโดยเน้นให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม ครอบคลุม ทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และคุณลักษณะ ด้วยการกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม สามารถวัดและ ประเมินผลได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
2. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของ หลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรมุ่งผลลัพธ์ (OBE) ตามกระบวนการ Backward Curriculum Design: BCD และความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2567 โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีกลุ่มประชากร คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีการจ้างงานบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์(ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์) จำนวน 120 คน และศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาในระหว่าง ปี พ.ศ. 2563-2565 จำนวน 130 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Kanago, 2016) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 154 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของขนาดประชากรในแต่ละกลุ่ม แยกเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 74 คน ศิษย์เก่า 80 คน แล้วดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ (1) แบบสอบถาม ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฯ และ (2) แบบสอบถามความคาดหวัง และการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยมีประเด็นการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ด้านผู้สอน (4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ (5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามของเครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item – objective congruence: IOC) ทุกข้อคำถามสูงกว่าที่เกณฑ์กำหนดไว้ที่ 0.50 และนำข้อคำถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกในแต่ละข้อ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) ซึ่งได้ค่าความคาดหวัง อยู่ระหว่าง 2.285 ถึง 9.137 และค่าการรับรู้ อยู่ระหว่าง 1.971 ถึง 6.342 และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความคาดหวัง เท่ากับ .992 และค่าการรับรู้ เท่ากับ .881 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) การวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis: MCA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ คณบดี และรองคณบดี จำนวน 2 ท่าน กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 5 ท่าน รวมทั้งสิ้น 7 ท่าน โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 เพื่อรับทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกหลักสูตรในประเด็น (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ด้านผู้สอน (4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ (5) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการระยะที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นรายบุคคลในลักษณะของการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งเขียนเนื้อหาในลักษณะของเรียงความจากการถอดเทปบทสนทนา แล้วสังเคราะห์เพื่อจับประเด็นคำตอบ ที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ได้แก่ ผู้ประกอบการ ศิษย์เก่า พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต้องการสูงสุดที่จะให้บัณฑิตของหลักสูตรฯ ต้องทำได้ และจำเป็นต้องมีสามอันดับแรก คือ

(1) ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำถามวิจัยใหม่ทางการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.85) (2) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัยทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมได้ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.81) และ (3) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัยทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.73) โดยมีรายละเอียดความต้องการจำเป็นประเด็นอื่น ๆ แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเด็นความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

ลำดับ ที่	ความต้องการจำเป็น	$\bar{X}$	S.D.
1	ความรู้รอบรู้ในทฤษฎีและศาสตร์ทางการตลาด และการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	4.32	0.61
2	ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาการตลาด และกำหนดแนวทางในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน	4.53	0.55
3	ความสามารถในการทำงานเป็นทีม ประสานความร่วมมือ และสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.61	0.81
4	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบดิจิทัลในการสื่อสารจัดการข้อมูล และบริหารจัดการด้วยองค์ความรู้สมัยใหม่	4.55	0.78
5	ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำถามวิจัยใหม่ทางการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.83	0.85
6	ทักษะการสื่อสารที่ดี ทั้งในรูปแบบการเขียน การพูด และการนำเสนอ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสื่อสารกับลูกค้า คู่ค้า และผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.72
7	ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัยทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมได้	4.77	0.81
8	ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทั้งในการออกแบบสินค้า บริการ และการส่งเสริมการขาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างความแตกต่าง และดึงดูดลูกค้าได้	4.36	0.55
9	ทักษะการใช้เครื่องมือการตลาด ทั้งในรูปแบบดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย อีเมล และในรูปแบบดั้งเดิม เช่น โปสเตอร์ โบว์ชัวร์ และสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสื่อสารกับลูกค้าได้ในหลายช่องทาง	4.68	0.73
10	ทักษะการคำนวณ ทั้งในการตั้งราคา การจัดทำงบประมาณ และการวัดผลการตลาด ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมต้นทุน และประเมินผลประโยชน์ได้	4.42	0.58

จากตารางที่ 1 หลักสูตรฯ นำความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมาออกแบบและพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ โดยมีรายวิชาและโครงสร้างตลอดหลักสูตร จำนวน 127 หน่วยกิต มีผลลัพธ์การเรียนรู้ จำนวน 13 PLOs ที่ตอบสนองความต้องการภายนอกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ดังแสดงตัวอย่างรายละเอียดผลลัพธ์ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

ความต้องการจำเป็น (Requirements)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
ความรู้รอบรู้ในทฤษฎีและศาสตร์ทาง การตลาด และการประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ	PLO1 อธิบายองค์ความรู้พื้นฐาน ทางด้านบัญชี การเงิน การตลาด และการจัดการได้	1. จัดการเรียนการสอนแบบ บรรยายโดยที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ร่วม 2. เชิญวิทยากรภายนอกมา เสริมประสบการณ์ตรง 3. การทำรายงาน นำเสนอ หน้าชั้นเรียน 4. การใช้ระบบสารสนเทศ บริหารจัดการชั้นเรียน	1. การถาม-ตอบความรู้ที่ เรียนใน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ 2. การประเมินจาก ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น รายงาน โครงการ ชิ้นงาน 3. การประเมินด้วย แบบทดสอบ การสอบกลางภาคและ ปลายภาค
ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการวิจัย ทางการตลาด การศึกษาพฤติกรรม ผู้บริโภค และการวิเคราะห์คู่แข่ง ซึ่งจะ ช่วยให้สามารถหาความต้องการของลูกค้า และกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม ได้	PLO11 วิเคราะห์ข้อมูลทาง การตลาดและแก้ไขปัญหาเพื่อใช้ ในการประกอบการตัดสินใจทาง ธุรกิจได้	1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน รายวิชาต่าง ๆ ให้นักศึกษา ได้วิเคราะห์สถานการณ์ จำลองและสถานการณ์ เสมือนจริงแล้วนำเสนอการ แก้ปัญหาที่เหมาะสมในเชิง ปริมาณและคุณภาพ และ นำเสนอผลงานโดยใช้การ สื่อสารทั้งการพูด และการ เขียนรายงาน โดยใช้ เครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบการนำเสนอผลงาน 2. มีรายวิชาที่กำหนดให้ นักศึกษาค้นคว้ากรณีศึกษา ด้านการตลาดหรือข้อมูล ด้านการตลาด และนำเสนอ ในชั้นเรียน	1. การถาม-ตอบความรู้ที่ เรียนใน ระหว่างการ จัดการเรียนรู้ 2. ประเมินจากเทคนิค การนำเสนอโดยใช้ทฤษฎี การเลือกใช้เครื่องมือทาง คณิตศาสตร์ และสถิติที่ เกี่ยวข้อง โดยประเมินจาก ความสามารถในการ อธิบาย ถึงข้อจำกัดและ เหตุผลในการเลือกใช้ เครื่องมือต่าง การ อภิปราย กรณีศึกษาต่าง ๆ ที่นำเสนอในชั้นเรียน 3. ประเมินจากงานที่ ได้รับมอบหมายและการ นำเสนองาน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น (Requirements)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
			4. การประเมินจากแบบสังเกต พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
			5. ประเมินจากแบบฝึกหัดและข้อสอบ
ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบที่สมเหตุสมผลใหม่ทางด้านการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO12 เขียนแผนกลยุทธ์ทางการตลาดสู่ภาคปฏิบัติได้ PLO13 สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ่านการตลาดดิจิทัลได้	1. การสอนแบบบูรณาการ (Integrated Learning) โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสอน เช่น การใช้กรณีศึกษา (Case Study) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้โดยใช้วิธีกระบวนการกลุ่ม (Group Process) การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ (Play Role) การเรียนรู้จากห้องสมุด การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา การเรียนรู้ในสภาพการณ์จริงในชุมชน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนร่วมกับผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการหรือหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนตลอดจนชุมชนท้องถิ่น	1. ประเมินจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน 2. การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบหรือการสัมภาษณ์เชิงลึก 3. ผลงานทางการตลาด การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตัวผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์และสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและร่วมสมัย รวมไปถึงการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง 4. ผลการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค

2) ผลการศึกษาระดับความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบการ และศิษย์เก่าที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด พบว่า

(2.1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีความคาดหวังต่อการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.68) โดยมีความคาดหวังสูงที่สุดในด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.61) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต เนื้อหาวิชาเรียนที่จะสะท้อนถึงผลลัพธ์และสมรรถนะของบัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษา รองลงมา คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.78) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีสารสนเทศ และ

ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงวิธีการวัดผล และการให้คะแนน

(2.2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีการรับรู้ต่อการดำเนินงานของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.63) โดยมีการรับรู้มากที่สุดในด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.73) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงความเหมาะสม ความหลากหลาย และความทันสมัยของหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.66) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึง ความน่าสนใจ ความมีประโยชน์ และความเหมาะสมของกิจกรรม และด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.58) ซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงความรู้ ความชำนาญ และการให้คำปรึกษาของอาจารย์

รายละเอียดของผลการวิจัยแต่ละด้าน สามารถพิจารณาได้จากตารางที่ 3 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 3 ระดับความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด

ด้าน	ความคาดหวัง		การรับรู้	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
หลักสูตร	4.83	0.61	4.42	0.73
กิจกรรมการเรียนการสอน	4.52	0.78	4.40	0.66
ผู้สอน	4.47	0.83	4.37	0.58
ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	4.75	0.55	4.35	0.60
การประเมินผลการเรียนการสอน	4.53	0.61	4.28	0.56
ภาพรวม	4.62	0.68	4.36	0.63

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด พบว่าความคาดหวังโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.300$ sig.=.000)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผลการวิจัย พบว่า คณบดี รองคณบดี คณะบริหารธุรกิจ กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด มีทิศทางและแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในรูปแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของหน่วยกิตในหมวดรายวิชาเฉพาะ และมีการจัดกิจกรรมโครงการสนับสนุนส่งเสริมให้บัณฑิตมีความเป็นเลิศทางด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบูรณาการความรู้ของนักศึกษาผ่านการทำโครงการหรือวิจัยทางการตลาด และเน้นจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE) โดยใช้กระบวนการ Backwards

Curriculum Design (BCD) มากำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลการเรียนรู้ในระดับหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว จากนั้นจึงออกแบบโครงสร้างหลักสูตรหรือกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังลงสู่การจัดทำแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาและกำหนดข้อย่อยในสิ่งจะวัดและกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course Learning Outcome) โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพตามแนวทางของ AUN-QA ระดับหลักสูตร

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตร มีความจำเป็นอย่างมากในการจัดทำหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ด้วยกระบวนการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design: BCD) เนื่องจากความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เปรียบได้กับสารตั้งต้นในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรตามแนวทางของ OBE ที่เรียกว่า “Constructive Alignment” ในการกำหนดความต้องการของหลักสูตรและคุณลักษณะที่เป็นเลิศของบัณฑิต อันนำไปสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO) และออกแบบหลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชา โครงสร้างหลักสูตรตลอดจนออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO) การวัดประเมินผล รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (อัญชลี ไสยวรรณ, 2565) ซึ่งผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกต้องการมากที่สุดคือ ความสามารถในการวางแผนการวิจัยเพื่อค้นหาค้นคว้าความรู้สมัยใหม่ ทางด้านการตลาด และนำไปวางแผนการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับการเรียนรู้ในขั้นสูงสุดของหลักสูตร(การประยุกต์) โดยต้องบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่องของความรู้พื้นฐาน หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมาสู่การกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO) ที่ 12 เขียนแผนกลยุทธ์ทางการตลาดสู่ภาคปฏิบัติได้ และ ที่ 13 สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ่านการตลาดดิจิทัลได้ สอดคล้องกับ กฤษพร ว่องไว (2564), คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2564) ที่จัดการศึกษาโดยใช้แนวทางของ OBE ในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตของสาขาวิชาการตลาด มีความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการทางการตลาด อย่างรอบด้าน มีทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะการวิจัยการตลาด ทักษะการวางแผนการตลาด ทักษะการเขียนและการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และมีคุณลักษณะที่ดี เช่น มีจริยธรรมและคุณธรรมในวิชาชีพ มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีทักษะการเรียนรู้และปรับตัว มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะ ซึ่งหากบัณฑิตสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดข้างต้น จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

2) ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบการ และศิษย์เก่าที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้

เป็นเพราะ (1) ความต้องการบุคลากรที่มีทักษะและสมรรถนะตรงตาม ความต้องการขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาฝึกอบรมพนักงานเพิ่มเติม (2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ธุรกิจและการตลาดเปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการจึงคาดหวังบัณฑิตมีความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (3) การแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องการบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการวิเคราะห์ สามารถหาแนวทางใหม่ๆ ในการทำการตลาดได้ และ (4) ความคาดหวังที่บัณฑิตจะมีคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พิณพนธ์ คงวิจิตร และ บุษบา บัวสมบุรณ์ (2563) ที่ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ กฤษพร ว่องไว (2564) ที่ทำการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง Outcome Based Education (OBE) ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือภาคการทำงานมาถ่วงน้ำหนักกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีความพร้อมและสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคการทำงานและการันตีว่าจบแล้วมีตลาดงานรองรับ

ขณะที่ผลการรับรู้ต่อการดำเนินงานของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้นเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลไม่ทั่วถึง ขาดช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย (มีเพียงช่องทางเดียวผ่านสื่อสังคมออนไลน์) และเข้าถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสำรวจความต้องการข้อมูลของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีการดำเนินการไม่เป็นระบบ และขาดการติดตามและประเมินผลการรับรู้ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้การรับรู้ข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทัศน์ ณ บางช้าง (2562), พิษณุ พงศ์ศรี (2561) ที่พบว่า การผสมผสานสื่อหลายช่องทางช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และเพิ่มการรับรู้ข้อมูลได้ดีขึ้น และข้อมูลหลักสูตรและอาจารย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียน

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด พบว่า ความคาดหวังโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เนื่องจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเช่น ศิษย์เก่าเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วมีองค์ความรู้ใหม่ที่ต้องไป Upskill เพิ่มสูงขึ้นซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้จากหลักสูตรยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของภาคการทำงานได้ เช่นเดียวกันกับผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิต ที่จะต้องมาเสียเวลากับการสอนงานหรือบัณฑิตยังไม่พร้อมใช้งาน รวมถึงการมีส่วนร่วมหรือกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่น้อยและไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตร สอดคล้องกับกฤษพร ว่องไว (2564) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือ

ภาคการทำงานมากลั่นกรองกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ และ จิตติมา กิจจาอักษร (2563) ที่พบว่าการสื่อสารข้อมูลที่มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์และตราสินค้าขององค์กรโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตสามารถเรียนรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม
2. ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่องของความรู้พื้นฐาน หลักการทฤษฎี และทักษะปฏิบัติ เพื่อให้บัณฑิตมีศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและรายวิชา เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าบัณฑิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทบทวนผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทและความต้องการของตลาดแรงงาน
2. ควรศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น เช่น นักศึกษาปัจจุบัน ผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อนำผลกลับมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- กฤษพร ว่องไว. (2564). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง Outcome Based Education (OBE) ในสหรัฐอเมริกา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 21(1), 161-178.
- คณะพาณิชย์ศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564*. (2566, 10 ตุลาคม) <https://cm.trang.psu.ac.th/course/bachelor-degree/>
- จิตติมา กิจจาอักษร. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ตราสินค้าของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 45(174), 94-109.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- พิณพนธ์ คงจิตต์ และ บุษบา บัวสมบุรณ์. (2563). การศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 18(2), 201-216.
- พิชญ์ พงศรี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยไร่ไพพรรณี*, 12(2), 1-10.

- มารุต โกสียพงษ์. (2562). ความท้าทายและกลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตาม
แนวทาง Outcome Based Education (OBE): กรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษประยุกต์ศึกษา คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลาครินทร์.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 37(1), 127-144.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุทัศน์ ณ บางช้าง. (2562). การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับผู้บริโภค.
วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร, 7(2), 1-10.
- อัญชลี ไสยวรรณ. (2565). การพัฒนาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (OBE). ใน เอกสาร
ประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- Kanago, L. (2016). Calculating sample size using Yamane formula. *The University of Nairobi
Journal of Science and Technology*, 1(1), 122-137.
- Katawazai, R. (2021). Implementing outcome-based education and student-centered
learning in Afghan public universities: the current practices and challenges.
Heliyon journal, 7(5), 1-16.

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล Personnel Potential Development of Government Housing Bank's Employees in the Transition to the Digital Age

อัจฉราพรรณ โจนภักดี^{1,*} และ ปราณี เอี่ยมละออภักดี²

Autcharaphan Rojanaphakdee^{1,*} and Pranee Eamlaorpakdee²

^{1,2}บัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

^{1,2}Graduate School, Management Subject Group, Faculty of Business Administration

University of the Thai Chamber of Commerce

*Corresponding author's e-mail: autcharaphan.r@ghb.co.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

4 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

16 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของพนักงาน โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานจากกลุ่มตัวอย่างของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ ผ่านแบบสอบถาม จำนวน 200 คน และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 7 คน ผลการศึกษา พบว่าปัญหาคือความต่างระหว่างวัย ความรู้พื้นฐานและทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยี ระบบเทคโนโลยีที่ธนาคารมีและรูปแบบการพัฒนาบุคลากรในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องต่อความต้องการ รวมถึงข้อจำกัดด้านนโยบายการปฏิบัติงาน สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล พนักงานมีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ แต่ยังคงได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง รวมถึงพนักงานมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับระบบเทคโนโลยีขององค์กร ทั้งนี้ แนวทางแก้ปัญหาได้วิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจากเครื่องมือแผนผังสาเหตุและผล วิเคราะห์ SWOT และ ใช้ Tows Matrix มากำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา โดยเลือกใช้กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths-Opportunities) ยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรในการแข่งขันในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

คำสำคัญ: ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล, ศักยภาพด้านดิจิทัล, การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the problems and obstacles of Government Housing Bank's employees about using digital technology and the digital technology potential of employees by using integrated research methods from a sample group of 200 employees through a questionnaire and in-depth interviews from 7 employees. The results revealed that the problem was generation gap, basic knowledge and attitude towards the usage of technology. GHB's technology system and human development pattern were not consistent with the needs, including operational policy limitations. For the potential of employees on digital technology, employees were equipped with knowledge, skills and expertise; however, it was necessary to be continuously developed. The employees were being aware and paying attention to the technology systems of the organization. However, the analysis tools were the cause and effect map, SWOT analysis and Tows Matrix to determine the problem solution options. The best solution for this study was proactive strategies. SO (Strengths-Opportunities) upgraded the digital personnel development pattern and the bank's learning system to be more efficient through a variety of courses and methods. Since it was a strategy that would be able to yield the most results for the organization. It also promoted and developed the potential of personnel and organizations to compete in the digital age more efficiently.

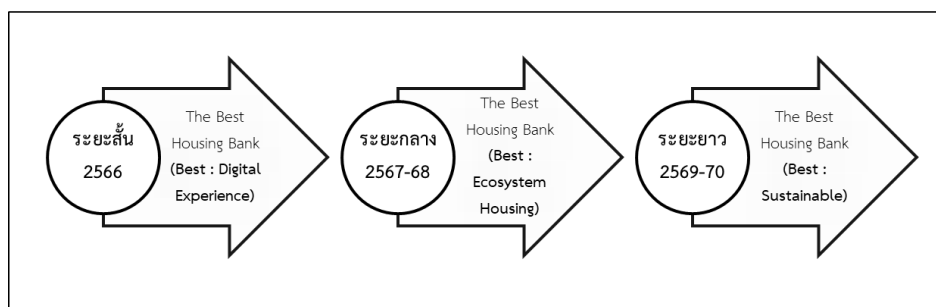
Keywords: Digital Technology, Digital Technology Potential,
The Personnel Potential Development

บทนำ

การเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีส่งผลอย่างมากต่อบุคลากรในสถาบันการเงินหรือธนาคาร เนื่องจากลูกค้าสามารถทำธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาทำธุรกรรมที่ธนาคารเหมือนแต่ก่อน ทำให้ธนาคารอาจลดต้นทุน ด้วยการปรับลดจำนวนพนักงาน หรือจำนวนสาขาของธนาคารลง เพราะการทำงานของพนักงานถูกแทนที่ด้วยการทำงานของระบบดิจิทัลนั่นเอง ดังนั้น สถาบันการเงินหรือธนาคารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สามารถปรับตัวสู่ดิจิทัลได้ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัล หรือโปรแกรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารของรัฐที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพ โดยปัจจุบันธนาคารได้ก้าวเข้าสู่การเป็น Digital Bank อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการออกแบบและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมในการใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้า และบริบทต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

โดยในปี 2566 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้กำหนดทิศทางตำแหน่งยุทธศาสตร์ของธนาคารในการก้าวสู่การเป็น The Best Housing Bank ด้าน Digital Experience ด้าน Ecosystem Housing ในปี 2567-2568 และการเป็น Sustainable Bank ในปี 2569 – 2570 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงทิศทางตำแหน่งยุทธศาสตร์ของธนาคาร ปี 2566-2570

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.

รวมทั้ง ธนาคารได้กำหนดวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ในการยกระดับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความยั่งยืนผ่านกลยุทธ์การยกระดับ Digital Service โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของธนาคารผ่าน Mobile Application การยกระดับ IT Infrastructure เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองรับการให้บริการด้านดิจิทัลของธนาคารได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนธนาคารได้กำหนดความสามารถพิเศษขององค์กรในอนาคต (Future Core Competency : FCC) ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการให้บริการในรูปแบบ Digital Service ประกอบกับเกณฑ์ประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและกระบวนการจัดการ (Core Business Enabler) ของรัฐวิสาหกิจ Enabler DT (ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล) และ Enabler HCM (ด้านการบริหารทุนมนุษย์) ที่กำหนดให้องค์กรเตรียมความพร้อมบุคลากรให้ตอบสนองต่อแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล และรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ธนาคารจึงต้องเตรียมความพร้อมบุคลากรให้มีความสามารถเพื่อรองรับทิศทางของยุทธศาสตร์องค์กร โดยเฉพาะขีดความสามารถด้านดิจิทัล และความสามารถพิเศษขององค์กรในอนาคต ที่มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญการให้บริการในรูปแบบ Digital Service และระบบงาน Work System เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่นำไปสู่ความยั่งยืน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานมากขึ้น (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.)

นอกจากนี้ ธนาคารได้มีการทบทวนและประเมินขีดความสามารถของพนักงาน (Competency Employee) พบว่ามีพนักงานที่มีความพร้อมรองรับทิศทางในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 92.19 และมีกลุ่มพนักงานที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 7.81 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.) จากผลการประเมินดังกล่าว รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่าบุคลากรของธนาคารบางส่วนยังปรับตัวไม่ทันกับกระบวนการทำงาน

ใหม่ ๆ ซึ่งการที่บุคลากรยังไม่มีความพร้อม หรือไม่สามารปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นับเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของธนาคารที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์กรในอนาคต รวมถึงอาจส่งผลให้ธนาคารไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ในการก้าวสู่ The Best Housing Bank ด้าน Digital Experience

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์
3. เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้นตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะอุปนิสัยและวิธีการในการทำงานอันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการทำงาน โดยการพัฒนาบุคลากรประกอบไปด้วยสามกิจกรรมหลัก คือ การพัฒนาทุนมนุษย์ ด้วยการฝึกอบรม การพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยการศึกษา และการพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยการพัฒนาตนเอง (พระครูสมุห์ชินวรวัตร ธีรภทฺโท (จุลเจือ) และคณะ, 2565)

2. แนวคิด เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปรงธุรกิจไปสู่ยุคดิจิทัล (Digital transformation)

การเปลี่ยนแปรงธุรกิจไปสู่ยุคดิจิทัล หมายถึงการที่นำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับทุกส่วนของธุรกิจเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ระดับรากฐาน กระบวนการทำงาน จนถึงกระบวนการส่งมอบคุณค่าให้กับลูกค้า รวมถึงการเปลี่ยนวัฒนธรรมขององค์กรในการรับความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นองค์กรและบุคลากรต้องมีการรับรู้และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและทราบสถานะของธุรกิจว่ากำลังอยู่ในช่วงสถานการณ์ใด (กฤตภาส แยมนาม, 2560)

3. สมรรถนะด้านดิจิทัลของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้กำหนดสมรรถนะด้านดิจิทัล เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจในอนาคตในการมุ่งสู่การเป็นธนาคารดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Fully Digital Bank) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) รู้และเข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยี (Digital Literacy) 2) ความปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Security) 3) การจัดการข้อมูลดิจิทัล (Digital

Information Management) 4) การสื่อสารดิจิทัลและการสร้างความร่วมมือ (Digital Communication & Collaboration) และ 5) การเปลี่ยนแปลงสู่ธนาคารดิจิทัล (Digital Transformation) ทั้งนี้ ธนาคารได้มีการทบทวนและประเมินขีดความสามารถของพนักงาน (Competency Employee) พบว่ามีพนักงานที่มีความพร้อมรองรับทิศทางในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 92.19 และมีกลุ่มพนักงานที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 7.81 (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.)

4. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารอาคารสงเคราะห์

ปัจจุบันธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้นำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยระบบงานหลักที่สำคัญของธนาคาร ได้แก่ 1) ระบบ GHB SYSTEM เป็นระบบที่สำคัญที่ใช้ในการบริการลูกค้าทั้งด้านการเงิน ด้านสินเชื่อ และการบริหารหนี้ NPL การนำระบบนี้มาใช้ช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการบริการและผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ ๆ ให้ธนาคารสามารถสร้างรายได้ได้มากขึ้น รวมทั้งยังช่วยลดต้นทุนทางการเงินให้ธนาคารในด้านของกระบวนการดำเนินงาน และด้านบุคลากรธนาคาร 2) ระบบ ERP ระบบที่ช่วยวางแผนและจัดการฐานข้อมูลองค์กร เพื่อให้มีการบริหารและใช้ทรัพยากรภายในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยระบบ ERP ของธนาคารนั้นประกอบด้วยระบบหลัก เช่น ระบบงบประมาณ ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบสินทรัพย์ ระบบบัญชีประเภทต่าง ๆ ระบบพัสดุคงคลัง ระบบจัดการฐานข้อมูล และระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล เป็นต้น 3) ระบบ Digitizer ระบบจัดการเอกสารและอนุมัติเอกสารออนไลน์ที่ธนาคารได้เริ่มนำเข้ามาใช้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารเกิดความคล่องตัว และลดผลกระทบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในช่วงที่พนักงานต้องปฏิบัติงาน Work From Home และ 4) ระบบ GHB Learning System ธนาคารได้นำระบบ E-Learning เข้ามาใช้เพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ที่สนับสนุนระบบการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร โดยปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาที่ไม่ได้มุ่งเน้นแค่การอบรมเพียงอย่างเดียว แต่ระบบดังกล่าวเป็นระบบที่รวบรวมหลักสูตรออนไลน์ และองค์ความรู้ที่สำคัญของธนาคาร รวมถึงแหล่งการเรียนรู้จากเว็บไซต์ของสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกธนาคาร เพื่อให้พนักงานสามารถเข้าเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ (Self Learning) (ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ม.ป.ป.)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

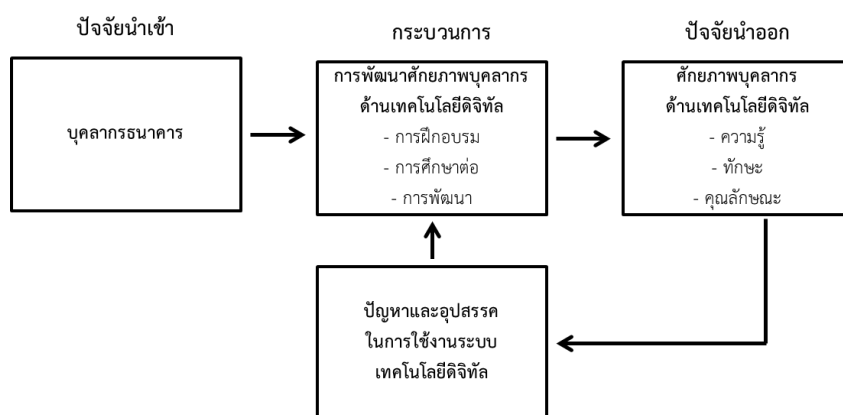
สมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ได้ศึกษา เรื่องการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ซึ่งถูกเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งเน้นให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงาน ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถทำให้ทำงาน

ร่วมกันได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอำนวยความสะดวกในงานบริการ พบปัญหา/อุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาระบบ 2) ด้านนโยบายและกฎ ระเบียบ 3) ด้านบุคลากร และ 4) ด้านกระบวนการทำงาน

นิตยา สุริน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อศึกษาศักยภาพบุคลากรในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล พบว่า 1) ศักยภาพบุคลากรในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบัน คือ บุคลากรส่วนใหญ่มีทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ และด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต แต่ยังไม่มีความเข้าใจด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอ การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ ด้านการใช้สื่อดิจิทัล และด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย 2) ปัญหาและอุปสรรค คือ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ยึดติดกับการปฏิบัติแบบเดิม ขาดการวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ขาดงบประมาณในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรม และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลไม่มีความเสถียร 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล ควรสร้างการมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจและสร้างทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเองของบุคลากร จัดให้มีการฝึกอบรมโดยการฝึกปฏิบัติงานจริง หรือสอนระหว่างปฏิบัติงาน ตลอดจนกำหนดมาตรการให้บุคลากรในสำนักงานต้องพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจริงจัง

พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สนับสนุนส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล โดยใช้รูปแบบในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ได้แก่ 1) การเพิ่มคุณค่าในงาน 2) การลงมือปฏิบัติงานจริง 3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) การสอนงาน 5) การประชุม 6) การอบรม ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล พบว่ามีหลายประการ คือ ไม่มีแผนพัฒนาบุคลากร รายปีทำให้ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาเป็นปัญหาต่อการประเมินผล ไม่มีการจัดอบรมภายในหน่วยงาน มีเพียงการส่งบุคลากรไปเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ซึ่งถูกจำกัดด้วยจำนวนผู้เข้ารับการอบรม ทำให้การพัฒนาทักษะยังไม่ทั่วถึงและไม่ได้ฝึกปฏิบัติงานจริง อุปกรณ์และระบบโครงสร้างพื้นฐานไม่พร้อมรองรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน บุคลากรบางส่วนยังขาดความกระตือรือร้นและไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยกำหนดประชากร คือ พนักงานและพนักงานสัญญาจ้าง ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในสังกัดกลุ่มงานสาขา ซึ่งเป็นกลุ่มงานที่เป็นผู้ใช้งานระบบ GHB SYSTEM ระบบ ERP ระบบ Digitizer และระบบ GHB Learning System มีจำนวน 2,260 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้บริหารในกลุ่มงานสาขา จากฝ่ายสนับสนุน สาขานครหลวง ฝ่ายสาขากทม.และปริมณฑล1 ฝ่ายสาขากทม.และปริมณฑล 2 ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออก ภาคกลางและภาคใต้ตอนบน ภาคตะวันตกและภาคใต้ตอนล่าง โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565) การเก็บรวบรวมข้อมูลจะสิ้นสุดเมื่อข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) กล่าวคือข้อมูลที่ได้มีความซ้ำกันหรือไม่มีข้อมูลใหม่เพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องจากกลุ่มประชากรมีขนาดใหญ่ แต่มีจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ Taro Yamane แต่เนื่องด้วยระยะเวลาการศึกษาที่จำกัด ผู้วิจัยจึงกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 10 จากการคำนวณเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา $n \geq 95.76$ ประกอบกับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบ Problem Base ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) จากพนักงานและพนักงานสัญญาจ้าง ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในสังกัดกลุ่มงานสาขา ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมก่อนนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

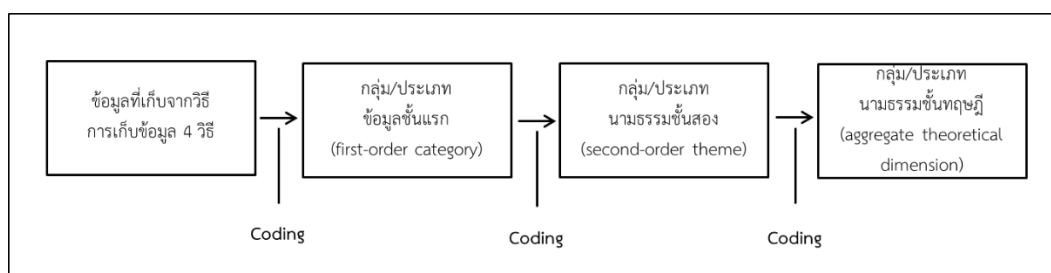
การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยศึกษาและค้นคว้าจากข้อมูลภายในองค์กร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำราทางวิชาการ บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบ่งเป็นขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยถอดบทความจากการสัมภาษณ์เพื่อกำหนดประเด็นในการศึกษา

2. วิเคราะห์ด้วยวิธีการจัดกลุ่ม (Coding หรือ Grouping) เพื่อหาประเด็น (Theme) หรือประเภท (Category) โดยจัดกลุ่มของข้อมูลที่มีลักษณะเดียวกันให้อยู่ภายใต้ประเด็นเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน และเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเหล่านั้น หรือ เรียกว่าการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) โดยทำจนกว่าจะไม่พบกลุ่มประเด็นหรือประเภทใหม่ ๆ และไม่พบความสัมพันธ์ใหม่แล้ว หรือที่เรียกว่าถึงระดับการอิ่มตัวทางทฤษฎี (Theoretical Saturation) ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ที่มา : สุวิมล กันคง และคณะ, 2562

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การใช้ค่าความถี่และร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางประชากรศาสตร์เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระดับตำแหน่ง อายุการทำงาน

2. การใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เรื่องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษาต่อ และด้านการพัฒนา) และเรื่องศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ)

วิธีวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากข้อมูลแบบปฐมภูมิ วิเคราะห์ SWOT และใช้เครื่องมือแผนผังก้างปลาหรือแผนผังสาเหตุและผลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา โดยวาดแผนผังภาพหัวปลาและก้างปลา กำหนดประโยคปัญหาที่หัวปลา กำหนดกลุ่มปัจจัยที่จะทำให้เกิดปัญหานั้นๆ ที่ก้างปลา เพื่อหาสาเหตุย่อยในแต่ละปัจจัย และหาสาเหตุหลักของปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

วิธีการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ผลจากการวิเคราะห์ SWOT ผู้วิจัยจะนำมาจับคู่ความสัมพันธ์เพื่อกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (TOWS MATRIX) ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ กลยุทธ์ SO (Strengths-Opportunities) กลยุทธ์ ST (Strengths-Threats) กลยุทธ์ WO (Weaknesses-Opportunities) กลยุทธ์ WT (Weaknesses-Threats) และนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล ขอสรุปผลการวิจัยตามลำดับของวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ปัญหาหลักมาจาก 1) บุคลากร ความแตกต่างกันในเรื่อง Gen ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยี และทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยี 2) ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ฟังก์ชันงานของระบบไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ หรือการที่มีอุปกรณ์ เครื่องมือการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร 3) การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลา หรือจำนวนการอบรมยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการ และ 4) องค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบาย และรายละเอียดการปฏิบัติงานบางอย่างที่เป็นข้อจำกัดสำหรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจากการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการฝึกอบรม โดยภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า หลักสูตรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 สำหรับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการศึกษาต่อ ภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ธนาคารมีการส่งเสริมการศึกษาต่อด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนา ภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ธนาคารมีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น การเรียนรู้ผ่าน E-Learning การค้นคว้าข้อมูลจาก Internet ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

2) ศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความรู้ โดยภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบายการรักษาข้อมูลความลับสารสนเทศของธนาคาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 สำหรับศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีทักษะสามารถปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลข้อมูลที่ดี (Data Governance) ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น การบริหารจัดการข้อมูล การสืบค้นข้อมูล ระดับขั้น การจัดการข้อมูลสารสนเทศ การจัดการกับข้อมูลส่วนบุคคล การรักษาความลับและการใช้ข้อมูลภายใน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านคุณลักษณะ ภาพรวมพบว่าพนักงานธนาคารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานเห็นด้วยมากที่สุดว่า ตนเองมีคุณลักษณะที่ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ เพื่อใช้ในงานของธนาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57

ผลการวิจัย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการฝึกอบรม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าได้มีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สนใจ และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การปฏิบัติงาน รวมทั้งหลักสูตรที่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้แก่พนักงาน และเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ของธนาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสลับหมุนเวียนพนักงานเข้าอบรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการติดตามผลหลังจากพนักงานได้เข้าฝึกอบรม สำหรับด้านการศึกษาต่อ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าธนาคารสนับสนุนทุนการศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์ให้พนักงานรับทราบเกี่ยวกับการศึกษาต่อทั้งสถาบันภายในและภายนอกประเทศอยู่อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานศึกษาต่อในสาขาวิชาตามความสนใจ

และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และสร้างโอกาสในการเติบโตในอนาคต สำหรับด้านการพัฒนาตนเอง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่า มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้พนักงาน ได้รู้จักพัฒนาตนเองมากขึ้น เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งมีการแนะนำข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับเทรนด์หรือความรู้ใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานได้ไปศึกษาค้นคว้า และต่อยอดความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

2) ศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าพนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แต่พนักงานยังจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ เพราะเนื้อหาความรู้ หรือเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่าพนักงานมีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในงานเพิ่มขึ้น สามารถ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และสามารถนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น และศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านคุณลักษณะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นว่า พนักงาน มีคุณลักษณะที่มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ มีความตื่นตัว และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีมากขึ้น รวมถึง มีความมุ่งมั่นที่จะใช้ระบบต่าง ๆ ของธนาคารให้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ แต่อาจยังมีพนักงานบางส่วน ที่มีคุณลักษณะไม่ตรงกับงานในความรับผิดชอบ

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ SWOT จับคู่ความสัมพันธ์เพื่อกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (TOWS MATRIX) ทั้ง 4 ประเภท และ นำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่ต้องการทราบแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม (SWOT)

จุดแข็ง (Strengths)

1. ธนาคารมีระบบงานหลัก และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีเสถียรภาพ รองรับการขยายตัวทางธุรกิจ รวมถึงมีการกำกับดูแลที่ดี มั่นคงปลอดภัย
2. ธนาคารมีการทบทวนและประเมินขีดความสามารถด้านดิจิทัลของพนักงานอย่างเป็นรูปธรรม
3. ธนาคารมีการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลของบุคลากร รองรับการก้าวสู่การเป็น Digital Bank ผ่านหลากหลายหลักสูตร
4. ธนาคารมีการส่งเสริมให้พนักงานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Self Learning) ผ่านระบบ GHB Learning System และระบบ HRD Metaverse

5. ธนาคารมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตาม Model 70:20:10 70: การเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานจริง (Experiential Learning) 20: การเรียนรู้จากการพัฒนาจากบุคคลอื่น ๆ (Coaching & Mentoring) 10: การเรียนรู้จากการเข้าอบรม (Formal Learning)

6. ธนาคารมีวิธีการในการพัฒนาที่หลากหลาย เช่น ผ่าน Virtual Classroom E-Learning VDO Conference Project Assignment และ Coaching & Mentoring เป็นต้น

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. บุคลากรของธนาคาร มีความแตกต่างกันในเรื่อง Gen ค่อนข้างมาก ทำให้มีความแตกต่างในเรื่องของความรู้ ทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้การใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารที่ต่างกัน พนักงานรุ่นใหม่เรียนรู้ได้เร็วในขณะที่พนักงานรุ่นเก่าเรียนรู้ได้ช้า หรือทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีที่ต่างกัน

2. บุคลากรของธนาคารส่วนใหญ่ปรับตัวไม่ทันกระบวนการทำงานใหม่ ๆ

3. กระบวนการทำงาน (Work Process) บางส่วนยังมีความซับซ้อน ล่าช้า ไม่เอื้อต่อการปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

4. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารบางระบบมีฟังก์ชันงานไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่

5. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคารที่มีมากเกินไป ทำให้บางครั้งพนักงานไม่สามารถเรียนรู้การใช้งานระบบให้เกิดความเชี่ยวชาญได้

6. อุปกรณ์หรือเครื่องมือการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร

7. การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลา หรือจำนวนหลักสูตรการอบรมด้านดิจิทัล ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของพนักงาน เช่น จัดอบรมให้พนักงานก่อนระบบ On Production ภายใต้วงเวลาไม่กี่วัน พนักงานยังไม่มีเวลาในการทำความเข้าใจการใช้งานระบบได้เพียงพอ

8. วัฒนธรรมองค์กร นโยบาย และรายละเอียดการปฏิบัติงานบางอย่างที่เป็นข้อจำกัดสำหรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

โอกาส (Opportunities)

1. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ช่วยสนับสนุนให้ธนาคารพัฒนาระบบเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นโอกาสที่ธนาคารจะยกระดับขีดความสามารถด้านดิจิทัลของพนักงาน รวมทั้งรูปแบบและระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อุปสรรค (Threats)

1. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การทำงานของพนักงานถูกแทนที่ด้วยการทำงานของระบบดิจิทัล พนักงานจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพให้สามารถปรับตัวสู่ดิจิทัลได้ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัล เพื่อให้ทันต่อการแข่งขัน

2. การออกข้อกฎหมายระเบียบและกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ทำให้ธนาคารต้องปรับกระบวนการ หรือนำระบบใหม่ ๆ เข้ามาใช้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วน

แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1) กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths-Opportunities) เป็นการสร้างกลยุทธ์โดยการใช้จุดแข็งเพื่อสร้างความได้เปรียบจากโอกาส ดังนี้ 1) ยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย 2) ยกระดับขีดความสามารถด้านดิจิทัลของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลเสมอ

2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weaknesses-Opportunities) เป็นการสร้างกลยุทธ์ด้วยการเอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส ดังนี้ 1) พัฒนาและออกแบบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของธนาคาร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงาน 2) พัฒนาและบูรณาการระบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้สามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้เพื่อลดจำนวนระบบให้เหมาะสมต่อการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาพนักงานให้มีขีดความสามารถด้านดิจิทัลให้เป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร ควบคู่ไปกับการปรับทัศนคติให้พนักงานพร้อมที่จะปรับตัวในยุคดิจิทัล

3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (Strengths-Threats) เป็นการสร้างกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค โดยการพัฒนาทักษะของพนักงานทั้งในรูปแบบ Upskill และ Reskill เพื่อรองรับการปรับรูปแบบและทิศทางการดำเนินธุรกิจของธนาคารในอนาคต รวมทั้งการยกระดับทักษะ (Upskill) ด้านดิจิทัลของพนักงานธนาคารให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินธุรกิจในการมุ่งสู่การเป็นธนาคารดิจิทัล

4) กลยุทธ์เชิงรับ WT (Weaknesses-Threats) เป็นการสร้างกลยุทธ์โดยใช้จุดอ่อนและเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค โดยการทบทวนปรับเปลี่ยนกระบวนการ และระบบงาน ลดความซับซ้อนเพื่อเพิ่มความเร็วในการดำเนินงาน และให้พนักงานสามารถปรับตัวกับกระบวนการและระบบงานใหม่ได้รวดเร็วขึ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากข้อดีและข้อเสียของแต่ละกลยุทธ์ นำเสนอเพื่อให้ผู้บริหารพิจารณาให้คะแนน ผ่าน Google Form และสรุปกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้เป็นทางเลือกที่แนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากกลยุทธ์ที่ได้รับคะแนนสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strengths-Opportunities) ยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่จะสามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กรในการแข่งขันในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งปัญหาหลักมาจาก

1) บุคลากร ความแตกต่างกันในเรื่อง Gen ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยี และทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยี ไม่ปรับตัวและยังยึดติดกับการปฏิบัติแบบเดิม มองว่าการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานมีความยุ่งยาก และเป็นการเพิ่มภาระสอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เกิดจากบุคลากรขาดการรับรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและมี Mindset ที่ไม่ดีเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี โดยมองว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีความยุ่งยากและเป็นการเพิ่มภาระงาน ประกอบกับช่วงวัยหรือ Generation ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้ด้านเทคโนโลยีซึ่งคนในช่วงอายุที่เป็นยุค Baby Boomer ไม่ค่อยอยากเปลี่ยนแปลงที่จะยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

2) ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ฟังก์ชันงานของระบบไม่สอดคล้องกับความต้องการ อุปกรณ์เครื่องมือไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร ซึ่งระบบถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากระบบไม่สามารถตอบโจทย์การใช้งานได้แล้ว นอกจากจะเป็นการลงทุนที่สูงเกินไป ยังเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับพนักงานด้วย อาจส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกไม่อยากใช้งานระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล คือระบบที่พัฒนาขึ้นไม่ตรงตามความต้องการของ User รวมถึงขาดการต่อเนื่องของการใช้งานในระบบที่พัฒนาขึ้น ด้วยสาเหตุการพัฒนาจากความต้องการของผู้บริหารเพื่อให้อยู่ในกระแสนิยมและดูทันสมัย แต่เจ้าหน้าที่ไม่มีความต้องการใช้ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ระบบที่พัฒนานั้นไม่ถูกนำไปใช้งานต่อ และกรณีเป็นความต้องการของลูกน้องพอมีการเปลี่ยนย้ายงานก็ยิ่งขาดการสอนงานให้ผู้รับผิดชอบคนต่อไปใช้งานต่อ รวมทั้งระยะเวลาในการพัฒนาระบบสารสนเทศช้า ไม่ทันใช้งานทำให้ User เบื่อที่จะรอและไม่มีความกระตือรือร้นในการอยากใช้งาน

3) การพัฒนาบุคลากร รูปแบบการอบรม ระยะเวลา หรือจำนวนการอบรมยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการศักยภาพบุคลากร สอดคล้องกับวิจัยของพงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขาธิการสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า ควรสำรวจความต้องการของบุคลากรที่จะพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรโดยเป็นแผนประจำปี

เพื่อให้มีการพัฒนาที่เป็นระบบตรงกับความต้องการของบุคลากรเกิดการยอมรับและยินดีที่จะพัฒนาทักษะของตนเองซึ่งจะทำให้การพัฒนาดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและสามารถประเมินผลการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

4) องค์กร วัฒนธรรมองค์กร ข้อจำกัดด้านนโยบาย และการปฏิบัติงานบางอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนวิธีเดิม เช่น การนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้เพื่อลดใช้กระดาษ Paperless Office แต่ระเบียบกำหนดให้มีเอกสารหลักฐานเป็นกระดาษ หรือมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล หรือการเข้าถึงบริการ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาศักยภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการฝึกอบรมนั้นผู้บริหารธนาคารมีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สนใจ และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การปฏิบัติงาน รวมทั้งหลักสูตรที่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้แก่พนักงาน และเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ของธนาคารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสลับหมุนเวียนพนักงานเข้าอบรมอย่างทั่วถึง โดยพนักงานสามารถนำความรู้จากการเข้าอบรมหลักสูตรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ สำหรับด้านการศึกษาต่อ ธนาคารส่งเสริมโดยการให้ทุนการศึกษา และประชาสัมพันธ์ให้พนักงานรับทราบเกี่ยวกับการศึกษาต่อทั้งสถาบันภายในและภายนอกประเทศอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานศึกษาต่อในสาขาวิชาตามความสนใจ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และสร้างโอกาสในการเติบโตในอนาคต สำหรับด้านการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารธนาคารสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้พนักงานได้รู้จักพัฒนาตนเองมากขึ้น เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งมีการแนะนำข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับเทรนด์หรือความรู้ใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานได้ไปศึกษาค้นคว้าและต่อยอดความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น การเรียนรู้ผ่าน E-Learning การค้นคว้าข้อมูลจาก Internet

ศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความรู้ พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แต่พนักงานยังจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ เพราะเนื้อหาความรู้หรือเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยพนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบายการรักษาข้อมูลความลับสารสนเทศของธนาคารเป็นอย่างดี สำหรับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านทักษะ พบว่าพนักงานมีทักษะและมีความเชี่ยวชาญในงานเพิ่มขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และสามารถนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้มากขึ้น โดยเฉพาะทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลข้อมูลที่ดี (Data Governance) และศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านคุณลักษณะ พบว่าพนักงานมีคุณลักษณะที่มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ มีความตื่นตัว และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีมากขึ้น รวมถึง

มีความมุ่งมั่นที่จะใช้เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ และระบบต่าง ๆ ของธนาคารให้ได้ อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ศักยภาพของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งพนักงานมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถปฏิบัติงาน ในความรับผิดชอบของตนเองได้ดี โดยอาจเพราะธนาคารมีการส่งเสริมพนักงานในด้านของการฝึกอบรม การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิธนา พิงวิวัฒน์นิกุล (2561) ที่สรุปว่า ขั้นตอนหนึ่งในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือ การฝึกอบรมและพัฒนา ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัยและทัศนคติ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การฝึกอบรมและพัฒนา เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการพัฒนาบุคคลในขณะ ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัดและทำให้การทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นไปด้วย ความพึงพอใจ ทั้งยังเป็นการเตรียมผู้ที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ต่อไปในอนาคตอีกด้วย อีกทั้งงานวิจัยของ สุมาลี ปาปะโม, ฉายรุ่ง ไชยกำบัง และ เสาวลักษณ์ จิตติมงคล (2565) ที่สรุปว่าการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการพัฒนาบุคลากร จะทำให้ บุคลากรเกิดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรธนาคารอาคารสงเคราะห์

การยกระดับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัล และระบบการเรียนรู้ของธนาคาร ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของนิธยา สุริน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม ผลการวิจัยสรุปว่า ควรจัดให้มีการฝึกอบรม โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย มีการฝึกปฏิบัติงานจริง หรือสอนในระหว่างปฏิบัติงานจริง หรือการศึกษาดูงาน จากหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงหน่วยงานผู้จัดทำหลักสูตรต้องออกแบบหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับ การอบรม เพื่อนำมาปรับใช้กับงานให้เกิดประโยชน์ และนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม มาถ่ายทอดให้ผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธุ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการปฏิรูป กระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ ที่สรุปว่าควรพัฒนาการอบรมให้มากขึ้นโดยมีรูปแบบที่หลากหลาย และมีการแบ่งระดับ ในการพัฒนาตามความสามารถด้านเทคโนโลยีของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ควรพัฒนาด้วยการอบรมในรูปแบบ ที่หลากหลาย และมีการแบ่งระดับในการพัฒนาตามความสามารถด้านเทคโนโลยีของแต่ละบุคคล รวมถึง

การพัฒนาโดยเน้นการปรับเปลี่ยน Mindset ของพนักงานรุ่นเก่าเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหลากหลายช่องทาง

2. ผู้บริหารธนาคารควรทบทวนการบูรณาการระบบร่วมกันทั้งองค์กร เพื่อให้ระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาระบบอย่างมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้พนักงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบ เพื่อให้ระบบสามารถรองรับความต้องการขององค์กรและพนักงานได้มากที่สุด สามารถช่วยเหลือพนักงานได้อย่างแท้จริงโดยไม่สร้างภาระงานให้เพิ่มขึ้น

3. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้บริหารและพนักงานในกลุ่มงานสาขา ที่ใช้ระบบงานหลักของธนาคาร ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาให้ครอบคลุมทุกฝ่ายงานของธนาคาร จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่กว้างและชัดเจนมากขึ้น

4. ควรวิจัยถึงความต้องการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรเพื่อนำความคิดเห็นไปเป็นข้อมูลในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงกลุ่มเป้าหมายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤตภาส แยมนาม. (2560). *อุปสรรคและแนวทางการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงธุรกิจไปสู่ยุคดิจิทัลของธุรกิจครอบครัวขนาดกลางและขนาดย่อม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับธนาคารอาคารสงเคราะห์*.
<https://www.ghbank.co.th/information/>
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *รายงานประจำปี 2565*.
<https://www.ghbank.co.th/information/report/annual-report/>
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *แผนแม่บทการบริหารทรัพยากรบุคคล ประจำปี 2566*.
<https://www.ghbank.co.th/information/human-resource-management-and-development/implementation-of-hrm-policies/>
- นิตยา สุริน. (2562). *การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง. (2563). *การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขานุการ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระครูสมุห์ชินรวัตถ์ ธีรภทฺโท (จุลเจือ), โยธี จันตะนี, ชาญชัย เพียงแก้ว และ ศุภกิจ ภัคทีแสน. (2565).

รูปแบบการจัดการทุนมนุษย์: กรอบแนวคิดของ Leonard Nadler HUMAN CAPITAL
MANAGEMENT MODEL: LEONARD NADLER CONCEPTUAL FRAMEWORK.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565). เอกสารประกอบการคำบรรยายวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2561). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

สมอุษา วิไลพันธุ์. (2561). การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงาน

ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุมาลี ปาปะโม , ฉายรุ่ง ไชยกำบัง และ เสาวลักษณ์ จิตติมงคล. (2565). ผลกระทบของวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล

ต่อความสำเร็จขององค์กรธุรกิจสื่อโฆษณาในประเทศไทย. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(4), 99-113.

สุวิมล กันคง , จูติกานท์ สัจจะบุตร , ณัฐพันธ์ บัววรารณ และ พนิดา สุรัชกุลวัฒนา. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ความพึงพอใจในการใช้บริการชำระหนี้เงินกู้ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องรับชำระเงินกู้ (LRM)

ของธนาคารอาคารสงเคราะห์. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดี
ชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ

A Comparison of Thai Language Learning Achievement of Prathomsuksa 1
Students Taught by the Supplementary Reading Book of Thai Language:
Transformed and Inherent Vowels Entitled Noodee-Sounding the Vowels
and Normal Teaching Method

เสาวพา บัวขนาบ^{1,*} และ กรวิภา สรรพกิจจานง²

Saowapha Buakhanap^{1,*}, and Kornveepa Suppakitjumnong²

^{1,2}สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Innovative Curriculum and Learning Management Program, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's e-mail: buakhanap@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

17 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

3 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม วิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระ เปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านเพิ่มเติมกับการสอนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชมณเฑรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย Simple Random Sampling ด้วยการจับฉลากโดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 เป็นกลุ่มทดลองที่สอน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 เป็นกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระ 2) แผนการสอน เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระ ลดรูปเป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าสถิติ t-test Independent Samples ผลการวิจัยพบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.33/83.56 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปสูงกว่าที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม, การสอนแบบปกติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to find the effectiveness of the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels for prathomsuksa 1 students, according to the criteria of 80/80, and 2) to compare the learning achievement of Thai language for prathomsuksa 1 students taught by the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels and normal teaching method. This research was quasi-experimental research. The population were prathomsuksa 1 students from 2 classrooms in 2023 at Ratchamontri School (Plueme –Chueamnuakul) who were selected by using simple random sampling: drawing lots. The selected groups were prathomsuksa 1/4 and 1/3 students who were taught by the supplementary reading book and normal teaching method respectively. The instruments used included 1) the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels, 2) transformed and inherent vowels lesson plans, and 3) a 30 – item with 3 multiple – choice achievement test with a reliability at 0.81. The statistics used were average, standard deviation, difficulty, discrimination, reliability and independent sample t-test. The findings were 1) the efficiency of the supplementary reading book of the supplementary reading book of Thai Language: transformed and inherent vowels entitled Noodee-Sounding the Vowels was 81.33/83.56, and 2) the learning achievement of the experimental group (prathomsuksa1/4 students) using the supplementary book was higher than the control group (prathomsuksa 1/3 students) using normal teaching method at the statistical significance level of .05.

Keywords: The Supplementary Reading Book, Normal Teaching Method, Learning Achievement

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาไทยในการประกอบกิจกรรมของครอบครัวสังคมและประเทศชาติในฐานะคนไทยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาหลักภาษาไทยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และฝึกฝนให้เกิดทักษะด้านการฟังพูดอ่านและเขียน เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารและการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ในปัจจุบันภาษาไทยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ภาษาในการสื่อสารให้มีความเข้าใจที่ตรงกันอย่างถูกต้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 มาตรา 22 เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์เป็นเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและมาตรา 24 การจัดการกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ ข้อ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยฝึกทักษะคิดการเผชิญกับสถานการณ์และนำความรู้ประยุกต์ใช้ป้องกันและแก้ปัญหา ข้อ 3 จัดกิจกรรมโดยการใช้ประสบการณ์จริงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้ฝึกทำ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน การเขียนและมีความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขันด้านวิชาการโรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยทุกระดับชั้นและจากสภาพปัญหาที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดคือร้อยละ 70 และทำให้พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอยู่หลายประการซึ่งปัญหาที่พบในส่วนใหญ่คือเนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังอ่านคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปไม่ได้ เมื่อนักเรียนเห็นคำที่มีสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแล้วไม่ทราบว่าเป็นสระอะไร เช่น ไม่ทราบว่าคำว่าลบเป็นคำที่สะกดด้วยสระโอะบางคนลืมนะว่าสระโอะเป็นอย่างไรและสระโอะมีตัวสะกดสระโอะจะลดรูปหายไป เช่นคำว่า พรกับนก ใช้ตัวสะกดด้วยสระต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของจักรพงษ์ แสนสุริวงศ์ (2564) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน และการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน เด็กส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษา แต่ยังอ่านภาษาไทยไม่คล่องสะกดคำไม่แม่นยำ จึงสื่อสารความหมายที่ลึกซึ้งไม่ได้ ส่งผลให้สมองขาดข้อมูลเบื้องต้นในการคิดเชื่อมโยง และต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ในศาสตร์อื่นๆ ซึ่งการอ่านการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปนั้นคือ ไม่สามารถอ่านแจกลูกประสมคำหรืออ่านเป็นคำและเขียนเป็นคำประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา พุ่มเจริญ และ ชันธชัย อธิเกียรติ (2561) ได้กล่าวว่า นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถทางสมองทั้งสองซีกไม่เท่ากันและมีความถนัดในการเรียนที่แตกต่างกันและหากถ้าการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาได้ยังประสบปัญหามีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของตนยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ครูจะต้อง

ศึกษาและปรับปรุงแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้หลากหลายและมีกลยุทธ์ที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sipe (1993) ได้กล่าวว่าการนำนิทานมาใช้เป็นสื่อการอ่านแล้วให้นักเรียนตั้งเหตุการณ์บางตอนจากเรื่องในนิทานมาแต่งใหม่โดยการสร้างจินตนาภาพจากการอ่านแล้วเขียนเป็นเรื่องใหม่เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนให้ดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของวรัญญา ไวยบรรเทา และ อุษาพร เสวกวิ (2563) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาไทยจากสื่อวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสือช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านชุดการเรียนรู้จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะในการใช้ภาษาโดยเฉพาะการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมจึงเป็นนวัตกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจและจะนำมาพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นในการรวบรวมเนื้อหาสาระช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาและเข้าใจง่ายมีภาพประกอบที่สวยงามทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีความสุขเพลิดเพลินกับการอ่านและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ตลอดจนสนองความต้องการของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยสนใจสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชุดหนูดีชวนอ่านสระขึ้นเพื่อให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ใช้ฝึกการอ่านและฝึกการเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่ดีในการอ่านการเขียนภาษาไทยและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น

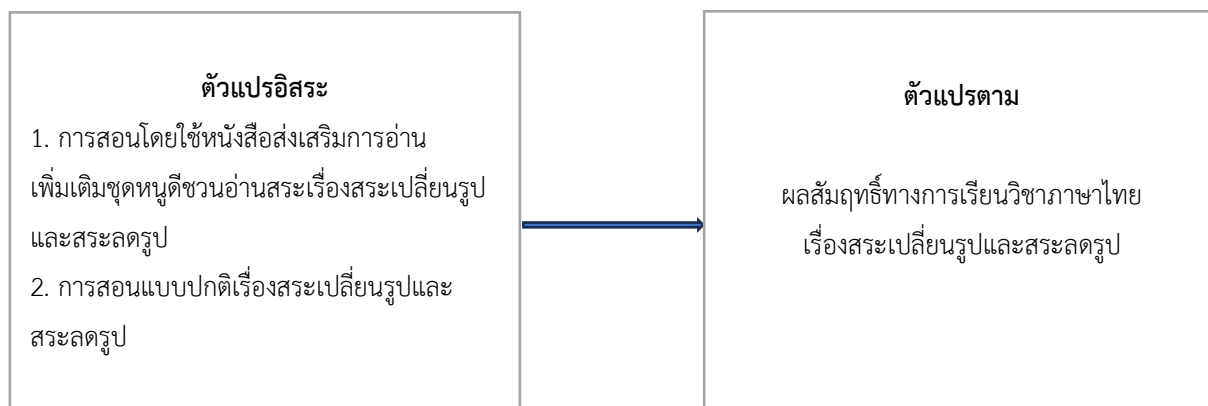
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ

สมมุติฐานการวิจัย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปที่ใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชนนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) จำนวน 4 ห้องเรียนรวมเป็นนักเรียน 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชนนตรี(ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ได้มาด้วยวิธีการจับฉลากในการสุ่มดังนี้

ครั้งที่ 1 กลุ่มทดลองได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนราชนนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป

ครั้งที่ 2 กลุ่มควบคุม ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนราชนนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป

2. กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแบบรายบุคคลจำนวน 3 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปแบบภาคสนามจำนวน 30 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน อ่อน 10 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 เล่ม ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระ ชั้นที่ 1 การทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่งจำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89/81.11 ชั้นที่ 2 การทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.96 และชั้นที่ 3 การทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/83.56

2. แผนการสอนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปจำนวน 8 แผน ผลการประเมินความเหมาะสม ของแผนมีค่าเท่ากับ 1.00 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป เป็นแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.63-0.90 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.33 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.81

วิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลองการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการทดลอง Experimental Research โดยใช้แบบ แผนการทดลองแบบสองกลุ่มมีการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน Randomized Control-Group Pretest Posttest Design

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม รูปแบบการวิจัยรูปแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design

กำหนดกลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
ER	Y1	X1	Y2
CR	Y1	X2	Y2

กำหนดให้

ER	แทน	กลุ่มทดลอง
CR	แทน	กลุ่มควบคุม
X1	แทน	การสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม
X2	แทน	การสอนแบบปกติ
Y1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
Y2	แทน	การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลองและการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดตามลำดับขั้นตอนทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ช่วง แต่ละช่วงมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 42 คน

2. การดำเนินการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.1 ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.2 ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปจำนวน 8 ชั่วโมง กับนักเรียนกลุ่มทดลองและแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 8 ชั่วโมง กับนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากเรียนเสร็จในแต่ละเรื่องนักเรียนทั้งสองกลุ่มทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องซึ่งแต่ละเรื่องจะมี 10 ข้อ

2.3 ทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิชาภาษาไทยจำนวน 30 ข้อ ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/ E_2

2. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ โดยใช้สถิติในการทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน t-test for Independent Samples และทดสอบสมมติฐานโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระ
เรื่องสระเปลี่ยนและสระลดรูป

ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (80 คะแนน)		แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (30 คะแนน)		ค่าประสิทธิภาพ
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
หนึ่งต่อหนึ่ง	3	64.67	80.89	24.33	81.11	80.89/81.11
กลุ่มย่อย	9	64.89	81.11	25.11	82.96	81.11/82.96
ภาคสนาม	30	65.07	81.33	25.40	83.56	81.33/83.56

จากตาราง 2 สรุปผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนและสระลดรูปเมื่อทำการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระทั้ง 3 ขั้นตอน กล่าวคือในการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่งจำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89/81.11 ขั้นที่ 2 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.11/82.96 และขั้นที่ 3 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนามจำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/83.56 แสดงว่าส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
Pre-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	22.07	1.60	17.32*	0.00
Post-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	26.87	1.33		

*p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 22.07 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.60 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 26.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 17.32 หมายความว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติม ชุดหนูดีชวนอ่านสระมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมโดยใช้รูปแบบการสอนแบบปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการสอนแบบปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
Pre-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	20.03	1.92	10.48*	0.00
Post-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	24.40	0.89		

*p<.05

จากตารางที่ 4 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียนเท่ากับ 20.03 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.92 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเรียนเท่ากับ 24.40 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 10.48 หมายความว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
Pre-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	22.07	1.60	8.24*	0.00
Pre-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	20.03	1.92		

*p<.05

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 22.07 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.60 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 20.03 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.92 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 8.24 หมายความว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	Mean	Std.	t	Sig.
Post-test (กลุ่มทดลอง)	30	30	26.87	1.33	2.47	1.55	8.73 *	0.00
Post-test (กลุ่มควบคุม)	30	30	24.40	0.89				

*p<.05

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 26.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 24.40 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 8.73 หมายความว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/83.56 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดทำอย่างเป็นระบบโดยเป็นไปตามขั้นตอนของการผลิตและได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ตลอดจนการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบนวัตกรรมด้านเนื้อหาด้านภาษาด้านรูปภาพประกอบด้านการเชื่อมโยงองค์ความรู้และด้านการวัดผลประเมินผลได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องขนาดตัวอักษรแบบฝึกหัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงตามขั้นตอนก่อนนำมาใช้ทดลองจริงจึงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามเกณฑ์สอดคล้องงานวิจัยของพิรุณรัตน์ กว้างขวาง และกรวิภา สรรพกิจจำนง (2564) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหนูแดงยอดนักอ่านกับ

การสอนแบบปกติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมู่แดงยอดนักอ่าน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมู่แดงยอดนักอ่านกับการสอนแบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.55/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหมู่แดงยอดนักอ่านมีภาพที่มีสีสัน สดสวยสอดคล้องกับเนื้อหาในเรื่องที่เหมาะสมกับวัยเรียนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพัทธ ศิริแสง (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท้องถิ่นโสธรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลยโสธรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชุดท้องถิ่นโสธร ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท้องถิ่นโสธรมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.07/83.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติพบว่านักเรียนที่เรียนโดยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเนื้อหาภาพประกอบสร้างความสนใจของผู้เรียนมากกว่าวิธีการสอนแบบปกติ ด้วยคุณสมบัติของภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามดึงดูดผู้เรียนมีการจัดทำเนื้อหาที่น่าสนใจชวนอ่านและติดตามทำให้ผู้เรียนอ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลินมีความต้องการที่จะศึกษาเนื้อหาเพิ่มมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูควรดูแลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง เพื่อให้นักเรียนสามารถปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจะได้ชี้แนะแนวทางและแก้ไขได้ทันที

2. การนำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมไปใช้ครูควรอธิบายหรือสร้างข้อตกลงและควรแนะนำวิธีขั้นตอนในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมชุดหนูดีชวนอ่านสระให้นักเรียนฟังก่อนการใช้อย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรออกแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนและประยุกต์ใช้เทคนิคหรือรูปแบบการสอนเพิ่มเติมเพื่อให้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพิ่มเติมให้มีความหลากหลาย น่าสนใจมากและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. ควรสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่านสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป โดยสร้างให้มีทั้งพยัญชนะต้นตัวเดียวพยัญชนะต้น 2 ตัว เป็นหนังสือที่มีวรรณยุกต์และไม่มีวรรณยุกต์เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปของนักเรียนให้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จักรพงษ์ แสนสุริวงศ์. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองโนนยังหนองบัวสามัคคี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิรุณรัตน์ กว้างขวาง และ กรวิภา สรรพกิจจานง. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดหนูแดงยอดนักอ่านกับการสอนแบบปกติ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 5(2), 266-274.
- วรัญญา ไวยบรรเทา และ อุษาพร เสวกวิ (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 8(1), 230-240.

- สุกัญญา พุ่มเจริญ และ ชันธชัย อธิเกียรติ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เรื่องสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (ศุภพัฒน์รังสรรค์) โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT วิธีการสอนแบบปกติ. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-4-1_1563457627_6012610012.pdf
- อรพัทธ์ ศิริแสง. (2563). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท้องถิ่นยโสธรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลยโสธร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธรเขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ*, 8(2), 325-340.
- Sipe, L. (1993). Using Transformations of Traditional Stories: Making the Reading-Writing Connection. *The Reading Teacher*, 47, 1.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้

โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

The Comparison of Achievement on Basic Table Tennis Skills of
Mathayomsuksa 1 Students towards Learning Management between Using
Skills Training and Normal Teaching Method

พรรณปพร บุตรรักษ์^{1,*} และ นันทนธร บรรจงปรุ²

Panpaphorn Butrak^{1,*} and Nanthon Bunjongparu²

^{1,2}สาขานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2} Program Innovative Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's email: 6414442031@rumail.ru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

16 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

3 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบฝึกรูปแบบปกติและการใช้แบบฝึกทักษะ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบปกติ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้อง 60 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ 2) แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบปกติ 3) แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน ด้วยค่า “การทดสอบที”

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะและการใช้รูปแบบปกติ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบปกติ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิล

เทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน, แบบฝึกทักษะ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research attempts to 1) make a comparison between using normal teaching method and skills training after study of Mathayomsuksa 1 students' table tennis skills 2) make a comparison of table tennis learning achievement before and after using normal teaching method and 3) make a comparison of table tennis learning achievement before and after using skills training.

The subjects of this research are 60 students from 2 classes of Mathayomsuksa 1 selected by using convenience sampling. The research tools included 1) skills lesson plans 2) normal teaching plans and 3) basic table tennis skills test. Statistics used in data analysis are mean, standard deviation, and mean difference in scores are analyzed by T value.

The results of this research illustrate that 1) the table tennis learning achievement between using normal teaching method and skills training reveals that the experimental group using skills training is higher than the control group using normal teaching method at .05 level of significance 2) the table tennis learning achievement scores after using normal teaching method is higher than those before using normal teaching method at .05 level of significance and 3) the table tennis learning achievement after using skills training is higher than those before using skills training at .05 level of significance.

Keywords: Basic Table Tennis Skills, Skills Training, learning achievement

บทนำ

พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสมเป็นสื่อทำให้เกิดสมรรถภาพทางกายและจิตใจ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วย ตนเองอย่างเต็มใจ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการ ปฏิบัติต้องเป็นกิจกรรม ที่ให้นักเรียนได้ใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายทำงานมากกว่าการ เคลื่อนไหวปกติที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529, อ้างถึงใน เฉลิมชัย ขำแก้ว 2547) ได้กล่าวว่า พลศึกษาเป็นกระบวนการด้านการศึกษาอย่างหนึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญองงามและมีการพัฒนา

ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นสื่อของเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กีฬาเทเบิลเทนนิสเป็นกีฬาที่โรงเรียนกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะกีฬาประเภทนี้สามารถใช้เป็นสื่อในการพัฒนานักเรียน ให้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทักษะการเคลื่อนไหว กีฬาเทเบิลเทนนิส ต้องใช้ทักษะพื้นฐานในการเล่นหลายอย่าง เช่น การเลือกวิธีการจับไม้ การเดาะลูก การตีลูกกระทบผนัง การตีโต้คู่ การเสิร์ฟลูก ทุก ๆ ทักษะ มีการตีลูกทั้งด้านหน้ามือและหลังมือ เปนองคประกอบสำคัญเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติทักษะกีฬาขั้นสูง ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้แบบฝึกทักษะใหม่ ๆ และความอดทนในการฝึกซ้อม การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกีฬาที่สูงขึ้นได้นั้น นอกจากครูผู้สอนจะใช้วิธีการสอนในแบบต่าง ๆ ยังต้องมีการฝึกซ้ำ ๆ โดยรูปแบบการสอนวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส คือ การใช้แบบฝึกโดยใช้ทักษะ

แม้ว่าหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจะให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย แต่กลับพบว่านักเรียนมีทักษะการเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิสค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยได้ทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส พบว่า นักเรียนยังปฏิบัติทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสไม่ได้ค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนบางคนไม่เคยเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิส การจับจังหวะการตีไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิสได้ จนถึงการแข่งขัน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดวิธีแก้ปัญหาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะแบบฝึกนั้นเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะแบบฝึกนั้นเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยเชิงทดลองการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

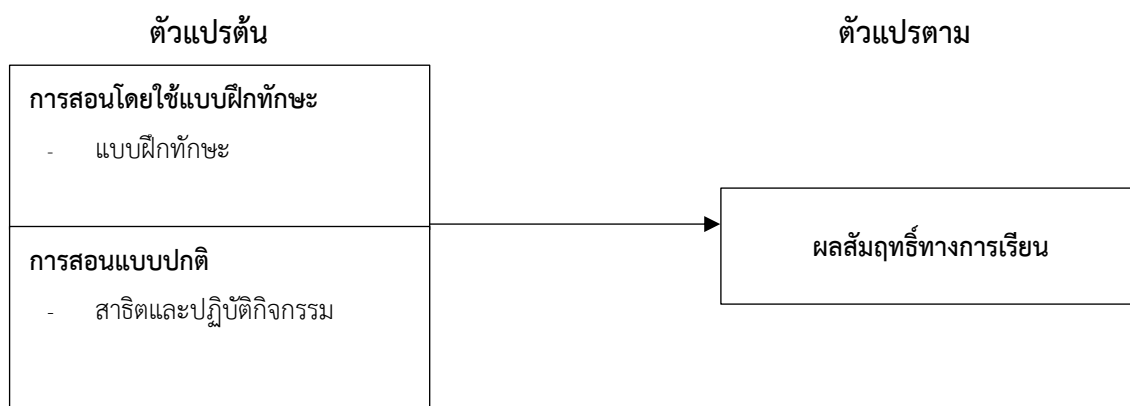
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการใช้แบบฝึกรูปแบบปกติและการใช้แบบฝึกทักษะ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกรูปแบบปกติ

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 8 ห้องเรียนรวม 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนรูปแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบฝึกทักษะ เรื่อง ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 เล่ม มีเนื้อหา คือ 1) การเดาะ 2) การตีลูกหน้ามือ 3) การตีลูกหลังมือ 4) การตีโต้หน้ามือ 5) การตีโต้หลังมือ 6) การส่งลูกหน้ามือ และ 7) ส่งลูกหลังมือ

2. แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส จำนวน 7 แผน แผนละ

1 ชั่วโมง

4. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบปกติ เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส จำนวน 7 แผน แผนละ

1 ชั่วโมง

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มควบคุมโดยการใช้การสอนรูปแบบปกติและกลุ่มทดลองใช้การสอนแบบฝึกทักษะ

3. ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียน (Posttest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะ

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

1.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิส

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานนำมาสังเคราะห์แล้วนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะฉบับร่าง

1.4 สร้างแบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิส คำนวณ จุดประสงค์ คำชี้แจงการใช้เอกสารความรู้ กิจกรรมฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบหลังการใช้แบบฝึก

1.5 นำแบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิส ไปให้ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบหา ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) คุณภาพความตรงตามเนื้อหา มีค่าดัชนีคุณภาพ ความถูกต้อง ครบถ้วนและความสอดคล้องสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบภายในของหนังสือแบบฝึกทักษะ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

1.6 นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

2.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแผนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน จากตำราและงานวิจัยต่าง ๆ

2.4 ศึกษาหลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้แบบฝึกทักษะขั้นพื้นฐานเทเบิลเทนนิส

2.5 กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง ของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ สื่อการเรียนรู้และระยะเวลาที่ใช้ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคุณภาพความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับจุดประสงค์ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.8 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลเพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.9 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

3.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกับกลุ่มทดลอง

5) กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

3.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และระยะเวลาที่ใช้ตลอดจนภาษาที่ถูกต้อง

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคุณภาพความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับจุดประสงค์ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลเพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

4. แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มควบคุมโดยการใช้การสอนรูปแบบปกติและกลุ่มทดลองใช้การสอนแบบฝึกทักษะ

3. ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียน (Posttest) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐาน (จรรยา ธรรมรัตน์, 2548)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะและรูปแบบปกติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยการใช้การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิส ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบปกติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ค่า t-test Dependent และ t-test Independent

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
แบบปกติ	30	30	19.57	1.81	7.14*	.000
แบบฝึกทักษะ	30	30	22.73	1.62		

จากตารางที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.57 คะแนน และกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.73 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	30	30	13.93	1.66	20.60*	.000
หลังเรียน	30	30	22.73	1.62		

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.93 คะแนน และ 22.73 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะพื้นฐานเทเบิลเทนนิสของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	30	30	12.53	2.26	15.68*	.000
หลังเรียน	30	30	19.57	1.81		

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มควบคุมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.53 คะแนน และ 19.57 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิส ขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทักษะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกทักษะเป็นแบบฝึกที่มีขั้นตอนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เน้นการจัดกิจกรรมการสอนที่ใช้ทักษะต่าง ๆ ซึ่งแบบฝึกทักษะประกอบด้วย 7 แบบฝึก คือ 1) ทักษะการตีลูกเทเบิลเทนนิส 2) ทักษะการตีลูกเทเบิลเทนนิสด้านหน้ามือ 3) ทักษะการตีลูกเทเบิลเทนนิสด้านหลังมือ 4) ทักษะการส่งลูกเทเบิลเทนนิสด้านหน้ามือ 5) ทักษะการส่งลูกเทเบิลเทนนิสด้านหลังมือ 6) การตีลูกโต้เทเบิลเทนนิสด้านหน้ามือ 7) ทักษะการตีลูกโต้เทเบิลเทนนิสด้านหลังมือ ทั้ง 7 ทักษะเหล่านี้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะเทเบิลเทนนิสอย่างเป็นขั้นตอน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทักษะเทเบิลเทนนิสของนักเรียนให้สูงขึ้นในขณะที่นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้แบบฝึกรูปแบบปกติ ไม่มีโอกาสได้ฝึกตามลำดับขั้นตอน ทำให้ทักษะเทเบิลเทนนิสไม่ดีเท่ากลุ่มทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระพันธ์ พรรสสุวรรณ (2560) เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเล่นกีฬาวอลเลย์บอล วิชา พ23102 วอลเลย์บอล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนรูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้รูปแบบปกติ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการสอนรูปแบบปกตินั้นกิจกรรมการเรียนการสอนเริ่มจากความง่ายไปยาก ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกกดดัน ไม่มีข้อบังคับ ในระหว่างเรียนจึงทำให้นักเรียนเกิดความสบายใจ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการได้ดี เพราะนักเรียนจะได้นำความรู้ที่ได้เรียนแล้วมาฝึกให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น ให้กำลังใจนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอน ส่วนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินครูผู้สอนทำการสอนเสริม คอยแนะนำรายบุคคล จนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกซ้ำ ๆ ตามแบบฝึกทักษะ 7 แบบฝึก ซึ่งแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติเองได้ เป็นแบบฝึกทักษะที่ฝึกจากง่ายไปยาก จึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจ

แบบฝึกได้มากขึ้นและเข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องนั้นได้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาคร เทียมดาว (2558) เรื่อง รายงานผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษา โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถพื้นฐานกีฬาเซปักตะกร้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานกีฬาเซปัก ตะกร้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทเบิลเทนนิส เรื่อง ทักษะเทเบิลเทนนิสขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจแบบฝึกทักษะทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสและการใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะเทเบิลเทนนิสของนักเรียนได้อย่างแท้จริง
2. ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำวิธีการเรียนรู้ ขั้นตอนและการใช้แบบฝึกทักษะ ก่อนที่นักเรียนจะทำการฝึกด้วยตนเองและควรให้นักเรียนมีการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมนอกชั่วโมงเรียน
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบและจัดเตรียมแบบฝึกให้เหมาะสมต่อเวลาเรียน
4. ควรปรับกิจกรรมหรือออกแบบกิจกรรมขั้นฝึกปฏิบัติให้สอดคล้องกับ ความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
5. การแบ่งกลุ่มย่อย ควรคำนึงถึงจำนวนนักเรียน เพราะกีฬานี้มีการเล่นเป็นคู่ ดังนั้นการแบ่งกลุ่มย่อยจึงต้องคำนึงถึงจำนวนที่ลงท้ายด้วยเลขคู่ แต่หากเป็นทักษะการตี หรือส่งลูก อาจจะลงเลขคี่ก็ได้ แต่รูปแบบควรจัดเป็นแถวตอน เพื่อฝึกทักษะโดยให้นักเรียนที่มีทักษะดีที่สุดของแต่ละแถวเป็นคนควบคุมให้เพื่อนในแถว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการเล่นกีฬาเทเบิลเทนนิส เพื่อให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิสให้สูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จรูญ ธรรมรัตน์. (2548). การสร้างแบบทดสอบทักษะเทเบิลเทนนิส สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Phy_Ed/Charool_T.pdf
- เฉลิมชัย ขำแก้ว. (2547). สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2546. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Phy_Ed/Chalermchai_K.pdf
- ธีระพันธ์ พรสุวรรณ. (2560) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเล่นกีฬา วอลเลย์บอล วิชา พ23102 วอลเลย์บอล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [รายงานวิจัยในชั้นเรียน].
<https://www.dek-d.com/board/view/3829284/>
- สาคร เทียมดาว. (2558). รายงานผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถพื้นฐานกีฬาเซปักตะกร้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา. [รายงานวิจัยในชั้นเรียนไม่ตีพิมพ์]. โรงเรียนปราจีนกัลยาณี.

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีเดียวของ
ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดนครพนม

The Relationship between the Operational Policies and Efficiency of Using
a Single Account of Small and Medium Enterprises (SMEs) Entrepreneur
in Nakhon Phanom Province

มัลชูปัทม ธารณสมบุญ¹ และ วลัยจรรยา วิระกุล^{2,*}

Malchupath Transomboon¹ and Wanjanya Wirakul^{2,*}

^{1,2}หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,2}Master of Accountancy, Northeastern University

*Corresponding author's email: wanjanya.war@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

23 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มี 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม (2) เพื่อสำรวจปัจจัยนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม และ (3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีเดียวกับประสิทธิภาพการใช้บัญชีเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนครพนม จำนวน 394 สุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Selection) และแบบอย่างง่าย (Simple random Sampling) เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยสถิติ Factor Analysis และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนครพนม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพสมรส ตำแหน่งผู้จัดการ มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทจำกัด ประเภทธุรกิจเป็นธุรกิจบริการ ช่องทางการจำหน่ายของกิจการอื่น ๆ มีจำนวนพนักงานบัญชี 1 - 2 คน งานด้านกระบวนการทางบัญชีส่วนใหญ่ทำงานบัญชีโดยคอมพิวเตอร์ มีทุนจดทะเบียนจำนวน 1 - 5 ล้านบาท แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ ส่วนใหญ่เป็นทุนของตนเองและ

สถาบันการเงินหลักการในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่เน้นประสบการณ์การบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

คำสำคัญ: ด้านบริหาร, ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร, ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน, ด้านความสามารถในการแข่งขัน, ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the general characteristics of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province, (2) to investigate operational policy factors affecting the efficiency of using a single account of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province, and (3) to analyze the relationship between operational policy of using a single account and the efficiency of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province in order to enhance the business competitiveness. This research was quantitative research. The sample group consisted of 394 medium and small enterprises (SMEs) entrepreneurs in Nakhon Phanom province using quota selection and simple random sampling methods. Research tool included questionnaire. The statistics used in the research comprised frequency, percentages, mean, standard deviation, exploratory factor analysis using factor analysis statistics, and Pearson correlation coefficient.

The research results were found that most of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneurs in Nakhon Phanom province were female, with age between 31-40 years, educational level of bachelor's degree, and married marital status, holding the position as manager. The business type was limited company, operated in service industry. The business had various distribution channels, consisting of 1-2 accounting staff. The accounting process task was performed using computers, with the registered capital of 1-5 million Baht. The main sources of capital for the business included their own funds and financial institutions. The key principles in operating the business mainly emphasized administrative experience. The relationship between operational policy of using a single account and the efficiency of medium and small enterprises (SMEs) entrepreneur in Nakhon Phanom province.

Keywords: Administrative, Tax Benefits, Financial Standard Credibility, Competitiveness, Small and Medium Enterprises

บทนำ

เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562 กรมสรรพากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ และคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน (กกร.) ได้มีบันทึกข้อตกลงการสนับสนุนและกำกับดูแลผู้ประกอบการให้จัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน (กรมสรรพากร, 2562)

มาตรการบัญชีชุดเดียวเป็นแนวทางจากภาครัฐที่สนับสนุนให้เจ้าของธุรกิจต่าง ๆ ทั่วไปและ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกำหนดการยกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2558 และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตรา และยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 595) พ.ศ. 2558 โดยกำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ไม่เกิน 500 ล้านบาท และจัดแจ้งการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ (บัญชีชุดเดียว) ต่อกรมสรรพากร แล้วทำการปรับปรุงทางบัญชีในรายงานทางการเงินปี 2558 เพื่อให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (กรมสรรพากร, 2559)

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มักประสบปัญหาการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียวด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน ด้านความสามารถในการแข่งขัน ทำให้การเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก เนื่องจากงบการเงินที่นำมาแสดงกับสถาบันไม่สามารถสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของธุรกิจ จึงส่งผลต่อการพิจารณาสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยมีสาเหตุมาจากการมีงบการเงินหลายเล่ม หรือมีหลายบัญชี จึงไม่สามารถนำงบการเงินมาวิเคราะห์สภาพคล่องและรู้ผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธุรกิจได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม เพื่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม จัดทำบัญชีและงบการเงินที่ถูกต้องสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการที่ถูกต้องให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย มีศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม
2. เพื่อสำรวจนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

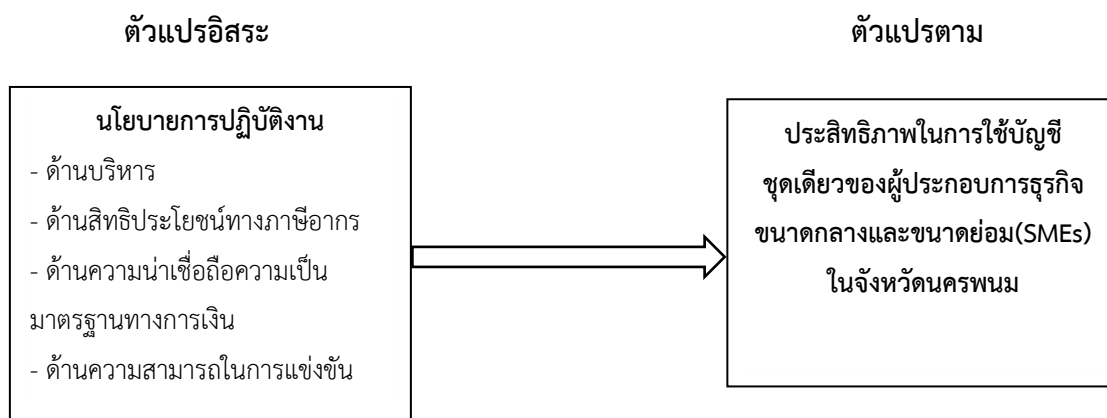
สมมติฐานการวิจัย

นโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ดังนี้

- 1.1 ตัวแปรอิสระ นโยบายการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน ด้านความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม จำนวน 24,257 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2563) ประกอบด้วย 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครพนม อำเภอธาตุพนม อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก อำเภอวังยาง อำเภอท่าอุเทน อำเภอเรณูนคร อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอบ้านแพง อำเภอนาทม อำเภอนาหว้า อำเภอศรีสงคราม

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม จำนวน 394 ราย ซึ่งมีวิธีการหาจำนวนตัวอย่างในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการหาตัวอย่างของ Taro Yamane (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5%

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ทำการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Selection) จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเป็นแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ซึ่งตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบของธุรกิจ ประเภทธุรกิจ ช่องทางการจำหน่ายของกิจการ จำนวนพนักงานบัญชีในปัจจุบัน งานด้านกระบวนการทางบัญชี จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่มีในองค์กร เงินทุนจดทะเบียน แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ หลักการในการดำเนินธุรกิจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการในนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการ ซึ่งตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการในประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงิน ชัดเจน ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questions)

การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ในการวิจัยได้มาจากการค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร ตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำไปทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (The Index of Item - Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ให้คะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

โดยมีการกำหนดคะแนนผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยาม ปฏิบัติการ

-1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยหรือนิยาม ปฏิบัติการ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เกณฑ์การแปลความหมาย มีดังนี้

ค่า IOC ≥ 0.5 หมายความว่า คำถามตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC < 0.5 หมายความว่า คำถามไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำไปทดสอบ (Try out) กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปประมวลผลเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (ศิริพงศ์ พงษ์พันธ์ุ, 2548) วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha test) เกณฑ์ที่ยอมรับได้มีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.92 อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

3. การรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 394 ชุด

4. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์นโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีเดียว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) โดยจะทำการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) แต่ถ้าค่า Factor Loading มีค่ากลาง ๆ ไม่ชัดเจนว่าควรจัดตัวแปรอยู่ใน Factor ไตก็จะหมุนแกนปัจจัย เพื่อเปลี่ยนเมตริกซ์ทำให้ค่า Factor Loading มีค่ามากสำหรับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2554) แต่ต้องมีค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ด้านความน่าเชื่อถือ ความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson) ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์มาก ส่วนค่าความสัมพันธ์ที่เข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีความความสัมพันธ์น้อย (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2554)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ ศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม (n = 394)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	152	38.6
หญิง	242	61.4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20-30 ปี	128	32.5
31-40 ปี	150	38.1
41-50 ปี	14	3.6
51-60 ปี	102	25.9
3. ระดับการศึกษา		
ปวส./อนุปริญญา	9	2.3
ปริญญาตรี	373	94.7
ปริญญาโท	12	3.0
4. สถานภาพ		
สมรส	301	76.4
โสด	79	20.1
หย่าร้าง	14	3.6
5. ตำแหน่ง		
เจ้าของกิจการ	124	31.5
ผู้จัดการ	270	68.5

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนครพนม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และเพศชาย ตามลำดับ มีอายุส่วนใหญ่ คือ อายุ 31-40 ปี รองลงมา คือ อายุ 20-30 ปี อายุ 51-60 ปี และน้อยที่สุด คือ อายุ 41-50 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญาโท และน้อยที่สุด คือ ปวส./อนุปริญญา ตามลำดับ สถานภาพสมรส รองลงมาคือ สถานภาพโสด และน้อยที่สุด คือ สถานภาพหย่าร้าง ตามลำดับ โดยผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีอาชีพส่วนใหญ่ คือ อาชีพผู้จัดการ รองลงมาคือ เจ้าของกิจการ ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

ในจังหวัดนครพนม (n = 394)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบของธุรกิจ		
กิจการเจ้าของคนเดียว	25	6.3
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	83	21.1
บริษัทจำกัด	286	72.6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ประเภทธุรกิจ		
ธุรกิจบริการ	166	42.1
ธุรกิจการค้าส่ง	142	36.0
ธุรกิจการค้าปลีก	86	21.8
3. ช่องทางการจำหน่ายของกิจการ		
อื่นๆ	394	100.0
4. จำนวนพนักงานบัญชีในปัจจุบัน		
จำนวน 1 - 2 คน	301	76.4
จำนวน 3 - 5 คน	93	23.6
5. งานด้านกระบวนการทางบัญชี		
โดยคอมพิวเตอร์	233	59.1
จ้างสำนักงานบัญชี	161	40.9
6. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่มีในองค์กร		
จำนวน 1-5 เครื่อง	394	100.0
7. เงินทุนจดทะเบียน		
ต่ำกว่า 10 ล้านบาท	394	100.0
8. แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ		
เงินทุนของตนเอง	25	6.3
เงินทุนของตนเองและนอกระบบ	41	10.4
เงินทุนของตนเองและสถาบันการเงิน	328	83.2
9. หลักการในการดำเนินธุรกิจ		
เน้นวิสัยทัศน์องค์กร	76	19.3
เน้นประสบการณ์การบริหาร	187	47.5
เน้นวิสัยทัศน์และประสบการณ์	76	19.3
เน้นการปรับตัวตามสถานการณ์	55	14.0

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อสำรวจนโยบายการปฏิบัติงานในใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 3 ผลการวัดปัจจัยนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม KMO และ Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	0.862
Bartlett's Test of SphericityApprox. Chi-Square	6349.391
Df	105
Sig.	0.000

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน และด้านความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม

นโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว	ประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	
	และขนาดย่อม (SMEs)	
	Pearson Correlation	Sig.*
ด้านบริหาร	0.599	0.00*
ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร	0.479	0.00*
ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน	0.512	0.00*
ด้านความสามารถในการแข่งขัน	0.599	0.00*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านบริหาร กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.599 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.479 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านความน่าเชื่อถือ ความเป็นมาตรฐานทางการเงิน กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.512 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานในการใช้บัญชีชุดเดียว ด้านความสามารถในการแข่งขัน กับประสิทธิภาพการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม มีค่าเท่ากับ 0.722 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครพนม พบว่า

ด้านบริหาร คือ มีการกระตุ้นให้ธุรกิจไปปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของกิจการ มีการวัดผลการปฏิบัติงานและการดำเนินงานในกิจการ การบริหารงานของกิจการมีความชัดเจนปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ องค์กรมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงินและการลงทุนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชีปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ วีระวรรณ ศิริพงษ์ (2560) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบัญชีบริหาร ได้แก่ จัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ ช่วยผู้บริหารในการกำกับและควบคุมการดำเนินงานของกิจการ กระตุ้นให้ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายกิจการ วัดผลการปฏิบัติงานและการดำเนินงานในกิจการ ประเมินสถานะของกิจการเพื่อการแข่งขัน

ด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร คือ ได้มีการจัดตั้งต่อกรมสรรพากรในการใช้บัญชีชุดเดียวจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลมีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ โดยต้องยื่นคำร้องขอจัดตั้งบัญชีชุดเดียว ต่อกรมสรรพากรเพื่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการยกเว้นและลดอัตราภาษี สอดคล้องกับ เพียรพาวเวอร์ (2562) ได้กล่าวถึงภาษีบัญชีเดี่ยวว่า ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ SME จะได้รับจากภาษีบัญชีชุดเดียว ไม่ต้องกังวลเรื่องการตรวจสอบภาษีย้อนหลัง ไม่ต้องทำบัญชีย้อนหลังเพื่อยื่นต่อรัฐ ได้รับการลดหย่อนภาษี การยื่นเอกสารและหลักฐานกับธนาคารนั้นเป็นไปได้ง่ายขึ้น ธุรกิจมีงบการเงินที่น่าเชื่อถือ มีโอกาสได้เพิ่มวงเงินในการขอสินเชื่อได้มากขึ้น รวมถึงมีโอกาสได้รับการสนับสนุนนโยบายจากภาครัฐเพิ่มเติมอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ ธรรมนิติ (2561) ได้กล่าวถึงมาตรการบัญชีชุดเดียวว่า กรมสรรพากร ได้ออกมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการเป็นไปตามพระราชบัญญัติยกเว้น

เบี้ยปรับเงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดชอบทางอาญา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากร สิทธิพิเศษในการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ได้กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนสำหรับ SMEs

ด้านความน่าเชื่อถือความเป็นมาตรฐานทางการเงิน คือ เป็นมาตรฐานรายงานทางการเงินของประเทศไทย องค์กรมีผู้ปฏิบัติงานทางบัญชีที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชี มีจัดทำบัญชีตามเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน ที่แสดงของกิจการ สอดคล้องกับแนวคิดของ มาตรฐาน ยอดนิน (2564) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ คือ การให้แนวทางในการรายงานการเงินที่มีคุณภาพที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ และเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูลทางการเงินที่ช่วยให้ผู้ประกอบการและผู้ใช้งบการเงินเกิดความเชื่อมั่น สอดคล้องกับแนวคิดของ สภาวิชาชีพ ได้ให้ความหมายว่า TFRS คือ มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย เป็นรูปแบบงบการเงินที่อ่านและเข้าใจง่าย แก่นักลงทุน ตลอดจนผู้ใช้งบการเงินกลุ่มอื่นๆ เช่น สถาบันการเงิน ที่ปรึกษาทางการเงิน กรมสรรพากร เป็นต้น

ด้านความสามารถในการแข่งขัน คือ การใช้บัญชีชุดเดียวช่วยเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน ภาพลักษณ์ของกิจการดี มีความน่าเชื่อถือ การจัดทำบัญชีชุดเดียวช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนธุรกิจได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช ภูจิตโยโคย (2560) ได้กล่าวการบัญชีและการจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่า การจัดทำบัญชีชุดเดียวช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนธุรกิจได้ง่ายขึ้น อีกทั้งการจัดทำบัญชีเดียวช่วยเพิ่มโอกาสได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ง่ายและเร็วขึ้น การจัดทำบัญชีเดียวช่วยเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน ดังนี้ 1) ไม่เกิดความสับสนจากผลกำไร-ขาดทุน ที่แสดงของกิจการ 2) สามารถประเมินสถานการณ์ของธุรกิจได้ทันทั่วทั้ง 3) โอกาสที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น 4) ภาพลักษณ์ของกิจการดี มีความน่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรมีการศึกษาถึงสถานประกอบการในเขตพื้นที่อื่น เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการใช้บัญชีชุดเดียว
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญจากการใช้บัญชีชุดเดียว สำหรับกิจการอื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2559, 22 มกราคม). *มาตรการบัญชีชุดเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับ SMEs*. https://www.rd.go.th/fileadmin/download/sme/1std_040159edit.pdf

กรมสรรพากร. (2562, 14 มีนาคม). *สรรพากรมีกำลัง 4 องค์การภาครัฐและเอกชนขับเคลื่อน SMEs*

บัญชีเดียวในปี 2562. https://rd.go.th/fileadmin/user_upload/news/news25_2562.pdf

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2554). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

ณัฐภัทร ยอดนิน. (2564, 21 กุมภาพันธ์). *รู้กฎหมายง่ายนิดเดียว “NPAEs คืออะไร เกิดขึ้นจากไหน และลักษณะขอบเขตการใช้งานส่งผลต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย (TFRSs) อย่างไร”*.

<https://nattapatfirm.com/กฎหมาย/npaes-คืออะไร/>.

ธรรมนิติ. (2561, 26 กันยายน). *รู้จักกับมาตรการภาษี “บัญชีเดียว”*. <https://www.dharmniti.co.th>.

ธวัช ภูจิตโยโคย. (2560). *การบัญชีกับการจัดการสำหรับ SMEs*. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 13(40), 76-81.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS* (พิมพ์ครั้งที่ 15). บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

เพียร์พาวเวอร์. (2562, 30 มกราคม). *ภาษีบัญชีเดียว คืออะไร ประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ*.

<https://www.peerpower.co.th/blog/smes/tax-sme-2019/>.

วีระวรรณ ศิริพงษ์. (2560). *การใช้บัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสงขลา*.

วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 15(1), 59-72.

ศิริพงศ์ พงุทธิพันธุ์. (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech)
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระหว่างการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ

A Comparison of Learning Achievement on Parts of Speech of Grade 8
Students between Using Skill Practice Exercises and Traditional Teaching

มานิดา วงศ์สมบุญ^{1,*} และอรนุช ลิ้มศิริ²

Manida Vongsombun^{1,*} and Oranuch Limtasiri²

^{1,2}นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Innovative Curriculum and Learning Management, Master of Education, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's email: jumpooncute@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

16 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

20 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนกุล) สำนักงานเขต บางขุนเทียนกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 36 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of speech) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ จำนวน 10 แผน 3) แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบปกติ จำนวน 10 แผน 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ที่มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test)

ผลวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.75/80.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ : การสอนแบบปกติ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แบบฝึกเสริมทักษะ

ABSTRACT

The purposes of the research were (1) to create and develop English skills practice exercises for grade 8 students in order to meet the efficiency criterion 80/80 (2) to compare English Learning achievement of grade 8 students on parts of speech through skill practice exercises and traditional teaching. The target group consisted of grade 8 students during the first semester of the academic year 2023 from Ratchamontri (Pluem- Cheumnukul) School. The purposive sampling of the experimental group and the control group has been taught with skill practice exercises and traditional teaching respectively.

The instruments used for this study included (1) skill practice exercises (2) 10 lesson plans of the skill practice exercise (3) 10 traditional lesson plans and (4) English Learning achievement test on parts of speech. The statistics used in the data analysis were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and independent sample t-test score.

The results of research found that:

(1) The efficiency of skill practice exercises for grade 8 students were 81.75 /80.11 which higher than the efficiency criterion 80/80.

(2) The English Learning achievement of grade 8 students taught by the skill practice exercises was statistically significantly higher than those taught by traditional method at .05 level.

Keywords: Traditional Teaching, Learning Achievement, Practice Exercises

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติเป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อความหมายไปเกือบทั่วโลก ทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึง

แหล่งวิทยาการต่าง ๆ และค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งปัจจุบันคนจำนวนมากใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลเพื่อการสื่อสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียนมีปัญหามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาค ผู้เรียนส่วนมากยังมีปัญหาทักษะภาษาอังกฤษหลายประการ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สาเหตุมาจากผู้เรียนขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร และก็ยังมีความเข้าใจน้อยมากเกี่ยวกับโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์พื้นฐานเหล่านั้น โดยทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 ทักษะด้วยกัน ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน ซึ่งไม่ว่าจะทักษะใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนต้องเข้าใจโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ก่อนในระดับพื้นฐานของการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจะนำไปสู่การเรียนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น มีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ คนได้พยายามแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น พระสวณัฐกร ฐิตปรกโม (2565) ได้พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.00/86.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นอกจากนี้ ดวงสมร อปราชิตา (2547) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าเรือพิทยาคม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า บทเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.75/80.43 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูนมีคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจพัฒนาการเรียนรู้อิงโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานก่อนเป็นอันดับแรก โดยเน้นไปที่วิธีการสอนทักษะในการจัดกลุ่มคำภาษาอังกฤษ เริ่มกระบวนการโดยใช้วิธีการสอนการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์พื้นฐาน ทั้ง 9 ชนิด Stageberg (1977) เป็นการสอนในระดับจุลภาค (Micro Process) ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มคำที่มีความหมายเข้าด้วยกันตามหลักไวยากรณ์แล้วเลือกจำความคิดสำคัญ ๆ จากประโยคนั้น ซึ่งความจำของคนเรามีขอบเขตจำกัด ในระยะแรกถึงทฤษฎีความรู้ซึ่งรูเมลฮาร์ท (Rumelhart, 1981) ให้จำกัดความ “โครงสร้างความรู้” ว่าเป็นโครงสร้างของข้อมูลที่แสดงถึงความคิดรวบยอดทั่วไปซึ่งเก็บไว้ในความทรงจำ มีโครงสร้างความรู้ที่แสดงถึงโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดต่าง ๆ เกี่ยวกับวัตถุสถานการณ์ เหตุการณ์และลำดับของเหตุการณ์ การกระทำและลำดับของการกระทำต่าง ๆ อีกทั้งแบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษช่วยในการเรียนการสอนทำ

ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกในทางบวกกับการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นและทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และกับการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะในแต่ละบทนั้นผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและการประเมินผล ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกในเรื่องของชนิดของคำในภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยในการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นต่อการเรียนภาษาทำให้พัฒนาทักษะได้ดี มณฑนากร เจริญรักษา (2552) กล่าวว่า ความสำคัญของแบบฝึกทักษะเป็นสื่ออย่างหนึ่งในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้พัฒนาทักษะในการเขียนได้ดี การนำเอาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการฝึก การเขียน จะสามารถรู้และช่วยผู้ให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการและถ่ายทอดความคิดออกมาเป็น ลายลักษณ์อักษรอย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นเครื่องมือในการทบทวนความรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองก็ได้ ทำให้รู้ถึงความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของตนเองในการเรียนภาษาและในวิชาอื่น ๆ

จากการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนไม่สามารถอ่านและเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษได้ คนที่อ่านได้ก็มีจำนวนน้อยมาก จึงเป็นปัญหาส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) เพื่อใช้ในการสอนทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

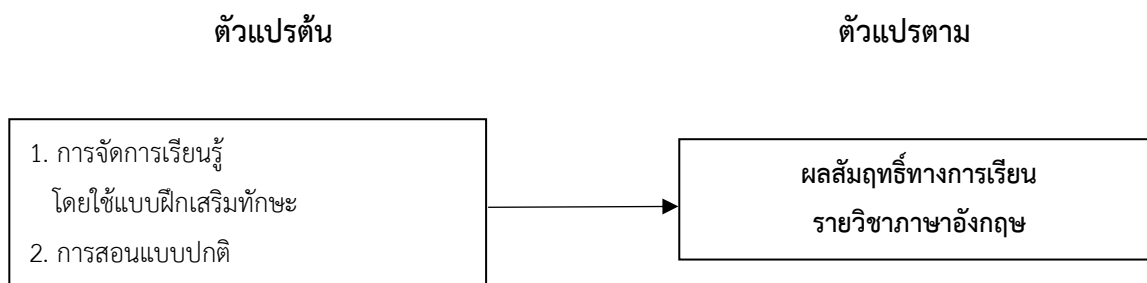
1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม - เชื้อมนุกุล) โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและการสอนแบบปกติ ซึ่งมีกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนและการสร้างเครื่องมือ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) จำนวน 4 ห้อง รวมทั้งหมด 160 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกุล) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) กลุ่มทดลอง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 36 คน กลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 36 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

1. Nouns
2. Pronouns

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ(Part of speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 เล่ม
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 เล่ม โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะแล้วสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) พร้อมกับเสนออาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบภายในของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) โดยทดลองหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1การทดสอบประสิทธิภาพแบบรายบุคคลโดยนำหนังสือแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน กลุ่มย่อย 3 คน โดยคัดเลือกนักเรียนจากนักเรียนเก่ง 1 คนปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

1.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกนักเรียนกลุ่มเก่ง จำนวน 3 คน กลุ่มปานกลาง 3 คน และกลุ่มอ่อน 3 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

1.3 การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และหาค่าประสิทธิภาพ ได้ค่าประสิทธิภาพ

E1/E2 เท่ากับ 81.75/80.11 แล้วจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of speech) จำนวน 10 แผน การจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประเมิน คุณภาพความถูกต้อง ความสอดคล้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 -1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การสอนแบบปกติ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 10 แผน แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประเมิน คุณภาพความถูกต้อง ความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) และนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอน โดยใช้การสอนแบบปกติ ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเรื่องชนิดของคำ (Part of Speech) โดยการศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบจากตำราและเอกสารต่าง ๆ และวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom จำนวน 38 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้ทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้เรียนเนื้อหาทั้งหมดมาแล้ว

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) จากนั้นนำผลการสอบไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งผ่านการคัดไว้ จำนวน 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.95 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพแล้วจัดพิมพ์แล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ
3. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะและกลุ่มควบคุมที่สอนโดยการสอนแบบปกติ
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) มาหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ โดยใช้สูตร $E1/E2$ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
2. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมาเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์ผลโดยทดสอบค่า T-Test แบบ Independent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม

ทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน (80 คะแนน)		แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (40) คะแนน		ค่า ประสิทธิภาพ E1 / E2
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E1)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ(E2)	
ภาคสนาม	36	32.70	81.75	24.00	80.00	81.75/80.11

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่นำไปทดสอบหาประสิทธิภาพภาคสนาม ได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 81.75/80.11 แสดงว่าหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อมนุกูล) โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและการสอนแบบปกติ

คะแนนทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	เฉลี่ย	S.D.	df	t	sig
หลังเรียนทดลอง	36	30	24.36	16.81	70.00	3.99*	0.00
หลังเรียนควบคุม	36	30	20.69	13.59			

*p<.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมเท่ากับ 24.36 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.81 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 20.69 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.59

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนเกิดประสิทธิภาพได้ รายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.75/80.11 จะเห็นได้ว่า

ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of speech) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of speech) มีองค์ประกอบที่หลากหลาย ได้แก่ การออกแบบนวัตกรรม เนื้อหา ภาษา ภาพประกอบ และประสิทธิภาพความคงทน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยส่งเสริมทักษะในการเขียน ดึงดูดความสนใจ ทำให้เนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ ย่อยต่อการทำความเข้าใจ มีจัดเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก ตลอดจนคำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับปรุง จึงส่งผลให้แบบฝึกเสริมทักษะ มีประสิทธิภาพเหมาะที่จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบการเรียนรู้ที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ใจ เพชรฤทธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบ้านคลองนามิตรภาพที่ 201 โดยแบบฝึกทักษะ ใช้เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกทักษะกับผู้เรียน เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.60/86.83 และสอดคล้องกับวิจัยของ นฤมล แวสอน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบฝึกปฏิบัติที่ช่วยให้นักเรียนทำการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์รวมเป็นเวลา 16 ชั่วโมง โดยมีแผนการ 8 จัดการเรียนรู้ในการใช้แบบฝึก จำนวน 8 แผน ในภาคการศึกษาปกติเป็นสื่อการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ My school At school Our food และ At the zoo โดยใช้เวลาจัดการเรียนรู้หน่วยละ 4 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 87.50/89.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐันรี ละม้ายแข (2562) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ ซึ่งแบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Food for us ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์มรรยอนุสรณ์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.03/80.10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ชมภูภูมิ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Part of Speech สำหรับนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยบทเรียนโปรแกรมและจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม เรื่อง Part of speech สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Part of Speech ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 87.00/84.47

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ มีความน่าสนใจ สีสวยงาม การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สอบถามครู นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองและสรุปเป็นองค์ความรู้ช่วยให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ชมบุญภูมิ (2561) ที่ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Part of speech ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนโปรแกรมกับการจัดการเรียนรู้ แบบปกติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 ปี การศึกษา 2561 จำนวน 100 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนโปรแกรม เรื่อง Part of Speech แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยได้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ บทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภวรัญชน์ รุจิวิรัตน์กุล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Direct and Indirect Speech ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Direct and Indirect Speech ชุด Listen and Speak Fluently มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อกนิษฐ์ รามศรี (2561) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพัฒนา 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง Occupations ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภัสรา สัตถา (2561) ได้ศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Grammar in Context กับวิธีสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Grammar in Context หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูควรเตรียมแบบฝึกเสริมทักษะให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ให้ทุกคนได้ฝึกด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครู คอยช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจ และประเมินผลการเรียนเป็นระยะ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) ครูควรแนะนำวิธีขั้นตอนในการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ให้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถใช้แบบฝึกเสริมทักษะได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะในสาระอื่นๆ ของวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าของพฤติกรรมผู้เรียน หลังจากที่ได้รับการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ เช่นในด้านความรับผิดชอบ ความสนใจ ความพึงพอใจ

3. ควรศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง ชนิดของคำ (Part of Speech) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ณัฐนันท์ ละม้ายแข. (2562). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบปกติ*.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดวงสมร อปราจิตา. (2547). *การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยหนังสือการ์ตูนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นฤมล แววสอน. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการเรียนการสอน]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พระสวณัฐกร ฐิตปรุกโก. (2565). *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกล้า*. *วารสารพุทธอาชีวศึกษา*
Buddhist ASEAN Studies Journal (BASJ), 8(2), 21-28.

พิมพ์ใจ เพชรฤทธิ์. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- ไพรินทร์ ชมภูภูมิ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง *Part of Speech* สำหรับ นักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยบทเรียนโปรแกรมและจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภารัญญ์ รุจิวิธานันท์กุล. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง *Direct and Indirect Speech*. โรงเรียนแคมป์สนวิทยาคม.
- มณฑนากร เจริญรักษา. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อกนิษฐ์ งามศรี. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพัฒนา 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรื่อง *Occupations*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภัสรา สัตถา. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง *Grammar in Context* กับวิธีสอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวัตกรรมการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Rumelhart, D.E. (1981). *Schemata: The Building Blocks of Cognition*. John Guthrie (Ed.). *Comprehension and Reading Reviews*. International Reading Association.
- Stageberg, C.N. (1997). *An Introductory English Grammar*. Holt, Rinehart and Winston.

การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย
ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

The Development an Application for Awareness of 9 Sacred Places in
Loei Province with Augmented Reality Technology

จิตราภา คนฉลาด^{1,*}, อธิชัย อินลูปะ² และ วิณา พรหมเทศ³

Jittrapa Khonchalad^{1,*}, Ittichai Inlupet² and Weena Promthet³

^{1,2,3}สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

^{1,2,3}Major of Information Technology, Faculty of Science and Technology, Loei Rajabhat University

*Corresponding author's email: jittrapa.kon@lru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

30 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

28 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง 2) ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปที่ใช้งานสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย จำนวน 90 ราย ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) สื่อแอปพลิเคชันการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง 2) แบบประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง สามารถสร้างการรับรู้ของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปและนำไปใช้งานได้จริง 2) ผลการประเมินประสิทธิภาพของการออกแบบและพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.61) และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปการออกแบบและพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะ

ในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.51)

คำสำคัญ: การพัฒนา, แอปพลิเคชัน, เทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop an application for awareness of 9 sacred places in Loei province with Augmented Reality technology (AR), 2) to study the effectiveness of the application with Augmented Reality technology (AR), and 3) to study the satisfaction of tourists and general people toward the application. An accidental sampling technique was used to obtain the sample of 90 tourists/people who used the application. The instruments consisted of: 1) the application for awareness of 9 sacred places in Loei province with Augmented Reality technology (AR); 2) the evaluation form of the effectiveness of the application; and 3) the questionnaire of the people and tourists' satisfaction toward the application. The data were statistically analyzed using the means and the standard deviations.

The results showed that 1) the application design and development for awareness of 9 sacred places in Loei province with Augmented Reality technology (AR) was able to create awareness of the tourists and general people and be functional. 2) the overall effectiveness of the design and development of the application was at a high level. ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.61) 3) The people and tourists' overall satisfaction toward the application was at a high level. ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.51)

Keywords: Development, Application, Augmented Reality

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีผสมกลมกลืนกับชีวิตประจำวันเป็นอย่างมากถือเป็นส่วนหนึ่งในสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิต เนื่องด้วยสิ่งที่แพร่หลายและการพัฒนาของเทคโนโลยีต่าง ๆ มีการใช้งานเพิ่มมากขึ้นของอุปกรณ์สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ดังนั้นเทคโนโลยีจึงมีบทบาทในอนาคตสำหรับการยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว เนื่องด้วยบริการบอกตำแหน่งสถานที่ (Location-Based Services) เป็นที่นิยมสำหรับการเดินทางหรือการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งสินค้าและบริการการท่องเที่ยวในการใช้ติดตามหรือการอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การโต้ตอบกับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยังได้รับข้อมูล

ข่าวสารที่ถูกต้อง ชัดเจนและแม่นยำ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561) สอดคล้องกับวรรณษา แสนลำ, ศิริพร เลิศยิ่งยศ และ สุภาวดี มณีเนตร (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนบ้านด่านซ้าย ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนด้านการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมชุมชนบ้านด่านเกวียนซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวสามารถเชื่อมโยงกันโดยอยู่บนพื้นฐานของอัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน สามารถนำเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

นอกจากนี้ในยุคศตวรรษที่ 21 ยุคของสื่อที่มีรูปแบบต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้ใช้งานได้เลือก เรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพื่อให้กระตุ้นความสนใจของผู้ใช้งาน ซึ่งในยุคสมัยนี้ ได้แก่ Augmented Reality หรือ AR เป็นอีกหนึ่งเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในสื่อกลางในการเรียนรู้ ซึ่ง Augmented Reality เป็นเทคโนโลยีเสมือนผสานโลกจริงที่ผสมผสานระหว่างโลกแห่งความจริง และโลกเสมือน โดยใช้การซ้อนภาพสามมิติที่สร้างขึ้นให้ไปแสดงผลปรากฏในโลกแห่งความจริง ในลักษณะที่เป็นภาพสามมิติ (3D) หรืออาจจะเป็นภาพสองมิติ (2D) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) สื่อวีดิทัศน์ที่มีเสียงประกอบ ขึ้นอยู่กับการออกแบบสื่อแต่ละรูปแบบว่าต้องการให้ออกมารูปแบบใด โดยการทำงานจะสามารถโต้ตอบแบบตอบสนองทันทีผ่านซอฟต์แวร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อต่าง ๆ ที่มีกล้อง เช่น เว็บแคมจากคอมพิวเตอร์ กล้องจากโทรศัพท์มือถือ กล้องจากแท็บเล็ต หลักการของ Augmented Reality สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น ใช้ประโยชน์ใน ด้านอุตสาหกรรม วิศวกรรม การแพทย์ การบันเทิง การสื่อสาร การตลาด การท่องเที่ยว สถาปัตยกรรม เป็นต้น (ศิริรัตน์ พรภักดิ์, 2556)

ในจังหวัดเลย โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ทั้ง 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเลย เชียงคาน ท่าลี่ ด่านซ้าย ภูเรือ นาแห้ว ภูกระดึง ภูหลวง และหนองหิน แต่ละอำเภอจะกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ ปี 2563-2570 ที่มีเป้าหมายการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสะสม รวมกว่า 35,000 ล้านบาท ภายในปี 2570 จากปัจจุบันร้อยละ 90 ของการท่องเที่ยวในจังหวัดเลย เป็นแบบไทยเที่ยวไทย แต่จากรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่จะเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ อพท. กำหนดพัฒนาการท่องเที่ยวในทั้ง 9 อำเภอ ให้เกิดความแตกต่าง เป้าหมายดำเนินงานคือการเพิ่ม จำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว เช่น จากเดิม 2 วัน 1 คืน ให้เป็น 5 วัน 4 คืน เป็นต้น อาทิเช่น เργยกระดืบ “เชียงคาน จังหวัดเลย” ชุมชนต้นแบบ ขึ้นแท่นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพยั่งยืนระดับโลก

จากความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ตั้งเป้าเพิ่มจำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว หวังเพิ่มรายได้ชุมชน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้เข้ามาท่องเที่ยวใน "เชียงคาน จังหวัดเลย" มากขึ้น รวมถึงจะส่งเสริมให้เดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกันระหว่างจังหวัดด้วย ที่สำคัญคือ ต้องการจะเพิ่มจำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวด้วย เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายในชุมชนมากขึ้น ทั้งนี้ จะนำเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน หรือ CBT Thailand ไปพัฒนาให้กับชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเลย เพื่อให้เกิดการกระจายออกไปชุมชนต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยมีเป้าหมายให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มจากการให้บริการการท่องเที่ยว (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2564)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของจังหวัดเลยที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น วัด แหล่งธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาต่าง ๆ และด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดและได้พัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริงขึ้น เพื่อสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ที่มีอัตลักษณ์วัฒนธรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ของแต่ละสถานที่ ที่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปให้สามารถใช้เป็นข้อมูลอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างการรับรู้และไปท่องเที่ยวสถานที่สักการะต่าง ๆ ตามความสนใจ อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังเป็นสื่อที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สอดคล้องกับ นิตศักดิ์ เจริญรูป (2560) ทำการประยุกต์ใช้ความเป็นจริงเสริมเพื่อนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยววัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย พบว่า งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย เป็นต้นแบบในการพัฒนางานวิจัย เพื่อนำเสนอข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวใน 2 ลักษณะ คือ 1) นำเสนอความเป็นจริงเสริมจากหนังสือเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นสถานที่ท่องเที่ยวจริงผ่านวิดีโอที่จัดทำขึ้นในรูปแบบ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาจีน โดยใช้การอ่านสัญลักษณ์ (รูปภาพ) จากหนังสือ และ 2) นำเสนอความเป็นจริงเสริมจากภาพสถานที่จริง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจประวัติรวมถึงข้อมูลศาสนสถานภายในวัดพระแก้วเพิ่มมากขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุดด้านแอปพลิเคชัน คือ การใช้งานแอปพลิเคชันโดยรวม มีความเหมาะสม ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจด้านการนำเสนอข้อมูลสูงสุด คือ ภาษาที่ใช้บรรยายเข้าใจง่ายและถูกต้อง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

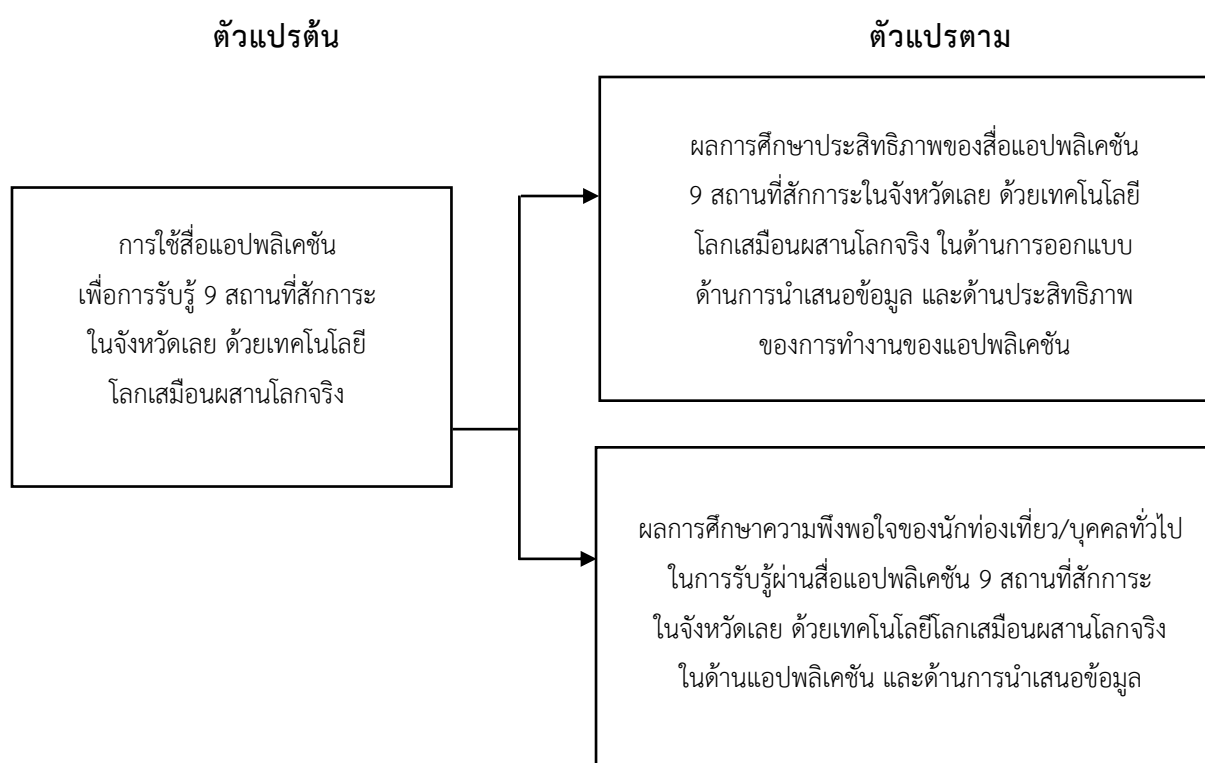
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในจังหวัดเลย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปที่ใช้งานสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย จำนวน 90 ราย ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 สื่อแอปพลิเคชันการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง โดยประกอบด้วย 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ประกอบด้วยวัดศรีสุทธาวาส (อำเภอเมือง) วัดศรีคุณเมือง (อำเภอเชียงคาน) วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน (อำเภอเชียงคาน)

พระธาตุศรีสองรัก (อำเภอด่านซ้าย) พระธาตุสัจจะ (อำเภอท่าลี่) วัดถ้ำผาปู่ (อำเภอเมือง) ภูพุทธโร (อำเภอเมือง) วัดภูซำน้อย (อำเภอเชียงคาน) และวัดเนรมิตวิปัสสนา (อำเภอด่านซ้าย)

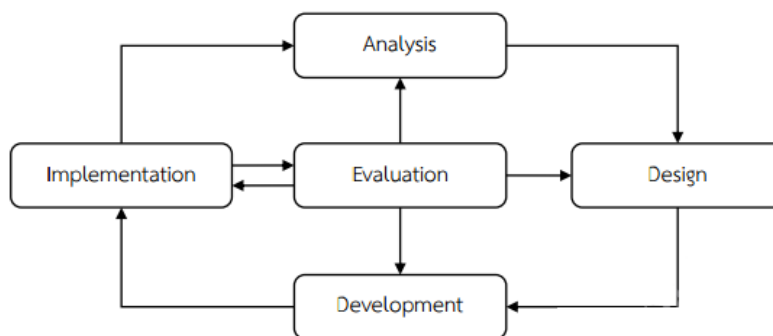
2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2.4 ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางสถิติวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นภายในของครอนบาค

3. วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรูปแบบของ ADDIE Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548) ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ (A: Analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาเพื่อนำไปพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 2) การออกแบบ (D: Design) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ออกแบบโมเดล 3 มิติ จำนวน 9 สถานที่สักการะ และออกแบบหนังสือ “เส้นทาง 9 วัด ไหว้พระ@LOEI” เพื่อใช้ในการจัดทำแผนมาร์คเกอร์ ซึ่งประกอบด้วยภาพ ตัวอักษร และเสียงบรรยาย 3) การพัฒนา (D: Development) พัฒนาแอปพลิเคชันอ่านค่าตำแหน่งผ่านกล้องถ่ายภาพจากสมาร์ทโฟนบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ผ่านโปรแกรม 4) การทดลองใช้ (I: Implementation) และ 5) การประเมินผล (E: Evaluation) ประเมินประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาด้านการออกแบบ ด้านการนำเสนอข้อมูล และด้านประสิทธิภาพของการทำงานของแอปพลิเคชัน แล้วทำการทบทวนและประเมินความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้งานมีคุณภาพที่ดีขึ้น จากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง

ภาพที่ 2 ADDIE Model

ที่มา: มนต์ชัย เทียนทอง (2548 : 131)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือน ผสานโลกจริง และการวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่าน สื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือน ผสานโลกจริง ใช้เกณฑ์การแปลผล และการกำหนดความหมายตามค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าความคิดเห็นตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยี โลกเสมือน ผสานโลกจริง ผลที่ได้จากการพัฒนามีดังนี้

1. ผลการพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือน ผสานโลกจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายละเอียดข้อมูล ทั้งสภาพแวดล้อม ภาพถ่ายในแต่ละส่วนให้ละเอียดทั้งโครงสร้างวัด รายละเอียด และภาพถ่าย ในมุมมองต่าง ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ จากมาวิเคราะห์ ไปออกแบบส่วนต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การออกแบบหนังสือ “เส้นทาง 9 วัด ไหว้พระ@LOEI” เพื่อใช้ในการระบุพิกัด ตำแหน่งมาร์คเกอร์ ประกอบด้วย 9 สถานที่สักการะ รายละเอียดต่าง ๆ ดังภาพที่ 3 ถึงภาพที่ 6

ภาพที่ 3 เส้นทาง 9 สถานที่สักการะ

ภาพที่ 4 รายละเอียดเส้นทาง 9 สถานที่สักการะ

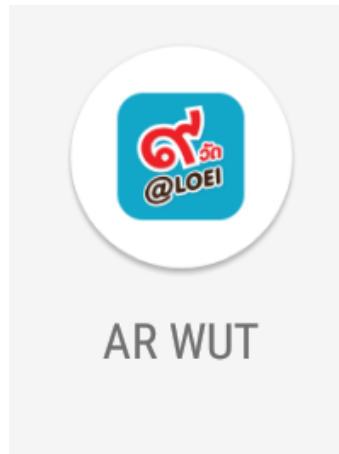

ภาพที่ 5 พระธาตุศรีสองรัก

ภาพที่ 6 พระธาตุสัจจะ

ส่วนที่ 2 แอปพลิเคชันชื่อ “AR WUT” โดยการใช้งานแอปพลิเคชันชื่อ “AR WUT” ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วยเมนู เริ่มต้นใช้งาน AR วิธีการใช้งาน และออกจากแอปพลิเคชัน ดังภาพที่ 7 ถึงภาพที่ 8

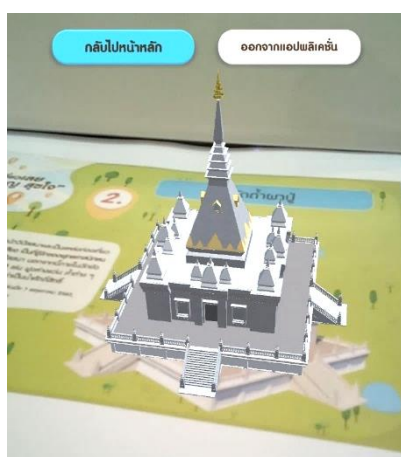

ภาพที่ 7 ไอคอนแอปพลิเคชัน

ภาพที่ 8 เมนูหลักแอปพลิเคชัน

เมื่อนำอุปกรณ์สมาร์ทโฟนมาสแกนลงบนหนังสือ “เส้นทาง 9 วัด ไหว้พระ@LOEI” จะแสดงผล 9 สถานที่สักการะในรูปแบบภาพสามมิติ ซึ่งสามารถแสดงผลด้วยมุมมอง 360 องศา และมีเสียงบรรยายรายละเอียดของแต่ละสถานที่สักการะนั้น ๆ ดังภาพที่ 9 ถึงภาพที่ 12

ภาพที่ 9 วัดถ้ำผาปู่

ภาพที่ 10 วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน

ภาพที่ 11 พระธาตุศรีสองรัก

ภาพที่ 12 พระธาตุสัจจะ

เมื่อพัฒนาสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลยเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรูปแบบของ ADDIE Model โดยประเมินประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วทำการทบทวนและประเมินความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้งานมีคุณภาพที่ดีขึ้น แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย
ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการออกแบบ			
1. ออกแบบสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์	4.67	0.47	มากที่สุด
2. การจัดวางองค์ประกอบของเมนู	4.00	0.00	มาก
3. ความชัดเจนของขนาดและสีตัวอักษร	4.00	0.00	มาก
4. ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	4.67	0.47	มากที่สุด
5. ปุ่มการใช้งานออกแบบได้ดี สื่อความหมาย	3.67	0.47	มาก
6. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	3.67	0.47	มาก
7. ภาพกับเสียงมีความสอดคล้องกัน	4.67	0.47	มากที่สุด
ด้านการนำเสนอข้อมูล			
1. เนื้อหาการนำเสนอถูกต้องและความเหมาะสม	3.67	0.47	มาก
2. ภาษาที่ใช้ชัดเจนและคำบรรยายเข้าใจง่าย	3.67	0.47	มาก
3. ภาพที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม	3.67	0.47	มาก
4. การแสดงผลภาพกราฟิกและสื่อมัลติมีเดียชัดเจน	3.67	0.47	มาก
5. ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	4.67	0.47	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพของการทำงานของแอปพลิเคชัน			
1. ระบบมีการทำงานและการประมวลผลที่ถูกต้อง	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ระยะเวลาในการการเข้าถึงข้อมูลรวดเร็ว	3.67	0.47	มาก
3. แอปพลิเคชันใช้งานได้ง่าย	4.00	0.00	มาก
4. แอปพลิเคชันเข้าถึงได้อย่างสะดวก	4.00	0.00	มาก
5. แอปพลิเคชันน่าสนใจ และดึงดูดต่อการใช้งาน	5.00	0.00	มากที่สุด
6. แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.26	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.61) โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 1) ด้านการออกแบบ โดยมี 3 อันดับที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมากที่สุด ได้แก่ ออกแบบสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา และภาพกับเสียงมีความสอดคล้องกัน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) 2) ด้านการนำเสนอข้อมูล อันดับแรก ได้แก่ ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล มีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) และเนื้อหาการนำเสนอถูกต้องและความเหมาะสม ภาษาที่ใช้ชัดเจนและคำบรรยายเข้าใจง่าย ภาพที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม และการแสดงผลภาพกราฟิกและสื่อมัลติมีเดียชัดเจน มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมาก

($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.47) และ 3) ด้านประสิทธิภาพของการทำงานของแอปพลิเคชัน โดย 2 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมากที่สุด ได้แก่ แอปพลิเคชันน่าสนใจและดึงดูดต่อการใช้งาน และแอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่ ($\bar{X} = 5.00$, S.D.= 0.00) รองลงมา ได้แก่ ระบบมีการทำงานและการประมวลผลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.47) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่าน

สื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านแอปพลิเคชัน			
1. ความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร	4.51	0.54	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมขององค์ประกอบในหน้าจอ	4.48	0.52	มาก
3. ปุ่มการใช้งานออกแบบได้ดี สื่อความหมาย	4.48	0.50	มาก
4. ภาพกับเสียงมีความสอดคล้องกัน	4.45	0.52	มาก
5. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	4.44	0.52	มาก
6. ความรวดเร็วในการประมวลผลแอปพลิเคชัน	4.44	0.59	มาก
7. แอปพลิเคชันน่าสนใจ และดึงดูดต่อการใช้งาน	4.55	0.52	มากที่สุด
8. แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่	4.61	0.49	มากที่สุด
ด้านการนำเสนอข้อมูล			
1. เนื้อหาการนำเสนอมีความเหมาะสม	4.55	0.54	มากที่สุด
2. ความชัดเจนของขนาดและสีตัวอักษร	4.43	0.52	มาก
3. ภาษาที่ใช้ชัดเจนและคำบรรยายเข้าใจง่าย	4.49	0.52	มาก
4. ภาพที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสม	4.53	0.50	มากที่สุด
5. ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร	4.54	0.52	มากที่สุด
6. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.47	0.52	มาก
7. ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	4.55	0.54	มากที่สุด
8. ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	4.47	0.50	มาก
รวมทุกด้าน	4.50	0.51	มาก

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง พบว่านักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปสามารถใช้สื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริงนี้ เป็นข้อมูลอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างการรับรู้ถึงรายละเอียดข้อมูล

ทั้งสภาพแวดล้อม ภาพถ่าย และความสวยงามของวัดรูปแบบภาพ 3 มิติ การแสดงผล 360 องศา โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.51) เมื่อแยกเป็นรายด้านทั้งหมด 2 ด้าน โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 1) ด้านแอปพลิเคชัน โดย 3 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่ ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= 0.49) รองลงมา ได้แก่ แอปพลิเคชันน่าสนใจ และดึงดูดต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.52) และความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= 0.54) และ 2) ด้านการนำเสนอข้อมูล โดย 2 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาการนำเสนอมีความเหมาะสม และความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.54) รองลงมา ได้แก่ ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.52) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันเพื่อการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ได้ดำเนินการตามรูปแบบของ ADDIE Model ในการนำไปพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันการรับรู้ 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไป ให้สามารถใช้เป็นข้อมูลอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างการรับรู้และเลือกสถานที่ท่องเที่ยวตามความสนใจ เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเลย อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรนันท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และอนุพงษ์สุขประเสริฐ (2562) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นรูปภาพ คำบรรยายสั้น ๆ บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ และ Marker สำหรับใช้ส่องเพื่อแสดงวิดีโอในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.64)

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อแอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.61) ดังนั้นจึงเป็นสื่อแอปพลิเคชัน ๓ ที่มีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับนำไปเป็นช่องทางการรับรู้ ส่งเสริม และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฅกฤษ รัตนวงศา, สุวรรณรัตน์ พุทธอุปถัมภ์ และ

เพียงฤทัย หนูสวัสดิ์ (2562) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง แผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนที่ท่องเที่ยวความจริงเสมือนที่ได้มีรูปแบบ แผนที่เป็นลักษณะการนำเสนอแบบ Infographic และใช้เทคนิคความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) ร่วมกับการนำเสนอผ่านสื่อวิดีโอ ซึ่งสามารถ ใช้งานผ่านโปรแกรม HP Reveal และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ ที่มีต่อแผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อแผนที่ท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปในการรับรู้ผ่านสื่อ แอปพลิเคชัน 9 สถานที่สักการะในจังหวัดเลย ด้วยเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 ราย พบว่า ภาพรวมทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, $S.D.=0.51$) เมื่อแยกเป็นราย ด้านทั้งหมด 2 ด้าน โดยแต่ละด้านแบ่งออกเป็น 1) ด้านแอปพลิเคชัน โดย 3 อันดับแรก ที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ แอปพลิเคชันมีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่ แอปพลิเคชันน่าสนใจและดึงดูดต่อการใช้งาน และความเหมาะสมของขนาดและสีตัวอักษร ตามลำดับ และ 2) ด้านการนำเสนอข้อมูล โดย 2 อันดับแรกที่มีความพึงพอใจเท่ากันในระดับ มากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาการนำเสนอมีความเหมาะสม ความน่าสนใจของเทคนิคที่ใช้ในการนำเสนอ ข้อมูล รองลงมา ได้แก่ ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร ตามลำดับ ดังนั้นสื่อนี้จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่ง ในการสร้างการรับรู้ของนักท่องเที่ยว/บุคคลทั่วไปที่เดินทางมาเที่ยวที่จังหวัดเลย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุรรัตน์ อินทองมาก และ ชุตินา หวังเบญหมัด (2562) ได้พัฒนางานวิจัยเรื่อง การรับรู้ สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า เพื่อนและ สื่อออนไลน์มีความสำคัญในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากและสถานที่ที่นักท่องเที่ยวมีการตัดสินใจเลือกเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยว อันดับ 1 คือสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Attractions) ได้แก่ แหลมสมิหลา

ข้อเสนอแนะ

พบปัญหาในการใช้งานแอปพลิเคชัน เนื่องจากไฟล์ที่ติดตั้ง (.APK) ครั้งนี้มีขนาดใหญ่ทำให้ การติดตั้งในอุปกรณ์สมาร์ตโฟนต้องใช้พื้นที่ในการจัดเก็บ และหน่วยความจำต้องเพียงพอรองรับต่อ การแสดงผล ดังนั้นในการพัฒนาแอปพลิเคชันครั้งต่อไปควรจัดเตรียมพื้นที่และหน่วยความจำ ให้เพียงพอและรองรับการทำงานบนอุปกรณ์สมาร์ตโฟน อีกทั้งควรพัฒนาแอปพลิเคชันให้ไฟล์ที่ติดตั้ง มีขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- จิตรนนท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และ อนุพงษ์ สุขประเสริฐ. (2562). แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง. *วารสารโครงการวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 5(1), 84-94.
- ณกฤษ รัตนวงศา, สุวรรณรัตน์ พุทธอุปถัมภ์ และ เพียงฤทัย หนูสวัสดิ์. (2562). แผนการท่องเที่ยวแบบความจริงเสมือน กรณีศึกษา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารสาระคาม*, 11(1), 33-44.
- นิติศักดิ์ เจริญรูป. (2560). *การประยุกต์ใช้ความเป็นจริงเสริมเพื่อนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษาวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
<http://www.mgts.lpru.ac.th/journal/index.php/mgts/article/download/382/131>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). *การออกแบบและการพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วรรณษา แสนลำ, ศิริพร เลิศยิ่งยศ และ สุภาวดี มณีเนตร. (2565). การพัฒนาศักยภาพชุมชนบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(4), 54-69.
- ศิริรัตน์ พริกสี. (2556). นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนเคมี. *นิตยสาร สสวท*, 4(181), 17-18.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2561). *กิจกรรมจัดทำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจงานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME (Knowledge Center) ปีงบประมาณ 2561*. <http://www.sme.go.th>
- สุริรัตน์ อินทองมาก และ ชุตินา หวังเบญหมัด. (2562). *การรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา* [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10 สงขลา, ประเทศไทย.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2564). *อพท. ดึง “เอ็กซ์แพท” เทียวเชื่อมโยงข้ามจังหวัด*. <https://www.dasta.or.th/th/article/382>

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดขอนแก่น

Factors Affecting Sports Management of Local Government Organizations
in Khon Kaen Province

รุ่งนภา กิตติลาภ^{1,*}, ฤกษ์ ภูมิ², ภิรมย์ อันประเสริฐ³, ชลัช ภิรมย์⁴, ศิวาพร กิตติลาภ⁵
และ กัลยา ไหมโพธิ์กลาง⁶

Rungnapa Kittilap^{1,*}, Kritsana Moonmee², Pirom Aunprasert³, Chalach Piromya⁴, Siwaphon Kittilap⁵
and Kanlaya Maiphoklang⁶

^{1,3,4,6}คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

⁵สำนักแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,3,4,6}Faculty of Business Administration, Northeastern University

²Faculty of Engineering, Northeastern University

⁵Office of Planning and Development, Northeastern University

*Corresponding author's email: rungnapa.kit@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

15 กันยายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

19 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

1 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายกลุ่ม ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 212 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Two-ways MANOVA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Factor Analysis) ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะมีการบริหารบุคลากร รองลงมาเป็นการวางแผน และการจัดองค์การ ทรัพยากรการบริหารหลัก ส่วนใหญ่ คือ ทรัพยากรบุคคล รองลงมาเป็นการจัดการ การเงินและงบประมาณ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น คือการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาเป็นการจัดสรรทรัพยากร การควบคุมกระบวนการดำเนินงาน และการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารที่มีระดับอายุต่างกันจะมีการบริหารงานกีฬาที่ต่างกัน หน่วยงานที่สังกัดต่างกันจะมีการบริหารงานกีฬาที่ต่างกัน และหน้าที่การบริหารตามหน่วยงานที่สังกัดต่างกันจะมีปัจจัยการบริหารงานกีฬาที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, งานกีฬา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study general situation of sports management of the local government organizations, 2) to analyze factors affecting sports management of the local government organizations and 3) to compare factors affecting sports management of the local government organizations. The research was quantitative research method. The sample group included 212 administrators and sports officers of local government organizations. The instrument used in the research was the questionnaire. The statistics used were mean, standard deviation, Two-ways MANOVA and Factor analysis.

The research results were found that general situation in sports management of the local government organizations in Khon Kaen province were personnel resources, followed by management, finance and budget. Factors affecting sports management of the local government organizations in Khon Kaen province consisted of facility management, followed by resource allocation, operational process control and human resource management. When comparing with the interaction of factors affecting sports management of the local government organizations found that managers of different age levels would differently manage sports, different departments would manage sports differently, and administrative authorities in different departments would have different sports management factors.

Keywords: Management, Sports Event, local government organizations

บทนำ

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้มีการกำหนดการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกีฬา ซึ่งในแผนพัฒนาได้กำหนดยุทธศาสตร์เสริมสร้างความรู้พัฒนาทักษะการออกกำลังกายเป็นสิ่งที่ถือว่ามีสำคัญสำหรับประชาชนโดยเฉพาะการออกกำลังกายที่มุ่งเน้นการพัฒนาสุขภาพโดยรวม รวมถึงการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และการเล่นกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรงนำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดปัญหาสังคมทางไกลยาเสพติด สามารถใช้ประโยชน์ในการแก้ไข

ปัญหายาเสพติด อบายมุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงกิจกรรมการเล่นกีฬา ท้องถิ่นและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ยังมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ทั่วถึง รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสาธารณะ พัฒนาอาสาสมัครทางการกีฬา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีสุขภาพที่ดี พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ ผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ รวมถึงการบริการทางการกีฬาและร่วมดูแลโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาของชุมชนท้องถิ่นที่มีความพร้อม ในการช่วยเหลือหรือให้การดูแลการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของชุมชน แผนพัฒนาดังกล่าวได้มีตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจัดให้มีการจัดเตรียมและพัฒนาสถานที่เล่นกีฬาสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 1 แห่งต่อตำบล มีการจัดอุปกรณ์การออกกำลังกาย อุปกรณ์การเล่นกีฬาไม่น้อยกว่า 5 ชนิดกีฬา ต่อตำบลต่อปี การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพื่อมวลชนทั่วประเทศที่จัดขึ้นโดยหน่วยงาน ภาครัฐหรือเกิดจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2560-2564) ผนวกกับการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเล่นกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับ มอบอำนาจการโอนถ่ายสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการเล่นกีฬาลงไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีการกิจด้านการส่งเสริมกีฬาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา ส่งเสริมสุขภาพ พลานามัยความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน โดยมีทรัพยากรการบริหารหลัก 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดการในชุมชน และยังมีหน้าที่การบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดสรร และบริหารบุคลากร การอำนวยความสะดวกและการควบคุม (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2560-2564))

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมหลักใน ชุมชน ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน้าที่ด้านบริหารจัดการกิจกรรมของชุมชน เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ภายในชุมชน รวมถึงการบริหารจัดการด้านทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในชุมชน แนวโน้มการพัฒนา ด้านสุขภาพของชุมชนเน้นการนำประเด็นด้านการพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพดี นอกจากนี้ในชุมชนปัจจุบันตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ ประกอบกับการเกิดปัญหาสังคมที่เห็นในปัจจุบันคือการเกิดระบาดของยาเสพติดที่ลุกลามเข้าสู่กลุ่มต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว รวมทั้งปัญหาความเครียดอันเกิดจากภาวะโรคติดต่อ ไวรัสโควิด 2019 ในปัจจุบัน และ สุขภาพจิตเสื่อมเสียอันเกิดจาก สภาวะทางเศรษฐกิจที่ทำให้ทุกฝ่ายในสังคมโดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบอำนาจทางการบริหารจัดการในด้านการส่งเสริม กีฬาได้มีความตระหนักของความสำเร็จทางการกีฬามากขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการลดปัญหาดังกล่าว เสาอนารถ เล็กเลอสินธุ์ (2562) ได้ศึกษาการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง พบว่าการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความเชื่อมโยงกันทั้งหมด ดังนั้น ความเป็นเลิศขององค์กรจะเกิดขึ้นจากความเกี่ยวพันระหว่างกันของตัวแปรทั้งหมดโดยที่ผู้บริหารจะต้องให้ ความสำคัญกับตัวแปรทั้งหมดในด้านการวางแผน ด้านบุคลากร ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านระบบ

การปฏิบัติงาน ด้านค่านิยมร่วม ด้านการควบคุม ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา พงษ์เอก สุกใส และคณะ (2557) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนจังหวัด พบว่าปัญหาของการบริหารจัดการด้านงานกีฬาที่ค้นพบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการประสานงาน การจัดการงบประมาณ ด้านนโยบาย ด้านบุคคล ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ ไชววง (2561) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่งเสริมกีฬา เพื่อมวลชนสำหรับเยาวชนของเทศบาลตำบลหนองล่อง พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการนั้น แยกออกเป็นประเด็นพบว่า 1) การขาดแคลนงบประมาณในการทำกิจกรรม 2) บุคลากรมีจำกัดและขาดทักษะ ด้านกิจกรรมกีฬา 3) จำนวนเด็กที่อยู่ในพื้นที่ลดลง 4) เด็กขาดความสนใจในการเล่นกีฬา 5) ขาดความพร้อม ด้านสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ 6) กฎระเบียบ ข้อจำกัดในการดำเนินการ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงโครงการ ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพโดยสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็น การเสริมสร้างกิจกรรมหลักในการดำเนินงาน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญใน การขับเคลื่อนเพื่อให้ชุมชนและบุคคลในสังคมมีสุขภาพที่ดี สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมที่เข้มแข็ง ทั้งนี้เพื่อตอรับ นโยบายตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายและ เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ ที่มุ่งเน้นให้น้ำกีฬาท้องถิ่นและพื้นบ้านตลอดจนการเล่นท้องถิ่นมาเป็นยุทธศาสตร์หลัก สำหรับส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพที่ถือว่าเป็นการนำวัฒนธรรมประจำถิ่นที่เป็น อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของกลุ่มทางสังคมมาเป็นแนวทางการส่งเสริมสุขภาพที่ดีและมีการเตรียมการที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพ พัฒนาให้เกิดความยั่งยืนทางสังคมสืบไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการบริหารจัดการ พัฒนาคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล และชุมชนตามกรอบการบริหาร 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดสรรและบริหารบุคลากร การอำนวยการและการควบคุม เพื่อ เป็นแนวทางให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุนทางสังคม เพื่อสร้างสรรค์ สังคม ชุมชน และครอบครัวที่เอื้ออาทรต่อกัน โดยมีแนวทางการดำเนินงานการกีฬาและการละเล่น สนับสนุน และส่งเสริมการกีฬาทั้งการแข่งขันเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศและมุ่งสู่นักกีฬาอาชีพ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรม ด้านการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนและการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง กระจาย อำนาจด้านสุขภาพสู่ประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมสร้างระบบสุขภาพของ ชุมชน ด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองเข้าถึงการจัดการสุขภาวะชุมชน โดยชุมชนผลักดันให้มีการกระจายความรู้ด้านสุขภาพและทักษะที่จำเป็นลงสู่ชุมชน ผลักดันให้เกิดการสร้าง ศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นด้านสุขภาพของผู้สูงอายุให้สามารถเข้าถึง การบริการสาธารณสุขได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เทศบาลนครขอนแก่น, 2560)

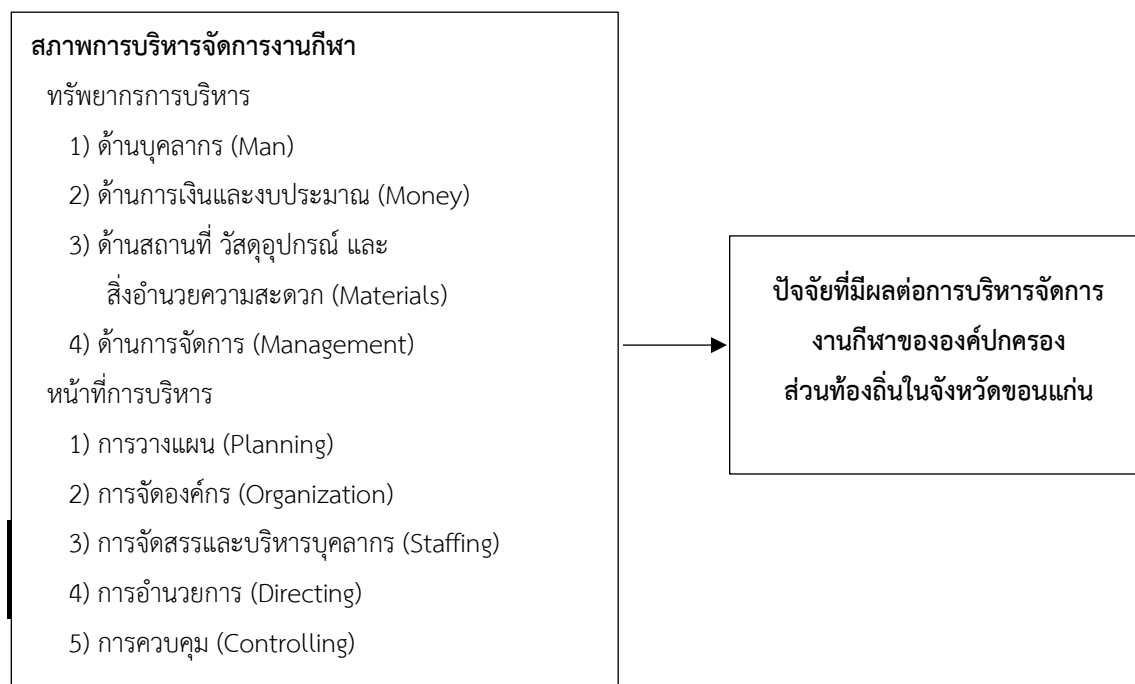
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการจัดการกีฬาและ การจัดการสุขภาพชุมชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยในฐานะผู้ให้บริการทางการศึกษา และมีส่วนเกี่ยวข้องทางการพัฒนาการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานกีฬาในชุมชน ท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบ่งตามรายการกลุ่ม กลุ่มเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษาสูงสุด และ กลุ่มตำแหน่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและการสุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 225 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งละ 2 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานกีฬาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น ผู้บริหาร 1 คน เจ้าหน้าที่ 1 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 212 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยสอบถามผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 212 คน

3. ลักษณะของเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดสรรและบริหารบุคลากร 4) การอำนวยความสะดวก และ 5) การควบคุม โดยวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร ทั้งหมด 4 ด้าน 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านการเงินและงบประมาณ 3) ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และ (4) ด้านการจัดการ โดยวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

4.2 สร้างแบบสอบถามตามกระบวนและวิธีการดำเนินการวิจัย ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC

4.5 นำแบบสอบถามปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.6 แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานกีฬาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.978

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบตารางการบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำนวน (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 ข้อมูลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

6.4 ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปที่ส่งผลต่อปัจจัยการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” แบ่งตามรายการกลุ่ม ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง และการทดสอบภายหลังเพื่อหาคู่ที่แตกต่างโดยวิธีของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 40 ถึง 49 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งในการทำงานตำแหน่งบริหารงานทั่วไป สังกัดหน่วยงานเทศบาลตำบล

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น แบ่งตามหน้าที่การบริหาร พบว่า

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร	3.82	0.740	มาก
ด้านการวางแผน	3.73	0.767	มาก
ด้านการจัดองค์การ	3.69	0.754	มาก
ด้านการควบคุม	3.63	0.839	มาก
ด้านการอำนวยความสะดวก	3.57	0.861	มาก
เฉลี่ยรวม	3.69	0.736	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดขอนแก่น หน้าที่การบริหาร แบ่งตามรายด้าน

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร			
ผู้บริหารทำการมอบหมายงานที่รับผิดชอบโดยคำนึงถึงความสามารถของ	3.88	0.823	มาก
ผู้ปฏิบัติงาน			
ผู้บริหารได้มีการจัดแบ่งงาน ความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติงานอย่าง	3.83	0.837	มาก
เหมาะสม			
เฉลี่ยรวม	3.82	0.740	มาก
ด้านการวางแผน			
มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร	3.83	0.861	มาก
ปกครองส่วนท้องถิ่น			
มีการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมกีฬาและจัดทีมนักกีฬาของ	3.81	0.899	มาก
ชุมชนเพื่อเข้าร่วมแข่งขัน			
เฉลี่ยรวม	3.73	0.768	มาก
ด้านการจัดองค์การ			
มีการกำหนดขอบเขตของแต่ละงานอย่างชัดเจน	3.76	0.867	มาก
กำหนดให้มีหน่วยงาน บุคลากรรับผิดชอบ และแบ่งตำแหน่งงานออกเป็น	3.68	0.887	มาก
ฝ่ายต่างๆ ให้มีเอกภาพในการบังคับบัญชา			
เฉลี่ยรวม	3.69	0.754	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการควบคุม			
กำหนดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.68	0.897	มาก
มีกระบวนการควบคุม ติดตามแผนกิจกรรม แผนงานโครงการทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	3.66	0.933	มาก
เฉลี่ยรวม	3.63	0.839	มาก
ด้านการอำนวยความสะดวก			
จัดสวัสดิการด้านต่างๆ ให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม	3.64	0.926	มาก
มีระบบให้คำปรึกษานักกีฬาในท้องถิ่น ดูแลเอาใจใส่ติดตามช่วยเหลือ นักกีฬาเป็นอย่างดี	3.59	0.976	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	0.862	มาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านบุคลากร	3.71	0.821	มาก
ด้านการจัดการ	3.59	0.813	มาก
ด้านการเงินและงบประมาณ	3.57	0.794	มาก
ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์	3.44	0.911	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.42	0.816	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.58	0.771	มาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร แบ่งตามรายด้าน

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านบุคลากร			
บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.99	0.846	มาก
บุคลากรมีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านการกีฬา	3.80	0.875	มาก
เฉลี่ยรวม	3.71	0.821	มาก
ด้านการจัดการ			
ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป	3.71	0.908	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สภาพทั่วไป	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกิจกรรมกีฬาของชุมชน หมู่บ้านหรือ ท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	3.67	0.920	มาก
เฉลี่ยรวม	3.59	0.813	มาก
ด้านการเงินและงบประมาณ			
มีระบบควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างรัดกุมให้เป็นไปตามแผนที่ กำหนด	3.70	0.828	มาก
มีรางวัลในการสนับสนุนนักกีฬาย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.61	0.940	มาก
เฉลี่ยรวม	3.57	0.794	มาก
ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก			
เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานทันสมัยและมีจำนวน เพียงพอ	3.52	0.961	มาก
สนามและอุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.44	0.911	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.44	0.911	ปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่าเท่ากับ .968 สามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 4 องค์ประกอบหลัก สามารถอธิบายถึงความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.285 จากทั้งหมด แสดงว่า 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก (61.576) รองลงมาเป็นการจัดสรรทรัพยากร (4.159) การควบคุมกระบวนการดำเนินงาน (2.864) และอธิบายความแปรปรวนน้อยที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (2.685) การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบ่งตามรายกลุ่ม กลุ่มเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษา สูงสุด กลุ่มตำแหน่ง และกลุ่มสังกัด”จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบสองทาง (MANOVA) และทดสอบภายหลังเพื่อหาคู่ที่แตกต่างกันโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe’s Method) พบว่า

(1) ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามทรัพยากรการบริหาร พบว่า แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 2 กลุ่ม (1.1) กลุ่มอายุ **ด้านการเงินและงบประมาณ** ได้แก่ (ผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้มีอายุระหว่าง 40-49 ปี) และ (กลุ่มอายุระหว่าง 30 - 39 ปี กับ อายุระหว่าง 40 - 49 ปี) **ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก** ได้แก่ (ผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้มีอายุระหว่าง 40-49 ปี) และ (กลุ่มอายุระหว่าง 30 - 39 ปี กับ อายุระหว่าง 40 - 49 ปี)

(1.2) กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด **ด้านการเงินและงบประมาณ** ผู้บริหารที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ผู้บริหารในเทศบาลตำบล มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล **ด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก**

ความสะดวก ได้แก่ ผู้บริหารที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ผู้บริหารในเทศบาลตำบล มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล **ปัจจัยด้านการจัดการ** พบว่า ผู้บริหารที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ผู้บริหารในเทศบาลตำบล มีปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

(2) ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร พบว่า แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด **ด้านการวางแผน** ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ**ด้านการจัดองค์การ** ได้แก่ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) **ด้านการอำนวยความสะดวก** ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) **ด้านการควบคุม** ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) และ (เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วนตำบล) มีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ตามหน้าที่การบริหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร รองลงมาเป็นด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการควบคุม และด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินกร ชอัมพงษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ความสำคัญขององค์ประกอบการจัดองค์การและการบริหารงานกีฬาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดสรรบุคลากรคัดเลือกนักกีฬา รองลงมาคือจำนวนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการควบคุมกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งในการบริหารงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นมีด้านการจัดสรรและบริหารบุคลากร อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านการวางแผนและด้านการจัดองค์การ ตามลำดับ

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น **ตามทรัพยากรการบริหาร** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านบุคลากร รองลงมาเป็น ด้านการจัดการด้านการเงินและงบประมาณ และด้านที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม ดวงมณี (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติลาว พบว่าแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติลาวประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการชี้แนะ และด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก ซึ่ง**การจัดการ** ส่วนใหญ่จะมุ่งประเด็นไปที่เรื่องประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลมาเป็น

แนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป รองลงมาเป็น ให้ความสำคัญร่วมมือในการดำเนินงาน กิจกรรมกีฬาของชุมชน หมู่บ้านหรือท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และเป็นไปตามแนวทางวิจัยของสินีนาฏ นาสิแสน และคณะ (2565) ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนยุควิถีใหม่ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม และด้านการเงินและงบประมาณ มุ่งเน้นในเรื่องมีระบบควบคุม การใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างรัดกุมให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ข้อมูลทั้งหมดสามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 4 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายถึง ความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.285 จากทั้งหมด แสดงว่า 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่า Total Eigen Value และอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก (61.576) รองลงมาเป็นการจัดสรรทรัพยากร (4.159) การควบคุมกระบวนการดำเนินงาน (2.864) และอธิบาย ความแปรปรวนน้อยที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (2.685) สอดคล้องกับงานวิจัยของชีวิน อ่อนลออ และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถนำไปพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ด้านบุคคล รองลงมาเป็นด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ประชาชนทุกกลุ่มออกกำลังกาย และเล่นกีฬาจนเป็นวิถีชีวิต ผู้มีความเป็นเลิศทางการกีฬาได้รับการสนับสนุน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบ่งตามรายการกลุ่ม กลุ่มเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตำแหน่ง และกลุ่มสังกัด **แบ่งตามทรัพยากรการบริหาร** พบว่า แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ และกลุ่มหน่วยงานที่สังกัด (1.1) กลุ่มอายุ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (1.2) กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด ด้านการเงินและ งบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านการจัดการ แตกต่างกันใน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กณวรรณ ลาชุมเหล็ก (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ และแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานกับทรัพยากรการบริหาร โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 **แบ่งตามหน้าที่การบริหาร** พบว่า แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ

.05 จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มหน่วยงานที่สังกัด ได้แก่ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการอำนวยการ ด้านการควบคุม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

- 1.1 จัดให้มีสิ่งสนับสนุนทางการกีฬาสำหรับชุมชน และจัดกิจกรรมทางการกีฬาอย่างสม่ำเสมอ
- 1.2 มีสถานที่ให้บริการสำหรับกีฬาแต่ละประเภทอย่างครบถ้วน และใช้งานได้ตลอดเวลา
- 1.3 ให้การสนับสนุนสำหรับงานกีฬาโดยตรง ทั้งวัสดุ อุปกรณ์และเงินทุน
- 1.4 รัฐ จัดตั้งกองทุนสนับสนุนทางการกีฬาสำหรับชุมชนโดยเฉพาะ และกำหนดประเภทกีฬาให้ครอบคลุมพื้นที่ที่สามารถจัดกิจกรรมได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้ทักษะทางการกีฬาของชุมชน
- 2.2 ศึกษาผลกระทบการดำเนินงานการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความยั่งยืน
- 2.3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาเยาวชน ชุมชน ที่ประสบความสำเร็จทางการกีฬา
- 2.4 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการกีฬาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย
- 2.5 การพัฒนางานกีฬาให้ตรงตามมาตรฐานงานกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

ข้อมูลบางข้อมูลเป็นความลับสำหรับองค์กรผู้วิจัยจึงเสนอที่ใกล้เคียงความจริง ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยทั้งหมดได้ ผู้ที่นำเอาข้อมูลไปใช้ควรพิจารณาบางส่วนให้ครอบคลุมก่อนนำข้อมูลไปใช้งานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กณวรรณ ลาชุมเหล็ก. (2564). สภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย. (2563). ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แยกรายจังหวัด. กระทรวงมหาดไทย.
- ชีวิน อ่อนลออ และคณะ.(2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10(2),161-169.
- ทินกร ชอัมพงษ์.(2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/issue/download/17122/4375>.

- นิยม ดวงมณี.(2558). *แนวทางการบริการจัดการศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติลาว*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. <https://webopac.lib.buu.ac.th/catalog/Bibltem.aspx?BibID=b00227367>.
- ปณัตต์ นอขุนทด.(2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี]. https://eng.sut.ac.th/ce/ce_course/download/project/7-1-55/9PANNATHAD%20NOKHUNTHOD.pdf
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (2560-2564). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)* กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- พงษ์เอก สุขใส และคณะ. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4),104-115.
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2560-2563*. เทศบาลนครขอนแก่น.
- สินีนาน นาสีแสน และคณะ. (2565). *สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนางานวิชาการ ของโรงเรียน ยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร*. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(4).1-15.
- วีระศักดิ์ ไช้วาง และคณะ. (2561). *กระบวนการส่งเสริมกีฬาเพื่อมวลชนสำหรับเยาวชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองล่อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์*. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่]. <http://www.cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1881>.

ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ
เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Results of Organizing Mathematics Learning According to The 6P Model Concept
Using Skill Exercises to Enhance Mathematical Process Skill,
The Problem – Solving Aspect of Quadrilaterals for Grade 5 Students

กิตติศักดิ์ จันทรหล่ม*

Kittisak Janlom

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง

Chumchonbanmaehang School

*Corresponding author's email: kittisak.j2512@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

19 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

13 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่องรูปสี่เหลี่ยม 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่องรูปสี่เหลี่ยม กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ที่ศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยหาค่าร้อยละความก้าวหน้าทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม ประกอบด้วย แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

หลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.90

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P MODEL, ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์, การแก้ปัญหา, แบบฝึกทักษะ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop a learning management model 6P Model using a skill exercise to enhance the problem-solving aspect of quadrilaterals, 2) to compare the results before and after using the learning management model; 6P Model using a skill exercise to enhance the problem-solving aspect of quadrilaterals. The populations in this study were 39 students in grade 5 at Chumchonbanmaehang School, Mae Ai District, Chiang Mai Province, first semester, academic year 2022. The research tools consisted of learning management model 6P Model, evaluation form of appropriateness towards learning management model 6P Model, lesson plan, evaluation form for problem-solving aspect of quadrilaterals, skill exercises, achievement test, and questionnaire for the grade 5 students. The data were analyzed by mean, percentage, deviation and academic progress.

The results were as follows:

1. The learning management model; 6P Model using a skill exercise to enhance the problem-solving aspect of quadrilaterals for the students in grade 5 consisted of 6P Model was appropriate at the highest level.

2. The students had mathematical skills and processes about the problem-solving aspect of quadrilaterals after using the learning management model 6P Model, the overall level was good and the achievement of learning was higher than the pre-test at 45.90%. Moreover, the students' satisfactions were at the highest level.

Keywords: Model Development, Mathematical Learning Management, 6P Model Concept, Mathematical Process Skills, Problem-solving, skill training.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยคนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560) สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยี การสื่อสารและการร่วมมือ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม ตลอดจนสามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง (ศรีมณีนารักษ์นุกูล) อำเภอแม่ฮ้าง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาและพัฒนาให้มีความรู้ตามหลักสูตร (โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง, 2564) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2563 พบว่า คะแนนมีแนวโน้มลดลงและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.23 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 37.50) ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.76 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 32.90) และปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 24.74 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 29.99) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2563) นอกจากนี้รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2561 - 2563 มีคะแนนเฉลี่ย 66.00, 65.38 และ 66.95 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ตามลำดับ ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ร้อยละ 70 (โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง, 2563) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนคิดวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน นำกระบวนการแก้ปัญหา วิธีแก้ปัญหาและประสบการณ์ที่มีอยู่ไปใช้หาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (เนตรนารี ไพโรจน์พิริยะกุล, 2565)

การสอนคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง (สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง และ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2561) จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า “6P Model” เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา กระตุ้นการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ได้ (กิตติศักดิ์ จันทร์หล่ม, 2564) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การทบทวนบทเรียน (Previous) ครูและผู้เรียนทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาร่วมกัน ขั้นที่ 2 การนำเสนอปัญหาต่อชั้นเรียนโดยวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

(Problem) ผู้เรียนได้สถานการณ์ปัญหา ครูมอบหมายงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำในห้องเรียน ขั้นที่ 3 การลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง (Practice) ผู้เรียนช่วยกันคิดหาวิธีในการหาคำตอบ ขั้นที่ 4 การอภิปรายและเปรียบเทียบร่วมกันทั้งชั้นเรียน (Present) ผู้เรียนนำเสนอคำตอบพร้อมเหตุผลแนวคิดและวิธีหาคำตอบเพื่อให้เพื่อนรับทราบวิธีการคิดของกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปบทเรียนจากการเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (Predicate) ครูและผู้เรียนทำกิจกรรมที่เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปความเหมือนและแตกต่างในการหาคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อสรุปเป็นแนวคิดของบทเรียนร่วมกัน และ ขั้นที่ 6 การผลิตชิ้นงานของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (Product) จัดทำชิ้นงานของแต่ละคนเพื่อสรุปเป็นแนวคิดร่วมกัน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมา จึงเห็นควรที่จะมีการศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับครูนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ในรายวิชาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีทักษะและกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

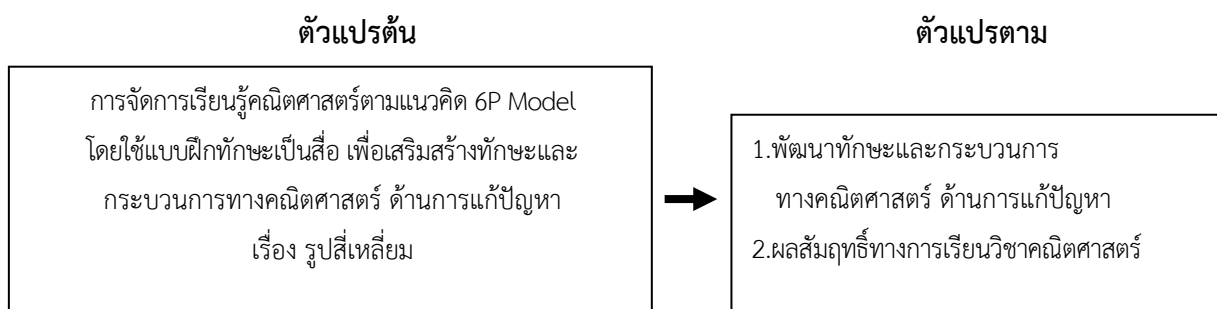
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหอยู่ในระดับดี
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง อำเภอแม่ฮ้าง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา โดยระดับความสามารถในการคิดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ซึ่งปรับปรุงจากการประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (วิลโลว์สัน, 2555) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00 อยู่ในระดับ ดี

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 อยู่ในระดับ พอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 อยู่ในระดับ ปรับปรุง

4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564) เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 5 สัปดาห์

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ด้านการสอนคณิตศาสตร์ 2 คน ด้านการวัดผลและประเมินผล 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Rating Scale) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ทุกแผนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 สามารถนำไปใช้ได้ (เชาวฤทธิ์ พันธุ์ทอง, 2561)

2. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

2.2 สร้างแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เล่มที่ 2 รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เล่มที่ 3 รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียงปุ่น และเล่มที่ 4 รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน

2.3 กำหนดแนวทางจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กำหนดเวลาเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/เครื่องมือ และการวัดผลประเมินผล

2.4 นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ด้านการสอนคณิตศาสตร์ 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน 1 คน ด้านการวัดผลและประเมินผล 2 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำหาค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.5 นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 คน ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) ให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.10/84.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังตารางที่ 1

2.6 นำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้จริงกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฯ ที่ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 (N = 10)

ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ (E_1)				ประสิทธิภาพแบบทดสอบ (E_2)				เกณฑ์ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม 4,000 คะแนน				คะแนนเต็ม 300 คะแนน				80/80
คะแนนที่ได้	μ	σ	ร้อยละ	คะแนนที่ได้	μ	σ	ร้อยละ	82.10/84.00
3,284	328.40	31.17	82.10	252	25.20	2.30	84.00	

3. แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา

3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร คู่มือครู เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด การวัดผลประเมินผล

3.2 สร้างแบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เป็นแบบประเมินแบบอิงเกณฑ์

3.3 ตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา แบบฝึกทักษะเรื่องรูปสี่เหลี่ยม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 คน พิจารณาเนื้อหาและภาษาที่ใช้เขียนเกณฑ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาเกณฑ์การประเมิน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปการบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์และนำเสนอในรูปตาราง

3.4 นำแบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา ไปใช้กับกลุ่มประชากรด้วยการวัดผลจากการทำแบบฝึกทักษะ

4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

4.1 ศึกษาวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

4.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม เป็นแบบอัตนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

4.3 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ฯ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ด้านการสอนวิชาคณิตศาสตร์ 2 คน ด้านการวัดผลและประเมินผล 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4.4 ได้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ฯ จำนวน 40 ข้อ นำไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ้าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 19 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 25% (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.85 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ

4.5 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ฯ จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 2 กับนักเรียนกลุ่มเดิมที่ทดลองในครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

4.6 จัดทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนรู้ว่า นักเรียนมีความรู้พื้นฐานและทราบปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม
2. ครูผู้สอนทดลองใช้แผนจัดการเรียนรู้และแบบฝึกฯ จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 แผน และวันละ 1 แผน
3. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ และเจตคติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยหาร้อยละความก้าวหน้าทางการเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่องรูปสี่เหลี่ยม

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (N=39)

ขั้นตอนการคิด แก้ปัญหา	ทักษะและกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์								ค่าเฉลี่ย รวม	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน รวม	ระดับ ความ สามารถ
	คะแนนเต็ม 3 คะแนน										
	สี่เหลี่ยม จัตุรัส		สี่เหลี่ยม ผืนผ้า		สี่เหลี่ยม ขนมเปียกปูน		สี่เหลี่ยม ด้านขนาน				
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ			
1.ความเข้าใจปัญหา	2.51	0.51	2.46	0.51	2.64	0.49	2.68	0.44	2.59	0.49	ดี
2.การเลือกยุทธวิธี การแก้ปัญหา	2.72	0.46	2.64	0.49	2.72	0.49	2.70	0.43	2.71	0.45	ดี
3.การใช้วิธี การแก้ปัญหา	2.64	0.49	2.64	0.49	2.77	0.43	2.65	0.46	2.69	0.46	ดี
4.การตรวจคำตอบ	2.59	0.50	2.54	0.51	2.77	0.43	2.68	0.44	2.66	0.48	ดี
ภาพรวม									2.66	1.36	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 2.66, \sigma = 1.36$)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม

ตารางที่ 3 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม (N=39)

การทดสอบ	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลต่าง คะแนน	ร้อยละ ความก้าวหน้า
ก่อนเรียน	30	434	11.13	1.87	D =13.77	45.90
หลังเรียน	30	971	24.90	2.39		

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนเท่ากับ 11.13 หลังเรียนเท่ากับ 24.90 มีค่าความก้าวหน้าเฉลี่ย 13.77 คิดเป็นร้อยละ 45.90

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model พบว่า นักเรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 6P Model ให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง เช่น การทำใบงานและทำแบบฝึกทักษะ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้องค์ความรู้ด้านการคิดและแสดงวิธีทำในการหาคำตอบที่หลากหลายมาแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะในขั้นลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง (P3 : Practice) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องลงมือทำใบงานด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการแก้ปัญหา ส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับ อุษณีย์ สีม่วง และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังเรียน ($\bar{X} = 31.24$, S.D. = 2.28) สูงวก่่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.86$, S.D. = 5.51) สูงวก่่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ สุรัชย์ สุขศรี (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนหลังเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนสูงวก่่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงวก่่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.90 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนภายในกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มในการแก้ปัญหา ได้ฝึกความคิด ฝึกการวางแผน ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการจัดระบบความคิดและวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับสร้างความมั่นใจและกล้าแสดงออกด้วยการทำแบบฝึกทักษะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นานและนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้ สอดคล้องกับ ยุวดี ศรีสังข์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ร้อยละ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงวก่่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วิสุทธิ์ คงกัลป์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบ MESUK Model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงวก่่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ อารีย์ พาวัฒนา และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง จำนวนที่มากกว่า 1,000 โดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด และวิธีการศึกษาชั้นเรียน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 38 คน มีนักเรียนที่ผ่าน เกณฑ์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ นักเรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 6P Model ไปใช้ ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานด้วยตนเอง เช่น ใบงาน และแบบฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแต่ละขั้นตอนของ 6P Model ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้กับกิจกรรม การเรียนการสอนได้ตลอดการจัดกิจกรรม เช่น

ขั้นทบทวนบทเรียน (P1 : Previous) ขั้นนี้ครูและนักเรียนทบทวนความรู้เดิมจากบทเรียนที่ ผ่านมาร่วมกัน โดยครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามพร้อมกันหรือเล่นเกม

ขั้นนำเสนอปัญหาต่อชั้นเรียน โดยเน้นวิธีการแบบเปิด (Open Approach) (P2 : Problem) นักเรียนร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาที่ถูกต้องนั้นมียหลายแนวทางและผลลัพธ์มีหลายผลลัพธ์ ที่ถูกต้อง เมื่อได้สถานการณ์ปัญหาแล้วครูใช้ใบงานให้นักเรียนทำในห้องเรียนโดยทำเป็นกลุ่ม ๆ 3-5 คน

ขั้นลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง (P3 : Practice) นักเรียนทำใบกิจกรรมของตนเอง แล้วนำเสนอภายในกลุ่ม กลุ่มช่วยกันคิดและตัดสินใจเลือกการหาผลลัพธ์ของเพื่อนภายในกลุ่มมา 1 คน เพื่อหาข้อสรุปและเหตุผลที่ได้ในการหาผลลัพธ์ได้อย่างไรมีวิธีการอย่างไร เสร็จแล้วก็นำเสนอหน้าชั้นให้ เพื่อนรับทราบถึงแนวความคิดของกลุ่ม

ขั้นอภิปรายและเปรียบเทียบร่วมกันทั้งชั้นเรียน (P4 : Present) ตัวแทนของนักเรียนแต่ละ กลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อให้เพื่อนได้รับทราบถึงวิธีการคิดของนักเรียน หลังจากนั้นครูร่วมอภิปราย เพื่อนำไปเป็นแนวคิดใหม่ของห้องเรียน และนำมาพัฒนาต่อไป

ขั้นสรุปบทเรียนจากการเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (P5 : Predicate) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนทำกิจกรรมที่เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปของบทเรียนที่มีความเหมือนและ แตกต่างในการหาคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะสรุปเป็นแนวคิดร่วมกัน

ขั้นผลิตชิ้นงานของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (P6 : Product) ขั้นสุดท้ายของกิจกรรมที่ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ของบทเรียนในการหาผลลัพธ์ของทั้งห้องเรียน แล้วจัดทำชิ้นงานของ แต่ละคนเพื่อที่จะสรุปเป็นแนวคิดเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านอื่น เช่น การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนครบทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติศักดิ์ จันทร์หล่ม. (2564). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด 6P Model โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง อำเภอแม่ฮ่าง จังหวัดเชียงใหม่.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-20.
- เชาวฤทธิ์ พันธุ์ทอง. (2561). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบประสมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาพื้นที่รูปเรขาคณิตสองมิติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี*. [รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงไม่ตีพิมพ์].
- เนตรนารี ไพโรจน์พิริยะกุล. (2565). การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 17(1), 17-32.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น
- ยุวดี ศรีสังข์. (2564). การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค KWDL เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง ร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 32(1), 32-45.
- โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง. (2563). *แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (รายงาน). โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง.
- โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮ่าง. (2564). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self assessment report: SAR)*.
- วิไล โพธิ์ชื่น. (2555). *การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิสุทธิ คงกัลป์. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบ MESUK Model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนเนียงวิทยา อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา. *วารสารครูสภาวิทยากร*, 1(1), 56-64.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). *ผลการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ PISA 2018*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง และ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2561). รูปแบบการสอนแนวใหม่สำหรับการวัดในรายวิชา คณิตศาสตร์ระดับโรงเรียน. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(3), 118-127.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2563). *สรุปโครงการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. (สำเนา).
- สุรัชย์ สุขรึ. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 4(11), 68-85.
- อารีย์ พาวัฒนา, พรพิมล ชูสอน, สมหวัง นิลพันธ์, สุภาภรณ์ ประสานพานิช, อักษรารุส กันหาป๋อง และ ภณอนงค์ จันทร์เทศ. (2564). การศึกษาการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง จำนวนที่มากกว่า 1,000 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด และวิธีการศึกษาชั้นเรียน. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(3), 301-316.
- อุษณีย์ สีม่วง และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2565). การพัฒนากิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา DAPIC ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *Journal of Modern Learning Development*, 7(11), 281-295.

การฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม
The Teeth Brushing Practices with the Storybook Pictures for the Students
with Autism

เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ*

Charoenkhwan Sripunchat*

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ

Khon Kean University Demonstration School, Special Education Division

*Corresponding author's email: jaromo@kku.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

22 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

14 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม และเปรียบเทียบทักษะการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมจำนวน 3 คน อายุระหว่าง 7 - 8 ขวบ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและการศึกษารายกรณี (Case Study) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการฝึกการแปรงฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม จำนวน 6 แผน 2) หนังสือภาพนิทาน 3 เล่ม เรื่อง หนูชอบแปรงฟัน ผมแปรงฟันด้วยตัวเอง และผมแปรงฟันทุกวัน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมโดยฝึกกิจกรรมการแปรงฟัน ทั้งหมด 12 สัปดาห์ บันทึกข้อมูลหลังการสอนและสรุปผลการกิจกรรมการแปรงฟันโดยใช้นิทานภาพการแปรงฟัน แต่ละทุกชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละและการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 3 คน พบว่านักเรียนที่มีภาวะออทิซึมมีคะแนนที่สูงขึ้นหลังการทดลอง
2. ผลคะแนนเปรียบเทียบความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทานหลังการทดลองสูงขึ้น ดังนี้ นักเรียนคนที่ 1 ร้อยละ (38.33/71.66) นักเรียนคนที่ 2 ร้อยละ (45.00/80.00) นักเรียนคนที่ 3 ร้อยละ (60.00/91.66) ดังนั้นภาพนิทานสามารถส่งเสริมความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมเพิ่มขึ้นทุกคน

คำสำคัญ: ภาพนิทาน, การแปรงฟัน, ความสามารถในการแปรงฟัน, นักเรียนที่มีภาวะออทิซึม

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the teeth brushing practices for the students with autism, and 2) to compare teeth brushing skills of students with autism, between pretest and posttest (before and after using the storybook pictures). The target group consisted of 3 students with autism. The ages were ranged between 7-8 years of age. This research was an experimental research. The experimenters administered both of the experiment and case study. The research instruments were: 1) Six teeth brushing plans for students with autism, 2) The storybook with pictures titled “I like to brush my teeth,” “I brush my teeth myself,” and “I brush my teeth every day,” and 3) The behavioral observational form for students with autism. The teeth brushing practice activities were implemented for 12 weeks. The data after teaching were recorded. In addition, the findings of teeth brushing activities by using the storybook pictures were concluded every hour. Data were analyzed and presented by basic statistic, percentage, and descriptive form.

The research findings were found that:

1. The teeth brushing ability by using storybook pictures of all 3 students with autism, showed that the students with autism obtained higher posttest scores.
2. The findings of comparison between teeth brushing ability by using storybook with pictures of all 3 students with autism, between pretest and posttest were found that their posttest scores were higher as follows: the first student 38.33%/71.66%, the second student 45.00%/80.00%, and the third student 60.00%/91.60%. Therefore, the storybook with pictures could enhance teeth brushing ability of every student with autism.

Keywords: Storybook Pictures, Teeth Brushing, Teeth Brushing Ability, Students with Autism

บทนำ

โรคฟันผุในนักเรียนชั้นประถมศึกษา ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญในระดับโลก ซึ่งส่งผลกระทบมากมายต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ทั้งทำให้มีกลิ่นปาก อาการเสียวฟันและอาการปวดฟัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบ ต่อนักเรียน ทั้งด้านพัฒนาการ ด้านสติปัญญา ด้านโภชนาการ และด้านบุคลิกภาพ โดยอาการเหล่านี้ส่งผลทำให้ได้รับประทานอาหารได้น้อยลง นอนไม่หลับ บางคนต้องขาดเรียน ทำให้มีผลต่อการเข้าสังคม และการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าการสูญเสียฟันก่อนวัยอันควร ทำให้มีผลต่อบุคลิกภาพในอนาคต ญัฐภูมิ แก้วสุธา, อังศินันท์ อินทรกำแหง, และพัชรี ดวงจันทร์ (2556) การดูแลรักษาสุขภาพฟันจึงเป็นเรื่องที่องค์กรอนามัยโลกได้ให้ความสำคัญยิ่ง และได้มีการสำรวจจาก

สภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 7 พ.ศ.2555 ส่งผลให้ทุกโรงเรียนได้มีกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ นักเรียน ได้ดูแลสุขภาพปากและฟันของตนเองอย่างถูกต้อง สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย (2556) ในกลุ่มนักเรียน ที่มีภาวะออทิสซึมก็ยังพบปัญหาเรื่องการดูแลสุขภาพปากและฟัน เพราะเลือกรับประทานอาหารซ้ำ ๆ อัมมา เอี่ยมอริคม (2558) ทั้งนี้ได้กลุ่มนี้ยังขาดทักษะด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ (2566) และจะต้องได้รับการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นสุขนิสัยที่ดีจากการศึกษาและสังเกตในกิจกรรมการแปรงฟันหลัง รับประทานอาหารของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ พบว่านักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมไม่สามารถแปรงฟันเองได้ หลีกหนีและหลีกเลี่ยง การแปรงฟัน นักเรียนบางคนยังปฏิบัติในขั้นตอนของการแปรงฟันไม่ถูกต้อง ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ฟันผุและปวดฟัน และมีปัญหาทุกครั้งเมื่อต้องไปพบทันตแพทย์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษานวัตกรรมที่คาดว่าจะสามารถ แก้ปัญหาดังกล่าวได้ คือ การใช้ภาพนิทานในการฝึกทักษะการแปรงฟัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสม กับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในระดับชั้นประถมศึกษา ที่สนใจและปฏิบัติตามขั้นตอนในการแปรงฟันให้ถูกต้อง มากขึ้น เพราะการฝึกเป็นขั้นตอน (Task Analysis) สามารถช่วยให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมเรียนรู้ได้เร็ว เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ (2561) อีกทั้งการศึกษาพบว่า การเล่านิทานประกอบภาพสามารถส่งเสริม ความมีระเบียบวินัย ซึ่ง ยุวดี แก้วกันหา และ อรทัย อนุรักษวัฒน์ (2564) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม ความมีวินัยในตนเองโดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริม ความมีวินัยในตนเอง โดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัด กิจกรรมจำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยมีคะแนนความก้าวหน้าสูงขึ้นและมีระเบียบวินัยในตนเอง มากขึ้น กิจกรรมการแปรงฟันเป็นกิจวัตรประจำวันที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติซึ่งหากขาดระเบียบวินัยแล้ว การดำเนินกิจกรรมนั้นก็จะมีความยุ่งยาก ดังนั้นครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นหาวิธีการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนโดยสร้างสื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังที่ อารี พาวัฒนา และคณะ (2564) กล่าวว่า สื่อต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จึงมีประโยชน์ยิ่งในการจัดการเรียนรู้เพื่อที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นรวมทั้งส่งผลสำเร็จต่อนักเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้และเกิดลักษณะคติต่อการจัดการ เรียนรู้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครูมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อการเรียนรู้ขอให้ผู้เรียนหรือ จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่สามารถช่วยส่งเสริมและสร้างความองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูเป็น ผู้อำนวยความสะดวกจัดโอกาสจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งวิทยาการให้เอื้อต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิด การเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ตัว แบบของแบนดูรา สุนิสา วงศ์อารีย์ (2559) นิทานยังเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านต่าง ๆ ในการนำนิทานมาใช้พัฒนานักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารรณา รัตนถิรวรรณ, จารุพัชร ฉลาดแพทย์ และ จันทรา พิระขจร (2565) ซึ่งพบว่า สื่อนิทานเป็นสื่อ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มโรคออทิสติกรวมทั้งสื่อหนังสือภาพนิทานจัดเป็น สื่อเพื่อส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย

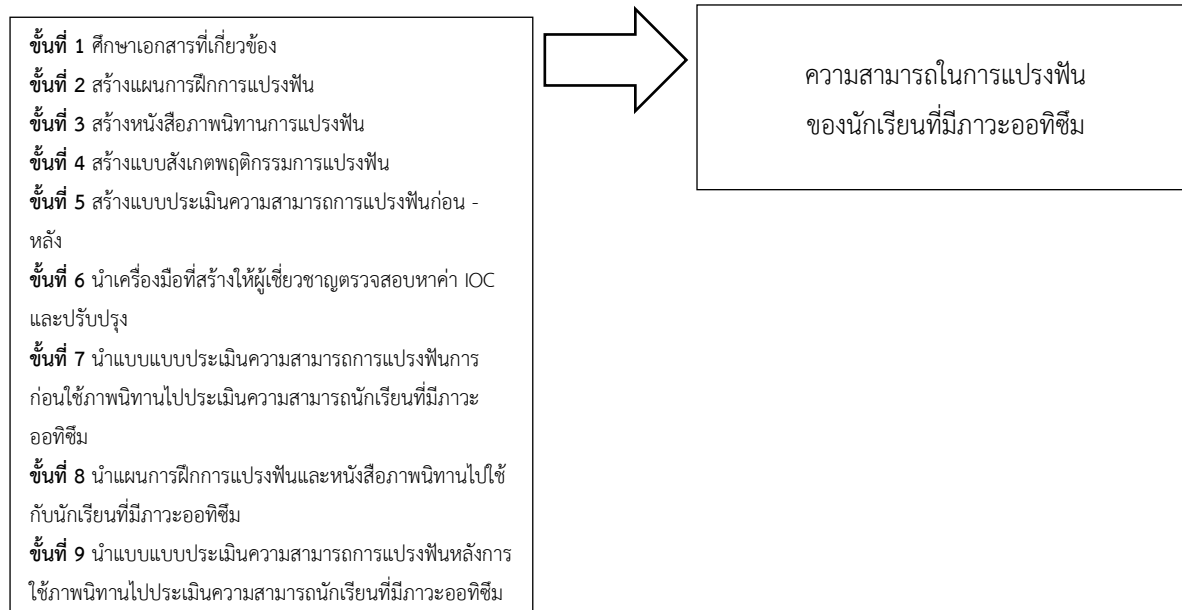
ผู้วิจัยจึงใช้การเล่านิทานประกอบภาพเป็นสื่อการสอนโดยสร้างหนังสือภาพนิทานขั้นตอนการแปร่งฟันเพื่อให้เด็กเรียนที่มีภาวะออทิซึมได้เรียนรู้และฟังนิทานไปพร้อม ๆ กับการเล่านิทานรวมทั้งฝึกทักษะการแปร่งฟันตามภาพขั้นตอนของนิทาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำงานวิจัยนี้ขึ้นเพื่อศึกษาการฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ อันส่งผลต่อการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทานการแปร่งฟัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมมีกรอบแนวคิดการวิจัย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพนิทานและทักษะการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 2) สร้างแผนการฝึกการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 3) สร้างหนังสือภาพนิทานการแปร่งฟัน จำนวน 3 เล่ม 4) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการแปร่งฟันของนักเรียนออทิซึม 5) สร้างแบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันก่อน - หลังการใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 6) นำเครื่องมือที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่า IOC และปรับปรุง 7) นำแบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันก่อนการใช้ภาพนิทานไปประเมินความสามารถนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 8) นำแผนการฝึกการแปร่งฟันและหนังสือภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมไปใช้กับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 9) นำแบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันหลังการใช้ภาพนิทานไปประเมินความสามารถนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 10) บันทึกความสามารถในการแปร่งฟันอย่างละเอียดด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการแปร่งฟันของนักเรียนออทิซึม จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น นิทานการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 3 เล่ม 1) หนูชอบแปร่งฟัน 2) ผมแปร่งฟันด้วยตัวเอง 3) ผมแปร่งฟันทุกวัน

ตัวแปรตาม ความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย การฝึกการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมจำนวน 3 คน ใช้เลือกวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampimg) อายุระหว่าง 7- 8 ขวบ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้จากผู้ปกครอง วันที่ 16 ตุลาคม 2565 ได้มีข้อมูลสะท้อนจากผู้ปกครองในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ผู้วิจัยได้มีการสอบถามและสนทนากลุ่มถึงปัญหาทำให้ทราบข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน และไม่เป็นอาสาสมัครของโครงการวิจัยอื่น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการฝึกการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม
2. หนังสือภาพนิทาน 3 เล่ม เรื่อง 1) หนูชอบแปร่งฟัน 2) ผมแปร่งฟันด้วยตัวเอง 3) ผมแปร่งฟันทุกวันและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์การศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยาคลินิก

นักกิจกรรมบำบัด พยาบาลวิชาชีพ และอาจารย์วิชาภาษาไทย ตรวจสอบเครื่องมือและนำเครื่องมือที่ใช้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบสังเกตพฤติกรรมการแปร่งฟันของนักเรียนออทิสซึม

4. แบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันก่อน – หลังการใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

วิธีรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองฝึกการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

1. ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของแผนการฝึกการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมซึ่งดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 สัปดาห์ละ 5 วัน ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 30 นาที เวลา 12.00 - 12.30 เป็นเวลา 12 สัปดาห์

2. สังเกตพฤติกรรมและข้อมูลขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนการทดลองใช้นิทานภาพก่อนฝึกการแปร่งฟัน ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความสามารถการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแล้วนำข้อมูลมาสรุปร่วมกันโดยใช้ระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์

3. นำแผนการปฏิบัติการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมมาใช้กับนักเรียนโดยแผนจะเน้นให้นักเรียนได้ทราบกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปร่งฟัน เรียนรู้ขั้นตอนของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมรวมทั้งฟังนิทานขั้นตอนการแปร่งฟันและฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนของภาพนิทาน

4. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งหลังการทดลองใช้นิทานภาพก่อนฝึกการแปร่งฟัน

5. นำบันทึกผลหลังการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมมาสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม

6. ประเมินผลการแปร่งฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแต่ละกิจกรรมหลังการใช้นิทานภาพก่อนฝึกการแปร่งฟัน

7. สรุปผลการจัดกิจกรรมการแปร่งฟันโดยใช้นิทานภาพการแปร่งฟัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยบรรยายเป็นรายบุคคลจากการฝึกทักษะการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานก่อนและหลังโดยใช้แผนภูมิ

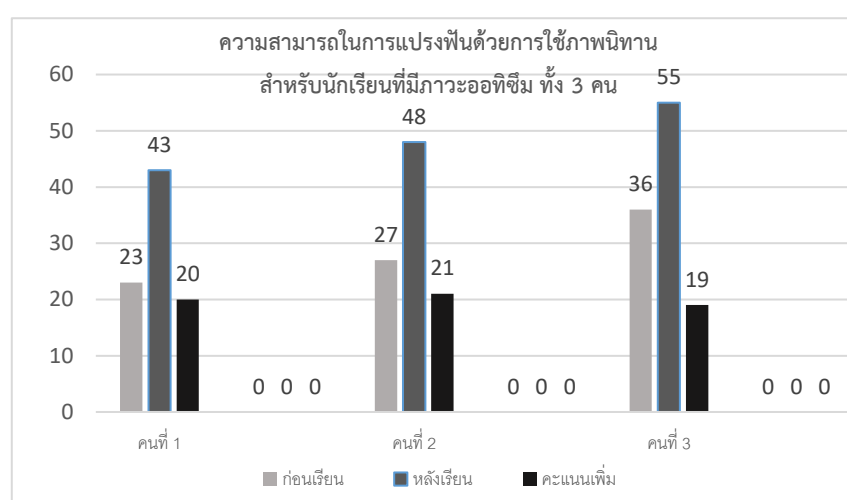
2. ค่าเฉลี่ยร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถในการแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน ของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมทั้ง 3 คน มีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีรายละเอียดของคะแนนความสามารถดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนและร้อยละความสามารถในแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทาน ของนักเรียนที่ 3 คน

คนที่	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลต่างคะแนน	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	23	38.33	43	71.66	71.66	33.33
2	27	45.00	48	80.00	21	35.00
3	36	60.00	55	91.66	19	31.66

ภาพที่ 2 แสดงคะแนนและร้อยละความสามารถในแปร่งฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมก่อนและหลังการใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 3 คน

จากตารางที่ 1 และภาพที่ 2 พบว่า การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ ก่อนและหลัง การฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม และมีคะแนนเพิ่มขึ้นการฝึกแปร่งฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม คนที่ 1 มีคะแนนก่อนเรียน 23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.33 หลังเรียน 43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.66 และคะแนนที่เพิ่มขึ้น 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.33 คนที่ 2 มีคะแนนก่อนเรียน 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.00 หลังเรียน 48 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และคะแนนที่เพิ่มขึ้น 21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.00 คนที่ 3 มีคะแนนก่อนเรียน 36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 หลังเรียน 55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.66 และคะแนนที่เพิ่มขึ้น 19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 31.66

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการฝึกแปรงฟันโดยใช้ภาพนิทานสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ผลของการศึกษาวิจัย พบว่า หลังจากใช้ภาพนิทานเพื่อฝึกแปรงฟันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 3 คน มีความสามารถในการแปรงฟันเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า ภาพนิทานสามารถพัฒนาทักษะการฝึกแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมได้ ซึ่งภาพนิทานที่จัดขึ้นมีเนื้อเรื่องที่ไม่ซับซ้อน เนื้อหาไม่ยาวจนเกินไป ภาพนิทาน ข้อความในนิทาน แบบประเมินการฝึกแปรงฟัน มีความสอดคล้องกัน ซึ่งเนื้อหาในนิทานจะเน้นหลักการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เพื่อให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมฝึกปฏิบัติได้และไม่ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญขวัญ ศรีพันธุ์ชาติ (2561) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กออทิสติกด้วยหลักการวิเคราะห์งาน โดยวิเคราะห์กิจกรรมกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การล้างมือ การล้างหน้า การแปรงฟัน และการเข้าห้องน้ำปัสสาวะ นำภาพมาย่อเป็นขั้นตอนเพื่อพัฒนาทักษะกิจวัตรประจำวันของเด็กออทิสติก พบว่า เด็กออทิสติกมีคะแนนหลังฝึกกิจวัตรประจำวันเพิ่มขึ้น ซึ่งเด็กออทิสติกจะเรียนรู้ได้ดีจากภาพและการมองที่สอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2552) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมจะรับรู้ได้ดีจากการมอง คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมกระบวนการคิด โครงสร้างความคิดในสมองของบุคคลอื่นเนื่องมาจากการรับรู้ทางสายตาหรือการมองเห็นช่วยให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมเกิดการเรียนรู้ได้ดี

จากผลการศึกษาที่ได้ศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า ภาพนิทานสามารถส่งเสริมความสามารถในการแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมให้มีความสามารถในการแปรงฟันที่เพิ่มขึ้นตลอดจนสามารถนำภาพนิทานไปประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะอื่น ๆ ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและบูรณาการการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสอน
2. นิทานที่ใช้ฝึกทักษะการแปรงฟันควรมีการพัฒนาต่อยอดให้มีความน่าสนใจให้หลากหลายเช่น สร้างเป็นสื่อมัลติมีเดีย
3. ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปอ้างอิงเพื่อการศึกษาการฝึกแปรงฟันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึมหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทอื่น ๆ ได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัย

ศูนย์จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ตรวจสอบงานวิจัยและได้รับการรับรองงานวิจัย
เลขที่ HE663209

เอกสารอ้างอิง

- เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ. (2561). การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม ด้วยหลักการวิเคราะห์งาน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 11(1), 113-123.
- เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ. (2566). การส่งเสริมให้เด็กออทิสติกฝึกกิจวัตรประจำวัน. *วารสารครุศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 17(1), 72-83.
- ณัฐภูมิ แก้วสุธา, อังคินันท์ อินทรกำแหง และ พัทรี ดวงจันทร์. (2556). ปัจจัยที่ทำให้เกิดการดูแลสุขภาพช่องปากพฤติกรรมของวัยรุ่นตอนต้น. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 19(2), 153 -163.
- ปารรณา รัตนถาวรณ, จารุพัชร ฉลาดแพทย์ และ จันทรา พิระขจร. (2565). สื่อพิเศษ เพื่อเด็กพิเศษ รายงานการประเมินผลการใช้นิทานของผู้ปกครองและครูปฐมวัยต่อการพัฒนาการของเด็กออทิสติก. *วารสารราชานุกูล*, 34(2), 59 – 68.
- ยุวดี แก้วกันหา และ อรทัย อนุรักษวัฒน์. (22 กุมภาพันธ์ 2564). *การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองโดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ* [เอกสารนำเสนอ]. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่1, กำแพงเพชร, ประเทศไทย.
- สุนิสา วงศ์อารีย์. (2559). *จิตวิทยาสำหรับครู(เอกสารประกอบการสอน)*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมพร หวานเสร็จ. (2552). *การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง*. คลังน่านาวิทยา.
- สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. (2556). *รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่7 พ.ศ. 2555*. สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, กรุงเทพฯ.
- อัทธมา เอี่ยมอติคม. (2558). *ประสบการณ์การดูแลทันตสุขภาพเด็กออทิสติกของผู้ดูแล*. *วิทยสารทันต สาธารณสุข*, 20(1), 81- 88.
- อารี พาวัฒนา และคณะ. (2564). การศึกษาการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง จำนวนที่มากกว่า 1,000 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิดและวิธีการศึกษาชั้นเรียน. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 11(3), 301-316.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

A Comparison of the Learning Achievement before and after Learning of
Mathayomsuksa 2 Students in Thai Part of Speech with Learning Management
by Using Workbook

ปาริตา สายนันไชย^{1,*} และ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์²

Parita Sainunchai^{1,*} and Siripat Jetsadawiroj²

^{1,2}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Master of Education, Innovative Curriculum and Learning Management, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author's email: parita.az9999@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

19 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

21 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

26 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียน การสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหมุ่สี จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของ คำ จำนวน 8 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 40 ข้อ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 14 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent ผลการวิจัย หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า ภาพรวมของนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การสอนภาษาไทย, หนังสือแบบฝึกหัด, ประสิทธิภาพ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The purposes of this research are to 1) develop and find efficiency of Mathayomsuksa 2 students' workbook: Thai Part of Speech with the 80/80 efficiency index 2) compare the learning achievement, before and after study by using workbook and 3) examine Mathayomsuksa 2 students' satisfaction towards learning management by using workbook. Target groups are totally 15 Mathayomsuksa 2 students in Banmoosi School in the classroom, the second semester of 2023 academic year. The instruments used in this research are 1) Thai Part of Speech workbook created by the researchers 2) lesson plans using Thai Part of Speech workbook 3) 40 - item of the achievement test which is considered, and evaluated index of item objective congruence: IOC by experts 4) 14 - item of satisfaction questionnaire towards learning management by using workbook, and analyzed statistic method, mean ($\bar{x}$), percentage, deviation (S.D.), and t-test dependent. The findings are 1) the efficiency of Thai Part of Speech workbook for Mathayomsuksa 2 students are 84.38/80.00, according to 80/80 efficiency index 2) the learning achievement after using workbook is significantly higher than before studying at .05 and 3) the satisfaction of Mathayomsuksa 2 students towards using workbook overall is at the highest level.

Keywords: Teaching Thai Language, Workbook, Efficiency, Learning Achievement, Satisfaction

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ และสมบัติทางวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกภาพของคนในชาติ เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และพัฒนาทักษะทางอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม และก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของชาติ ดังนั้นคนไทยจะต้องทำความเข้าใจ และศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา หมั่นฝึกฝนให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

สังคม และประเทศชาติ ภาษาจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย ตลอดไป (กรมวิชาการ, 2545) ภาษาไทยมีหลักให้ศึกษาและสังเกตเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาและตั้งข้อสังเกตเพื่อทำความเข้าใจ เพราะภาษาไทยมีหลักการจึงทำให้สามารถเรียนรู้และใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารได้ดี การเรียนรู้หลักภาษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระที่ 4 คือ หลักการใช้ภาษาเป็นสาระที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สาระการเรียนรู้กำหนดไว้ เพราะหลักภาษาเป็นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้แตกฉาน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545) กล่าวว่า หลักภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากขาดหลักภาษาไทยแล้ว อาจเป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาผิดพลาด บกพร่อง จนทำให้ภาษาเสื่อมสลายไปได้ จะเห็นได้ว่าเมื่อมีความรู้ทางหลักภาษา ก็จะทำให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามไปด้วย การสอนหลักภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทางภาษาที่ถูกต้อง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองในอนาคตได้

แม้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะให้ความสำคัญกับหลักภาษาไทย แต่กลับพบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถในด้านหลักภาษาค่อนข้างต่ำ โรงเรียนบ้านหมูลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้ทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำ พบว่านักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีความสับสนเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคทำให้นักเรียนใช้คำในการเขียนสื่อสารได้ไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนสื่อสารต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่ามีวิธีแก้ปัญหา โดยพัฒนาหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหมด 7 เรื่อง คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ประกอบไปด้วยใบความรู้ และแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทและเฉลยด้วยตนเอง ซึ่งนำหนังสือแบบฝึกหัดนี้มาใช้ในการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยคาดหวังว่าการทำวิจัยเรื่องนี้ จะช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดี มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำ ส่งผลให้มีทักษะด้านการเขียนสื่อสารที่ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนา และหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

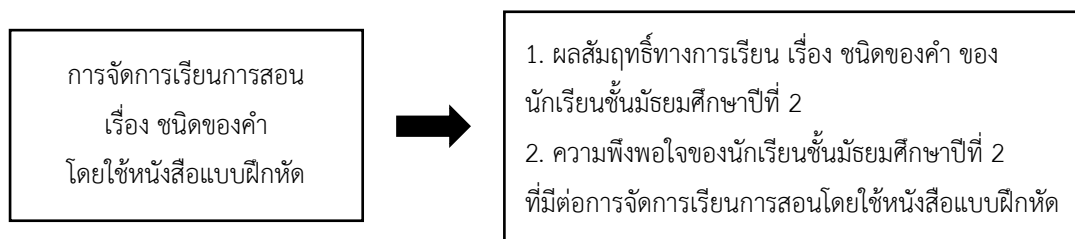
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

สมมติฐาน

1. หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหมูลี จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 เล่ม มีเนื้อหา คือ 1) คำนาม 2) คำสรรพนาม 3) คำกริยา 4) คำวิเศษณ์ 5) คำบุพบท 6) คำสันธาน และ 7) คำอุทาน มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างหนังสือแบบฝึกหัด

1.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการสอน ชนิดของคำ

1.3 สร้างหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ จำนวนทั้งสิ้น 1 เล่ม โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 7 เรื่อง มีเนื้อหา คือ 1) คำนาม 2) คำสรรพนาม 3) คำกริยา 4) คำวิเศษณ์ 5) คำบุพบท 6) คำสันธาน และ 7) คำอุทาน

1.4 นำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบภายในหนังสือแบบฝึกหัด ในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านลักษณะรูปลักษณ์ และภาพประกอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนดำเนินการ ในขั้นต่อไป

1.5 นำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

1.6 หาประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1.6.1 การหาประสิทธิภาพรายบุคคล โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพ ของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.6.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลอง หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.6.3 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลอง หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งหนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.7 นำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับชนิดของคำ

2.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการสอนเรื่อง ชนิดของคำ

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และออกแบบการสอน จำนวน 8 แผน (ไม่รวม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) แผนละ 1 ชั่วโมง ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คำนาม (สามัญนาม,วิสามัญนาม) 1 ชั่วโมง

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คำนาม (ลักษณะนาม,สมุหนาม,อาการนาม) 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 คำสรรพนาม 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คำกริยา 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 คำวิเศษณ์ 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 คำบุพบท 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 คำสันธาน 1 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 คำอุทาน 1 ชั่วโมง

2.5 จัดทำแผนการเรียนรู้ตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยใช้ประกอบหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินแบบประมาณค่า 5 ระดับ และพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ ทั้ง 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับ ชนิดของคำ

3.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการสอน เรื่อง ชนิดของคำ

3.3 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง ชนิดของคำ เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 46 ข้อให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบที่จัดทำไว้

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบทดสอบนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.7 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยได้รับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ มาแล้วซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหมูลี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ซึ่งได้เรียนเรื่อง ชนิดของคำ ผ่านมาแล้ว เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก

3.8 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก รายข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า ความยากง่าย 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ

3.9 นำแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งแบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ไปใช้กับ กลุ่มเป้าหมายในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 14 ข้อ มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจของนักเรียน

4.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 14 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจไว้ ดังนี้

4.2.1 ระดับความพึงพอใจ

ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

4.2.2 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

5. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามรูปแบบที่กำหนด จำนวน 20 ข้อ

5.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ การหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบสอบถามความพึงพอใจนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

5.4 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า ความยากง่าย 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 14 ข้อ

5.5 นำแบบสอบถามที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อเหมาะสมจำนวน 14 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

5.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวัดความพึงพอใจหลังเรียนต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

1.1 หาประสิทธิภาพรายบุคคล โดยการนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็กโดยการนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

1.3 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนามโดยการนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง

ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และนำมาทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 80/80

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 สร้างความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้เกิดความเข้าใจจุดประสงค์ของการสอนและวิธีการเรียนการสอน

2.2 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ กับกลุ่มเป้าหมาย

2.3 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมงกับกลุ่มเป้าหมาย

2.4 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ กับกลุ่มเป้าหมาย

2.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวัดความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ

2.6 นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ชนิดของคำ ของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้สถิติ t-test Dependent ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.7 นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.2 ค่าความยากง่าย

2.3 ค่าอำนาจจำแนก

2.4 ค่าความเชื่อมั่น

3. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

3.1 เกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

4.1 t – test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

	จำนวน นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน	
		คะแนนเต็ม 80	คะแนน	คะแนนเต็ม 40	คะแนน
		คะแนนเฉลี่ย	E_1 ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	E_2 ร้อยละ
รายบุคคล	3	00.67	75.83	33.32	83.80
กลุ่มเล็ก	9	00.68	00.85	00.32	00.80
ภาคสนาม	30	67.50	84.38	32.00	80.00

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า หนังสือแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า ประสิทธิภาพ 84.38/80.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

คะแนนทดสอบ	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	15	40	15.87	0.55	48.38	.000
หลังเรียน	15	40	35.60	1.40		

*p < .05

จากตารางที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด จำนวน 15 คน โดยแบบทดสอบมีคะแนนเต็ม 40 คะแนน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.55 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.40 ผลการเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน มีค่า t-test เท่ากับ 48.38 ค่า sig. เท่ากับ .000 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

ข้อที่	รายการที่พิจารณา	คะแนนของกลุ่มเป้าหมาย		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านหนังสือแบบฝึกหัด				
1	หนังสือแบบฝึกหัดมีความเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2	หนังสือแบบฝึกหัดมีรูปแบบสวยงาม ดึงดูดใจกระตุ้นให้เกิดความสนใจและอยากเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3	เนื้อหาในหนังสือแบบฝึกหัดมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4	หนังสือแบบฝึกหัดที่ใช้ประกอบการเรียนมีส่วนประกอบ คือ ชื่อเรื่อง คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ คำแนะนำการใช้หนังสือแบบฝึกหัด เนื้อหา ตัวอย่าง และแบบฝึกหัด	5.00	0.00	มากที่สุด
5	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเพิ่มมากขึ้นเมื่อผ่านการทำแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัด	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศ				
6	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.73	0.46	มากที่สุด
7	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และกลุ่ม	4.87	0.35	มากที่สุด
8	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
9	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างอิสระ	5.00	0.00	มากที่สุด
10	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการความคิดที่หลากหลาย	4.67	0.49	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล				
11	มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.73	0.46	มากที่สุด
12	เปิดโอกาสให้มีการประเมินตนเอง	4.53	0.64	มากที่สุด
13	มีการประเมินผลตามสภาพจริง	5.00	0.00	มากที่สุด
14	การประเมินผลมีความถูกต้อง เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.57	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า ภาพรวมของนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าความคิดเห็นเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่า

1. หนังสือแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมูสี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/80.00 ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และเนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัดประกอบไปด้วยใบความรู้ และแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทและเฉลยด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และส่งผลให้คะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกระบวนการสร้างที่ดี มีองค์ประกอบครบถ้วนทั้งเนื้อหาที่ครอบคลุมตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน มีการยกตัวอย่างให้ง่ายต่อการปฏิบัติตาม และมีแบบทดสอบท้ายบทพร้อมเฉลยให้นักเรียนได้ทบทวนความเข้าใจด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ดังที่ ถวัลย์ มาศจรัส, สมpong แวนโรสง และ บังอร สงวนหมู่ (2550) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือแบบฝึกหัดที่ดีว่า จุดประสงค์ของหนังสือแบบฝึกหัดต้องมีความชัดเจน และสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และต้องมีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงภพ ขุนมธุรส และ อัจฉรา แซ่หว้า (2563) ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี ผลการวิจัยพบว่า ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ ในประโยคมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 83.60/81.16 แสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึก เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สะท้อนให้เห็นว่าหนังสือแบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมทักษะได้ดี

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมูสี ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ศึกษาและทำแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ผ่านหนังสือแบบฝึกหัดอย่างมีลำดับขั้นตอนมาแล้ว โดยนักเรียนได้ทราบผลการทำของตนเอง เห็นถึงข้อผิดพลาดด้วยการเฉลยคำตอบหลังจากทำแบบทดสอบท้ายเล่มพร้อมกับปรับปรุงแก้ไขได้ทันที นักเรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดย่อย ๆ ที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจและความแม่นยำได้มากขึ้น อีกทั้งหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ มีรูปแบบที่แตกต่างจากที่นักเรียนได้ฝึกมา ขนาดของตัวหนังสือ รูปภาพประกอบ เนื้อหา มีความน่าอ่านสวยงาม กระตุ้นความสนใจของบทเรียนได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550) ที่ได้เสนอถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัดและแบบฝึกทักษะว่า จัดเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ปัญหาของผู้เรียน พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ อนงพันธุ์ ใบสุพันธ์ (2551) ที่ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะคือ สื่อการเรียนการสอน ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงภพ ขุนมธุรส และอัจฉรา แซ่หว่า (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรา ศรีสุภา (2562) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการแปลภาษาจีนและความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mcpeake (1979, p. 7199-A) ที่ได้ศึกษาผลการเรียนจากแบบฝึกหัดอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงความในการอ่านและเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนทุกคน แต่เวลา 12 สัปดาห์ ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ ในการสะกดคำไปสู่คำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษา และคะแนนนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า การอ่านยังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lawrey (1978) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทำแบบฝึกทักษะ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบชัดเจน ภาพประกอบน่าสนใจและเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้จริง จึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมูสีที่มีต่อหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ไพวรรณ ขาติผา (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการอ่านและเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา โดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อผู้วิจัยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจทุกด้านในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสวยงามน่าสนใจ ชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูคอยให้คำแนะนำเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความสุขสนุกสนานในเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนด้วยแบบฝึกอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อีราภรณ์ ทรงประศาสน์ (2551) ที่กล่าวว่า เด็กมีความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rass (2001, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อทดลองการบูรณาการทักษะการอ่านและทักษะการเขียนกับนักเรียนชาวอาหรับชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษา ต่างประเทศ ในรัฐอิสราเอล เพื่อให้นักเรียนได้อ่านวรรณกรรมที่ร่วมสมัยที่หลากหลายของอเมริกันและชาติอื่น ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษโดยเริ่มจากภาษาที่ง่าย จากนั้นให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและเขียนบันทึกจากการอ่าน แล้วนำผลงานเขียนเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนางานเขียนเนื่องจากสามารถเห็นพัฒนาการของตนเองและมีการพัฒนาทักษะการอ่าน-การเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรนำหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากหนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนตรงตามมาตรฐานของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำ จะทำให้นักเรียนมีทักษะและความสามารถในการเขียนสื่อสาร ได้ดียิ่งขึ้น

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนคอยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และต้องให้กำลังใจช่วยเหลือ การฝึกฝนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่อง ชนิดของคำ ในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หนังสือแบบฝึกหัด เรื่อง ชนิดของคำกับการสอนด้วยวิธีอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). *การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา*. ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ถวัลย์ มาศจรัส, สมปอง แว่นไธสง, และ บังอร สงวนหมู่. (2550). *นวัตกรรมการศึกษา ชุด แบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ*. เซ็นจูรี่.
- ทรงภพ ขุนมธูรส และ อัจฉรา แซ่หว่า. (2563). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีราภรณ์ ทรงประศาสน์. (2551). *การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยคสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพวรรณ ขาดิพา. (2556). *การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/11612/10468>
- รุจิรา ศรีสุภา. (2562). *ผลสัมฤทธิ์ทางการแปลภาษาจีนและความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 3*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อนงพันธ์ ใบสุคันธ์. (2551). *การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของนักเรียนชั้นอนุบาล* (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Lowrey, Eleanor Blodwyn Lane. (1978). The Effects of Four Drill and Practice Time Unit on the Decoding Performance of Students with Specific Learning Disabilities, Dissertation Abstracts International. 39(9): 817-A.
- McPeake, P. G. (2001). *The effects of original systematic study worksheets, reading level and sex on the spelling achievement of sixth grade students [CD-ROM]*. Dissertation Abstracts international Item, 1799-A.
- Pearman, Cathy J. (2004). *Effects of Electronic Text on the Independent Reading Comprehension of Second-grade Students*. Dissertation Abstracts International. 64(07): 2427-A. <http://www.kroobannok.com/blog/30588>.
- Rass, R. A. (2001). Integrating Reading and Writing for Effective Language Teaching. *English Teaching Forum*, 39(1), 30-35.

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Concepts of Social Responsibility and Corporate Governance Mechanisms
of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand

นิภาพร พิระภาค^{1,*} และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์²

Nipaphorn Pirapark^{1,*} and Titaporn Sincharoonsak²

^{1,2}คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2}School of Accountancy, Sripatum University

*Corresponding author's e-mail: ninipaphorn.1819@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

9 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

12 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

20 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3) สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้ บทความนี้ได้อธิบายเนื้อหาประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ 3) สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้ และ 4) บทสรุป โดยบทความนี้ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ ผลลัพธ์ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารไปปรับใช้ในการบริหารงานและควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม, กลไกการกำกับดูแลกิจการ, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ABSTRACT

This article aimed 1) to sum up the concepts of the social responsibility of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, 2) to sum up the concepts of corporate governance mechanisms of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, and 3) to sum up the research results of the concept application of social responsibility and corporate governance of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. The content of this article consisted of four issues as follows: 1) Concepts and theories of the social responsibility, 2) Concepts and theories of corporate governance mechanisms, 3) Summary of research results of the concept application of the social responsibility and the corporate governance of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, and 4) Conclusion, this article pointed out the relationship between the social responsibility and the corporate governance mechanisms of listed companies on the Stock Exchange of Thailand along with the operations of the companies. The results could be used as guidelines for executives to apply in management and work control to do good business in the long term, to ensure fairness and transparency within the organization, and to build competitiveness leading to growth and value-add. In addition, it could affect the efficiency of business operations which could be used as a guideline for conducting business in order to bring maximum benefit to the organization.

Keywords: Social Responsibility, Corporate Governance Mechanisms, the Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ความสำเร็จที่ยั่งยืนของธุรกิจไม่เพียงแต่เกิดจากการทำให้กำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นผลของการมุ่งเน้นที่การตลาดและความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศไทยเพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ กล่าวถึงในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม และกลไกของการกำกับกิจการของธุรกิจยังมีบทบาทมากขึ้นโดยกำหนดให้อยู่ในนโยบายด้านการค้าในระดับกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ บริษัทต่าง ๆ จึงมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร แนะนำว่าการดำเนินงานของบริษัทโดยให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ ด้วยการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชน

ควบคู่กัน บริษัทที่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบนี้ถือได้ว่าเป็นบริษัทที่เห็นถึงความสำคัญของส่วนรวม และเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยไม่ได้หวังเพียงแต่ประโยชน์ส่วนตนเพียงอย่างเดียว (Manetti, 2011)

สำหรับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดขึ้นจากแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนและเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารองค์กร โดยการประกอบกิจการด้วยความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณ มีธรรมาภิบาล ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อใช้ติดต่อกับผู้มีส่วนได้เสีย และทำให้สาธารณะได้รับรู้ถึงการปฏิบัติขององค์กร ซึ่งรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Report) หรือเรียกชื่ออื่น ๆ ที่ต่างกันได้แก่ รายงานแห่งความยั่งยืน (Sustainable Report) รายงานพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report : SD Report) รายงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social and Governance Report : ESG Report) เป็นต้น (พรณี กัมพลกาญจนา, 2558) ในส่วน การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ได้เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการประกอบกิจการในวงการตลาดทุนไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมการกำกับดูแลกิจการในประเทศอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความคาดหวังว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายขององค์กรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ซึ่งนักลงทุนคาดหวังว่าจะได้รับการปฏิบัติในฐานะผู้ถือหุ้นด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม ได้รับข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลา ดังนั้น หากบริษัทใดที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็จะเป็นบริษัทที่นักลงทุนให้ความสนใจลงทุนมากขึ้น (ปวีณา ทองมนต์, 2562) จากข้อมูลข้างต้นจึงเป็นที่มาของการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทโดยให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปปรับใช้ในการบริหารงาน และควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้ โดยบทความวิชาการนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ 3) สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ และ 4) บทสรุป โดยบทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ โดยอธิบายรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

1.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กร ในยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งได้มีนักวิจัย และนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2560) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินงานของบริษัท ควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้บริษัทมีแนวโน้มมูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น และจะเกิดความยั่งยืน ในการดำเนินงานของบริษัทโดยบริษัทต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่บริษัท ได้ดำเนินงานอยู่ในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นการรายงานด้วยความสมัครใจ สอดคล้องกับ สุธีร์ เครือวรรณ (2565) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การประกอบกิจการ ด้วยความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม มีธรรมาภิบาล เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการดำเนินกิจกรรมด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม คำนึงถึงผลกระทบทางลบ ต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมด้วย เช่นเดียวกับ ภรณ์ หลาวทอง (2562) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง กฎเกณฑ์ทางจริยธรรมที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการบริหารองค์กร และปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย โดยส่งผลถึงความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินกิจการอย่างถูกต้อง หลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อสังคมด้วย และเช่นเดียวกับ Carroll (2004) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง แนวความคิดเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นสถาบันทางสังคม ที่มีส่วนสำคัญในการดูแลส่งเสริมและพัฒนาทางสังคมทำให้เกิดการเชื่อมโยงไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสียเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมปฏิบัติตามกฎหมายดำเนินงาน ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ ตลอดจนมีธรรมาภิบาล ดำเนินงานด้วยความดูแลใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสียสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนร่วม ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นผลประโยชน์ตนเองเป็นที่ตั้ง

1.2 หลักการและมาตรฐานรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานการรายงาน (Standard of Reporting) การกำหนดแนวทางการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จะมีหน่วยงานองค์กร ระดับประเทศเป็นผู้กำกับ ดูแลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม มีความหลากหลายและได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากจะแบ่งกลุ่มของการรายงานนั้น สามารถจัดประเภท ของการรายงานได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กรอบเชิงบรรทัดฐาน (Normative Frameworks) เป็นแนวทางแนะนำให้ กิจการนำไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 2) แนวทางกระบวนการ (Process Guidelines) เป็นแนวทางในการวัดผลของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม การให้ความเชื่อมั่นการประเมินผลและการสื่อสารของกิจการ และ 3) ระบบการจัดการ (Management Systems) เป็นแนวทางรวบรัดการบริหารการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อ

สังคม (Ligteringen, 2005) ในปัจจุบันมีแนวคิดในเรื่องของการตระหนักถึงความสำคัญต่อสังคมมากขึ้น จึงส่งผลให้ประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า สังคม พนักงาน ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คู่ค้า หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ได้รับความสนใจมากขึ้น ทำให้ทั้งผู้บริหาร ในด้านผู้จัดทำและผู้มีส่วนได้เสียในด้านที่เป็นผู้ใช้ข้อมูลได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลของกิจการมากขึ้น ดังนั้น รายงานทางการเงินที่เป็นเพียงตัวเลขกำไรในงบการเงิน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการนักลงทุน ได้ครบถ้วน จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ The United Nation Global Compact (UNGC), The Global Reporting Initiative (GRI), Guideline for MNE Social Accountability (SAI), International Organization for Standardization (ISO 26000) และมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดแนวทางในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอหรือเปิดเผยข้อมูลให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้สนใจนำไปวิเคราะห์และตัดสินใจ ในด้านต่าง ๆ โดยพบว่า บริษัทในกลุ่มประเทศทวีปเอเชียร้อยละ 25 ได้มีการจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้นตามแนวทางของ GRI (ฉวีวรรณ วิชัยดิษฐ์, 2555) สำหรับประเทศไทย สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลโดยประเทศไทยเป็นแบบสมัครใจ

หลักการรายงานตามแนวทางของ UN Global Compact เป็นหลักการพื้นฐานที่เสนอแนะ ให้กิจการดำเนินงานโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมใน 10 ประเด็น ได้แก่ 1) กิจการควรสนับสนุนและเคารพ การปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ 2) กิจการไม่ควรข้องเกี่ยวกับการกระทำที่ขัดต่อ หลักสิทธิมนุษยชนด้านมาตรฐานแรงงาน 3) กิจการควรส่งเสริมการให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการก่อตั้ง สหภาพแรงงานของพนักงาน 4) กิจการต้องขจัดปัญหาการบังคับใช้แรงงาน 5) กิจการต้องมีส่วนร่วม ในการต่อต้านการใช้แรงงานเด็ก 6) กิจการต้องไม่กีดกันการจ้างแรงงานและอาชีพ 7) กิจการควรส่งเสริม การดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม 8) กิจการควรพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อ ด้านสิ่งแวดล้อม 9) กิจการควรเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและต่อต้านคอร์รัปชัน 10) กิจการ ควรดำเนินกิจการ ด้วยความโปร่งใส ขจัดการทุจริตและพฤติกรรมส่อทุจริตทุกด้าน รวมไปถึงประเด็น ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) สิทธิมนุษยชน (2) มาตรฐานแรงงาน (3) สิ่งแวดล้อม และ (4) การต่อต้านคอร์รัปชัน

มาตรฐานการรายงานของ GRI เป็นหลักการรายงานระหว่างประเทศเป็นมาตรฐาน การรายงานด้วยความสมัครใจ เป็นมาตรฐานการรายงานระดับโลก โดยมีอยู่ 3 ประเด็น ได้แก่ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และ สังคม ซึ่งมาตรฐานนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากมีตัวชี้วัดการรายงานที่เข้าใจง่าย เหมาะกับองค์กรทุกประเภท ทุกขนาด และทุกอุตสาหกรรม (Goel & Cragg, 2005)

หลักการรายงานตามแนวทางของ Guideline for multinational enterprises เป็นหลักการ เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสำหรับบริษัทข้ามชาติเป็นข้อเสนอแนะให้ธุรกิจประกอบการโดยมีความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมให้แก่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ โดยมีการเสนอให้มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการพื้นฐาน 2) นโยบายทั่วไป 3) การเปิดเผยข้อมูล 4) การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรม 5) สิ่งแวดล้อม 6) การไม่รับสินบน 7) ผลประโยชน์ของลูกค้า 8) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 9) การแข่งขัน 10) ภาษี (Makague & Cragg, 2007)

หลักการรายงานจาก Social Accountability Intonation (SAI) เป็นหลักการเพื่อรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสมัครใจไว้ 8 ประเด็น ได้แก่ 1) การใช้แรงงานเด็ก 2) การบังคับใช้แรงงาน 3) สุขลักษณะและความปลอดภัย 4) สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการเจรจาต่อรองในรูปแบบของการรวมกลุ่ม 5) การกีดกันหรือการแบ่งแยก 6) กฎระเบียบวินัย 7) ชั่วโมงการทำงาน 8) ค่าตอบแทนแรงงาน (Visser et al., 2007)

หลักการรายงานจาก Social Responsibility (ISO 26000) เป็นหลักการแนะนำทางธุรกิจทุกประเภทกับประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา รายงานนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับรูปแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลกระทบของกิจการที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) การเคารพสิทธิมนุษยชน 3) ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (สถาบันไทยพัฒน์, 2555)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ของประเทศไทย ปี 2555 มีแนวคิดให้บริษัทที่จดทะเบียนในหลักทรัพย์ต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในปัจจุบันนั้น ก.ล.ต. ยังไม่มีการบังคับให้ต้องเปิดเผยข้อมูล แต่เป็นการให้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ ประเด็นในการเปิดเผยข้อมูลของ ก.ล.ต. ประกอบไปด้วย ประเด็นต่าง ๆ 10 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม 3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน 4) การเคารพสิทธิมนุษยชน 5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม 6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 7) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 8) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม 9) การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม และ 10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

จากการศึกษามาตรฐานและหลักการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น สามารถจำแนกประเด็นการรายงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็น	UN Gloval Compact	GRI	Gui deline for NME	SAI 2600	ISO	ก.ล.ต.
หลักการทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเปิดเผยข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิทธิมนุษยชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	UN Gloval Compact	GRI	Gui deline for NME	SAI 2600	ISO	ก.ล.ด.
การจ้างงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิ่งแวดล้อม	✓	✓			✓	✓
การต่อต้านการทุจริต	✓	✓	✓		✓	✓
การกำกับดูแลกิจการที่ดี					✓	✓
การคุ้มครองผู้บริโภค		✓	✓		✓	✓
การแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ			✓		✓	✓
การพัฒนาชุมชน และสังคม			✓		✓	✓
นวัตกรรมและการ เผยแพร่ นวัตกรรม	✓		✓			✓
การทำรายงานความยั่งยืน						✓

ที่มา: การสังเคราะห์ข้อมูลจาก Organization for Economic Co – Operation and Development (2009), สถาบันไทยพัฒน์ (2555)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ

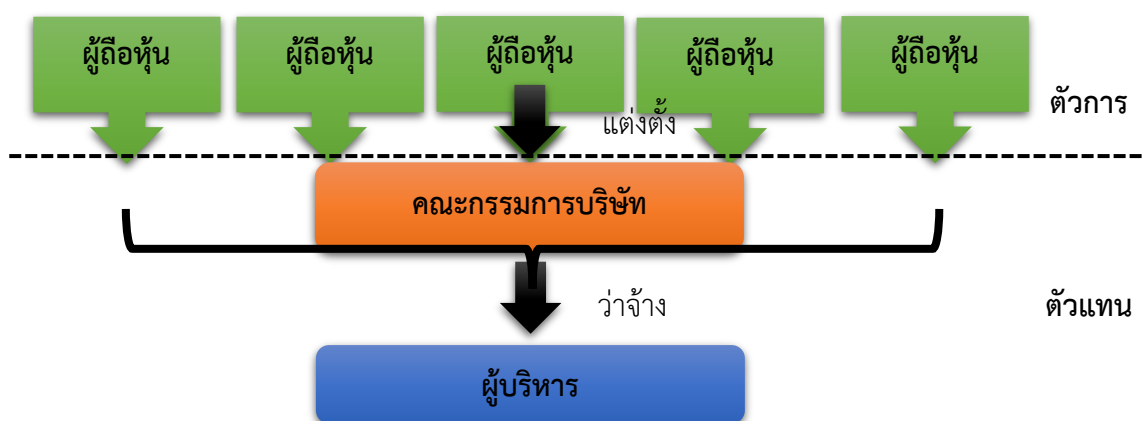
2.1 ความหมายของกลไกการกำกับดูแลกิจการ

กลไกการกำกับดูแลกิจการถือเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลและการบริหารจัดการองค์กรในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งมีนักวิจัย และนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ นภาพร จักรวาลกุล, ศักดิ์ชาย จันทรเรือง และ อิทธิพัทธ์ โยธะพันธ์ (2560) ได้ให้ความหมายของ กลไกการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบที่ออกแบบให้มีกระบวนการและโครงสร้างของผู้นำ การควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความสุจริต มีความโปร่งใสสามารถในการแข่งขันได้ ส่งผลให้เงินลงทุนสามารถเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยมีคุณธรรมจริยธรรม คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคม สอดคล้องกับ พิสมัย ผิวอ่อน (2560) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นหลักของการบริหารจัดการองค์กรที่มุ่งเน้นให้ทุกคนทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย พึงใช้สิทธิความเป็นเจ้าของเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองผ่านกลไกการบริหารงาน ซึ่งมีผู้มีส่วนได้เสียในที่นี้ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คณะกรรมการบริษัทผู้บริหารบริษัท พนักงานบริษัท ลูกค้า ตัวแทนจำหน่าย คู่แข่งทางการค้า รวมถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับ สมเกียรติ สุวรรณ (2562) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นกระบวนการและหลักปฏิบัติของบริษัทที่ผู้บริหารใช้บริหารงานและควบคุมการทำงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสในองค์กร โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ และเช่นเดียวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ

เป็นกลไกมาตรการที่ใช้กำกับการตัดสินใจของคนในองค์กร ซึ่งรวมถึง 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก 2) การกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย และพิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ และ 3) การติดตาม ประเมิน และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน เป็นการสร้างความยั่งยืน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลกิจการ โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการนำไปสู่ผล ได้แก่ 1) สามารถแข่งขันได้และมีผลประโยชน์ที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว 2) ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิ และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย และ 3) เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสรุปได้ว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นการกำกับ ติดตาม ควบคุม การดูแลผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ไปทำหน้าที่ทางการบริหาร เพื่อให้ทรัพยากรขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นธรรม ช่วยให้เกิดการสร้างมูลค่าของกิจการ การกำกับดูแลกิจการทำให้กิจการขององค์กรมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และผลการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ

Jensen & Meckling (1976) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ทฤษฎีนี้บอกความสัมพันธ์การกำกับดูแลกิจการที่เกิดจากความยินยอมระหว่างบุคคลสองฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายที่มีอำนาจ คือ ตัวการ เป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนของธุรกิจได้มอบอำนาจการบริหารงานบริษัท ส่วนฝ่ายที่ได้รับมอบอำนาจ คือ ฝ่ายบริหาร หรือ ตัวแทน ทำหน้าที่ในการบริหาร รายงานผลการดำเนินงาน ส่งมอบผลประโยชน์ให้ผู้ถือหุ้น ส่วนการแยกความเป็นเจ้าของกิจการและการบริหารกิจการออกจากกันจึงส่งผลให้เกิดปัญหาตัวแทน เนื่องจากผู้เป็นเจ้าของกิจการจะทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการทำงานของตัวแทนได้ไม่เต็มที่ทั้งยังอาจทำให้เกิดความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างทั้งสองฝ่ายได้ แสดงความสัมพันธ์ของคน/กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายใต้ทฤษฎีตัวแทนได้ดังภาพที่ 1

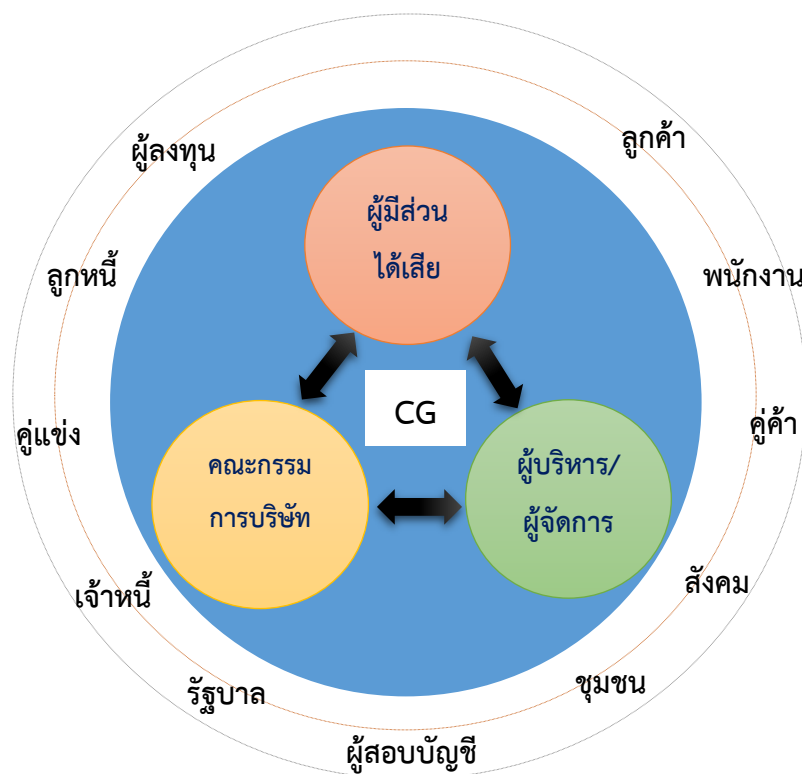
ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร

ที่มา: พิเชษฐ์ สิริโชคสกุลชัย (2565)

จากภาพที่ 1 สรุปได้ว่าถ้ากิจการที่มีขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีการระดมทุนจากเจ้าของเงินทุน เราเรียกว่า ผู้ถือหุ้น ซึ่งมีทั้งผู้ลงทุนรายใหญ่และรายย่อย ทำให้ไม่สามารถเข้าไปบริหารกิจการได้โดยตรง แต่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจการ ควบคุม การดำเนินงานของผู้บริหารที่ถูกว่าจ้างมาบริหารกิจการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

และ Donaldson & Davis (1991) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ ทฤษฎีนี้เกี่ยวกับ พฤติกรรมของบุคคลที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมเป็นหลัก ผู้บริหารเป็นตัวแทนของกิจการ ในการทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลประโยชน์สูงสุด โดยการบริหารงานให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นหน้าที่ ของผู้บริหารเพื่อให้เกิดการยอมรับทางสังคม ความร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ปัญหาให้กับองค์กร และ กนกกรส พานิชย์พิพัฒน์ (2562) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีโครงสร้างความเป็นเจ้าของหรือโครงสร้างผู้ถือหุ้น (Ownership Structure Theory) ถ้าบุคคลใดมีสิทธิในทรัพย์สินของตนรวมทั้งสิทธิในผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากทรัพย์สินของตนมากเท่าใดบุคคลนั้นจะใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ตามทฤษฎีนี้ผู้บริหารจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมของนักลงทุน และวินัยของตลาดที่มุ่งสร้าง ประสิทธิภาพผลกำไรและมูลค่าของผู้ถือหุ้น โครงสร้างการถือหุ้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัว 2) โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว

ในส่วนของ บริษัทจดทะเบียน (Listed Companies) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ของประเทศ ช่วยสร้างรายได้ การจ้างงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คณะกรรมการ บริษัท ฝ่ายบริหาร และหน่วยงานภายในองค์กรจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้องค์กร มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทั้งตนเองและสังคมได้ โดยต้องมีการวาง โครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้ ทุกฝ่ายมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันตามหลักพื้นฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย คณะกรรมการบริษัท
และผู้บริหารตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560)

จากภาพที่ 2 สรุปได้ว่า ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ กลุ่มหลักได้แก่ ผู้ถือหุ้น จะแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทมาทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจการ ควบคุมการดำเนินงานของฝ่ายบริหารที่ถือว่าจ้างมาบริหารกิจการให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงทำหน้าที่ประสานงานผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มไม่ให้เกิดความขัดแย้ง ดังนั้นบริษัทควรกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มในการกำกับดูแลกิจการตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ในส่วนการวางโครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้ทุกฝ่ายมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันตามหลักพื้นฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปีพ.ศ. 2560 ใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการโดยบริษัทจดทะเบียน ต้องเปิดเผยผลการดำเนินการของกิจการ ในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่ต้องจัดส่งในปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป โดย CG Code ประกอบด้วย 8 หมวดที่เน้นบทบาทและการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและกำกับ

ดูแลกิจการของบริษัทให้มีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวอย่างยั่งยืน และเป็นที่น่าเชื่อถือสำหรับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย (พีเชษฐ์ สิทธิโชคสกุลชัย, 2565) ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน (CG Code)

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560)

จากภาพที่ 3 สรุปได้ว่า หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน (CG Code) มีหลักปฏิบัติ 8 หมวด ได้แก่ 1) ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่า ให้แก่งานอย่างยั่งยืน 2) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน 3) เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ 4) สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร 5) ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ 6) ดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม 7) รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล และ 8) สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

ดังนั้น โครงสร้างองค์กรในการกำกับดูแลกิจการที่ดีต้องอาศัยกลไกการกำกับดูแลกิจการควรประกอบด้วย คณะกรรมการที่เป็นตัวแทนในการดูแลรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ต้องมีอิสระจากฝ่ายบริหารเพื่อกำกับดูแลกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายและเป้าหมาย มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ส่วนคณะกรรมการทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และภารกิจของบริษัท นอกจากนี้คณะกรรมการควรแต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยมาทำหน้าที่บางงานแทน เช่น คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการความเสี่ยง เป็นต้น

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปประยุกต์ใช้

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เคยมีการศึกษามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแต่ละส่วนดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ งานวิจัยของ จินตนา ไกรทอง และ ฐิตาภรณ์ สีนจรรย์ศักดิ์ (2563) ได้ศึกษา ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (CSR 8) และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSR 9) มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2560) ได้ศึกษา ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 บริษัท ในช่วง พ.ศ.2556 - 2558 โดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS) และอัตราส่วนวัดผลการดำเนินงาน (TOBIN' Q) ผลการศึกษาพบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 6 ด้าน ที่มีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง และ การันต์ กิจระการ (2566) ที่ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า 1) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะอยู่ในระดับสูง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือด้านกิจกรรมสิ่งแวดล้อม และ 2) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และด้านกิจกรรมพนักงาน ไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ โนชัย (2562) ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน (COM) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 86.67 โดยมีกิจกรรมเพื่อชุมชนที่คล้าย ๆ กันในลักษณะกิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน การบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ และกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ งานของ นิตยา ทัดเทียม และ พิมพิศา พรหมมา (2563) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน ในขณะที่ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระและประเภทของผู้สอบบัญชีล้วนไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิฆัมพร รักธรรม และเสาวนีย์ สีชนวัฒน์ (2549) ที่ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือครองหุ้นของกรรมการและผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการบริหารไม่มีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญกับอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญต่อการวัดความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ John & Senbet (1998) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระซึ่งเป็นกรรมการจากภายนอกกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า จำนวนกรรมการอิสระที่มากขึ้นจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น กรรมการอิสระจะตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการได้ดีกว่ากรรมการที่มาจากภายในบริษัท

4. บทสรุป

สรุปโดยรวมจากผลการศึกษาแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาประยุกต์ใช้ โดยให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการด้วยการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชนควบคู่กัน ซึ่งบริษัทจดทะเบียน ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างรายได้ การจ้างงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คณะกรรมการ บริษัท ฝ่ายบริหาร และหน่วยงานภายในองค์กรจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้องค์กรมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทั้งตนเองและสังคมได้ บริษัทต้องดำเนินธุรกิจโดยไม่ได้หวังเพียงแต่ประโยชน์ส่วนตนเพียงอย่างเดียว โดยต้องมีการวางโครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้ทุกฝ่ายมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการนำแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการมาใช้ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปปรับใช้ในการบริหารงานและควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาวเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า และสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กรได้

เอกสารอ้างอิง

- กนกกรส พานิชย์พิพัฒน์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ การจัดการกำไร และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม].
- จินตนา ไกรทอง และ วิฑิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์. (2563). ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 7(3), 174-185.

- ณิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ].
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดรรชนี โพธิ์ประจักษ์. (2560). ผลกระทบของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีมูลค่ากิจการของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ].
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560.
<https://www.set.or.th>.
- ทิมมพร รักธรรม และเสาวนีย์ สีชนวัฒน์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือครองหุ้นของ
กรรมการและผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
วารสารวิชาชีพบัญชี, 2(5), 4-11.
- นภาพร จักรวาลกุล, ศักดิ์ชาย จันทน์เรือง และ อิทธิพัทธ์ โยธะพันธ์. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). การศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่าง. การกำกับดูแลกิจการที่ดีกับรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อระดับรายงานความยั่งยืนของกิจการด้านเศรษฐกิจ.
วารสารวิจัยร่วมมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 11(2), 77-88.
- นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง และกานต์ กิจระการ. (2566). ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ
ต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(5), 360-375.
- นิตยา ทัดเทียม และ พิมพิศา พรหมมา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพ
การบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 183-195.
- ปวีณา ทองมนต์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไรของบริษัทที่เสนอขาย
หลักทรัพย์แก่สาธารณชนเป็นครั้งแรก กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
[การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พรณี กัมพลกัญจน. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท
บริหารธุรกิจ]. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิเชษฐ์ สิทธิโชคสกุลชัย. (2565). กลไกการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของกิจการ.
การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13. สงขลา: ประเทศไทย.
- พิสมัย ผิวอ่อน. (2560). การกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีผลต่อคุณภาพทางการเงิน ของธุรกิจ SMEs
ในกรุงเทพมหานคร. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ภรณ์ หลาวทอง. (2562). *เอกสารประกอบการสอนวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ* [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.
- รังสรรค์ โนชัย. (2562). อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจและภาษา*, 7(2), 22-31.
- สถาบันไทยพัฒน์. (2555). *การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม*. <http://www.thaicssr.com/>.
- สมเกียรติ สุวรรณ. (2562). *การกำกับดูแลกิจการที่ดีและสัดส่วนของผู้ถือหุ้นนักลงทุนสถาบันที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุธีร์ เครือวรรณ. (2565, มกราคม-มิถุนายน). ลูกเสือสำรอง : กิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม. *วารสารพุทธาเซียนศึกษา Buddhist ASEAN Studies Journal (BASJ)*, 7(1), 105-117.
- Carroll, A. B. (2004, May). Managing ethically with global stakeholders: A present and future challenge. *Academy of Management Executive*, 18(2), 114-120.
- Donaldson, L., & Davis, J. H. (1991, June). Stewardship theory or agency theory: CEO governance and shareholder returns. *Australian Journal of management*, 16(1), 49-64.
- Goel, R. & Cragg, W. (2005). *Guide to Instruments of Corporate Responsibility*. York University.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976, October). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.
- John, K., & Senbet, L. W. (1998). Corporate governance and board effectiveness. *Journal of banking & Finance*, 22(4), 371-403.
- Ligteringen, E. a. (2005). *The future of Corporate Responsibility Codes Standards and Frameworks*, Retrieved from http://www.globalreporting.org/upload/landscape_final.pdf.
- Mckague K. & Cragg, W. (2007). *Compendium of Ethics Codes and Instruments of Corporate Responsibility*, Retrieved from www.cbern.ca.
- Manetti, G. (2011, January). The quality of stakeholder engagement in sustainability reporting: empirical evidence and critical points. *Corporate social responsibility and environmental management*, 18(2), 110-122.
- Visser, W., Matten, D., Pohl, M. & Tolhurst, N. (2007). *The A to Z of Corporate Social Responsibility*. TJ international Ltd.

การจัดการปกครองในบริบทโลก Governance in a Global Context

ยศธร ทวีพล*

Yossathorn Taweephon*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

*Corresponding author's e-mail: Yossathorn@tsu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

9 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

31 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

21 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์ศึกษาการจัดการปกครองในบริบทโลก การศึกษาประกอบด้วย ลักษณะการจัดการปกครอง ระดับการจัดการปกครอง และความท้าทายของการจัดการปกครอง การศึกษาใช้การวิเคราะห์เอกสารและวรรณกรรมต่าง ๆ จากบทความวิชาการ บทความวิจัยและหนังสือในระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา โดยจัดกลุ่มข้อมูลออกเป็นชุดและพิจารณาในแง่พื้นที่ศึกษา การศึกษาพบว่า ลักษณะสำคัญของการจัดการปกครอง ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการจัดการกับโครงสร้างการบริหาร ส่วนระดับการจัดการปกครอง มีหลายระดับทั้งในแง่การพิจารณาเชิงพื้นที่และการพิจารณาประเด็นการจัดการปกครอง โดยการจัดการปกครองในบริบทโลกเป็นการกล่าวถึงการจัดการปกครองของกลุ่มประเทศมหาอำนาจ อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน และรัสเซีย รวมถึงกลุ่มไตรภาคีต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทต่อการกำหนดกติกาของสังคมโลก สุดท้ายความท้าทายของการจัดการปกครองพบว่าการจัดการปกครองจำเป็นต้องพึ่งพาตัวแปรอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการปกครองประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะบทบาทของรัฐบาล ปทัสถาน ภาวะผู้นำ ทรัพยากร และเทคโนโลยี

คำสำคัญ: การจัดการปกครอง, การบริหารงานภาครัฐ, การบริหารงาน

ABSTRACT

This study was aimed at investigating the governance in a global context, consisting of governance characteristics, levels, and challenges. Relevant documents and literature, including academic and international research articles and books, were examined through a content analysis by grouping information into sets and

considering it in terms of the study area. The results indicated that key governance characteristics included the participation of various stakeholders in managing the governance structure. There were multiple governance levels in terms of both area and governance considerations. The governance in a global context involved the governance of might nations, such as the United States, China, and Russia, including tripartite groups, that play a role in setting the rules of the global society. Last but not least, as for governance challenges, a successful governance relied on other variables, especially the role of government, norms, leadership, resources, and technologies.

Keywords: Governance, Public administration, Management

บทนำ

การจัดการปกครองมีฐานะเป็นแนวคิด ซึ่งถูกกล่าวถึงอย่างแพร่หลายตั้งแต่ช่วงเวลาปลายศตวรรษที่ 20 ถึงต้นศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1980 จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1990 โดยเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการและโครงสร้างการบริหาร ไม่จำกัดเฉพาะบริบทการบริหารงานภาครัฐเดิม การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ แต่ครอบคลุมบริบทการบริหารงานภาคเอกชน (Weiss, 2000; Mehraj and Shamim, 2020) ความหลากหลายบริบทของการจัดการปกครอง ทำให้การจัดการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม (Anasel & Kalolo, 2023) โดยอยู่บนพื้นฐานการตระหนักต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการจัดบริการสาธารณะ ครอบคลุมภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

บริบทของการจัดการปกครอง ซึ่งครอบคลุมกระบวนการและโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐและภาคเอกชนเกิดจากอิทธิพลของเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ (Kolhoff, 2023) ซึ่งเชื่อว่าการจัดการปกครองดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่อย่างไรก็ตามแม้ว่ารากฐานความเป็นมาของการจัดการปกครองจะครอบคลุมบริบทการบริหารงานภาครัฐและเอกชน แต่ประเด็นดังกล่าว Weiss (2000) ได้แย้งว่าไม่ว่าการจัดการปกครองมีบริบทภายใต้การบริหารงานภาครัฐหรือเอกชน แต่การจัดการปกครองมีแนวโน้มและความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานระดับชาติ การจัดการปกครองจึงเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโดยมีขอบเขตการบริหารงานในระดับชาติอย่างกว้างขวาง

ในขณะที่ Morçöl (2023) มองแตกต่าง โดยมองว่าการจัดการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการปกครอง โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากภาครัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะรัฐบาลถือเป็นบุคคลสำคัญที่มี

บทบาทหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการบริหารและโครงสร้างการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะ ตลอดจนขับเคลื่อนสินค้าและบริการสาธารณะออกสู่สังคม ดังนั้นแม้ว่าการจัดการปกครองจะถูกกล่าวถึงครอบคลุมบริบทภาครัฐ และภาคเอกชน โดยอยู่ภายใต้บริบททางเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ แต่ถือว่าการจัดการปกครองมีขอบเขตอยู่ภายใต้บริบทเศรษฐศาสตร์การเมือง นโยบายสาธารณะ และการบริหารงานสาธารณะมากกว่าบริบทอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามแม้มีข้อถกเถียงต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการปกครองดังกล่าวข้างต้น แต่แนวคิดการจัดการปกครองยังคงได้รับการกล่าวถึงในระดับโลก อาทิ การกล่าวถึงการจัดการปกครองในปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การเงิน การค้าขาย การลงทุน การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การทำงานระหว่างประเทศ นโยบายเศรษฐกิจมหภาค (Yuyan, 2023) โดยมีความเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู การทำงานสาธารณะ การประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อจัดบริการสาธารณะ การส่งเสริมกิจการระหว่างประเทศ การจัดการกับการบริหารงานท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นบริบทที่สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐ ทำให้การจัดการปกครองได้รับการยอมรับในฐานะแนวคิดสำคัญระดับโลกในการพัฒนาประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้การจัดการปกครองมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมภาครัฐและเอกชน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและเป็นการวางโครงสร้างการบริหารงานสาธารณะ แต่ธรรมชาติของการจัดการปกครองมีลักษณะเป็นนามธรรม ตลอดจนมีลักษณะทั่วไป ทำให้การจัดการปกครองถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในทางวิชาการ ประกอบกับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการปกครองถูกนำไปใช้อย่างหลากหลาย โดยมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ประเด็นการศึกษา ขอบเขตการศึกษา และมิติการศึกษา ทำให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการปกครองมีลักษณะกระจัดกระจาย ยากแก่การทำความเข้าใจโดยทั่วไป การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์การศึกษาการจัดการปกครองในบริบทโลก การศึกษาพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการจัดการปกครอง ระดับของการจัดการปกครองและความท้าทายของการจัดการปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการปกครอง โดยอยู่บนพื้นฐานการกล่าวถึงการจัดการปกครองในระดับสากลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำการจัดการปกครองไปใช้ทางวิชาการในอนาคต

เนื้อหา

ลักษณะการจัดการปกครอง

โดยทั่วไปการกล่าวถึงการจัดการปกครอง มักให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการบริหารงานสาธารณะ การแก้ไขกฎระเบียบเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงานหรือการเพิ่มระดับความรับผิดชอบทางการบริหารงานภาครัฐ (Florio, Gotti and Stacchezini, 2021) แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการศึกษาพบว่า การจัดการปกครองในบริบทโลก ถือว่ามีขอบเขต

กว้างขวางกว่า การกล่าวถึงการจัดการปกครองดังที่กล่าวข้างต้น เนื่องจากการจัดการปกครองถูกนำมาใช้ในการจัดการกับความซับซ้อนของสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ในขณะเดียวกันบริบทของการเปลี่ยนแปลงมีอาณาเขตกว้างขวาง ดังนั้นการจัดการปกครองจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทอื่น ๆ โดยครอบคลุมทุกบริบทการพัฒนา อาทิ การพัฒนาภูมิภาค และครอบคลุมทุกบริบทของประเด็นการพัฒนา ได้แก่ สภาพแวดล้อม (Kagaya & Wada, 2021) การสาธารณสุข การเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นในส่วนถัดไป จึงกล่าวถึงลักษณะการจัดการปกครอง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

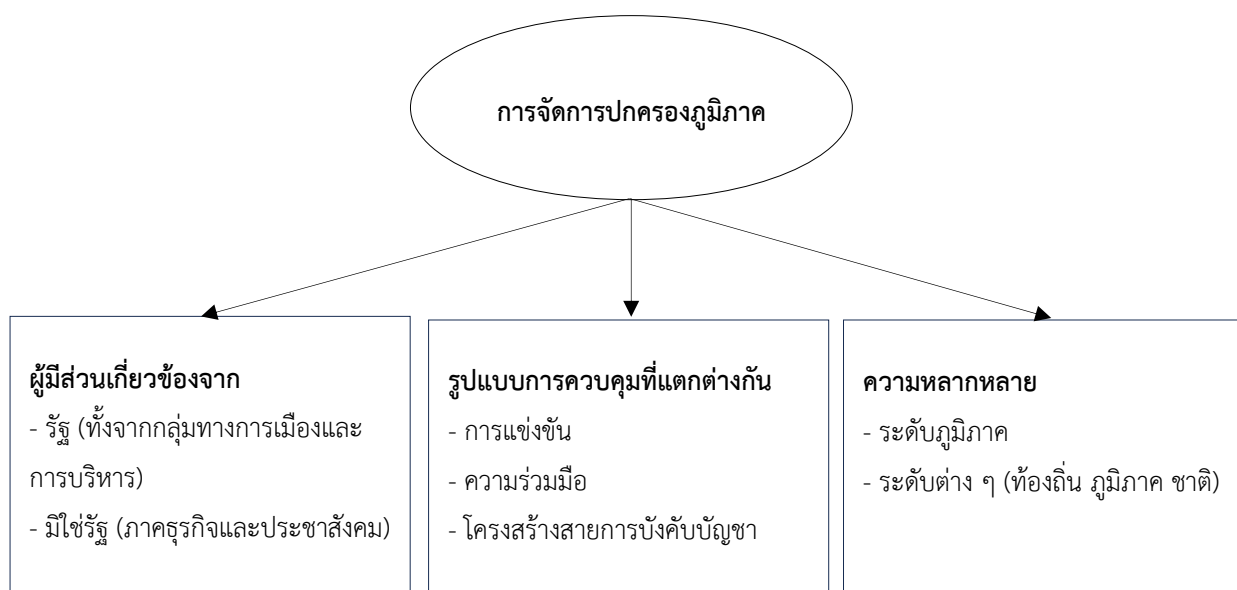
1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย

การจัดการปกครองจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบความหลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดย Morçöl (2023) มองว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการปกครองจำเป็นต้องหลอมรวมภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ รัฐบาล ธุรกิจ ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Kagaya & Wada, 2021) ในการร่วมกันกำหนดนโยบาย (Follador et al., 2021) โดยมีเหตุผลสำคัญมาจากอิทธิพลของการจัดการปกครองที่มีขอบเขตหลากหลาย อาทิ การจัดการปกครองในลักษณะเครือข่ายการจัดการปกครอง (Governance Networks) ซึ่งตระหนักต่อความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างภายในกระบวนการต่าง ๆ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Kolhoff, 2023) รวมถึงหลักการของการจัดการปกครองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Ketokivi & Mahoney, 2023) จึงทำให้การจัดการปกครอง จำเป็นต้องอาศัยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายเป็นองค์ประกอบ

2. การจัดการโครงสร้างการบริหารงาน

Ketokivi & Mahoney (2023) มองว่าการจัดการปกครองเป็นแนวคิดการจัดการจัดการปกครองจึงมิใช่เฉพาะประเด็นทางกฎหมายหรือนโยบาย แต่ครอบคลุมบริบทการจัดการประสานงาน การจัดความสัมพันธ์ของโครงสร้างการบริหารงานภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย (Morçöl, 2023) ซึ่งครอบคลุมกระบวนการเจรจาต่อรองการบริหารงาน การจัดโครงสร้างการจัดการปกครองระดับต่างๆ (Weiss, 2000) อาทิ ระดับโลก ระดับเมือง เป็นต้น การจัดการโครงสร้างการบริหารงานจึงมีลักษณะเปรียบเสมือนการวางเงื่อนไขหรือกรอบความเป็นสถาบันในการบริหารงานสาธารณะ โดยอาจมีขอบเขตกว้างขวางตั้งแต่รัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งเป็นการจัดการปกครองท้องถิ่น (Local Governance) หรือระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นการจัดการปกครองภูมิภาค (Regional Governance) โดยมีตัวอย่างเป็นรายละเอียดของการจัดการปกครองภูมิภาคตามภาพที่ 1 ซึ่งออกแบบโดย Kolhoff (2023) ภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการปกครองระดับภูมิภาค มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายและมีการจัดการ

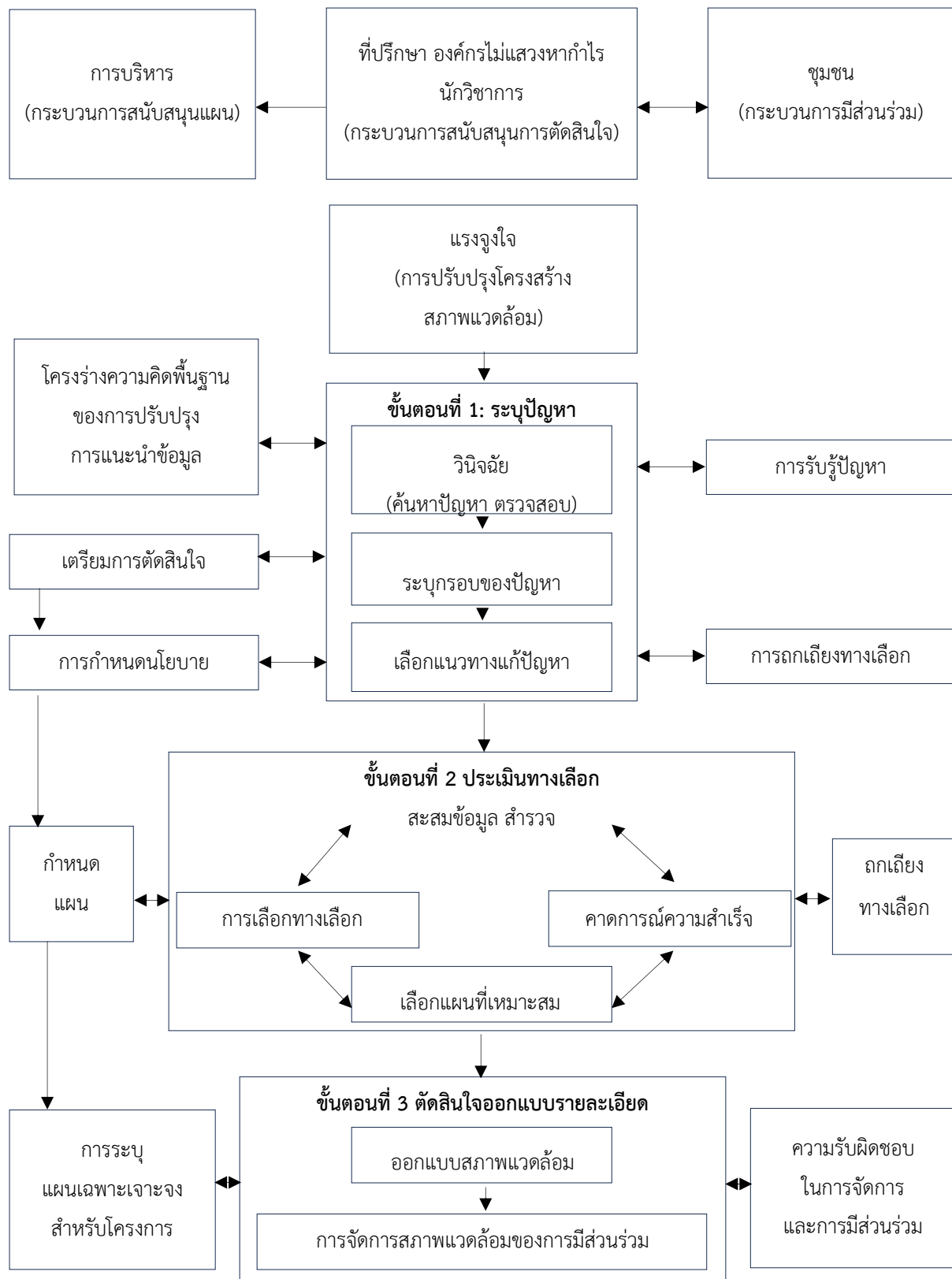
โครงสร้าง การบริหารงานในรูปแบบที่แตกต่างกัน อาทิ ความร่วมมือ การแข่งขัน สายการบังคับบัญชา รวมถึงมีระดับการจัดการปกครองในระดับหลากหลาย

ภาพที่ 1 ลักษณะการจัดการปกครองภูมิภาค

ที่มา: Kolhoff (2023)

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการจัดการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายอันเป็นการจัดการกับโครงสร้างการบริหารงาน ลักษณะดังกล่าวสามารถสะท้อนตามภาพที่ 2 ออกแบบโดย Kagaya & Wada (2021) จะเห็นได้ว่าการจัดการปกครองเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก อาทิ ที่ปรึกษา องค์กรไม่แสวงหากำไร นักวิชาการตลอดจนชุมชน โดยอยู่ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน อาทิ การระบุปัญหา การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจ ออกแบบรายละเอียดต่าง ๆ ของการบริหาร ดังนั้นการจัดการปกครองจึงมีลักษณะของการบริหาร อย่างเป็นขั้นตอนภายใต้การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ภาพที่ 2 กระบวนการวางแผนทางการจัดการปกครอง

ที่มา: Kagaya & Wada (2021)

ระดับของการจัดการปกครอง

การจัดการปกครองถูกกล่าวถึงอย่างหลากหลายระดับ อาทิ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค (Carey & Mitchell, 2023) นอกเหนือจากระดับในเชิงพื้นที่ที่มีความหลากหลาย การกล่าวถึงการจัดการปกครองยังหลากหลายในแง่ประเด็น เช่น การกล่าวถึงการจัดการปกครองระดับโลกในการปรับปรุงเศรษฐกิจ การเพิ่มความเป็นตัวแทนในการพัฒนาประเทศ (Jiang, 2023) การกล่าวถึงการจัดการปกครองในมิติดิจิทัล (Digital Governance) (Li, 2023a) การจัดการปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (Singh, Rawat and Singhla, 2021) บทบาทของกลุ่มบริกส์ (BRICS) ซึ่ง Xu (2023b) มองว่าถือเป็นกลไกการจัดการปกครองยุคใหม่ อย่างไรก็ตามระดับของการจัดการปกครองสามารถพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างรัฐบาลกับการจัดการปกครอง ตามตารางที่ 1 ออกแบบโดย Kolhoff (2023) มองว่ารัฐบาลกับการจัดการปกครองแตกต่างกัน โดยรัฐบาลมีความมั่นคง ความเป็นทางการ การทำงานแบบบนสู่ล่าง มีความเป็นสถาบัน กฎระเบียบค่อนข้างมาก ในขณะที่การจัดการปกครองมีความยืดหยุ่น เน้นความไม่เป็นทางการ มีกฎระเบียบเป็นของตนเองและกฎระเบียบต่ำ ตารางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงระดับการจัดการปกครองที่มีความแตกต่างกับบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการบริหารประเทศโดยทั่วไป

ตารางที่ 1 ความแตกต่างระหว่างรัฐบาล (government) กับการจัดการปกครอง

รัฐบาล	การจัดการปกครอง
มีความเป็นสถาบันอย่างมั่นคง	มีความยืดหยุ่น
มีความเป็นทางการ	มีความไม่เป็นทางการ
จัดอยู่ในบริบทบนสู่ล่างภายใต้กรอบกระบวนการ	มีกฎระเบียบเป็นของตนเอง
แก้ปัญหาและความเป็นสถาบัน	
กฎระเบียบค่อนข้างมาก โดยเกี่ยวกับกระบวนการ	กฎระเบียบค่อนข้างต่ำ
แก้ไขปัญหา	และไม่ถูกจำกัดมากนัก

ที่มา: Kolhoff (2023)

แม้การจัดการปกครองจะถูกกล่าวถึงอย่างหลากหลายระดับ ซึ่งหากพิจารณาในบริบทของประเทศไทย การจัดการปกครองมักถูกกล่าวถึงภายใต้การทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ แต่ในบริบทโลก การจัดการปกครองมักถูกกล่าวถึงในประเด็นระดับโลก โดยเป็นการมองการจัดการปกครองเป็นการประสานงานภายใต้บริบทกรอบสถาบันระหว่างประเทศ กรอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Xu, 2023b) เช่น การตระหนักต่อความคิดในการจัดการปกครองของจีน บทบาทการจัดการปกครองในลักษณะไตรภาคีระหว่างจีน รัสเซียและสหรัฐอเมริกา (Pang, 2023) รวมถึงอินเดีย (Jiang, 2023) ซึ่งกลุ่มประเทศดังกล่าวถือว่ามียุทธพลต่อการจัดการปกครองในระดับโลกด้านการสร้างสังคม การสร้างสันติภาพหรือความยั่งยืน (Li, 2023a)

โดยในปัจจุบันการจัดการปกครองของจีนถือว่าได้รับความนิยมและถูกกล่าวถึง เนื่องจากการจัดการปกครองของจีนสามารถสะท้อนการทำให้เกิดความทันสมัยในประเทศ โดยเฉพาะความทันสมัยในมิติที่ส่งผลกระทบทางบวกต่อเศรษฐกิจอันเป็นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมเดิมสู่อุตสาหกรรมใหม่ การลดการพึ่งพาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจากชาติอื่นและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ (Zhang, 2023) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการปกครองของจีน มีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดการปกครองของจีนจึงได้รับการศึกษาอย่างแพร่หลาย นอกเหนือจากมิติเศรษฐกิจ การจัดการปกครองของจีนยังได้รับการกล่าวถึงในการจัดการกับสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นบทบาทการปฏิบัติงานร่วมกับรัสเซียที่มีนัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อสังคมโลก (Xu, 2023a)

ความท้าทายของการจัดการปกครอง

แม้การจัดการปกครองจะถูกกล่าวถึงในเชิงกลยุทธ์ ความยั่งยืน (Billi, Mascareno and Edwards, 2021) การจัดองค์กร การควบคุม การบริหาร (Kapologwe et al., 2023) ภาวะผู้นำ (Kalolo & Jiyenze, 2023) การแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกัน (Kolhoff, 2023) การเพิ่มศักยภาพองค์กรในการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร ความโปร่งใส หลักนิติธรรม การมีส่วนร่วม ความเท่าเทียม (Sultan, 2023) การเข้าถึงบริการคุณภาพสูงและความรับผิดชอบ (Anasel & Kacholi, 2023) การปรับปรุงนโยบายอย่างบูรณาการ (Hadorn, 2022) การเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ (Li, 2023b) ในมิติต่างๆ อาทิ สาธารณสุข (Kesale & Swai, 2023; Kacholi & Anasel, 2023) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ (Sharma, Borah and Moses, 2021) การทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มคนอย่างกว้างขวาง (Pang, 2023) ตามระดับของการจัดการปกครองที่มีหลายระดับ (Carey & Mitchell, 2023) แต่การจัดการปกครองมีข้อโต้แย้งในทางวิชาการอยู่จำนวนไม่น้อยจากนักวิชาการ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

Ketokivi & Mahoney (2023) มองว่าข้อโต้แย้งของการจัดการปกครองเกี่ยวกับความเป็นนามธรรมและลักษณะการจัดการปกครองที่มีลักษณะทั่วไป ทำให้การจัดการปกครองถูกกล่าวถึงอย่างคล้ายคลึงกัน โดยสะท้อนให้เห็นการขาดความสามารถของการจำแนกในการนำการจัดการปกครองมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นการจัดการปกครอง โดยเฉพาะการจัดการปกครองแบบร่วมมือถูกมองว่ายากแก่การปฏิบัติ แม้กระทั่งในประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา เนื่องจากหลักการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบกับบางกรณีเป็นการอาศัยความร่วมมือข้ามขอบเขตความรับผิดชอบ (Hao, 2023)

ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่มีระดับต่างกัน อาทิ ความร่วมมือจากประเด็นการศึกษาสู่ประเด็นสภาพแวดล้อม ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับต่างๆ กับประชาชน อาจทำให้การจัดการปกครองต้องเผชิญหน้ากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก (Morçöl, 2023) ซึ่งมักมี

ความแตกต่างกันในแง่ผลประโยชน์และความพึงพอใจ (Kolhoff, 2023; Cain, Gerber & Hui, 2020) โดยเฉพาะความพึงพอใจ การจัดการปกครองจึงจำเป็นต้องรักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ชาติกับผลประโยชน์ของกลุ่มไตรภาคี (Li, 2023a) ในทัศนะของ Greenwood & Mills (2020) จึงมองว่าการจัดการปกครองมีข้อจำกัดในการขับเคลื่อนทางการบริหาร

ข้อค้นพบดังกล่าวไม่แตกต่างกับ Greenwood & Mills (2020) ตามตารางที่ 2 ระบุว่า การจัดการปกครองในมิติสาธารณสุขของประเทศอังกฤษเผชิญหน้ากับความท้าทายในแง่การประสานการทำงานอย่างหลากหลายภาคส่วนและระดับ ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่เกิดจากการขยายตัวขององค์กรในการบริหาร จนกระทั่งส่งผลให้การจัดการปกครองไม่สามารถอาศัยการตัดสินใจได้อย่างเป็นเอกภาพ (Ketokivi & Mahoney, 2023) โดยหากพิจารณาในมิติการจัดสรรทรัพยากรจะเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน ส่วนการวัดพบว่า แต่ละภาคส่วนมีบทบาทแตกต่างกัน ในขณะที่กลไกการจัดสรร มีมุมมองการจัดสรรแตกต่างกันแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 2 ความท้าทายของความร่วมมือในประเทศอังกฤษ

การจัดสรรทรัพยากรและทางเลือกใน การจัดการข้ามภาคส่วนอื่นๆ	กระบวนการ	
	การวัด	กลไกการจัดสรร
- การพัฒนาและการเลือกการจัดการระหว่างภาคส่วน	- บทบาทของกระทรวง สาธารณะและองค์กรระดับชาติ ในการพัฒนาและติดตามการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	- เครือข่ายและคู่ค้า - ผู้ป่วย พลเมืองและแพทย์ - การบริหารงานภาครัฐ
- ความสมดุลระหว่างภาคส่วน	- บทบาทคลินิก คุณภาพ	- กิจกรรมแบบกึ่งเศรษฐกิจ
- สาธารณสุข	มาตรฐานและเป้าหมาย	การตลาด
- ชุมชน		
- หน่วยสาธารณสุข ระดับต่างๆ	- ขนาดและบทบาทขององค์กร ระดับภูมิภาคและองค์กรท้องถิ่น	

ที่มา: Greenwood and Mills (2020)

ความหลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้การจัดการปกครองเผชิญหน้ากับความซับซ้อน ส่งผลให้การจัดการปกครองต้องพึ่งพาองค์ประกอบอื่น อาทิ การตัดสินใจ (Mukherji, Ganapati and Manandhar, 2021; Prokhorenko, 2023) การพิจารณาผลลัพธ์ ปทัสถาน (Carey & Mitchell, 2023) การให้ความสำคัญของผู้ผู้นำ (Li, 2023b) ภาวะผู้นำ (Sultan, 2023) การวัดประสิทธิผล (Greenwood & Mills, 2020) จิตสำนึก (Ketokivi & Mahoney, 2023) การมีส่วนร่วม (Kolhoff, 2023) สภาพแวดล้อม (Zhang, 2023) เช่น ระเบียบกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ (Yuyan, 2023) วัฒนธรรมทางการเมืองและความมั่นคง (Jiang, 2023)

ความพอเพียงของทรัพยากรสำหรับการจัดการปกครอง (Fenenko, 2023) การวางรากฐานความเป็นสถาบัน การกำหนดเป้าหมายอย่างมีเหตุผล การประสานการทำงาน (Sun, 2023) เทคโนโลยีสำหรับการติดต่อสื่อสาร (Mali, Yerramsetti and Manoharan, 2021) สถานการณ์ความซับซ้อนของโลก ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายทางเศรษฐกิจ (Xu, 2023b) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Feng & He, 2023) นอกจากนั้น Morçöl (2023) มองว่ากลไกพื้นฐานของการจัดการปกครองจำเป็นต้องอาศัยความพร้อมของรัฐบาล ผู้ชนะการเลือกตั้ง ความเป็นอิสระของระบบราชการ (Fukuyama, 2013) การเปิดเผยข้อมูล บทบาทสื่อมวลชน ความรับผิดชอบ มาตรฐานทางวิชาชีพและการตรวจสอบ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพื้นฐานการจัดการและอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน (Mukherji, Ganapati and Manandhar, 2021)

ดังนั้นความท้าทายของการจัดการปกครองจึงเป็นกระบวนการตั้งแต่ระดับนโยบายและสถาบันสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันเป็นการจัดการที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ (Kapollogwe et al., 2023) ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการท้าทายการจัดการปกครอง แต่การปฏิรูปการจัดการปกครอง ถือว่ามีความท้าทายไม่แตกต่างกัน โดยมีความยากลำบากและต้องอาศัยเวลาในการสร้างชุดแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานองค์ความรู้ของการจัดการปกครอง ตลอดจนการสร้างแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงจากบริบทการบริหารหนึ่งไปสู่บริบทการบริหารอีกบริบทหนึ่ง (Sultan, 2023)

สรุป

การจัดการปกครองมักถูกกล่าวถึงภายใต้มิติการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการวางโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาการจัดการปกครองในบริบทโลก สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการปกครองมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเนื้อหาสาระดังกล่าวข้างต้น โดยมีขอบเขตครอบคลุมบริบทการจัดการปกครองระดับโลก ซึ่งเป็นบทบาทของกลุ่มประเทศมหาอำนาจที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ดังนั้นขอบเขตของการจัดการปกครองจึงกว้างขวางทั้งในแง่ระดับพื้นที่ และระดับประเด็นการจัดการปกครอง อย่างไรก็ตามแม้การจัดการปกครองมีขอบเขตกว้างขวางและถูกนำมาใช้กับการกิจต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ โดยเชื่อว่าก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางบวกอย่างหลากหลายจากอิทธิพลของการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการมีส่วนร่วมกับการวางโครงสร้าง การบริหารงานภาครัฐ แต่อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้าม ความหลากหลายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐอันเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการปกครองกลับเป็นความท้าทายของการจัดการปกครอง เนื่องจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลากหลายมีความพึงพอใจและผลประโยชน์แตกต่างกัน ทำให้การจัดการปกครองมีความท้าทายในแง่

การดำเนินการอย่างยากลำบากและจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา ตลอดจนตัวแปรอื่น ๆ อีกจำนวนมาก เพื่อให้การจัดการปกครองก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวก แต่อย่างไรก็ตามประโยชน์จากบทความดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าบริบทการจัดการปกครองของรัฐบาลแต่ละประเทศถือว่ามีความสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในระดับนานาชาติหรือระดับโลก

เอกสารอ้างอิง

- Anasel, M. G. and Kacholi, G. (2023). Health Information Systems. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 55-64). CRC Press.
- Anasel, M. G. & Kalolo, A. (2023). Health Commodities and Technologies. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 65-77). CRC Press.
- Billi, M, Mascareno, A. & Edwards, J. (2021). Governing Sustainability or Sustainable Governance? Semantic Constellations on the Sustainability-Governance Intersection in Academic Literature. *Journal of Cleaner Production*, 279, 123523.
- Cain, B. E., Gerber, E. R. & Hui, R. (2020). The Challenge of Externally Generated Collaborative Governance: California's Attempt at Regional Water Management. *American Review of Public Administration*, 50(4-5), 428-437.
- Carey, H. & Mitchell, S. M. (2023). *Legalization of International Law and Politics: Multi-Level Governance of Human Rights and Aggression*. Palgrave Macmillan.
- Fenenko, A. (2023). "Black Swans" of Globalization. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 27-38). Springer.
- Feng, Z. and He, Z. (2023). Reshaping Global Governance with Genuine Multilateralism. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 71-85). Singapore: Springer.

- Florio, C., Gotti, G. & Stacchezzini, R. (2021). New challenges in reporting on Corporate Governance. *Journal of Management and Governance*, 25, 1–5.
- Follador, D., Tremblay-Racicot, F., Duarte, F. & Carrier, M. (2021). Collaborative Governance in Urban Planning: Patterns of Interaction in Curitiba and Montreal. *Journal of Urban Planning and Development*, 147(1), 04020056.
- Fukuyama, F. (2013). *What Is Governance?*. Center for Global Development.
- Greenwood, D. & Mills, T. (2020). Steering, Knowledge and the Challenge of Governance Evaluation: The Case of National Health Service Governance and Reform in England. *Administration & Society*, 52(7), 1069–1100.
- Hadorn, S. (2022). *Network Management and Governance in Policy Implementation: The Case of Smoking Prevention Programs*. Palgrave Macmillan.
- Hao, Y. (2023). *Grassroots Governance in Taiwan*. Springer.
- Jiang, Y. (2023). China–Russia–India Cooperation in an Era of Global Transformation. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 131-144). Singapore: Springer.
- Kacholi, G. and Anasel, M. G. (2023). Health Workforce. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 43-53). CRC Press.
- Kagaya, S. & Wada, T. (2021). The Application of Environmental Governance for Sustainable Watershed-Based Management. *Asia-Pacific Journal of Regional Science*, 5(2), 643–671.
- Kalolo, A. and Jiyenze, M. K. (2023). Health Service Delivery. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 27-41). CRC Press.
- Kapologwe, N. A., Swai, I. L., Kesale, A. M. & Kengia, J. (2023). Leadership and Governance. In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 1-11). CRC Press.

- Kesale, A. M. and Swai, I. L. (2023). Management and Governance of 2 Health Facilities. In In Anasel, M. G., Kapologwe, N. A. and Kalolo, A. (Eds.), *Leadership and Governance in Primary Healthcare: An Exemplar for Practice in Resource Limited Settings* (pp. 13-26). CRC Press.
- Ketokivi, M. & Mahoney, J. T. (2023). *Efficient Organization: A Governance Approach*. Oxford University Press.
- Kolhoff, L. (2023). *Governance in the Social Economy: An Introduction*. Springer.
- Li, Y. (2023a). China–Russia–Europe Relations in a New Era of Global Governance. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 153-163). Springer.
- Li, Z. (2023b). Outlook: An Era of Eurasia for Global Economic Governance. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 223-235). Springer.
- Mali, N. V., Yerramsetti, S. & Manoharan, A. P. (2021). Communicative Governance to Mitigate the COVID-19 Pandemic: A Case Study of Delhi, India. *International Journal of E-Planning Research*, 10(2), 116-123.
- Mehraj, T. & Shamim, A. A. (2020, 9 April). *Concept of Governance: An Overview*. https://www.researchgate.net/publication/340535981_Concept_of_GovernanceAn_Introduction/link/5e8f3d7a299bf130798a2aa3/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uliwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19
- Morçöl, G. (2023). *Complex Governance Networks: Foundational Concepts and Practical Implications*. Routledge.
- Mukherji, A., Ganapati, N. E. & Manandhar, B. (2021). Panacea or Problem: New Governance Structures for Disaster Recovery. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 52, 101960.
- Pang, D. (2023). China–Russia–US Trilateral Relations Amid Global Governance in the New Era. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 117-129). Springer.

- Prokhorenko, I. L. (2023). International Institutions in Contemporary Global Politics. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 65-70). Springer.
- Sharma, A., Borah, S. B. & Moses, A. C. (2021). Responses to COVID-19: The Role of Governance, Healthcare Infrastructure, and Learning from Past Pandemics. *Journal of Business Research*, 122, 597-607.
- Singh, U., Rawat, K. & Singhla, A. R. (2021). Dynamics of e-Governance in Post COVID Era: India. *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, 87(4), e12168.
- Sultan, P. (2023). The Roles of Innovation, Leadership, and Governance in Higher Education for the Covid-19 Recovery: A Review. In Sultan, P. (Ed.), *Innovation, Leadership and Governance in Higher Education: Perspectives on the Covid-19 Recovery Strategies* (pp. 3-23). Springer.
- Sun, Z. (2023). Idea and Act: Multilateralism in the Governance of Eurasia. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 51-64). Springer.
- Weiss, T. G. (2000). Governance, Good Governance and Global Governance: Conceptual and Actual Challenges. *Third World Quarterly*, 21(5), 795–814.
- Xu, H. (2023a). Role, Competition and Cooperation: China, Russia and the United States in Global Climate Governance and Low-Carbon Green Growth. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 193-222). Springer.
- Xu, X. (2023b). Non-Neutral Global Governance and BRICS Cooperation. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 91-107). Springer.

- Yuyan, Z. (2023). Global Governance: History, Logic, and Trend. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 15-26). Springer.
- Zhang, Y. (2023). Environmental Governance: A Perspective from Industrial Civilization to Ecological Civilization. In Institute of Russian, Eastern European and Central Asian Studies, CASS, Russian International Affairs Council (Eds.), *Global Governance in the New Era: Concepts and Approaches* (pp. 167-184). Springer.

คำแนะนำในการเตรียมบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นโยบายการพิจารณากลั่นกรองบทความ (Editorial Policy)

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกปีละ 4 ฉบับ เริ่ม ฉบับที่ 1 ปีที่ 13 พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป (ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กรกฎาคม - กันยายน และฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม) รับพิจารณาบทความครอบคลุมในด้านบริหารธุรกิจ การท่องเที่ยว เศรษฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และนิติศาสตร์

บทความที่จะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะลงตีพิมพ์หรือไม่ บทความแต่ละเรื่องจะได้รับการประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่าน โดยกระบวนการพิจารณากลั่นกรองนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-Blind Process) และบทความที่จะลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น ๆ การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของผู้ส่งบทความโดยตรง

ข้อตกลงของวารสาร

ผู้เขียนจะต้องชำระเงินค่าดำเนินการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์วารสาร บทความภาษาไทย และบทความภาษาอังกฤษ จำนวน 4,000 บาท

ประเภทของผลงานวิชาการที่รับลงตีพิมพ์ในวารสาร

ผู้ส่งบทความควรตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ต้นฉบับ เช่น ตัวสะกด วรรคตอน และความเหมาะสม ความสละสลวยในการใช้ภาษา รวมทั้งควรกำหนดประเภทของบทความให้ชัดเจนว่าเป็นบทความวิชาการหรือบทความวิจัย องค์ประกอบของบทความทั้ง 2 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทความวิจัย (Research article) ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง มีเนื้อหาความยาว 8-15 หน้ากระดาษ A4 รวมบทคัดย่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง ประกอบด้วย

1) ชื่อเรื่อง (Title) ไม่ควรใช้ชื่อเรื่องที่ยาวเกินไป ควรมีความกระชับ ชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาสำคัญ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

2) ชื่อผู้ประพันธ์ (Author (s)) ระบุชื่อ และนามสกุลของผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) (ไม่ต้องใส่ชื่อตำแหน่งหน้าชื่อ) พร้อมระบุหน่วยงานที่สังกัด รวมทั้งอีเมลและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ประพันธ์อันดับแรก (First author) หรือ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding author) ที่สามารถติดต่อได้

3) บทคัดย่อ (Abstract) บทคัดย่อต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยบทคัดย่อควรจะระบุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์โดยย่อของงานวิจัย ขอบเขตของงานวิจัยและผลวิจัยหลักและมีจำนวนคำไม่เกิน 300-350 คำ และไม่ควรมีการอ้างอิงถึงเอกสารการอ้างอิง

4) คำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความยาวไม่เกิน 3-5 คำ

5) เนื้อหา (Contents) ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

5.1 บทนำ เป็นส่วนที่นำเสนอความสำคัญของปัญหาที่ทำวิจัย เขียนให้กระชับและเข้าใจง่าย

5.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เขียนเป็นความเรียงต่อเนื่องในย่อหน้าเดียว โดยแยกประเด็นการศึกษาให้ชัดเจนด้วยภาษาที่สั้นและกระชับ

5.3 สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)

5.4 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาสำคัญ กระชับเข้าใจง่าย

5.5 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย ประชากรและตัวอย่าง (ระบุสูตรคำนวณขนาดตัวอย่าง) วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้และวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 ผลการวิจัย นำเสนอผลเป็นลำดับจากข้อมูลทั่วไปจนถึงข้อมูลเฉพาะเรื่อง โดยมุ่งเน้นการตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก อธิบายให้กระชับอาจควบคู่กับการใช้ตาราง กราฟ หรือภาพประกอบ

5.7 อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย อภิปรายเพื่อให้คล้ายตามถึงความสัมพันธ์ หรือหลักการที่มาจากผล สนับสนุนหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีผู้เคยนำเสนอ เปรียบเทียบผลการวิจัยและตีความหมายของผู้อื่น เน้นถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญของเรื่อง ให้เขียนแยกย่อหน้าตามประเด็นที่อภิปราย

5.8 ข้อเสนอแนะ เป็นการเสนอผลที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในภาพรวมหรือเฉพาะกลุ่ม หรือเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในอนาคต

5.9 เอกสารอ้างอิง

2. บทความวิชาการ (Article) เป็นการนำเสนอเรื่องทางวิชาการที่อยู่ในความสนใจของบุคคลทั่วไป ในปัจจุบัน หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนออย่างสมบูรณ์ และมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ตามหลักวิชาการ โดยมีการสรุปประเด็นอาจเป็นการนำความรู้ กรอบแนวคิดและทฤษฎีจากแหล่งต่าง ๆ มาสังเคราะห์ โดยที่ผู้เขียน

สามารถให้ทัศนะทางวิชาการผ่านมุมมองของตนเองได้อย่างเด่นชัด และเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่าน มีเนื้อหาความยาวไม่เกิน 8-15 หน้ากระดาษ A4 ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง
2. บทคัดย่อ/ABSTRACT
3. คำสำคัญ/Keywords
4. บทนำ/ส่วนนำ
5. เนื้อหาสาระ
6. บทสรุป
7. เอกสารอ้างอิง

รายละเอียดการเตรียมบทความเพื่อส่งตีพิมพ์

1. การพิมพ์ จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word กระดาษขนาด A4 พิมพ์แบบแนวตั้ง (Portrait) คอลัมน์เดียว ใส่หมายเลขหน้าทุกหน้าที่ด้านขวาล่างของกระดาษ
2. เค้าโครงหน้ากระดาษ กำหนดขอบกระดาษทั้ง 4 ด้าน เท่ากับ 2.54 เซนติเมตร หัวกระดาษและท้ายกระดาษขนาด 2.54 เซนติเมตร
3. ตัวอักษร (Font) ให้ใช้ตัวอักษร Th Sarabun New ประกอบด้วย
 - ชื่อเรื่อง (Title)
 - ขนาด 18 point แบบหนาและกึ่งกลางหน้ากระดาษ ภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ตัวแรกของทุกคำ ยกเว้นคำบุพบทใช้ตัวอักษรพิมพ์เล็ก
 - ชื่อผู้เขียน (ทุกคน)
 - ชื่อผู้เขียน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point, กำหนดตรงกลาง, ตัวธรรมดา
 - ชื่อหน่วยงานของผู้เขียน ภาษาไทย ขนาด 14 point, กำหนดตรงกลาง, ตัวธรรมดา
 - อีเมลสำหรับผู้ประพันธ์บรรณกิจ ขนาด 14 point, กำหนดตรงกลาง, ตัวธรรมดา
 - บทคัดย่อ
 - ชื่อ บทคัดย่อ และ ABSTRACT ขนาด 16 point, กำหนดชิดซ้าย, ตัวหนา
 - ข้อความบทคัดย่อภาษาไทย ขนาด 16 point, กำหนดชิดขอบซ้ายและขวา (Thai Distributed), ตัวธรรมดา ไม่พิมพ์แยกคำ การเว้นวรรคให้เว้นระยะ 1 ตัวอักษร
 - ข้อความบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขนาด 16 point, กำหนดชิดขอบซ้ายและขวา (Thai Distributed), ตัวธรรมดา ไม่พิมพ์แยกคำ การเว้นวรรคให้เว้นระยะ 1 ตัวอักษร
 - ข้อความบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300-350 คำ
 - ย่อหน้าแรกให้เว้นระยะ 1.5 เซนติเมตร

- คำสำคัญ

- ให้พิมพ์ “คำสำคัญ” ต่อจากส่วนของบทคัดย่อ ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา ส่วนข้อความของคำสำคัญ ขนาด 16 point, ตัวธรรมดา ระหว่างคำให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค “ , ”

- Keywords

- ให้พิมพ์ “Keywords” ต่อจากส่วนของบทคัดย่อ และ ABSTRACT ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา ส่วนข้อความของคำสำคัญ ขนาด 16 point, ตัวธรรมดา อักษรตัวแรกเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ ระหว่างคำให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค “ , ”

- รายละเอียดบทความ

- หัวข้อใหญ่ (ไม่มีลำดับเลข) ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา
- หัวข้อรอง ขนาด 16 point, กำหนดขีดซ้าย, ตัวหนา
- เนื้อเรื่อง ขนาด 16 point, กำหนดขีดขอบซ้ายและขวา (Thai Distributed), ตัวธรรมดา ไม่พิมพ์แยกคำ การเว้นวรรคให้เว้นระยะ 1 ตัวอักษร

- ย่อหน้าแรกให้เว้นระยะ 1.5 เซนติเมตร หากมีย่อหน้าที่ย่อลงไปอีก ให้เว้นระยะเพิ่มออกไปอีก 0.5 เซนติเมตรไปเรื่อย ๆ และเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการพิมพ์ให้ดำเนินการจัดระบบการพิมพ์

4. การเขียนตาราง ให้วางตารางใกล้ตำแหน่งที่อ้างถึงในเนื้อหา โดยลำดับเลขของตาราง (ตัวหนา) และชื่อตาราง (ตัวธรรมดา) ไว้เหนือตารางและขีดซ้าย เช่น ตารางที่ 1 และระบุแหล่งที่มา: ไว้ใต้ตาราง

5. ภาพประกอบ ให้วางภาพประกอบใกล้ตำแหน่งที่อ้างถึงในเนื้อหา โดยลำดับเลขของภาพ (ตัวหนา) และพิมพ์ชื่อภาพ (ตัวธรรมดา) เช่น ภาพที่ 1 ... ไว้ใต้ภาพและขีดซ้าย และระบุแหล่งที่มา ที่มา: ...

รูปแบบเอกสารอ้างอิง (References)

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพวารสารสู่มาตรฐานสากล โดยมีเป้าหมายให้วารสารคงอยู่ในฐานข้อมูล TCI เพื่อให้วารสารได้มีโอกาสเข้าถึงผู้อ่าน และยกระดับความเป็นสากลของวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นกองบรรณาธิการวารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงกำหนดรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง ดังนี้ การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิง **กรณี** เอกสารอ้างอิงที่แปลเป็นภาษาไทยให้ยึดตัวอักษรในการเรียงลำดับและตามด้วยเอกสารอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ

1. ข้อกำหนดในการเขียนเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

1.1 รูปแบบการอ้างอิงประยุกต์จากรูปแบบ APA Style, 7th edition

1.2 จำนวนบทความที่นำมาอ้างอิงต้องไม่เกิน 20 บทความ แต่ละบทความไม่ควรมีอายุเกิน 5 ปี (แต่หากเป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีซึ่งมีอายุมากกว่า 10 ปี อนุโลมให้นำมาใช้อ้างอิงได้)

2. วิธีการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) ให้ใช้นาม-ปี โดยกำหนดดังนี้

2.1 กรณีผู้แต่ง 1-3 คน ให้กำหนด (ชื่อ1/สกุล1, ชื่อ2/สกุล2, & ชื่อ3/สกุล3, และ ปีที่พิมพ์)

เช่น (Robbins & Coulter, 2009) หรือ Lambert, Stock, and Ellram (1998)

.....(อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง, บัณฑิต ผังนรินทร์, และ ต่อศักดิ์ ซอแก้ว, 2546)....

2.2 กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คน ให้กำหนดดังนี้ (ชื่อคนที่ 1 et al., ปีพิมพ์)

เช่น(Hill et al., 2005) หรือ Jones et al. (2004).....

.....(พระศิลาศักดิ์ สุเมธ และคณะ, 2565)....

2.3 การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอิงในงานของผู้เขียน (2) (ชื่อ1/สกุล1/(ปี,/อ้างอิงใน/ชื่อ2/สกุล2,/ปี).....)

เช่น Thompson (2004, as cited in Siddiqui, 2013)

.....สุวัจน์ ธีรุต (2560, อ้างถึงใน ธนบวร สิริคุณากรกุล 2563)

2.4 การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์/สกุลผู้สัมภาษณ์/(การสื่อสารส่วนบุคคล,/วัน/เดือน/ ปี)

เช่น กัลยา วานิชบัญชา(การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 ตุลาคม 2562)

2.5 การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา

การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษาทำข้อความในเนื้อหานั้น ให้ใช้ชื่อกฎหมายและตามด้วยปี

เช่น (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562, 2562)

รูปแบบการอ้างอิงส่วนท้ายบทความ

1. หนังสือ

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)./สำนักพิมพ์.
ผู้แต่ง 1 คน	จินตนา บุญบงการ. (2554). <i>จริยธรรมทางธุรกิจ</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ผู้แต่ง 2 คน	นราศรี ไวนิชกุล และ ชุศักดิ์ อุดมศรี. (2537). <i>ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ</i> (พิมพ์ครั้งที่ 5). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ผู้แต่ง 3 - 20 คน ใส่ชื่อทุกคน	สุภมาส อังสุโชติ ¹ , สมถวิล วิจิตรวรรณ ² , รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ ³ , มารวย วิชาญยุทธนากุล ⁴ , รัชมิ อิสลาม ⁵ , ยุทธ ไกยวรรณ ⁶ , กัลยา วานิชบัญชา ⁷ , ธนบวรสิริ คุณากรกุล ⁸ , ญัฐศาสตร์ ปัญญาณะ ⁹ , และ ผกามาศ เชื้อประดิษฐ์ ¹⁰ . (2562). <i>สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL</i> (พิมพ์ครั้งที่ 4). เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

ผู้แต่ง 21 คน ขึ้นไป ใส่ชื่อคนที่ 1-19 และคนสุดท้าย	สุภมาส อังศุโชติ ¹ , สมถวิล วิจิตรวรรณ ² , รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ ³ , มารวย วิชาญยุทธนากุล ⁴ , รัชมิ อิสลาม ⁵ , ยุทธ ไกยวรรณ ⁶ , กัลยา วาณิชบัญชา ⁷ , ธนบวร สิริคุณากรกุล ⁸ , ญัฐศาสตร์ ปัญญานะ ⁹ ,... ผกามาศ เชื้อประดิษฐ์ ¹⁹ , และ ศิริรัตน์ พิกุล ^{คนสุดท้าย} . (2552). <i>ระบบสารสนเทศทางการจัดการ</i> . มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ผู้แต่งเป็นสถาบัน	สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ. (2553). <i>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ</i> <i>พ.ศ.2550-2554</i> . วิ.เจ. พรินติ้ง.
หนังสือแปล	กรอฟ, ทอด และ โจนส์, โทมัส. (2554). <i>Introduction to Knowledge</i> <i>Management: KM in Business</i> [การจัดการความรู้เบื้องต้น]. โอกรูปเพรส.

2. บทความ

บทความในหนังสือ	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.),/ชื่อหนังสือ/ /////////(น./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์. สุวรรณ จินตนาการ. (2554). ภาพผู้นำยุค 4.0. ใน สุภสินธุ์ จันทรร (บรรณาธิการ), <i>หลักการจัดการ</i> . (น.104-105). ซีเอ็ดยูเคชั่น.
บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/เลขหน้า. วิมล อารยะรัตน์. (2546). ธุรกิจแฟรนไชส์. <i>วารสารเศรษฐศาสตร์</i> <i>มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</i> , 7(2), 43-51.
บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), /////////เลขหน้า./https://doi.org/เลขdoi Plows, J. F., Stanley, J. L., Baker, P. N., Reynolds, C. M., & Vickers, M. H. (2018). The pathophysiology of gestational diabetes mellitus. <i>International journal of molecular sciences</i> , 19(11), 3342. https://doi.org/10.3390/ijms19113342

3. นิตยสาร

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี,เดือนที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อนิตยสาร./ปีที่ (ฉบับที่), ////////เลขหน้าที่ปรากฏ. มาลีรัตน์ ทิพย์อารักษ์วงศ์. (มีนาคม 2542). กลยุทธ์การทำธุรกิจแฟรนไชส์ให้ ประสบความสำเร็จ. <i>ผู้ส่งออก</i> , 12(276), 24-31.
--------	--

4. หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี,เดือนที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./ปีที่ ////////(ฉบับที่),/เลขหน้าที่ปรากฏ. ทิพย์เกสร วงศ์วาน. (2552, 15 ตุลาคม). กลยุทธ์การส่งออกจีน. <i>เดลินิวส์</i> , น.14. นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย. (2563, 2 กันยายน). โอกาสในวิกฤติที่ซ่อน. <i>ไทยรัฐออนไลน์</i> . https://www.thairath.co.th/news/foreign/1921920
--------	---

5. วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)/ชื่อวิทยานิพนธ์./[วิทยานิพนธ์ปริญญา ////////มหาบัณฑิตหรือวิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์],/ ชื่อมหาวิทยาลัย. นวลจันทร์ วันเพ็ญ. (2559). <i>กลยุทธ์การตลาดในธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</i> . [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์./[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ ////////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL กฤษณา ทรัพย์สมบูรณ์. (2560). <i>การศึกษาการปฏิบัติบทบาทผู้นำการพยาบาล ทางคลินิกของ พยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลศูนย์ สังกัด กระทรวงสาธารณสุข</i> [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/58250

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต หรือ //////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล. Earnhart, C. L. (2018). Evaluating an on-line education module for autism screening in pediatric primary care in Arizona [Doctoral dissertation, University of Arizona]. ProQuest Nursing & Allied Health Database. https://search.proquest.com/docview/ 2160956827?accountid=34902

6. เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ

รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง./(ปีพิมพ์,/วันที่/เดือน)./ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องของบท/[การนำเสนอ]./ ชื่อการประชุม, เมืองที่ประชุม. พงษ์ศักดิ์ ตรีพนิจ. (2563, 30 พฤษภาคม). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ด้วยการบูรณาการ การเรียนการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวันผ่าน class start [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 7: เรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาชุมชน, ขอนแก่น, ประเทศ ไทย.
--------	---

7. เว็บไซต์

รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2562, 17 มกราคม). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. ผู้จัดการ รายวัน. http://www.rspg.or.th/botanical_school/index.htm
--------	--

การเรียงรายการบรรณานุกรม

1. การเรียงลำดับให้รายการภาษาไทยก่อนรายการภาษาอังกฤษ
2. การจัดเรียงลำดับสำหรับผู้แต่งชาวไทย ให้เรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อและสกุลของผู้แต่ง
คนแรก ยึดหลักพจนานุกรมภาษาไทยฉบับราชบัณฑิตสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้น

ด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้ อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี้ อี้ อู อุ เอะ เอ เอาะ เอา เอ็น เอีย เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ โอ โอะ ไอ ไอ

3. การจัดเรียงลำดับสำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศหรือผู้แต่งชาวไทยที่แต่งเป็นภาษาอังกฤษ เรียงตามลำดับอักษรของนามสกุลของผู้แต่งคนแรก

4. เอกสารใดไม่มีผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่อง หรือชื่อบทความ เรียงรายการตามลำดับตัวอักษร

5. เอกสารที่ผู้แต่งคนเดียวกัน ลงชื่อผู้แต่งทุกรายการ เรียงลำดับตามปีที่พิมพ์จากปีน้อยไปมาก

6. เอกสารที่ผู้แต่งหลายคน และผู้แต่งคนแรกเดียวกัน ให้เรียงรายการตามชื่อผู้แต่งคนที่สอง หากชื่อผู้แต่งคนที่สองซ้ำ ให้เรียงตามผู้แต่งคนที่สาม

Download รายละเอียดการเตรียมบทความเพื่อส่งตีพิมพ์ ได้ที่นี่

https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/preparing_articles

NEUARJ

NEU ACADEMIC AND RESEARCH JOURNAL

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
NORTHEASTERN UNIVERSITY

๑๙ 199/19 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000